Nepostavno gospodarstvo kranjskega dež. odbora.

V zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora so prišli klerikalci na dan tudi s svojim načrtom, naj se pri Kranju sezida **velika deželna električna centrala.** Podjali so ta svoj predlog tako slabo, da so ga morali **sami zavreči.** Čeprav imajo večino, se niso upali ničesar skleniti in obveljal je predlog dr. Trillerja, naj se stvar **prej temeljito preišče** in najprej dožene, če sploh kaže, zazidati milijone v električno centralo in če je sploh kaj upanja, da bo podjetje uspevalo. To preiskovanje je seveda še komaj začeto in živa duša še ne ve, kakšen uspeh bo imelo. Nihče ne ve, če bo mogoče in če bo kazalo zidati centralo. **A vzlic temu kupuje deželni odbor že sedaj tam gori mline in posestva, čeprav ga deželni zbor v to ni pooblastil in mu ni v ta namen dal nobenega kredita na razpolaganje.** To postopanje deželnega odbora je **predrzno postavolomstvo,** kajti dež. odbor nima nobene pravice, porabljati denar za namene, za katere nima dovolila deželnega zbora. Stvar je toliko škandaloznejša, ker je veliko več verjetnosti, da se deželna centrala **ne bo gradila,** kakor pa da se to podjetje vstanovi. Sploh pa ni še prav nobenega vzroka in prav nobene potrebe, že sedaj odkupovati mline in hiše in je to **brezvestna samovoljnost deželnega odbora.** S tem protipostavnim kupovanjem mlinov in hiš **bo morda pomagano klerikalnemu pristašu Tomažu Pavšlarju v Kranju,** deželi Kranjski pa nič. Dejstvo, da se deželni odbor upa tako nepostvano postopati, **ga** postavlja milo rečeno v jako čudno luč in nalaga deželnemu zboru dolžnost, **natančno kontrolirati, kako porablja deželni odbor deželni denar.**

Zapuščina Družbi sv. Cirila in Metoda.

O zapuščini pokojnega Karla Kotnika »Družbi sv. Cirila in Metoda« se je v zadnjem času mnogo govorilo in razpravljalo.

Sedaj je stvar definitivno rešena in sicer **natanko tako, kakor je želel pokojni veliki narodni dobrotnik Karel Kotnik.**

Ker našo javnost zanima, kako visoka je dedščina, ki pripade naši šolski družbi po pokojnem dobrotniku Kotniku, smo se informirali na merodajnem mestu in izvedeli to-le:

Dedščino tvorijo: 1. 4 hranilne knjižice, a 100.000 K v skupnem znesku **400.000 K;**

2. kupnina za Kotnikovo polovico graščinskega posestva »Turn am Hart« v znesku po **230.000 K,** torej skupaj **630.000 K.**

K tej svoti v gotovini še pridejo razni vrednostni papirji kakor 9 ljubljanskih srečk, 5 delnic »Narodne tiskarne«, 1 delnica »Narodnega doma« v Novem mestu itd. Ker je »Družba sv. Cirila in Metoda« po oporoki dolžna izplačati pokojnikovim sestram Ani, Emi, Matildi in Mariji volila, po 50.000 K in dva nadaljna legata po 2000 K in 1000 kron, ostane družbi čiste dedščine **427.000 kron.**

K temu še pripominjamo, da je g. Josip Lenarčič v smislu pogodb, sklenjenih s pokojnikom, prevzel vse njegove obveznosti, torej tudi eventuvalni preživitek pokojnikovim sestram, vreden okroglo 200.000 kron.

Skoro istočasno s Kotnikovo zapuščino, se je končala tudi zapuščinska zadeva po pokojnem Viljemu Pollaku, oziroma njegovi soprogi Pavli.

Po Pollaku je »Družba sv. Cirila in Metoda podedovala okroglo **150.000 kron.** Vsa ta vsota je že v njenih rokah.

V blagajni »Družbe sv. Cirila in Metoda« je torej sedaj v gotovini glavnica okroglo **pol milijona kron,** svota, v kateri se pač pred par leti ni nobenemu Slovencu sanjalo, da bo jo kdaj imela v posesti naša šolska družba. Seveda se bodo od glavnice porabljale samo **obresti** in bo morala narodna požrtvovalnost slej ko prej podpirati družbo, da se pokrije razloček med družbenimi potrebščinami in med njenimi dohodki iz Kotnik-Pollakove glavnice.

Sram jih bodi!

Minoli praznik so po različnih cerkvah z lece zlorabljali **ime družbe sv. Cirila in Metoda** za umazano reklamo **za klerikalno »Stražo«** ter pozivljali navzoče, da naj pristopijo družbi, katera je že na tisoče in tisoče slovenskih otrok rešila potujčevanja. Letnina da znaša le 48 vinarjev. Za »Stražo« delajo torej reklamo z zaslugami, ki si jih je za slovenski narod pridobila družba sv. Cirila in Metoda! Delo družbe sv. Cirila in Metoda izdajajo za delo »Straže«, da bi ljudi prevarili in jih vjeli v svoje zanjke. Zdaj tudi razumemo, kako da so postali klerikalci kar naenkrat tako goreči čestilci slovanskih blagovestnikov, za katere niso imeli prej nič posebne ljubezni. Tako početje kakor je zgoraj opisano, je nepošteno in duhovnikom, ki imajo v sebi tako malo časti, da uganjajo take nepoštenosti, se ne more reči nič drugega, kakor: Sram vas bodi!

Čuki v Šmarju.

Na praznik v sredo so imeli Čuki na dvorišču bivšega župana Škrjanca v Šmarju shod. Obnesel se je prav klavrno, kajti udeležba je bila majhna, navdušenja pa nič. Kmetska dekleta so se iz Čukov norca delala, ker niti tako ne znajo korakati, kakor veterajnerji. Videč, kako nerodno krevljajo Čuki, je neko poredno dekle na glas zaklicalo: »Tako hodijo, kakor bi imeli parklje namesto nog«. Postavljen je bil slavolok z napisom in na enem mlaju je bila tudi zastava, na drugem pa je ni bilo. Najbrž jim jo je veter odnesel. Pravijo, da je shod počastil tudi dež. odbornik dr. Lampe in tam kozolce preobračal. Druge nesreče ni bilo. Če je krčmar po odhodu Čukov res jokal, se mora šele izkazati.

Dicenta contra škof.

Znani proces med bivšim oskrbnikom gornjegrajske graščine Dicento in ljubljanskim škofom se bo pri ljubljanskem deželnem sodišču nadaljeval dne 8. in 9. julija. Dicenta toži svojega bivšega gospodarja na ogromno odškodnino.

Popihal jo je!

Od 27. junija t. l. pogrešajo Ivana Ranta, pekovskega mojstra iz Spodnje Šiške. Ker je Rant zapustl mnogo dolgov pri različnih trgovcih in drugih zasebnikih, ni izključeno, da jo je mož popihal v Ameriko.

Fantovsko maščevanje.

Trije fantje iz Zgornje Senice so klicali po domači vasi dekleta. A klicali so brez uspeha. Ker se jim ni nobena oglasila, jih je prijela taka jeza, da so so razbili več šip in en okvir. Dekleta so te tri fante spoznale po glasovih in tako so jim prišli orožniki na sled. Fantje se opravičujejo, da je zanje največja sramota, da jim prav nobeno dekle ni hotelo odpreti . . .

Policijske vesti.

Nesreča.

Ko je včeraj peljal hlapec Jakob Trojanšek po Emonski cesti seno in sedel na vozu, se mu je v ovinku zvrnil voz ter je padel tako nesrečno, da se je na glavi in levi nogi težko poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Reklamno desko

so ponočnjaki odnesli pri tvrdki Rossmann in Tschurn na Sv. Petra nasipu in s tem lastnikoma napravili 100 K škode.

Ogenj.

Včeraj okoli 2. popoldne je začelo goreti na Glincah pri posestniku Beliču, po domače v Bonifaciji. Zgorel je hlev, šupa in kozolec. Zraven stoječo hišo so ognjegasci ohranili. Na lice mesta je prišla tudi požarna bramba iz Ljubljane pod poveljstvom g. Štriceljna, ki so ob pol 5. popoldne, ko je bila nevarnost, da se ogenj razširi preprečena, odšli domov. Govori se, da so zažgali otroci.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Prozaičen konec ljubezni. Mihelčičeva iz Most je bila že par mesecev prav do ušes zaljubljena v posestnikovega sina Korošca. In on seveda v njo. Prav veselo so jima tekli dnevi, ko sta srkala iz opojne čaše ljubezni. On ji je prisegal večno zvestobo in ona njemu. Ali kakor nič ne traja večno, tako tudi ljubezen in zvestoba ne, posebno še ženska zvestoba. Včasih se kar brez posebnih zunanjih vzrokov izpremeni celo v neprijateljstvo. Nekaj takega je bilo z Mihelčičevo in Korošcem. — Maja meseca je obiskal Korošec proti večeru Mihelčičevo in pri tej priliki je — kakor pravi — »pod povštram« na postelji svojega ljubljenega dekleta našel dva prstana. Veliko bi zanje zlatar sicer ne dal, za oba k večjemu deset kron. Za Korošca pa sta seveda imela veliko večjo vrednost, in zato ju je kratkomalo »konfisciral«, ali — da se lepše izrazimo — vzel si ju je »za spomin«. Metka pa s tem ni bila preveč zadovoljna in večkrat je zahtevala prstana nazaj. Po dolgem moledovanju je res enega dobila, drugega pa je njen oboževalec »izgubil«. In v dekletovem srcu je vstal srd, ljubezen je iz njega izpuhtela, pozabljene so bile obljube zvestobe. Včeraj pa se je ubogi fant moral zagovarjati zaradi — tatvine. Sodnik mu je odmeril tri dni zapora, kjer bo lahko — če jo zna — pel znano arijo iz »Rigoletta«: »Ženska le vara nas — —« ali pa kaj podobnega.

Buren prizor na Poljanski mitnici. Mitničar na Poljanah nima posebno veliko dela, ker so Poljanski most podrli, ali še pred par tedni je njegovo strogo oko imelo mnogo dela, da je vestno pazilo na tiste ljudi, ki bi hoteli kaj prepovedanega vtihotapiti v mesto. Z eno besedo: mitničar na Poljanski cesti bi bil mož po volji posvetni in duhovski gosposki — ako bi ne bil časih malo prehud. Nevljudnost proti nepoštenim tihotapcem bi mu človek nazadnje še prizanesel, toda nasproti poštenim ljudem, posebno še,če so nežnega spola — tega pa nikakor ne. — Par tednov je temu, ko je šla po bivšem Poljanskem mostu proti mestu občespoštovana gospa. V vsaki roki je nesla — bliža se namreč doba kislih kumar — veliko steklenico pravega vinskega jesiha. Od te robe je bilo treba plačati na mitnici šest vinarjev. Nesreča je hotela, da je gospa imela pri roki samo dvavinarska novca, ostalo pa v groših in dvajsetvinarskih novcih. Zato je dala mitničarju groš, kajti prava Poljančanka ne ostane rada dolžna niti dveh vinarjev, če ni treba. Pa glej ga spaka, tudi mitničar v začetku ni imel drobiža, da bi bil gospej dal iz groša nazaj štiri vinarje. V začetku — pravim, kajti po dolgem debatiranju je le izvlekel iz žepa potrebne štiri vinarje, obenem pa je izrekel grozno sumnjo, da mu gospa še ni dala groša. Svojo trditev je podkrepil z različnimi neprimernimi izrazi, kakor »goljufica« itd. To je bilo pa res preveč gospej, ki še nikoli ni nikogar ogoljufala. Včeraj je moral svoje postopanje mitničar zagovarjati pred tukajšnjim okrajnim sodiščem — pravzaprav zagovarjal se sploh ni, ampak je molče vse priznal. Ker je pa gospa, dasi stroga, vendar tudi mehka in usmiljenja polna žena, je mitničarju žalitev odpustila. Družba sv. Cirila in Metoda pa se bo tekom meseca julija obogatila za 20 kron — šle bodo iz žepa mitničarja

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

I.

Na cvetno nedeljo v Gospodovem letu 1809. se je zgodila usodepolna prememba v življenju patra Angelika, najmlajšega prebivalca ljubljanskega kapucinskega samostana.

Ta dan je bil pater Angelik poslan na Posavje, da nadomesti nenadoma obolelega domačega duhovnika, in opravil je cerkvene posle, da bi nihče bolje ne mogel. Na prižnici je grmelo in treskalo, da so se moškim ježili lasje in da so se ženske jokaje prekrižavale. Pater Angelik je pestil moške in krtačil ženske tako, da so po končanem opravilu se vsi zbegani plazili na svoje domove.

»Ampak hud je, kar se da je hud,« so priznavalno šepetali moški, ženske pa so v tihem občudovanju vzdihovale: »goreči so pa, goreči, kakor živ ogenj.«

Hud in goreč je bil pater Angelik v resnici, toda samo kadar je stal na prižnici, ali sedel v spovednici, drugače pa je bil zelo prijazen in šaljiv mož in se je za izveličanje svoje duše veliko manj brigal, kakor za blagor svojega telesa. Kadar je sedel za dobro obloženo mizo in pri polnem bokalu, takrat je pozabil na ves svet in najhitreje na svoj meniški stan in na svoje redovniške obljube.

Nesreča njegova je bila, da ni poznal nobene mere in nobene meje in zlasti bokala ni dal iz rok, dokler ga ni izpraznil do zadnje kapljice.

Tako se mu je zgodilo tudi na Posavju na cvetno nedeljo. Postregli so mu v župnišču z dobro kapljico in pater Angelik je pil in pil, dokler ni postal ves vrtoglav. Strahoma je spoznala farovška služkinja, da je patru Angeliku preveč postregla. Nele, da se navsezadnje že skoraj ni mogel vzdrževati na nogah, marveč postal je celo preprijazen s pobožno in okroglo služkinjo in vse je kazalo, da bi ji rad z rokami razodel svoja čustva.

»Ježeš, gospod — ali so pijani?« je plaho umikajoč se vpraševala služkinja in držala roke od sebe, da bi se ji veseli pater ne mogel približati.

»Kaj, pijan — kdo pijan?« se je razhudil pater Angelik. »Pijani so kmetje, pijani so šuštarji, če pa se ga duhovnik naleze, se reče: gospodu je slabo. Zapomni si to!«

Razburjena služkinja pa ni imela časa razmišljati o tem poduku patra Angelika, nego je pohitela iz sobe ter poklicala cerkovnika, naj spravi vinjenega meniha na voz in ga pelje v Ljubljano.

To pa ni bila lahka stvar, zakaj na mizi je stal še skoro poln bokal in pater Angelik se vzlic vsemu cerkovnikovemu prigovarjanju nikakor ni hotel od njega ločiti. Naposled sta se s cerkovnikom sporazumela na ta način, da je vsak malo odnehal; cerkovnik je moral dovoliti, da je pater vzel bokal seboj na voz, pater pa se je udal, da se z bokalom takoj odpelje.

Začetkoma je šlo vse dobro. Tiho je sedel Angelik na vozu in srkal rujno vince. Toda čim bolj se je voz bližal Ljubljani, toliko bolj so vplivali vinski duhovi in naposled je začel nesrečni pater kričati in divjati, da je cerkovnika stresala groza. Pater je privzdigoval roke in noge, vihtel bokal, ki ga je bil do polovice izpraznil, in naposled v mestu začel prepevati s svojim mogočnim glasom nepobožne pesmi, da je kar odmevalo od hiš. Prav ko sta vozila po najbolj obljudeni ljubljanski ulici, je pater Angelik celo na vozu vstal, prešerno zavihtel bokal ter začel prepevati starodavno pesem:

Časih sem ležal pri punci,
pri punci zavberski,
oh zdaj pa moram ležati
na pričnі kafcinarski.

Ljudje, ki so se mudili na ulici, so se z divjim smehom zapodili za vozom. Vse je kričalo in prepevalo: oh zdaj pa moram ležati na pričnі kafcinarski. Cerkovnik je tolkel okrog sebe in po konju kar je mogel, a vse ni nič pomagalo. Mladine ni mogel prepoditi, staro kljuse pa je bilo biča tako vajeno, da udarci niso pospešili njegovih korakov. Množica je tekla poleg voza in ponavljala brez prestanka Angelikovo pesem, pater sam pa je tulil nadaljne kitice svoje pesmi, kakor bi hotel podreti zidove ljubljanske.

(Dalje prihodnjič.)

kar da je proti vsem načelom krščanskega socijalizma. Frakeljska sekcija sicer ne pozna dr. Brecelja, poteguje se pa zanj bolj iz nagajivosti kakor iz prepričanja, bolj iz sovraštva do dr. Dolšakovih rokavic, kravat in konja, kakor iz stvarnih razlogov. Tej sekciji bi bil kot deželni zdravstveni tajnik najljubši dr. Zajc, ki je znašel tako žavbo, da upa ž njo vse delavce premazati v klerikalce in kdo ve, če ne bo vsega tega preklanja v klerikalni stranki konec ta, da bodeta odletela tako dr. Dolšak, kakor dr. Brecelj in da bodo službo ponudili dr. Zajcu.

Alarmiranje orožnikov.

Povodom zadnjih sokolskih slavnosti v Ljubljani je vlada zopet alarmirala **orožnike.** To dela vlada zdaj že skoro dve leti. Pri vsaki najmanjši priliki spravlja orožnike na noge in za otvoritev nemškega gledališča, ki bo sicer šele na zimo, delajo v kazini že sedaj sumljive načrte, prav kakor bi kaj želeli, kar bi se dalo izkoristiti za denuncijacija. V vsem času od septemberskih dogodkov krvavega spomina niso imele orožniki **ne enkrat** prilike, za kako intervencijo. **Ne enkrat** se ni primerila niti najmanjša rabuka,niti demonstracija navzlic vsem predrznim nemškim izzivanjem in zlobnim napadom in žaljenjem nemškega časopisja. Ali orožnike alarmirajo vendar in čuje se, da jih hočejo alarmirati tudi v nedeljo, na dan jubileja naše **šolske družbe.** Da niso čisto nič potrebni, leži na dlani, da provzročajo velike stroške državi, je znano, ali vlada vendar ne odneha. Kazinska hujskanja bi pač sama ne zalegla dosti, če bi pri vladi ne bilo **ugodnih dispozicij** in nagnenja za alarmiranje orožnikov. Po letih stari in po plemstvu mladi baron Schwarz in njegov po letih mladi in po plemstvu stari grof Chorinsky, **ki sicer rada drug čez drugega kaj rečeta,** sta menda edina v tem, da storita dobro delo, če dasta z alarmiranjem orožnikov dunajski vladi povod misliti, **da je v Ljubljani javna varnost jako slaba in da so Nemci varni samo v senci bajonetov.** In če pride še sem ter tja na Dunaj kako »**spretno**« sestavljeno poročilo o kakih »veleizdajniških« klicih, potem ni hudič, da bi to ne zaleglo.

Posetnikom jubilejne slavnosti!

Naval pri kosilu se hoče izravnati na ta način, da se bodo obmejni Slovenci po krajevnih skupinah dirigirani po posameznih **restavracijah.** Da se izve približno število kosil, prosimo nujno, da nam goriški, koroški, štajerski in tržaški Slovenci **brzojavno sporoče koliko kosil naj se zanje naroči!** Zadnja poročila se lahko upoštevajo le še do 9. ure v nedeljo dopoldne. Natančnejšo razporedbo obedov prinese po možnosti nedeljski »Slov. Narod«. Za vsak slučaj pa naj se zastopniki obmejnih Slovencev oglase v nedeljo od 7. do 12. dopoldne pri načelniku odseka tržnem nadzorniku g. Adolfu Ribnikarju na mestnem magistratu, ki bo dajal potrebna pojasnila. Naslov za brzojavke: Ribnikar, Ljubljana.

Slovensko gledališče

Sinoči je imela intendanca slovenskega gledališča sejo, na kateri je odobrila proračun za prihodnjo sezono. Stroški so proračunjeni na 124.000 kron. Danes, v soboto, bo imela intendanca zopet sejo. Povabljeni so tudi zastopniki Slov. Filharmonije, da se z njimi doseže sporazumljenje glede gledališkega orkestra. Za prihodnjo sezono je angažirana tudi gospa Danilova, ki bo čez poletje vodila dramatično šolo.

Policijske vesti.

V kovčeg je vlomil

v nekem tukajšnjem hotelu natakarju Roškarju njegov tovariš, mu ukradel 32 K 70 v ter jo neznano kam odkuril. Preskrbljeno je, da se svoječasne usode ne izogne.

3000 K je poneveril

v Žalcu 19letni Jožef Turk in neznano kam pobegnil. Z njim je baje odšel tudi nek njegov prijatelj. Turk ima bojda tujo delavsko knjižico. Varnostna oblastva ga marljivo zasledujejo.

Sreča v nesreči.

Po hodni poti ob Cesti na južni kolodvor je vozil nek kolesar in zavozil v 5letno Olgo Čenčurjevo, katero je podrl na tla, a se deklica k sreči ni nič poškodovala. Kolesar je znan.

Pes je popadel

na Dunajski cesti steklarja Alberta Kohlhammerja in mu pri obleki napravil 20 K škode. Lastnica psa je znana.

Nezgode.

Metod Koruza, sobrat pri Salezijancih na Rakovniku, se je peljal na vozu, naloženem s senom po travniku. Nesreča je hotela, da se je voz prevrnil in je pri tem Koruza tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. — Mestna uboga Marija Šink je šla po Sv. Petra cesti domov. Nasproti ji pride neznan voznik s trugo za pesek. Ker se starka ni mogla urno izogniti, jo je truga ob zid Hafnerjeve hiše pritisnila in ji poškodovala život na desni strani in desno roko. — Dninar Ivan Pilpoh se je peljal z drugimi delavci po Viški cesti v mestni Log seno sušit. Nasproti je privozil tik tega voza neznan voznik in pri tem zadel ob Pilpohovo roko, ter ji prizadejal težko okvaro. — Martin Janžikovič je snažil na kolodvoru v Spod. Šiški stroj. Ker pa mož ni pazil, se je po rokah nevarno opekel. — V Dednem Dolu je Marija Mikolič, mlinarja žena, padla kakih pet metrov globoko na pod. Poškodbe, ki jih je pri padcu zadobila, so težkega značaja.

Tat ujet — kje je denar?

Prijeti Pogačar je gotovo strokovnjak v tatinstvu. Sicer se morda nikoli ne bo dalo dognati, kje vse je uzmoval in koliko je pokradel, a da je bil v svoji stroki silno »priden«, to priča veliko število že znanih tatvin, ki so mu vse več ali manj plena dale. Sodišče zelo ugiba, kam je neki spravil Pogačar nakradeni denar. Dobilo se ni pri njem nič, a brez dvoma ima kaj evenka, pa ga je iz previdnosti dobro skril za vse slučaj.Med vsemi slučaji računa Pogačar gotovo najbolj na slučaj, da se mu zopet posreči pobegniti. Enkrat se mu je to že posrečilo, ko je namreč pobegnil iz zapora deželnega sodišča v Celovcu. To njegovo upanje, da ga sreča tudi v bodoče ne zapusti, ima prav zanimiv izgovor. Pogačar pravi namreč, da ga je sam **angelj** peljal iz celovške kehe, kakor svoj čas sv. Petra in da ga je ta angelj tudi še potem varoval. V dokaz, da ga angelj čuva, se sklicuje na to, da se je nekoč na cesti nekoliko zaletel v nekega ljubljanskega detektiva. Ti imajo sicer izborne nosove, a dasi se je zadeti detektiv ozrl in pogledal Pogačarja, ga vendar ni spoznal. Spričo takih dogodkov se pač ni čuditi, da je Pogačarjevo zaupanje v njegovega angelja varuha zelo veliko. Seveda je pa vzlic temu veliko vprašanje, če se bo Pogačarjevemu angelju varuhu še kdaj posrečilo c. kr. angelje varuhe ukaniti.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Epizoda iz Novega Vodmata. Tam, kjer se je svoje čase razprostirala starim Ljubljančanom dobro znana »Zelena jama«, je danes prozaično predmestje Novi Vodmat. Večinoma stanujejo tam sloji, ki nimajo navade, izražati se v finih oblikah — kdo bi jim to zameril! — Dne 21. junija se je vrila v Novem Vodmatu, v stanovanju sprevodnika južne železnice Matevža Zemljiča neljuba epizoda, ki je imela za Zemljiča neljube posledice. Popoldne, ko je mož po napornem delu na železnici malo legel, da bi zadremal, pa pride zgovorna Žefa Kačarjeva v kuhinjo in začne z Zemljičevo ženo razgovor. Zemljič nekaj časa posluša, ko pa le ni konca, prime Kačarjevo in jo postavi čez prag v vežo. To je pa napravil tako neokretno, da se je Kačarjeva poškodovala na roki. Zemljiču je zato včeraj sodnik odmeril 5 K ali pa 12 ur zapora.

Ne dirjajte prehitro s kolesi! V Ljubljani se udomačuje navada, da nekateri kolesarji dirjajo po ulicah, kakor bi jih vrag podil in semtrtja niti ne dajejo občinstvu znamenj z zvoncem. Ni čuda, da se vsak čas zgodi kje kaka nesreča. Hlapec Franc Stergar iz Spodnje Šiške je tudi tak patron. Zadnjič bi bil v Šiški kmalu povozil nekega sedemletnega dečka. Le sreči se je zahvaliti, da ga ni prav nevarno poškodoval. Deček je dobil le na nogi majhno poškodbo. Stergar bo zato sedel dva dni v zaporu. — Kolesarje ob tej priliki prav resno opominjamo, naj ne vozijo prehitro, posebno ne na ovinkih, naj ne vozijo po trotoarjih in naj občinstvo opozarjajo z zvoncem — in število kolesarskih nezgod se bo gotovo omejilo.

S Pogačarjevega trga. Včeraj je stalo pred tukajšnjim okrajnim sodiščem par prav tipičnih figur z ljubljanskega Pogačarjevega trga. Prišla je kot obtoženka resolutna mokarica Medvedova, kot priče so prišle zeljarica, maslarica, lončarica itd. — kratkomalo po svojih reprezentantinjah je bil zbran ves Pogačarjev trg. Kupujoče občinstvo je pa zastopala tožiteljica Kosmačeva, ki toži Medvedovo zaradi žaljenja časti. Kosmačeva najbrže nima v preveliki meri te lepe navade, da bi kupljeno blago sproti plačevala, in zato jo je enkrat Medvedova na trgu malo opomnila, češ, da bi bilo dobro plačati. Kosmačevi se je pa to precej za malo zdelo. Ker ni vedela drugega maščevanja, je pa šla Medvedovo tožit zaradi žaljenja časti. Ker pa nobena priča ni slišala iz ust Medvedove o Kosmačevi nobene žaljive besede — nekatere so celo rekle, da je bilo narobe — je sodnik seveda mokarico oprostil.

Občni zbor „Mladike“.

Pod predsedstvom predsednice gospe županje Hribarjeve se je včeraj popoldne vršil 5. redni občni zbor »Mladike«. Predsednica je v kratkih besedah pozdravila navzoče, nato pa je o društvenem delovanju v preteklem letu poročal tajnik g. mag. svetovalec E. Lah. Iz njegovega poročila posnemamo sledeče: v začetku lanskega leta je bilo v internatu »Mladika« sprejetih 56 gojenk, koncem leta jih je bilo 53, ker so 3 izstopile. Zdravstveno stanje gojenk je bilo ugodno, disciplina in uspehi povoljni. Osobje se je moralo pomnožiti; 2 prefektinji nista več zadostovali, najelo se je še učiteljico, ki je rojena Francozinja. V prihodnjem letu bodo približno iste razmere. V zavodu ostane še 40 gojenk, od preostalih 13 mest so 4 že zasedena. — Za »Mladiko« se zida ob Šubičevi in Levstikovi ulici novo poslopje, ki bo v jeseni l. 1911 že porabno. Načrte

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

I.

Končno je voz z vso množico dospel pred kapucinski samostan, ki je takrat stal na vogalu sedanje Zvezde, nasproti današnjemu deželnemu dvorcu. Samostan je bil skromno, starodavno poslopje, čegar vhod je bil kar pri cesti. Cerkovnik je prav nespoštljivo pograbil Angelika čez pas in ga postavil na tla. Sicer se je Angelik še nekaj obotavljal in se hotel s primernim ogovorom posloviti od spremljajoče ga množice, ki se je kričeč gnetla okrog njega, toda jezni cerkovnik ga je prijel s trdo roko in ga brezobzirno pahnil v samostansko vežo.

»Vivat cviček in revolucija,« to so bile zadnje besede, ki jih je množici zaklical pater Angelik, potem so se za njim zaprla samostanska vrata.

Zaprla so se za dolgo časa. Ko je pater - vratar, star častitljiv menih, zagledal svojega sobrata Angelika in od ogorčenega cerkovnika izvedel, kako občno pohujšanje je provzročil nesrečni Angelik in kako sramoto je napravil celemu samostanu, ga je prevzela tolika žalost, da se je najprej bridko razjokal, potem pa v sveti jezi treščil svojo tobakiro ob tla in začel nesrečnega Angelika tako oštevati, da se je zasmilil celo grčavemu cerkovniku.

Angelik je slonel ob zidu, roko, v kateri je imel prazen bokal, je držal privzdignjeno in ko je pater-vratar ravno najbolj nanj kričal, ga je prekinil.

»Holt!« je zaklical in potem z blaženim usmevom na ustnicah začel polglasno peti: »Mi ga pa pijemo, pijemo . . .«

»Molči — pijanec!« je v največji ljutosti zavpil pater - vratar. »Molči in spravi se v svojo celico.«

Pater - vratar in posavski cerkovnik sta prijela Angelika vsak za eno roko in ga vlekla v njegovo celico ter ga položila na njegovo ležišče. »Vi — vat cviček — in — revolu —« je še zastokal nesrečni Angelik in potem z bokalom v roki zaspal.

Pater - vratar je še nekaj trenotkov obstal pri ležišču in z mokrimi pogledi motril svojega smrčečega sobrata. Potem je pa izrekel krepko besedo, oznanjujočo v navadnem življenju boljšo polovico domačega ščetinca, pljunil na tla in odpeljal cerkovnika v pisarno patra gvardijana, da tamkaj pove in popiše, kaj je vse počenjal pater Angelik na potu s Posavja do samostana.

Tudi pater gvardijan je bil globoko užaljen zaradi sramote, ki jo je Angelik storil celemu samostanu in ker cerkovnik ni pozabil pripovedovati, kako izredne zasluge si je pridobil, da pohujšanje ni postalo še večje, ga je pater gvardijan tako toplo pohvalil, da so se v cerkovnikovem srcu porodila najlepša upanja na lepo in izdatno napitnino. Toda ta upanja se niso izpolnila. Pater gvardijan je pač obljubil cerkovniku bogato plačilo, ki naj bi je pa prejel šele v nebesih, pričakovanega evenka pa ni nič odrinil. To je cerkovnika tako razkačilo, da je odhajaje iz samostana posnemal izgled patra - vratarja in se tudi poslovil s trpkimi besedami, vzetimi iz živalstva, ter s slovensko izjavo: »Prav je imel pater Angelik, da jim je napravil tako sramoto.«

Toda patru Angeliku ni bilo s tem spreobrnenjem cerkovnikovega mišljenja prav nič pomagano. Očetje kapucini so bili ogorčeni in njih nevolja je bila toliko večja, ker jim je bilo znano, da se v deželi vladajoča francoska gosposka prav malo naklonjena in da jih hoče framazonski maršal Marmont odpraviti iz Ljubljane in njih samostan spremeniti v vojašnico. Očetje kapucini so se zaradi tega posebno trudili, da se čim bolj prikupijo ljubljanskemu prebivalstvu, kakor tudi okoličanom, in da bi se ničesar ne zgodilo, kar bi moglo dati povod pritožbam in napeljati vodo na mlin francoske gosposke.

Pri večerji v refektoriju je vladal ta dan splošen molk. Vsi so grdo gledali. Gvardijan je bil zamišljen, ostali patri pa se ga niso upali motiti z nobeno opazko in z nobenim vprašanjem, kajti uganili so, da ugiba, kako kazen naj odmeri Angeliku. Srditi izraz gvardijanovega obličja je pričeval, da kuje posebne naklepe glede Angelika, ki je med tem trdno in sladko spal v svoji celici in niti v sanjah ni slutil, kako črni oblaki se zbirajo nad njegovo obrito glavo. Ti oblaki so se že zgostili naslednje jutro, ko je prejel pater gvardjan od francoske policije dolgo pisanje zastran pohujšanja, katero je provzročil pater Angelik. V tem pisanju je bilo tudi rečeno, da mora policija iz Angelikovega vedenja in vpitja sklepati na mišljenje kapucinskih patrov in na navade, ki morajo vladati v njihovem samostanu ter da bo vsled tega imela odslej jako pazljivo oko za samostan in za njegove prebivalce. Strah, ki ga je to pisanje provzročilo med očeti kapucini je še povečal sveto jezo gvardijanovo in utrdil v njem sklep, da zasluži pater Angelik tako kazen, da jo bo pomnil vse žive dni in mu za vselej pregnala veselje javno kričati: Vivat cviček in revolucija.

(Dalje prihodnjič.)

Nad 200.000 kron!

Načrt, da naj se pri Kranju na vodnih silah Tomaža Pavšlarja in nekaterih drugih zgradi velika **električna centrala,** visi danes še v zraku. Živ krst ne vé, če se bo zgradila, ali če se ne bo. Klerikalci so pač nameravali to stvar že v zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega spraviti pod streho, a so se **ustrašili javnosti,** kajti napredna stranka in baron Švegel so klerikalcem dokazali, da bi bilo brezvestno o tako **velikanskem podjetju ki bo veljalo do deset milijonov, sklepati tako,** kakor o zgradbi kakega kurnika. Deželni zbor je sprejel predlog dr. **Trillerja,** da se mora najprej natančno cela stvar **preštudirati** in da se mora natačno dognati, koliko bo stvar **veljala,** če se bo sploh dala napraviti in če je sploh kaj upanja, da bo stvar uspevala, poprej pa da se ničesar ne sme storiti.

Kranjska dežela je preveč revna in davkoplačevalci so preveč obremenjeni, da bi se moglo milijone zabiti v podjetje, ki bi nazadnje provzročalo samo izgubo in lahko postalo za vso deželo strahovita nesreča. Klerikalci so sami izprevideli, da je tako prav in so sami glasovali za predlog dr. Trillerja.

Po veljavni **postavi in po sklepu deželnega zbora** ne sme torej deželni odbor nič drugega storiti v tej stvari, kakor da jo pusti po strokovnjakih **prestudirati,** da pusti napraviti **proračune** in da pusti napraviti **rentabilitetni račun** ter da končno vse to predloži **deželnemu zboru,** ki bo potem odločil, kaj naj se zgodi.

Studiranje tega vprašanja še davno ni končano, proračun in rentabilitetni račun pa še začeta nista. Še nihče ne more reči, kaj bo uspeh tega študiranja, še nihče ne sluti, če bo sploh kazalo napraviti to centralo. Strokovnjaki pravijo, celo, da centrala sploh nikoli ne bo zidana in da je ves ta projekt **mrtvo rojeno dete.**

Pa naj bo že kakorkoli, eno stoji, da ima namreč deželni odbor prokleto dolžnost držati se namreč naročil deželnega zbora in da v tej zadevi ne stori nič manj pa tudi nič več kakor mu je dovolil deželni zbor.

A kaj se je zgodilo? Poročali smo že, da se je predrznil deželni odbor **prelomiti sklepe dežel. zbora** in da popolnoma **nepostavno kupuje in preplačuje mline in hiše okrog Kranja,** kakor bi bilo že gotovo, da bo električna centrala tam stala.

Tako postopanje je na sebi **nečuveno in postavolomno,** a če se hoče spoznati ves obsega tega dogodka, je treba vedeti, koliko deželnega **denarja je že protipostavno v ta naizdal deželni odbor.**

Že do sedaj je deželni odbor v ta men izdal

nad 200.000 kron.

Ko smo to izvedeli, nam je bilo pri srcu, kakor da je strela udarila z jasnega. **Nad 200.000 kron** se upa deželni odbor vzeti deželnega denarja in ga porabiti proti volji in brez vednosti deželnega zbora in proti jasnemu in določnemu sklepu deželnega zbora.

To je eden največjih upravnih škandalov, kar se jih je kdaj zgodilo v vseh avstrijskih kronovinah, ki so vender bogate različnih škandalov. Še na Madžarskem kaj takega ni mogoče, še na Madžarskem bi vlada takoj razpustila korporacijo, čigar izvršilni organ bi kaj takega storil. Za ožigosanje takega početja, **čigar nagibi so skrajno sumljivi,** ni nobena beseda dovolj ostra. S tem dejanjem je deželni odbor pokazal, **da ima sedaj kranjska dežela prvenstvo v korupciji.**

Tomaž Pavšlar v Kranju pa se smeje in si zadovoljno mane roke, **čeprav je izgubil pravdo proti Majdiču!**

Nemški odvetnik proti »Družbi sv. Cirila in Metoda«.

Te dni je dobilo vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« od tukajšnjega nemškega odvetnika, **dr. E. Ambroschitza,** pismo, v katerem družbo terja v imenu tvrdke T. Rex v Ljubljani za plačilo pisalnega stroja, ki ga je naročil pokojni K. Kotnik. Ta terjatev znaša 600 K. Za to opominjevalno pismo je dr. Ambroschitz računal — **20 kron.** Ne poznamo sicer določb odvetniškega tarifa, to pa vemo, da stroški opominjevalnega pisma absolutno ne morejo znašati 20 K, marveč kvečjemu kake 3 krone. To pa seveda dr. Ambroschitza prav nič ne ženira, gre se za »Družbo sv. Cirila in Metoda« in če se iz **te** iztisne par kron več, kakor to določa odvetniški tarif, je to za takega velikega Nemca, kakršen je dr. Ambroschitz, čigar oče je bil sin slovenskih kmetskih staršev, zaslužno delo. Toda iz te moke ne bo kruha! Terjatev, če v resnici obstoji, bo seveda plačana, toda poravnala je ne bo »Družba sv. Cirila in Metoda«, marveč nekdo drugi. Kar pa se tiče stroškov opominjevalnega pisma, pa bo sin slovenskega očeta, ki so ga ljubljanski očetje frančiškani vzdrževali, da je mogel študirati, že dovolil, da se bodo dali odmeriti po sodišču. Škoda bi pač bila za vsak vinar slovenskega denarja, ki bi se ga po nepotrebnem pustilo pasti v vsenemški žep dr. Edvina Ambroschitza, ki ga pa slovenske stranke baje prav pridno podpirajo. Ej, Slovenca ti gospodje sovražijo, ljubijo pa njegove novce!

Šulferajnska šola v Mostah.

»Schulverein« namerava ustanoviti v Mostah pri Ljubljani nemško šolo. Pri tej priliki se je zopet jasno pokazalo, kako malo se zavedamo Slovenci svojih dolžnosti. Apelira se tu na Ciril - Metodovo družbo, naj ona pomaga, očita se odboru, da ne stori svojih dolžnosti itd. Ni-li to žalosten pojav, da bi morala Ciril - Metodova družba sedaj v **ljubljanski okolici,** v najbolj slovenskem okraju ustanavljati šole? Medtem, ko se bojuje na **meji** in v **mešanih krajih** najhujši boj, ko se moramo boriti za vsako vasico, vsako dušo na meji, se Slovenci v srcu Slovenije niti toliko ne zavedajo, da bi storili svojo dolžnost ter ne prodajali svoje duše za par borih novčičev našemu sovragu. Ako Slovenci v ljubljanski okolici ne store svojih dolžnosti, kako naj to zahtevamo od ljudi na meji. —?

Jakopičev paviljon.

Obisk umetniških razstav v tem paviljonu ni bil še nikoli tako imeniten, kakor ob zadnji slovenski spomladanski razstavi. Gledalcev je bilo do 2000, kar izpričuje, da se je mojstru Jakopiču torej končno posrečilo pridobiti teško dostopno ljubljansko občinstvo. Sploh pa je imela razstava tudi materijelno jako lep uspeh. Bilo je prodanih prav lepo število slik po lepih cenah. Želimo, da ostane naše občinstvo zvesto razstavam v Jakopičevem domu slovenske umetnosti ter da številno obišče tudi sedanjo razstavo!

Sprevod okinčanih vozov z dekleti in fanti v narodnih nošah

prirede danes popoldne ob 3. podružnice C. M. iz Šiške, Most, Štepanje vasi, Škofljice in Viča. Sprevod se bo pomikal od Vodnikovega trga čez Glavni trg, Stari trg, Breg, Turjaški trg, Gosposko ulico, Wolfovo ulico, Marijin trg, Miklošičevo ulico, Slovenski trg, Dunajsko cesto, Franca Jožefa cesto in po Nunski ulici v Tivoli.

Policijske vesti.

Pod tramvaj

bi bil včeraj popoldne v Stritarjevi ulici kmalu prišel nek dobrovoljček. Tik pred vozom jo je mahnil čez progo in — padel. Voznik je voz takoj — pravočasno ustavil, možakarju sta prišla na pomoč pa dva stražnika in ga rešila iz mučnega položaja.

Važno aretacijo

je včeraj napravila mestna policija ljubljanska. Aretovala je nekega Iv. Štuheca, ki je baje poseben prijatelj kreditnih zavodov, hranilničnih knjižic, menjic in splošnega upa. Policija še vse temeljito preiskuje in ko bodo dani za javnost vsi predpogoji, poročamo svoječasno obširnejše.

V malem in velikem.

Pri tvrdki Viktor Bohinc v Trstu Via delle Torri št. 2 je bil zaposlen 24letni trgovski sotrudnik Iv. Kruslin, rodom iz Zagreba. Ko je prišel kot poverjenec do 17.000 K, je z njimi izginil. Z zadevo se sedaj pečajo policije. »Vrli« mladenič je visoke, vitke postave, ima majhne brke ter je plavolas. — Drugi, Ervin Schönberger, 30 let star, potnik iz Reke, temnih oči, slabih zob, govoreč nemško, ogrsko in hrvatsko se je zadovoljil pa le z malo vsoto — 5000 K in s to nekam odšel. Za obema je tudi ljubljanska policija na nogah.

Hudo žejo

na žganje je imel včeraj popoldne nek hlapec na Tržaški, odnosno na Emonski cesti. Konja je popustil na cesti, sam pa je šel izpraznit »frakelj tega grenega«. Konj se je pa čakanja naveličal ter jo odkuril po Tržaški cesti, kjer bi bil kmalu podrl neko deklico. Ker je policijski stražnik uvidel, da je ta žeja neopravičena, je hlapca stavil na odgovor. Mož je bil pa povrh vsega še tako neroden, da se mu je napačno legitimoval. No, pa mu tudi to ni in ne bode pomagalo.

Nezgode.

Dne 22. junija je padel pri stavbi obrtne šole z odra Seravallijev delavec, Aleksander Gisulf Treleani, 33 let star in si zlomil roko. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico. — Dne 24. junija je hotel delavec Ivan Habazin, 41 let star, ki dela pri tvrdki E. Czeczowiczka in sin v Gruberjevem prekopu, vliti vodo v neko sesaljko. Slednja pa se je začela gibati in mu je zmečkala kazalec desne roke. — Dne 20. junija je peljal Seravallijev hlapec, Gregor Breme, voz na dvorišče »Josefinuma« na Poljanski cesti. Ker je tam malo prostora, je voz voznika pritisnil k steni in ga poškodoval na oprsju. Odvedli so ga v deželno bolnišnico.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Zarubljeno kolo. Železniškemu delavcu Francu Hvastji se je zazdelo, da ni ravno preprijetno hoditi peš, celo ob sedanji poletni vročini. Veliko bolj primerno se mu je zdelo kolo. Smisel za moderna prometna sredstva je namreč v vseh slojih že prav močno razširjen. In tako si je vzel Hvastja pri Jaxu na obroke lepo kolo, vredno okoli 200 K. Kakor hitro pa je bil Hvastja v posesti lepega kolesa, je že pozabil na obroke. Jaxa seveda ni bila volja na obroke dolgo čakati, zato je poslal k Hvastji svojega uslužbenca, ki je kolo zarubil. Uslužbenec pa ni takoj seboj vzel kolesa; prišel je ponj šele drugi dan, toda kolesa ni bilo nikjer. Hvastja je kolo med tem kar kratkomalo prodal. Hvastja se je zaradi tega včeraj moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem ljubljanskim. Ker pa se ni moglo dognati, koliko škode je Jax utrpel, je sodnik obravnavo preložil; zaslišal bo v tej zadevi Jaxovega izvedenca.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

II.

Na zgornjem koncu kapucinskega vrta nasproti uršulinski cerkvi je stalo poslopje, iz katerega so Francozi pozneje napravili artilerijsko skladišče. Samostanskim prebivalcem je služilo za najraznovrstnejše namene. V tem starem in slabo ohranjenem skladišču so spravljali staro pohištvo in vrtnarsko orodje, shranjevali krompir in repo in nosili tjakaj vse, kar jim je bilo odveč ali jim delalo napoto. Tekom dolgih let se je tu nabralo toliko ropotije, da nihče ni vedel, kaj vse tu leži, izvzemši patra Angelika, ki je na občno veselost vseh svojih sobratov kaj rad stikal med to staro šaro, češ, da išče po starih pismih. Patri so se smejali na glas, Angelik pa se je smejal na tihem in je vedel, da ima vzroke.

Pod poslopjem je bila skoro temna vlažna in smradljiva klet, in v tej kleti je na sami slami ležal pater Angelik in si bolestno vzdihujoč gladil zadnjo plat svojega častitljivega telesa. Še sam ni prav vedel, kaj vse je doživel v eni sami uri in kako je prišel v samostansko ječo. Najprej je bil poklican v refektorij in tam ga je pater gvardijan vpričo zbranih menihov strahovito oštel. Angelik je to s pokorno udanostjo, če tudi brez kesanja,molče poslušal, pripogibal glavo, hinavsko ječal in si samo v mislih dovolil opazko, da izgublja pater gvardijan malo preveč besedi za nekoliko v pijanosti storjenega pohujšanja.

A to porogljivo razpoloženje je patra Angelika hitro minulo,ko so ga na koncu gvardijanovega govora trije menihi povabili naj gre z njimi v skladišče. Tedaj se je začelo Angeliku zazdevati, da z gvardijanovim oštevanjem še ni vse opravljeno. A učakal je veliko več, nego je v najskrajnejšem slučaju pričakoval. Menihi so ga položili na klop; na trdo. leseno, dolgo klop, ki je bila Angeliku od nekdaj sumljiva; eden ga je držal za roke, drugi za noge, mišičasti pater, ki so mu zaradi njegovega dozdevno mehkega srca verne ljubljanske ovčice rekle pater Špinača, pa jih je Angeliku s prožno dolgo palico naštel deset tako gorkih in tako pekočih, da je Angelik tulil, kakor ris, ki ga devajo iz kože.

A tudi s tem še vedno ni bilo vse pri kraju. Po končanem opravilu s palico, je pater Spinača svojega neljubega sobrata dal položiti na slamo v kleti in je s kruto ravnodušnostjo in hudobnim usmevom zaklenil vrata, ne da bi Angeliku povedal, koliko časa mu bo ostati v tej strašni ječi.

Zdihujé se je premetaval Angelik po slami, odganjal podgane, ki so zvedavo smukale okrog njega in dajal svojim telesnim in duševnim mukam izraza z nekrščanskimi besedami, ki jih na njegovo srečo ni nihče slišal, kajti sicer bi bil pater Špinača gotovo zopet dobil priliko vporabiti svojo dolgo in prožno palico.

Ko so bili premagani prvi viharji, ki so divjali v Angelikovi duši in so tudi bolečine začele odnehavati. je siromak zamogel šele razborito misliti.

»Oh pater Špinača!« to so bile prve premišljene besede, ki jih je po svoji nezgodi izustil Angelik. »Ko bi ti jaz mogel ta dan plačati. Z obrestmi bi ti ga vrnil in še s kakšnimi obrestmi! Tu notri bi te zaprl za celo življenje, da bi te podgane živega razjedle in dvakrat na dan bi te žgačkal z razbeljenim železom in celo življenje bi ti ne ne dal drugega jesti, kakor špinačo, zabeljeno s kačjim žolčem.«

Zahotelo se mu je vode, a oziral se je zaman po svoji ječi. Niti vode mu niso dali, da bi pogasil svojo žejo in si z njo hladil rane. Na srečo je bila klet vlažna. Angelik si je zbral najbolj vlažno mesto, razgalil je ranjeno stran svojega telesa in jo pritisnil ob zid, da mu je mokrota lajšala bolesti.

»To je dobro, da nimam nič časti. Prava sreča je! Mi vsaj ni treba, da bi bil zdaj še razžaljen, ko imam že tako dosti bolečin. Ah, ali sem norec! Sam bog ve, ali sem norec, ker sem kapucin, ali sem kapucin, ker sem norec.«

Navzlic telesnim bolestim, ki so Angelika trle, se mu je polagoma vender vrnila dobra volja in spomnivši se doživljaja tega dne, se je začel sam sebi smejati.

»Pošteno sem jo skupil! In preveč je bilo, veliko preveč. A kaj naj storim? Tako bom naredil, kakor tisti vojak, ki jih je dobil kar petindvajset. Ko so ga vprašali, kako je bilo, jim je rekel: ah, mar mi je, kaj se za mojim hrbtom zgodi. Ampak bilo je prvikrat in bilo je zadnjikrat.«

Ozrl se je na vrata in zasmejal na ves glas, prešerno in porogljivo.

(Dalje prihodnjič.)

Spinčiča, dr. Poščića in Viktorja Tomičića. Spominja se velike skupščine istrske družbe na Čresu ter izraža upanje, da se najde pot, po kateri boste obe družbi roko v roki delovali za skupne smotre. Pozdravlja nadalje prof. Matinovića, predsednika »hrv. pučke prosvjete« iz Zagreba, pozdravlja drž. posl. dr. Rybaŕa, predsednika nar. del. org. dr. Mandiča, dež. poslance Ganglja, dr. Oražna, dr. Slavika, dr. Trillerja, dr. Vilfana, nadsv. Višnikarja, zastopnika Koroščev dr. Müllerja, zastopstvo Sokolske zveze. Nato omenja 25letno delovanje družbino. Če bi bila država pravična, tedaj bi morala skrbeti, da se vsak narod vzgojuje v svojem jeziku. Mi Slovani si pa moramo sami ustanavljati šole in to ne samo na periferiji, temveč celo v središčih. V 25 letih je družba nabrala čez 1 milijon kron ter ravnotoliko izdala. V 25 letih se je družba razvila v mogočno drevo, ki poganja svoje korenine na vse strani, kjer bivajo Slovenci. In to družbo bi morali negovati kakor punčico v svojem očesu. Sprva je vladalo vsepovsod veliko navdušenje, ki se je pa v gotovih krogih kmalu izpremenilo v mlačnost. In iz te mlačnosti so se razvila nasprotstva in končno tudi sovraštvo. **Pri svojih narodnih nasprotnikih nismo našli tako sovražnih napadov, kakor pri svojih krvnih bratih.** — »Izdajalci!« je zaorilo iz tisoč in tisoč grl. — Družbino delovanje je odprta knjiga, njeni računi vsej javnosti na vpogled. Družba ustanavlja šole samo v ta namen, da ohranimo Slovenci svojo grudo, svoj jezik. V njenih šolah se poučuje po tistih metodah, po tistih učnih načrtih, kakor drugod. Tudi državno in cerkveno nadzorstvo je prav isto. Toda to nadzorstvo je mnogo strožje, nego drugje. Če bi našli le pičico, tedaj bi zagnali hrup. Toda le ena razlika je. Družbino učiteljstvo vzgaja mladino tako, da ljubi svoj jezik, da ostane zvesta narodu. Pritisk vzbuja protipritisk. Zanimanje za družbo pa navzlic nasprotstev raste ter se razširja med vse. Glavna opora družbe je **narodno ženstvo.** In katero podjetje podpira naše narodno ženstvo, tam je gotovo uspeh. Drug velik steber družbe so naši **malčki.** Tudi naša mladina, dijaštvo dela vedno in povsod za družbo. Naši uradniki prispevajo ogromno svote. Učitelji, katere preganjajo in bičajo gotovi krogi, si pritrgujejo pri svojih ustih, da morejo darovati za družbo. Toda tudi oddaljeni Slovenci, tisti, ki so šli v Ameriko iskati si kruha, niso pozabili družbe in prispevajo lepe vsote. In vsem naj bo izrečena srčna zahvala. Da je pa družba tako procvitala, je v prvi vrsti zasluga **naprednega časopisja,** ki je krepko in neustrašeno odbijalo vse napade, ki so prihajali od izvestnih ljudi na družbo. Temu naprednemu časopisju se izreka zahvala in največje priznanje. **Družba ima še dovolj prijateljev. Kakor drevo je, ki poganja svoje korenine na vse strani. Dokler je pa toliko ljudi, ki negujejo to drevo ter skrbe za njegovo uspevanje, je ne bo podrl noben vihar.** Nato se spominja umrlih pospeševateljev družbe: Karla viteza Bleiweis-Trsteniškega, dr. Ivana Milana Hribarja, drž. posl. Ježovnika, pesnika Antona Medveda, g. Pavle Pollakove, vdove po pokojnem inž. Viljemu Pollaku, Josipa Zelenika, bivšega posestnika pri sv. Vrbanu pri Ptuju, ki je dva dni pred svojo smrtjo daroval en kamen za obrambni sklad, dr. Kajetana Dittla v Gradcu, ki je volil družbi 200 K 84 v, posestnika na Slavini Frana Deklevo, ki je zapustil družbi 1000 K, Fran Ranta v Šiški, ki je volil 100 K, Frana Schlugmanna na Ščavnici, ki je zapustil 20 K in pa velikega rodoljuba Karol Kotnika, ki je volil družbi kraljevski dar. Vsem tem zakliče: **Slava njihovemu spominu!** Zborovalci so v znak žalosti stoje poslušali zadnji del prvomestnikovega govora ter zaklicali »Slava« spominu umrlih družbinih dobrotnikov.

K besedi se na to oglasi ljubljanski župan Ivan Hribar. Pravi, da je bila družba ob ustanovitvi pred 25 leti slabo dete. Tisti, ki so stali ob njeni zibeli, so dvomili, če bo moglo društvo uspevati ter izpolnjevati svojo nalogo. Toda narodna zavest je storila čudeže. To delovanje, ti prispevki so najlepša epopeja za življensko silo slovenskega naroda. Ni lepšega poklica v človeški družbi nego je naloga matere, ki vsaja v srce svoje dece ljubezen do svojcev, ljubezen do naroda. In to najlepšo nalogo je prevzela družba, ki je tisočim slovenskih otrok skrbna in dobra mati. Pred 25 leti je bilo v Ljubljani drugače, nego je danes. Boriti se je bilo treba zoper narodne nasprotnike za najprimitivnejše narodne pravice. Danes pa vidijo zborovalci, kako jih **popolnoma slovenska Ljubljana** prisrčno, iskreno pozdravlja. Čast in sreča mu je, da more v imenu obč. sveta ljubljanskega, v svojem imenu in v imenu ljubljanskega prebivalstva pozdravljati skupščino. Izraža končno upanje, da bodo vsi napredni krogi delovali složno za procvit družbe ter želi v imenu mesta ljubljanskega družbi mnogo uspehov.

Državni poslanec prof. Spinčič pravi, da je pozdraviti uljudnost, pozdrav vrniti dolžnost. Iskreno se zahvali za pozdrav. Hrvati in Slovenci imajo isto ljubezen do grude, na kateri so se rodili. Istrska družba ima iste svrhe, kakor slovenska. Budi in vzdržuje narodno zavest, širi kulturo. Vsi moramo enako braniti svoj narod. **Boriti se moramo zoper tiste, katere plačujemo, da bi nam morali dati kulturo.** Zastopniki naše c. kr. vlade, katere mi vzdržujemo, nočejo zadostiti niti našim najprimitivnejšim kulturnim zahtevam. Ta boj je star tisoče let. Že apostola sv. Ciril in Metod sta se morala boriti zoper Germanstvo. Sto in sto grobov imamo, vendar smo si pa ohranili svojo rodno grudo, svoj jezik. Uničili nas niso, uničili nas ne bodo. Pokazuje na velike uspehe, ki je dosegla družba, ki je bila vzor istrski družbi. V imenu istrske družbe sv. Cirila in Metoda želi, da bi družba napredovala in da bi končno dosegli, da bomo sami svoji na svojem ozemlju.

Prof. Martinović, predsednik »hrv. pučke prosvjete« se zahvali za pozdrav ter pravi, da se Hrvati in Slovenci od dobe Stanka Vraza pa do včeraj, ko so pokopali zadnjega Ilirca, viteza Trnskega, skupaj veselili, skupaj plakali. Želi družbi mnogo uspehov ter konča, da **ne potrebujemo tuje grude, svoje ne damo.**

Zastopnik tržaških Slovencev drž. poslanec dr. Ryaŕ pravi, da je pri nas navada imenovati se mal narod. Deloma da se upravičijo naši neuspehi, na drugi strani zopet, da se vzbudi narodni ponos in požrtvovalnost. Če pogledamo nazaj v svojo zgodovino, če prepotujemo našo monarhijo, tedaj vidimo, da **so drugi naredili iz nas mal narod.** Če pogledamo tja do Donave, vidimo svoja grobišča, iz katerega štrle imena mest, rek itd., kakor nagrobni spomeniki, pa tudi tam na Ogrskem in tja do Benetk pričajo imena krajev, da so bili tam naseljeni Slovenci. Potisnili so nas nazaj. Kako je prišlo do tega, da smo izgubili toliko zemlje, toliko ljudi? Krivi so bili tega tuji gospodarji, nemški plemenitaši in nemške vlade. Največ so nam škodovale tuje nemške šole. Naša mladina že v najnežnejši mladosti usesava sovraštvo proti svojemu jeziku. Nemci sicer taje, da nas s svojimi šolami hočejo raznaroditi. Pravijo, da je dobro za nas, če se naučimo nemški. Priznamo to, ker upoštevamo izrek, da kolikor jezikov človek zna, toliko mož velja. Nemci priporočajo posebno utrakvistične šole. To je največja **hinavščina in farizejstvo!** Nek nemški učitelj je sam priznal v »Grazer Tagblattu«, da so ravno utrakvistične šole najboljše sredstvo za ponemčevanje slovenske dece. Učenci, ki pohajajo take šole, ne postanejo samo iškarjoti, temveč efialti. In tudi socijalni demokrati so morali na svoji koži občutiti, da **narodnost ni fraza.** V drž. zboru so glasovali socialci proti socialcem. Vsled nesrečne politične razdelitve živi največji del našega naroda v manjšini. Zato ta boj! Kakor smo se Slovenci držali do zdaj, tako se bomo držali tudi vnaprej. Omenja lepih uspehov, katere dosega družbina šola v Trstu, ki je rešila že tisoče in tisoče slovenskih otrok ter vcepila ljubezen do domovine v najširše mase. Vsled tega družbinega delovanja imajo tržaški Slovenci tudi take politične uspehe. Ne jadikujmo, ne plakajmo! To plakanje o naši žalostni zgodovini nam ne pomaga, temveč zakličimo: **Naprej zastava Slave! Ohranimo si svojo zemljo, toda razširimo svojo posest tudi tja, kjer je nekdaj bila.**

Predsednik Sokolske zveze dr. Oražen pozdravi družbo v imenu slovenskega Sokolstva. Pravi, da naj današnji dan ne bo samo slavnostni dan, temveč tudi protestni dan zoper tiste činitelje, ki bi morali za nas tako skrbeti, kaor za druge narode in ki nimajo za nas drugega, nego žandarje. Sokolska ideja vzgaja značaje, ki se ne upognejo nikomur. Ako Sokolstvo in družba delujeta skupno, tedaj bodo uspehi še lepši. Obljubuje, da bo šlo slovensko Sokolstvo roko v roki z družbo, ter kliče vsem zborovalcem krepki Na zdar!

Prvomestnik Senekovič opisuje velikanske zasluge, katere so imeli in imajo družbini ustanovitelji: Iv. Hribar, Iv. Murnik, Tomo Zupan, Luka Svetec in dr. Vošnjak. Tomo Zupan in Luka Svetec sta že častna člana družbe. Predlaga v imenu odbora, naj se gg. **Ivan Hribar, Ivan Murnik** in **dr. Vošnjak izvolijo za častne člane.** Temu predlogu je sledilo gromovito ploskanje in odobravanje, ki kar ni hotelo prenehati. Navdušenje je bilo velikansko.

Župan Iv. Hribar se zahvali v svojem, pa tudi v imenu odsotnih dveh članov, Murnika in dr. Vošnjaka. Pravi pa, da je nek drug skromen mož, ki je pravi ustanovitelj družbe, ki je prvi dal inicijativo za ustanovitev te družbe. In ta mož dela vsa leta neustrašeno. To je trnovski župnik **Ivan Vrhovnik.** Predlaga, naj ga družba imenuje tudi za častnega člana, kar so zborovalci sprejeli z velikanskim navdušenjem. Navdušenje je bilo tako, da so možem stale solze v očeh.

Nato poroča tajnik družbe dr. Žerjav. Ko je po ptujskih in septemberskih dogodkih narodno navdušenje in požrtvovalnost mogočno narastla, so marsikoji prorokovali, da bo temu sledila reakcija. A reakcija v požrtvovalnosti za družbo sv. C. in M. ni nastopila. 25 let je že škandal za državo in zakone, da morajo slovenski državljani sami vzdrževati šole, kjer bi to morale storiti javne oblasti. Družba vzdržuje 52 učnih moči. Ustanovila je pokojninski zaklad, kateremu je vlada po novem zakonu priznala značaj nadomestnega zavoda. V smislu preosnove družbe, ki datira izza Boh. Bistrice, smo delali vstrajno na naši organizaciji. Na Kranjskem je bilo lani 79, sedaj 94 podružnic, lani je bilo 5231 članov, letos 6649. Večina teh podružnic je osnovano med kmetskim ljudstvom. Na Goriškem je bilo lani 27, letos 34 podružnic, lani je bilo 1448 članov, letos 2126. Trst je imel lani 7, letos pa 13 podružnic, število članov je zrastlo od 700 na 1155. Na Koroškem smo imeli lani 12, letos 11

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

II.

»Ti ubogi, smešni pater Špinača« je govoril, kakor bi imel svojega strahovalca pred seboj. »Kaj meniš, da me bodo ta-le vrata zadržala? Jaz stojim pred temi vratmi, kakor je stal naš sedanji vladar presvetli cesar Napoleon — bog mu daj zdravje in vsem framazonom — pred zidovi Tulona, samo da se njemu ni bilo treba ob zid pritiskati. Kakor je bil on pred Tulonom tepen, tako sem bil jaz tukaj tepen, razloček je le ta, da Napoleon pred Tulonom ni imel osebnih bolečin, jaz jih pa imam. Takrat je cesar sklenil, da začne novo življenje. »Le počakajte, kujoni, vi ničvredni kujoni« je zaklical. In izpolnil je svojo obljubo. Res, daleč je prišel, vsa čast, in nič mu ni reči. Jaz sicer ne bom prišel tako daleč, in ne bom nikoli nosil cesarske krone pa tudi kapucinske frizure ne bom več nosil. Novo življenje se mora začeti. Polenovke in zelja sem tako že zdavnaj sit. In zato ne rečem nič drugega, kakor: le počakajte, kujoni, vi ničvredni kujoni.«

Zažugal je s pestjo proti vratom in začel kovati v svojem srcu črne naklepe. Kolikor bolj je čutil praznoto v svojem želodcu in si v duhu predstavljal, kako so njegovi sobratje zadovoljno obedovali in sedaj po svojih celicah prebavljajo, toliko hujši so postajali njegovi naklepi.

»Ne pomaga nič, počakati moram, da se naredi noč, prej ne smem ničesar storiti« je godrnjal Angelik in se zopet vlegel na slamo ter se udal svojim mislim, ki pa so bile najbolj posvečene patru Špinači, ki v svoji zlobnosti kaznovanemu jetniku ni privoščil niti kruha, niti vode. Zakaj želodčno praznoto je pater Angelik še veliko težje prenašal, kakor pa vse telesne bolečine. V tem oziru je imel rahel čut in najbolje razumevanje za vse take človeške slabosti in nikdar ni s tako resnično gorečnostjo izvrševal svojega mašniškega poklica, kakor če mu je bilo moliti: varuj nas lakote, žeje in takih nadlog.

Počasi so tekle ure in Angeliku se je dozdevalo, da traja vsaka celo večnost. Prišel je mrak in nastala je tema. Angelik je bil že ves divji same lakote in žeje, a čakal je zaman, da bi mu kdo prinesel kak grižljaj ali vode. Ko je slišal iz samostana zvonec, ki je menihe klical k počitku, je vedel, da mu je gvardijan postril prisojeno kazen celo s postom in da se ta večer vrata njegove ječe ne bodo več odprla.

»Zdaj pa na delo,« je mrmljal, ko je samostanski zvonec utihnil in v hipu je pozabil na vse svoje telesne in duševne bolesti, saj je vedel, da bo čez malo časa deležen sladke tolažbe.

Izpod kamenite stopnice pri vratih svoje ječe je potegnil velik kuhinjski nož, ki ga je v modri dalekovidnosti imel že dolgo časa za vse slučaje tu spravljenega in je ž njim odvrtal ključavnične vijake tako spretno in naglo, kakor da bi se bil že prej v tem do dobra izvežbal.

»Tako, pater Špinača,« je zadovoljno šepetal, ko so se vrata odprla. »Zame tvoja ječa ni dosti zavarovana. Tiček je zunaj in ga nikoli več ne bo sem notri.«

Navzlic vsi, v skladišču nagromadeni ropotiji se je Angelik tudi v temi tako dobro spoznal, da je brez težav prišel do gornjega konca, ne da bi bil ob kako stvar zadel. Tam na koncu je šlo nekoliko težje. Moral je plezati čez celo barikado starih omar in stolov, da je prišel v kot. Tu je previdno tipaje odmaknil nekaj desk, na kar se je prikazala precejšnja odprtina, iz katere je molela lestev.

Angelik je počasi stopil na lestev, zakril odprtino z deskami, kolikor se je to dalo storiti in potem splezal v globino.

Sedaj je bil v drugi kleti samostanskega skladišča. Klet je bila prazna, le poleg lestve je stala miza, na kateri je ležala vsakovrstna šara. Angelik je z lahkoto našel kresilo in gobo in je v naglici užgal debelo voščenko, ki je ležala na mizi. Mudilo se mu ni zdaj nič; čutil se je popolnoma varnega.

»Tako, tako,« je zadovoljno govoril sam s seboj. »Ljubi sobratje, zdaj vam lahko osle kažem. Pa je bilo le prav, da sem rajnkemu patru Tiburciju — naj ga v peklu milostno trpinčijo — nosil tobak in žganje in klobase, ko so ga imeli v samostanski ječi, ker se ni navadil storjenih obljub. Saj sem mu bil vedno od srca hvaležen, da mi je pokazal to-le luknjo, ki je nihče drugi v samostanu ne pozna, a še nikoli tako, kakor danes.«

Med tem samogovorom in enakimi premišljevanji je Angelik marljivo razmetaval vso šaro na mizi in deval na stran vsakovrstne svežnje večje in manje vsebine.

(Dalje prihodnjič.)

Postavolomstvo dež. odbora.

Kranjski deželni odbor menda nima drugega dela, kakor da **pljuje na pravice in tepta postave.** Koristnega, pametnega in dobrega ni še nič storil in z deželnim denarjem dela tako, kakor bi se davki **ne plačevali deželi, marveč klerikalni stranki.** Kar dela ta nevredni deželni odbor, vse je tako, kakor bi bil postavljen, **samo da pomaga klerikalcem in ne da ščiti in pospešuje koristi cele dežele.**

Zdaj je ta deželni odbor zopet storil novo postavolomstvo. **Razveljavil je sklep občinskega sveta ljubljanskega glede oddaje mizarskih del za novo obrtno šolo** in je ta svoj sklep naravnost **otročje** utemeljeval.

Deželni odbor pravi namreč, da mestna občina ni pravilno postopala, ker je dovolila, da je mizarska zadruga še po otvoritvi ofertov **znižala** za nekaj kronic svoto, za katero je hotela dela prevzeti in za katero je dela tudi dobila.

To je naravnost bedasto utemeljevanje, kateremu se bo višja instanca na glas smejala. Tako neumno utemeljevanje mora deželni odbor pripraviti ob zadnjo senco ugleda.

Ta sklep je pa tudi drzna **samovoljnost.**

Ljubljanska občina je glede oddaje **popolnoma avtonomna** in ji nima deželni odbor prav nič predpisovati. Kar sklene občinski svet glede oddaje del, to velja, in nima deželni odbor v teh stvareh nič več govoriti.

Toda ta deželni odbor hoče mestni občini **hudobno nagajati** in hoče ljubljanske davkoplačevalce **oškodovati,** kakor je to že storil pri različnih prilikah in zato so klerikalci najeli Štefeta in Kregarja, da sta se pritožila in je na podlagi te pritožbe se potem razveljavil sklep mestne občine, **čeprav dobro ve, da ta njegova razsodba ne bo držala.**

Stvar pride seveda pred upravno sodišče in konec bo, da bo deželni odbor **zopet enkrat smrtno blamiran.**

Postajna komisija za belokranjsko železnico

se bo vršila v torek, dne 12. julija v Novem mestu, in sicer za postaje Novo mesto, Kandija, Bična vas, Uršna sela, dne 14. julija pa v Črnomlju, in sicer za postaje te železnice, ki leže v črnomaljskem političnem okraju, to je Rožni dol, kjer bo izogibališče, Semič, Črnomelj, Gradec in Metlika. Razprava se bo vršila na sedežu okrajnih glavarstev na podlagi izdelanih projektov.

Jubilej družbe sv. Cirila in Metoda.

Velikanska slavnost je predvčerajšnjega dne ne priča samo, kako goreče ljubezni naroda je deležna družba sv. Cirila in Metoda, nego pomeni tudi strahovit udarec podlemu klerikalstvu. Tu se je pokazalo, kaj so dosegli klerikalci s svojim hujskanjem zoper družbo sv. Cirila in Metoda, ta udeležba je bila odgovor na vse brezštevilne besne in iz satanske zlobe izvirajoče napade. To klerikalci dobro čutijo in zato psujejo v »Slovencu« kakor cigan, kadar ga vlečejo na gavge. Vse je »Slovenec« sinoči opsoval, družbo sv. Cirila in Metoda in vse skupščinarje, moške in ženske, domačine in goste in vse za to, ker so bili veseli in so se z veselimi pošteno radovali, z lahko roko žrtvovali s poštenim delom zaslužene kronice za rešitev slovenskih otrok. Kar je zapisal »Slovenec«, je od konca do kraja sama infamija. Seveda je zopet **opljuval narodno ženstvo; prav korarske pljunke je zmetal na naše rodoljubno ženstvo** in popisuje naše žene in dekleta kakor bi bile kake lajdre. Vse tiste tisoče ljudi, ki so bili navzoči na jubilejski slavnosti, vse rodoljube in rodoljubkinje opozarjamo na sinočnega »Slovenca«, naj ga prebero in naj povedo povsod koder prebivajo Slovenci, s kakimi infamijami obsipa poštene in sposobne ljudi tista cunja, ki jo izdajajo duhovniki in ki jo nadzoruje ljubljanski škof.

Po Ciril-Metodovi slavnosti.

Danes, ko je jubilejska slavnost končana, se gotovo vsakdo s čustvom najpresrčnejše hvaležnosti in iskrenega občudovanja spominja narodnih dam, ki so z brezprimerno požrtvovalnostjo, nedosežno vztrajnostjo in deloljubnostjo priredile veselico, kakoršne menda še ni bilo v Ljubljani. Koliko skrbi, koliko dela, koliko truda so imele narodne dame, to se ne da popisati, niti povedati, koliko žrtev jim je naložila ta veselica. Bodi narodnim damam na tem mestu izražena v imenu stotin, ki so to izrečno želeli, **najiskrenejša zahvala.**

Pavalijoni na jubilejski slavnosti družbe sv. Cirila in Metoda.

Na nedeljski veselici je bilo 16 velikih in 12 malih pavilijonov. Prirejeni so bili vsi jako praktično in okusno, in večinoma kraju primerno. Tako je bil tržaški pavilijon dekoriran z naslikanimi ribami in morskimi valovi; šišenski pavilijon je nosil naslikane komarje itd. Novomeščani so si svoj pavilijon sami priredili in ga okrasili po načrtu slikarja prof. Germa in tudi Vičani so si sami postavili čeden pavilijon. Vse druge pavilijone je postavil mestni inžener g. Viktor Zupanc, ornamentiko pa je preskrbel jurist g. Anton Poklukar. Pomagala sta jima gg. Toman in Lenassi. Obča pohvala občinstva glede pavilijonov je veljala pred vsem gospodu inženerju Zupancu.

Ljubljanski občinski svet.

Pod predsedstvom župana Hribarja je imel ljubljanski občinski svet včeraj popoldne ob 6. uri redno sejo. Župan Hribar konštatuje sklepčnost in imenuje za overovatelja zapisnika podžupana dr. Tavčarja in dr. Trillerja. Poroča nadalje, da je poslal povodom 10letnice poroke prestolonaslednika Frana Ferdinanda z vojvodinjo Hohenberg čestitke, za kar je dobil zahvalo. Vzame se to z odobravanjem na znanje. 27. junija t. l. je umrl član obč. sveta g. Urban Ušeničnik. Rajnki je vedno vestno vršil svojo nalogo kot obč. svetnik. Na krsto mu je občina položila venec, z magistrata je vihrala črna zastava. V znak sožalja so obč. svetniki vstali. Sožalje se zabeleži v sejni zapisnik. Nadalje poroča g. župan, da je deželni odbor poslal dopis, v katerem soglaša z ustanovitvijo 4. ljudske šole. Obenem pa poroča dež. odbor, da ne more prevzeti deželа plačevanje meščanskih učiteljev, ker je to naloga občine. Župan konštatuje, da se do zdaj še ni moglo doseči, da bi dež. odbor oziroma dežela ustanovila v Ljubljani meščansko šolo.

Nadalje poroča g. župan, da je vlada zavrnila resolucijo obč. sveta zaradi enostranskega postopanja dež. šol. sveta pri imenovanju učiteljskih moči na ljubljanskih mestnih šolah. Resolucija je nedopustljiva. Ali se naj na naučno ministrstvo vloži priziv, o tem se bo sklepalo. Poročilo dež. vlade se vzame na znanje. G. župan poroča tudi, da je prof. Makso Pleteršnik podaril mestni knjižnici 13 knjig, gdč. Rekarjeva pa po posredovanju g. mag. svetnika Seška 7 letnikov »Slov. Naroda«. Župan se pooblasti, da jima izreče zahvalo.

Na to prečita zapisnikar zapisnik zadnje seje, ki se odobri.

Obč. svetnik dr. Triller stavi nujni predlog. 14. in 15. avgusta bo praznovalo ljubljansko reševalno in gasilno društvo svojo 40letnico. Ob tej priliki naj občina ljubljanska izkaže posebno čast onim možem, ki so skoraj ves ta čas ali pa vsaj zelo dolgo stali na čelu tega društva, to so: gg. Ludvik Štricelj, Josip Turk, Fran Barle, Anton Leutgeb in Anton Dinter. Teh 5 funkcionarjev naj se v priznanje za humanitarno delovanje tega društva imenuje za ljubljanske meščane, kar se z odobravanjem enoglasno sprejme.

Obč. svetnik Milohnoja stavi v imenu finančnega odseka nujni predlog in sicer le ad adfirmandum kupca dr. Hugo Peternela in njegove soproge. Ta dva hočeta namreč kupiti neko zemljišče na nekdanjem Gestrinovem svetu. Predlaga, naj se parcela št. 3 proda po 10 K m², parcela št. 4 pa deloma po 8 K, deloma po 10 K za skupno svoto 14.820 in sicer v rokih, kakor predlaga finančni odsek sporazumno z g. županom. Obenem predlaga obč. svetnik Milohnoja, naj se dotična ulica, ki pojde čez ta svet, imenuje **Josip Gestrinova ulica,** kar se sprejme.

Obč. svetnik dr. Triller poroča o dopisu c. kr. priv. južne žel. glede pogodbe radi preložene Martinove ceste pri podvozu pod progo južne železnice. Vršila se je tozadevna konferenca med južno železnico in občino ter se je doseglo popolno sporazumljenje. Predlaga, naj se ta dogovor odobri, kar se nato zgodi.

Obč. svetnik dr. Triller poroča, da je v Berolinu neki steklar Albin Tertschek zapustil mestni občini ljubljanski 10.000 mark. Po nekem poravnalnem predlogu naj se občina zadovolji samo z 10% te zapuščine. Ker je pa tudi mestu Berolinu volil neko svoto, tedaj predlaga, naj občina počaka z nadaljnimi koraki, dokler se stvar ne odloči za Berolin. Se sprejme.

Obč. svetnik Milohnoja poroča o dopisu županovem glede uvedbe pobiranja posebne občinske naklade na žganje ter predlaga: magistratu naj se naroči, da izdela nov zakon, s katerim se dovoli mestu pobirati novo naklado na sladke opojne pijače 7 K 96 v od hl, in 14 K 94 v na žganje. To bi donašalo občini novih dohodkov v svoti 24.000 K po odbitku stroškov. Predlog se sprejme.

Isti obč. svetnik poroča o županovem dopisu glede pogodbe z Maksom Samasso, tičoče se zamenjave in prodaje nekaj mestnega sveta na Gradu in na Prulah. Samassa je bil pripravljen odstopiti svoj svet, če se ne izpeljeti Tesarska ulica in Sredina po njegovem svetu. Ker se je regulačni načrt v tem smislu popravil, tedaj se more to izvršiti. Občina prevzame tudi stroške prepisa. Tozadevni predlog se sprejme. Isti poročevalec poroča v imenu finančnega odseka tudi o prošnji »Osrednjega zavoda za otroško varstvo in mladinsko oskrbna Dunaju«, naj bi mestna občina pristopila temu zavodu kot član. Ker so prispevki previsoki, ker misli občina v proslavo cesarjevega jubileja večjo akcijo za otroško varstvo in ker se od osrednjega zavoda ne pričakuje posebnih uspehov, se predlog odkloni.

Obč. svetnik g. Milohnoja poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu mestnega loterijskega posojila in amortizačnega zaklada tega posojila za l. 1909. Dohodki so znašali 193.645 K 06 v, troškov je pa bilo 137.198 K 86 v, torej prebitka 56.446 K 20 v. Predlaga naj se računski sklep odobri, kar se sprejme.

Obč. svetnik g. Turk poroča v imenu stavbnega odseka o prošnji mestne občine za stavbno dovoljenje za prizidek k poslopju mestnega dekliškega liceja. Ker se je tozadevni

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

II.

»Malo prezgodaj mi je prišla današnja katastrofa,« je godrnjal. »Nimam še vsega, kar bi bilo treba za primeren nastop. Pa vse bi še šlo, ko bi imel le popolno obleko.«

Razvezoval je svoje svežnje in razgrinjal na mizi vsakovrstna oblačila.

»Suknja je prav lepa in gosposka in tudi telovnik mi bo dobro pristojal, srajca je naravnost krasna, noben framazon nima lepše. Čevlji, klobuk — vse, vse je dobro, samo hlač še nimam. Pasja dlaka, da me je nesreča pri mojih pripravah prehitela. Kaj naj storim. V meščanski obleki se vendar brez hlač ne morem prikazati na cesti!«

Toda Angelik ni bil mož nepotrebnega razmišljevanja. Pogumno je vrgel meniško haljo od sebe in hitro oblekel meščansko obleko. Pristojala mu je sicer dobro, a vendar se je moral sam sebi smejati, ko je videl izpod suknje svoje debele kosmate noge.

»Nič ne de, čeden mož sem pa vendar in ko bom imel hlače in mi bo Špelica ostrigla kapucinski venec na glavi in mršavo brado, ga bom že pihnil, da bo veselje.«

Čez meščansko obleko je Angelik vrgel zopet svojo kapucinsko haljo in zavil čevlje, klobuk in razne druge stvari v culico.

Ko je bilo vse to opravljeno, je izmed stare šare potegnil velik lonec, v katerem je pod smetmi ležala mastna mesarska denarnica.

»Bodi pozdravljen ti moj zaklad! Štiristo goldinarjev! Vse darila za duše v vicah. Koliko sem se mučil in potil v spovednicah, predno so mi babnice znosile ta denar. Uboge duše v vicah, nikar mi ne zamerite, da si bom ta denar od vas izposodil in si ž njim pomagal v novo življenje. Bom pa molil za vas, če bom imel kaj denarja.«

Spravil je denar in ključ, pregledal še enkrat vestno vso šaro na mizi, če ni morda kaj pozabil in jo razmetal po kleti. Prevrnil je tudi mizo in lestev in se pripravil za odhod. S culico in svečo v eni roki in s kuhinjskim nožem v drugi, se je sredi kleti razkoračil. V duhu so mu stopili pred oči vsi njegovi samostanski sobratje in kakor bi jih imel pred sabo je z gromkim glasom vzel od njih slovo.

»Zdaj pa adijo, vi moji sobratje, ki vas tako ljubim, da vam želim vse, kar je na svetu najslabšega. Bog naj vas nikdar ne blagoslovi. Rajše kot na vas, naj pade blagoslov na kapucinarske bolhe, ki so velike, kakor mlade miši in grizejo kakor rogači. Naj se te bolhe razplode in razmnože na milijone in naj vas nikdar ne zapuste. Zgaga naj vas dere noč in dan in božjast naj vas meče pri procesijah, da se boste prekucevali kakor bežeči zajci. In tercijalkam naj pri spovedi iz ust smrdi, kakor iz podposteljnika hudičeve tašče in sveta Petka naj pošlje nad vaša črevesa tako zaprtijo, da je ne bo premagalo vse ribje olje tega sveta.«

Po tem slovesnem prokletju je Angelik zavihtel svoj kuhinjski nož, kakor balkanski junak svoj buzdovan, se moško zasukal, zavriskal na ves glas in odšel skozi temo v novo življenje.

III.

Pot skozi temo, po kateri je korakal pater Angelik v novo življenje, je bila ozka in obokana. Zgrajena je morala biti že v onih časih, ko so za klošterskimi zidovi živeli sami veseli ljudje; taki, ki so imeli prepričanje, da je najlepše tistim na svetu, ki brez dela lahko dobro žive, a niso imeli denarja, da bi se po tem načelu ravnali. V tistih časih, ko so sprejemali v samostane skoro samo plemske sinove in hčere in ko so v ženskih samostanih prirejali celo pojedine in plese.

Izza tistih časov je vodil iz kapucinskega samostana podzemski hodnik v poslopje uršulinskega samostana. Morali so biti časi, ko je bil ta hodnik rabljen, toda zgodilo se je kdo ve po kakem slučaju in po kakih okolščinah, da ga je naposled v kapucinskem samostanu poznal samo še pater Angelik.

Ko se je ta na svojem begu iz samostana plazil po tem hodniku v prijetni zavesti, da ga rabi zadnjikrat, se je nehote spomnil one noči, ko je ob roki svojega pokojnega prijatelja, patra Tiburcija, prvič plaho in v strahu za svoje življenje korakal po ti poti. Tisti dan mu je bil sobrat in sotrpin Tiburcij zaupal največjo skrivnost svojega življenja, da namreč ljubi, da srčno ljubi, a da živi izvoljenka njegovega srca za klošterskimi zidovi. In povedal mu je tudi, da ima njegova izvoljenka prijateljico, mlado cvetočo nunico, ki je v kloštru tako skrajno nesrečna, da bi celo kosmatega kapucina vzela za tolažnika svojih srčnih žalosti, samo da bi ji ne bilo obupati od neutešnega hrepenenja po življenjskih sladkostih.

(Dalje prihodnjič.)

Nad 200.000 kron!

Naše razkritje, da je deželni odbor popolnoma protipostavno in v nasprotju z naročilom deželnega zbora izdal **nad 200.000 K** in s to vsoto kupil šest mlinov na Savi, ki menda še polovice tega denarja niso vredni, je napravilo velikansko senzacijo v deželi in provzročilo viharno nevoljo.

Na naše razkritje se je oglasil v »Slovencu« dr. Lampe, da bi opravičil postopanje deželnega odbora. Njegovo pojasnilo je naravnost gorostasno. Mož pravi, da je na **lastno odgovornost** izdal 200.000 K deželnega denarja, ker misli, da so tiste vodne sile velike vrednosti za deželo.

Kakega mnenja je dr. Lampe, to je popolnoma brez pomena, posebno še, ker je mož absolutno nezmožen v takih stvareh sploh kako mnenje imeti. Kaj pa razume bogoslovec o najtežjih tehniških vprašanjih?

Pa naj ima dr. Lampe tako ali tako mnenje, on nima pravice brez dovoljenja deželnega zbora razmetavati deželni denar. Njegova prokleta dolžnost je bila, **izpolniti sklep deželnega zbora** in nečuvena samovoljnost je, da se je drznil v nasprotju s **tem sklepom** izdati 200.000 K deželnega denarja.

V svojem klavernem zagovoru pravi dr. Lampe, da je zato skrivaj kupil omenjene mline, ker so liberalci nasprotniki električne centrale. **To je pa neresnično.** Liberalci niso nasprotniki električne centrale, zahtevajo pa, da se mora najprej **dokazati,** če je centrala mogoča, če je potrebna in če bo kaj nesla, predno se to sklene. **Klerikalci z dr. Lampetom vred so tudi sami pritrdili temu stališču in v deželnem zboru sami glasovali za predlog dr. Trillerja, da naj se pred vsem napravi proračun in rentabilitetni račun in da se bo šele potem dalje govorilo.** Dr. Lampe pa je ta sklep svojevoljno prelomil.

V svojem zagovoru pravi, da je to storil »na lastno odgovornost«. Če izda kdo 200.000 K tujega denarja na lastno odgovornost, mora biti v položaju, **da ta denar lahko vsak trenotek tudi vrne.** Če si je dr. Lampe v teh par letih, kar je prišel iz lemenata, že **toliko** denarja zaslužil in prištedil, je res občudovanja vreden; če pa tega denarja nima, potem je njegova »lastna odgovornost« največja nesramnost, kar jih je bilo kdaj izrečenih na Kranjskem.

Zagovor dr. Lampeta se da najbolje označiti z narodnim reklom: To je pet krav za groš.

Cela zadeva ima pa še drugo lice. Sklepa deželnega zbora ni prelomil samo dr. Lampe, **marveč tudi deželno knjigovodstvo.** Ta urad je imel **pravico in dolžnost, zavrniti naročilo dr. Lampeta in odreči izplačanje 200.000 kron za mline, ker je to naročilo nasprotno sklepu deželnega zbora. Te svoje dolžnosti deželno knjigovodstvo ni izpolnilo** in se bo zato moralo **zagovarjati pred deželnim zborom.**

Nemške nesramnosti.

Zadnje dni rogovilijo in kravalirajo ljubljanski nemškutarji zopet tako, kakor bi za vsako ceno hoteli **izzvati** kake konflikte. Ali morda čuti kdo potrebo, preskrbeti vladi povod, da bi zaradi slovenske obstrukcije kaznovala Ljubljano? Saj se je že večkrat primerilo, da se je tod ali tam **ravno takrat** primerilo **ravno to,** kar so vladni krogi **želeli.** Kar ne moremo se ubraniti tega suma, ko vidimo, da so nemškutarji naenkrat začeli **provocirati** in to v času, ko ni prav nobenega **lokalnega** povoda, ko vlada v mestu popoln mir in se celo pri tako velikanski ljudski priredbi, kakor je bila **nedeljska slavnost, ni primeril niti najmanji izgred in ni prišlo niti do najmanjšega konflikta.**

Dejstvo pa je, in kdor ima z nemškimi krogi količkaj stika, ve to prav dobro, **da ljubljansko nemškutarijo strahovito jezi zmagovanje slovenske obstrukcije na Dunaju.** Gneva se kar penijo in njih staro sovraštvo do Slovencev se kaže pri najmanji priliki.

V soboto so imeli nemškutarji na kazinskem vrtu neko slavnost, katere so se udeležili tudi uradniki in oficirji. Že to, da so jo priredili **nalašč** na **predvečer velikanske narodne slovesnosti,** priča, da so hoteli ž njo **dražiti ljudi,** vedoč, da so ljudje tak dan **bolj občutljivi,** kakor sicer in se dajo **laglje zapeljati** v kako nepremišljeno dejanje.

Slovensko občinstvo je to slovesnost popolnoma **ignoriralo.** Živ krst se ni zmenil zanjo in **pripravljeni orožniki in redarji** niso imeli nič opravka.

Nemškutarjem pa to menda ni bilo po volji, kajti, ker s svojo slavnostjo niso nikogar spravili iz duševnega ravnovesja, **so šli iz kazine na cesto provocirat.** Raznesli so po celem mestu takozvane **serpentine s frankfurterskimi barvami,** ki so izzivanje in žaljenje za vsakega Slovenca. Tega papirja so raztrosili po mestu toliko, **da so ga pometači nagrabili kar celih pet vozov.** Res, pravo čudo je, da so se ljudje **premagovali** in se tudi **s to nesramno provokacijo niso dali** zapeljati v kake konflikte.

Če se pomisli, da je bila v nedeljo v Ljubljani slavnost, ki je spravila na tisoče ljudi na noge, se mora reči, da si predrznejše provokacije ni mogoče misliti. Prava sreča je, da je vse v miru poteklo.

Danes ponoči se je zopet razlegalo hajlanje po mestu. Nemškutarji so imeli lepo priložnost, saj je slovensko prebivalstvo včeraj šlo zgodaj spat, ker je naposled nedelja vsakega izmučila in mu provzročila tudi precej stroškov. Slovenci so spali in nemškutarji, ki se v nedeljo zvečer seveda niso nikjer prikazali, so neovirano rogovilili po mestu.

Danes zjutraj pa so sodni sluge našli na **cesarjevem spomeniku** neko posodo, ki se navadno ne imenuje s pravim imenom. Posoda je bila postavljena poleg genija. **Ni dvoma, da so to storili nemčurji v namen, da bi to dejanje po svoji navadi podtaknili Slovencem in mogli slovensko prebivalstvo zopet obrekovati in sramotiti.** Upamo in želimo, da se posreči priti tem pobalinom na sled in jim pomagati do zasluženega plačila, naj so to že storili v pijanosti in iz lastne hudobije ali naj so bili podkurjeni in najeti, da bi se dalo vladi priliko usekati zopet po Slovencih.

»Slovenska Straža«.

Klerikalni boben poje na vso moč, da ima »Slovenska Straža« že 150 podružnic. Če pomislimo, koliko je farovžev na Slovenskem, je to še prav malo. Še lepše pa je, da »Slovenec« samo poroča, koliko so duhovniki že ustanovili podružnic, **denarja,** ki so ga klerikalci za svoje društvo ustanovili, pa ne **izkazuje nič.** »Kjer so farji, tam so denarji« je nekoč pel Lavrenčič cerkniškega spomina. Ali to je vrag, da ga ne daje nič iz rok. Upitja in trobentanja bi bilo menda že dovolj, zdaj bi radi videli, da bi klerikalci za svojo obrambno organizacijo tudi kaj **dali** in **žrtvovali,** in da bi ta organizacija za brate ob meji tudi začela kaj **delati.** »Na besede nič ne damo«.

Policijske vesti.

Nevaren človek.

Lansko leto je prišel v Ljubljano mlad človek doma na Murskem polju. Fant, z imenom Ivan Štuhec, se je vpisal na gimnazijo kot privatist in šel stanovat v privatno hišo, kjer je pa ostal vse dolžan; a ko se je nabralo 135 K dolga, jo je popihal. Nastopil je potem kot zavarovalni akviziter, dasi ni bil nikjer zaposlen, delal je dolgove in kazaje ponarejene menice, si je skušal dobiti kredita ter izvršil na ta način več sleparij. Naposled je ukradel postrežnici Mariji Ogrinčevi hranilnično knjižico »Ljudske posojilnice«, glasečo se na 900 K in jo poskusil realizirati, kar pa se mu ni posrečilo. Končno je poskusil oslepariti gosp. Leona Franketa s tem, da mu je ponudil ponarejeno menico v eskomptiranje. Gosp. Franke pa je bil previden, je dognal da ima opraviti s sleparjem in je stvar ovadil policiji, kateri se je posrečilo Štuheca ujeti. Našli so pri njem nekaj ponarejenih menic in obsežno korespondenco. Štuheca so izročili sodišču.

V deželno blaznico

so včeraj popoldne prepeljali Seravallijevega delavca Jakoba Bernardona, roj. 1871 v Cavassi pri Vidmu. Mož je nekaj časa sedel v Zvezdi na klopi, potem se je pa sezul pa zlezel na kostanj. Ko je prišel mimo policijski stražnik, je bil Bernardon že vrh drevesa in je bila nevarnost zanj, da se ubije, če pade. Stražnik je pustil prinesti lestvo in je Bernardna srečno spravil z drevesa. Na magistratu se je silno silovito vedel in je zdravstveni svetnik, g. dr. Krajec, konstatoval, da je blazen. V varstveni celici si je hotel izpraskati oči. Policija mu je morala obleči prisilni jopič. Mož je oženjen, oče več otrok, in govori, da je zblaznel zaradi skrbi.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Andrettove svetovnoznane »klobase« in surovost. Andrettova tovarna za klobase na Glincah je malokateremu Ljubljančanu znana, bolj znane so jim tiste klobase, ki jih tam izdeluje, saj jih imajo skoro vsi ljubljanski slovenski delikatesni trgovci v zalogi, vkljub temu, da je Andretto strupen nemškutar — kakor je pokazala včeraj obravnava pred tukajšnjim okrajnim sodiščem, in da so njegove klobase pod vsako kritiko — kar je tudi dokazala ta obravnava. No,Ljubljančani so potrpežljivi ljudje, ni jim ravno menda mnogo do tega, da bi temeljito reagirali na Andrettovo nemškutarsko surovost, in ker imajo prav dobre želodce, jim doslej niti Andrettove klobase niso mogle do živega. Tovarnar Andretto se je moral danes zagovarjati zaradi dvojnega delikta: zaradi prestopka po § 312 k. z. (žaljenje uradne osebe) in zaradi prestopka § 11., zakona o živilih. Dne 7. maja t. l. je prinesel sluga Gantar od okrajnega glavarstva Andrettu neko pismo. Ko je Andretto zapazil, da je pismo spisano v slovenščini, je poskočil kakor bik, če mu pokažeš rdečo ruto, in se je nad slugo zadrl: »Das übernehme ich nicht. Wenn die Bezirkshauptmannschaft für mich was hat, so soll sie es mir in deutscher Sprache übermitteln. Überhaupt ich sch....e auf Sie und auf die Bezirkshauptmannschaft. Sie müssen mit mir ausschliesslich deutsch reden. Schauen Sie, dass Sie verschwinden.« Tega nenavadnega pozdrava od pripadnika kulturnega naroda Gantar ni pričakoval in je začuden nad Andrettovo oliko odšel. Ko bi bil Gantar prinesel Andrettu kako naročilo radi njegovih klobas, bi Andretto najbrže ne bil tako razgrajal, tudi ko bi bilo naročilo spisano v kitajskem jeziku. — Andretto je takoj po tem nastopu dobil slabo vest in se je — po vzoru tistega tatu, ki je vpil: primite ga, kradel je — odpeljal k okrajnemu glavarju Chronu in se je pritožil, češ, da se je sluga Gantar nedostojno obnašal — na kak način, to je pa Andretto pozabil povedati. — Pri včerajšnji obravnavi je Andretto se-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Ker je bil Angelik že davno prej pozabil na vse svoje meniške obljube, iz kroga njegovih znank pa je framazonski vpliv francoske gospode pregnal vse mlajše ženstvo, mu ni bilo treba nič prigovarjati. Še tisto uro je šel s patrom Tiburcijem po podzemskem hodniku v klet uršulinskega samostana ter tamkaj učakal največje presenečenje, kar mu jih je kdaj naneslo življenje.

Ko je namreč stal pred mlado, cvetočo nuno in ji je pogledal v obraz, ni mogel od strmenja ziniti nobene besede in je samo odpiral in zapiral usta ter lovil sapo, kakor potapljajoči se maček.

»To je moja prijateljica, sestra Adelgunda,« je rekla Tiburcijeva izvoljenka, ki si ni mogla tolmačiti čudnega vedenja Angelikovega in je hotela narediti konec sitnemu ji prizoru.

»Kakšna sestra Adelgunda,« je zdaj vzkliknil Angelik. »To je vendar Češminova Špelica, moja presrčna prijateljica izza mladih dni, Špelica — ali me še poznaš?«

Sestra Adelgunda je šele zdaj spoznala v Angeliku svojega nekdanjega prijatelja. Obe roke mu je ponudila in nič se ni branila, ko jo je Angelik v svoji neskončni radosti privil k sebi in jo poljuboval tako vroče, da so se hipoma vzbudili v njej vsi spomini na one blažene urice v domači drvarnici, ko jo je takratni študent, pater Angelik, seksualno izobraževal.

V tej uri sta oba spoznala resnico starega pregovora, da prva ljubezen nikdar ne zarjavi. Prvi poljub je zopet obudil v njiju srcih vso nekdanjo strastno ljubezen in oba sta si prisegla še tisto uro, da ju nobena moč na svetu več ne loči.

Od tistega dneva je Angelik pogostoma hodil po podzemskem hodniku v uršulinski samostan in sladke so bile ure, ki jih je tamkaj preživel s sestro Adelgundo. Kakor pa človek ni nikdar zadovoljen in si vedno kaj novega želi, tako je tudi ljubezensko veselje vzbudilo koprnenje po drugih užitkih posvetnega življenja in sama je začela nagovarjati patra Angelika, naj skupno pobegneta iz samostana. Angelik je bil takoj pripravljen to storiti, saj je bil sam naveličan samostanskega življenja, a iz naravne previdnosti je stvar odlašal, češ, da mora nabrati prej kaj denarja, sicer bi znala zabresti v največje težave in celo v nesrečo.

Samostanska katastrofa, ki je nad njegovo telo prinesla tako gorje, je podrla zadnje pomisleke, ki jih je še imel. Odločen je bil pobegniti še to noč s sestro Adelgundo, pa naj se zgodi karkoli. Da se Adelgunda ne bo obotavljala niti trenotka, to je vedel, saj je hotela zaradi njegovega odlašanja že sama uteči.

Adelgunda je bila že nestrpna, ko je Angelik odklenil vrata podzemskega hodnika in stopil v uršulinsko klet, kjer ga je že celo uro pričakovala.

»Kje si se pa toliko časa mudil, je vprašala nekoliko zlovoljno in se malo branila, ko jo je hotel poljubiti. »In kako si danes čudno debel . . .«

»Da, da, danes sem kar nagloma odebelel, posebno zadaj,« je dobrovoljno rekel Angelik in pogladil Adelgundi okroglo lice itd. »Zakaj, danes, ljubljena izvoljenka mojega srca, je prišel končno dolgo zaželjeni dan rešitve. Vse kar je mojega imam pri sebi in — prosta je pot v zlato svobodo.«

»Res — ali je res — oh, ti moj ljubi, moj sladki kapucinarček,« je vsa iz sebe zaklicala sestra Adelgunda. »Daj, da te objamem . . . tako te imam rada . . .«

Z obema rokama se je sestra Adelgunda oklenila Angelika, ga poljubljala in pritiskala k sebi in skakala okrog njega in ga cukala za brado, da je ubeglemu patru kar kri stopila v obraz.

Adelgunda bi bila najraje kar takoj zapustila samostan in Angelik je moral izgubiti mnogo besedi, predno ji je dopovedal, da je treba še počakati, vsaj do polnoči.

»Dokler je kaj ljudi na cesti, ne moreva iti,« ji je dopovedoval Angelik.»Saj bo še tako dovelj težav in nevarnosti. Le pomisli, da moraš ti dobiti obleko in meni manjkajo hlače. Dokler sva v redovniških haljah, je vedno mogoče, da naju primejo in vtaknejo nazaj v samostana in jaz vem, kaj bi se potem zgodilo z obema.«

(Dalje prihodnjič.)

Shod volilcev

sklicuje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke

na nedeljo, dne 10. t. m. ob 11. dop.

v veliko dvorano

„Mestnega doma“.

Državni poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane **Ivan Hribar** bo poročal o delovanju državn. zbora.

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

t. č. podpredsednik.

Beseda o petindvajseti skupščini Ciril Metodove družbe.

»Narodni Dnevnik« v Celju priobčil je pod zgorajšnjim naslovom članek, v katerem meče polenčke na izvolitev dr. Ivana Tavčarja v odbor Ciril - Metodove družbe.

V tem članku se brska proti dr. Ivanu Tavčarju, proti »Slovenskemu Narodu« in proti dr. Kokalju. In vse to s tisto, do neba segajočo »mladinsko« ošabnostjo, ki nam Ljubljančanom že do grla preseda! Shramba, iz katere so si vzeli »Narodnega Dnevnika« tirade, je nam dobro znana, zategadelj tega neokusnega napada ne štejemo toliko celjskemu uredništvu v zlo, kakor g. »Mladinu«, ki se skriva za tem uredništvom!

Celjski dnevnik piše, da se izvenkranjski Slovenci po Ljubljani ne bodo dali terorizirati. In to je dovolj tehten povod, da prosimo merodajne kroge v Ljubljani, naj v bodoče tako agitacijo v Ciril - Metodovi družbi opuste, **ker bomo sicer primorani, govoriti drugače!** V družbi, v kateri sedimo tudi izvenkranjski Slovenci, se ne bo »kokaljilo«.

Ti bedasti grožnji nasproti odgovarjamo, da bodo tudi v bodoče razmere take, da ljubljanskemu podžupanu, če bo hotel slučajno kandidirati v odbor Ciril - Metodove družbe, ne bo treba po nagih kolenih plaziti se do Celja. Mi Štajerskim Slovencem nikdar nismo predpisovali, koga naj volijo v odbor in tudi v bodoče kaj takega ne bomo storili. Zaterej pa zahtevamo reciprocitete! Če gospodom v Celju ni v tem pogledu kaj jasnega, naj pregledajo računske zaključke in bilance Ciril - Metodove družbe! Pa jim bo vse jasno!

Sedaj pa govorite, kolikor se vam zljubi. Do prepričanja, gospodje iz Celja, bodete pa kmalu prišli, da nam bodete preklicano malo žrjavili v naši družbi! **Starin.**

Klerikalna posojilnica na Vrhniki.

Na Vrhniki obstoji že mnogo let mogočna in cvetoča posojilnica, ki se sicer ni n i k d a r vtikala v politiko in bila vedno samo g o s p o d a r s k i zavod, ki pa ima v vodstvu naprednjake. Klerikalci sicer dobro vedo, da je ta posojilnica solidna in na občno korist, a vzlic temu so ji poskusili škodovati in so ustanovili k o n k u r e n č n o klerikalno posojilnico. Klerikalci namreč ne marajo gospodarskih zavodov, ki se ne bavijo s politiko, marveč hočejo, da naj tudi vse gospodarske naprave **služijo klerikalni politiki in klerikalni stranki.** To je edini vzrok, da klerikalci gospodarske zavode sploh snujejo in najraje jih snujejo tam, kjer bi z njimi škodovali zavodom, ki nečejo delati politike in kjer bi radi napravili razdor, da bi mogli v motni vodi ribariti. Prav ker snujejo klerikalci svoje gospodarske zavode samo iz političnih nagibov in jih porabljajo samo v politične namene, se tudi za gospodarske naloge in dolžnosti teh zavodov preklicano malo menijo. Posledica tega je, da je že vse polno takih naprav popokalo in propadlo in so ljudje imeli od njih samo škodo. V nobeni avstrijski kronovini ni toliko zadrug propadlo, kakor klerikalnih zadrug na Slovenskem in zlasti na Kranjskem. Reda ni v teh zadrugah sploh nič, celo ne tam, kjer imajo vodstvo v rokah duhovniki, ki delajo posojilnične in zadružne račune navadno tako, kakor cerkvene račune — kakor ravno kaže in se komu zdi. Nadzorniki pa pri klerikalnih zadrugah tudi nimajo več govoriti, kakor ključarji pri cerkvenih računih. To velja tudi o gospodarstvu pri **klerikalni posojilnici na Vrhniki.** Ta posojilnica obstoji že več let in klerikalci so se vedno radi bahali, kako dobro uspeva. In vsako leto so izdali računske sklepe in jih predlagali oblastnijam kot točne izvlečke iz svojih knjig. Sedaj pa se kaže, da ti računi niso bili pravilni in da je bilo vse govorjenje in bahanje o uspevanju klerikalne posojilnice sama farbarija. **Vse knjige so bile v največjem neredu,** tako da je »Zadružna zveza« imela več **mesecev** posla, predno je knjige **spravila v red** in mogla napraviti približno sliko, kako ta posojilnica stoji. In ta slika je **silno žalostna.** Za lansko leto izkazuje vrhniška klerikalna posojilnica **celih — 85 kronic čistega dobička.** 85 kronic! To pomeni v resnici **par tisočakov izgube,** kakor bo potrdil vsak, kdor se le količkaj spozna na računske sklepe in bilance. Posledica tega je, **da je kaplan Vovko odstavil dekana Gantarja od načelstva vrhniške klerikalne posojilnice in samega sebe postavil za načelnika.** Seveda se pametni ljudje le smejejo, da si neizkušen kaplan svoji več spretnosti za vodstvo zadrug, kakor je ima izkušen dekan, ko vendar oba skupaj nimata niti toliko trgovske izobrazbe, kakor vsak štacunski hlapec. Za vodstvo zadrug je treba malo temeljitejše trgovske izobrazbe, kakor jo podaja lemenat.

Andrettove klobase.

Kakor smo poročali, je bil tovarnar Andretto pri tukajšnjem c. kr. okr. sodišču obsojen na 300 K, oziroma en mesec dni zapora, ker je med drugim tudi ponarejal klobase. Andrettu se je dokazalo, da je izdelaval in prodajal frankfurtarice, safalade in druge take vrste klobasic, v katerih je bilo sleparsko in protipostavno pomešana moka. Pri izdelovanju klobas stlačijo brezvestni ljudje v klobase vse, kar jim pride pod roko. Nabašejo napol gnilo kri, ostanke starega smrdljivega mesa, nagnjusne in za vžitek sicer neporabne organe živalskega života, meso in drob bolnih živali. Ker se pa tako meso, kakor tudi meso starih, sestradanih krav, nagnjusnih izmozganih bikov, ali drugih tuberkuloznih posušenih živali, slabo skupaj drži, devajo sleparji v klobase, kakor so frankfurtarice ali safalade, **moko,** da lahko primešajo mesu tudi še nekaj vode in dobe pripravno zmes za izdelovanje klobas. Zakon o živilih prepoveduje radi tega, da se prepreči sleparija, devati v te vrste klobas moko. V resnici tudi izdelovalci klobas, ki ravnajo s klobasami pošteno, ne devajo vanje moke, ker jim tega treba ni. Zakaj je deval Andretto v klobasice moko, bo ljudem bolj jasno, ko posvetimo z bakljo v njegovo izdelovalnico klobas na Viču. Za danes le opozarjamo občinstvo, naj je pri nakupu klobasic zelo previdno. Andrettova obsodba vsled ponarejanja klobas nam to nujno veleva.

Policijske vesti.

Po Mestnem trgu

je privriskal včeraj popoldne ljubljanski telefonski monter Jožef Zanet ter se obnašal tako, da ga je morala policija spraviti na osrednjo stražnico. Tu je pa postal tako nasilen, da so mu nataknili prisilni jopič in poklicali policijskega zdravnika. Ta je konštatoval blaznost in odredil, da so nesrečneža prepeljali v blaznico.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Nesrečni kolesarji. Ni ga skoro dneva, da bi ne stal pred okrajnim sodiščem kak kolesar, ki je povozil kakega otroka ali pa povzročil kako drugo nezgodo. Te dni so se morali zagovarjati kar trije. Nezgod seveda niso vedno krivi kolesarji, temveč pogosto tudi pasantje sami. — Štirinajstletni J. Kržič je zadnjič vozil s kolesom na Glincah, in sicer čisto počasi. Po nesreči mu je prišel pod kolo na nekem ovinku štiriletni otrok; poškodoval se je tako, da še zdaj leži v bolnišnici. Ker je otrok sam izjavil, da Kržič »ni uržah«, je sodnik Kržiča oprostil. — Karel Prek je trčil z vozom skupaj v Prešernovi ulici s kolesarjem Viktorjem Dragarjem. Tudi tu ni zakrivil nezgode niti Prek niti Dragar, zato ga je sodnik oprostil. Vzrok nezgodi je bila električna železnica. — Al. Sever je povozil pri mitnici na Dunajski cesti nekega otroka, ki je ravno pridirjal iz hiše; vozil je prav zmerno in nesreče ni on zakrivil. Tudi tega je sodnik oprostil. — Občinstvo naj bi na kolesarje malo bolj pazilo. Pri najprevidnejši vožnji se včasih zgodi nezgoda, ker občinstvo na ulici nič ne pazi. Posebno starši naj bi malo bolj pazili na otroke, pa bo veliko manj kolesarskih nezgod.

Pazite na otroke! Perica M. Gabrovškova v Cerkveni ulici na otroke ne pazi ravno preveč. Pred par tedni so se njeni trije otroci igrali na bregu Gradašce brez vsakega nadzorstva. Najmlajši od njih, štiriletni fantiček je padel v vodo, in gotovo bi bil utonil, da ga ni rešila soseda, ki je slučajno tam prala. Gabrovškova bo sedela za svojo nepazljivost 12 ur v zaporu. — Zaradi napazljivosti pri otrocih se zgodi dan na dan toliko nezgod, in včasih prav velikih — le pomislimo na pr. na celo vrsto pogubnih požarjev — da moramo staršem prav nujno na srce polagati, naj na svoje otroke pazijo!

Neolikani gostilničar. Gostilničar J. Bolé je pred nedavnim časom odprl v t. zv. Žerovčevi hiši na Sv. Petra nasipu gostilnico. Za vodstvo te gostilnice je najel Franjo Ausenekovo. Avsenekova je imela skoro vse pravice samostojne gostilničarke in zato je tudi večkrat popoldne, ko ni bilo v gostilni gostov, odšla od doma. To pa Boletu ni bilo prav in zato je Avsenekovo ozmerjal s »pohajačko«. Avsenekova je smatrala to titulaturo za razžaljivo in Boleta tožila zaradi žaljenja časti. Boleta, ki ga je zastopal dr. Pegan, je sodnik obsodil na 100 K globe. Avsenekovo je zastopal dr. Kokalj.

Razne stvari.

* **Frič — umorjen.** Že pred mesecem so prinesli listi vest, da so češkega raziskovalca Friča ubili Indijanci v Boliviji v Južni Ameriki. Listi so pa pozneje to vest preklicali, ker je baje Frič sam brzojavil v Prago, da je še živ. Zdaj se zopet z vso gotovostjo zatrjuje, da je bil Frič umorjen. Frič je proslavil svoje ime pred dvemi leti na ameriškem kongresu na Dunaju. Zavzel se je z vso odločnostjo za južnoameriške Indijance, ki jih belokožci uprav barbarsko zatirajo. Ostro je grajal

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

In pater Angelik se je instinktivno dotaknil tiste strani svojega telesa, ki je ravno ta dan izkusila, kaj je samostanska kazen.

Adelgunda pa je bila lahkomiselna in brezskrbna.

»Ah, kaj bi si belil glavo,« je vzkliknila prešerno. »Premeten fant si in boš sebi in meni že pomagal. Ni zlodej, da bi se midva dala vjeti.«

Tako je Adelgunda delala Angeliku pogum, on pa ji je to vračal s tem, da ji je pomagal pri njenih zadnjih pripravah za beg. Oba sta si bila svesta, da kot menih in nuna se ne moreta nikjer pokazati in zato sta se že davno prej dogovorila, da se obleče Adelgunda pri begu v kapucinsko haljo. Izpod kapuce ne bo dosti videti njenega obrazka in ne bo v tem kostumu nihče v njej spoznal ženske. Kapucinsko haljo in sandale je bil Angelik že pred meseci preskrbel in shranil jih je v kleti sami, v kateri je končal iz kapucinskega samostana vodeči podzemski hodnik.

Ko je Adelgunda slekla nunsko haljo in oblekla kapucinsko, ji je Angelik pomagal z veliko vnemo in drhtečimi prsti, končno pa je absolutno zahteval, da si ne sme sama sleči nogovic in natakniti sandal, češ, da bi tega brez njegove pomoči gotovo ne napravila dobro. In smeje se, mu je dovolila, da izvrši to mučno delo samostojno in ga je samo po nosu krenila, ko je deloma nehote, deloma nalašč postal preveč neroden.

Naposled je ura na uršulinski cerkvi udarila in naznanila dvanajsto uro. Slovesno je Angelik prijel Adelgundo za roko.

»Prišel je čas odhoda. Predno pa greva,te prosim, moja ljubljenaAdelgunda, prisezi mi, da me boš vedno ljubila in da mi boš vedno zvesta. Jaz bi umrl žalosti . . .«

Adelgunda ga ni pustila dalje govoriti.

»Prisežem! Vse, kar hočeš . . . samo pojdiva . . .«

Prijela ga je za roko, toda Angelik še ni hotel iti.

»Lačen sem . . . žejen sem . . . noben hrvaški volk ne more biti tako lačen, kakor sem jaz . . . Ali ni mogoče, da bi vzela kaj seboj . . . kako klobaso ali kaj takega . . .«

Toda klet je bila prazna, popolnoma prazna, in Adelgunda pri najbolji volji ni mogla lačnemu kapucinu postreči.

»Vse shrambe so zaklenjene in ključe ima mati predstojnica pod vzglavjem . . .«

»Naj jo trpinčijo skušnjave, da bo z glavo butala ob zid!«

Angelik je bil resnično jezen, kajti lakota ga je tako morila, da je bil že ves obnemogel. Srdito je vihtel svoj kuhinjski nož in le težko ga je Adelgunda pomirila in ga pripravila, da se je udal v svojo usodo.

»V prvo krčmo, ki bo odprta, pojdem prosit,« se je rotil Angelik, »pa če me še nocoj poženejo nazaj v kapucinski klošter.«

In jezno je zagrabil svojo culico in se odpravljal za odhod.

V uršulinskem samostanu je vladala grobna tihota, ko sta Adelgunda in Angelik zapustila klet in po stopnicah prišla na hodnik. Adelgunda je držala Angelika za roko in ga vodila, kajti v kloštru je bilo temno in Angelik poslopja ni poznal. Stopala sta previdno in kar mogoče tiho, zadržujé sapo, Angelik pa je krčevito držal svoj kuhinjski nož, pripravljen tudi na najhujše krvoprelitje.

»Kakor piščanca jo zakoljem, če mi stopi kaka nuna čez pot,« se je tiho rotil, pri tem pa se tresel po vsem životu kakor bi imel mrzlico, zakaj pogumen je bil Angelik samo z jezikom kadar je bil pijan, drugače pa se je bal boga, policaja in kapucinske palice tako, da bi bil pri najmanjši nevarnosti bežal.

Duri iz samostana na vrt so bile pač zaklenjene, a v ključavnici je tičal ključ, in tako sta beguna srečno prišla iz hiše na vrt.

Noč je bila temna, a v svoji plahosti sta se Angelik in Adelgunda vendar stisnila k zidu in se plazila ob njem, dokler nista prišla v senco starih kostanjev.

Tu sta, držeč se za roke, obstala in se oddahnila.

»Kako prideva čez zid?« je zdaj vprašal Angelik. »Ali bi se dala kje dobiti lestev?«

»Za cvetličnjakom leži več lestev,« je odgovorila Adelgunda. »Pojdi, pokažem ti jih.«

Šla sta dalje. Slišalo se ni nič drugega, kakor rahel šum, ki so ga provzročale sandale. Mir je vladal kakor na pokopališču.

Naenkrat je Angelik obstal kakor okamnel in čez trenotek planil pod bližnje drevo ter potegnil Adelgundo za sabo.

»Kaj je to? Ali vidiš — tam-le — ali je to človeško bitje — ali je to strah — —«

Tudi Adelgunda je zadrhtela in se stisnila k svojemu ljubimcu.

»Kaj — je — kaj pa vidiš — oh Angelik —«

zlasti nemške kolonisti, ki najbolj surovo ravnajo z domačim prebivalstvom. — Nemec je torej povsod sirov, v Južni Ameriki ravno tako kot v Avstriji. — Frič se je takrat Nemcem zelo zameril. Rekli so, da obrekuje Nemce samo vsled narodne mržnje. Pozneje se je pa izkazalo, da je govoril golo resnico; pravzaprav je bil še mnogo premalo povedal. Neki nemški zdravnik, ki je živel v Južni Ameriki, je predložil ameriškemu kongresu brošuro, v kateri je popisoval, kako nemški kolonisti kradejo indijanske otroke, ki jih imajo pozneje, ko odrastejo, za sužnje. — Pogumni zagovornik južnoameriških Indijancev je torej ubit. Poroča se sicer, da so ga ubili tisti ljudje, za katerih pravice se je vedno boril, vendar pa ni izključeno, da bi ga ne ubili beli rokovnjači, ki se preživljajo od ropa in tatvin med rdečekožci.

* **Železniški čuvaj — milijonar.** Glavni dobitek francoske dobrodelne loterije v znesku milijon frankov je dobil čuvaj na orleanski železnici. Ko je vzdignil v »Credit Foncier« svoj dobitek, se je izrazil: »Navzlic mnogim nedostatkom železnice, kateri služim, imam vendar zaupanje v njo ter vložim svoj milijon v njene akcije. Toda pri generalnem zborovanju hočem z vsemi silami na to delati, da se usoda uslužbencev zboljša.«

* **Umor v poslaništvu.** Bivši kancler nemškega poslaništva v Santiago de Chile, Beckert, ki je bil vsled roparskega umora in požiga na smrt obsojen, je bil v torek ustreljen. — Kakor znano, je Beckert februarja meseca preteklega leta umoril slugo poslaništva, oblekel trupło v svojo obleko, oropal blagajno, nato pa zažgal poslaniško poslopje. Ko je bil na begu, bi morali slugo kot Beckerta slavnostno pokopati. Šele v zadnjem trenotku, ko so še enkrat odprli krsto, so opazili grozovito mistifikacijo.

* **Smrt 113 let stare žene.** V Novem sadu (Ogrsko) je umrla 113 let stara vdova Matije Stoppel. Bolna je bila le tri tedne in je bila do te bolezni duševno in telesno zdrava.

* **Izumitelj šivalnega stroja umrl.** V Hoboknu pri Novem Jorku je te dni umrl Josip Thomas, izumitelj prvega vporabnega šivalnega stroja, v starosti 83 let. Thomas je bil rojen Francoz ter brat znanega generala, ki se je l. 1870. v nemško-francoski vojni odlikoval. Thomasov izum je Singerjeva družba po celem svetu razširila.

* **Nemiri na Kineškem zaradi lakote.** V Laičou (provincija Shantung) so zaradi lakote izbruhnili nemiri. Prebivalstvo je demoliralo državna skladišča. Vstaja je naperjena zoper notable, ki so svoje zaloge riža špekulativno prodali. Podkralj je moral na pomoč poklicati vojaštvo.

* **Turška tajna organizacija.** V Carigradu je policija zaprla učitelja Hafisa Samija in brzojavnega uradnika Saima, ko sta nesla pisma in časopise s francoske pošte. Dognalo se je, da obstoji v Carigradu tajna organizacija, ki je že zelo razširjena. Vodja cele organizacije je Šerif paša. Člani so tudi državni svetnik Muhtar bej, ki je nedavno zbežal iz Turčije, neki konzul in več prejšnjih ministrov. Sedež organizacije je v Parizu.

* **Slikar se je utopil.** Slikar Henrik Papp, ki je bil na živcih bolan, je skočil včeraj v Donavo pri Budimpešti ter utonil.

* **Eksplozija v Šibeniku.** V Šibeniku se je v delavnici družbe za izrabljanje hidravličnih moči razletela peč. Trije delavci so bili pri tem ubiti.

Razvoj in delovanje „Zagorskega Sokola“.

(Povodom dvajsetletnice in otvoritve Sokolskega doma«.)

(Dalje.)

V jeseni prihodnjega leta porodila se je misel — podlaga današnjemu »Sokolskemu domu« — naj se sezida »Narodni dom«, kjer bode imel »Sokol« svoje zavetišče in druga narodna društva. Dne 23. oktobra 1897 zbrali so se **Jerin, Poljšak in Franc Weinberger ter položili** prve novce za **zgradbo »Narodnega doma«,** z željo, da bi se čim preje uresničila ta ideja. V odborovi seji dne 27. avgusta 1898 je sprožil brat Modic misel, da bi bilo dobro, ko bi si sezidal »Sokol« lastno ognjišče. Poudarjal je, da je to nujno potrebno, ker danes ali jutri se lahko zgodi, da pride »Sokol« z vsem kar ima pod kap. Predlaga, naj se izvoli tozadevni odsek, kateri naj vzame vso akcijo v roke. Po daljši debati se predlog sprejme soglasno. 30. avgusta zbrala se je večja družba Sokolov v gostilni Korbar in sicer **Firm, Korbar, Mauer, Modic, Poljšak in Strle,** kateri so skupno darovali 55 gld. za temeljni kamen. V prihodnji seji, to je 7. septembra i. l., se je volil stavbni odsek za »Narodni dom«. Odsek je nekaj časa prav marljivo deloval ter sestavil tudi pravila za nekako samostojno društvo, katerega pravila so bila predložena tudi deželni vladi.

Tu pa se je zanesla vnanja politika in prepiri v društvo. Društvo je radi te razdvojenosti stalo tedaj skoro na robu propada in gotovi ljudje bi ga bili tudi vpropastili, da se niso našli pravočasno kremeniti značaji, ki so znali ceniti sokolsko idejo in so »Sokola« zopet dvignili na prejšnjo višino. Glavno zasluga sta pač imela brata Jerin in Taufer ml. in sicer je v kritičnem položaju prvi sprejel mesto staroste, drugi pa mesto podstaroste. Brat Taufer je za to požrtvovalnost sprejel kaj kmalu svoje plačilo. Kot uslužbenec nemškega kapitala, rudnika, je bil radi narodnosti službeno premeščen iz Zagorja v Kočevje med »pristne« Nemce. Da je bil to udarec, katerega se ne preboli tako hitro, je pač samo ob sebi umevno, posebno onim, kateri Tauferja osebno poznajo.

Na istem občnem zboru, dne 20. maja 1910, kot sta bila brata Jerin in Taufer izvoljena, prvi za starosto, drugi za podstarosto, izvoljen je bil na predlog brata Tauferja velezaslužni gospod Anton Brce **častnim članom** za neprecenljive zasluge pri ustanovitvi »Sokola«.

Med tem je društvo za »Narodni dom« popolnoma samevalo brez vsakega resnega dela. Ideja o »Narodnem domu« je popolnoma zaspala. Predno pa pridemo k zopetni oživitvi, moramo še nekatera druga dejstva omeniti.

V letu 1899, dne 20. julija, je napravil zagorski »Sokol« s celjskim in novomeškim »Sokolom« skupni izlet v Sevnico, kjer so mu poklonile sevniške narodne dame lep trak za zastavo. Nastopil je tudi pri javni telovadbi in žel za svoja izvajanja splošno priznanje in pohvalo.

8. julija 1900 napravil je »Sokol« daljši izlet z zastavo in sicer v Kranj k slavnostnemu razvitju prapora prvega gorenjskega »Sokola« v Kranju. V probujo narodne zavednosti napravil je v letu 1901 in sicer 28. julija, sporazumno s celjskim »Sokolom«, skupni izlet na Vransko ter tam priredil javno telovadbo, katera je kar najsijajneje uspela.

Dne 20. julija 1902. udeležil se je korporativno z zastavo slavnostnega razvitja sokolske zastave v Idriji in naslednje leto, 14. junija, istotako korporativno z zastavo razvitja društvenega prapora v Postojni. V letu 1904 pohitel je k vseslovenski sokolski slavnosti v Ljubljani, kjer pa zaradi hipno nastalih zaprek ni mogel javno nastopiti.

V letu 1905 udeležil se je z zastavo vseslovenskega sokolskega izleta na Jesenice, kjer je tudi nastopil pri javni telovadbi. Dne 10. septembra i. l. udeležil se je prvič pod vodstvom novoizvoljenega staroste brata dr. Tomo Zarnika korporativno z zastavo slavnostnega odkritja Prešernovega spomenika.

1. julija 1906 je bil navzoč pri slavnostnem razvitju prapora šišenskega »Sokola«, kjer se je udeležil tudi javne telovadbe. Takoj na to, 22. julija, priredil je izlet v Šmartno pri Litiji z javno telovadbo, kjer so tudi zagorske Sokolice prvič javno nastopile. Šmartničani so privezali na društveno zastavo dragocen trak kot znak požrtvovalnemu delu. Dne 1., 2. in 3. septembra je poletel med brate Hrvate v Zagreb na 40letnico hrvaškega »Sokola«. Tu je prvič nastopil v telovadnih skupinah, katere so se kar najsijajneje obnesle.

Misel, katera je več let popolnoma spala, sezidava »Narodnega doma« v Zagorju, je na občnem zboru dne 28. januarja 1906. pri predlogu brata **Poljšaka,** naj občni zbor dovoli iz društvene blagajne znesek 200 kron za sezidavo društvenega, to je **»Sokolskega doma«,** na novo oživela. Opustila se je misel na »Narodni dom« s preudarkom, da bodo imela druga narodna društva v »Sokolskem domu« ravno tako zavetišče, kakor v »Narodnem domu«, poleg tega pa ima »Sokol« svoje lastno ognjišče. Občni zbor je ta predlog soglasno odobril in tako se je položil prvi stavbni sklad, h kateremu so potem pridno, z čebelično marljivostjo pobirati prostovoljne doneske.

(Dalje prihodnjič.)

Za kratek čas.

— Poročnik: Gospodična, jaz vas ljubim. Če greste z menoj, Vam kupim avtomobil.

— Gospodična: Take obljube že poznam. Zdaj obetate avtomobil, potlej mi bodete pa dali groš, naj se peljem z električno železnico.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 6. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9 14
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	6 94
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·42
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·20

Efektiv.

Vzdržno.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 6. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·20	94·40
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta . .	94·15	94·35
4% ogr. „ „ . .	92·25	92·45
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·40	95·40
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	486·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	311·—	323·—
„ zemeljske I. izdaje .	296·—	302·—
„ „ II. „ .	275·25	281·25
„ ogrske hipotečne . .	247·—	253·—
„ dun. komunalne . .	533·—	543·—
„ avstr. kreditne . . .	532·—	542·—
„ ljubljanske . . .	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·30	42·30
„ bazilika	28·75	32·75
„ turške	258·—	259·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	446·—	448·50
Avstr. kreditnega zavoda . .	666·75	667·75
Dunajske bančne družbe . .	542·50	543·50
Južne železnice	110·75	111·75
Državne železnice	742·50	743·50
Alpine-Montan	737·25	738·25
Češke sladkorne družbe . .	231·—	233·50
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·38	11·42
Marke	117·40	117·60
Franki	95·25	95·42
Lire	94·72	94·92
Rublji	253·25	254·25

Vajenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. 22

Kje, pove upravn. »Sl. Naroda«.

Proda se stavbišče

v izmeri približno 100 kvadratnih sež. njev v bližini drž. kolodvora. Izve se **Spodnja šiška, Žibertova ul. 144:**

Samo 10 dni!

V Lattermannovem drevoredu.

Cirkus Berg

Poslovodja **L. Marti.** Ravnatelj **Fr. Berg.**
Kapelnik **F. Mysak.**

Za 2000 ljudi prostora. **Zavarovan proti vsakemu vremenu.**

Otvoritvena predstava v petek, 8. julija t. l.

Senzacionalni velikomestni spored!

Gdč. Margareta s svojimi konji v svobodi in šoli.

Les 3 Mereaux fenomenalna akrobatska ekvilibristična novost.

1 dama 2 gospoda The 3 Claeres 1 dama 2 gospoda
najboljši komični telovadci na drogu v treh.

Gg. Delclises s svojimi narodnimi plesovi.

Les Armins gymnast sérieux et comiques.

Gdč. Dio 25
voltižerka na žici.

Monsieur Molloveet
Avgust s svojim klovnom Julesom. (Velekom.)

The Johnsons, komični žonglerski prikaz
v pariški restavraciji.

Novo! Prvikrat tukaj! Novo!

Zaničevalci smrti

ali: **kolesarji-dirkači v tekmi z velocipedisti in motornimi kolesarji na 8 metrov visokem dirkališču.**

Ob nedeljah 2 predstavi. Začetek ob 3. Glavna predstava 8 1/4

Cene prostorom: reserviran prostor 2 K, 1. prostor K 1·20, 2. prostor 80 vin., 3. prostor 40 vin.

Ravnateljstvo.

»Le glej — tam — nekaj belega se pregiba — in zdi se — da sega život do neba — beživa — —«

Angelik bi bil najraje bežal, a zadržala ga je Adelgunda, ki je bila šele zdaj videla ono prikazen, ki je Angelika spravila v tak strah.

»Počakaj,« je rekla, pojdiva bliže — v tistem kotu ne bo nič hudega —«

Počasi sta se bližala kotu za cvetličnjakom. Vse jasneje sta razločevala neko belo stvar, ki jo je vetrec sukal sem in tja in Angelik je z izbuljenimi očmi pripravljal svoj nož za sunek. Še nekaj korakov in Adelgunda je udarila v smeh.

»Oh, Angelik — to so nunske srajce . . .« se je krohotala. »Sestra Izidora, ki oskrbuje perilo, je zopet malo preveč pogledala v kupico in pozabila na svoje dolžnosti. Sirota! Pa bo morala zopet na drveh klečati.«

Res so visele tamkaj oprane nunske srajce. Angeliku se je odvalil kamen od srca. Kar glasno se je oddahnil.

»In jaz sem se tako prestrašil. Seveda sem se samo zate bal, golobica moja, zakaj jaz, o jaz se nič ne bojim, ne ljudi, ne strahov, ne groma, ne strele, ne kanonov, ne vojakov . . .«

»O, vojakov se jaz tudi nič ne bojim, pa če jih pride cela kompanija« je hitela zatrjevati nunica. »Prav rada jih imam . . .«

»Kaj govoriš, Špelica«, je s povzdignjenim glasom in strahotno resnobo zaklical Angelik. »Ali že več ne veš, kaj si mi prisegla. Raje te pustim v kloštru, rajši končam tukajle sebi in tebi življenje, kakor da bi se izpostavil nevarnosti, da mi postaneš nezvesta . . .«

»Ti si pravi tiger ljubosumnosti« je rekla nunica in se stisnila k Angeliku. »A bodi pomirjen, zakaj meni lahko zaupaš, da ti ostanem zvesta.«

»O saj bi ti rad zaupal«, je tarnal Angelik, »a kaj ko ne morem. Če si postala nezvesta svojemu nebeškemu ženinu, kako naj jaz, nevredni kapucin upam, da boš meni zvesta.«

Adelgunda se je bala prepira in še bolj se je bala, da bi jo Angelik v zadnjem trenotku pustil na cedilu. In zaradi tega ga je z objemi in poljubi in prisegami zagotavljala, da mu ostane zvesta do groba in še dalje do sodnega dne. In Angelik je verjel, dasi je zavzdihnil, »oh če le za mojim hrbtom zdaj fige ne kažeš.«

Za cvetličnjakom je bilo več lestev. Angelik je eno izbral, spravil nunsko srajco pod pazduho in čez nekaj trenotkov je bil s svojo izvoljenko na drugi strani samostanskega zidu.

(Dalje prihodnjič.)

Najnovejše junaštvo nemške šparkase v Ljubljani.

Ljubljanska realka je nastanjena v poslopju, katero je pred mnogimi leti zgradila nemška šparkasa iz dobičkov, ki jih je napravila s slovenskim denarjem. Po postavi morata dežela Kranjska in pa mestna **občina ljubljanska** skrbeti za prostore za realko, kakor tudi za učne potrebščine. »Kranjska šparkasa« je samo izpolnila **dolžnost,** ki jo ima po svojih **pravilih,** da je postavila realčno poslopje in je dala državi na uporabo.

Kakor čujemo, **je ravnateljstvo nemške šparkase v svoji zadnji seji sklenilo, odpovedati porabo poslopja v Vegovih ulicah in bo realko postavilo na cesto, kakor je že storilo z umetno - obrtno šolo.**

Ta sklep izvira iz tiste **strupene hudobije,** ki je sploh bistvo v značaju kranjske nemškutarije.

Ti ljudje so že pred več leti grozili z odpovedjo tega poslopja, namreč že v časih koj po potresu, ko je poslanec Lenarčič sprožil v deželnem zboru zahtevo, naj se na realki za slovenske dijake ustanove **slovenske paralelke.** Nemškutarji so se temu z vso močjo uprli in tudi izsilili, da Slovenci te stvari niso tirali do skrajnosti. Dežela in mesto namreč po potresu že celo nista bili v položaju, postaviti za realko novo poslopje, zato sta pustili, da je ostalo vse pri starem.

Od tedaj so se pa razmere izdatno spremenile. Kakor znano, so **klerikalci** sami v deželnem zboru podali predlog, naj se sklene nov **realčni zakon.** Iz ljubezni do stvari tega klerikalci sicer niso storili, pač pa da bi si pridobili nekoliko popularnosti pri Slovencih. Potom realčnega zakona se dajo tudi na realki zagotoviti za slovenske **dijake slovenske paralelke,** oziroma se da zavod sploh posloveniti, kar bi bilo pač najpripravneje. **Nemškutarji računajo s popolno gotovostjo, da postane realka v doglednem času utrakvistična ali popolnoma slovenska in zato so sklenili, da jo bodo vrgli že prej na cesto,** da nakopljejo deželi in pa mestni občini, ki jo imajo posebno v želodcu, novih stroškov in **pripravijo tla popolnoma taki realki, kakršno imajo sedaj že gimnazijo.**

K nadomestnim državnozborskim volitvam na Štajerskem.

(Dopis iz Štajerske.)

Nekdanji »liberalec«, prepričan svobodomislec in svoječasni največji in morda takrat na Štajerskem celo najodkritejši nasprotnik dr. Koroščeve razdiralne politike, **prof dr.** Verstovšek, je od pondeljka naprej državni poslanec. **Zmagal je s približno 1400 glasov večine nad naprednim kandidatom, županom I. Kacom iz Šmartnega pri Slovenjem gradcu. To je v kratkih besedah rezultat petdesetdenske volilne borbe v gornjegrajskem, šoštanjskem, slovenjegraškem in marnberškem sodnem okraju. Rezultat, kakor so ga pričakovali ne le podučeni krogi, temveč tudi večina zavednih volilcev, katera se je po zadnjih dveh volilnih borbah na Štajerskem že navadila na spoznanje, da klerikalcem nobeno sredstvo za dosego političnega uspeha ni preslabo in da bode duhovščina napela zadnje sile na zmago svojega kandidata. A vkljub temu spoznanju so šli ne le vodje narodne stranke, temveč tudi njeni kmečki pristaši z navdušenjem, požrtvovalnostjo in občudovanja vredno vztrajnostjo v volilni boj; videlo se je že, da se bojuje prepričanje proti duhovniškemu nasilju, videlo se je, da mora pri nas obveljati načelo: ničesar pustiti klerikalcem brez boja, porabiti vsako priliko, da se volilcem znova in znova naslika vse posledice pogubne in protinarodne klerikalne politike; edino na ta način se utrjuje napredne vrste za boj, širi se politična izobrazba, katere nam je v našem teškem boju proti klerikalizmu tako krvavo treba ne le med kmečkim ljudstvom, temveč tudi med inteligenco.**

Napačno bi bilo primerjati položaj, v katerem smo se podali štajerski naprednjaki sedaj v volilni boj, z onim v letu 1907. Takrat duhovništvo ni bilo pripravljeno na skrajni volilni boj, ni imelo s posojilnicami in »izobraževalnimi« društvi toliko zaslombe in podpore med ljudstvom, kakor ga ima dandanes. Povrh tega mora triletna obrekovalna kampanja roditi svoje sadove. Vendar bi se dalo še pri primerni tesnejši strankini organizaciji naprednjakov premagati tudi te ovire. Rezultati kažejo, da je bila volilna udeležba v marnberškem, slovenjegraškem in šoštanjskem okraju skrajno slaba, po nekod celo sramotno slaba. In to baš v okrajih, kjer je imela narodna stranka računati na večino ter je to faktično tudi dosegla! Mnogo, mnogo tudi — naprednjakov in oportunistov je ostalo doma; ako bi bili zmagali s Kacem, bi streljali, ker smo pa propadli, so veseli, da se niso nikomur zamerili in »da zmaga itak ni bila mogoča . . .« No, s takimi ljudmi ne moremo računati na bodočnost. Ti so duševni bratje Verstovškovi in danes ali jutri bodo postali branitelji verskih svetinj in veliki katoličani iz komodnosti ali zavoljo korita. Klerikalci bodo sedaj naravno da vpili: Štajer. liberalcev je konec! Da temu ni tako, dokazujejo baš te volitve. Stranka, ki razvije tako živ in trd volilni boj po enem letu v okraju, v katerem je doživela pri lanskih deželnozborskih volitvah po mnenju klerikalcev, uničevalen poraz, ni obsojena na smrt, temveč za življenje in razvoj. Teh 18.000 glasov, ki je bilo odanih proti vsemu pritisku in tiraniziranju fajmoštrov ter zvečine klerikalnih županov, je trden temelj, na katerem se bode dalo uspešno graditi naprej. Samo trdne, neomajane volje, odločnosti in delavnosti je treba. Zato nam bodo te volitve neprestan memento, da bodemo dopolnili svojo politično in nepolitično, gospodarsko in mladinsko organizacijo. In pri tem apeliramo znova na vse slovenske naprednjake: edinosti in medsebojne podpore nam bo treba pri tem delu, ki je neizogibna ne le pri nas, temveč na celem Slovenskem.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Poškodovan in povrh še kaznovan. Hlapec J. Jernič je zadnjič vozil iz Trnovega po Emonski cesti v Ljubljano. Ker se ga je bil malo preveč nasrkal, je na vozu prav sladko zadremal. V tem so se mu splašili konji, Jernič je padel z voza in kolo mu je zlomilo levo nogo. Za svojo neprevidnost je bil že s tem kaznovan, okrajni sodnik pa mu je vrh tega naložil še 24 ur zapora.

Vnet razširjevalec biblije je gotovo A. Klas. On je tega mnenja, da je biblija začetek in konec vse modrosti in jo mora zato poznati vsak pošten človek. V svoji biblijski gorečnosti pa gre včasih tako daleč, da pride v konflikt s tiskovnim zakonom, posebno z določbami o nedovoljeni kolportaži. Že dvakrat je bil zaradi nedovoljene kolportaže obsojen. Včeraj je stal zaradi tega prestopka že tretjič pred okrajnim sodnikom. Klas odkrito priznava, da je po Vodmatu prodajal po hišah »Novi testament«, in sicer z uspehom. Okrajni sodnik ga je obsodil na 40 K globe. Obdolžnec izjavi, da kazen akceptira z veseljem in upa, da si bo z njo pridobil novo zaslužnje za nebesa. — Takih ljudi, kakor je Klas, ne pride menda veliko pred sodišče; drugi godrnjajo, če so obsojeni, Klas je bil pa še vesel. Kazen bo seveda pri njem imela ravno nasprotne učinke kakor jih namerava, in Klas bo odslej najbrže še z večjo vnemo razširjal biblijo nego doslej.

Po krivici obdolžen. Na vse zgodaj zjutraj je nahrulil na Karlovski cesti mestni ubogi Tomaž Bricelj stražnika in povedal, da mu je delavec Ivan Kurnik, ki je baje po noči ž njim spal v nekem skladišču pri Štiberniku na Karlovski cesti, ukradel 6 kron — svojo trditev je pred sodiščem izpremenil v toliko, da mu je bilo ukradenih 17 K. Pravi, da je čisto dobro čutil, ko mu je Kurnik jemal denar — vkljub temu se pa ni ganil, ni prijel Kurnika za roko in je kar mirno spet zaspal. Izpovedbe Tomaža Briclja, ki je znan pijanček, so sploh zelo zmedene: enkrat izpove tako, drugič spet drugače. Kurnika tisto noč ni nikdo videl pri Štiberniku, dokazano pa je, da je spal nekaj časa v travi ob Gruberjevem kanalu. Sodnik je seveda Kurnika oprostil.

Gospodar in najemnik. Hišni posestnik Meze v Metelkovi ulici št. 17 je oddal svoje dvorišče v najem Kugi. Vkljub temu pa si je Meze še vedno lastil neke pravice na tisto dvorišče. Kuga bi ne bil nič rekel, ko bi Meze, ki najbrže ni velik prijatelj snage, ne delal nesnage po dvorišču. Posebno s perilom je napravil večkrat dosti nesnage, in včasih je bila na dvorišču kar cela barjanska povodenj. To pa seveda Kugi ni bilo prav, in ko si je spet enkrat Meze ravno pripravil na dvorišče veliko kad vode, mu jo je Kuga prevrnil. Mezeta je to tako raztogotilo, da je pograbil škaf in ga vrgel v Kugo ter ga s tem na roki precej poškodoval. Sodnik je seveda vročekrvenega Mezeta obsodil.

Pokvarjena pljuča. Zadnjič je mestni tržni komisar obiskal mesnico mesarja Clementza v Kresiji. Pri reviziji mesnice je našel v nekem skrivnem kotu za blagajnico kos pljuč, ki so bila že zelo pokvarjena in so močno smrdela; bila so torej na vsak način zdravju škodljiva. Gospod Ribnikar je pljuča — bilo jih je nekaj nad en kilogram — seveda zaplenil in napravil ovadbo. Včeraj se je moral mesar Clementz zagovarjati pred okrajnim sodiščem. Izgovarjal se je s tem, da pljuča niso bila namenjena za prodajo in je v podkrepitev svoje trditve pripeljal več prič, med drugimi svojo sestrično, ki je blagajničarka v mesnici in »gre vsak teden k obhajilu ter vsled tega gotovo ne laže«. Sodnik pa se je postavil na stališče, da je popolnoma nedopustno shranjevati v mesnici pokvarjeno meso; kajti vsak mesar, pri katerem bi tržni komisar zaplenil slabo meso, bi se lahko naknadno izgovarjal s tem, da ono meso ni bilo namenjeno za prodajo. Clementza, ki je bil zaradi podobnih deliktov že predkaznovan, je sodnik obsodil na 20 K globe. Clementz je prijavil pritožbo.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

IV.

Zadovoljnega srca in veselih upanj polno, sta šla Angelik in Adelgunda, držeč se pod pazduho skozi Nunsko ulico in sta prišla na Kongresni trg. Vse mesto je že spalo in nikjer ni bilo videti nobenega človeka. Angelik se je najprej skrbno ozrl, potem jo je naravnost zavil proti vratom kapucinskega samostana.

»Kaj me mar pelješ h kapucinom?« je vprašala Adelgunda. »Saj nimava na tej strani nič iskati in ti bi bil pač lahko vesel, da nimaš tod nič več opraviti.«

»H kapucinom te že peljem, a pustil te tam ne bom, dasi bi se te noben kapucin ne branil« je odgovoril Angelik. »Nič se ne boj! Raje te privoščim vsakemu drugemu, kakor pa kapucinom. Ampak malo šalo si hočem privoščiti, da se bodo ljudje malo smejali, kapucini pa mnogo jezili.«

Prišedši pred porto kapucinskega samostana, je Angelik potegnil izpod pazduhe na nunskem vrtu vzeto srajco in jo razgrnil.

»Vzemi srajco, ki je tako prostorna, da bi še kak prelat vanjo šel«, je rekel svoji spremljevalki. »Jaz te vzdignem, ti pa pričvrsti srajco z mojim kuhinjskim nožem na vrata, da bo srajca dobro visela in je veter ne bo odnesel.«

Krohotaje sta izvršila to poredpost. Nunska srajca je visela na vratih in veter jo je napihoval in obračal sem in tja.

»Kar valili se bodo smeha, ko bodo videli žensko srajco na vratih kapucinskega samostana. Če mi da bog zdravje in priložnost, obesim o priložnosti še ženske hlače na porto. Ljudi zabavati in kapucine dražiti je vender dobro delo. Kar vidim jih moje ljube sobrate, kako se bodo po večerji v refektoriju bičali. Vsak udarec naj zapeče, kakor razbeljeno železo.«

Z veselim smehom je Angelik opazoval srajco na porti in nekako težko se je pripravljal, da nadaljuje svojo pot. A komaj je bil storil nekaj korakov, je že obstal. Zadržalo ga je vpitje, ki je prihajalo iz hiše, stoječe na vogalu Vegove ulice in Kongresnega trga.

»V tej hiši je slavna gostilna, ki je po celi deželi znana,« je Angelik razlagal svoji spremljevalki. »Znamenita, izvrstna gostilna je to; noben pošten človek se ne upa notri. Le francoski in laški vojaki, tihotapci, malopridneži in gotove ženske se tu zbirajo in razsajajo ti cele noči, kakor bi bili obsedeni. Ko bi ti vedela kolikrat sem v kloštru stal pri oknu svoje celice in se jezil nad tem vpitjem in nad grdobijami, ki se tu gode in si mislil: oh, zakaj ne morem jaz zraven biti.«

Gostilni se je reklo »v peklu«. Pritlični lokal, namenjen za bolje goste, je bil skoro vedno prazen, toliko živahnejše pa je bilo vsako noč v globoki podzemski dvorani, posebno, ker je bilo tu policijsko dovoljeno zbirališče malopridnih žensk, katerih je bilo tedaj mnogo v Ljubljani, največ tujk, ki so prišle za vojaki, a tudi dovolj domačink.

Angelik je svojo spremljevalko peljal proti tej gostilni.

»Dobro se skrij pod kapuco,« ji je naročeval spotoma, »da ti ne bodo videli v obraz. In nič ne govori in nič se ne boj. Krčmar me dobro pozna in kuharica me spoštuje, ker sem enkrat, ko je bila obsedena iz nje hudiča izgnal.«

»Čemu pa siliš v gostilno?« je vpraševala Adelgunda. »Mislim, da bi bilo bolje, da poskusiva dobiti druge obleke.«

»Lačen sem! Tako sem lačen, da bi še prekajene kapucinarske parklje obiral, če bi jih dobil. Le mene se drži in nič ne govori, pa bo vse dobro. Dokler nisem sit in malo pijan, ne morem nič pametnega misliti.«

Hišna vrata so bila odprta in pogumno je stopil Angelik v vežo in s krščanskim pozdravom prekoračil kuhinjski prag. Za mizo je sedela priletna kuharica vsa razgreta in potna in pila vino iz precejšnjega lončka.

»Oh gospod pater Angelik.« je vzkliknila kuharica veselo presenečena, ko je zagledala svojega znanca. Hitro si je s predpasnikom obrisala usta in spoštljivo poljubila Angeliku roko.

»Ne zamerite mi, ljuba sestra v Gospodu, da vas ob tej pozni uri motim. S tem najmlajšim svojim sobratom sva namenjena na Vič izpovedat nekaj bolnikov. Pa sva oba lačna. Prišli so hudi časi za nas služabnike božje. V kloštru smo danes opoldne imeli samo posušene kebre na juhi, za večerjo pa sploh nič. O vi ne veste, kako revni smo kapucini. Framazoni nas preganjajo in nazadnje bomo morali še bolhe na limanice loviti, da bomo sploh kaj mesnega užili.«

Kuharica se je usmiljenja in ginjenosti kar topila in vzdihuje je štorkljala po kuhinji.

»Oh, ubogi gospodje! Kakšno zasluženje si bodete pridobili. Na zlatih stolehbodete v nebesah sedeli . . . Oh, oh, kebre na juhi!«

(Dalje prihodnjič.)

Shod volilcev

sklicuje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke

na nedeljo, dne 11. t. m. ob 11. dop.

v veliko dvorano „Mestnega doma“.

Državni poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane **Ivan Hribar** bo poročal o delovanju državn. zbora.

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

t. č. podpredsednik.

Klerikalno gospodarstvo!

Klerikalna stranka se tako rada zaletava v gospodarstvo mestne občine. In če je še tako smešna pritožba Ajakselčkov Kregar - Štefe — jo usliši deželni odbornik Pegan, in sicer navadno iz razlogov, ki bijejo v obraz pravici in pameti.

V tisti dobi, ko regulirata Štefe - Kregar judikaturo deželnega odbora, pa se nahaja le-ta v pravi gospodarski anarhiji. Dr. Lampe je znosil sedaj svoje gnezdo v deželno kaso in z deželnimi tisočaki meče okrog, kakor kak zakotni bankir. Pride v kaso, pa si da izplačati 16.000 kron, **ne da bi bil deželni odbor to izplačilo dovolil, ali nakazal!**

In če ga vprašaš, kako je to mogoče, ti ponosno odgovori, v deželnem odboru sede tudi liberalci, in tem vendar ne bom pravil, da hočem za deželo šest mlinov nakupiti, ker vem, da so liberalci proti deželni električni centrali! Pri tem se mož ne briga niti za napredne deželne odbornike, niti za javno knjigo, še najmanj pa za postavo! Samo s tisočaki siplje okrog!

Ker se je dr. Lampe javno tako imenitno zagovarjal, moramo našemu deželnemu finančnemu ministru nekaj vprašanj staviti.

O deželni električni centrali mora sklepati zgolj le deželni zbor, in v zadnji instanci cesar, Jasno je, da brez cesarske sankcije ne bomo imeli električne deželne centrale, bodisi da jo gradimo z deželnimi nakladami, ali pa z najetim posojilom.

Kaj bo potem, če se deželni zbor izreče proti električni centrali, ali pa, če se odreče cesarska sankcija?«

Dr. Lampe bo odgovoril: Potem deželi še vedno ostanejo mlini ob Savi in voda v Savi! Ne, prijatelj, mlini še danes niso deželna last, ker so dotične pogodbe neveljavne in nepostavne. Ostane samo še osebna odgovornost dr. Lampeta! Če ima kak klavir, ga mu bo dežela lahko zarubila, da bo potem na njem igrala: »O moj ljubi Avguštin« in tako dalje.

Soodgovoren pa je tudi **deželni glavar.** § 42. deželnega reda se glasi: »Če se deželnemu poglavarju zdi, da bi kak sklep deželnega odbora veljavnim zakonom bil nasproten, takrat ima pravico in **dolžnost,** izvrševanje ustaviti, in to reč po cesarskem namestniku mahoma izročiti Najvišjemu sklepu.«

Poglavar pl. Šuklje pa spi. Mi smo pa proti vsaki gospodarski anarhiji, in zatorej smo tudi proti gospodarski anarhiji v deželnem odboru.

Kregar, Štefe, kje sta? Tem smešneje pa je postopanje deželnega odbora proti **postavnim** sklepom ljubljanskega mestnega sveta.

Ljubljanska realka postavljena pod kap.

Sklep nemške šparkase, da mora ljubljanska realka iz njenega poslopja ven, je presenetil vso javnost in najbolj ogorčeni so tisti Nemci, ki bi radi v miru in v prijaznosti živeli s Slovenci, pa jim to kazinotarji ne puste.

Slovencem ni nemška šparkasa s svojim sklepom prav nič škodovala. Nasprotno! Zdaj šele bodeta dežela in mesto prišla do primernega vpliva na tem zavodu, **kar je jako potrebno, zakaj, kar se je doslej godilo na tem zavodu in kako se je tu vzgajala nemška mladina, to presega že vse meje.**

Nemška šparkasa je s tem, da je realko iz svojega poslopja ven vrgla, zopet enkrat pokazala, da jo vodi samo ena želja, **delati deželi in mestu škodo.** V tem slučaju se pa bo, tako upamo, njena hudobija izpremenila v blagoslov.

Sedanja realka, ki jo je šparkasa na cesto vrgla, je namreč nemška, pravo vališče najstrupenejših nemškutarjev in je izpridila že tudi mnogo slovenske mladine. Nobena šola na Kranjskem ni vzgojila toliko in tako grdih renegatov, kakor ta realka, in tisočkrat se je že slišalo, da bi bilo bolje to šolo **sploh zapreti,** kakor dopuščati sedanje razmere.

Sedaj je nemška šparkasa to nemško realko postavila pod kap. Nemška šparkasa je zavalila kamen, zdaj je v teku. Nas to samo **veseli** in smo prepričani, da bo **dobro** za slovensko stvar!

Nemčurska nesramnost.

Za Ciril-Metodovo slavnost je prišel na naslov gospe dr. Tavčarjeve sod vina, ki ga je oddal dne 17. junija 1910 v Ptuju g. Dragotin Zupančič. Tovorni list je bil spisan popolnoma slovensko, v Ptuju pa so razen adrese, vse slovensko **prečrtali in vse nemško zapisali.** Pa naj kdo reče, da to ni nasramnost.

Čestilci »boga Pobasaj«.

Vojska med dunajskimi krščanskimi socijalci je že zahtevala eno žrtev. Državni in deželni poslanec Juli Axman, eden stebrov te stranke, je bil včeraj obglavljen. Axman je bil svoj čas trgovski sotrudnik. Agitiral je med njimi in jih ščuval na vse načine, seveda obetajoč, da doseže zboljšanje njihovih razmer. A dosegel je samo zboljšanje — svojih lastnih razmer. Ker so trgovski sotrudniki po Axmanovi agitaciji šli v boj za krščanske socijalce, je dobil plačilo — Axman. Trgovski sotrudniki so šele čez mnogo let spoznali, kako so jih Axman in krščanski socijalci imeli za norca in so jim dali brco. Pa takrat je bil Axman že na gorkem. Ker pri trgovskih sotrudnikih ni imel več vpliva, je začel reševati obrtnike. In zopet je prav izdatno pomagal sebi in prišel do takega vpliva, da so ga imeli celo kot kandidata za ministra. To sicer ni postopal, pač pa prav imeniten in tudi prav petičen mož in veselo je gledal v bodočnost. Pa je vstal občinski svetnik Hraba in usekal je po klerikalnemu krilu krščansko-socialne stranke in očital tem ljudem, da časte **»boga Pobasaj«,** kar ne pomeni nič več in nič manj, **kakor da goljufajo in kradejo.** Med tistimi, ki so bili najbolj zadeti, je bil **Axman.** Zaman se je branil kakor tiger — včeraj je **moral iz stranke izstopiti,** ker se stranka boji sodnije in Hrabovih razkritij pred sodnijo. Enega so že žrtvovali, pa kakor vse kaže, jih bodo morali še več in še jim ne bo pomagano.

Dramatična šola slovenskega gledališča

se začne danes, v soboto zvečer ob 8. v mali dvorani gledališča (II. nadstropje). Oglasilo se je 32 članov »N. D. O.« in ena gospodična. Poleg ravnatelja bodo poučevali ga. Danilova, g. A. Verovšek in g. H. Nučič.

Nenavadna zastava.

Ob priliki slavlja 25letnice Ciril-Metodove družbe je bila v Ljubljani na Radeckega cesti št. 12 razobešena zastava, sestavljena iz samih škatljic za družbene užigalice. Škatljice so bile zvezane z žico. Zastava, ki je bila na obeh straneh enako pisana, je bila široka pol metra, dolga pa poldrug meter, a ni bila izobešena na bolj obljudeni cesti, da bi jo bilo videlo več ljudi.

Gorjanski župnik.

Župnik Ažman v Gorjah je umrl. Bil je mož stare korenine in v bistvu ne ravno napačen, dasi veliko manj toleranten, kakor njegovi vrstniki. Nekaj časa — eno sezijo — je bil tudi deželni poslanec. Iz tega časa je vredno zabeležiti dva dogodka. Župnik Ažman ni v deželnem zboru mnogo govoril. Samo enkrat se je sprožil in je imel daljši govor. Razpravljal je o kmetijskih stvareh. Hoteč reči, da se župniki bavijo s poljedelstvom, mu je ušla nerodna fraza: **»Mi župniki smo kmetje...«** tedaj pa je z galerije neki porednež zaklical: **»Pa še kakšni!«,** in skoro vsa zbornica je udarila v smeh. Ažman pa ni razumel takih šal in je bil zelo hud in se je mnogo pritoževal, da ga je galerija razžalila. — V tistih letih poslanstva se je župnik Ažman hotel od nekje peljati z železnico v Ljubljano. Prišel je pa na kolodvor nekoliko prepozno, ravno ko se je vlak začel pomikati. Ne bodi len, je mož skočil na desko za sprevodnika in se oprijel vlaka — in zdaj ni mogel ne naprej in ne nazaj. Moral se je do prihodnje postaje peljati na sprevodnikovi deski in seveda prestal mnogo smrtnega strahu. Ko je potem prišel v deželni zbor, je hotel po vsi sili vložiti interpelacijo, **zakaj se ni vlak ustavil.** Seveda so ga poslanci potem neusmiljeno vlekli in mu zagrenili vse veselje do poslanstva. Končno bodi omenjeno, da so v Gorjah, čuvši, da je župnik Ažman umrl, razobesili na stolpu farne cerkve — **cesarsko zastavo** kakor pri kaki slavnosti, pa jo kmalu umaknili žal da ne tako zgodaj, da bi je ne bili videli Blejci, ki so zelo šegavi in poredni in zdaj Gorjance zaradi te zastave tudi hudo dražijo.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Nove vrste Cirilmetodar. Dne 19. min. meseca je bilo prav veselo v Štefanji vasi: v gostilni pri Briclju je bila namreč velika Ciril - Metodova veselica. Od vseh strani so prihiteli Slovenci in Slovenke, da polože »mal dar domu na oltar«. Prišel je tudi mesarjev sin, France Prepeluh; toda njegove misli niso bile tako poštene in rodoljubne, kakor ostalih udeležnikov veselice. Veselica ga ni zanimala, in niti za znameniti muzej se ni brigal, kjer so se kazale znane krščanske glave in grozoviti turški handžarji. Prepeluha sta mikala edino dva družbena nabiralnika. Tako sta mu ugajala, da je sklenil enega vzeti seboj za spomin. Večkrat je potresel zdaj enega, zdaj drugega in nazadnje je potisnil tistega, v katerem je bolj ropotalo, pod suknjo. Želel je še vsem lahko noč, pa jo je urnih krač popihal. Ali pazljivo oko rib. čuvaja, A. Rebernika, je bilo Prepeluhu vedno za petami, in ko je Rebernik videl, da Prepeluh res misli vzeti nabiralnik seboj, je prijel tatu za vrat, mu vzel nabiralnik, nato ga je pa še »v r . . sunil«. V nabiralniku je bilo 13 K 06 vin. Prepeluh ne taji, da je nabiralnik vzel, pravi pa, da ga je naprosil nek korporal, ki je bil baje v nabiralnik vrgel gol-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

»Da, moja sestra v Gospodu, kebre, posušene kebre moramo uživati! Prej smo jih imeli samo za pokoro, zdaj pa jih uživamo namesto mesa. In kebri so še veliko slabši, kakor kobilice, ki so jih časih vživali svetniki.«

Med takim govorjenjem, prepletenim z globokimi vzdihljaji je kuharica pomaknila pred Angelika bokal vina in hitela zavijati kose mrzle pečenke in nekaj klobas in kruha. S svetlimi pogledi ji je sledil Angelik, med tem ko je strastno cmakaje vase vlival dobro vinsko kapljico. Še predno je kuharica vse pripravila, je Angelik že izpraznil bokal in ker je bil popolnoma tešč, lačen in žejen kar se je dalo, ga je močno vino hipoma omamilo. Kar gugati se je začel, kri mu je zalila lica in vinjenost ga je naredila tako preširnega, da je skrivaj Adelgundo krepko uščipnil. Na srečo je bila kuharica sama vinjena in ni slišala, kako je Adelgunda odskočila in polglasno zacvilila »a-jej«.

Prav ko se je Angelik kuharici najtopleje zahvaljeval in ji obetal koliko bo zanjo molil, so se odprle duri podzemske dvorane in zaslišalo se je celo v kuhinjo tako kričanje in prepevanje in muziciranje, da se je Adelgunda umaknila v kot in se je zganil tudi Angelik.

»Oh ta pregrešni, ta izprideni svet! Te izgubljene duše! Sodoma in Gomora! O nebo, pošlji ogenj in žveplo in kolofonijo nad to hišo in pokončaj vse, samo to vrlo in pošteno in bogaboječo kuharico obvaruj vseh nezgod in dodeli ji srečo na ti zemlji in po njeni smrti jo vzemi v sedma nebesa, kjer sede sami škofje in posebno pobožne žene.«

»Oh, kako so dobri,« se je razjokala kuharica in zopet poljubljala Angeliku roko. »Oh kako sem srečna . . .«

Angelik je pa že ni več slišal. Krik iz podzemske dvorane je uplival, kakor da sliši sirenske glasove. Srce ga je vleklo tja. »Počakaj,« je zašepetal svoji spremljevalki in previdno korakal po stopnicah v podzemsko gostilniško sobo, v pekel, ter obstal pri odprtih vratih.

Pekel je bil natlačeno poln in tuljenje je bilo strahovito. Slišalo se je zategnjene glasove hripave harmonike in poskočno piskanje obrabljenega klarineta. Gosti dim je Angeliku komaj dovolil, da je razločeval ljudi. Bili so zbrani vojaki in civilisti in vmes je bilo mnogo žensk. Nekatere so se kar pričo občinstva pustile objemati in poljubljati. In smejale so se ali cvilile in razsajale, kakor moški.

»Še v pravem peklu ne more biti hujše«, je mrmral vinjeni Angelik, stoječ pri vratih. »Tako je, kakor bi bili sto hudičev z verig spustili. Škoda, da imam še meniško haljo na sebi. Kar notri bi šel in bi norel, kakor ti nore. No, pa sem enkrat vsaj videl, kar sem tolikrat želel, zdaj vsaj vem, kaj se tu godi in če bog da in sreča junaška, se bom jaz še marsikako noč tukaj razveseljeval.«

Angelik se kar ni mogel ločiti od vrat, tako ga je zanimalo početje v podzemski dvorani. Ko je pritekla mimo njega natakarica, se je stisnil v kot in jo pustil mimo, samo da bi še dalje pasel poglede nad zbrano družbo.

Adelgunda je stala na vrhu stopnic in ga je polglasno klicala, naj že gre. Končno ji je hotel ustreči in oditi, a zadržalo ga je, ker je iz dvorane naenkrat zaslišal klice: »tiho — pst — pssst — tiho — silenzio — silenze — pst —.«

Sredi dvorane je stala čedna mlada ženska na mizi, dajala znamenja, metala razposajeno poljube na vse strani, privzdigovala krilo in se sukala in koketno zvijala, čakaje, da poneha šum. Klarinet je zapiskal, harmonika je pritegnila in mlada ženska je visoko dvignila nogo in začela peti. Angelik je z odprtimi ustmi zijal na ta prizor, gledal debelo in si brisal pot s čela. Kaj takega ni še nikdar videl, kaj takega si niti v sanjah ni mogel predstavljati.

Komaj je bila razposajena pevka z groznim glasom zapela prvo kitico, je nastal nov vihar. Dolg, črn Italijan v vojaški suknji je začel razbijati po mizi in se dreti kakor jesihar.

»Ostia! — Cosa? — Fora! — To ga je ena canzon — ki se ga mora pet u sama srajs — ostia —«

Tej izjavi je sledilo urnebesno tuljenje. Pevka se je začela smejati, da se je komaj na nogah vzdrževala. Dvajset rok je seglo po nji in v trenotku so jo vojaki nesli iz dvorane. Angelik je, videč, da se bližajo vratom, stekel po stopnicah in se stisnil za zid ter prežal z napetostjo, kaj se zgodi, med tem ko je Adelgunda strahu drhtela in ga vlekla za haljo na stran.

Vojaki so pevko postavili na stopnice in ji smeje se prigovarjali, naj vendar ne pokvari družbi veselja in naj nastopi v sami srajci, češ,

dinar in ga je potem »zgrevalo«, naj iz nabiralnika spet vzame tisti goldinar, da bi ga zapili. Sodnik se je temu zagovoru seveda prav presrčno smejal in je Prepeluha, ki je bil zaradi tatvine že predkaznovan, obsodil na 3 tedne strogega zapora z enim postom vsak teden. »Gospod sodnik, v ponedeljek bom prišel,« je nazadnje vljudno obljubil Prepeluh.

Nepreviden hlapec. Jernej Hribar je v nedeljo, dne 12. junija dopoldne nosil v Dachsovo gostilno v Florijanski ulici led. Voz in konje je pustil na ulici brez vsakega nadzorstva. Naenkrat se konji splaše in dirjajo po Florijanski ulici, Starem trgu, Mestnem trgu — šele pred rotovžem so jih ustavili. Velika sreča je, da se ni zgodila nobena nesreča; v nedeljo dopoldne je namreč na ulicah vedno prav veliko ljudi. Da si bo Jernej Hribar zapomnil, da ne gre puščati konje brez varstva na ulici, mu je sodnik odmeril 24 ur zapora.

Nesnažna mesarica. Franja Jesihova, mesarica na Igu, ne drži ravno preveč na snago — ali nima za to dovolj časa ali pa smisla, o tem za enkrat ni treba prepirati se. Ona trdi prvo, orožnik drugo. Dejstvo je, da je bila njena tehtnica v mesnici zelo, zelo zamazana, in orožnik je Jesihovo parkrat opomnil, naj tehtnico očedi; ker tega vendarle ni storila, jo je ovadil. Njenega zagovora, da na tisti tehtnici sploh ni tehtala, sodnik sploh ni mogel upoštevati — tako bi se nazadnje vsak lahko izgovarjal — in je Jesihovo obsodil na 10 K globe. — To je res lep dobiček: tehtnica sama ne velja več nego 10 kron, zdaj pa bo torej treba plačati 10 K globe samo zato, ker ni bila osnažena. Torej mesarji, trgovci itd. — snažnost, snažnost, pa ne bo nobenih sitnosti in stroškov!

Razne stvari.

* **Preiskava zoper avstrijskega špiona Ungern - Sternberga.** Afera časnikarja Ungern - Sternberga, katerega so osumili za avstrijskega špijona, se bliža svojemu koncu. Iz Petrograda namreč poročajo, da bo preiskava najbrže ustavljena. Ruski prokurator je menda že izjavil, da najdeni materijal ne zadošča za obtožbo radi veleizdajstva.

* **Nevarnost kolere v Lvovu.** V včerajšnji seji je občinski svet lvovski dovolil izvanredni kredit za boj proti koleri. Mestni fizik, dr. Legiezynski je izjavil, da je velika nevarnost, da se kolera ne zanese v Lvov.

* **Otvoritev panamskega prekopa.** Gradbeno vodstvo panamskega prekopa oficijelno poroča, da bodo prekop že 1. januarja 1911 izročili prometu, če se pri gradnji ne zgodi kaka posebna nesreča. Da se delo pospeši, se je sprejelo še več delavcev.

* **Rodbinska drama.** V Schlitternu pri Langenloisu je predvčerajšnim bivši mlinarski mojster, Rihard Schuh dvakrat ustrelil na svojo ženo, od katere je od 2. t. m. sodnijsko ločen. Ranil jo je smrtnonevarno. Takoj na to je samega sebe ustrelil. Storil je to iz maščevanja, ker je bil pri ločitvi zakona obsojen na plačilo 2000 kron svoji ženi, ozir. svojim petim otrokom.

* **Štrajk ameriških šivilj.** Iz Novega Jorka poročajo: 25.000 delavk, ki so zaposlene v industriji za izdelovanje oblek, je začelo štrajkati. Število bo najbrže naraslo na 75.000.

* **Ženin pobegnil.** V Höchtu blizu Kolmina je stal mlad ženin s svojo nevesto pred altarjem. Ko bi pa moral izreči usodepolni »da«, je ušel iz cerkve. Nevesta se je na stopnjicah oltarja onesvestila. Med gosti je postala zmešnjava. O ubežniku ni ne duha ne sluha.

* **Proti prahu na ulicah.** V Novem Jorku poskušajo pravkar novi sistemu čiščenja ulic, od katerega mnogo pričakujejo. Novoizumljeni stroj sestoji iz velikega avtomobila, ki ima na sprednji strani sesalko za prah. Trdijo, da deluje.

* **Vsestranski Viljem.** V zadnjih letih se nekoliko manj piše o vsestranskih zmožnostih nemškega cesarja. Še pred dobrim desetletjem so evropski in ameriški listi skoro vsak dan pisali o Viljemu, ki se je poskušal v najrazličnejših poklicih. Bil je dirigent, slikar, komponist, kritik, pisatelj, da, še celo kuharje je učil njihove umetnosti. Gotovo bi se Viljem še danes poskušal v vseh strokah, če bi se ne bilo časopisje, zlasti inozemstvo, tako krvavo norčevalo ž njega. Nedavno pa je vendarle udarila njegova natura zopet na dan. Bilo je v Kielu povodom pomorske dirke, katere so se udeležile nemške jahte in druge podobne ladje. Dirke se je udeležil tudi Viljem na svoji ladji »Meteor«. In Viljem je prvi dospel do cilja. Ali je bil njegov »Meteor« res najhitrejši, ali so drugi tekmovalci nalašč zaostali s svojimi ladjami, da ne pokvarijo mogočnemu Viljemu veselja, o tem poročilo molči. Po dirki pa je priredil Viljem svojemu spremstvu še poseben užitek. Vrgel se je v obleko pridigarja ter razlagal »pobožnim« poslušalcem o življenju Jezusovem. Pobožni državni kancelar Bethmann-Hollweg in drugo spremstvo je zelo pazno poslušalo cesarskega pridigarja. Ko je cesar končal, mu je poslušalstvo burno ploskalo. Kadar bo izpraznjeno mesto dvornega kaplana v Berlinu, ne bo več razpisano, ampak si bo Viljem službo kar sam pridržal. Je tudi najbolj pametno!

* **Nova postaja za brezžično brzojavljenje.** Kakor poročajo z Dunaja, ustanoviti hočejo v Šibeniku novo postajo za brezžično brzojavljenje, pri čemur hočejo uporabiti vse najnovejše izume. Nova postaja bo imela akcijske daljave najmanj 500 kilometrov in bo v tem oziru nadkriljevala mnoge druge uredbe te vrste.

* **Deževna kaplja — provzročila smrt.** Morda se bo marsikomu malo verjetno zdelo, da bi navadna kaplja dežja provzročila smrt, toda pariški listi zatrjujejo z vso gotovostjo, da se je to v resnici zgodilo. Žrtev smrtonosne kaplje je postal znani zdravnik dr. Duchastelet v Parizu. Dne 4. t. m. je bil na nekem gostilniškem vrtu, kjer se je v veseli družbi zabaval. Ker je začelo deževati, se je hotel odpeljati s svojim električnim avtomobilom domov. Predno je sedel v avtomobil, je prižgal svetilko. Avtomobil se je pa nenadoma iz neznanega vzroka začel premikati. Pri tem je pritisnil dr. Duchasteleta stakosilo ob drug avtomobil, da je vsled bolečin zakričal in se zgrudil. Prepeljali so ga v neko bolnišnico, kjer je kmalu vsled notranjega krvavenja umrl. Po mnenju izvedencev, je provzročila smrt dr. Duchasteleta deževna kaplja, ki je padla v avtomobilski stroj in provzročila, da so začele vse baterije obenem delovati in da se je zato začel avtomobil premikati.

* **Žalosten konec ljubezni.** Predvčerajšnjim zjutraj se je odigrala na Dunaju krvava ljubezenska drama. 28letna Marija Pichler in 19letni pisar Franc Pöchling sta živela dlje časa v goreči ljubezni. Pichlerjeva pa se je mladega fanta naveličala, in ni več marala za njegovo ljubezen. Ob šesti uri zjutraj omenjenega dneva je prišel Pöchling v dekletovo stanovanje. Pomeril je nanjo revolver ter jo ustrelil v glavo. Obrnil je nato revolver nase, si pognal v prsi dve krogli, nato pa se vrgel iz tretjega nadstropja skozi okno na dvorišče. Oba zaljubljenca sta bila smrtno ranjena prepeljana v bolnišnico.

* **Novo identificiranje zločincev.** Dr. Bertillon, izumitelj antropometrične metode, je sedaj predložil novo metodo za identificiranje zločincev. Od zdaj naprej si bodo namreč zaznamovali razven odtiskov prstov tudi še barvo in karakteristične znake las. Za posamezne variacije barve las bodo sestavili poseben sistem. Tudi ta metoda bo skoraj gotovo zadobila mednarodno važnost.

Razvoj in delovanje „Zagorskega Sokola“.

(Povodom dvajsetletnice in otvoritve Sokolskega doma«.)

(Konec.)

Na predvečer te veselice pa se je ponesrečil najmarljivejši delavec na sokolskem polju, **Dragotin Kolenc,** ko je postavljal tribune in paviljone na veseličnem prostoru. Razbilo mu je črepinjo. Ko pa je nekoliko okreval, opravljal je **zopet** svojo službo in ko se je zvečer povrnil domov, namesto da bi miroval, je delal neumorno okrog stavbišča »Sokolskega doma.« Dne 3. novembra pa so ga našli zjutraj mrtvega v postelji. Bil je prva žrtev, položena »Sokolskemu domu« na altar in danes iz vsega srca želimo, da bi bila tudi poslednja.

Podali smo javnosti račun o svojem delovanju izven Zagorske doline. Nismo omenjali nobenih domačih prireditev, temveč samo te, kadar je »Sokol« ponosno razprostrl svoja krila in pohitel med svoje brate. Doma v Zagorju je priredil nebroj javnih telovadb in veselic ter tako vzpodbujal ljudstvo k narodnemu delu. In uspehi, katere je žel »Sokol« za svoje delovanje, so bili veliki, da, naravnost velikanskega pomena za vso zagorsko dolino. Kjer je pred leti gospodoval ošabni German in sploh tujec, tu je danes **Slovenec gospodar na svoji zemlji.** Občinski zastop je prišel ž leta 1895. v slovenske roke in to je zasluga »Sokola«. Danes doni po Zagorski dolini lepa slovenska pesem. Zopet je »Sokol« položil temeljni kamen pevskemu odseku, iz katerega je vzklil potem pevski klub in lansko leto **»Glasbeno društvo«.** »Sokol« je bil povsod, kjer je bil potreben, povsod je prvi oral ledino na narodnem polju. Njegova zasluga je, da se danes Zagorje zaveda, da je važna narodna postojanka. Veliko boja je imel prebiti, marsikatero poleno mu je priletelo pod noge, vendar se ni strašil ničesar, krepko je jadral, ponosno frfotal s svojimi krili vedno više v visočino, vedno je strmel po nečem višjem, delal neumorno za narodni napredek in samozavednost.

Dvajset let je za nami, vsa bodočnost pred nami. Tudi danes naletava »Sokol« na ovire v svojem delovanju. Tudi danes se ima boriti, tako boriti, kakor mogoče nikdar poprej s svojimi sovragi, ker danes stoje ti v premoči. **Mnogo dela in truda te čaka še o bratsko društvo, toda, kakor se nisi strašilo skozi 20 let dela in boja, tako se ne straši danes. Res, da ruvajo proti tebi naši sovragi, neslovanski narodi, da, lastni bratje ti delajo največje ovire. A ti pogumno naprej, visoko dvigni svojo zastavo v zrak in krepko stopaj po poti, ki edina vodi k pravemu bratstvu, svobodi, enakosti in napredku.**

Zagotovljen pa bodi, da te bode v tvojih težnjah podpiral sleherni trenotek ves res narodno čuteči slovenski narod. Nisi sam, močno oporo imaš za sabo. **Zatorej še enkrat krepko naprej! — Naprej zastava Slave!**

Za kratek čas.

M o ž: »Kaj večerja še vedno ni gotova?«

Ž e n a: »Malo sem se zakasnila. Dve prijateljici sta me obiskali.«

M o ž: »Ste pa zopet o **lepih oslarijah** klepetale.«

Ž e n a: »O, da — o **tebi.**«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 8. julija 1910.

T e r m i n.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9 21
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	6 95
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·43
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·21

E f e k t i v.

5 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 8. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Neložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·15	94·35
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta . .	94·15	94·35
4% ogr. „ „ . .	92·20	92·40
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·40	95·40
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	486·—
„ „ „ 1864	322·—	328·—
„ tiske	310·—	322·—
„ zemeljske I. izdaje .	296·75	302·75
„ „ II. „ .	276·40	282·40
„ ogrske hipotečne . .	247·25	253·25
„ dun. komunalne . .	533·—	543·—
„ avstr. kreditne . . .	528·—	538·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·30	42·30
„ bazilika	28·65	32·65
„ turške	257·50	258·50
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda . .	666·75	667·75
Dunajske bančne družbe . .	542·—	543·—
Južne železnice	109·—	110·—
Državne železnice	741·—	742·—
Alpine-Montan	737·50	738·50
Češke sladkorne družbe . .	233·—	234·50
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·35	11·38
Marke	117·40	117·60
Franki	95·20	95·35
Lire	94·75	94·95
Rubiji	253·—	254·—

Pomočnike

za kleparsko obrt in vodovodne instalacije sprejme takoj v trajno delo 29

Franc Lončar v Spodnji Šiški 66.

da bo zabava velikanska in da se bo zanjo že nabralo kaj denarja. In ženska se ni dosti branila. V trenotku je bila slečena in vojaki so jo zopet nesli v dvorano, njena obleka pa je ostala na stopnicah.

Tedaj pa se je Angelik splazil nazaj na svoje prejšnje mesto. Sicer bi bil za ves svet rad gledal, kaj se bo godilo v dvorani, ali premagal je vendar svojo radovednost. Med tem, ko so v dvorani zbrani ljudje kakor blazni noreli, je Angelik pobral obleko, ki jo je pevka pustila na stopnicah in zbežal ž njo po stopnicah.

»Hitro, hitro,« je šepetaje zaklical Adelgundi in držeč jo za roko, je bežal ž njo iz hiše in naprej po Vegovih ulicah in dalje, dokler ni prišel na Cojzov vrt, ki je bil takrat tam, kjer je zdaj Cojzova cesta.

»Dobro je šlo — prav dobro,« se je teško sopeč veselil Angelik. »Največja težava je premagana. Da si le ti, Adelgundica — zlodej ga povohaj, kdor ti je izbral to hrvaško ime — dobila obleko. Tam-le v senco stopi in se preobleci. Tvojo haljo vzamem jaz. Zdaj dobiš vsaj lahko stanovanje, in zdaj si greš vsaj lahko kupit novo obleko. O, jaz hočem, da boš lepo oblečena in da me bo ves svet zate zavidal.«

Adelgunda je bila vsa srečna, da je dobila žensko obleko. Za gostim grmom se je naglo preoblekla. Sicer je bila obleka pevke iz pekla prav slaba in malo vredna, ali za to se Adelgunda ob tej uri ni menila.

Zadovoljna sta Angelik in Adelgunda zapustila Cojzov vrt in šla čez most na Sv. Jakoba trg.

»Kam me pelješ?« je vprašala Adelgunda.

»V Pasjo ulico, ljuba moja,« je odgovoril Angelik in držeč Adelgundo čez pas, jo peljal naprej. »Tam stanuje stara, na pol slepa in skoro gluha ženska, ki jo jaz pridno obiskujem. Hišo ima in precej denarja in njena neumnost je še dosti večja, kakor njena pobožnost. Tam boš ostala toliko časa, da se jaz iz kapucina izpremenim v mestnega gospoda.«

»Kaj misliš, da me bo baba vzela pod streho, ko me nič ne pozna?«

»Ne boj se! Jaz ji povem, da sem te iztrgal iz rok sovražnikov, ki so ti stregli po nedolžnosti, povem ji, da sem rešil tvojo dušo iz hudičevih krempljev in da si ona pridobi velikansko zasluženje, če te vzame k sebi za toliko časa, da te pride iskat tvoj brat. Videla boš, da pojde vse gladko.«

(Dalje prihodnjič.)

Shod volilcev

sklicuje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke

danes, dne 10. t. m. ob 11. dop.

v veliko dvorano „Mestnega doma".

Državni poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane **Ivan Hribar** bo poročal o delovanju državn. zbora.

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:

Dr. Ivan Tavčar l. r.
t. č. podpredsednik.

Preganjanje plesa.

Kranjski deželni odbor je oblast, ki se po modrosti svojih odredb že prav nič ne razlikuje od tistih zamorskih potentatov, ki nosijo mašete na nogah, spodnje hlače za jopič in kastrole za kraljevsko krono.

To priča naredba, ki jo je izdal deželni odbor pred nekaj časom na županstva. S to naredbo ni hotel nič več in nič manj doseči, kot popolno **odpravo plesov po gostilnah na deželi.** S to naredbo je prišel deželni odbor celo v navskrižje z vlado. Prej so namreč imela v teh stvareh okrajna glavarstva zadnjo besedo. Po zaslugi deželnega odbora pa nimajo zdaj okrajna glavarstva nič več govoriti, ker spada dovoljevanje plesov pod nravstveno policijo, to pa izvršujejo županstva.

Zdaj je torej dovoljevanje plesov odvisno od županstev in ker zahteva deželni odbor, naj se **ne** dovoljujejo gostilniški plesi, jih klerikalni župani seveda **ne dovoljujejo.**

S tem delajo klerikalni župani **gostilničarjem** seveda veliko škodo, a to se popolnoma vjema z nameni klerikalne stranke. Ta stranka sovraži gostilničarje in bi jih najraje ugonobila, dasi plačujejo mnogo davkov in doklad. Pa naj nikar ne misli nihče, da klerikalci gostilničarje zaradi tega preganjajo, ker hočejo povzdigniti treznost. Kaj še! Klerikalci so sami največji pijanci. Klerikalci sovražijo vse, kar daje ljudem priliko, da se malo razvesele in **razvedre**. Radi bi imeli, da bi se ljudje držali njih navodila »moli in delaj« — garaj kakor živina, za razvedrilo pa moli. Vsako razveseljevanje ljudstva je pri klerikalcih greh, ker odvrača misli in čute od cerkve in popov. Od tod sovraštvo do nedolžnih plesov, do gostilničarjev ter sploh vseh ljudi in organizacij, ki niso v klerikalni službi.

Zakaj tulijo?

Za poživinjenim »Slovencem« je prišla mariborska »Straža«. Tudi ta katoliški list je nametal povodom Ciril - Metodove slavnosti na svoje politične nasprotnike cele golide najgnusnejše gnojnice. Svetopisemski farizeji vidijo na svojih političnih nasprotnikih samo blato, propalost, zavrženost, nemoralnost, sploh vse slabe lastnosti, ki so jih imeli najhujši pokvarjenci od začetka sveta in jih bodo imeli, dokler bo živel človeški rod. Pa ne samo pri odraslih, že pri otrocih, **ki so še v zibelki, vidijo** katoliški sodomiti politično zastrupljenost, moralno propalost. Nobenega v resnici otroškega srca ni več najti v liberalnih krogih!« Tako vsklika slovenski Borgia tam v Mariboru. In zlasti ženstvo, celo deklice, ki so komaj zlezle iz zibeli, vse je pokvarjeno; komaj znajo hoditi, že rije po blatu. In patetično vsklika rimski govnobrbec: »Izgubili smo že vsakršno upanje. Ravno jubilej tiste družbe, ki ji je namen našo mladino reševati, se je vršil v znamenju razdiranja vseh blagih idealov, ki jih mora naraščaj imeti, da bo kdaj narodu koristil.« Vsak količkaj razsoden človek bi pričakoval, da bodo katoliški poštenjaki navedli **vsaj en slučaj,** iz katerega bi bilo možno sklepati, da je 25letni jubilej naše šolske družbe le za trohico demoralizujoče vplival na našo mladino, toda rimski poštenjaki ne navedejo za svoja podla obrekovanja niti najmanjšega dokaza, ker ga tudi navesti ne morejo. Jubilejna veselica je bila tako idealna, da bolj idealna ne more biti niti najnedolžnejša pojedina v kakem katoliškem farovžu. Ampak zavist, bleda zavist je ona gonilna sila, ki potiska strupeno pero v zamazane roke rimskih moralistov, da mečejo ostudno slino na nedolžni papir. Klerikalna sodrga vidi, da ona sto let ne more storiti za slovenstvo toliko, kot store naprednjaki en sam dan! Je pa še nekaj pri teh ostudnih napadih. Pokvarjenost, propalost in poživinjenost očitajo nam zato, **da zakrijejo svojo lastno brezmejno propalost in poživinjenost.** Le poglejte, kako se fabricirajo nezakonski otroci na božjih potih, v Marijinih družbah, po farovških gledališčih na deželi! Kako nezreli kaplani pohujšujejo nedolžne dečke in deklice, ki se niti ne zavedajo, da so različnega spola! Kako in kaj vse ti fridolinski kaplani izprašujejo nezavedno otročad. To verio mi vsi, ki smo kot otroci hodili k spovedi. Povsod domnevate blato, lastnega blata pa ne morete videti, ker vam že sega čez vašo grešno glavo!

Ljubljanski škof in njegov bivši oskrbnik.

Proces med ljubljanskim škofom in njegovim bivšim oskrbnikom je **največji** proces, kar jih je kdaj bilo pri ljubljanskem deželnem sodišču. Bivši oskrbnik škofijske graščine v Gornjem gradu, **Franc di Centa,** toži škofa na odškodnino v znesku 140.000 kron in sicer zaradi neopravičenega odpusta iz službe. Di Centa zahteva odpravnine 40.000 K, plačilo nekih izdatkov za posredovanje pri posojilih, ki jih je škofu preskrbel, — preskrbel mu je nad 600 tisoč kron posojila — dalje odškodnino, ker je vsled kazenske preiskave, v katero ga je spravil škof in zaradi škofovega preganjanja, postal nezmožen za delo. Škof ugovarja, da je bil opravičen di Cento odpustiti, češ, da je zavozil vse gospodarstvo, zanemarjal svojo službo in opustošil gornjegrajsko graščino. **Bodi tukaj pribito, da je »Slov. Narod« o pravem času opozarjal na divjanje škofa in njegovega oskrbnika na Gornjem gradu.** Koga zadene večja odgovornost, ali škofa, ali Di Cento, tega ne bomo preiskovali. **Pribito pa je, da smo škofa nujno svarili, mu temeljito dokazali, da bo graščino ruiniral in klicali vlado na pomoč, a škof se ni zmenil zato, nego trdoglavo dalje delal.** To se bo moralo pri iskanju, **kdo** je kriv bankerota škofove graščine, na vsak način uvaževati, **kajti škof bi bil lahko preprečil nastali polom, pa tega v svoji trdoglavosti in nevednosti ni hotel storiti.** Na tožbo di Cente ugovarja škof z zahtevo, **da mu mora di Centa plačati poldrugi milijon odškodnine,** češ, da je di Centa s svojim gospodarstvom oškodoval graščino za ta znesek. O tem procesu se je pri ljubljanskem sodišču razpravljalo letos že dvakrat, v mesecu februarju in v mesecu aprilu. Di Centa je vložil cele knjige pripravljalnih spisov, s katerimi hoče dokazati, da je sekal pravilno in po predpisih gozdarske tehnike in v smislu dovolila gozdarske oblasti. Sekati pa je moral, **ker ga je škof vedno in vedno nadlegoval za denar in je moral di Centa v dveh letih izplačati škofu v gotovini skoro pol milijona kron.**

Take so nemške firme!

Firma Kathreiner v Berolinu-Monakovem je razpisala ceno 50.000 mark aviatiku, ki bi prvi preletel progo Berolin - Monakovo. Stavi pa tele pogoje: aviatik mora biti Nemec, aeroplan mora biti konstruiran od Nemca in v vseh svojih delih na Nemškem izdelan. — Nimamo nazadnje nič proti temu, če nemška firma tako ekskluzivno postopa: to je njena pravica, toda tudi mi imamo **ne le pravico, temveč tudi dolžnost,** da se vprašamo pri nakupu blaga, recimo ravno pri nakupu sladne kave in kavne primesi: Ali je to blago slovanskega izvora, ali so delavci slovanskega pokolenja, ali je podjetje sploh slovansko? — Kakor znano, imamo ravno za sladno kavo in kavno primes v zadnjem času izborno domačo tovarno, lahko torej z mirnim srcem preziramo take ekskluzivno prusko-bavarske firme, kakor so Kathreiner, Franck itd.

Škofjeloška čukarija.

Dne 5. julija, to je bilo v torek na večer sem se pripeljal z kolesom iz Ljubljane v Škofjo Loko. Pod nunskim samostanom, ravno pred kipom lurške Marije je bilo zbrano večje število meni sicer neznanih fantov, kateri so pri mojem prihodu v ozki ulici pričeli upiti nad menoj in mi dajati neolikane priimke — neka oseba pa je iz nasprotnega okna smeje se sekundirala tem pobalinom in njih neotesanosti. Stopil sem doli ter vprašal nekega mimoidočega gospoda, kdo bi to moral biti, a reklo se mi je, da je to oni M i g u t, ki je škofa pozdravil v imenu čukov in ker se baje govora, kojega mu je kaplan v glavo vtepel ni mogel naučiti se je odredilo, da dobi pri sprejemu za hrbet — suflerja. — No mislil sem si: ravnotaki spadajo v čukarijo, kateri kakor Migut svojčas niti **pohabljenim** deklicam niso prizanesli s svojo pohotnostjo. Gospodom v župnišču priporočam, da naj take čuke mlečnozobeže nauče vsaj toliko manire, da se bodo razločevali od gorilov. — Capito!

»Slovenski Dom«

je bil, kakor smo svojedobno obširnejše poročali, na obtožbo »Kmetijskega društva v Loškem potoku«, pred ljubljansko poroto sijajno oproščen. Ta ljudska sodba pa ni bila všeč pogorelemu »Knetijskemu društvu v Loškem potoku«. Po svojem zagovorniku je namreč zoper oprostilno razsodbo priglasilo ničnostno pritožbo. Potem si je pa stvar premislila in je **»zamudilo«** rok za vložitev izvoda ničnostnih razlogov. S tem je ta zadeva končana. »Kmetijsko društvo v Loškem potoku« bode pa moralo sedaj **plačati** tako stroške svojega lastnega zastopnika dr. Pegana, kakor tudi zagovornika dr. Kokalja, ki je branil odgovornega urednika »Slovenskega Doma«. Radovedni smo, kako bode načelništvo »Kmetijskega društva v Loškem potoku« **opravičilo prav po nepotrebnem započeto porotno pravdo pred svojimi zadružniki** in če bodo poslednji kar mirno prevzeli na račun **zadruge** vse te stroške ali če bodo zahtevali, da naj jih plača **načelništvo** iz svojega žepa.

Ob službo!

Neki, pri ljubljanski trgovini z železjem **Schneider &Verovšek** uslužbeni trgovski sotrudnik je bil, kakor se čuje, danes kratkomalo **odpuščen,** samo ker se je **po krivici** njega sumilo, da je spravil v javnost prepir, ki je nastal ob jubileju Ciril - Metodove družbe vsled tega, ker je g. Verovšek **razobesil zastavo,** g. Schneiderja pa je to tako razkljutilo, da se je ž njim skregal in potem v jezi odpotoval iz Ljubljane. Ker je stvar prišla v javnost, je g. Schneider svojo jezo znosil nad svojim sotrudni-

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

V.

Angelik ni nič pretiraval, ko je svoji izvoljenki obljubil, da ji pri polgluhi in polslepi starki v Pasji ulici brez vseh težav preskrbi prenočišče. Še govoriti mu ni bilo dosti treba. Samo oči je obračal k nebu, kazal na Adelgundo in na posteljo in starka ga je razumela in mu z veseljem ustregla. V zahvalo ji je Angelik pokazal,naj s sklenjenimi rokami poklekne pred njim, na kar jo je s kapucinsko vrvjo trikrat s slovesnimi gestami udaril pod hrbtom, kar je morala starka smatrati za posebno odlikovanje, ker je vroče poljubljala Angeliku roko in se mu jecljaje ginjenosti zahvaljevala.

Angelik bi bil pač najraje ostal pri svoji ljubici, ali tega si ni upal storiti in je zato vzel od nje slovo, ker mu je Adelgunda izza starkinega hrbta metala poljube, ga dražila in mu zapeljivo šepetala:

»Ostani pri meni, kapucinarček, ostani, boš dobil poljubčke, tako vroče in pekoče . . .«

In Angelik je zopet obračal oči in slovesno, kakor bi govoril starki svete besede, je šušljal:

»Oj ti moja nunica — če te zdaj pogledam, kako si zala in presrčkana, me obhajajo tako slabe misli, da bi za vsako zaslužil toliko let peklenskega trpljenja, kolikor imam las.«

»Kapucinarček, ali me hočeš res zapustiti? Zdaj bi potrebovala hišino . . .«

»Odstopi izkušnjava!« je dihnil Angelik v odgovor, ko ga je hrepenenje po Adelgundinih poljubih začelo premagovati. Naglo je dal starki roko in vrv, da poljubi oboje in je odšel rekoč:

»Ko se jutri vidiva, nastopim kot tvoj brat; pazi, da se boš po tem ravnala.«

Bila je še temna noč, ko je Angelik zopet stopil na ulico in počasnih korakov, držeč roki v rokavih, šel zopet v mesto. Opravljen je bil šele en del njegove prve naloge. Rešena je bila šele Adelgunda. Zdaj je moral misliti sam nase.

Ko je šel mimo cerkve sv. Jakoba, je ura odbila šele tri.

»Še dosti imam časa,« je razmišljeval Angelik, »in lahko si napravim dober načrt. Najprej moram dobiti hlače. Te se bodo dobile. Zjutraj jih kupim pri kakem starinarju. A čemu naj jih kupim? Denar je redka stvar. Zlodej vedi, kako je to, da imajo ravno bogati ljudje največ denarja. Pa kaj bi si s tem belil glavo zdaj, ko imam druge stvari premišljevati. Torej hlače moram dobiti. Dokler imam na sebi kapucinsko haljo, jih ne bom plačal; dobil jih bom zastonj. Starinarju bom rekel, da jih rabim za nesrečnega bolnika, ki je zadnje hlače prodal, da si je kupil zdravilo. Sploh pa, saj si lahko na ta način preskrbim več obleke in perila in kar še treba. Zakaj bi si pa ne preskrbel, kar potrebujem?«

Angelik je bil tako zamaknjen v svoje misli, da ni nič pazil, kam ga nesejo noge. Kar kolovratil je po ulicah in se šele zavedel, ko se je zaletel v neko črno trdo stvar.

»Kje pa sem?« se je vprašal in se oziral. »Menda na Mirju. No, tu se vsaj ni bati, da bi koga srečal.«

Zadel je bil ob prazen zeljarski sod.

»Lej, lej,« je dejal sam pri sebi. »To je pa sreča! Kakor nalašč sem naletel na ta sod. Tu bom lahko počival toliko časa, da se začne daniti.«

Zlezel je v sod in se zadovoljno stegnil.

Saj sem že potreben malo počitka in malo okrepčila. Čast vrli kuharici iz pekla, da mi je dala toliko dobrih stvari na pot. Prav prileglo se mi bo.«

Vzel je iz svežnja klobaso in teknila mu je izvrstno.

»To je dobro, da sod po zelju diši — klobasa ima koj bolji ukus, če ima človek vsaj malo zeljnatega duha zraven.«

Dremal je v svojem sodu in med tem polagoma jedel in cmakal in cmakal toliko časa, da je naposled vse snedel.

»Apetit imam pa res izvrsten,« je občudoval sam sebe. »Ne vem, kako so mi mogli v kloštru očitati, da nisem nič prida človek, ko sem tako zdrav, da bi lahko popasel celo Mirje.«

Angelik se je po teh besedah zavalil v pozicijo, v kateri je navadno ležal v kloštru in mirno in trdno zaspal.

»Če me bo kdo zalotil, bom pa rekel, da sem od truda in lakote na potu omagal in tukaj pričakoval zadnje ure.« To je bila njegova poslednja misel, na kar je začel smrčati in je smrčal in žagal tako, da so poljske miši plaho bežale na vse strani in da je maček na bližnji strehi iz strahu poskočil v dimnik.

(Dalje prihodnjič.)

da ne bo težko ustanoviti laške pravne fakultete, ker se je zanašala, da soc. demokrati ne bodo nasprotovali. Mislila je, da bo imela zanesljivo večino. Veliko premalo je pa računala z Jugoslovani, ki so že lansko leto sklenili, da onemogočijo ustanovitev laške pravne fakultete, če se obenem ne ustanovi v Ljubljani slovenska pravna fakulteta. Vlada se pa na to ni ozirala, temveč si je z Italijani in Nemci dogovorila kompromisno formulo. Po tej formuli se ima ustanoviti laška pravna fakulteta provizorično za štiri leta na Dunaju. Potem bi se moral skleniti nov zakon za premestitev te fakultete v kako mesto, v takozvanem »italienisches Siedlungsgebiet«. Nemci so začetkoma nasprotovali temu predlogu, le krščanski socialci so bili za to. Liberalni in nacionalni Nemci so se še le pozneje izpreobrnili. Le nekaj jih je ostalo trdnih ter so nasprotovali tudi Trstu kot sedežu laške pravne fakultete, ker Nemci žele dobiti Trst v svoje roke. Nemci tega ne skrivajo in uravnavajo tudi vso svojo politiko po tem. Ker torej Nemci niso bili s tem zadovoljni,je vlada stopila v dotiko z nemško-nacionalno zvezo. Toda pri tem se je Slovanom nekaj odkrilo. Vsi vemo, da se v Avstriji vlada proti Slovanom — zdaj smo pa zvedeli, da naša vlada ne dela samostojne politike, temveč da se ji predpisuje od zunaj. Dr. Hochenburger je bil tako nepreviden, da je ob tej priliki povedal, da je nemški sistem v nevarnosti. In če ta pade, pride drug, ki bode morda Slovanom prijaznejši. Nekateri poslanci »Slovanske Enote« so bili do zdaj še na strani vlade ter bili mnenja, da imajo Italijani prav tako pravico do svoje fakultete, kakor drugi narodi. Po tej Hochenburgerjevi izjavi so pa prišli tudi ti do prepričanja, da je laško vseučiliško vprašanje postalo politikum prve vrste. Zato so našli tudi jugoslovanski poslanci pri vseh poslancih »Slov. Enote« pravo razumevanje. Na to je poslanec pojasnil nekoliko zgodovino vseučiliškega gibanja. Leta 1902. se je v Ljubljani ustanovil vseučiliški odsek, v katerega sta bila razven drugih korporacij povabljena tudi kranjski deželni odbor in zastopniki profesorskega kolegija ljubljanskega semenišča. Ti poslednji se pa niso odzvali povabilu.

Ta odsek je začel prvi sistematično delovati. Deputacija tega odseka je šla pod govornikovim vodstvom na Dunaj. In edini minister Hardtl je prav razumeval naše kulturne težnje. Ob tej priliki je rekel Hardtl deputaciji, da morajo Slovenci dobiti svoje vseučilišče. Takrat še niso bili vse pogoji. Vseučiliški profesorji morejo postati le tisti, ki so že kot profesorji ali docenti delovali na kakem drugem vseučilišču. »Takih pa Slovenci še nimate,« je rekel minister, »zaradi tega Vam hočem iti na roko«. In res je minister izposloval potrebne stipendije za izobrazbo slovenskih docentov. To je bila prva vesela vest, ki je bila do zdaj tajna. Ker je pa stvar že dozorela in ker se je o tem že govorilo, ni več vzroka o tem molčati. Tako so Slovenci že vse pripravili za bodoče slovensko vseučilišče. Slovenski učenjaki so dobili državne podpore ter se v to svrho izobraževali v Berolinu, Parizu in Londonu. Spisali so tudi potrebne habilitacijske spise, o katerih so se merodajni krogi jako pohvalno izrekli. Ko so torej Slovenci že natihoma pripravili tla za svoje vseučilišče, je postavila vlada laška pravno fakulteto na dnevni red drž. zbora. Če vlada priznava Lahom pravico do lastnega vseučilišča, ne more gluha ostati za naše zahteve. Po številu nas je najmanj 500.000 več nego Lahov. Poleg tega pridejo pa v poštev tudi Hrvati v Istri in Dalmaciji. Za našo zahtevo stoji več nego dva milijona državljanov, za laško samo 700.000, ki še razventegа nikjer kompaktno ne bivajo, samo na Južnem Tirolskem.

Pozneje je »Narodna zveza« izvolila poseben odsek. Ta bi moral formulirati naše zahteve. Razmere so bile pa take, da se ni vršila nobena tozadevna seja. Še le zdaj je govornik nameraval sklicati ta odsek. Ker je bila pa večina odsotna, je »Zveza jugoslov. poslancev« sklicala tozadevno sejo. In v dveh dolgih sejah je Zveza formulirala svoje predloge, ki naj bi se predložili »Slovenskemu klubu«. Do tega pa ni prišlo. Ustanovil se je potem skupni vseučiliški klub, v katerem so prišli v posvetovanje predlogi »Zveze jugoslovanskih poslancev«. Prvi predlog je meril na to, da se zagrebškemu vseučilišču dovoli reciprociteta in sicer samo za Slovence in Hrvate. S tem se je hotelo vladi olajšati stališče. Sicer se je pa hrvatska vlada že izjavila, da hoče vse pripraviti, da se omogoči reciprociteta.

Pozvale so se tudi deželne vlade in namestništva: kranjska, štajerska, koroška, tržaška, dalmatinska, naj se o tem izrazijo. Edini tržaški namestnik, princ Hohenlohe, je odgovoril in sicer menda ugodno. Kranjski deželni vladi i. dr. se ni zljubilo odgovarjati. V drugem predlogu se je izražala želja, naj se ustanove v Pragi slovenske docenture za predmete vseh treh pravniških državnih izpitov. V tretjem predlogu je bilo pa rečeno, naj se vsaj v desetih letih ustanovi v Ljubljani slovenska pravniška fakulteta ter prenese potem omenjene docenture iz Prage v Ljubljano. V skupnem klubu so tem predlogom vsi pritrdili, dosegla se je popolna sloga. Sprejelo se je razventegа k drugemu predlogu še to, naj se ustanove slovenske docentre razven v Pragi tudi še v Krakovu. Tudi zoper to ni bilo od nobene strani pomisleka. Sprejel se je pa tudi četrti predlog, ki je izšel iz »Slov. kluba«. V tem predlogu se zahteva od vlade, da se mora v zakonu o laški pravni fakulteti izreči, da vlada ne bo prenesla laške pravne fakultete v kako mesto na Primorskem. »Zveza jugoslov. poslancev« je nekaj časa ugovarjala temu predlogu, ker bi se s tem svoj položaj le obtežila. Razmere bodo morda čez štiri leta za Slovane ugodnejše. Sicer so pa bili Jugoslovani po vsej pravici zoper to, da bi bil sedež laške pravne fakultete na Primorskem — torej v Trstu ali Gorici, ker teh mest vendar ne moremo smatrati za »italienisches Siedlungsgebiet«. — Vendar je bil z večino enega ali dveh glasov sprejet tudi ta predlog.

Prej omenjene tri želje in kot četrti predlog, ta zahteva, se je predložila ministrskemu predsedniku baronu Bienerthu.

Baron Bienerth je zahteval, naj se mu zahteve predlože pismeno, kar se je tudi zgodilo. Ministrski predsednik je imel oficielen odgovor že pripravljen. V tem odgovoru je sporočil, da vlada noče spravljati kulturnih zahtev enega naroda v zvezo s kulturnimi zahtevami drugega naroda. Pozneje je pa pripravljena uvaževati te želje. O tem se je izdal oficielen komunike. V tem komunikeju pa vlada že danes prizna, da so dani vsi pogoji za laško pravno fakulteto, kar se pravi, da ti pogoji niso dani za slovensko pravno fakulteto. Na to je dal govornik vladi izkaz vseh bodočih slovenskih docentov, iz katerega je razvidno, da so vse docenture za pravniško fakulteto pripravljene. Ko sta predsednika to vladi naznanila, smo videli, pri čem da smo. Vlada je hotela predvsem imeti naše glasove, potem je pa hotela še le z nami — razpravljati. Laški zahtevi bi se ugodilo — naša zahteva bi bila pa odgodena ad kalendas graecas. Toda Jugoslovani so se namenili z vsemi močmi preprečiti ustanovitev laške pravne fakultete ter prisilili vlado, da se resno pogaja z nami. V »Zvezi jugoslovanskih poslancev« ni bilo začetkoma posebnega veselja za obstrukcijo. Ko so pa izvedli odgovor barona Bienertha, so bili vsi mnenja, da je umestna edinole obstrukcija. Lahi niso dobili svoje fakultete, in vlada je morala odgoditi državni zbor. Deloma so pripomogli tudi Poljaki. Sicer bi pa vzlic temu Jugoslovani tudi dosegli uspeh, ker so bili pripravljeni vstrajati do skrajnosti in naj bi stalo še toliko fizične moči. Ta složno vožena obstrukcija je dosegla, da je bila ustanovitev laške pravne fakultete odložena. Državni poslanec pl. Kozlowski je rekel v »Poljskem klubu«: »Slovensko obstrukcijo ni bilo težko odstraniti, ko bi se bilo vpoštevalo skromne slovenske zahteve.« In če smo samo to dosegli, da smo odprli Poljakom oči, smo dovolj dosegli. V jeseni bo vsled tega morda popolnoma izpremenjen položaj, ki bo morda omogočil, da bomo tudi mi dosegli to, kar po pravici zahtevamo.«

Bienerthova izjava je odprla nam vsem oči, da vemo, kakšen sistem vlada v Avstriji. Komentar k tej izjavi je pa podala današnja »Neue Freie Presse«, ki poroča, da je baron Bienerth izjavil, da ne namerava izpremeniti dosedanjega sistema. To se pravi: Baron Bienerth hoče še vnaprej vladati v proti slovanskem smislu. Če pa pri tem ostane, tedaj bo slovanska opozicija jeseni ravnotako močna, morebiti se pa celo še okrepča. Jugoslovani bodo posegli k najskrajnejšim sredstvom. Kramař-Krekov zakon je izgubil meseca decembra svojo veljavo. In veliko vprašanje je, če bo vlada dobila večino za definitivno izpremembo poslovnika. Najbrže ne dobi te večine, če ostane vlada pri tej izjavi. Pri nas se ne vlada od znotraj, temveč od zunaj. In kljub temu merodajni krogi ne uvidevajo, kam stremi sedanji sistem. Mi plačujemo največ davkov, mi smo državo ohranjujoč činitelj. Če bi Avstrija nas ne imela ob Jadranskem morju, bi ne bila danes več velevlast. Kdor ima oči, ta vidi; kdor je pa udarjen s slepoto, ta najbrže noče videti. Velikonemško gibanje teži za tem, da izvede testament Bismarka, da pridobi Trst, da ne zavlada pri nas Avstrija z nemškim jezikom, temveč pruski orel. Toda mi še nismo tako daleč, da bi vrgli puško v koruzo. Mi ne moremo biti bolj papeški, nego je papež. Mi se borimo v prvi vrsti za ohranitev slov. naroda. V tem boju so **vse slovenske stranke složne.** In v tej slogi moramo zmagati. Priti mora čas, ko bo onemogočena vsaka protislovanska vlada, izvršiti se mora proces, ko bo prišla v Avstriji do odločilne veljave večina njenega prebivalstva — Slovani.

Burno odobravanje je sledilo temeljitemu izvajanju našega dičnega in neumornega zastopnika.

Na to se je oglasil k besedi dež. poslanec g. dr. Triller ki je rekel, da so se volilci lahko prepričali, da je naš poslanec vedno stal na braniku slovenskih pravic s tisto ener-

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Trdno in sladko je spal Angelik v zeljarskem sodu, in tudi dež, ki je začel zjutraj padati in mu je pral iz soda moleče noge, ga ni mogel prebuditi. Bil je že dan, ko se je začel Angelik preobračati in odpirati oči, a minulo je še precej časa, predno se je do dobra zavedel, kje da je in kaj je vse preživel v pretekli noči.

Na bližnji cesti je hodilo že mnogo ljudi sem in tja in Angelik je uganil, da se mora požuriti.

»V kloštru me gotovo že pogrešajo in čisto gotovo bodo moj skrivnostni odhod naznanili policiji. Treba je, da pridem hitro iz te kute, drugače me zalotijo in potem — oh, potem bi zopet pela palica patra Špinače, da bi bilo joj.«

Ko na cesti ravno nikogar ni bilo, se je splazil iz soda.

»Ta dež, ta grdi dež! Pa nič ne pomaga, — iti moram.«

Angelik je potegnil kapuco čez glavo in jo je pogumno udaril proti mestu. Namenjen je bil na Stari trg, da si preskrbi hlače, ki so bile v tem trenotku največja njegova skrb. Ko je prišel na Breg, je videl na uri šentjakobski, da je že deset in to je še pospešilo njegove korake, kajti prešinil ga je strah, da ga policija že išče in da je izgubljen, če se hitro iz kapucina ne izpremeni v civilnega človeka.

Ustavil se je koj pri prvem starinarju in vprašal za hlače.

»Potrebujem jih za nekega reveža, ki je bil hudo bolan. Tak revež je, da je moral zadnje hlače prodati, samo da je zdravila kupil.« Tako je pripovedoval Angelik med tem ko je starinar snemal hlače in jih pred njim razprostiral.

»Take velikosti je ta revež, kakor sem jaz. Blagi mož, Vi bi storili zelo dobro in zaslužno delo, če bi hlače darovali. Nebeški oče bo to zapisal v zlate bukve, kjer ima zapisane samaritance in njih dobra dela in na sodni dan Vam bo to gotovo prav prišlo . . .«

Angelik bi bil hlače rad zastonj dobil, toda starinar, na katerega je naletel, ni bil v veri nič prav trden in je očitno kazal, da nima pravega spoštovanja pred kapucini.

»Veste gospod,« je dejal, »do sodnega dne pa jaz ne bom čakal na plačilo za par hlač. Sploh pa znesejo babnice kapucinarjem toliko denarja, da bi Vi te hlače že lahko plačali.«

»Oh, mož, kaj govorite,« je vzkliknil Angelik, v katerem se je oglasil kapucinski duh s tako vnemo, da je pozabil, kako se mu mudi. »Oh mož, Vaše besede niso krščanske. Kapucini smo reveži vseh revežev. Kar blagi ljudje Bogu darujejo, to razdamo vse revežem in bolnikom. V uboštvu živimo, v strašnem uboštvu. Stradamo, ljubi mož, stradamo! Iz pajkov delamo klobase, da sploh kaj mesnega vžijemo . . .«

Starinar pa se še ni dal omehčati, še smejal se je Angeliku porogljivo in nekrščansko. Obenem pa je tudi začel hlače hladnokrvno pospravljati, da bi brezplodnemu besedičenju konec naredil. To je Angeliku poklicalo vspomin, da ne sme tratiti časa, in ga napotilo, da je vzdihuje odštel starinarju zahtevani denar.

Zdaj je v Angelikovi duši nastala nova velika skrb, kje namreč naj dobi priliko, da sleče kuto in obleče hlače ter obuje čevlje, ne da bi to kdo zapazil. V Pasji ulici, kamor je bil spravil Adelgundo, je bilo to nemogoče, drugega primernega kraja pa ni vedel. Stisnil se je k bližnjim hišnim vratom, kajti bil je že tako premočen, da je kar teklo od njega, in ni vedel, kam bi se obrnil. Zbegano se je naokoli oziral, kakor maček, kadar grmi, in v duhu govoril grde framazonske besede, ker mu nič pametnega ni prišlo na misel.

V tem težkem, mučnem položaju, je naenkrat videl, da je zavil v uličico, kjer se je skrival mož pravice, služabnik gosposke s sabljo ob boku, pravi pristni policaj. Angelika je prešinila taka groza, da je začel šklepetati z zobmi. Kakor brezumen je planil v vežo in zaloputnil vrata. Potem pa je obstal, kakor okamenel in ni vedel, kaj bi storil, in je ves vrtoglav čakal, kdaj ga prime roka postave.

V tem hipu je prihitela iz kuhinje sključena, brljava ženica gledat, kdo da je zaloputnil vrata, in zdaj je Angelik mislil, da ni zanj nobene rešitve.

»Zunaj policaj — tukaj stara baba — oh, nebeški oče, ti ki se še čisto tujih ljudi usmiliš, še Judov in psoglavcev, daj, usmili se še mene, ki sva vendar znana, saj sem tvoj služabnik, četudi ne eden najvrednejših.« Tako je Angelik skesano in obupano vzdihoval, ko se mu je bližala stara ženica in mu ponižno poljubila roko.

»O, prečastiti oče — kaka čast za našo hišo — o, jaz bi bila srečna, če bi jim mogla kaj postreči — koga pa iščejo?«

Angelik je med tem slišal, da je policaj šel mimo hiše, ne da bi se ustavil, in odvalil se mu je kamen od srca. Kar oddahnil se je in zopet dobil sam sebe v oblast.

(Dalje prihodnjič.)

Klerikalni kažipot.

Katoliška bukvarna je izdala v nemškem jeziku brošuro, ki jo imenuje »Wegweiser«, ki pa je prav za prav **velikanski škandal** narodnega in gospodarskega značaja. Ta kažipot je v resnici **bojkotna brošura na korist klerikalcem in nemškutarjem, in na škodo narodnim trgovcem in obrtnikom.**

Predlanskim so nemškutarji izdali podobno bojkotno brošuro zoper Slovence in ž njo provzročili vihar. Zdaj so jih posnemali klerikalci, ki pa **priporočajo nemškutarje in svoje pristaše ter bojkotirajo narodnjake.** Da je **nemška šparkasa** v tej brošuri posebno toplo priporočena, se skoraj ob sebi razume, saj so **klerikalci od šparkase podkupljeni** in za par srebrnikov bi žegnani Judeži še boga prodali, kaj šele svoj narod.

A poglejmo si nekatere druge odstavke v tej brošuri. Med denarnimi zavodi so pač navedeni vsi klerikalni in vsi nemški zavodi, **bojkotirani pa so: trgovska obrtna banka, Kmetska posojilnica, Glavna posojilnica, Splošno kreditno društvo** in **Obrtno pomožno društvo.** Dalje **frizerjev** pozna knjižica katoliške bukvarne v celi Ljubljani samo štiri, seveda ni pozabila na nemškutarja v nunski hiši.

Izmed **zlatarjev** priporoča enega Slovenca in dva nemškutarja; drugih neče poznati. **Vrtnarja** pozna samo dva: Korsiko in Heremanskega. **Pogrebni zavod** eksistira zanjo samo eden, **Doberletov; Turkov** je bojkotiran, ker je Turk narodnjak. Po navodilu katoliških gospodov se sme **pohištvo kupiti samo pri Doberletu, Mathianu in Naglasu,** drugod nikjer; **kleparska** dela izvršuje samo Teodor Korn in drug nihče. Narodna knjigarna je bojkotirana. Izvrstni slovenski modistki **Ozmec in Vičič** sta bojkotirani, zato pa so priporočeni Stöckl, Eberle, Mildner itd. Krojaški mojster in konfekcijonar **Kunc** je bojkotiran, priporočen je pa Witt.

Cementne izdelke je po ukazu katoliške gospode dovoljeno kupovati samo pri firmi Zajec & Horn, kjer so združeni nemški Judi, pruski protestanti in ljubljanski korarji, zakaj, kadar je kaj denarja vjeti, se lakomen korar zveže še z Belcebubom, ne samo z Judi in luteranci. **Za železo** priporoča katoliška brošura najtopleje seveda Nagyja, bojkotira pa oba **Goloba** itd. Mislimo, da bodo te naredbe zadostovale v dokaz, da imamo v knjižici, ki jo je izdala **katoliška bukvarna, pravo bojkotno brošuro** na korist nemškutarjem in klerikalcem in proti narodnim trgovcem in obrtnikom. Nekaj narodnih firm je pač navedenih v knjižici, **a samo da bi se s tem sipalo občinstvu pesek v oči in bi ljudje ne mogli spoznati koj na prvi pogled namena te brošure.**

Če to ni škandal, potem več ne vemo, kaj se še tako imenuje.

Vladno klerikalno gospodarstvo.

Menda je ni na celem Kranjskem bolj zanemarjene občine, kakor tik pred Ljubljano ležeča občina **Moste.** Ceste, posebno v Predovičovem selu in v Zeleni jami, so v tako slabem stanju, da je nevarnost, da se človek ubije. Ob dežju nastanejo po cestah cela jezera, tako, da bi bilo potrebno, da bi se Moščani vozili po čolnih. Res, pravo čudo je, da se ne godijo nesreče, kajti prav nič bi nas ne presenetila vest, da je kak otrok na cesti utonil. Zvečer in ponoči pa vlada prava egiptovska tema in se nevarnosti, ki pretijo človeškemu življenju, še povečajo. Vodovoda ni, ljudje morajo piti slabo vodo iz kapnic in vodnjakov, in čudno je, da ne razsaja legar. In vse to se godi v občini, ki leži tik pred Ljubljano in ki šteje nad 5000 duš. Vsem tem pa so krivi **klerikalci, ki so zvezani z Nemci in vlado,** in ne dopustijo, da se potrdijo občinske volitve in novi občinski odbor, ki je bil izvoljen že lansko leto meseca junija, in ki je vseskozi napreden. Stari občinski odbor, ki še vedno gospodari, je nepopoln, kajti umrlo je že več občinskih odbornikov, kdo pa so namestniki, o tem se ne ve nič. Ta stari odbor, popolnoma klerikalen, obstoječ iz neukih kmetov, gospodari samovoljno in se ne briga popolnoma nič za gospodarske in kulturne potrebe svojih občanov. Zato ni čuda, da vlada v celi občini **velikansko ogorčenje nad** vseskozi strankarskim postopanjem vlade, ki že **več kot eno leto zavlačuje** potrditev novega občinskega odbora, samo da s tem ustreza klerikalnim in nemškim željam in zahtevam. **Zato zahtevamo mi Moščani, ki smo vneti za napredek naše občine z vso odločnostjo od c. kr. vlade, oz. okrajnega glavarstva, da nemudoma reši zadevo lanskih občinskih volitev,** da odpravimo gospodarsko in kulturno mizerijo, ki vlada v naši občini.

Moščani.

Kranjski deželni odbor pohvaljen pred upravnim sodiščem.

Te dni je bila pred upravnim sodiščem obravnava o pritožbi kranjske industrijske družbe glede pravice virilistov v jeseniški občini. Pritožbo je zastopal dr. Eger, iskreni prijatelj in zaveznik naših klerikalcev. Glasom »Tagespošte« z dne 9. julija t. l. je dr. Eger pri tej obravnavi **klerikalnem deželnemu odboru kranjskemu očital, da ne dela skrbno in točno.** To je sicer jako milo rečeno, a če se pomisli, da je to sodbo izrekel zaveznik klerikalcev, in da jo je izrekel pred upravnim sodiščem na Dunaju, potem je to za deželni odbor vsekako prav izdatna blamaža. Poglavje o vestnosti in točnosti deželnega odbora je pa tako, da bomo imeli še prav mnogo prilike o njem govoriti.

Ljubljanski škof in njegov bivši oskrbnik.

Veliki proces med bivšim oskrbnikom škofijske grajščine v Gornjem gradu Fr. di Cento in med ljubljanskim škofom Jegličem, je preložen in se bo nadaljeval na jesen. Iz te civilne pravde pa se zna izcimiti prav zanimiva kazenska pravda. Eksoskrbnik di Centa se namreč hvali, da je škofa v svojih dokaznih spisih tako hudo prijemal, da **ga mora škof tožiti zaradi razžaljenja časti,** če ima škof — mirno in čisto vest.

Nemški realci.

Tako pokvarjenih ljudi, kakor jih je nekaj med nemškimi realci v Ljubljani, je težko kje dobiti. Jabolko pač ne pade daleč od drevesa! Ta izpridenost je že tradicijonalna še iz tistih časov, ko so na Viču imeli tajne sestanke in tam častili Bismarcka in s kipom avstrijskega cesarja delali tako, da jih je samo največja protekcija z Bleiweisove ceste obvarovala pred državnim pravdništvom. Pa kaj bi se čudili mladini, ki niso v Badenijevih dneh starejši v kazini s cesarjevo podobo nič bolje ravnali. V nočnih urah nima nihče miru pred temi pobalini. Tudi v nedeljo zvečer so trije taki mladiči, ki jih je govorjenje izdajalo kot realce, rogovilili po cestah in so se đogovarjali, kako bi se dalo nekje **okna pobiti.** Kje so hoteli ta namen izvršiti, ni bilo razumeti.

Policijske vesti.

Ogenj na Skaručni.

V nedeljo zvečer je začel goreti Božetov kozolec na Skaručni. Pogorelo je s kozolcem vred šest štantov rži in dva štanta ječmena. Požarna bramba iz Vodic ognja ni mogla ustaviti. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Harmoniko

je predvčerajšnjem nekje pozabil godec Fr. B., a prav nič ne vé kje. Kdor jo ima, naj o tem obvesti policijo, ali pa naj jo kar sam prinese k uradu.

Nagačena morska ptica

je včeraj od nekod »priletela« na Mestni trg, kjer jo je našla gospodična Linhartova ter jo oddala pri policiji, kjer jo dobi lastnik zopet nazaj.

Oj, te punice.

Samski zidar Fr. O. iz goriškega okraja, je včeraj dopoldne delal na neki stavbi, kjer se je zaljubil v neko Nežiko, ter napravil za popoldne z njo sestanek v »Tivoli«. Nežika pa ni prišla sama, temveč je pripeljala seboj tudi neko Marjanco, ki je bila tudi zaposlena pri isti stavbi. Mlademu zaljubljencu je bilo to prav, in obe je povabil v gostilno v Šiško. Ko so se tam okrepčali, so jo krenili nazaj v Ljubljano k »Lahu«. Tu so se družbi prisedli še trije drugi delavci, katerim so bila dekleta jako všeč. Zidarju bi bilo to še vse prav, samo ko bi mu bili pustili Nežiko v miru, kateri je bil že podaril zlat prstan, poleg tega pa še zapil 10 kron. Hoteli so mu jo iztrgati, vsled česar je prišlo v Zvezdi do hudega konflikta. Ropot je bil tak, da je privabil v obližje policijskega stražnika, kateri je celo četorico aretoval, punici sta pa porabili priliko in pobegnili.

Razne stvari.

* **Premeten slepar.** K velikemu pariškemu zlatarju je prišel te dni eleganten gospod kakih petdeset let. Prinesel je več malenkostnih stvari v popravilo. Med pogovorom je tako mimogrede omenil, da pozna bogatega Amerikanca, ki namerava pred svojim odhodom v Ameriko, nakupiti več dragocenega ženskega nakitja. Možakar je napravil na zlatarja najugodnejši utisk. Čez dva dni prinese Amerikančev znanec zopet nekaj drobnarij v popravilo. Omenil je, da je namenjen k Amerikancu, o katerem je pred dvema dnevoma govoril. »Ako mi zaupate,« pravi neznanec zlatarju, »biserno ovratnico in pošljete z menoj kakega svojega uslužbenca, se mi morda posreči, da napravim za vas izvrstno kupčijo.« Zlatar je bil s predlogom zadovoljen. Izročil je tujcu krasno biserno zavratnico ter poslal z njim svojega uslužbenca. Pred lepo visoko hišo na Boulevardu je naročil elegantni gospod zlatarjevemu pomočniku, da naj počaka nekaj minut pred hišo, ker bogati Amerikanec ne sme vedeti, da je ovratnica njegovega gospodarja. Gospod je nato izginil v hišo, uslužbenec se je pa postavil pred vrata ter čakal. Čakal je in čakal toliko časa, da se je naveličal. Šel je v hišo vprašat hišnika, v kateri sobi stanuje bogati Amerikanec. Hišniku

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Poslala ga je sama svetost in ponižnost.

»Ljuba krščanska žena,« je rekel starki, »eno prošnjo imam . . .«

V tem trenotku še sam ni vedel, kaj bi rekel, kaj bi prosil, saj je izgovorjene besede izrekel iz same navade, ker jih je malone vselej rabil, kadar je kot kapucin kam prišel.

»O častiti gospod, naj le povedo, kaj bi radi, prav z veseljem jim bom ustregla.«

Angelikovo oko je med tem zagledalo na koncu hodnika ozka vrata, na katerih je bila naslikana ničla. V tistem trenotku se je v njegovih očeh vnel tak žar, kakor v očeh kakega bistroumnega dekelna, ki se mu je posrečilo pouzmati mastno klobaso, in izraz srečnega veselja je spreletel njegov obraz.

»Ljuba krščanska žena,« je dejal Angelik, »nikar mi ne zamerite — jaz nisem samo mašnik, nego časih tudi človek . . . prosim za ključ k onim vratom.«

Starka si je skoraj izpahnila noge, tako je hitela po ključ, in je spoštljivo spremila Angelika na konec hodnika in mu odprla vrata.

Notranji glas je starki velel, da se mora umakniti izpred vrat z naslikano ničlo, in umaknila se je do vhoda v hišo ter tam čakala v družbi raznih dekel na odhod kapucinskega patra.

Angelik pa je bil kraju svojega mudenja popolnoma neprimerno srečen in tako vesel, da bi bil najraje zavriskal, in da je v duhu blagoslavljal policaja, ki ga je bil pregnal s hišnega praga. Saj je imel tu, za vratmi z ničlo, ugodno priliko izvršiti potrebno premembo v svoji zunanjosti.

»Kar hudiču bi se zapisal, tako sem dobre volje,« se je smejal sam pri sebi in se začel preoblačiti.

»Adijo kuta in čepica!«

V nekaj trenotkih je bila kuta slečena in so bile hlače oblečene. Iz zvežnja je vzel lepe svetle čevlje in jih obul in del na glavo sicer nekoliko pomečkani, vendar dosti čedni klobuk. Izgledal je kakor kak pisar, a bil je s seboj prav zadovoljen in zdelo se mu je, da izgleda kakor kak baron.

»Zdaj mora pasti še brada,« je nekako otožno vzdihnil, »ta moja lepa, dolga kapucinska brada, na kateri je viselo že toliko kislega zelja in kisle repe, in ki jo je tako malo ženskih rok gladilo. Pa nič ne pomaga, žrtvovati moram tudi ta svoj ponos, če hočem postati nov človek.«

Pripravljen je bil na to žrtev že od tedaj, ko se je odločil, da pobegne iz samostana, in imel pri sebi škarjice. Naglo vendar z drhtečo roko je postrigel svojo lepo, dolgo brado in jo skrbno zavil v robec ter jo spravil v žep, ker se mu je zdelo nevredno, da bi jo poslal v večnost po edini poti, ki mu je bila v tistem trenotku za vratmi z ničlo odprta.

Zdaj je bil pri kraju z vsemi svojimi pripravami, in ker je imel v žepu na različna imena se glaseča spričevala in več krstnih listov, ga je navdajalo prijetno zaupanje, da se nima ničesar posebnega več bati.

»Zadnjo oviro bom že kako še premagal,« je govoril sam pri sebi in gledal skozi ključavnico na hodnik, kako bi neopaženo prišel izza vrat z ničlo in iz hiše. Ženske pa so nepremično stale pri izhodu, čakale, da neha kapucin biti človek in postane zopet pater. In začudeno so zmajevale z glavami, da morajo tako dolgo čakati. Tudi Angeliku je postajal njegov položaj vedno neprijetnejši, a ni in ni mu prišla nobena rešilna misel. Že je hotel vse riskirati in z divjimi skoki splašiti ženske ter pobegniti, ko je slišal v bližini glasno govorjenje. Po stopnicah tik njegovih vrat so prišle tri gospe in krenile proti izhodu. V tem trenotku je Angelik tiho odprl vrata in se zmuznil na stopnice. Ženske pri izhodu ga niso zapazile, ker je bila njih pozornost obrnjena na odhajajoče gospe. »Kistehant — kistehant,« so pozdravljale dekle in začele gospem pripovedovati, kaj jih zadržuje na hišnem pragu.

Tedaj je pa Angelik moško, s trdimi koraki prilomastil po stopnicah in ne meneč se za ženstvo, pri izhodu sicer naglo, a samozavestno zapustil hišo, ne da bi se bil le količkaj ozrl. Ženske so sicer radovedno ogledovale tujega gospoda, stikale glave in ugibale, kdo da je in kje da je bil, a nobena ni slutila, da je šel mimo njih ubegli kapucin.

Angelik je bil že davno iz obližja hiše, ko se je potrpežljivim ženskam začelo dozdevati, da patra vendar nekoliko predolgo ni na dan.

»Morda je pa gospodu slabo postalo,« so začele ugibati ženske in sključena starka, ki je bila Angelika sprejela, je hitela pojasnjevati, da je kapucin izgledal prav slabo, kakor bi se bil hudo postil in da je bil očividno silno izmučen, brez dvoma ker je cele noči premolil in se bičal.

Naposled so se ženske napotile proti koncu hodnika, da vidijo, kaj je z gospodom. Previdno so pristopile in sključena ženica je spoštljivo potrkala na vrata z ničlo in vprašala:

»Gospod, častiti oče, ali jim je slabo?«

Ker seveda ni bilo odgovora, je potrkala močneje in ravno odprla brez zoba usta, da bi ponovila vpra-

je bilo popolnoma neznano, da bi stanoval v hiši kak Amerikanec, pač pa je pojasnil uslužbencu, da je na nasprotni strani hiše tudi veža in da se tudi pride na cesto. Zdaj iščejo po Parizu elegantnega gospoda, ki je odnesel zlatarju biserno ovratnico v vrednosti 110.000 frankov.

* **Pri morilcu cesarice Elizabete.** Te dni je obiskal zastopnik jetniškega kongresa, Harry de Windt, Luccheni ja, morilca avstrijske cesarice v njegovi ječi l' Echeve v Švici. De Windt pravi v nekem londonskem listu, da so vse vesti o slabem ravnanju z Luccheni jem izmišljene. Luccheni je bil doslej samo trikrat v temni celici radi nepokornosti. De Windt pravi, da je dobil Luccheni ja pri zelo dobri volji. Bil je v družbi več drugih jetnikov v zelo prostorni, svetli dvorani, iz katere je najlepši razgled na jezero. Pomagal je pri knjigoveštvu svojim tovarišem, vendar ga nihče ne sili, da bi moral delati. Luccheni je zdaj star 30 let; je bolj majhne, toda močne postave in se vedno nekako skrivnostno smehlja. Postopa se z njim vedno zelo ljubeznivo, četudi je nedavno napadel povodom obiska guvernerja. Luccheni je izjavil, da se počuti zelo dobro; ima dobro hrano, vsak dan stekleni co vina in štiri cigarete. Dasi se včasih dela, kakor da bi bil neumen, je vendar pri popolnoma zdravi pameti. Luccheni tudi mnogo čita. Njegovi najpriljubnejši pisatelji so Montesquieu, Diderot, Dickens in Rousseau. Njegova celica je nenavadno prostorna. V njej se nahaja dobra postelja, električna luč in omara z najraznovrstnejšimi knjigami. Po stenah je nabito vse polno razglednic, ki jih dobiva Luccheni od svojih sojetnikov. Z ozirom na to, da zatrjujejo ljudje, da je Luccheni prestrogo kaznovan, vprašuje de Windt: »Ali je to sploh kazen?«

* **Mož z zašitim srcem.** Pred mesecem je bil Dunajčan, Anton Grieberger pri tepežu v neki gostilni z nožem ves razmesarjen. Bil je tudi večkrat zadet z nožem v srce. V splošni dunajski bolnišnici je ranjenca operiral zdravnik dr. Foramiti ter mu na več krajih zašil srce. V soboto je Grieberger popolnoma ozdravljen zapustil bolnišnico.

* **Kolera na Ruskem** ni še prav nič ponehala. Obolelo je že 10.000 oseb. Boje se, da se vsled vročine kolera še bolj ne razširi.

* **Železniška nesreča.** Blizu postaje Mospino pri Taganrogu na Ruskem je tovorni vlak padel v globočino treh sežnjev. Vlak je bil popolnoma razbit. Več oseb je bilo ubitih ali ranjenih.

šanje, ko je ena tovarišic planila naprej. Zapazila je, da vrata niso zaprta. Odprla jih je na stežaj in odskočila ter dala od sebe glas, kakor star berač, ki ga hoče naduha zadaviti. V prostoru je ležala kapucinska kuta in poleg nje sandale, patra pa ni bilo nikjer.

Nemega strmenja prevzete so pristopile ženske in pregledovale kuto in jo stresale vsaka posebej, kakor bi se hotele prepričati, da kapucina res več ni v njej.

»Ni jih,« je v silni ginjenosti zavzdihnila sključena ženica.

»Ni jih, ne ena kocina ni ostala,« je zašepetala druga.

»Oh, ljube ženske kristijanske,« je zdaj zavzdihnila zopet sključena ženica, ki je v zboru tovarišic imela prve besede, »doživele smo nekaj posebnega, priče smo izrednega dogodka. Blagor nam! Gospod so bili marternik, to sem jim poznala na obrazu; dopolnili so svoje poslanstvo in se od tukaj vzdignili v višave, za pričo tega dogodka pa zapustili tukaj kuto.«

Trepetaje blaženosti so ženske padle na kolena. Goreče so poljubovale kuto in sandale ter pošiljale vroče vzdihljaje za njim, o katerem so mislile, da se je dvignil v višave, med tem ko je v istem trenotku v Pasji ulici objemal in poljuboval ubeglo nunico Adelgundo.

(Dalje prihodnjič.)

* **Samomor dijaka.** Zaradi slabega izpričevala je skočil v Liberci v vodo 19letni dijak sedmega gimnazijskega razreda, Robert Reiner, ter utonil.

* **Dolgovi portugalske kraljice-vdove.** Portugalski list »Mund« priobčuje pismo neke pariške zlatarske tvrdke, v katerem terja tvrdka kraljico Marijo Pijo za 26.000 frankov. Pismo je bilo ukradeno iz tajnega arhiva justičnega ministrstva. List je zbudil s svojim razkritjem veliko senzacijo, kajti ljudje so ogorčeni, da se na tak način denar zapravlja, ki so ga davkoplačevalci s teškim trudom skupaj spravili.

Ciril-Metodova slavnost v nebesih.

Kakor vsa »Slovenčeva« poročila, je tudi ono o slavnosti sv. Cirila in Metoda v nebesih netočno, strankarsko prikrojeno, primolčano in neresnično. Osip Jefimovič Belorukij (pesniško ime Pepčka Jeftino-Uzmoviča Dolgoprstega) je poročal, kakor je vedel, da bo »Slovencu« ugajalo, ne pa kakor se je vršilo. Evo vam dogodek po stenografičnem zapisniku.

Sv. brata Ciril in Metod sta z zadovoljnim usmevom gledala priprave za veselico, prirejeno njima v čast in šolski družbi v prid. Tako sta bila zadovoljna, da po matutinu še k večerji nista hotela. Naravno, da sta se silno zanimala, kako uspeva njuno delo in kaj počno njuni **rojaki - Slovani.** Ker ni bilo pri večerji teh dveh učenih bratov, so tudi drugi svetniki brzo zapustili refektorij in prišli k njima. Prvi je bil pri njima Strossmayer in izpregovori: »Danes bosta menda lahko zadovoljna. Delala sta v **slovanskem jeziku za vero, pa tudi za narod.** Tega vama nemški škofje niso odpustili in v imenu vere so zaprli enega izmed vaju. Zaprli bi bili oba, da ga ni preje bog poklical med svoje. No potem je nemški in rimski živelj skoroda docela ubil in zamoril slovanski živelj. Pa kaj bi ga ne, ko vaši lastni duhovniki delajo le za vero, za narod pa nič, dasi imajo geslo »vse za vero in narod«. Primernejše geslo bi bilo »vse za vero in denar«. No, zadnji čas se je jelo med Slovenci zopet daniti, zopet se dela v vajinem duhu in osobito današnja veselica, družeča **vse poštene Slovence** iz vseh krajev, je vama lahko v ponos.«

Te besede slišita sv. Avguštin in sv. Alfonz Liguorjanski, ki vehementno oporekata, češ da je narodnost nezmisel, da je greh, ker mora vsak človek živeti le za sv. nebesa. Nekaj romanskih svetnikov jima je pritegnilo, velika večina pa je stala na strani slovanskih bratov. Hrup je vedno večji in večji in ko vidi sv. Peter, da tudi z gromom in dežjem ne more pomiriti od svete jeze razvnetih svetnikov, pokliče na pomoč samega boga. Posetniki veselice v Tivoli in Jefimovič sam so se zbali dežja sv. Petra in so odhiteli, ne ravno slabe volje. Jezna pa je bila — klerikalna mladina, ki si ni upala na veselični prostor in se je razgretih teles tiščala **višje gori v gozdu.** Koliko lepih uric si jim odvzel, sv. Peter! No, pa ti že veš kaj delaš. Navadno pereš po dogodkih, kakor n. pr. po zvršenih božjih potih okolico dotične cerkve, danes pa si to mladino, ki je rekla doma, da pojde v cerkev, že popreje opral in prepodil. Na to je prišel sam nebeški oče in je rekel:

»Jaz sem, ki sem. Brez moje volje ni nič. Ker so narodnosti, tedaj jih gotovo hočem imeti. Če bi jih ne hotel imeti, bi jih ne bilo, kajti karkoli hočem, se zgodi. Dopustil sem, da so narode vzgajali k sv. veri večinoma ljudje, ki so **razumeli in spoštovali** jezik teh narodov, ki je postal **posvečen** od tistega trenotka, ko se je v njem učila in razlagala moja beseda. Takrat je bilo seveda še drugače. Vi ste bori in siromašni oznanjevali mojo besedo in ste jo tolmačili pravilno. Zdaj je pa zopet drugače. Mesto preprostih, ubožnih, ponižnih služabnikov oznanja mojo besedo mnogo mladih ljudi, ki jim je strast, pa tudi greh, zatemnila um in oslabila voljo. Nekateri kaplančki frkajo po biciklih od kraja v kraj agitirat za tisto kraljestvo, ki ga je moj sin dosledno odklonil, ko so ga hoteli Judje proglasiti za posvetnega kralja, češ, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Nekateri župniki uganjajo s prižnice samo politiko, dasi večkrat le pod pritiskom proti svojemu boljšemu prepričanju. **Včasih so duhovniki bili revno oblečeni, so mnogo molili v cerkvi, skrbeli za dušni, pa tudi za telesni blagor svojih župljanov. Dajali so jim nasvete, tolažili so jih, pomagali bolnim ljudem in bolni živini, pa tudi pri sadjereji in poljedelstvu so jim šli na roke, delili so miloščino obilo, v prostem času sami prijeli za koso, drevo ali motiko in grablje. Vse njih življenje je bila ena sama dolga in iskrena molitev. Sveto so živeli, sveto umirali.** Ti duhovniki so sv. vero s svojim življenjem in s svojim vzgledom tako ukrepili, da je slabi novodobniki še dosedaj niso mogli uničiti in izruvati iz vernih src.

Pa poglejte mnoge duhovnike zadnje dobe! Mnogi se svetlih, rdečih in zabuhlih lic, pa zaokroženih trebuhov pode za zlatim teletom, vsi pa ne. Z nejevoljo bere nekateri pol ure mašo, potem pa hajdi v službo — politike, vsi pa ne. Satan je med dobre zasejal ljuliko. Zgodilo se je, da je eden celo posvečene hostije zastrupil drugemu; tudi z noži in bodali so blagoslovljene roke že umorile maziljena telesa sobratov. Tožarijo se in obrekujejo drug drugega. Pa ne vsi. Mnogi tudi pijančujejo nezmastno po cele noči, drugo jutro pa maše ne bero, če ni slučajno tak dan, ko je zapovedano brati jo. Pa ne vsi! Marsikateri je zlorabil obljubo, ki se mu je pri posvečevanju dala: »Non unam, sed multas habebis« (ene same zakonske žene ne boš imel, toda imel boš lahko več žensk). Taki tiči lazijo po lestvah k dekletom. Tudi onečaščajo nekateri device in žene in si sploh vse dovoljujejo. Pa ne vsi! Staro, častitljivo duhovniško obleko so mnogi zavrgli. Mesto črnih klobukov nosijo bele in pisane slamnike s kričečimi trakovi, mesto kolarja navadne ovratnike ali pa mehke srajce z mehkimi ovratniki, mesto temnih telovnikov moderne bele ali rjave piké-telovnike, barvaste hlače, rjave štiflete ali celo rjave nizke čevlje ter kokete svilene nogavice, mesto škornjev. Poglejte, tam pri Veliki Loki na Dolenjskem živi duhovnik, ki skupljuje vse, kar kdo prinese: jajca, gobe, kokoši, orehe, žir, ježice, žito in celo — **ženske lase.** Tudi ga je sodišče spoznalo za hudodelca, ker je nekemu bližnjemu grozil z revolverjem.

Tam blizu nekje je drug duhovnik, ki je v **cerkvi res streljal** z revolverjem. Tudi tega so morali poučiti sodniki — neduhovniki, kaj se sme, kaj ne. Pa je bil drug duhovnik, ki je imel kopico nezakonskih otrok, kojih mati je kot pijanka propadla, ker jo je on piti naučil. Na vesti jo ima. No pa poglejte v neko revno pokrajino na Slovenskem. Župnik opetovano sladko sniva v alkoholu in v kakem jarku ali pa sili v sobo kake ženske. Enkrat je celo pri belem dnevu v neki vasi »blagoslavljal« ljudi . . . Tudi se dobe nekateri duhovniki, ki imajo laži, krive prisege in goljufije na vesti! Taki duhovniki bi uničili vero, če bi jim dolgo to dovolil. Pa je mnogo dobrih duhovnikov, ki so vredni vse časti. No, in mene so odrinili v vsaki slovenski hiši v kot k jaslim! Ne grade več meni v čast ne cerkva ne kapelic, moje ime se redko imenuje, razen v predpisanih molitvah. Zdaj časte večinoma vas, svetnike, posebno sv. Antona. Uče pa zdaj vse kaj drugega, kakor sem učil svoj čas jaz sam in po očakih. Jaz sem prepovedal jesti svinjsko meso, ker je to nečista jed. Makabejski bratje so rajši prelili kri, kakor da bi jedli svinjino in mene žalili. Dandanes jedo vsi duhovniki s papežem vred svinjsko meso in vendar sem jaz neizpremenljiv. Kar me je takrat žalilo, me žali zdaj, saj je pri meni vsa večnost le en trenotek in jaz torej v istem trenotku ne morem prepovedati in dovoliti hkratu, da se sme jesti svinjsko meso. Govejega mesa jesti nisem nikoli prepovedal in vendar ga v petkih zdaj ne smejo jesti, — razen če plača kdo recimo 10 K. Za ta znesek naj sem podkupljiv jaz, ki imam v oblasti vse zaklade in ki jih iz nič ustvarjam. Pravijo pa, da imajo pravico prenarejati in izpreminjati, češ da so prejeli vso oblast z besedami: »Kar koli boste na zemlji zavezali, bo v nebesih zavezano, karkoli boste pa na zemlji razvezali, bo v nebesih razvezano. Toda te besede citirajo napačno, ker bi bilo s temi besedami, če bi se tako tolmačile, rečeno, da bog vsega, kar je za zveličanje vseh potrebno, ali ni mogel ali pa ni hotel povedati in da je nekako »in bianco« podpisal generalno pooblastilo za razširjanje in izpreminjanje vere.

To so take reči, ki jih vidi vsak priprost, neposvečen človek in seveda vsi dobri duhovniki, le zaslepljeni svečeniki tega ne vidijo. Zato sem jim pokazal svoj prst. Dovolil sem zmago protivnikom pokvarjene vere na Francoskem, poslal sem potres, ki je ravno cerkvam najbolj škodoval, zmago bom dal sedanji vladi na Španskem, poslal bom vojsko, kugo in lakoto ter punt zoper slabe duhovnike, ki jih bom strebil s sveta, dobre bom pa blagoslavljal. Potem pa navdahnem može, ki bodo delovali v vajnem smislu, častita brata Ciril in Metod, namreč za neskaljeno vero in za ohranitev slovenskega naroda — Amen. M. G.

Popravek.

V telefoničnem poročilu v sinočnem »Slov. Nar.« glede veselice v Ospu se nam je vrinila pri številu posetnikov tiskovna pomota in bi se moralo glasiti »preko 2000«, ne pa »preko 7000«.

Za kratek čas.

Dober zrak.

Meščan: »Sam ne vem, kam naj bi šel letos na letovišče.«

Turist: »**Bohinj** vam priporočam, tam je dober, naravnost izboren zrak!«

Kolesar: To je pa res! Moje kolo je prej vedno puščalo. Ker sem pa na spomlad enkrat ga v Bohinju napumpal **z bohinjskim zrakom,** mi že zdaj nad tri mesece dobro drži.«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 11. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9·38
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	7·11
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·49
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·20

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 11. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·15	94·35
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta . .	94·10	94·30
4% ogr. „ „ . .	92·20	92·40
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·40	95·40
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	486·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	307·50	319·50
„ zemeljske I. izdaje .	296·—	302·—
„ „ II. „ .	275·15	281·15
„ ogrske hipotečne . .	248·—	254·—
„ dun. komunalne . .	532·—	542·—
„ avstr. kreditne . . .	529·—	539·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·40	42·40
„ bazilika	28·65	32·65
„ turške	257·25	258·25
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda . .	665·25	666·25
Dunajske bančne družbe . .	542·—	543·—
Južne železnice	108·25	109·25
Državne železnice	739·—	740·—
Alpine-Montan	737·25	738·25
Češke sladkorne družbe . .	233·—	235·—
Živnostenske banke	265·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·40
Marke	117·42	117·62
Franki	95·25	95·42
Lire	94·75	94·95
Rubiji	253·25	254·25

„Miru“ in dr. Brejcu.

Zadnji »Mir« poroča, da napravi v bekštajnski občini »Schulverein« šolo ter pristavlja: »S tem korakom bodo Slovenci vsaj sedaj spoznali, da se gre za obstoj ali neobstoj, to je za narodno življenje ali smrt tukajšnjega dobrega in delavnega slovenskega prebivalstva. Uvideli pa bodo tudi, da bo gospodarska odvisnost od Nemcev vedno večja, z eno besedo: Slovence se hoče spraviti v tisto stisko, iz katere sledi narodna in gospodarska smrt. Nemški šulferajn hoče izpodriniti od sedmega stoletja tukaj živeče Slovence . . . Pomemben migljaj je pa tudi slovenskim strankam, da na Koroškem niso tla za prepir, ampak za delo.« — Pošteni dopisnik je mislil s tem dregniti Brejčeve ruvarje, a »Mir« je enostavno pripomnil: »Zapomnite si to, liberalci - razdiralci!« Sedaj pa poglejmo, kdo je razdiralec. Ko je »liberalna« Ciril - Metodova družba izvedela za nevarnost, še preden se je »Schulvereinu« kaj sanjalo, je bila takoj pripravljena, ustanoviti v bekštanjski občini (v Diči vasi) trirazredno šolo ter je že tudi stavbišče kupila. Pri tem družba ni vprašala, ali so prebivalci liberalci ali klerikalci. Ko pa je izvedel dr. Brejc za blago namero družbe, je pisal ondotnemu najvplivnejšemu možu ter ga svaril k opreznosti napram družbi. Neki duhovnik, dr. Brejčev pristaš, pa je še izjavil, da družba ne bo dobila za svojo šolo kateheta med slovenskimi duhovniki. »Schulvereinu« bodo seveda takoj na uslugo! Sedaj pa slovenska javnost sodi, kje so razdiralci in koliko odkritosrčnosti je v »Mirovih« jeremijadah.

Vabijo jih v cerkev.

Pri pridigah v šenklavški cerkvi pogrešajo žensk. Na nedeljskem shdu v »Unionu« je župnik Kalan vabil slovensko ženstvo, naj vendar hodi k pridigam v šenklavško cerkev. Toda mi ne razumemo tega župnika, kako more zahtevati od našega narodnega ženstva, da bi hodilo v cerkev. Saj vendar glasilo ljubljanskega škofa, »Slovenec«, napoveduje, da se bo to narodno ženstvo **dejansko napadlo in pometalo iz cerkve.** O narodnem ženstvu pravi »Slovenec«: »Takih jaz še v cerkev nisem pustil. Pred vratmi so morale ostati. S prižnice sem jih po imenu ožigosal! Ko bi jaz bil danes ljubljanski škof,**bi drugače govoril ž njimi!**« Kaj je to drugega, nego hujskanje? Vsaka naša narodna žena, ki prestopi prag cerkve, bo kmalu v nevarnosti, da se jo po imenu napade s prižnice, ter zasramuje, da pride kak cerkveni hlapec, ter jo na povelje škofovo vrže iz cerkve, ali pa morda sam škof s svojo zakrivljeno palico. Toda pes drugam taco moli. Župnik Kalan dobro ve, da je ravno narodno ženstvo bilo jako radodarno in da so razne cerkve in cerkvene naprave ravno iz rok narodnega ženstva dobile **največ darov.** In po teh denarcih jokajo. Naše ženstvo se je začelo zavedati, da so s tistimi darili, ki jih je dalo za razne cerkve, misijone, znamenja itd., podpirali predvsem tisti faktorji, ki sedaj na nizek in podel način sramote in blate ravno to ženstvo. In prav je, da so naše narodne ženske začele izvajati potrebne konsekvence. Tudi mi pravimo, naj naše narodno ženstvo rajše daruje tiste denarje, katere je namenilo za podpiranje raznih duhovniških naprav, **za našo obmejno slovensko deco** in za druge, ljudstvu koristne naprave. In večje bo njegovo zasluženje — pred Bogom in ljudmi!

Donesek k zgodovini korupcije.

Na Dolenjskem je bilo razpisano nadučiteljsko mesto za Št. Vid. Kraj je lep in ob železnici, zato je bila tudi vojska huda. Kompetentov je bilo na izbiro. Zmagal je neki protegé nadzornika - Slomškarja, ne glede na to, da so bili tudi starejši prosilci. Kvalifikacija pa se dandanes pri toliki pravičnosti niti ne upošteva. **Protekcija,** pa pismen **reverz,** ki se ti pošlje v podpis, sta odločilna. Podpiši reverz — služba je tvoja, pa če bi bilo tudi sto starejših in značajnih kompetentov pred teboj. Jako bi nam ustregel, če bi kdo za zgodovino korupcije — ki obeča biti prav obširno delo — poslal še **prepis tistega reverza,** ki ga je gotovo sestavil kak rimski dohtar.

Bog povrni — in zaslepljeno ljudstvo!

Škofovo glasilo prinaša med dnevnimi novicami zahvalo »Kranjski šparkasi«, ker je darovala iz ogromnih dobičkov slovenskega denarja borih 200 K »Delavskemu bolniškemu in podpornemu društvu v Tržiču«. — »Slovenec« zaključuje zahvalo z vzklikom: »Bog povrni!«, pozabili pa so pristaviti: »In zaslepljeno slovensko ljudstvo.«

Nemčurski napad v Hrastniku.

Nemci so se zopet za eno stopnjo povzdignili, napadati so jeli **žene.** Kakor znano, je bila preteklo nedeljo na Dolu pri Hrastniku veselica, katere se je udeležila tudi rodbina G. izsteklarne. Vračajoč se domov, je bila ta rodbina **napadena** od Nemcev, katerih pristno nemštvo pričajo imena **Zupan, Pirc itd.** Pri tem je nekdo udaril gospo G. v prsi, **da je padla** nazaj na hrbet. Sokolsko - požarnobrambovski izprevod je bil od Nemcev mnogokrat fotografiran. Pa menda ne zato, da bi nekatere — denuncirali?!

Žalost in veselje borovniškega mesarja.

Iz Borovnice se nam piše: Ravno 1. julija t. l. se je poslavljal od nas naš med vsemi najbolj priljubljeni Joško. Ta pobožni sin vrlega očeta nas je zapustil in je šel daleč, daleč na Dolenjsko v neki samostan. V naših srcih je po njegovem odhodu nastala velika žalost in bilo nam je dolgčas po njem. Še hujši udarec je bil ta odhod za njegovega očeta, ki je predstojnik cele občine, vrh tega pa še mesar in vnet klerikalec. Odhod njegovega ljubljenega sina ga je tako bolel in vlival v njegovo dušo toliko gorja, da si svojih bolečin ni mogel drugače olajšati, kakor s tem, da je takoj **podražil meso za 8 vinarjev pri kilogramu,** tako da je zdaj cela občina ž njim jokala. Čez osem dni pa je iz mesarjevega srca izginila vsa žalost in tuga in v duši njegovi se je naselilo rajsko veselje. Ljubljeni sinko se je zdrav in vesel vrnil domov. Kaj je naravneje, kakor da je hotel celi občini pokazati, kaka radost je v njegovi družini nastala vsled sinove vrnitve. In zopet je — podražil meso za **štiri vinarje pri kilogramu.** V osmih dneh je bilo občinstvo deležno dvakratnega podraženja mesa. Delilo je torej žalost in veselje s svojim mesarjem, in je nesreča le ta, da minejo mesarju vzroki za žalost in veselje, podražena cena mesu pa ostane. Občinstvo bo moralo torej paziti, da mesarjevega sina ne popade zopet hrepenenje po samostanu, sicer zna — ker ima mesar še več otrok — postati sčasoma meso v Borovnici tako drago, kakor žafran, zlasti ker je sedanji mesar edini v Borovnici. Borovničani prosijo tihega sožalja!

Realčno poslopje v Ljubljani.

»Nemška šparkasa« hoče realko postaviti pod kap, da bi v realčnem poslopju nastanila **nemško gimnazijo.** Kakor čujemo, se je šparkasa, predno je storila svoj sklep, vreči realko na cesto, dogovorila **z deželno vlado,** ki ji je dala zagotovilo, **da ostane realka tako nemška, kakor je sedaj,** četudi ne bo več v hiši nemške šparkase, nego ji bodeta morala **mesto** in **deželo** plačevati prostore. Deželna vlada in šparkasa torej menita, da **morata** dežela kranjska in mesto Ljubljana **brezpogojno** skrbeti za prostore in učne potrebščine, in naposled morda še za to nemško realko sezidati na svoje stroške novo palačo. Kaj pa, ko bi se deželna vlada in »Kranjska šparkasa« motili? Kaj pa, če bi **dežela** kranjska in mesto Ljubljana rekli: »Mi hočemo, da se realka tako in tako uredi in potem bomo preskrbeli prostore, če pa tega nečete, **pa zaprite celo butiko!**«

Hudi boj za krajni šolski svet v Toplicah pri Zagorju

se je končal, in sicer z zmago Slovencev, kajti nasproti štirim Slovencem stojita samo dva nemčurja. To je po občinskih volitvah drugi udarec, katerega je zadobil v Zagorju nemški »Drang nach Süden«, kajti **podrl se je zopet en steber** tistega mostu, kateri naj veže Nemčijo z Jadranskim morjem. Tu naj sledi kratek popis tega boja: Lansko leto (pomlad) **bi se moralo vršiti v krajnem** šolskem svetu (takrat Schüller, Robavs in Walla) predpisano izžrebanje, katero se pa ni vršilo. To pomlad je pa okrajni šolski svet ukazal popolnoma novo volitev za krajni šolski svet v Toplicah, kljub temu, da je bil Peter Robavs po božjih in človeških zakonih še vedno član šolskega odbora. Volitev se je vršila in izvoljeni so bili sami nasprotniki Slovencev. Zoper to volitev so se pritožili župnik, Robavs in namestnika Bajcer in Cencelj. Zahtevali so, da stopita na izpraznjena mesta Bajcer in Cencelj, a Robavs, preko katerega so šli kar k novim volitvam, naj ostane v odboru. Okrajni šolski svet je sedaj nameraval mej Robavsem in drugim namestnikom žrebati. A možje so bili na svojem mestu, ter so se tej nakani uprli. Zahtevali so, da morata namestnika Bajcer in Cencelj vstopiti kot odbornika v krajni šolski svet, a Robavs naj ostane naprej v odboru. Po dolgem boju je vrgel okrajni šolski svet puško v koruzo ter se udal pravični zahtevi. Od sedanjega odbora pa pričakujemo, da bode ravno tako spretno, kakor je branil svoje pravice, znal tudi uporabljati svoj zakoniti vpliv in svojo moč v prid šole in slovenskega naroda.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Ukradeni puran. Ponosno je hodil okoli hiše, šopiril se je kakor bi bil ves svet njegov, ošabno se je oziral na okrog — ni pomislil, da »dolgost življenja našega je kratka«. Ko se je Hittijev puran na domačem dvorišču na Selu najbolj veselil svojega življenja, je že Uršula Dolinarjeva, 46letna delavčeva žena, brusila nož, ki je napravil konec na depolnemu puranu. Ker pa do purana Uršula Dolinarjeva ni imela nobene pravice, se je morala zagovarjati včeraj pred okrajnim sodiščem.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

VI.

V hiši polslepe in polgluhe ženice v Pasji ulici je vladalo zadovoljstvo. V kuhinji je sedela posestnica sama in poljubovala masten škapulir, ki ji ga je izročil gosposki človek, češ, da ji ga pošilja pater Angelik v zahvalo, ker je na njegovo prošnjo v pozni nočni uri vzela tujo žensko pod streho. Ta gosposki človek, ki je rekel, da je brat tuje ženske, je starki tudi povedal, da je škapulir posebno dragocen, ker je v njem zašite nekaj dlake tistega kozla, ki je na gori Libanon, ko se je Judež obesil, tako meketal, da so se tresli stolpi v Damasku. Ženica je bila srečna in vesela tega škapulirja, spoštljivo ga je stiskala na srce in v duhu blagoslavljala daritelja patra Angelika.

Med tem je pa tuji gosposki človek sedel v njeni sobi in na kolenih mu je sedela ubegla nunica in oba sta se poljubovala, se smejala in objemala v neskončni sreči.

Vmes sta se tudi menila o svoji prihodnjosti in delala načrte, kaj jima je storiti.

»Najprej si moram zagotoviti kak zasužek,« je menil Angelik. »Nekaj denarja imam in za nekaj časa sva brez skrbi. Ali misliti je na prihodnjost . . . E, če bi jaz še kaj drugega znal kot samo tercijalke za norca imeti, bi že šlo. Tako bo pa težko.«

»Saj si vendar študiran človek,« je pripomnila Adelgunda.

»Ah, lepo te prosim! V šolo sem pač hodil, učil se pa nisem nič. Zmerom sem mislil, da me bo pamet že tako srečala brez učenja. Zdaj se pa kesam. Ko bi smel vsaj povedati, kdo da sem. Pa ne smem. Skrivati se morava, drugače bi naju vtaknili zopet v samostan in to bi bila nesreča vseh nesreč.«

Kar žalosten je postal Angelik in povesil glavo. Toda le za trenotek, zakaj Adelgunda ga je prijela za obe ušesi in mu dala tako gorak poljub, da je hipoma pozabil na vse gorje.

»Bo že kako šlo,« je rekel nekako prešerno. »Dokler boš ti pri meni, ne izgubim poguma. Tu ne moreva ostati, kajti babnice bodo hitro izvedele, da je ušel pater Angelik in da je izginila sestra Adelgunda. Premislil sem že vse in napravil svoj načrt. Nastopiti morava seveda kot tujca in ker nimava poročnega lista, se bodeva izdajala kot brat in sestra. Rekla bodeva, da sva doslej živela na deželi.«

Adelgunda je bila z vsem zadovoljna.

»Izročam usodo svojega življenja tvojim rokam, moj zlati kapucinarček,« je rekla nežno in je svoje mehke roke ovila Angeliku okrog vratu.

»Jaz te ljubim in upam, da postanem srečna s teboj.

Združila sta se v vročem, dolgotrajnem poljubu.

»Zdaj pa na delo,« je vzkliknil Angelik in se sredi sobe široko razkoračil. »Jaz pojdem kupit kovčeg in nekaj obleke in perila, potem poiščem stanovanje in pridem potlej z vozom po tebe, kajti v tej obleki, ki sva si jo izposodila, ne moreš na cesto. To je za danes najino opravilo. Zvečer pa pojdeva v »Pekel«, da vidiva, kako se ljudje dobro imajo in da se kaj lepega naučiva.«

Angelik je svoj namen brez težav izpolnil. Preskrbel je sebi in Adelgundi, kar sta potrebovala in tudi stanovanje je našel prav primerno v Križevniških ulicah.

»Ko bi imel kaj več denarja, bi si že še drugače pomagal,« je modroval sam pri sebi. »Kar za barona bi se izdal in bi že prišel do kakega boljšega kruha. A denar mi kar kopni pod prsti in varčevati bom moral, kar se bo dalo, drugače pridem lahko v stiske.«

Preselitev je šla hitro iz rok. Adelgunda je bila sicer nekam neugodno presenečena, ko je zagledala skromno sobo, ki jo je bil Angelik najel, a pomirila jo je Angelikova obljuba, da se bo kmalu vse obrnilo na bolje in da bo imela lepo stanovanje in kuharico in hišino in na zadnje celo kočijo.

Adelgunda se je dala toliko laglje pomiriti, ker je bil Angelik zanjo kupil obleko, ki sicer ni bila več nova, a tako lepa, da je bila Adelgunda z njo jako zadovoljna. Izposodila si je pri sosedi šivalne potrebščine in se takoj lotila dela, da popravi na obleki kar je bilo potrebno, da bi ji bolje pristojala.

Angelik je sedel kraj nje in je razmišljeval, kako naj bi se imenoval, kajti strah, da ga ločijo od Adelgunde in ga zopet vtaknejo v samostan, je bil tako velik, da bi za nobeno ceno ne bil izdal svojega pravega imena. Naposled je izmed izkaznic, ki jih je imel, izbral papirje, glaseče se na ime nekega umrlega tovariša in sklenil, da za Adelgundo sam napravi krstni list, saj si je bil že v samostanu preskrbel potrebnih tiskovin za take slučaje. Zavedal se je sicer, da te izkaznice ne bodo popolnoma zadostovale, a upal je, da si ž njimi pomaga vsaj v sili.

V mraku je šel z Adelgundo na izprehod.

»Prvič v svojem življenju grem kot gospod na izprehod. Še nikoli nisem z nobeno mlado žensko javno nastopil. Kar na Cojzov vrt pojdiva. Tam se v mraku izprehaja vsa ljubljanska gospoda in midva, Špelica, se bodeva med njo pomešala. Škoda, da te ne morem voditi pod pazduho!

Kot priči sta bili poklicani delavčeva žena Ema Kamnarjeva in Ivana Prelovškova. — Uršula Dolinar, ali ste res vzela lani oktobra Hittiju purana? — Res sem ga vzela; po veži je letal, pa sem ga vzela. Jaz sem ga zaklala, ona (Ema Kamnar) pa ga je osnažila. — Kdo ga je pa pojedel? — I, vsaka pol. — Ema Kamnar, ali ste res vzela od Uršule Dolinar pol purana? — Res sem ga vzela. — Pa ste vedela, da je ukraden? — I, seveda sem vedela! — Okrajni sodnik je odmeril Uršuli Dolinarjevi zaradi prestopka tatvine 3 dni, Emi Kamnarjevi pa, zaradi soudeležbe, 2 dni zapora, povrh pa še vsaki po en post. Ker sta en dan predobro jedli — bova pa enkrat malo slabeje — je končala Uršula Dolinarjeva.

Po krivem obdolžen. V novozgrajeni hiši uradniškega kons. društva v Hilšerjevi ulici je bilo zadnjič opoldne pobitih več šip. Sum je padel na I. Spacierja, delovodjo neke tukajšnje steklarske firme, ki je v oni hiši prevzela steklarska dela; obtožnica trdi, da je Specier iz hudobnosti pobil tiste šipe. Obravnava se je vršila deloma že zadnjič, pa se je morala preložiti, ker je bil Spacier tako razburjen, da ga ni bilo mogoče zaslišati. Včeraj se je obravnava nadaljevala, priče pa niso mogle povedati proti Spacierju nič pozitivnega; zato je izrekel sodnik oprostilno razsodbo.

V silobranu. V Sp. Kašlju so zadnjič delali neki delavci, pri njih je bil poslovodja Mat. Gleis. Sporekel se je nekoliko s posestnico Terezijo Dobroto. Ta je zavzdignila proti njemu motiko, Gleis pa ji je motiko vzel iz roke — pri tem se je motika zlomila. Dobrota je nato vzela drugo motiko in spet šla nad Gleisa. Ta je pa Dobroto udaril, ona je padla in se na glavi lahko poškodovala. — Sodnik pa Gleisa vendar ni obsodil, ker se je prepričal, da je Gleis ravnal v opravičenem silobranu. Samo razbito motiko bo moral Gleis Dobroti plačati.

Razne stvari.

* **Maščevanje ogoljufanega soproga.** V Cantagaru na Laškem je iznenadil ondotni bogati župan svoje ženo z nekim svojim prijateljem. Svojega prijatelja je na mestu ubil, ženi je pa prerezal z britvijo vrat. Na to se je sam prijavil oblastvu.

* **Nemčija hoče graditi utrdbe.** Kakor poročajo iz Hamburga, je nemška vlada sklenila, zgraditi utrdbe ob Severnem morju od Nizozemske pa do Jütlandije. Vse nemške otoke v Severnem morju prezidajo v trdnjave.

* **Poneverjenje gledališkega tajnika.** Bivšega višjega tajnika štutgartskega dvornega gledališča, Viktorja Hringerja, so zaradi številnih poneverjenj obsodili na eno leto in šest mesecev zapora.

* **Žrtve znanosti.** Učenjak Harry Kox v Londonu je umrl na grozovitih posledicah kožnega vnetja, povzročenega po Röntgenovih žarkih. Dr. Kox se je že pred petnajstimi leti pečal s temi skrivnostnimi žarki. Že po dveh letih je dobil grozovito bolezen in sicer vsled tega, ker je slučajno držal Röntgenovo cev preblizu obraza. Od tega časa je trpel dr. Kox velike bolečine. Predvčerajšnim je umrl v 46. letu. Tudi nek drug angleški učenjak Edvard Hall trpi vsled posledic, po Röntgenovih žarkih povzročenega kožnega vnetja.

* **Avstrijskega dezerterja prijeli na Francoskem.** Iz Boulogne sur Mer poročajo: Pred nekaj dnevi so tukaj prijeli mladega moža, ki je bival tukaj pod raznimi napačnimi imeni. Zdaj so njegovo identiteto dognali: Je gotovi Peter Julij Kermann, ki je menda avstrijski oficir in katerega iščejo kot dezerterja. Pri njem so našli veliko vsoto bankovcev. Zaradi krive prijave svojega imena je bil obsojen na 14 dni.

* **Velik štrajk v Sarajevu.** V Sarajevu so začeli štrajkati stavbinski delavci, zidarji, tesarji in dninarji. Število štrajkujočih je okoli 1300. Govore, da se začne splošen štrajk.

* **200.000 kron poneveril.** V Budimpešti je policija aretovala advokata dr. Jos. Vilagossyja, ki je poneveril 200.000 K. Vilagossy je znan klerikalec, ki je hodil vsak dan k maši in vsak mesec k obhajilu in se je udeležil različnih romanj v Lurd, v Rim in celo v Jeruzalem. Zaradi njegove verske gorečnosi in klerikalne zagrizenosti ga je izbral stolni kapitelj v Ostrogonu za svojega pravnega zastopnika. S pomočjo duhovščine, ki mu je zganjala klijente, si je Vilagossy pomagal do velikega premoženja. Še pred nekaj leti so ga cenili, da ima štiri milijone, prišel je pa vsled nesrečnih spekulacij na borzi ob vse in zapravil tudi 200.000 kron denarja ostrogonskega kapitelja. Ker je Vilagossy tudi za korarje spekuliral na borzi, so mu nekaj časa prizanašali in le zahtevali, naj Vilagossy vrne poneverjeni denar. Vilagossy pa tega ni mogel storiti in vsled tega ga je stolni kapitelj ovadil in je bil Vilagossy aretovan.

* **Železniška nesreča.** Pri postaji Kisil-Arvatu v transkaspiški provinciji na Ruskem je skočil s tira vlak. 19 oseb je bilo usmrčenih, 31 pa ranjenih.

* **Poševni stolp v Pizi v nevarnosti.** Poševni stolp v Pizi se je nagnil. Inženirji se boje, da se stolp ne podere. Vlada je poslala posebno komisijo v Pizo, da preišče stanje stolpa. Za zdaj je tehnična komisija prepovedala, zvoniti z velikimi zvonovi, samo z malimi se sme še zvoniti. Poslanec mesta Pize, Toscanelli, ki je po poklicu inženir, je poslal vladi brzojavko, v kateri zahteva, naj se potrebno ukrene, da se ne zgodi ista nesreča, kakor s stolpom v Benetkah. V Pizi je ljudstvo zelo razburjeno.

* **Umor ali samomor.** V Dobravici pri Blanskem so našli vdovo Emilijo Šankovo v kuhinji obešeno. S tem naj bi se obudila sumnja, da se je vdova sama obesila. Toda bila je umorjena, ker so bile vse omare ulomljene.

* **Smrtonosni pik muhe.** Pred dvema dnevoma je pičila muha 64-letno ženo Marijo Buhalovo v Popovicih in sicer v nos. Buhalova je od začetka dajala na zatekel nos le domača zdravila. Šele ko se je stanje žene poslabšalo, so poklicali zdravnika. Ta je mogel pa edinole konstatirati zastrupljenje krvi. Kmalu na to je žena umrla.

* **Umor prostitutke.** Predvčerajšnjim so našli v stanovanju nekega Fahda prostitutko Njelsen umorjeno. Fahda so prijeli, toda ta je rekel, da je nedolžen. In res se je izkazalo, da je morilec prejšnji ljubimec dekleta, neki Olšinsky, ki je sledil paru v Fahdovo stanovanje ter prostitutko ustrelil, ko je Fahd odšel. Morilec Olšinsky se je naslednjega dne ustrelil. Olšinsky je sin nekega dobro situiranega fabrikanta.

* **Usmrtitev morilca lastnega otroka.** Iz Ratiborja poročajo: Rudarja, Jožefa Tanneberga, ki je do smrti mučil svojega štiri mesece starega otroka, katerega ni hotel za svojega pripoznati, so v soboto usmrtili. Delinkvent je bil popolnoma potrt.

* **»Črna roka«.** Laško-ameriška roparska družba »Črna roka« je v Siciliji izvršila zopet roparski umor. Nekega posestnika iz Mussomili, ki se je s svojo hčerko vračal domov, so trije roparji napadli, pobili ter oropali. Umirajoča sta mogla še priznati, da so bili morilci člani »Črne roke«.

Za kratek čas.

Župnik Janez: Kaj imaš zopet novo kuharico?

Župnik Matevž: Da, prejšnjo sem odslovil.

Župnik Janez: Zakaj pa? Saj je prav izvrstno kuhala.

Župnik Matevž: To že, ali, veš, **ponoči je imela mrzle noge** in tega jaz ne morem trpeti.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 12. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·25
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·08
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·46
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·19

Efektiv.

10 vin. ceneje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 12. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·15	94·35
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta	94·10	94·30
4% ogr. „ „	92·10	92·30
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/8	237·—	243·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	155·50	161·50
„ zemeljske I. izdaje	296·25	302·25
„ „ II. „	275·15	281·15
„ ogrske hipotečne	248·—	254·—
„ dun. komunalne	532·—	542·—
„ avstr. kreditne	529·—	539·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa	64·50	68·50
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·65	32·65
„ turške	259·50	260·50
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda	666·75	667·75
Dunajske bančne družbe	542·50	543·50
Južne železnice	103·90	104·90
Državne železnice	739·50	740·50
Alpine-Montan	741·75	742·75
Češke sladkorne družbe	232·—	234·—
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·40	117·60
Franki	95·25	95·42½
Lire	94·75	94·95
Rublji	253·—	254·—

Zahvala.

Za ljubeznivo sočutje povodom dolgotrajne težke bolezni in smrti našega nepozabnega sina, oziroma svaka in strica, gospoda 36

Jeana Faleschinija

kakor tudi za prekrasne vence in šopke in končno za častno spremstvo predragega rajnika k zadnjemu počitku, izrekajo najtoplejšo zahvalo

žalujoči ostali.

V založbi „Narodne knjigarne“ v Ljubljani je pravkar izšel zgodovinski roman izza francoskih časov

Ljubezen Končanove Klare

Spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1·50, vez. K 2·50, po pošti 20 v več.

Ta roman je vzbudil že v podlistku „Slov. Naroda“ občno pozornost ter se je moral na splošno zahtevo ponatisniti.

Potem bi me ljudje šele prav zavidali.«

Adelgunda je bila izprehoda prav vesela, a to njeno veselje se je izpremenilo v resnično blaženost, ko je zapazila, da se zlasti oficirji kaj radovedno po njej ozirajo. Iz same hvaležnosti, ne da bi si kaj mislila, se jim je kar mogoče ljubeznivo smejala in se celo za njimi obračala. Nič ni zapazila, da se vse čudi njenemu vedenju in preslišala je v svoji zadovoljnosti popolnoma glasne opazke, ki so jih delale nekatere dame zaradi njenega nespodobnega vedenja. Angelik pa, ki je imel prav tako malo pojma o svetu in njegovih navadah, kakor ubegla nunica, je hodil poleg nje ves plah, tako tujega se je čutil med šetajočo se gospodo, in povešal poglede.

»Oh, kako se mi ti oficirji dopadejo.« je šepetaje zavzdihnila Adelgunda in s tem pripoznanjem prebudila Angelika iz njegove prepadenosti. Kakor strela, tako so zadele te besede Angelika v srce.

»Kaj boš že koj prvi dan začela?« je skoro jokaje zaklical. »O, Špelica, ali si že pozabila na svojo prisego, da mi boš zvesta do groba in da boš ljubila samo mene?«

Angelikova užaljenost je Adelgundo vendar ganila.

»Saj imam samo tebe rada,« mu je tiho zatrjevala. »Tebe in nikogar drugega. Oficirji se mi dopadejo samo zaradi uniform. Nič se zame ne boj! Kako naj ti postanem nezvesta, ko francoski ne znam in vsi ti ljudje govore francoski.«

Adelgundino prijazno zatrjevanje je sicer precej pomirilo Angelika, a popolnoma ga ni prepričalo.

» O, Špelica,« je tarnal, »kaj pomagajo vsi dobri nameni, če je pa meso slabo. Jaz sem imel tudi najboljše namene, ko sem obljubil uboštvo, pokornost in čistost, pa sem jih vse prelomil. In če si ti postala nezvesta svojemu nebeškemu ženinu, bi se pač lahko zgodilo, da se izneveriš tudi meni, čeprav ne znaš francoski. O, Špelica . . .«

»Nikar ne pridiguj, saj nisi več kapucin,« ga je nevoljno prekinila ubegla nuna. »Jaz vendar nisem ušla iz kloštra, da bi samo tebe gledala.«

Angelik je sicer uvideval, da ima Adelgunda prav ali sprijazniti se vendar ni mogel z mislijo, da bo Adelgunda zdaj občevala tudi z drugimi ljudmi, ne samo ž njim, da bo hotela živeti in od življenja še kaj več imeti, kot samo njegovo srce.

»Kuto sem slekel ali kapucinarskega duha še nisem iz sebe izgnal,« je sam pri sebi rekel, glasno pa je dejal svoji spremljevalki: »Špelica, moja duša je do vrha polna žalosti, pojdiva v gostilno, da se potolažim.«

(Dalje prihodnjič.)

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, gostilničarjem, trgovcem i. dr. uljudno naznanjam, da imam v zalogi 37

vsakovrstnih mesnin

lastnega izdelka, na razstavi v Parizu 1904 najvišje odlikovanih.

Opozarjam osobito na veliko zalogo

brunšviških salam	kg à K	1·40
salam iz gnjati	„ „ „	2·40
šunke in vezanih plečet brez kosti	„ „ „	2·20

Zunanja naročila proti povzetju.

Za solidno in sveže blago, kakor tudi točno postrežbo jamčim.

Z odličnim spoštovanjem

Brzojavke: Golob, Šiška. **FRANC GOLOB** Telefon štev. 183.

mesar in prekajevalec, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

ko je položaj silno resen in silno nevaren in bi pač zaslužil, da se klerikalci malo bolje pobrigajo za korist Dolenjske in Belo Krajine, kakor doslej.

Slab zagovor klerikalne strahovlade.

V zagovor justifikacije nadučitelja Germeka klerikalci ne vedo niti enega opravičila navesti, pač pa zagovarja sobotni »Slovenec« po 14 dnevnem molku — barona Schwarza proti krepkim apostrofom v »Učiteljskem Tovarišu«. Zagovarja pa ga s prav nesrečno primero, ko piše, da »Učit. Tovariš« — »zmerja barona Schwarza, kakor kakega »ušivca«. Klerikalci naj rajše zagovarjajo sledeče: Ali je prav, da klerikalna strahovlada napravlja učiteljem sitnosti in stroške, ponižavanje in sramotenja s tem, da jih prestavlja v dveh letih štirikrat? Ali je prav, da klerikalna strahovlada loči moža od žene in s tem razdira pred Bogom sklenjeni zakon? Ali je prav, da klerikalna strahovlada hujska po svojih listih, da naj ljudstvo učitelje tepe? Ali je prav, da napravlja klerikalna strahovlada deželi nepotrebne stroške, ker prestavlja brez vzroka učitelje službeno na deželne stroške? Na to-le odgovorite »Slovenčevi« katoliški kristijani, ki niste vredni, da po zemlji hodite.

Lep zgled.

Na neki postaji blizu Zidanega mosta je bil te dni velik halo. Iz vlaka so stopili trije duhovniki. Eden je bil tako grozovito pijan, da je priletel iz vagona, kakor bi bil padel iz oblakov. Vsi gumbi so bili odpeti, pod pazduho je stiskal dežnik, klobuk pa je pustil v vagonu. Občinstvo se je ali neusmiljeno norca delalo, ali se škandaliziralo. Tovariša pijanega mašnika sta moža vzela vsak pod eno pazduho in ga vlekla s kolodvora. Pa bo »Slovenec« zopet pisal, da so liberalci pijanci.

Lep zaupnik C. M. D.

Župnik Treiber v Št. Rupertu pri Velikovcu je zaupnik C. M. D. ter vodja ondotne družbene šole. Pričakovati bi torej bilo, da povsod pospešuje družbene koristi. Po načelu, da se naj ustanovi čimveč podružnic, so sklenile nekatere rodoljubne dame v Velikovcu, da si ustanove lastno žensko podružnico, ki naj podpira družbo pri njenem požrtvovalnem delu. To se jim je zdelo tembolj potrebno, ker odbor obstoječe podružnice, ki jo vodi župnik Treiber, ne stori prav ničesar, da bi pridobivali novih članov in članic, a taka brezbrižnost boli posebno hvaležne bivše učenke C. M. šole. Toda župnik Treiber je nevoščljiv družbi, piše v »Miru«, da nove podružnice ni treba (?), da jo hočejo imeti le liberalci zase ter poziva Slovence in Slovenke, naj pristopijo k podružnici — »Slov. Straže«. Sedaj pa smo radovedni, ali vodi Treiber šolo »Slovenske Straže« ali Ciril - Metodove družbe? Hvaležnost je med Slovenci redka čednost.

Protestni shod v Mostah.

V nedeljo, dne 17. julija 1910, dopoldne ob 10. uri se vrši »Pod Lipo« v Mostah velik **protestni shod.** Na dnevnem redu sta dve točki in sicer: 1. Kako dela stari občinski odbor za občane? 2. Kaj je z našim novim občinskim odborom? Na shodu, na katerem hočejo Moščani protestirati proti krivičnemu klerikalno-vladnemu režimu, bodo govorili tudi gg. Anton Jug, Adolf Ribnikar in dr. Gregor Žerjav. — Moščani! Za vašo korist se gre, zato v nedeljo vsi na shod!

Nova vera.

Dobro in pravilno je osvetil nebeški oče pri Ciril - Metodovi slavnosti v nebesih tisto našo duhovščino, ki je spačena in pokvarjena in se zavzel za dobro in pošteno duhovščino. Slabe duhovnike je še vse premalo ošvrkal, kajti zamolčal je, kako odstranuje Boga samega iz cerkve in iz molitve. — Duhovniki ne delajo več križa: v imenu Boga očeta, ampak, samo v imenu očeta, torej katerega? Pri litanijah, ne več, za nas Boga prosi, samo prosi za nas, torej koga? — To vse dokazujejo stari in novi molitveniki. Kaj se ne pravi to **vero mešati in teptati?** Le starejši ljudje še pravilno molijo, mlajši ne več. — Prav kmalo nas privlečejo v novo vero, niti vedeli ne bomo kdaj.

Policijske vesti.

Tatvina.

V Loškem potoku je zidar Alojzij Lanzinger ukradel gostilničarju Jožefu Moharju 25 K denarja in suknjo, vredno 25 K, ter neznano kam pobegnil.

Vlom v Logatcu.

Dne 7. t. m. je bilo v Spodnjem Logatcu vlomljeno v hišo št. 22 med odsotnostjo gospodarja ter ukradenega 120 K denarja in 36 K vredna črna obleka. Tat je dosedaj še neznan in orožništvo po njem poizveduje.

Kolesar povozil.

Včeraj zvečer je pri sv. Jakoba mostu povozil nek kolesar sodarskega vajenca Ivana Jenkota, kateri se je na čelu poškodoval in poleg tega zadobil več kožnih odrtin.

Treščilo

je predvčerajšnjim ob 1. popoldne v »Lukcov« pod na Brezovici pri Mirni na Dolenjskem. Pogorel je pod, seno, žito, hlev in hiša, poleg tega pa je šlo v plamen gospodarju tudi 360 kron gotovega denarja. Mlatiči so se bili iz poda komaj rešili. Druga poslopja v vasi so pred ognjem obvarovali.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Klerikalno pretepaštvo. V »Slovencu« smo zadnjič brali dolge jeremijade zaradi veselice »Družbe sv. Cirila in Metoda«. »Slovenec« je pisal kakor bi bili na veselici zbrani sami pijanci in same vlačuge. O tem, kaj se pa godi vse na klerikalnih balih, na božjih potih itd. — o tem ne črhne seveda nikoli niti besedice. Ko bi »Slovenec« hotel recimo otvoriti samo rubriko o klerikalnem pretepaštvu, bi imel vsak dan dovolj gradiva. Saj je znana stvar, da ni nikjer toliko pretepov, kakor ravno v klerikalnih krajih, največ menda v ultraklerikalnih krajih ljubljanske okolice. Pretepi so tu ponekod tako vsakdanja stvar, da so jih ljudje že kar vajeni in kar čudno se jim zdi, če se fantje v nedeljo ne stepo. Manjše praske se po navadi sploh ne zasledujejo; le kadar je kaj večjega, pride sodišče v položaj, da poseže vmes. »Slovenec« naj bi torej svoje jeremijade naslovil raje na notorične pretepače v lastnih vrstah, ko bo pred njegovim pragom pomedeno, naj pa pride pometat še pred tuji prag. — Včeraj je stalo pred okrajnim sodiščem deset obtožencev, večinoma samih kmečkih fantov iz Vevč in okolice. Dne 11. min. meseca in tudi še naslednji dan zvečer je bil med fanti pretep v velikem obsegu, kakoršen niti tam ni vsak dan na dnevnem redu. Oboroženi so bili s koli, poleni, motikami, vilami, eden je tudi s samokresom streljal, pa ni k sreči nikogar zadel. Posledica pretepa so bile seveda razne lahke poškodbe — velik čudež je, da divjaki niso nikogar ubili. Sodnik je obsodil Janeza Surova na pet dni, Ignacija Volčiča (ki je tudi streljal) na šest dni, Avgusta Tehovnika na 14 dni in Jožefa Zevnika na 10 dni zapora in je povrh vsakemu še pridal po eno ali dve trdi ležišči. Peter Jereb pa bo plačal 10 K, ker je imel samokres, pa ne orožnega lista. — Gospodje klerikalci: hic Rhodus, hic salta!

Ne puščajte na ulici konj brez nadzorstva! Hlapec Ivan Svetec iz Šiške je zadnjič pustil na Jurčičevem trgu voz in konje brez vsakega nadzorstva in je odšel v gostilno, kamor je nesel led. Nazaj ga ni bilo cel četrt ure. V njegovi odsotnosti bi se bili konji splašili, ko bi ne bil tega preprečil mestni stražnik. Da si bo Svetec zapomnil, da ni dopustno puščati na ulici konje brez nadzorstva, ker se lahko vsled tega pripeti velika nesreča, ga je okrajni sodnik obsodil na 24 ur zapora.

Nelepa konkurenca. V Kolodvorski ulici imata trgovini Albina Koserjeva in poleg nje Mat. Orehek. Orehek je na konkurentinjo Koserjevo zelo hud; že z njenimi prednicami je imel vedno prepire in tudi tožbe, in tudi Koserjevi nagaja, kjer more. Če bi skušal Orehek svojo konkurentinjo uničiti le s poštenimi sredstvi, bi nazadnje s pravnega stališča nič proti temu imeti ne mogel. Toda Orehek ne rabi vedno dopustnih sredstev. — Pretekli mesec sta se povrnila dva Amerikanca v domovino. Ustavila sta se v Ljubljani, šla sta se malo okrepčat v gostilno, nato pa sta stopila v trgovino Koserjeve in nakupila nekaj blaga. Orehku to ni bilo prav, in ko stopita Amerikanca spet na ulico, ju ustavi in jima začne zabavljati trgovino Koserjeve, češ, da je tam samo slabo blago itd. Koserjeva je vsled tega Orehka tožila, in včeraj ga je okrajni sodnik obsodil na jako hudo kazen, namreč na 300 kron globe, ozir. en mesec dni zapora.

Razne stvari.

* **Nova strategična železnica na laško - avstrijski meji.** Iz Rima poročajo: 250 poslancev je podpisalo predlog, v katerem se poziva vlada, naj ugodi zahtevi generalnega štaba in naj še letos predloži zakonsko predlogo o zgradbi strategične železnice Ostiglia - Camposanpiero - Treviso.

* **Rodbinska drama.** V občini Beled v šopronskem komitatu je ustrelil posestnik Izak Zentner z lovsko puško svojo ženo, svojega svaka evangelskega pastorja Karsayk, na to pa še samega sebe. Vzrok je še neznan. Govori se pa, da je bil v rodbini razpor.

* **Žena — metresa.** Iz Londona poročajo: S čudnim procesom se je pečalo londonsko apelno sodišče. Nekega Doyleja je tožila njegova žena, ker ni držal svoje obljube ter je ni vzel za svojo metreso. Pred nekaj časa se je ločil od svoje žene ter ji pri tem pismeno obljubil, da jo vzame za svojo metreso ter ji da gotovo rento. Ločena žena ga je zdaj tožila zaradi preloma kontrakta, ker si je vzel drugo metreso, njo pa zapustil. Sodnik je izjavil,da takega slučaja v vsej svoji praksi še ni imel. Po dolgi obravnavi je sodni dvor zavrnil tožbo.

* **Parnika se potopila.** Iz Pillana poročajo, da se je v Vzhodnem morju potopil nek velik parnik. Niti mo-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Ko sta prišla Angelik in Adelgunda v »Pekel«, je bila dvorana že precej polna. Harmonika je že hreščala in klarinet je piskal, na zgornjem koncu dvorane pa je nekaj dvomljivih žensk plesalo z vojaki.

Angelik in Adelgunda sta zapazila, da je njiju prihod obudil občo pozornost. Brezskrbna Adelgunda je bila prav zadovoljna, da se je vse nanjo oziralo, Angelik pa je postal takoj malodušen.

»Kaj naju tako gledajo? Ali se nama mar pozna, da sva ušla iz kloštra? Ježeš, če bi naju prijeli . . .«

»Ti si pravi strahopetec,« ga je ogorčeno zavrnila Adelgunda. »Mislila sem, da bom v tebi imela hrabrega zaščitnika, a nazadnje te bom morala še jaz varovati. Daj, primi se me za krilo!«

»Špelica . . .«

»Kar je res, je res!« je energično nadaljevala Adelgunda. »Če si imel pogum, da si iz starih babnic hudiča izganjal, se tudi ni treba bati vsakega policaja. Pa ti si menda hraber samo kadar si pijan.«

Angelika je ta lekcija tako potrla, da ni več zinil. Tiho je sedel poleg Adelgunde in samo jedel in pil, kakor bi se bil štirinajst dni postil. Angela pa je manj pozornosti posvečala jedi in pijači, toliko več pa početju drugih gostov, ki jih je bilo vedno več in ki jih je Adelgunda očividno zanimala. Adelgunda je lahko spoznala, da je najčednejša ženska v dvorani in da veljajo topli pogledi starih in mladih moških njeni lepoti, kar ji je jako ugajalo.

Med tem, ko je Adelgunda koketirala na vse strani, je Angelik pil in pil. Najprej je pil, da potolaži svojo žalost, potem je pil, ker mu je dišala pijača in tedaj je začel tudi skrivaj gledati na plesišče, kjer so se pari vse bolj divje sukali, da so krilca frčala na vse strani, in naposled je pil, ker je bil že pijan in ni več vedel, kaj počenja. Vinski duhovi so ga razvneli, začel se je smejati, da je imel solze v očeh, in posnemajoč druge, po vsakem plesu in vsaki pesmi ploskati in kričati in razsajati, da je prekosil največje razposajence.

»Fantje, korajža velja,« je vpil nad plesalci. »Sukajte dekleta, da jim bodo krila čez glavo letela. Oh, ko bi jaz znal plesati. Jaz bi vam pokazal, kaj se prav vesel biti.«

Angelikovo početje je provzročilo, da se je polno mladih ljudi vsedlo k njegovi mizi, eni da bi ž njim pili, drugi, ker jih je mikala Adelgunda. Silili so vanjo in jo nagovarjali, naj gre plesat, ji napivali in ji stiskali roke, in Adelgunda je vsa vrtoglava uganjala ž njimi najsmelejše burke. Angelikova miza je postala središče vse zabave.

»Oh, kako smo veseli,« je vpil Angelik. »Hvala bogu, da imamo že na tem svetu »pekel« in da ni treba čakati na smrt.«

Odbila je že polnoč, ko se je v dvorani prikazal skrbno oblečen gospod. Obstal je nekaj trenotkov pri vratih in se potem počasi bližal Angelikovi mizi. Držal se je dostojanstveno in nekako ošabno motril razposajeno družbo. To pa pijanemu Angeliku ni bilo prav.

»Eha« je zaklical. »Kdo pa smo, da tako gledamo, kakor pater provincijal, kadar kapucinarje zmerja?«

Tujec se ni zganil, ker pa se je cela družba glasno smejala, je to Angelika vzpodbodlo, da je nadaljeval s svojimi zabavljicami.

»Kaj, to je gospod!« je govoril svoji družbi. »Visok klobuk ima in zlato verižico. Imeniten gospod. Od daleč se mu pozna, da je poštenjak.«

Mirno in slovesno je prestopil tuji gospod bližje in se obrnil proti Angeliku.

»Jaz sem sin generala, vitez Roveda di Kadona.«

»Prava reč,« je zarenčal Angelik. Morda je bil moj oče še kaj več kot general, morda še kakšen kralj ali pa škof; saj noben človek ne ve, kdo je njegov pravi oče.«

»Jaz sem vitez Roveda di Kadona,« je ponavljal tujec ostreje. »In kdo ste vi?«

»Kdo sem jaz? Ali vas to zanima? Ali vas to briga? Da pa boste vedeli, da nisem od muh, vam povem, da sem pa baron Koleraba di Kastrola.«

»Vivat baron Koleraba!« je zatulila vsa družba in začela smejé se kar blazno razbijati po mizah, da so se kozarci prekucevali, da so ljudje skup drli in je celo harmonika utihnila.

»Gospod — vi mi bodete dali zadoščenje,« je rekel tujec še vedno miren.

»Zadoščenje? O, prosim! Ali naj vam je pripeljem okolu desnega ali okolu levega ušesa? Kar izberite si.«

Tujca pa tudi ta nesramnost ni spravila iz duševnega ravnovesja. Premeril je Angelika zaničljivo od nog do glave in rekel hladno:

»Vi ste pijani — obžalujem, da sem to šele zdaj spoznal.«

Po teh besedah se je ravnodušno obrnil in je dostojanstveno odšel.

»Adijo, gospod vitez, pa doma pozdravite!« je kričal Angelik za njim. Čuteč se kot zmagovalec je naročil vnovič vina in potem z vso družbo pil in razsajal naprej, kakor bi bil brez uma, dokler se je sploh mogel vzdržati na nogah.

(Dalje prihodnjič.)

Jeglič in Hegeman.

Zdaj ko je dunajski koadjutor nadškof dr. Nagl hrabro objavil takoimenovano boromejsko encikliko, v kateri je papež neusmiljeno pokrtačil luterane, smo zelo radovedni, če stori to tudi ljubljanski škof J e g l i č. Radovedni smo na to, ker se bo iz priobčenja oziroma iz nepriobčenja spoznalo, kdo je večji kavelj, ali škof Jeglič ali pastor Hegeman, kdo bo v tem slučaju Pegam in kdo Lambergar.

Res, da je »Slovenec« zaradi te boromejske enciklike že vpil na Hegemana in ga ciganso zmerjal in res je tudi, da se to ni moglo zgoditi proti volji in brez vednosti ljubljanskega škofa, ali to ne more priti v poštev. Luteranski vodja Hegeman je javno in očitno nastopil zoper encikliko, šel je osebno kot luteranski pastor na plan in nekako razglasil, da ljubljanski škof boromejske enciklike ne sme uradoma obelodaniti in doposlati svojim duhovnikom. Na ta nastop pa škof sam ni še nič odgovoril in tudi še ni izdal te enciklike. Saj je morda »Slovenčevo« zmerjanje bilo odgovor na Hegemanov nastop, ali to zmerjanje je bilo nekako anonimno, le poloficijozno in to ni nikak odgovor.

Pravi odgovor bi bil le to, da bi škof uradoma razglasil encikliko in, ker je tako nastopil dunajski koadjutor, smo radovedni, če ga bo škof Jeglič posnemal ali če bo kapituliral, se pokoril zahtevi luteranskega pastorja in se zadovoljil s tem, da je »Slovenec« tega pastorja opsoval.

Kdo bo zmagal, Pegam ali Lambergar?

Zloraba prižnice.

Podobno, kakor je pisal Vaš list o zlorabi prižnice v Trstu, se je dogodilo nam **Borovničanom** v nedeljo 10. t. m. To nedeljo je namreč prišel škof blagoslavljat zastavo tukajšnjega »izobraževalnega društva«. Že teden dni preje je skakal kaplan po vasi in agitiral, da naj ljudje darujejo ja veliko mlajev v proslavo božjo in škofovo. In res so jih kmetje napeljali toliko, da jih niti vseh postaviti niso mogli. Dali so jih pa večina le pod pritiskom obeh duhovnikov in velike njihove moči. Kajti slišale so se vedno pritožbe od strani kmetov, da ne razumejo, zakaj ne bi kaj takega napravili rajši ob drugih prilikah, kot o procesiji sv. Rešnjega telesa, in da je za naše klerikalce škof že več kot Bog. Dokaz temu je klaverni sprejem škofa in pa to, da niti na eni hiši, razun farovža in posojilnične hiše, ni bilo razobešene zastave. Pri dopoldanski pridigi v nedeljo je bil škof še precej miren, četudi ni pustil na miru lesene prižnice in udrihal po nji, kar se je dalo. Toda, glej popoldne! Naenkrat je bil odpovedan navadni krščanski nauk, blagoslovljenje zastave naj bi bilo v cerkvi. In res se prikaže zopet ta mili obraz in prerešetava skoro eno uro dolgo — **kranjsko politiko.** Ni mu bilo drugega na jeziku, kot psovke na liberalce in Ciril - Metodovo družbo. Nasprotno je priporočal »Stražo« in pa organizacijo čukov, ki jih je predstavljal kot vzor mladeniče. Njegovo divjanje je prispelo do vrhunca, ko je jecljaje opisoval po vzorcu »Slovenčevega« podlistka naravnost na nesramen način — Ciril - Metodovo 25-letnico v Tivoliju.

Nemškutarji so ogorčeni.

Vendar enkrat so nemškutarji tudi jasno povedali, kaj zahtevajo od ljubljanske policije. Nič drugega ne zahtevajo, kakor da nemškutarskih zločincev še zasledovati ne sme. Po sodbi kazinotov je naloga policije, da preganja Slovence ne le, kadar so kaj storili, nego tudi takrat, kadar so nemškutarji kaj zakrivili. Utemeljen je sum, da so **nemškutarski pobalini** postavili neko posodo na cesarjev spomenik. Cesarjeva podoba je nemškutarjem sploh od nekdaj draga, to so z dejanji pokazali svoj čas **nemški realci** na Viču, kjer so imeli svoje tajne sestanke, to so pokazali različni možakarji za Badenijevih dni v kazini in še pri raznih drugih prilikah. Sicer kažejo vse okolščine na to, da so nemškutarji storili omenjeno nespodobnost, ali prav vsled tega zahtevajo, naj policija prime kakega Slovenca. Kak nemškutar, ki bo po krivem prisegel, se bo potem že dobil! Nemškutarji so pač vajeni, da se nemškutarskim zločincem nič ne zgodi. Ko so bili razkriti škandali nemških realcev na Viču, so jih protektorji nemškutarije **potlačili;** ko je bil svoj čas razkrit »salon Tuschl«, kjer so se nemškutarji shajali z nedoraslimi deklicami, so stvar zatušali; ko je v Križevniških ulicah nemška roka zažgala cesarsko zastavo, se je to spoznalo za nedolžno otročarijo . . . Zdaj naj pa naenkrat nastanejo nove razmere in vsaj bo policiji dovoljeno zasledovati nemškutarske zločince. Absolutno ne, zato zahtevajo nemškutarji podržavljenje mestne policije, ker vidijo v tem jamstvo, da bo javna oblast strogo in brezobzirno postopala proti Slovencem seveda nemškutarji pa bodo lahko počenjali, kar bodo hoteli.

Ljubljanske Marijine device

so imele v nedeljo popoldne shod v »Unionu« in poslušale pridigo Janeza Kalana, ki ga je škof postavil za generala svojim amazonkam. Ta pridiga, ki jo je objavil »Slovenec«, je res vredna, da jo prečita, kdor hoče spoznati **umstveni nivo** tega sloja prebivalstva, ki se zbira v Marijinih družbah. Zakaj o tem ni dvoma, da je Janez Kalan svoj govor priredil primerno umstvenemu nivo-u zbranega ženstva in da je sam gotovo na nekoliko višji stopnji. Kar je ta Janez Kalan načvekal in nakvasil in kako se je prilizoval svojim vernim goskam, je gorostasno. Da jih je rotil, naj razširjajo klerikalne liste, sicer da bo šla vera v nič, to je še nedolžno. A treba je n. pr. čitati, kako je svoje goske o brezverstvu ljubljanskega civilnega ženstva poučeval. Najprej je popisal učenost dr. Opeke. Povedal jim je, da je sedem let, pomislite, celih sedem let je študiral, pa še v Rimu je študiral! Kar vidimo jih te ženske, kake pojme so dobile o velikanski učenosti dr. Opeke. In ko so bile tako pripravljene, jim je Janez Kalan povedal, da je ta strašno učeni dr. Opeka pridigoval v Ljubljani, pa da ga ni prišlo nič gospode poslušat in da so bile v cerkvi same rutice. Kako so morale biti te ženske ogorčene nad to zavrženo gospodo, ki še toliko vere nima, da bi prišla poslušat tako učenega moža, kakor je dr. Opeka, ki je sedem let študiral, in to še v Rimu! — In kako se jim je laskal, kako jih je gladil. Kofetek jim je klical v spomin, ta ljubi kofetek in ranjkega Brenclja je poklical iz groba, kot klasično pričo, kako vzorne, blage, plemenite duše so ljubljanske tercijalke. Res, pri čitanju tega govora Janeza Kalana se **mora** človek spomniti popisov tiste »božje poti« v beneški Sloveniji, kamor še danes hodijo versko pol in popolnoma blazni ljudje in kjer izvršujejo neki patri lukrativno obrt izganjanja hudiča.

Češki akademiki na slovenskem jugu.

Ni ga skoro leta, da bi ne prihiteli na naš jug češki akademiki, ki so postali kar naši redni, in seveda vedno dobrodošli gostje. Posebno impozanten in vsem udeležencem nepozaben je bil njih lanski izlet. Letos nas obiščejo člani akademičnega društva »Ant. Čížek« v Pragi. Njih izlet ne bo manifestacijski, temveč informacijski. Pridejo že jutri zvečer ob četrt na 9. in ostanejo v nedeljo v Ljubljani. V ponedeljek si ogledajo Postojnsko jamo, v torek in sredo Trst, v četrtek izlete v Benetke, v petek pojdejo v tržaško okolico in v soboto pridejo na Bled. — Prepričani smo, da bodo Slovenci povsod mile češke goste sprejeli kar najprisrčneje, saj tudi Čehi slovenske izletnike v svoji češki domovini vedno z iskrenimi simpatijami pozdravljajo. V Ljubljani bo češke izletnike oficijalno sprejel »Češko - slovenski klub«. V soboto zvečer bo v hotelu »Tivoli« prijateljski sestanek, katerega se bodo Slovenci in tukajšnja češka kolonija udeležili gotovo v prav častnem številu. Nedelja pa bo odmenjena ogledovanju mesta. — Med izletniki so večinoma akademiki, veliko je pa tudi odličnih čeških dam in gospodov. — Želeti bi bilo, da mile češke prijatelje že na kolodvoru prav ljubeznivo sprejmemo; zato naj, kdor more, prihiti jutri ob četrt na 9. zvečer na južni kolodvor k sprejemu.

Cene govejemu mesu

drugod in v Ljubljani. V Dunajskem Novem mestu stane **najboljše** meso s priklado **K 1·48**, v Pragi **K 1·60.** Cena **najboljših** volov znaša v Dunajskem Novem mestu 90 K za 100 kg, v Pragi 98 kron. V Ljubljani stanejo najboljši voli le 86 K za 100 kg in vendar so sedaj mesarji vzdignili meso na **K 1·60.** Kako neopravičeno je zvišanje cen govejemu mesu je tudi razvidno, če omenjamo, da so takrat, ko je bila v Dunajskem Novem mestu ista cena goveji živini kot danes v Ljubljani (najboljši voli za 100 kg 86 K) prodajali dunajsko - novomeški mesarji najlepše meso **à K 1·40.** Upoštevati pa moramo pri goraj omenjenih cenah še dejstvo, da naši I. voli niso niti daleko od I.volov praškega, ali dunajsko-novomeškega trga, tudi naše prima goveje meso nikakor še ni blago prve vrste, kakršno se dobi v zgoraj omenjenih mestih, ker se pri nas debelenje volov veliko manj smotreno in racijonalno vrši. Pomisliti treba tudi še to, da gre najboljše blago iz Ljubljane v Opatijo, Reko in Trst. Ker se režija ljubljanskih mesarjev ne more meriti z ono praških, ali dunajsko - novomeških, je jasno, da so cene govejemu mesu, kakor so jih vzdignili ljubljanski mesarji, zato pretirane.

Policijske vesti.

Od staršev pobegnil

je predvčerajšnem 12letni deček Ivan Š k e r l. Deček nosi bele,kratke, štrahaste hlače in suknjič, višnjevo čepico ter hodi, ker ima levo nogo krajšo, s palico. Kdor ve, kje se nahaja, naj obvesti starše v Gradaški ulici št. 16.

Dezertiral je

dne 4. t. m. od 97. pešpolka iz Trsta Franc F a t u r, rojen 1885 v Zagorju na Notranjskem. Med potjo je Fatur v Rakitni ukradel posestniku Ivanu Š a b c u bankovec za 50 K, sive hlače, črn telovnik, siv štrahast suknjič in črn klobuk.Posestnici Ivani Dovganovi pa je ukradel belo srajco in spodnje hlače. Fatur je po dovršeni tatvini popustil vojaško obleko.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Adelgunda se je medtem zabavala po svoje. Polagoma je vinski duh prevzel tudi njo in dasi ni znala plesati, se je dala vendar pregovoriti, da je šla plesat. Sukali so jo potem brez prestanka. Eden ji je razodeval svojo ljubezen, drugi obetal zakon, pogumnejši so jo tudi skrivaj poljubovali, ali zaman so ji prigovarjali, naj pusti pijanega »brata«.

Že se je zunaj začelo daniti in še je trajalo to divjanje. Angelik je bil najglasnejši med vsemi, dokler ga ni pijača premagala popolnoma. Najprej mu je zastal jezik, da je samo grgral, potem pa mu je glava klonila na mizo in zaspal je tako trdno, da ga ni bilo mogoče prebuditi niti z mrzlo vodo.

Adelgunda ni vedela, kaj naj stori. Krčmar, ki je bil takih dogodkov vajen, jo je tolažil, češ, naj gre sama domov, »brata« pa naj pusti v krčmi, da se prespi. A če Adelgunda tudi ni imela pravih pojmov o ljubezenski zvestobi, vendar svojega kapucina ni hotela zapustiti. Prosila je svoje plesalce za pomoč in ti so dvignili Angelika izza mize in ga kakor mrliča nesli na ulico in potem na njegov dom. Eden je spredaj slovesno korakajoč nosil svečo in polglasno pel pogrebno pesem, zadaj pa je Adelgunda šla roko pod roko s svojimi novimi prijatelji in ni nič vedela, koliko poljubov je na tej poti dobila in koliko jih je dala, vedela je samo, da je življenje neznansko prijetno in da bo doživela še mnogo veselega.

Prihod te hrupne družbe je zbudil vso Križevniško ulico. Ljudje so odpirali okna in si razjarjeni prepovedovali tako kaljenje nočnega miru, najbolj ogorčeni pa so bili stanovalci v oni hiši, kjer je bil Angelik najel stanovanje. Hišna gospodinja se je z okna rotila, da takih ljudi ne trpi pod svojo streho in da jim ne odpre hišnih vrat, pa če bi sam francoski cesar prišel prosit. Mož s svečo, ki je neprestano prepeval pogrebno pesem, je vmes zvonil in zvonil, da bi odprli in njegovi spremljevalci so vpili na hišno gospodinjo in odgovarjali drugim nevoljnežem, da se je razlegalo daleč naokrog.

Med tem vpitjem pa so pridrveli od različnih strani možje postave, in predno so se razgrajači prav zavedli, kaj se je zgodilo, so jih redarji že obstopili in zagrabili. In cela družba, ki se je bila, izvzemši nezavestnega Angelika, spričo redarjev kar hipoma streznila, je morala oditi na policijski urad, ki je bil takrat v oni hiši, kjer je zdaj banka »Slavija«. In tam so redarji vso to družbo s pijanim Angelikom in nesrečno Adelgundo spravili pod ključ,z malo prijetno obljubo, da bodo drugi dan zaslišani in primerno kaznovani, in niso jih omehčale nobene prošnje in tudi ne grenke solze obupane Adelgunde.

VII.

V veliki prostorni sobi policijskega urada je stal Angelik, ves vrtoglav in še z izbuljenimi, krvavimi očmi gledal strogega gospoda, ki je sedel za mizo. Angelik ni nič vedel, ne kaj se je ponoči zgodilo, ne kje da se nahaja. Spal je še vedno trdno, ko sta ga dva redarja ne preveč nežno začela buditi in ga vlekla, komaj da je oči odprl, pred policijskega uradnika. Zdaj je samo slutil, da se nahaja v rokah gosposke, a že ta slutnja je zadostovala, da so se mu šibila kolena in da je z grozo strmel na uradnega gospoda, ki še ni pogledal Angelika in mirno pisal, kakor da je sam v sobi. Nekaj časa je Angelik čakal, da ga uradnik ogovori, a ker se to ni zgodilo, se je osokolil in ponižno rekel:

»Oh, gospod mogočni, ki sta Vam bog in cesar dala oblast . . .«

»Pišem . . .« je zagrmel uradnik in Angelik je strahoma utihnil.

Ko je uradnik za trenotek nehal pisati, je mislil Angelik, da je zdaj čas izpregovoriti.

»Oh, gospod mogočni, ki sta Vam nebeški oče in francoski cesar dala oblast . . .«

»Pišem . . .« je zarjul uradnik in udaril ob mizo, da je Angelik kar odskočil in se z obema rokama prijel za zid.

»Kako sem se ustrašil,« je sam pri sebi vzdihoval Angelik. »Oh, ko bi mu zdaj jaz smel reči, naj piše . . . Tako bi mu to zabrusil, da bi se s stola prekucnil.«

Končno je uradnik odložil pero in vzel popisani papir v roke.

»Kako se pišete?« je osorno vprašal, in izpod čela pogledal na Angelika.

Ta je skoro omedlel strahu. V duhu je zagledal kapucinski samostan, verige in palico patra Špinače, in je obupno sklenil roke.

»Oh . . . mogočni gospod . . . tako sem zmešan . . . sam ne vem . . . kako se pišem . . .«

»Ta človek je še zdaj pijan,« je dejal uradnik kakor bi sam s seboj govoril in potem vprašal Angelika:

»Kako se pa piše vaš oče?«

»Ga . . . ga . . . sploh nimam.«

»Trotelj!« je dobrohotno rekel uradnik. »Kako se pa piše Vaša mati?«

»Tudi . . . tudi . . . matere nisem nikoli imel . . .«

Poneverba.

V Lienzu je poneveril začasni pismonoša Ivan Grossek 1027 K in neznano kam pobegnil. Grosseka je aretovala policija na Dunaju.

Stroj poškodoval

je včeraj popoldne v Grubarjevem prekopu strojevodjo Josipa Arherja na levi nogi tako močno, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Zaradi meje. Soseda Jože Lavrič in Franc Glavan od Želimelj se ne moreta zediniti glede neke meje. Dne 28. min. meseca je pa hotel Lavrič stvar kar radikalno dognati in je jel kar na svojo pest urejevati mejo. Mimo je slučajno prišel Glavan, ki pa seveda s tem načinom urejevanja meje ni bil prav nič zadovoljen. Beseda je dala besedo in nazadnje je Glavan, sit praznega besedovanja, vzdignil grablje in parkrat udaril Lavriča in ga vrgel v nek grm. Lavrič je zadobil več lahkih poškodb. »No, Lavrič, ali zahtevate kaj za bolečine?« je vprašal včeraj sodnik. »Bom po ta malem naredil — 15 kron«, je dejal Lavrič. — Glavan bo moral plačati Lavriču za bolečine 10 K — 15 K se je sodniku zdelo preveč — 5 K za zdravnika in še par dni bo sedel.

Nedovoljeno streljanje. Železniški delavec v Lazih, Rud. Anžur se je zadnjič enkrat pripeljal zvečer z nekaterimi tovariši iz Kresnic v Laze. V Kresnicah so se prav dobro imeli in dolenjska kapljica je zlezla vsem prav močno v glavo. Najbolj menda Anžurju. Zato je bil Anžur v Lazih prav glasan; tako glasan je bil, da so ga morali ostali prav krepko ošteti. To pa ni bilo Anžurju po volji in iz jeze je iz samokresa dvakrat ustrelil. S tem je prišel pa v konflikt s §§ 431 in 459 in sodnik ga je obsodil na 3 dni zapora. »Ali ste zadovoljni?« ga je vprašal sodnik. »No, naj pa bo«, se je resolutno odrezal Anžur.

»Divji lovec«. Okrajnemu slugi Fr. Mravljetu iz Preserja lovska žilica še vedno ne da miru, akoravno je star že nad 64 let. Zadnjič proti večeru je šel po gozdu iz Preserja proti Jezeru — pravi, da po uradnih opravkih — in v gozdu je »slučajno« v neki duplini našel puško, pa ni baje nič hudega ž njo nameraval. »Slučajno« so se pa tam blizu pasle tri srnice. Najbrže bi bil tudi »slučajno« Mravlje kako srnico ustrelil, če bi ne bil prišel mimo lovski čuvaj, ki je Mravljetu »najdeno« puško odvzel. — Mravlje bo zaradi poskušene tatvine sedel 5 dni.

Uradnik je vrgel na Angelika dolg vprašajoč pogled, mrmral nekaj, kar se je Angeliku zdelo, da se glasi kakor: »Sauferwahnsinn« in potem vprašal:

»Kako ste pa na svet prišli, če nimate ne očeta, ne matere?«

»Gospod mogočni, tega ne vem... Farovška kuharica me je najdla... in gospod fajmošter so se me usmilili...«

Angelik se je od strahu tako streznil, da je uganil vsa neštevilna vprašanja, na katera mu bo še odgovoriti, in grozno mu je bilo pri srcu, ker ni vedel, kaj naj odgovori in kako naj se reši.

»Kar zvrnil se bom na tla, kakor bi bil brez zavesti,« je mislil sam pri sebi. »Tako dobim vsaj nekaj ur časa, da si vse premislim.«

Začel se je res polagoma zibati in se z rokami prijemati zidu, vmes pa pehal iz sebe besede:

»Oh... gospod cesarski... oblast imate... čez življenje in smrt...«

Tedaj je vstopil v sobo policaj, pogledal Angelika in v silnem strmenju zaklical:

»Saj to je kapucinski pater, o katerem govori celo mesto, da je živ v nebesa zletel.«

Komaj je bil policaj zaklical te besede, se je Angelik zazibal in padel od samega strahu, kakor je bil dolg in širok, na tla.

(Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

* **Češki raziskovalec Frič še vedno živ.** Že dvakrat so poročali, da so raziskovalca, dr. Friča, Indijanci v Boliviji umorili. Zdaj so dobili v Prago poročilo, da je Frič dospel popolnoma zdrav v Buenos Aires. Med vožnjo so ga njegovi indijanski služabniki okradli, vsled česar je prišlo do prepira. Drugi Indijanci so se zavzeli za služabnike, zaradi česar je bilo stališče Fričevo precej nevarno. Moral je tudi potovanje prekiniti. Najbrže je bilo to vzrok, da se je raznesla vest o njegovi smrti.

* **Hofrichter v Möllersdorfu.** Hofrichetr je stopil s stražo in nadzorovalnimi organi v dogovor ter jim je obljubil kraljevsko plačilo, če se mu posreči pobegniti iz zapora. Dotične osebe so to naznanile svojim predstojnikom, ki so zdaj zaukazali, naj se Hofrichterja najstrožje straži. Zdaj se mora sam sprehajati, dočim je prej hodil v družbi nekega bivšega poročnika in nadporočnika. Tudi pisarniška dela so mu odvzeli. Cel dan je zdaj v samotni celici.

* **Umor starke.** V Bukovi na Češkem so mrtvo našli 60letno kajžarico, Marijo Trousilovo s teškimi ranami na glavi. Zaprli so njenega moža, sina in pa sneho, s katerimi je živela v prepiru.

* **Nesreča z avtomobilom.** Pri Osnabrücku se je zgodila velika nesreča. Avtomobilu železniškega predstojnika, Viljema Schmidta, so se v največjem diru zlomila sprednja kolesa. Vsi, ki so bili v avtomobilu, so zleteli iz voza. Dva gospoda, in sicer neki Rahn iz Bunde in Mühle iz Barmena sta bila mrtva, drugi pa le lahko ranjeni.

* **Grozna nesreča z zrakoplovom.** Nek westfalski zrakoplov, katerega voditelj je bil Erbsloeh, je predvčerajšnjim v Wuperski dolini, blizu Berolina eksplodiral. Vseh pet oseb, ki so bile v zrokoplovu, je bilo ubitih.

* **Ponarejanje testamentov na debelo.** Iz Petrograda poročajo: Moskavska tajna policija je prišla na sled večjemu številu ljudi, ki se je prav posebno pečala s ponarejevanjem testamentov. V Kievu in Moskvi so aretirali več juristov. Obenem vzbuja v Petrogradu neka druga ponareditev testamenta veliko pozornost. Adjutant carja, grof Šeremetjev, ki je večkratni milijonar, je ovadil nekega notarja v Harkovu zaradi ponareditve testamenta. Nek oddaljen sorodnik je zapustil grofu pred leti svoje ogromno premoženje v orelski guberniji. Zdaj so pa dobili pri omenjenem notarju drug testament, v katerem se zapušča milijonsko posestvo nekemu drugemu dediču.

* **Na Nikaragvi so 32 častnikov ustrelili.** Kakor poročajo iz Nikaragve, je pustil general Estrada 32 ujetih častnikov vladnih čet brez obsodbe kot veleizdajnike ustreliti. Častnike so pred usmrtitvijo na povelje generala Estrado nečloveško mučili.

* **Železniška nesreča v Kaliforniji.** V bližini mesta Metza v Kaliforniji je ekspresni vlak skočil s tira. Stroj in več vagonov je padlo čez večjo strmino. Pri tem je bilo šest oseb ubitih, 30 pa več ali manj ranjenih.

* **Amerika proti nemoralnim ženskam.** Amerikanci hočejo vsekako veljati za moralen narod. Dne 26. marca t. l. so v zveznem kongresu sklenili, da izženejo iz Zedinjenih držav vse nemoralne ženske, ki še niso amerikanske državljanke, torej tudi one, ki so že po več let v Ameriki. Stroške za izgon plačajo Zedinjene države same. Na izselniški otok Ellis Island so prignali iz vseh krajev Zedinjenih držav že več takih žensk, ki so živele od prepovedane obrti. Med njimi je največ Nemk in Židinj. — Sploh postopajo Amerikanci vedno bolj strogo proti izseljencem. Te dni so poslali iz New Yorka nazaj v Evropo nekega Angleža z ženo in šestimi otroci, ker si je pred leti razbil svoj nos in nima zdaj pravilne oblike.

* **Dvoboj na Dunaju.** Pred nekaj dnevi se je vršil na Dunaju dvoboj med poročnikom 10. huzarskega polka, Štefanom Aczelom pl. Kamencze in pariškim bogatinom Dumièrjem, in sicer zaradi Dumièrjeve soproge. Ker je ostal prvi dvoboj na pištole brezuspešen, se je vršil drugi na sablje, pri katerem je poročnik prebodel svojemu nasprotniku rebra ter ranil tudi pljuča.

Narodopisni muzej v Beli Krajini.

Malokateri okraj na Kranjskem ima še toliko starih običajev in navad, kakor ravno Bela - Krajina. Visoki Gorjanci nas ločijo od drugega dela Kranjske in le po dolgi vožnji z vozom je mogoče priti v ta lepi, prijazni del Kranjske dežele. Majhni grički, posejani z belimi zidanicami, tvorijo neko znamenitost Bele - Krajine in povzročajo, da ima Bela Krajina že na zunaj neko prijazno, prikupljivo lice, s katerim se nehote priljubi vsakemu tujcu. A tudi ljudstvo se zelo razlikuje po običajih od drugega prebivalstva Kranjske dežele. Mnogo posebnosti, ki jih je imela Bela - Krajina pred vsemi drugimi deli Kranjske, se je že poizgubilo, dan za dnevom jih je manj in bati se moramo, da se nam popolnoma poizgube — zlasti vsled železnice.

Da se te domače belokranjske vrednosti ohranijo, sklical je g. glavar Domicelj v Črnomlju 11. t. m. sestanek belokranjskih rodoljubov, ki se naj bi posvetovali o korakih, ki bi se v to svrho storili. Pozivu gosp. glavarja se je odzvalo precej veliko število Belokranjcev, ki so z velikim zanimanjem in navdušenjem sodelovali pri tem važnem posvetovanju. Gospod glavar je otvoril zborovanje ter poudarjal veliki pomen tega sestanka; za predsednika je bil na to izvoljen g. župnik Šašelj, ki že dolgo let neumorno deluje na tem polju v Beli Krajini. Pri zelo živahni debati, katere so se zlasti udeležili gg. župnik Šašelj, nadučitelj Lavšin, dr. Adlešič, prof. Jeršinovic, nadučitelj Šetina, Riko Fux, glavar Domicelj, Vukšinič in Milan Guštin, se je od vseh poudarjal veliki pomen te akcije za celo Belo Krajino in sklenilo se je, da se ustanovi društvo, ki bo imelo za nalogo, da nabira te dom. vrednosti. V delokrog tega društva bi spadalo naslednje: 1. Knjižnice (zlasti knjige tičoče se belokranjskih razmer); 2. publicistika; 3. zbiranje narodnega blaga; 4. zgodovina in umetnost; 5. naravne lepote (popis); 6. turistika (popis naših gora). Gospod glavar opozarja še na belokranjski govor, glasbo (narodne pesmi), belokranjske stavbe in narodno umetnost. Izvoli se na to odsek za sestavo pravil in sicer kot predsednik g. Domicelj, glavar v Črnomlju, prof. Jeršinovic, dr. Ogrin, župnik Šašelj, dr. Adlešič, Lavšin, Šetina, Riko Fux. Ker dosedaj še ni poslopja, v katerem se bi nabrane stvari lahko shranjevale, niti v Črnomlju, niti v Metliki, dal je g. Rauh prostore v svojem gradu pri Adlešičih na razpolago, ter tako omogočil, da se lahko začne takoj z nabiranjem domačih vrednosti. Upati je, da bode belokranjsko ljudstvo, brez razlike, novo društvo pri tem važnem delovanju podpiralo ter tako samo pomagalo graditi stavbo, ki bode sčasoma ponos celi Beli Krajini. Vse stvari, kakor n. pr. belokranjske noše, različni okraski na hišah, prešah, sodih, zanimivi ključavničarski izdelki, stare slike, ki so delo domačinov, staro pohištvo itd. itd. naj se za sedaj pošiljajo na naslov: G. Šašelj, župnik v Adlešičih.

S tem je storjen prvi velevažni korak za kulturno povzdigo Bele Krajine. Življenje belokranjskega ljudstva je zelo malo znano širom slovenske domovine, ako pa hočemo spoznati naše narodno življenje in mišljenje, — z eno besedo — narodno kulturo, moramo najprej zbrati materijal, kateri nam bode jasno predočil življenje in mišljenje našega ljudstva nekdaj in sedaj, kajti le na podlagi tega bode mogoče nadaljno delovanje v prospeh naše Bele Krajine.

Za kratek čas.

— Ti imaš čudovito srečo s svojimi ljubimci. Še nobeden te ni imel za norca. Kako pa to delaš?

— Ravnam se po nasvetu svoje ranjke mame, ki mi je zmeraj rekla: Punica, če te bodo kdaj moški spremljali in ti prisegali ljubezen — pri **zlatarskih izložbah** boš najlaglje spoznala, kolike so tisti čestilci vredni.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9·30
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	7·13
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·54
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·22

Efektiv.

5 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 14. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·15	94·35
4·2% srebrna renta	97·70	97·90
4% avstr. kronska renta . .	94·10	94·30
4% ogr. „ „ . .	92·15	92·35
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	486·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	311·—	323·—
„ zemeljske I. izdaje .	296·25	302·25
„ „ II. „ .	275·35	281·35
„ ogrske hipotečne . .	246·75	253·75
„ dun. komunalne . .	532·—	542·—
„ avstr. kreditne . . .	526·—	536·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·40	42·40
„ bazilika	28·55	32·55
„ turške	260·—	261·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda . .	671·—	672·—
Dunajske bančne družbe . .	542·50	543·50
Južne železnice	109·25	110·25
Državne železnice	741·50	742·50
Alpine-Montan	741·—	742·—
Češke sladkorne družbe . .	232·—	236·50
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·42	117·62
Franki	95·30	95·42
Lire	94·75	94·95
Rublji	253·—	253·75

Na prodaj je 1000 hrastov

na graščini Struga na Dolenjskem.

Poizve se pri 38

gospe pl. Fichtenau, Rudolfovo.

Vinski zakon

ki ga mora imeti nabitega vsak gostilničar, vsak vinski trgovec in vsak vinogradnik

sicer zapade strogi kazni

se dobiva v

„Narodni knjigarni“

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7

po 70 vin, s pošto 80 vin.

Razkrinkan!

»Grazer Tagblatt« je priobčil te dni hudoben in lažnjiv članek proti mestni policiji ljubljanski. V tem članku je napadal vse Slovence, jih nesramno grdil in podlo denunciral ter se zaganjal v mestno policijo, češ, podržaviti se mora, ker se predrzne zaradi posode, ki je bila postavljena na cesarjev spomenik, poizvedovati po **nemških** hišah in celo pri višjih nemških uradnikih, ko vendar te grdobije po zatrdilu »Grazer Tagblatta« ni nihče drugi storil kakor kak Slovenec.

To je bistvena vsebina tiste **infamije,** ki je prišla v »Grazer Tagblattu« na dan.

Zdaj pa vprašamo **c. kr. deželnosodnega svetnika Alberta viteza Luschana, če kaj sluti, kdo je ta članek provzročil.** Obračamo se do njega, ker se je on sam osebno zglasil na magistratu in tamkaj razvijal približno ravno iste misli in izrekel iste trditve, kakor so natisnjene v »Grazer Tagblattu«.

Ko se je c. kr. deželnosodni svetnik Albert vitez Luschan oglasil na policiji in tam izlil svoj žolč, da se je mestna policija upala pri njegovi služkinji poizvedovati, če v hiši ni zmanjkala kaka ponočna posoda, je dobil gospodine Luschan pojasnilo, **da mestna policija ni poizvedovala samo pri njem, da ni poizvedovala samo pri nemških strankah, marveč sploh po vsem mestu, pri Nemcih in pri Slovencih, pri uradnikih in slugah, pri duhovnikih in lajikih, pri bogatih in revnih, izkratka povsod in po vseh ljubljanskih hišah.** Policija je izvršila tako vsestranske poizvedbe, da bi prišla **storilcu** na sled, in to bi moral Luschan, če ni **prespal** tistega časa, ko je bil dodeljen državnemu pravdništvu, vendar spoznati kot potrebno in pravilno.

S tem pojasnilom mestne policije je bil gospodine Albert vitez Luschan temeljito **blamiran.** Te blamaže pa menda ni mogel prenesti in začel se je ujedati, zakaj poizvedujoči policijski organ **ni njega prosil dovoljenja, če sme vprašati njegovo deklo,** so-li še vse nočne posode gospodina deželnosodnega svetnika Luschana pri hiši in ni li bila morda katera ukradena. Pa tudi s tem manevrom, s katerim je hotel gospodine Luschan stresti svojo jezo, ni imel sreče. **Postavljen je bil namreč na laž,** kajti dokazalo se mu je, da policijski organ ni ničesar za njegovim hrbtom storil,marveč,da je z vednostjo **in z izrečnim dovoljenjem visokomogočnega gospoda Alberta viteza Luschana stopil v zvezo z njegovo deklo in si dovolil jo spoštljivo vprašati, če ni bila katera visokorodna** kahla iz zbirke visokorodnega **njenega gospodarja ukradena.**

C. kr. deželnosodni svetnik Albert vitez Luschan je po teh pojasnilih odšel z rotovža s tako dolgim nosom, da bi na njem lahko jahali vsi ljubljanski kazinotje. Dokazano mu je bilo, da nima niti sence vzroka kaki pritožbi, dokazano mu je bilo tako jasno, da mu je sapo zaprlo.

Po vsem tem je pa izšla zgoraj označena infamija v »Grazer Tagblattu«, v kateri se zrcali vse to, kar je Luschan govoril na policiji.

In to je vzrok, da smo vprašali g. Alberta viteza Luschana, če kaj sluti, kdo je pisatelj tega članka. Vemo sicer, da zna g. Albert vitez Luschan v uradu uprav virtuozno delati **pasivno resistenco,** a udajamo se upanju, da se bo vsaj glede našega vprašanja odrekel tej lepi navadi, ki je edini naslov, iz katerega je postal deželnosodni svetnik, ter nam milostno dal točen odgovor.

Nemški napisi.

Ritmojster pri škofovih amazonkah, Janez Kalan, je na nedeljskem zborovanju v »Unionu« mimogrede ubral tudi narodno struno. Pa nikar misliti, da je zbrane device podučeval o pomenu narodnega gibanja in o narodnih dolžnostih. Tako daleč se ni spozabil, kajti mož stoji na stališču, da ima narodno gibanje samo namen povečevati in utrjevati moč in veljavo cerkve in da je poglavitna narodna dolžnost vsakega Slovenca biti duhovčini pokoren in s sveto vnemo skrbeti za zadovoljnost in blagostanje dušnih pastirjev. Ritmojster pri škofovih amazonkah je ubral narodno struno v namen, da bi svojim poslušalcem vcepil v srce sum, da naprednjaki niso dobri narodnjaki. Da je njegova stranka od nemške šparkase podkupljena, da dela njegova stranka s koristmi slovenskega naroda kupčije, da prodaja Nemcem slovensko stvar, kakor rufijanka ženske, tega seveda ni povedal. Samo pritoževal se je, da izginjajo samoslovenski napisi v Ljubljani in da se zopet pojavljajo dvojezični. Ginljivo je popisoval, kako odpada čez nemške napise prilepljen papir in prihaja na dan zopet dvojezičnost. Tako ginljivo je znal to popisovati, kakor da je to opazoval na **hiši papeževega viteza** na Dunajski cesti. Vsakdo ve, koliko in s kakimi žrtvami smo se naprednjaki borili za samoslovenske napise in da obsojamo najostreje vsakega, kdor nima takih napisov. Saj je danes prav malo dvojezičnih ali samonemških napisov, **a kar jih je, tiste je videti samo pri Nemcih ali pa pri klerikalcih.** Ravno **stebri klerikalstva** imajo take napise, a vzlic temu se je upal ritmojster škofovih devic sukati stvar tako, kakor da so se naprednjaki izneverili narodni stvari. Če je Janezu Kalanu res kaj za samoslovenske napise, naj to pokaže z dejanjem, kjer to lako stori na pr. tam, kjer je zapisano: Carl Pollak« ali pa »Joh. Mathian, k. k. Hoflieferant«, a dokler tega ne stori, nima pravice se usajati.

Slovenski izletniki v Belgradu.

V četrtek opoldne so se vrnili slovenski izletniki iz Belgrada, njim na čelu pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki je priredilo izlet, da ponese čast in slavo slovenske pesmi med brate Srbe. In priznati se more, da je svojo nalogo, ki si jo je nadelo, rešilo nad vse častno. Koncert, ki ga je društvo priredilo, je bil, rekli bi, na viška popolnosti, če ga tudi presojamo popolnoma objektivno in če tudi ne uvažujemo salve aplavza, ki so pretresale gledališko ozračje ob vsaki posamni pevski točki. »Ljubljanski Zvon« si je s tem svojim koncertom izvojeval svoj prvi triumf in ta koncert ostane zapisan v njegovih analih,kot dogodek prve vrste, z zlatimi črkami. K temu triumfu pa so nemalo pripomogli pevovodja Waschte in oba solista, gospa pl. Foedranspergova in g. Iličić. Zlasti gospe Foedranspergovi, ki je s svojim srebrnozvonkim glasom in umetniško dovršenim petjem očarala občinstvo, se je mnogo zahvaliti na velikem uspehu, ki si ga je izvojeval »Ljubljanski Zvon«. Da pa se je izlet vobče tako vsestransko posrečil, je velika zasluga gospe Franje dr. Tavčarjeve, ki je izletu dala blesk svojega imena in svojega velikega ugleda, ki ga uživa na vsem slovanskem jugu. A še nekaj je, kar je dalo izletu posebno obilježje. Med izletniki so bile zastopane vse slovenske pokrajine in vsi slovenski sloji. V Belgrad so poslale svoje zastopnike Kranjska in Goriška, Štajerska in Trst, zastopani so bili vsi sloji, od državnega poslanca, na doli do skromnega kmeta, obrtnika in delavca, od prve narodne dame pa doli do preproste kmetske matere. Zato so se tudi prireditelji ekskurzije smeli z vso pravico ponosno med brati Srbi potrkati na prsa in vzkliknit: V našem taboru je Slovenija! In bratje Srbi so to uvaževali ter sprejeli Slovence z naravnost kraljevsko gostoljubnostjo in ljubeznivostjo. Pokazali so se prave demokrate, ki v resnici ljubijo in spoštujejo narod kot tak, ne pa samo posamne izbrance. Čast in hvala jim za to! Solze radosti in ginjenosti, ki so rosile lice preprosti mamici iz zelene Štajerske ob bratskem sprejemu, naj jim služijo v najvišje priznanje!

Zrakoplovci v Ljubljani.

Avijatika Frey Andrée in G. Ravetto, ki se zdaj udeležujeta letanja za svetovno mojsterstvo v Rheimsu na Francoskem, nameravata ali še v tekočem mesecu ali pa prihodnji mesec prirediti tukaj javno letanje po zraku. Njiju zastopnik pride že tekom prihodnjih dni v Ljubljano, da preskrbi in priredi vse, kar je potrebno. Oblastveno dovoljenje za to, gotovo silno zanimivo priredbo, je že izdano.

Požar v Mostah.

Včeraj popoldne je pred 5. uro udarila strela v hišo Franca Gruma v Mostah št. 78. Strela je hišo užgala in ubila psa. Ponesrečil ni nihče, ker slučajno ni bilo nikogar doma. Hiša je pogorela in znaša škoda 4000 K. Zgorelo je tudi mnogo sena. Na lice požara je prihitela požarna bramba iz Most, pod vodstvom načelnika Zakotnika in požarna bramba iz Bizovika, pod poveljstvom Čerina.

Na sprejem čeških izletnikov iz Prage,

ki bo danes zvečer ob 1/4 9. na južnem kolodvoru in na prijateljski sestanek v hotelu »Tivoli«, še enkrat opozarjamo.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Klerikalci in napredno učiteljstvo. Kakšna je ljubezen klerikalcev do šole, je že tako znana stvar, da je odveč o tem na dolgo in široko govoriti. Kjerkoli imajo klerikalci kaj govoriti, povsod se šoli godi slabo; dva najbolj eklatantna vzgleda sta Tirolska in Kranjska. Najslabeje se seveda godi tistemu učiteljstvu, ki ne mara trobiti v klerikalni rog, ki ne mara slomškariti, ampak misli in deluje v naprednem smislu. Napredni učitelj je bil vedno in vedno bo klerikalcem trn v peti. Preganjajo ga, kjer morejo, in to z najpodlejšimi sredstvi, z najumazanejšimi obrekovanji in lažmi. Znano je, kako grdo so preganjali učitelja Grmeka, nadučitelja Žirovnika itd. V zadnjem času so se spravili tudi nad učitelja Petriča v Rudniku pri Ljubljani. Porabili so že vsa mogoča sredstva, da bi tega moža, ki je dober učitelj, pa ima to veliko »napako«, da ni »Slomškar«, spravili v neprijeten položaj. Na Rudniku so kmetje klerikalnega mišljenja in plešejo tako, kakor jim v farovžu godejo. Nobena hudobnost seveda ne ostane nekaznovana in tako tudi ne bo ostala nekaznovana hudobnost rudniških klerikalcev. — Letos so klerikalci po Rudniku začeli o učitelju Petriču raznašati vesti, da je letos učenki Angeli Babšek zato napisal ugodno šolsko izpričevalo, ker mu je prinesla krače, salame, sultan - cigarete in portorike. Jožefa Babšek pa da zato ni dobila dobrega izpričevala, ker ni učitelju nič takega prinesla. Klerikalni možakarji: rudniški župan in posestnik Janez Babšek, posestnik Jernej Babšek, posestnik Janez Mlakar, posestnik Janez Jeršin in posestnik Juri Kamnikar so celo vložili na okrajni šolski

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Ko se je Angelik tako nenadoma sesedel in obležal na tleh, sta mu policijski uradnik in redar vsa preplašena priskočila na pomoč in ga spravila na noge. Policijski uradnik mu je hotel ponuditi stol, a je to opustil, ker se je izkazala nujna potreba sobo temeljito prezračiti in dati ubeglemu kapucinu priliko, da pride zopet k sebi.

Naposled je Angelik ves prepaden in zbegan sedel pred policijskim uradnikom in s tresočim se glasom odgovarjal na njegova vprašanja.

»Povejte mi vendar, ljubi gospod,« je rekel uradnik sočutno, »kaj se je vendar z vami zgodilo? Ko se je med babnicami raznesel glas, da ste se kar iz kute vzdignili in zleteli živ v višave, je policija vprašala v kapucinskem samostanu, kaj da je z vami, in dobila je odgovor, da ste prostovoljno samostan zapustili. Ali je to resnično?«

»Prosim, gospod cesarski, to ni resnično, da sem živ v nebesa zletel... resnično pa je, da sem samostan prostovoljno zapustil. O, da prostovoljno in prosim vas, blagi, plemeniti gospod, nikar me ne pošljite nazaj.«

In Angelik je zdrknil s stola in je padel na kolena in je s povzdignjenimi rokami prosil:

»Oh, gospod, nikar me ne pošljite nazaj v samostan! Vi ste gotovo framazon, prosim vas pri vseh framazonskih svetnikih, nikar nazaj v samostan.«

Strme je gledal policijski uradnik obupajočega Angelika.

»Ali ljubi gospod,« mu je zaklicala, »saj vas nihče ne sili, da bi šli nazaj v samostan. To je bilo mogoče po avtrijskih postavah, zdaj pa veljajo tu francoske postave. In po teh gre lahko vsak iz samostana, kdor hoče in nihče na svetu nima pravice ga siliti, da bi šel nazaj.«

Angelik je to poslušal kakor razodetje iz nebes. Po njegovem obrazu se je razlila sama blaženost, planil je pokonci in v skrajni razburjenosti je zaklical:

»Kaj pravijo? Ali je to mogoče? Ali je to res? Slišijo gospod, naj to zapišejo! Naj to zapišejo na tak papir, na katerem je štempelj in naj zraven pritisnejo cesarskega ptiča. Naj to zapišejo, da bom lako vsakemu ponudil pod nos.«

»Tega ni treba, ljubi gospod,« je dejal uradnik. »Živa duša vas ne bo vprašala in kapucini sami so sporočili, da vas več ne priznavajo za svojega.«

»Kako me to veseli! Oh, in jaz sem se tako bal!«

Naenkrat je Angelik utihnil in postal zopet ves plah.

»Ne zamerite, gospod cesarski, če vas še nekaj vprašam. Ali velja ta nova postava samo za kapucine, ali tudi za druge redove?«

»Za vse, brez izjeme.«

»Tudi za ženske?«

»Tudi.«

Angelik je zavzdihnil, srečen izraz se je pojavil na njegovem obrazu, in sladko je dihnil:

»Potem se pa tudi Špelici ni več bati, da bi morala nazaj v klošter. Oh, gospod, ko bi jaz vedel, kako je framazonskim svetnikom ime, jaz bi se vsakemu posebe zahvalil.«

Zdaj, ko je bil Angelik popolnoma potolažen in pomirjen, tako za svojo usodo, kakor za usodo svoje ljubljene Špelice, se je vedrega lica vsedel zopet na svoj stol in je drage volje odgovarjal na vsa vprašanja policijskega uradnika.

»Veste, gospod cesarski,« se je opravičeval, »jaz sem bil tako nesrečen in žalosten, da sem se iz samega obupanja sinoči opil. Saj me je sram, ali saj nisem vedel, kaj sem delal. V kloštru se mora človek navaditi pijančevanja.«

»Saj se je že marsikaj slabega slišalo o kapucinskem samostanu,« je menil policijski uradnik. »Vi bi mi lahko marsikaj povedali in bi storili s tem cesarski vladi veliko uslugo.«

Angelik se je hipoma spomnil, v kakem strahu so bili kapucini pred francosko vlado in kako so se vedno bali, da jih prepodi iz Ljubljane.

»Ta bi rad kaj slabega izvedel o kapucinih,« si je mislil Angelik, in bistro pogledal policijskega uradnika. »To me zelo veseli. Čakajte, ljubi moji nekdanji sobratje, jaz vam bom plačal, kar ste mi storili.«

Glasno pa je z globokim vzdihom in svetohlinsko povešenimi očmi rekel:

»O, cesarski gospod — ne zamerite mi, če prosim, da bi smel molčati. Ne sodite, da ne boste sojeni, je zapisano v svetih bukvah. Saj bi se dalo marsikaj povedati, kajti tudi kapucinsko meso je slabo, a kaj bi vlačil take stvari na dan. In na zadnje bi moral še pričati pred sodnijo, in to bi mi bilo strašno hudo in me je tudi sram, take reči pripovedovati.

Policijski uradnik je vrgel čez očala oster pogled na Angelika, a ta je znal svojo vlogo tako izvrstno

svet tozadevno ovadbo. Dne 30. maja je okr. šol. nadzornik Gabršek nadzoroval šolo v Rudniku in je pri tej priliki učitelju Petriču — ki do tistega časa ni nič vedel, kaj se proti njemu kuha — povedal o ovadbi, v kateri občinski odbor zahteva o omenjeni stvari »strogo preiskavo«. Učitelj Petrič je seveda klerikalne poštenjake tožil zaradi žaljenja časti. Včeraj je bila pred tukajšnjim okr. sodiščem obravnava, h kateri pa žal ni bilo ravno glavnega povzročitelja onih obrekovanj, posestnika Kamnikarja. Ostali so se vsi izgovarjali na Kamnikarja, češ on ima za resničnost teh trditev dokaze. Sami pa dokaza resnice sploh niso nastopili. Glavna priča, učenka Angela Babšek, izpove, da učitelju Petriču nikoli ni ničesar prinesla in da zadnje leto sploh ni bila pri njem v šoli, temveč pri učiteljici; učitelj Petrič ji torej sploh ni pisal izpričevala. — Razprava se včeraj ni dokončala, ker bo treba pozvati še enkrat soobdolženca Kamnikarja, ki včeraj ni prišel. O izidu te, za naše razmere veleinteresantne obravnave, bomo poročali.

Nepošteni žganjar. V neko gostilno na Sv. Jakoba trgu je pred kakima dvema mesecema jel zahajati žganjar Peter Korenički. Prišel je vsak dan po dvakrat, in vsakokrat si ga je privoščil frakeljček. Natakarici pa ni nikoli nič plačal, češ, da plačuje direktno gostilničarki. Nekega dne pa je stvar le prišla slučajno na dan, ker je natakarica vprašala gostilničarko, če ji Korenički res kaj plačuje. Gostilničarka pa o tem ni vedela ničesar. Žganja je Korenički popil v dveh mesecih za približno 24 K. Sodnik ga je zato obsodil na 14 dni zapora.

Akademiki! Abiturijenti!

Novo akademično ferijalno društvo.

Med narodno - naprednim slovenskim dijaštvom že dolgo pogrešamo trdne organizacije, programatske enotosti in življenske sile, ki bi povzdignila naše dijaštvo, važen socijalni faktor, na ono stopnjo ugleda in upliva, ki bi ga lahko doseglo in moralo imeti.

Po večletnem trudu in smotrenem delu je sedaj dozorel načrt, osnovati v Ljubljani akademično ferijalno društvo narodno - naprednega dijaštva. O važnih nalogah novega društva predvsem o samoorganizaciji naše mladine in o provetnem delu, govorili bomo na svojih ustanovnih posvetovanjih. Za sedaj omenjamo le namen društva v splošnem:

1. Organizovati slovensko narodno - napredno dijaštvo na temelju nacijonalizma, svobodomiselnosti in demokratizma, da se usposobi za narodno, kulturno in zlasti za poljudno delo.

2 Gojiti med člani družabno življenje.

3. S splošno in vseobsežno izobrazbo jačiti Slovence duševno in gospodarsko ter krepiti njihovo narodno samozavest.

Mnogo je naprednih dijakov-delavcev, ki so dosedaj nezadovoljni stali ob strani. Kdor pa ima veselje do neoviranega dela, bo šel sem, kjer se zbira četica, kateri je zagotovljen vsakoletno večji prirastek in sedaj ob začetku vabi k sebi vse, ki čutijo silo do ustvarjenja, pa je ne morejo razviti vsled nezadovoljivih razmer.

Naše novo akademično ferijalno društvo ne bo nasprotno slovenskim naprednim akademičnim društvom. Išče celo stika z njimi in bo zlasti tudi delovalo za zvezo vseh narodno-naprednih akademičnih društev v organsko celoto, da se usposobimo za večje akcije.

Naše organizacije in od raznih strani so že veselo pozdravile našo idejo. Vsled tega vzpodbujeni, prosimo sedaj vse one, ki nameravajo pristopiti našemu društvu, da javijo to na naslov: **Milko Naglič,** pravnik, Ljubljana, Ilirska ulica št. 25, pritličje, kjer dobe tudi potrebnih informacij.

Obenem naznanjamo, da se vrši prvo posvetovanje glede novega društva v soboto, dne 23. julija ob pol 5. popoldne v sobi »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski (III.) okraj« (Pred igriščem št. 3, pritličje).

Posvetovanje bo privatnega značaja in imajo pristop le oni, ki imajo namen, pristopiti društvu.

Akad. O. s. n. n. d.

Razne stvari.

***Iredentske demonstracije v Rimu.** Iredentska društva v Rimu so hotela prirediti demonstrativne slavnosti v korist tržaškega vseučilišča. Ker se jim pa to ni posrečilo, izdajo samo manifest na rimsko prebivalstvo.

* **Senzačno odkritje v Ferrerjevem procesu.** V španskem parlamentu je v debati o barcelonskih dogodkih socialist Iglesias zopet dokazoval nezakonitost Ferrerjevega procesa. Prečital je izjavo avditorja Santamarine, iz katere je razvidno, da ni šlo za vojaško ustajo. To izjavo v korist Ferrerja je pa uničil višji avditor Pastor, znan zagrizen klerikalec in Santamarina je bil prisiljen izstopiti iz sodnega dvora. V parlamentu je to odkritje vzbudilo veliko senzacijo. Na koncu svojega govora je Iglesias zahteval, naj se predlože vsi akti o tem procesu, da se dokaže, da je bil Ferrer obsojen samo na podlagi izpovedi nekega klerikalnega urednika.

* **Nag pasažir.** Te dni so v Bernu naložili v odgonski voz nekega moža, ki so ga imeli prepeljati v Bremgarten. Ko je voz dospel do svojega cilja, je paznik odprl vratca, da bi jetnik zlezel iz svoje kletke. V velikansko presenečenje paznika in vseh okolu stoječih ljudi, se je počasi skobacal iz voza na cesto popolnoma nag človek. Ko je svoje ude pošteno pretegnil, je začel sredi trga v najnaravnejši obleki plesati. Ko se je paznik počasi zavedel, kaj da se je pravzaprav zgodilo, je pograbil konjsko odejo, jo vrgel čez jetnika ter ga odpeljal radovednemu občinstvu izpred oči.

* **Upor na ladji.** Španski grof Tolna je nedavno napravil na svoji ladji izlet na otok Madeira. Z njim so bile tri dame, njegova žena in dve njeni prijateljici. Za poveljnika ladje, takozvane jahte je bil grof sam. V neki noči že blizu Madeire so se mornarji dogovorili, da si prilaste grofovo premoženje, njega in njegovo spremstvo pa pobijejo. Napadli so najprej dva ladijska častnika ter ju zvezali. Nato so krenili proti damski kajiti, toda v tem trenotku je stopil iz svoje kajite grof Tolna, oborožen z dvema revolverjema. Uporniki so se oboroženi z noži obrnili proti grofu. Ko so uvideli, da se grof ne namerava šaliti in sta se dva mornarja že valjala od kroglje zadeta na tleh, so se ostali umaknili. Na to so se pogodili z grofom na ta način, da so mu izročili glavna dva krivca, drugi pa smejo svobodno oditi. Grof Tolna je nato plul naravnost v pristanišče, kjer je izročil kolovodji upora oblasti, ostale mornarje je pa tudi takoj odpustil iz službe.

* **Nova stavba se je zrušila.** Na neki pristavi blizu Frysztata v Šleziji se je vsled velikega viharja zrušilo zidovje neke nove stavbe. Šest delavcev je padlo s stavbo ter se težko poškodovalo.

* **Ponarejeno mleko.** V Budimpešti se jako hitro razširja tifus. Začetkoma so mislili, da povzroča voda bolezen. Zdaj se je pa izkazalo, da bolezen povzroča ponarejeno mleko, katero dovažajo iz okolice v mesto. Treba je torej jako paziti, posebno v poletnem času pri uživanju mleka.

* **Razna zastrupljenja vsled zavžitih jedi.** V Volštinu na Poznanjskem je pri neki veselici meščanskega društva zbolelo dvajset oseb, ki so pili črno kavo. Pojavili so se znaki zastrupljenja. Kava je bila namreč kuhana v bakrenem kotlu. Istega dne so zboleli v sosednem kraju vsi nastavljenci neke trgovine. Opoldne so jedli ribje konzerve. Vsi so zboleli zaradi zastrupljenja z ribami. En sluga je že umrl, del drugih nastavljencev se pa nahaja v smrtni nevarnosti.

* **Grozoviti čini blaznega.** V Železnem brodu na Češkem se je zgodila krvava drama. Nek posestnik je zblaznel ter je na barbarsk način umoril vso svojo rodbino. Svojega najstarejšega otroka je umoril z brcami, najmlajšega je vtaknil v lonec z vrelo vodo, svoji ženi je porezal ušesa, končno je s sekiro razklal svojemu očetu glavo ter obesil svojo mater. Blaznika so le z največjim trudom ukrotili.

* **Umori.** V Mondseeju na Zgornjem Avstrijskem je neka opekarniška delavka, Katarina Zjola, iz Galicije, umorila svojega novorojenega otroka ter vrgla truplo v stranišče. Storilko so prijeli. Čin je na to priznala. — V sredo so dobili v nekem parku v Hebu 30letnega krojaškega mojstra Jožefa Vogelja iz Berolina mrtvega s prestreljeno glavo. Oropan je bil vsega, kar je imel pri sebi. O storilcu ni sledu. — V Marmaros-Sigetu so prijeli drugo ženo trgovca Zeppelsauerja, ker je svojega štirinajstletnega pastorka, pridnega in izvrstnega učenca, s sekiro ubila. Hotela je obuditi sum, da se je zgodil samomor, vendar so ji pa dokazali, da je ona morilka.

* **Lep nemški pisatelj.** Pred palačo grofa Henckel-Donnersmarcka v Berolinu so aretirali nemškega pisatelja Edvarda H. (celega imena nemški listi ne poročajo). Skušal je namreč od grofa izsiliti celega pol milijona mark.

* **Roparski napad.** V neki vasi pred Florenco so oboroženi briganti napadli oba ameriška brata Boita, ki sta ravno na poročnem potovanju, ter so zahtevali odkupnino. Amerikanci so imeli samo 20 lir pri sebi. Ženske so morale iti v Florenco po denar, moške so pa banditi odpeljali s seboj. Šele ko so banditi dobili 800 lir, so jih izpustili.

Najnovejše vesti.

Protižidovsko gibanje na Ruskem.

Kijev, 15. julija. Protižidovski izgredi se nadaljujejo. Začeli so tudi uničevati židovske trgovine.

Kijev, 15. julija, 35 židovskim trgovcem je bil odklonjen sprejem v trgovsko zadrugo. S tem se je pričelo preganjanje Židov tudi s strani upravnih oblastev.

Spopolnjen Ehrlichov preparat.

Berlin, 15. julija. Kakor poroča prof. Maselaut iz Pariza, se je posrečilo voditelju dermatologičnega oddelka dru. Wexelmannu znani Ehrlichov preparat 606 proti sifilističnim boleznim v toliko spopolniti, da sedaj injekcija ni več združena z onimi strahovitimi bolečinami. Dr. Wexelmann poroča dalje tudi, da je s tem novim spopolnjenim preparatom delal poizkuse pri nad 50 pacijentih in da so se vsi izborno obnesli.

Za kratek čas.

Župnik: Kako spričevalo vam je dal dosedanji vaš gospodar.

Kuharica: Čitajte! Da sem zvesta in marljiva . . .

Župnik: To je prav.

Kuharica: . . . . in **krepostna.**

Župnik: Če se hočete **poboljšati,** lahko pri meni vstopite v službo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 15. julija 1910.

Termin.		
Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·45
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·16
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·52
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·19

Efektiv.

5 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 15. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·10	94·30
4·2% srebrna renta	97·70	97·90
4% avstr. kronska renta	94·05	94·25
4% ogr. „ „	92·20	92·40
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	474·—	486·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	309·—	321·—
„ zemeljske I. izdaje	296·25	302·25
„ „ II. „	276·25	282·25
„ ogrske hipotečne	247·50	253·50
„ dun. komunalne	532·—	542·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa	64·50	68·50
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·55	32·55
„ turške	258·—	259·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda	671·—	672·—
Dunajske bančne družbe	542·75	543·75
Južne železnice	108·50	109·50
Državne železnice	742·—	743·—
Alpine-Montan	741·25	742·25
Češke sladkorne družbe	233·—	235·—
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·40	117·60
Franki	95·27	95·47
Lire	94·75	94·95
Rubiji	252·75	253·75

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2,

nasproti kavarne „Evropa"

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno 3

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

V založbi „Narodne knjigarne" v Ljubljani je pravkar izšel

zgodovinski roman izza francoskih časov

Ljubezen Končanove Klare

Spisal Fr. Remec.

Cena brod. K 1·50, vez. K 2·50, po pošti 20 v več.

Ta roman je vzbudil že v podlistku „Slov. Naroda" občno pozornost ter se je moral na splošno zahtevo ponatisniti.

igrati, da je celo premotil starega in izkušenega moža pravice.

»Siliti vas pač ne morem, da bi mi povedali, kar veste, a če bi gosposka sama kaj izvedela, se pričevanju ne boste mogli umakniti,« je previdno rekel policijski uradnik. »To pa morate že povedati, iz kakih vzrokov ste pobegnili iz samostana, kajti policija ima dolžnost, da to dožene. To zahteva postava.«

»A če pa postava tako govori, potem seveda ne smem molčati,« se je oglasil Angelik. »Postava je postava, naj bo cesarska ali posvetna.«

»Kako ste torej prišli v samostan in kaj vas je pripravalo, da ste pobegnili?« je vprašal policijski uradnik, in kakor bi se igral, vzel pero v roke in primaknil k sebi papir.

»Sva že skupaj,« se je sam pri sebi smehljal Angelik. »Fant, pazi, kaj boš govoril; birič si bo vse zapisal, glej, da te ne bo mogel za jezik prijeti.«

In potem je pobožno vzdihuje začel Angelik lagati. Lagal je tako, da je sam sebe občudoval, in kadar je kako prav krepko povedal, mu je stopila pred oči podoba patra Špinače in zadovoljen si je rekel: »Zdaj vam jih pa jaz naštevam, da boste imeli dovolj.«

(Dalje prihodnjič.)

Nemška gimnazija v Ljubljani.

Po krivdi klerikalcev je vlada pred leti ustanovila v Ljubljani samostojno nemško višjo gimnazijo, dasi niso dani zanjo nobeni predpogoji.

Naš list je že takrat naglašal, da ta zavod ne bo mogel uspevati, ako se ga ne bo umetno skušalo držati na površju.

Naša prorokovanja so se uresničila.

Nemška ljubljanska gimnazija jedva vegitira in ako bi se ji ne prilivalo na umeten način hrane, morala bi jo vlada že zdavna zapreti.

Gimnazija je imela letos šest razredov. Na vseh teh razredih je bilo 127 rednih učencev in 15 privatistov, torej skupaj 142 gojencev.

To je za višjo gimnazijo gotovo zelo neznatno število in smelo lahko trdimo, da bi vlada enak slovenski zavod brez pardona opustila, ako bi imel tako neznatno števileе dijakov, kakor nemška gimnazija.

Seveda tu pa gre za nemški zavod in pri tem zatisne dobra naša vlada prav rada obe oči.

Pa tudi profesorji na zavodu store svoje, da mu zagotove življenje.

Zavedajo se, da je število dijakov, ki obiskujejo gimnazijo, tako neznatno, da bi se skoro ne izplačalo držati zanje profesorje.

Ker se ni nadejati, da bi pri nedostajanju podmladka v nemških vrstah, to število poskočilo, skušajo na umeten način to števileе vzdržati, ako se ga ne dá že pomnožiti.

Prakticirajo pa to tako-le:

Drže se načela, da ne sme na njihovem zavodu dobiti po možnosti nihče nezadostnega reda, pač pa mora gimnazija producirati čim največ odličnjakov.

S tem zdravim, a malo »honorowim« načelom sta z enim udarcem ubiti kar dve muhi: Prvič se s tem ne skrči število dijakov, drugič pa je to milo in prizanesljivo postopanje profesorjev nasproti učencem silna privlačna sila za vse one elemente, ki so preleni, da bi se učili, ali pa imajo v glavi premalo soli za učenje.

Sedaj pa poglejmo, kako nemški profesorji praktično uveljavljajo svoje principe.

Kakor smo že navedli, je štela nemška gimnazija v preteklem šolskem letu 142 učencev s privatisti vred.

Izmed teh jih je dobilo **prvi red z odliko 49, prvi red 86, drugi red pa samo 4.**

Odličnjakov na tem zavodu je torej **več kakor ena tretjina,** propadla pa je samo četvorica. Pa naj še kdo reče, da niso imenitni pedagogi ti nemški profesorji, ki dosezajo pri notorično slabem dijaškem materijalu tako kolosalno ugodne učne uspehe!

Ali je še v Avstriji kak zavod, kaka gimnazija, na kateri bi propadli samo štirje dijaki?

Nabavili smo si letna poročila najrazličnejših avstrijskih gimnazij, a v ni enem izmed njih nismo našli niti približno tako ugodnih učnih uspehov.

Sedaj nastane vprašanje: ali so profesorji tako umni in spretni vzgojevalci, ali pa so učenci tako brihtne glavice, da uspevajo v naukih tako sijajno?

Kdor pozna profesorski materijal na nemški gimnaziji, ki je menda najnesposobnejši v Avstriji, in obenem tudi učence, ki se rekrutirajo iz naših »nemških« slojev, bo vedel, kako se fabricirajo učni uspehi na zavodu, kjer gospodari pedagoška kapaciteta Aleksander Pucsko.

Morda bi bilo dobro, ako bi se za stvar nekoliko zanimala naša šolska oblast. Brez dvoma bi prišla v položaj, da bi morala vzeti veliko metlo, da bi pomedla ta avgijev hlev.

Deželni odbor in naši blazniki.

Ko smo pretekli četrtek opozorili slovensko javnost na **kričeče nedostatke** v naši deželni blaznici in v opazovalnem oddelku, oglasil se je v petek ljubljanski »Slovenec« kot oficijozno glasilo našega deželnega odbora ter ne da bi tajil te nedostatke, zvrnil vso krivdo enostavno na slovenski liberalizem, češ da je on kriv vseh teh nedostatkov. V ti trditvi se pa zrcali višek ligvorjanstva. »Slovenec« je namreč popolnoma pozabil, da je uprav **nagajiva in frivolna obstrukcija** s strani S. L. S. pred zadnjimi novimi volitvami v naš deželni zastop **onemogočevala vsako redno delovanje poprejšnjega deželnega zbora in torej tudi vsako skrb za deželno blaznico,** ker poprejšnji deželni zbor v očigled ti frivolni obstrukciji niti v položaj ni prišel nameniti in dati denar za uboge in zanemarjene blaznike. Šele v zadnjem zasedanju, ko je dobila S. L. S. absolutno moč in nadvlado v našem deželnem zastopu, se je dovolilo za odpravo nedostatkov v deželni bolnici in na opazovalnem oddelku svoto 150.000 kron in ne samo 100.000 K, kakor smo mi navajali. Vzlic temu, da je torej deželni zbor dovolil v zgoraj namenjeno svrho znatno svoto 150 tisoč kron, pa klerikalna večina našega deželnega odbora **do sedaj še ni z mazincem mignila,** da bi se ta denar uporabil za deželno blaznico in za opazovalni oddelek, dasi je najti pri obeh **take nedostatke, ki kriče naravnost do nebes!** Zato smo upravičeno očitali klerikalni večini našega deželnega odbora, da glede blaznice in opazovalnega oddelka **zanemarja svoje dolžnosti** in da je vsled tega tudi **kriva vseh nesreč in nezgod,** ki se zgode bodisi v deželni blaznici, bodisi na opazovalnem oddelku. Da ne bode oficijozno glasilo klerikalne večine našega deželnega odbora zopet prišlo na dan s samim zanikanjem, naj nam od svojih informatorjev v deželnem odboru preskrbi točne in resnične odgovore na sledeča vprašanja: 1. **Koliko več** je blaznikov v deželni blaznici, kakor bi jih pa smelo biti po hišnem redu in po zahtevah znanosti? 2. Ali ni res tudi opazovalni oddelek tako **prenapolnjen,** da se mora dan na dan **odklanjati** iz tega razloga tudi **občenevarne bolnike?** 3. Ali se ni na opazovalnem oddelku pred nedavnim **obesil** umobolni bolnik? 4. Ali ni na opazovalnem oddelku pred nedavnim **umoril** bolnik drugega bolnika? 5. Ali ne vladajo sploh na opazovalnem oddelku z zdravniškega stališča **tako škandalozne razmere, da bi morala vlada ta zavod takoj zapreti, ako bi si ta zavod ogledala nepristranska strokovna komisija?** Za enkrat naj nam klerikalna večina deželnega odbora odgovori na gorenja vprašanja, potem bodemo pa prišli na dan še z raznimi podrobnostmi.

Protestni shod in vladne zapreke.

Danes v nedeljo ob 10. dopoldne se vrši v Mostah »Pod Lipo« **protestni shod.** Vlada je vsled tega vsa plašna ter je pustila na lepakih prelepiti besedilo: **»proti klerikalnovladnemu režimu«,** bilo bi ji najljubše, da bi shoda sploh ne bilo. **Zato pa Moščani! s podvojeno agilnostjo od hiše do hiše, od moža do moža, da nihče na shodu ne manjka!**

Zanesljiva posojilnica.

V Tomišlju pri Ljubljani imajo klerikalci svojo »Hranilnico in posojilnico«. Seveda ima pri tem zavodu prvo in zadnjo besedo tomišeljski župnik. Kako in kaj je pri tem zavodu s knjigovodstvom, tega seveda nihče ne ve, a da mora vladati v tej »Hranilnici in posojilnici« vzoren red, še vzornejši kakor v cerkvenih računih, to priča sledeči dogodek. Do župnika Antona Knifica je prišel posestnik Š. in mu spoštljivo naznanil, da bi rad dvignil svoj v »Hranilnici in posojilnici« naloženi denar. Župnik je moža malo pisano pogledal in ga premeril, prav kakor bi ne mogel umeti, da si mož upa zahtevati svoj denar, a naposled mu je vendar ugodil. Posestnik Š. je vzel, kar mu je župnik dal, ne da bi denarja preštel. Najbrž je pozabil šteti, ker je bil tako vesel, da je svoj denar zopet videl. Dobljeni denar je posestnik Š. naravnost nesel v neki ljubljanski denarni zavod. Ko pa tam preštejejo denar, so bili primorani posestniku Š. povedati, da je položil na mizo **60 K manj**, kakor jih je bil napovedal. Mož se je čudil in čudil in natanko povedal, kako je denar dvignil, da ga ni preštel, a da ga je naravnost prinesel v zavod. Posledica posvetovanja pri tem zavodu je bila, da je tomišeljski župnik dobil pismeno obvestilo, da je posestniku Š. izplačal 60 K premalo. Pismo je zaleglo. Župnik je namreč moža poklical k sebi in mu brez obotavljanja in brez ugovora izplačal 60 K ter mu sladko rekel: »Jaz sem se zmotil, pa nikarte o tem nikomur praviti«. Posestnik Š. maje še danes z glavo in se čudi. Ne le, ker se je župnik takoj spomnil, da se je zmotil in mu odštel denar, nego tudi zato, ker ga je župnik prosil, naj nikomur nič ne pove o tej zmoti in ker je bil ž njim jako prijazen, kar sicer ni njegova navada.

Požar v Laverci.

Včeraj popoldne okrog 6. je čuvaj na Gradu opazil, da gori pri Lenčetu na Laverci. Takoj je dal znamenje s topom, skoro na to pa je došla Gasilnemu društvu iz Laverce brzojavka, v kateri se jo prosi, da naj prihiti na pomoč. Gasilno društvo se je nemudoma napotilo na Laverco. Gorelo je gospodarsko poslopje nasproti Lenčetove gostilne, stoječe na drugi strani ceste. V poslopju spodaj se nahajajo vinske kleti, zgoraj pa je shramba za seno, za kmetijsko orodje in poljske pridelke. Ob strani je malo stanovanje. Ogenj je nastal okrog 5. popoldne in sicer, kar je zelo čudno, sredi poslopja. Mahoma je bilo vse v plamenu. Suho seno je gorelo, kakor da bi bilo polito s petrolejem. Dasi sta prišli kmalu na pomoč ognjegasni društvi iz Škofljice in Ljubljane, vender nista mogli mnogo več pomagati, zakaj poslopje je čudovito hitro pogorelo do zidovja. Gasilci so se torej večinoma morali omejiti na to, da omeje požar, kar se jim je tudi posrečilo. Dasi še pod pepelom vedno tli, vender je vsaka nadaljna nevarnost popolnoma izključena. Kako je požar nastal, nihče ne ve. Sodijo splošno, da so padale z dimnika, ki se nahaja v stanovanju, iskre na streho in jo vžgale, dognano pa to še ni. Ker so kleti v poslopju obokane, je seveda vino ostalo nedotaknjeno. Škode je, kakor pravijo, okrog 10.000 K. Škoda je le deloma pokrita. Poslopje je bilo zavarovano pri »Asicurazione Generali«.

Pošta v Šiški v nemških rokah?

Služba poštarja, oziroma poštarice v Šiški je razpisana. Za to mesto prosi cela vrsta usposobljenih poštnih uslužbencev z dežele, zlasti takih, ki imajo otroke in ki bi vsi radi dobili to mesto, da bi potem lahko svojo deco pošiljali v sredne šole. Človek bi mislil, da bo službo dobil eden izmed teh, kar bi bilo tudi edino umestno. Toda kakor smo poizvedeli iz zanesljivega vira, ima pri oddaji te službe že svoje prste vmes nemški »volksrat«, ki je odlo-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

VIII.

Svoboden mož! Šele v trenotku, ko je Angelik zapustil policijski urad, je popolnoma pojmil in razumel, kaj se to pravi, biti svoboden mož. Zavest, da niti njega, niti Adelgunde ne more nihče spraviti nazaj v samostan, je bila tako vesela in osrečujoča, da bi bil Angelik najraje klobuk v zrak metal in pri belem dnevu vriskal po ljubljanskih ulicah.

Ko je od policije korakal proti svojemu skromnemu stanovanju, ni nič slutil, kaj se je bilo med tem zgodilo z njegovimi nočnimi znanci. Na policiji je samo vprašal, če so tudi Adelgundo izpustili, in ko so mu to potrdili, je bil brez skrbi, kajti mislil je, da je na njegovem stanovanju. Tam pa je ni bilo. Tam mu niso samo z žaljivimi besedami in trdimi očitki povedali, da ga gospodinja nič več ne mara pod streho, tam mu niso samo ukazali, naj svoje stvari takoj pobere in ž njimi vred izgine, nego povedali so mu tudi, da se Adelgunda od minule noči sploh ni več prikazala v hiši.

To je pregnalo iz Angelikovega srca vse veselje. Kaj mu je bilo za zmerjanje in za stanovanje! Hišni gospodinji je slovesno obljubil specijalna trpinčenja v peklu in s tem je bila zanj ta stvar opravljena. A kam je izginila Adelgunda, kaj se je ž njo zgodilo? To je bila skrb, ki mu je legla na srce. Pospravil je svoje stvari v zveženj, ki ga je dal spraviti bližnji branjevki,in je šel potem iskat kraljico svojega srca. Brez preudarka je begal po ulicah, izpraševal vsakovrstne ljudi po njej in ker ni našel nobenega sledu, je žalost in obupanje svojega srca tolažil z brinovčki in s cvičkom v vsaki krčmi, kjer je po njej poizvedoval.

»O ti zvezda mojega življenja!« je vzdihoval bridko. »Ti moja Špelica! Zakaj nisi, kakor prava zvezda, ki se prikaže samo zvečer, zjutraj pa zopet izgine. Kako bi bila midva srečna in jaz bi ne imel nobenih skrbi in nobenih stroškov.«

Med tem, ko je Angelik tako begal po mestu in iskal svojo izvoljenko, se je Adelgunda razposajeno valjala po stari prostorni zofi v veliki sobi stare visoke hiše v Gospodskih ulicah. Z drugimi razgrajači vred je bila že zgodaj zapustila policijski zapor, kajti prisojena je bila vsakemu mala globa, ki so jo takoj plačali in se potem razšli. Z enim izmed teh je šla tudi Adelgunda. Povedal ji je, da ima prijateljico, ki pri gledališču v zboru poje in ki rada tudi v »Pekel« prihaja in ponudil ji je, da jo popelje k njej in da tamkaj počaka »brata«.

Adelgunda je to ponudbo rada sprejela in se ni kesala. Gledališka pevka je bila že nekoliko starejša ženska, po rojstvu Tržačanka, ki je videla mnogo sveta in je mnogo doživela. Sprejela je Adelgundo prijazno in postali sta takoj prijateljici. Ker je bila Adelgunda trudna, je legla na pevkino posteljo in med vedno zaupnejšimi pogovori jima je hitro tekel čas.

Pri teh pogovoriih je Adelgunda tudi povedala, da je minulo noč preživela v »Peklu« in je pri ti priliki izvedela, da je ta pevka tista ženska, kateri je bil Angelik odnesel obleko.

»Ne morete si misliti, kako divjanje je nastalo, ko smo spoznali, da je izginila moja obleka,« je pripovedovala pevka Olimpija. »Mislila sem iz začetka, da jo je kdo za šalo skril. Preiskali smo vso hišo, a obleke nikjer ni bilo. Ti vinjeni ljudje so kar tulili veselja, ko sem jaz v sami srajci begala po gostilni in iskala svojo obleko. Posli so mi hoteli posoditi najpotrebneje, da bi šla domu, a ti pijanci tega niso pustili.«

»Kako ste pa prišli domov«, je vprašala Adelgunda, ki se je skrbno varovala izdati svojo tajnost, da je namreč ona sama v tej obleki dokončala svoj beg iz samostana.«

»Oh, to je bilo najhuje in tudi najsmešneje«, je pripovedovala pevka. »Kaj takega pa še nisem doživela. Zavili so me v velik plašč in ker se nisem mogla braniti in kričati, tudi nisem mogla, toliko sem se smejala, so me naravnost nesli pred kapucinski samostan. Predno sem še spoznala, kaj nameravajo, so bili že priklicali samostanskega vratarja. Komaj se je prikazal, so začeli nanj kričati, naj me hitro blagoslovi, češ, da grem na drugi svet in da je že večji del moje obleke šel naprej. In v tistem trenotku so strgali z mene plašč in jaz sem v sami srajci stala pred kapucinom, ki je kar okamenel, se začel prekriževati in je končno med smehom mojih spremljevalcev zaloputnil vrata.Ah, vi ne veste, koliko smo se tedaj smejali. Mislila sem si, da bom smeha počila.«

In smejali sta se obe, Olimpija in Adelgunda, smejali, da so jima debele solze tekle po licih in Adelgunda se je prekucevala po postelji, kakor bi bila iz uma, posebno, ker si je predstavljala, kako bo ta dogodek razveselil Angelika.

Adelgunda ni vedela, da se ji samostana ni treba več bati in je vsled tega tudi svoji novi prijateljici prikrivala, kdo in kaj da je. A vse, kar

čil, da ima poštarsko mesto v Šiški dobiti znana nemškutarska oficijantinja na ljubljanski pošti Alpi, zloglasna še izza septemberskih dogodkov. Zanjo ni na delu samo »volksrat«, ampak baje še cela četa uplivnih protektorjev, da je že takorekoč zagotovljeno, da ne dobi tega mesta nihče drugi, kakor ona. Vsekakor je nevarnost, da dobi šišensko pošto res imenovana Alpi, ako se pravočasno ne zganejo poklicani faktorji. Pozivamo občinski odbor v Šiški, naj brez odlaganja ukrene vse potrebno, da se prepreči, da bi šišensko pošto dobila v roke zagrizena nemčurka. Šiška že itak mnogo trpi pred nemškim navalom, zato bi bil nedopusten greh, ako bi mirno trpela, da si nemčurji v nji napravijo novo toplo gnezdo. Šišenski rodoljubi, pozor in na delo!

Ne pačite slovenščine!

Iz Broda na Kolpi nam pišejo: Preko Kolpe vodi na hrvaško stran novo zgrajeni železnobetonski most, ki spada v oskrbo kotarske oblasti v Delnicah na Hrvaškem. Na kranjski strani tega mostu je postavljena tabla, na kateri se nahaja ta-le napis: »Opomin. Prepovedano je bez posebnega dovoljenja oblastnijam potom mostu već kakor 8000 kg natovarene robe voziti.« Tega opomina pač nihče ne razume. Ali nimajo na Hrvaškem človeka, ki bi znal sestaviti opomin v pravilnem slovenskem jeziku, da bi ga lahko razumeli slovenski vozniki?

Izlet bolgarskih trgovcev in obrtnikov na Slovensko.

Iz Sofije nam poročajo: V krogih tukajšnjih trgovcev in obrtnikov se je izprožila misel, da bi priredili še tekom letošnjega leta izlet na Slovensko. Posetili bi predvsem Ljubljano, Bled, Postojno in morda tudi Trst. Glavni namen tega izleta bi bil, da se izletniki pouče o trgovinskih in obrtniških razmerah na Slovenskem, da se seznanijo s slovenskimi trgovci in obrtniki in da končno inicijirajo trgovske zveze med Bolgarsko in slovenskimi pokrajinami. Inicijativo za ta izlet sta dala mladi in simpatični predsednik zveze bolgarskih obrtnih zadrug Georgij Pejev in tajnik sofijske trgovske zbornice dr. Zlatarev.

Policijske vesti.

Priporočljiv natakar.

Herman Büling, 19letni natakar iz Riederna na Saškem je bil zaposlen pri nekem gostilničarju v Wolfsbergu, odkoder je dne 7. t. m. neznano kam pobegnil, a z njim je pa tudi izginilo 64 K denarja, katerega je inkasoval za jed in pijačo in bi ga bil imel oddati svojemu gospodarju.

---

ji je Olimpija povedala o gledališču in o različnih zabavah, in ker ni življenja poznala nič, se ji je dozdevalo, da ima Olimpija nebeško lepo življenje in vsled tega se je v njenem srcu porodila želja, da bi sama poskusila svojo srečo pri gledališču. Olimpija, ki je spoznala nenavadno lepoto svoje nove prijateljice in uganila, da bode tudi ona imela svojo korist, če se združi kar najtesneje z Adelgundo in ji zdaj pomaga, ji je z vso vnemo prigovarjala, naj nič ne premišljuje in naj se kar odloči, vse drugo da se že uredi. In Adelgunda je rada privolila v to, kar ji je Olimpija ponujala, saj je to sama želela, in je pri tem popolnoma pozabila na Angelika.

Ta se je po več ur trajajočem zasledovanju upehan in potrt nastanil v »Peklu«. Tu je hotel počakati, da pridejo znanci, s katerimi je minulo noč popival. Ti so bili zadnje njegovo upanje, kajti domneval je, da je Adelgunda s katerim izmed teh odšla in domišljal si je, da se le ne upa na dan in se skriva pred policijo, njeno srce pa da koprni po njem in njena duša da kliče v ljubezni njegovo ime. V resnici pa se je Angela ravno takrat tolkla po stegnih in se kričavo smejala mastnim dovtipom, s katerimi jo je kratkočasila njena nova prijateljica.

(Dalje prihodnjič.)

Karambol.

Včeraj zvečer sta dva kolesarja trčila pred glavno pošto drug ob drugega s tako silo, da sta oba padla raz kolesa, ne da bi se kaj poškodovala. Vse bi bilo v redu, le v tem se nista mogla zediniti, kdo da je bil kriv tega neprijetnega karambola. Tu se jima približa stražnik in izreče svojo salomonsko razsodbo: »Kar roke si podajta!« In zadovoljna sta se kolesarja odpeljala vsak na svojo stran.

S ceste.

Včeraj sta dva hlapca peljala po Krakovski ulici navzdol voz sodovice ter drvila konja tako, da sta na vogalu Krakovske in Vrtne ulice močno zadela z vozom v zid hiše št. 20. Pri tem se je konju potrgala priprega in je zdirjal prost po Bregu proti Čevljarski ulici, kjer so ga pasanti ustavili. Vsled sunka v zid se je poškodoval voz, pobilo nekaj steklenic, a tudi neprevidna hlapca sta se nekoliko telesno poškodovala. — Na Kongresnem trgu je nek izvoščck zadel v samokolnico Jakoba Ogrizka ter ji zlomil oje. Krivde dolžita drug drugega.

Um se je omračil

včeraj 19letnemu dijaku R. H. iz goriškega okraja. Mladenič je prišel v Ljubljano s svojo materjo ter hotel iti prostovoljno k vojakom. Ker je bil pa pri naboru spoznan za vojaški stan za nezmožnega, se mu je, na kolodvor se vračajočemu, nenadoma omračil um ter je postajal vedno bolj divji. Začel je groziti, da skoči v vodo, da bode umoril sebe in mater itd., tako, da ni preostajalo drugega, kakor, da je nesrečnega mladeniča vzela v varstvo policija in je bil na zdravnikovo odredbo popoldne z rešilnim vozom prepeljan v blaznico.

Razne stvari.

* **102letni starec se je obesil.** V Roznem na Ogrskem se je obesil 102letni Janez Resowszky. Vzrok samomoru je ta, da je starec skoraj oslepel ter ni hotel biti več v nadlego svojemu 75letnemu sinu.

* **Kolesar se je ubil.** Dva ameriška igralca Plumer in Viktoria, ki sta v Mondseeju na letovišču, sta napravila izlet na kolesih. Pri Scharflingu je hud klanec. Toda navzlic svarilnim tablicam nista pazila. 23letni Plumer je padel s kolesa ter si zlomil tilnik.

* **Očeta umoril.** V Budimpešti je 17letni Štefan Toth ustrelil svojega 56letnega očeta. Morilec je izpovedal, da sta oče in mati slabo z njem ravnala, vsled tega je umor izvršil.

* **Soproga in tri otroke zastrupila.** Iz Varšave poročajo: Soproga železniškega uradnika Helena Pedzichow na postaji Checing je imela z železniškim uradnikom Jožefom Gosom ljubavno razmerje. Otroci so povedali očetu, da ima mati sestanke z Gosom, na kar je prišlo do prepira. Da bi se soproga in otrok znebila, je vse štiri zastrupila z arzenikom. Vsi štirje so vsled zastrupljenja umrli. Morilko so zaprli.

* **Ameriški general o vojni med Japonsko in Zedinjenimi državami.** Te dni se je vrnil v Ameriko general zvezne armade, I. E. Smith. Prepotoval je ves svet, posebno natančno si je ogledal Japonsko in ameriške naselbine. Pri svojem povratku v domovino je izjavil, da bi bile Zedinjene države v slučaju vojne z Japonsko premagane. Japonci bi brez vsake težave zavzeli Filipine in Havajsko otočje, s katerega bi jih Amerikanci ne mogli več pregnati.

* **Verski blaznik pred Vatikanom.** Pred par dnevi je prišel nek Caramitti, ki je peš prišel iz Pompejev v Rim, pred Vatikan ter zahteval, naj se mu dovoli vstop. Ko se mu je to zabranilo, je začel divjati in groziti. Odvedli so ga na policijo, kjer se je dokazalo, da je Caramitti versko blazen.

* **Reparski umor pismonoše.** Pismonošo Szilagyja v Nyiregyhazi je nek neznanec umoril ter oropal. Truplo je potem položil na železniški tir. Ko je strojevodja zagledal truplo, je vstavil vlak ter napravil ovadbo.

* **Iz ljubosumnosti.** Za kulisami gledališča »Teatro Virgiliano« v Mantovi se je odigrala pred tremi dnevi grozna scena, katero je povzročila ljubosumnost. Igralka Fossi je hotela maščevati nezvestobo svojega moža, katerega je dolžila, da ima z njeno koleginjo Sainati razmerje, ter je svojo rivalinjo petkrat zabodla z bodalcem v spodnji del telesa. Nato je pobegnila.

* **Grozilna pisma.** Rodbina Kraatza, ki je bil — kakor znano — vsled eksplozije bombe težko poškodovan, je dobila zopet grozilno pismo, da ji bodo vso hišo pognali v zrak, ker ni hotela dati malenkostne vsote. — Ravnotako je dobil privatnik Augusto de Freitas v Hamburgu grozilno pismo, v katerem se zahteva od njega velika vsota, sicer bode umorjen. Pismo je podpisano: »V imenu hudiča.« Tudi sosedi Freitasovi so dobili enaka pisma.

* **Nemško kulturno delo.** Iz Monakovega poročajo: Zaradi množečih se homoseksualnih škandalnih afer je moralo monakovsko poštno ravnateljstvo odpustiti 25 raznašalcev brzojavk in večje število mlajših pomožnih slug, ki so »služili« raznim imenitnim monakovskim gospodom. Se vidi, da so Nemci od dne do dne bolj degenerirani.

* **Velikansko poneverjenje.** V glavnem davčnem uradu v Bukareštu so prišli na sled velikanskemu poneverjenju. V blagajni primanjkuje 560.000 frankov. Več uradnikov so zaprli. Glavni davkar je pobegnil v inozemstvo.

Najnovejše vesti.

Demonstracije na dunajski univerzi.

Dunaj, 16. julija. Danes popoldne je prišlo na tukajšnem vseučilišču do kravalov in demonstracij, ki so jih uprizorili nemškonacijonalni dijaki radi neke nove odločbe akademičnega senata glede nošnje barv. Dosedaj je bilo prepovedano prihajati splošno k promocijam v barvah posameznih društev in je za to izdajal dovoljenja senat. Barve nositi so imeli dosedaj pravico samo nemško nacijonalni dijaki, nemškim katoliškim dijakom pa je bilo to prepovedano, ker je radi tega navadno prišlo do spopadov med njimi in nemškonacijonalnimi burši. Akademični senat pa je sedaj izdal novo odločbo, s katero dovoljuje nastopati tudi nemškim katoliškim dijakom v barvah. Zaradi tega se je danes tudi pustilo promovirati dva nemškokatoliška dijaka v njih couleurju. Nemškonacijonalni burši so proti temu protestirali in se podali do rektorja. Ko so pri rektorju zvedeli za nov odlok akademičnega senata, so začeli takoj kričati in razgrajati »Pfui, Abzug«, razsajali naprej po stopnjicah in hoteli vdreti v promocijsko dvorano, da bi tam napadli nemškokatoliške dijake. K sreči so medtem časom promoventi s svojim spremstvom že odšli in radi tega ni prišlo do nikakih pretepov.

Važna dopolnilna volitev.

Zgor. Radgona, 16. julija. Dopolnilna volitev v gornjeradgonski okrajni zastop namesto pokojnega J. Kolarja se vrši dne 1. avgusta. Pozor na to važno volitev!

Za kratek čas.

Gospa: Ne in ne. Z vami ne bom goljufala svojega moža. Vi ste njegov najboljši prijatelj.

Gospod: Torej zato me nočete uslišati, ker sem prijatelj vašega moža? Dobro! Še danes mu dam zaušnico. Ta mi potem odpre pot do vašega srca.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	9·60
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·18
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·56
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·20

Efektiv.

10 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 16. julija 1910.

Državni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	94·05	94·25
4·2% srebrna renta	97·65	97·85
4% avstr. kronska renta	93·95	94·15
4% ogr. „ „	92·15	92·35
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	474·—	484·—
„ „ „ 1864	325·—	331·—
„ tiske	311·—	323·—
„ zemeljske I. izdaje	296·50	302·50
„ „ II. „	276·25	282·25
„ ogrske hipotečne	247·50	253·50
„ dun. komunalne	531·—	541·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	79·50	83·50
„ avstr. rdeč. križa	64·50	68·50
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·55	32·55
„ turške	258·25	259·25
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda	671·25	672·25
Dunajske bančne družbe	544·—	545·—
Južne železnice	108·—	109·—
Državne železnice	742·50	743·50
Alpine-Montan	741·75	742·75
Češke sladkorne družbe	233·—	234·50
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·45	117·65
Franki	95·25	95·75
Lire	94·75	94·95
Rublji	253·—	253·75

Reden sotrudnik 40

19 let star, iz delikatesne in kolonijalne stroke, vešč obeh deželnih jezikov **išče od 15. t. m. ali pa od 1. avgusta službe.** — Cenjene ponudbe pod šifro **„P. 15480" v ins. pisarno J. Grégra, Praga, Jindřišská ul. 19.**

Kupi se hiša

v Ljubljani ali v najbližji ljubljanski okolici, pripravna za stanovanje ene družine v ceni do 10.000 K, oziroma stavbišče v ceni do 1500 K. Ponudbe se sprejemajo do dne 25. julija t. l. v upravništvu »Sl. Naroda«. 35



Na obroke!

Vsak, ki vpošlje 14 K, dobi takoj krasno srebrno remontoarko z gonilom na sidro in 3 srebrnimi pokrovi, uradno puncirano, za 14 K; in 14karatno zlato verižico, 60 g težko, najmodernejše oblike, uradno puncirano za 140 K na obroke — po mojih ugodnih pogojih — samo 4 K mesečno. Prvi znesek 14 K se dvigne lahko tudi po povzetju. Ura in verižica tudi za dame. Razpošilja se na vse strani.

R. LECHNER, razpošiljalnica ur in precijoz, Wien, Praterstrasse št. 81.

Na prodaj je 1000 hrastov

na graščini Struga na Dolenjskem.

Poizve se pri 38

gospe pl. Fichtenau, Rudolfovo.

Ceniki s koledarjem zastonj in poštnine prosti. 1045



Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko „UNION"

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani.

Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union" v Bielu in Genevi.

Uhani, prstani, briljanti.

Svetovno znane najfinejše blago po najnižjih cenah.

Da se pa vlada iz nas norčuje, kakor pri reševanju rekurza občinskih volitev v Mostah, proti temu moramo protestirati in zahtevati moramo, da čim preje nastopi novi občinski odbor.

Prof. **Jug** govori o podrobnosti »delovanja« starih občinskih odbornikov. Župan je lahko še tako dober, pa ne doseže ničesar, če so okoli njega ničle in ljudje, ki nasprotujejo vsakemu napredku. Govornik razpravlja potrebo po cestah, po vodi in po luči. Sedaj gospodarijo v odboru ljudje, ki ljubijo temo, kakor da bi stanovali v Mostah sami čuki in sove. V Mostah imajo še kapnice, kakor v hribih. Hiše nimajo ne številk, tudi ima občina 6 tisočev prebivalcev le en poštni nabiralnik v Mostah. Šolsko vprašanje pa je edinole od novega odbora odvisno, ker se stari protivi vsaki rešitvi.

Zastopnik socijalne demokracije g. **Lavter** razpravlja najbolj pereče šolsko vprašanje. Šolo so zidali menda za mrtve, ker so jo zidali pri Sv. Križu. Želi edinosti med vsemi naprednimi elementi, da z združenimi močmi vržejo klerikalnega zmaja, ki nas vleče v temoto. Kaplanu Petriču priporoča, naj pouči ljudstvo o občinskih zadevah. Vpraša, kje je Šusteršič, ki so ga Moščani volili, da pove, kaj je zanje storil.

G. **Ribnikar** govori o bistvu in o jedru klerikalizma. Klerikalci so nastopili v deželi pod divizo gospodarskega dela. Občina Moste, ki šteje skoraj 6 tisoč duš, je bolj zanemarjena, kot vsaka hribovska vas. Doklade so klerikalci navili na 45%, a oni poznajo samo grablje. Tako gospodarstvo, kot v Mostah, vidimo povsod, kjer imajo besedo klerikalci in tudi deželni odbor, kjer sede same klerikalne korifeje, ne gospodari nič boljše. Človekoljubje klerikalcev se kaže v deželni blaznici, narodnost v nemški šparkasi, za katero je sam škof izdal pastirski list. Deželni odbor je kupil v Hamburgu prašiče za drag denar. Dobil pa ni vseh naš kmet, marveč nemški grof. Ta je zanje odstopil deželnemu odboru svoje degenerirane prašiče, ki so za kmeta po mnenju klerikalcev dobri. Učitelju Grmeku so klerikalci razločili zakon, da so dosegli svoj političen namen. Klerikalci so povsod enaki. Tudi na Francoskem in Španskem so gospodarili tako, kot hočejo pri nas. Tamkaj so jih ugnali v kozji rog. Moščani so že čisto zašli pod klerikalen podplat. Pravočasno pa so se še začeli zvijati in klicati po odpomoči. Ta protestni shod v dr. Šusteršičevem okraju nam daje zagotovilo, da se bo odpor proti klerikalnemu nasilstvu širil od občine do občine, kakor ogenj. Od spodaj navzgor raste odpor in to je najboljše znamenje.

Nato prebere g. Šeme resolucijo, v kateri se protestira proti nečuvenemu zavlačevanju rekurza in pozivlja c. kr. vlado, da nemudoma reši ta rekurz, ne oziraje se na to, če v to privoli dr. Šusteršič, ali ne.

Resolucija se z velikanskim navdušenjem sprejme. Le par klerikalnih petelinčkov petelini v sosedni sobi. Kar pa jih je v sobi, tudi zanjo glasujejo.

K besedi se oglasi zastopnik klerikalcev Oražem. Hotel je nekaj povedati, pa kar ni mogel priti k sapi. Končno je vendarle par besedi izpregovoril, češ, da on ni kriv, da je občina res na tako slabih nogah. Če bi klerikalcem kdo dal kup denarja, potem bi že gospodarili.

Gospod Ribnikar je ob burnem aplavzu zavračal Oražmove smelosti in dokazal, da bi bilo zanj, kakor za klerikalce sploh veliko boljše, ko bi sploh molčal.

Ko je predsednik Wostner zaključil shod, so vrli Moščani še zapeli »Hej Slovani!« Navdušenje in uspeh shoda je bil vzlic vladnim zaprekam tak, da ga ni nikdo pričakoval. Moste so s tem shodom pokazale, da so do grla site klerikalno - nemškega režima. Z današnjim shodom je za vedno odklenkalo v Mostah klerikalizmu, kajti splošno se je čul le en klic: »Doli s klerikalizmom, doli s klerikalno - nemškutarsko vlado!« Nas ta shod tem bolj veseli, ker so zopet politično nastopili mlajši pristaši stranke, katere je ravno zadnje dni »Slovenec« tako nagnusno napadal. Klerikalci so upali, da se jim posreči napraviti med starimi in mladimi razdor. Dosegli so s svojo hujskarijo le to, da so jih »mlajši« pošteno udarili po zobeh. Ta shod nam je tudi pokazal, da je le treba iti med ljudstvo, da mu izbruhne gnjev proti klerikalnemu absolutizmu. S tem se začenja konec njihovega neznosnega gospodstva.

Slovenski list nemških trgovcev.

Po septemberskih dogodkih je izšel v uradnem listu »Laibacher Zeitung« oglas, v katerem se je iskalo urednika za nov list, ki bi imel začeti izhajati v slovenskem jeziku. Ta list je nameravala izdajati »Kranjska hranilnica«, da bi se branila proti slovenskemu bojkotu. Načrt se ni realiziral, deloma ker Nemci niso našli sposobnega urednika, deloma pa tudi za to, ker je »Kranjska hranilnica« uvidela, da bi ji takšen list ne koristil mnogo. Sedaj so ta projekt, ki ga je pred leti zasnovala »Kranjska hranilnica«, pograbili nemški trgovci, ki nameravajo baje v kratkem pričeti z izdajanjem svojega lista, tiskanega v slovenskem jeziku. Kje bo list izhajal, v Ljubljani ali v Kočevju, še ni dognano, to pa je gotovo, da bo nemškutarsko glasilo izdatno podpirala »Kranjska šparkasa«. Kdo bo urednik lista, se še ne ve, ker dosedaj se nemčurjem še ni posrečilo iztakniti niti enega sposobnega človeka za urednika. Hudomušneži pravijo, da se bo nemškutarski list, ako sploh pride do njegovega rojstva, imenoval »Stari Kranjec« ali »Dežmanove grablje«.

Dvojna mera kamniškega glavarstva.

Kamnik, dne 17. julija. Z ozirom na slučaj legarja v okolici Stranj nad Kamnikom, je prepovedalo tukajšno okrajno glavarstvo »Narodni delavski organizaciji« današnji korporativni društveni izlet v Stranje. Stranje so vzlic temu v zastavah. Ljudstvo prihaja od bližnje in daljne okolice. Domačin je bral namreč danes v Stranjah novo mašo. Nimamo iz zdravstvenih ozirov ničesar proti prepovedi izleta N. D. O. v Stranje, pribijemo pa pristransko posotopanje glavarstva, ki mirno trpi, da se zbirajo v Stranjah novomašarji.

Izlet N. D. O. v Kamnik. Včerajšni izlet N. D. O. v Kamnik se je izvršil najlepše. Izletnike je pozdravil župan dr. Kraut v imenu Sokola in Narodne čitalnice. Za »Liro« je pozdravil g. Binder. Zvečer se je vršila gledališka predstava »Na smrt obsojen«, ki je bila najbolje obiskana. Igralci so želi odkritosrčno in opetovano pohvalo.

Policijske vesti.

Ponesrečen kolesar.

Ko se je hotel v soboto pravnik Anton O. v Komenskega ulici s kolesom umakniti nasproti došlemu kolesarju, je tako naglo zavil, da je padel s kolesa ter si pri tem izpahnil desno nogo. Ker zaradi bolečin ni mogel stopiti na nogo, so poklicali izvoščka, ki ga je pripeljal na dom.

Vlom v cerkveni nabiralnik.

Včeraj popoldne so zapazili otroci v kapeli pri Sv. Krištofu, da je v nabiralnik vlomljeno. Tat je bil najbrže prepoden, ker ni vsega denarja pobral. Cerkovnik ni že od novega leta vzel denarja iz nabiralnika. Ker je nabiralnik poškodovan na enak način, kakor oni v cerkvi na Viču, je sklepati, da se je tat od sv. Antona preselil k sv. Krištofu.

Tatvina.

V vasi Kalce pri Zgornjem Logatcu je neznan tat vdrl skozi okno v hišo posestnika Matevža Dolenca in pobral dva para čevljev. Poleg teh si je tat prisvojil tudi dve nikelnasti uri. Dolenc ima skupne škode 32 K.

Razne stvari.

* **Krah milijonarja.** V Florenci je zapravil vse svoje premoženje milijonar grof Giovanni Angelo Bastogi. Romantične okolščine, ki so povzročile ta krah, vzbujajo po celi Italiji senzacijo. Njegov oče mu je zapustil 50 milijonov lir. Giovanni je je živel veselo. Za okoli 8 milijonov lir je bilo njegovih menic v prometu in letno je izdal več nego en milijon. Upal je razbiti in uničiti loterijo ter je zaradi tega naenkrat stavil 60.000 lir. Svojim prijateljem je podarjeval gradove, vile, tisočake in v rodnem mestu svojega očeta je vzdrževal vrtove, gledališče, bolnice itd. Dajal je dragocene bankete itd. Financiral je liste, hotele in dr. A kar naenkrat je bilo vsega tega konec. Danes nima ničesar, temveč okoli 20 milijonov lir dolga. Njegov brat je bogat bankir v Rimu. Giovannija hočejo dati pod kuratelo.

* **Axmann — svetnik.** Axmanna hočejo napraviti za svetnika. Za vzgled jim je Krišpin. Sv. Krišpin je bil namreč čevljar. Da bi pa mogel revežem delati čevlje, je usnje kradel. Tako je tudi Axmann delal. Kot načelnik pomočniškega odbora gremija dunajskega trgovstva je upravljal premoženje 24.000 K. In čeprav je — po izrekih njegovih prijateljev — »porabil« le **en del** tega premoženja v volilne svrhe, je vendar moral dr. Lueger povrniti **celih 35.000 kron.** Verjetno je, da je porabil le en del — recimo sto ali dvesto kron za volilne namene, toda ostali denar — ta je menda izpuhtel. Najboljši zagovornik Axmannov je pa še vedno bivši minister dr. Gessmann, najboljši prijatelj naših klerikalcev in njihov inštruktor. Čeprav se je že zdavnaj zahtevalo, naj se z Axmannom pomede, se je vendar dr. Gessmann temu upiral. Najbrže ju veže preveliko prijateljstvo. Toda prišel je čas, ko so Axmanna navzlic dr. Gessmanna **formalno** vrgli iz stranke, da ga zopet vanjo sprejmejo, ko se razburjeni duhovi nekoliko poležejo. Dr. Pegan je bil tako nesramen, da je zastopnikom družbe sv. Cirila in Metoda predbacival poneverjenja. Zakaj ni omenil Axmanna, Bielohlaweka in drugih dunajskih pokroviteljev kranjskih klerikalcev. Da, da, velike so klerikalne bisage — in lačni klerikalni želodci.

* **»Tukaj se govori v vseh jezikih«** — ta ponosna beseda se blešči v oknu neke pariške restavracije. Začuden stopi gost notri in vpraša natakarja, če imajo morda res toliko tolmačev. »Nobenega,« odgovori natakar. »Torej zna morda osobje toliko jezikov?« »Nikakor.« »Kdo pa torej govori »v vseh jezikih,« kakor imate zapisano na oknu?« »Gostje,« se glasi točni natakarjev odgovor.

* **Stroj za umivanje posode.** Neki Škot v Ameriki je iznašel stroj za pomivanje kuhinjske posode. Amerikanci že napravljajo take stroje in jih postavljajo v kleteh. Stroji baje jako naglo delujejo.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

V prvem ljubljanskem hotelu »Pri bidelmanu« na Mestnem trgu je stal v portirjevi sobi velik suh gospod in je poskušal hotelskemu osobju dopovedati, da išče spodobnega človeka, ki bi hotel nekaj tednov biti njegov tajnik in spremljevalec.

»Anga človk, anga gaspud — un signor, ki ga pozna tutta la città. Ga bo dobro plačala, saki dan due fiorini dva guldinar.«

Hotelsko osobje je stikalo glave in ugibala, koga bi bilo priporočati. Naposled se je spomnil natakar človeka, ki mu je bil že nekaj časa dolžan precej denarja.

»Kaj pa če bi priporočali tistega sina slavnega generala z laškim imenom, ki menda od samih dolgov živi?«

»Saj je res«, se je razveselil portir. »Rovetta di Kadona, ta bo pravi mož! Posla nima in denarja tudi ne, čakaj ga gre hlapec iskat.«

Ni potekla ena ura in vitez Rovetta di Kadona je z grandeco španskega granda prestopil prag sobe, v kateri je prebival dolgi suhi Italijan, grof Panigaj.

»Slišal sem, da mi želite staviti neke ponudbe gospod grof«, je rekel. »Na razpolaganje sem vam, toda žal, da ne znam italijanski. Moj oče je bil slaven general italijanskega rodu, a služboval je samo na Madžarskem. Znate morda madžarski? Tugya magyarum beszednit? Ki nem hajolni, nem dohany zoknak! Potem bi se lahko pomenila.«

Stari Italijan je odmahoval z obema rokama.

»Ostia — ungarese! Ga ne znam ungarese! Ma parlo malo pu slovensko e un poco tedesco — si farà bense ga bo naredila.«

Cavaliere Rovetta di Kadona se je dostojanstveno vsedel na stol, ki mu je bil ponuden in vprašal, kake posle bi imel opravljati, če bi stopil v grofovo službo.

»Dunque commineiano« je dejal italijanski grof. »Najprej ga moram povedat, kaj sem ga prišla iskat u Lubiana. Jaz sem ga že bila u Lubiana. Sem ga bila ufficiale di governo, pa ga je že venti otto snni. Takrat sem ga šla una volta far una passeggiata u Trnovo, pa sem ga našla una ragazza, ana lepa mula. Ta lepa mula mi ga je vrgla una vechiata anu oku, pa ga je rekla »preklja«. O, tistega lepega vechiata, o tistega dolce voce! Ga ne morem pozabit! Jaz sem ga vprašala tista mula: Chi è preklja? In ona se ga je smejala in ga je pokazala na mene in je vrgla spet una vechiata, ki ga je padla u mojega srce in ga neredila notri una rivoluzione. Jaz sem ga prašal tista mula, če me hoče amare saki dan popoldne in tistega angelj ga je bil contento. Sem ga bila srečna anu celu letu. Potem sem ga morala zapustiti Lubiana, pa sem ga šla u Milano. Tista mula ga je dobila un fancinello, anga otrok, in ta otrok ga je moj sin. Sem ga posiljal moja mula saki mesec denar in ona mi ga je saki mesec pisala. Potem sem ga dobila ankrat denar nazaj in nobena risposta več na mojega pismo. Sem ga pisala tudi na direzione di polizia, pa sem dobila risposta, da je moja muga prišla iskat mio figlio, mojega sin la šla via in nobeden ne ve dove. Zdaj sem ga bogata in stara in sem u Lubiana.«

Vitez Rovetta di Kadona je spoštljivo poslušal starega grofa in dobro je prikrival svoje notranje veselje, da mu je prišel v roke petičen človek, ki ga je smatral za kompletnega norca.

»Vi torej želite, gospod grof, da bi vam pomagal iskati vašega sina? Lahko delo to pač ne bo, ali ker poznam Ljubljano natančno, upam vender, da se mi to posreči.«

»Si, si« je prikimaval stari grof. »Iskati bomo mojega sin. Jaz ga bom plačala due fiorini na dan, dva guldinar e costo e tutte le spese. Ga bomo iskali mio figlio po dnevi, zvečer pa se ga bomo divertirali.«

Vitez Rovetta di Kadona je bil z grofovo ponudbo jako zadovoljen in je na tihem začel delati načrte, kako bo iskanje zavlačeval, da bi mogel čim dlje skubiti starega gospoda. Ko je bil dogovor sklenjen, je grof iz svoje listnice vzel bankovec za sto frankov in ga »za pokritje malih izdatkov« izročil svojemu faktotumu, kar je vitezu Rovetti di Kadona tako imponiralo, da se je globoko priklonil, dasi se je sicer držal ponosno, kakor najmogočnejši gospod.

Vitez Rovetta di Kadona je svojo službo takoj nastopil. Dogovorjeno je bilo, da bo grofu Panigaju od opoldne naprej vedno na razpolaganje, kajti dopoldne je hotel grof spati. Z delom sta hotela začeti naslednji dan, ta večer pa je želel grof prijetno doživeti.

Rovetta je peljal grofa najprej v gledališče in mu kratil čas s tem, da mu je navajal imena javnih dostojanstvenikov, ki so sedeli v posameznih ložah. A bolj, kakor vsi ti odličnjaki in imenitniki, je starega

* **Hudobna mačeha.** V Marmaros - Sigetu so dobili v stanovanju njegovih staršev mrtvega 14letnega dečka Csepelczerja. Imel je na treh krajih ubito črepinjo. Orožniki so zaprli njegovo mačeho, o kateri je bilo znano, da je dečka sovražila in vedno pretepala, dasi je bil zelo priden učenec.

Otvoritev novega ‚Aljaževega doma' v Vratih.

Nova postojanka S. P. D. je bila včeraj slavnostno izročena prometu. S ponosom lahko zre vsak slovenski hribolazec, da vsak Slovenec na to novo stavbo, ki se dviga pod navpičnimi stenami starega očaka Triglava v prekrasni dolini Vrata. Največja planinska stavba je to, kar jih poznamo v južnih Alpah, pravi planinski hotel. V novem »Aljaževem domu« prenočuje namreč lahko do 50 oseb.

Krasen dan je bil včeraj in nebrojno množico naprtenih turistov (400—500) je izvabil v Vrata k otvoritvi novega planinskega zavetišča, ki se je slavnostno izvršilo.

V ta namen je brat katehet Mlakar na prostem mašo, po kateri je župnik Aljaž novo stavbo, izvršeno po načrtih inž. Skaberneta, blagoslovil.

Slavnostni govor je govoril predsednik S. P. D. dr. Franc Tominšek, ki je to priliko vporabil v to, da je številnim članom društva temeljito obrazložil vse dosedanje delovanje S. P. D., težkoče, s katerimi se je moralo braniti društvo, zlasti po krivdi nemškega planinskega društva in končno še zgodovino ravnokar svečanostno prometu izročenega »Aljaževega doma«. Obenem se je zahvaljeval v imenu osrednjega društva vsem onim, ki so pripomogli k temu, da tako hitro, po lanski katastrofi, že stoji nov dom, ponos društva. Pred vsemi gre zahvala župniku A l j a ž u, ki ni samo moralno, marveč tudi materijalno k novi stavbi mnogo prispeval. Zato pa naj se nova, lična stavba imenuje odslej naprej »Aljažev dom«. Zahvaliti pa se mora dalje tudi g. inž. S k a b e r n e t u za njega brezplačno delo pri načrtih in tehničnem vodstvu stavbe. Govornik ni pozabil omeniti velikodušnosti g. primarija dr. Š l a j m e r j a, ki je prepustil društvu začasno svojo vilo v Vratih, dalje vseh darovalcev, pred vsem deželnega zbora, mestnega sveta ljubljanskega in zagrebškega, kakor tudi vseh drugih zasebnih darovalcev.

Dobro uro trajajoče izvajanje so sprejeli poslušalci z navdušenjem. Na prošnjo župnika Aljaža se je potem zapela »Lepa naša domovina«. Nato so govorili še g. dr. Š v i g e l j v imenu mestnega sveta ljubljanskega in zastopnika kranjskegorske ter soške podružnice gg. dr. Tičer in dr. Gruntar. Vsi govori so izzvali pri poslušalcih odobravanje.

Po oficijalnem delu slavnosti se je pričelo pravo planinsko življenje in vrvenje okrog »Aljaževega doma« in le težko so se ločili izletniki od njega v svesti si, da je »Aljažev dom« velikega pomena za razvoj slovenske turistike in so radi tega doživeli včeraj važen dogodek v zgodovini naše turistike.

I. zlet gorenjske sokolske župe na Jesenice.

Od Nemcev in deloma tudi od klerikalcev ogrožene Jesenice so praznovale včeraj svoj narodni praznik. Gorenjska sokolska župa je namreč priredila semkaj svoj prvi zlet. Kar narodno in napredno čuti na Jesenicah, se je dostojno pripravilo za ta dan, Jesenice so si nadele praznično obleko. Iz vseh naprednih hiš so plapolale slovenske trobojnice v lahnem vetriču, ki je blagodejno hladil od solnca razgrete gledalce. Nebo je bilo našim Sokolom naklonjeno; za dar jim je namreč podarilo najkrasnejši dan, kakršnega še nismo imeli letošnje leto. V vrstah brumnih nasprotnikov sokolske ideje pa so se radi tega začeli pojavljati dvomi, ali je opravičeno ono nasprotstvo proti Sokolstvu, ki se ga hoče vcepiti našemu ljudstvu v srce raz prižnico in v spovednici. Blagonaklonjenost neba sokolstvu ga je udarila v prepričanju, da sta si radi njega nebo in leca navskriž.

Kljub mnogobrojnim spletkam z nemške in klerikalne strani, se je včerajšnja sokolska slavnost na Jesenicah obnesla kar najbolje, tako v moralnem, kakor v gmotnem oziru. Včerajšnji sokolski zlet na Jesenice je pokazal, da je že skoraj dve desetletji trajajoče ponemčevanje te važne naše postojanke le slabo napredovalo, če ne nazadovalo in da naš narodni sovrag, podpiran od črnih krvnikov slovenskega naroda, še ne bo tako hitro zabil trdno in močno na Jesenicah pilota za vsenemški most do Adrije.

S srdom in gnjevom so opazovali narodni in politični nasprotniki sokolstva priprave za ta sokolski zlet, v svoji rahločutnosti so mu že prorokovali popolen fijasko; ko pa so zapazili, da jih zapuščajo celo njih lastni omahljivi pristaši, ki so dali radovednosti prednost pred strankino stanovitnostjo, niso mogli v svoji onemogli jezi drugega storiti, kakor da so se z gerentom Čebuljem na čelu, deloma tudi iz strahu pred poplavom rdečih srajc poskrili med gladilnike in škarje ter tam premišljevali, kako naj bi se maščevali z zlobnimi izmišljotinami nad svojim porazom.

Na ta sokolski zlet niso pohiteli samo pristaši sokolstva iz najbližje jeseniške okolice, posetili so ga tudi zastopniki goratega Korotana in solnčne Goriške. Že na predvečer so dohajali na Jesenice gostje iz raznih slovenskih krajev, včerajšnji dopoldanski in popoldanski vlaki pa so dovažali vedno nove, kljub temu, da sta se isti dan vršila še dva važna sokolska zleta, namreč v Zagorje ob Savi in v Prvačino na Goriškem.

Prvi zlet gorenjske sokolske župe na Jesenice se je otvoril na predvečer s sejo razsodnikov v restavraciji »Sokol«, kateri je sledil v hotelu »Na pošti« prijateljski sestanek s tamburanjem in petjem. Tamburanje je oskrboval tamburaški odsek »Jeseniškega Sokola«, petje pa pevski zbor iz Kranjske gore. Razvila se je neprisiljena bratska zabava v prostorih hotela »Na pošti«.

Ta večer so prišli na Jesenice že tudi Sokoli tekmovalci.

Ob 6. se je pričela tekmovalna telovadba posamnikov za prvenstvo gorenjske sokolske župe in tekma vrst. V gorenjski sokolski župi združena sokolska društva so postavila na tekmovališče 8 mož. Iz tekme sta odnesla prvenstvo brata Benedek iz Kranja in Pristov iz Škofje Loke, katerima so razsodniki prisodili vsakemu po 90%. Drugo mesto so prisodili sodniki br. Jerašeku iz Tržiča, ki je dosegel 81·67%, tretje mesto pa br. Ažmanu iz Kranja z 78·33%.

Tekmovanja vrst, in sicer v nižjem oddelku, so se udeležili blejski, kranjski in škofjeloški Sokoli. Prvenstvo si je priborila blejska vrsta s 84·4%, drugo mesto škofjeloška vrsta z 78·82% in tretje kranjska vrsta s 67·5%. Posamezniki pa so dosegli te - le uspehe: br. Zagoričan z Bleda 97·5%, br. Sekovanič iz Bleda 90·85%, br. Lovčan iz Škofje Loke in Celešnik iz Kranja po 88·33% in br. Vrhunc iz Škofje Loke ter Peternel iz Bleda po 87·5%.

Še pred 9. so odkorakali Sokoli iz s slovenskimi trobojnicami bogato okrašenega telovadišča na kolodvor k sprejemu. Vlak za vlakom je prihajal na kolodvor in iz vsakega so izstopale sokolske čete. Največjo pozornost izmed vseh je vzbujala močna četa mladega boroveljskega Sokola s Koroškega.

Kmalu so se razvrstile sokolske čete in odkorakale skozi Jesenice proti telovadišču v Milanovem logu v tem-le redu: Odposlanstvo tržaške sokolske župe, odposlanstvo goriške sokolske župe, odposlanstvo ljubljanske sokolske župe, predsedstvo gorenjske sokolske župe, staroste v gorenjski sokolski zvezi združenih sokolskih društev, zastavonoše, sokolska društva gorenjske sokolske župe, in sicer iz Bleda, Bohinja, Borovelj, Javornika, Jesenic, Kamne gorice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke, Tržiča in Železnikov. Sokolskim vrstam je sledil ob glasnih zvokih tromb naraščaj.

Kmalu po 11. se je pričel urejevati sprevod, ki se je pomikal s »Slovensko Filharmonijo« na čelu preko Save proti Jesenicam, kjer so bili pred hotelom »Na pošti« nagovori. Sprevoda se je udeležilo okrog 300 Sokolov. Na celem potu je ljudstvo navdušeno pozdravljalo Sokole in jih obsipalo s cvetjem.

Pred »Pošto« je pozdravil navzoče Sokole v imenu jeseniškega »Sokola« starosta br. Kumer, ki se je obenem zahvaljeval župnemu predsedstvu, ker se je odločilo za župni izlet na Jesenice. Gospodična M. Schreyjeva je nagovorila Sokole v imenu slovenskega naprednega ženstva na Jesenicah. Odgovarjal je župni starosta b. notar Marinček iz Tržiča.

Nato so se razšli Sokoli v različne gostilne k obedu, toda skoraj na to so že zopet bili na telovadišču, da nadaljujejo ob zvokih »Slovenske Filharmonije« skušnje za javno telovadbo.

Še pred napovedano uro se je pričelo zbirati na telovadišču številno občinstvo. Vsega skupaj je bilo do 1500 gledalcev.

Kmalu po 3. uri se je pričela javna telovadba, ki so jo otvorile Sokolice z vajami s kiji. Jako bogat vspored javne telovadbe je bil izčrpan razmeroma v zelo kratkem času, ker so se vrstili nastopi neposredno drug za drugim.

Ne spuščamo se v podrobno kritiko tega javnega nastopa. Omenimo samo, da je nastopilo pri vajah skupno 60 Sokolic, 112 naraščaja, 60 članstva pri orodni telovadbi in 80 pri prostih vajah članstva. Prezreti pa ne smemo učinka, ki ga je napravila ta telovadba na gledalce. Pripomniti moramo, da se je med gledalci nahajalo tudi več jeseniških Nemcev in klerikalcev, ki so svojemu začudenju nad to telovadbo dajali glasno duška.

Ta javni nastop po vsem svojem sporedu je gledalcem najjasneje dokazal, kako delo izvršuje Sokol in po teh prizorih je marsikateri mlačen Slovenec v svojem notranjem zopet začutil odločnost. Posebno pozornost so vzbujale vaje kranjske vrste na krogih in vaje ter skupine škofjeloške vrste, v kateri je telovadil bivši član jeseniškega Sokola br. Pristov, ki je s svojim nastopom pokazal, kaj zmore sokolsko delo. Zanimive so bile tudi ljubke igre naraščaja, ki so ravno pri mladini zelo umestne. Glavna zasluga za tako točno izvršeni spored gre pač v prvi vrsti načelniku župe dr. Sajovicu.

Po končani telovadbi se je razvila v Milanovem logu zelo animirana veselica; postavili so tjekaj 6 paviljonov, v katerih so jeseniške narodnjakinje stregle gostom. Pozornost je vzbudil na tej veselici zlasti pevski zbor boroveljskega Sokola.

Vsestransko povoljno, naravnost izborno se je obnesel sokolski zlet na Jesenice. Jasno je pokazal, kako vrlo napreduje sokolska ideja med Slovenci, jasno je pokazal tudi, da je neprecenljive važnosti za nadaljni razvoj slovenskega življa na Jesenicah, pokazal nam je pa zopet tokrat, da naj nam bodo pri sokolstvu Čehi vzor. Vsi sedaj na Bledu bivajoči Čehi so se namreč skoraj korporativno udeležili zleta in veselice.

Uspeh včerajšnega sokolskega zleta je najpovoljnejši, ker presega nade, katere se je stavilo do njega. Zato kličemo: Le nevstrašeno naprej! V sokolstvu je rešitev naših ogroženih in narodno eksponiranih krajev!

Za kratek čas.

— Veruješ li ti, da je Klara res tako krepostna, kakor se dela?

— Dobila je že celo krepostno darilo!

— Res?

— Da, namreč darilo za svojo krepost — od nekega nadporočnika.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

gospoda zanimala v zadnji vrsti v parterju sedeča mlada dama.

»Varda che mula«, je občudujé vzkliknil stari grof, ko jo je zagledal. »Ta ga je una belezza, ma proprio una belezza.«

In pozabil je na predstavo in na vse dostojanstvenike, pozabil tudi na svojega spremljevalca in gledal samo mlado damo v zadnji vrsti, ne meneč se za posmehljive obraze, ki so jih delali v njegovi bližini sedeči ljudje.

»Kdo ga je ta mula?« je končno vprašal Rovetto. »Ali ga poznate?«

»Ta mora biti tujka«, je odločno izjavil Rovetta. »Jaz poznam vsakega človeka v Ljubljani, zlasti vsako boljšo žensko. To sem sicer moral že nekje videti, pa se ne spomnim kje . . .«

Rovetti je bilo jako neprijetno, da ne pozna prve osebe, za katero ga je vprašal grof. Ljutil se je sam nase toliko bolj, ker je bil prepričan, da je tujko že nekje videl. Mislil je in mislil, napenjal svoj spomin in končno zagrabil grofa za roko:

»Zdaj sem se spomnil, gospod grof«, je vzkliknil. »To žensko sem videl danes ponoči v družbi strašno pijanih ljudi v nekem lokalu, ki se mu pravi »Pekel«. Njen spremljevalec je rekel, da je baron Koleraba di Kastrola.«

»Ga bomo šla pogledat tista lokal in tista baron Koleraba«, je odločil grof in je nadaljeval nepremično opazovanje Adelgunde, ki je bila že davno zapazila, kako pozornost ji posveča stari gospod in si je v medaktih preganjala čas s koketiranjem in se je tudi grofu tako izzivajoče smehljala, da je bil ves iz sebe in komaj čakal na konec predstave.

Končno je vender padla zavesa in stari grof je hitel iz gledališča, kar so ga nesle noge, da bi ne zgrešil Adelgunde. Postavil se je k izhodu in ko je prišla Adelgunda, jo je kar ogovoril.

»Signorina, moja admirazione za vasa belezza je taka velika . . .«

»Gospod, jaz vas ne poznam! Kaj hočete?«

»O signorina, kaj ga bom hotela«, je besedičil grof, »samo decompagnare na vaša hiša.«

»Ali mislite, da je pri meni kako zavetišče za invalide«, se je razljutila Adelgunda. »Pojdite svojo pot in pustite me v miru. Jaz čakam tukaj svojo prijateljico.«

»Ga bom čakala tudi jaz«, je izjavil grof. »E, ciò, Rovetta, pejte ga sem.«

(Dalje prihodnjič.)

NARODNA KNJIGARNA
Prešernova ulica 7
priporoča
svojo bogato zalogo
pripovednih spisov
v raznih jezikih.

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Klerikalni ovaduhi na poslu.

Nedolžni izlet, ki ga je priredilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« s svojimi prijatelji v Belgrad, ne da mirno spati našim domačim in tujim »prijateljem«.

Klerikalci bi najraje vse izletnike proglasili za veleizdajalce ter jim poslali na vrat državnega pravdnika. Toliko sramu pa je vendarle še v njih, da si v slovenski javnosti odkrito ne upajo započeti take sramotne kampanje, o kateri vedo, da bi jo obsodil ves narod, brez razlike strank.

»Slovenec« se je zato omejil na kratko notico, v kateri je preteklo soboto skušal na prav malo okusen način ironizirati izlet in briti neslane dovtipe vzpričo tega, da je srbski kralj Peter odlikoval z daljšim razgovorom gospo dr. Tavčarjevo in da je ž njo celo otvoril ples v »Oficirskem Domu«.

Dasi ne razumemo, kako more list, ki vendar še hoče veljati za slovanski, oblivati z gnojnico žgočega sarkazma slovanskega vladarja, ki ni zakrivil ničesar drugega, kakor to, da je očitno pokazal svoje spoštovanje in svojo naklonjenost do slovenskega naroda, vendar bi tega »Slovencu« in za njim stoječim klerikalcem končno še ne zamerili toliko. Je pač stvar takta, olike in okusa, kakšno stališče da zastopajo posamezni slovanski listi nasproti slovanskim vladarjem.

Ne moremo pa odpustiti klerikalcem zločina, da skušajo svoje sorojake, ki so zakrivili ta neodpustljivi »greh«, da so posetili Belgrad, denuncirati na Dunaju in jih predstaviti kot prave veleizdajalce, ki so se napotili v Belgrad samo z namenom, da s tem posvedočijo svoje veleizdajniške težnje.

Znano je, da so naši klerikalci debeli prijatelji nemških krščanskih socijalcev, tistih ljudi, ki bi najraje požrli na žlici vode izmed Slovanov najprvo Srbe; znano je nadalje, da so slovenski klerikalni politiki in uredniki najmarljivejši sotrudniki raznih nemških krščansko - socijalnih listov, predvsem Verganijevega dnevnika »Deutsches Tagblatt«.

Ako uvažujemo to, potem ni prav nobenega dvoma, da izvira dopis iz Ljubljane, ki ga je v soboto priobčil »Deutsches Volksblatt« na uvodnem mestu pod naslovom »Slovenischer Patriotismus«, iz vrst teh naših klerikalnih politikov.

In kaj piše ta klerikalni denuncijant v nemškem listu? Čujte!

»Pri radikalnih pristaših župana Hribarja še ni ugasnilo navdušenje za kraljevino Srbijo, ki so jo tako odkrito kazali med bosansko krizo. Ko so spomladi povodnji poplavile nekatere srbske pokrajine, je ljubljanski občinski svet takoj podaril za poplavljence večjo vsoto, naglašajoč pri tem svoja bratska čustva za Srbe. Osnoval se je tudi poseben odbor, obstoječ iz slovensko - radikalnih veličin, ki je izdal oklic na narod, naj nabira prispevke za Srbe.

Za poplavljence na Štajerskem niso imeli niti vinarja. Pred nekaj dnevi se je napotilo v Belgrad pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom občinskega svetnika dr. Šviglja, da bi s svojimi očmi videlo deželo misli svojih in želja. Ker niso društveniki vseskozi dobro situirani, se mora domnevati, da so dobili podporo za potovanje v obljubljeno deželo iz raznih **tajnih fondov.** Slovenski listi izrabljajo na vse načine izlet in dogodke v Srbiji v protiavstrijskem smislu.«

Nato navaja dopisnik doslovno v nemškem prevodu prismojena poročila o izletu nekega lista, ki ga pametni ljudje sploh ne smatrajo za resnega, ter nadaljuje: »Ali je to potem čudno, da se s takimi poročili izpodkupujejo patriotska čustva prebivalstva in da se od časa do časa pojavljajo veleizdajniške denuncijacije? Šele pretekli teden, neposredno po jubilejni slavnosti v radikalnem vodovju plavajoče **slovenske šolske družbe,** so nekega jutra opazili, da je neki tukajšnji spomenik na najpodlejši način bil onečaščen, ne da bi se bilo doslej posrečilo izslediti storilce . . .«

Iz poante glede slovenske šolske družbe, kakor tudi iz raznih drugih odstavkov, je nad vse dvome jasno razvidno, da izvira ta ovaduški dopis iz klerikalnih vrst. Da bi zavračali te denuncijacije? Ne, s tem bi izkazali preveč časti ovaduhom, ki niso vredni drugega, kakor Greuterjevega feja.

Spomin iz prošlosti.

Priobčujemo to-le zanimivo pismo: Gospod urednik! Sporočiti Vam hočem dve resnični dogodbi. Istinitost prve sem radevolje pripravljen vsikdar pred sodiščem s prisego potrditi, za resničnost druge pa lahko navedem, ako treba dve priči, ki ste hvala bogu še pri življenju, in to sta dva odlična veleposestnika, eden iz Gorenjske, drugi iz Notranjske. Objavljam dotični dve dogodbi z namenom, da pokažem javnosti, posebno naši mlajši generaciji, klerikalni in liberalni, da so bili starejši duhovniki iz šole Alojzija Wolfa, dr. Jerneja Vidmarja in dr. Zlatousta Pogačarja, ako prav so bili mnogi iz med njih pravcati celotje, vendarle drugih nazorov, nego je današnja duhovščina. Evo zgodbi: Dva ali tri tedne po tem, ko se je nekdanji vodja ljubljanskega semenišča, sedanji škof dr. Anton Bonaventura Jeglič preselil v Sarajevo na svoje novo mesto, kot novo imenovani kanonik sarajevski, je prišel dr. Klofutar posetit našega župnika N. Dr. Klofutar in naš župnik sta si bila iskrena prijatelja: skupno sta pohajala gimnazijo, skupaj maturirala, skupno študirala bogoslovje in skupno bila posvečena v mašnike. Oba sta že mrtva. Lahko bi torej kdo dvomil o istinitosti mojih navedb, zato poudarjam vnovič, da jamčim za resničnost z mojo častjo in da sem vedno pripravljen to s prisego potrditi. Naš župnik je na povratku spremil svojega prijatelja dr. Klofutarja na kolodvor k vlaku, vozečemu nazaj v Ljubljano. Ker sem imel službo na kolodvoru, pozdravil sem ondi spoštljivo gospode. Z župnikom sva si bila dobra prijatelja, in dr. Klofutarju sem bil tudi dobro poznan izza dijaških let. Pogovarjali smo se o različnih stvareh. Ker je vlak imel slučajno blizu 25 minut zamude, smo končno zašli nekoliko tudi na politično polje. Takrat se je nam Slovencem godilo še veliko slabeje nego danes. Za to smo bili veseli, če so kakšnega Slovenca imenovali magari na najnižje mesto. V razgovoru sem omenil: Gospodje, zdi se, da se nam bo pričelo nekoli boljše goditi, ker so nas jeli vendar nekoliko vpoštevati. Dr. Klofutar, ki je, kakor je znano, kaj rad nemško govoril, je začudeno vprašal: »Wie so, Herr?« —? Jaz na to: No, saj je bil vendar dr. Jeglič imenovan za kanonika v Sarajevu. To je za nas Slovence vendar že nekaj!« Bil sem takrat še mlad neizkušen mladenič, od roditeljev in sorodnikov vzgojen bolj za samostansko življenje, nego za svet, in sem zrl v vsakem duhovniku že malega svetnika in tako smatral osebo kanonika saj za tako visoko in važno, kot osebo kakega maršala. Na to se je dr. Klofutar veselo zasmejal, in v pričo župnika pripomnil: »Herr —, es soll aber unter uns bleiben, — ich sage Ihnen, das ganze Domkapitel ist vom Herzen froh, dass es vom Dr. Jeglič los worden ist, am meisten darüber erfreut sind aber der Fürstbischof Dr. Pogačar und Dr. Pauker von Glanfeld, denn ich sage Ihnen offen, das war ein Fanatiker, mit ihm war ein Auskommen fast unmöglich. Der hat der guten Sache mehr geschadet, als genützt.« — Pozneje enkrat, bilo je po smrti knezoškofa dr. Pogačarja, smo imeli volitve v odbor kmetijske družbe. Treba je bilo voliti naslednika takrat umrlega g. Souvana, ki je bil več let član centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske. Volili smo v magistratni dvorani v Ljubljani. Dvorana nas je bila natlačeno polna. Velik del duhovščine je zahteval v omenjenem centralnem odboru svojega zastopnika. To zahtevo je propagiral posebno stari kanonik Zamejc. Kandidat duhovnikov je bil tedanji dvorni kaplan, sedanji kancelar g. Šiška. Ta je bil potem potom kompromisa tudi izvoljen! Ko so se člani kmetijske družbe med sabo pomenkvali o kandidaturah, sem stal jaz in tu že omenjena veleposestnika nekoliko na strani. Tudi mi trije smo se pogovarjali o volitvah. Ko je nas Klofutar zagledal, se je nam približal, nastavil roko na usta ter šepnil: »Wählet einen Besitzer aus der Laibacher Umgebung, nicht aber diesen jungen Kapelan. Der soll sich um seine Sachen kümmern. Er hat genug zu tun, wenn er sich um seine Sachen kümmern will!« Tako je takrat govoril prošt Klofutar!

V. T.

Slovenci na ljubljanski nemški gimnaziji.

Šolsko izvestje tukajšnje nemške gimnazije izkazuje med 142 učenci **štiri** Slovence in sicer 2 v II. razredu, po 1 pa v V. in VI. razredu. Ko smo čitali te številke, smo bili veseli, da je med nami tako malo nezavednih Slovencev, ki bi pošiljali svoje sinove v nemško gimnazijo. Vzeli smo v roke imenik učencev in prečitali imena. Pri tem smo se prepričali, da je med nami ne le mnogo nezavednežev, marveč tudi mnogo takih propadlih duš, ki ne pošiljajo samo svojih sinov v nemški zavod, marveč jih dajo celo vpisati za — Nemce. Ker bo gotovo marsikaterega zanimalo, kakšni »pristni« Nemci obiskujejo nemško gimnazijo, hočemo navesti nekaj imen, ki jasno izpričujejo, da so se pradedje teh učencev prav gotovo že valjali po medvedskih kožah v Tevtoburškem gozdu. Evo imen: Bogataj, Černe, Cujnik, Jamiček, Kostanjec, Medved (Sp. Šiška), Volavčnik (Sp. Šiška), Ješe (Šoštanj), Černivec, Kleč, Krisch, Lenarčič, Užan (Sp. Šiška), Majcen (Vipava), Majcen, Palovec, Laurenčič, Pavločič, Piščanc (ta je celo vpisan kot Italijan), Celnar, Kleč, Modic, Gaber (Goričane) itd. Kaj ne, sama najpristnejša germanska imena, sami Germani najizvirnejšega kova!

Za cerkev ali za škofa?

V Radečah pri Zidanem mostu grade novo cerkev. Nedavno tega je bil v Radečah škof Anton Bonaventura. Imel je pridigo, v kateri je vzpodbujal vernike, naj pridno darujejo prispevke za zgradbo nove cerkve, češ, da je še mnogo stroškov pri zgradbi nepokritih. Naravno je, da je imel ta škofov poziv na vernike vpliv. Kmalu na to je prinesla neka pobožna ženica domačemu župniku 1000 kron kot darilo za cerkev. Preteklo je par dni in ženica si je domislila, da pravzaprav ni dobro storila, ko je podarila ves svoj denar cerkvi, ko vendar tudi sama potrebuje nekaj za življenje. In napotila se je k župniku ter ga milo prosila, da naj ji vrne vsaj polovico izročenega mu denarja, ker ga ona revica vendarle tudi zase potrebuje, saj se brez denarja dandanes ne da živeti. Župnik Hiersche je ženico tolažil in ji v prelepih barvah slikal zasluženje, ki

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Adelgunda je morala precej časa čakati, predno je prišla Olimpija iz gledališke garderobe. To čakanje ji je bilo mučno, ne samo, ker sta grof Panigaj in Rovetta nanjo prežala, kakor dva jastreba, marveč ker so jo nadlegovali tudi še različni drugi moški, mladi in stari, predrzni in plahi, sirovi in ljubeznjivi. Vse svoje življenje ni Adelgunda spoznala toliko moških, kakor v tej pol uri čakanja pri gledališkem izhodu, spoznala je pa tudi moško predrznost in pohlepnost in ta jo je pri vsi njeni prešernosti in lahkomiselnosti navdala s strahom. Začela je šele zdaj spoznavati položaj ženske, ki nič poštenega ne zna, ki ne ve, kako naj poskrbi za vsakdanje potrebe in nima nikogar, ki bi se zanjo zavzemal, jo vodil in ščitil.

Šele zdaj se je spomnila Angelika. Prej ji ves dan ni prišel na misel. Olimpija ji je bila pripovedovala toliko mikavnega, popisovala užitke, ki jih daje življenje izvoljencem, tako zapeljivo, da je bila Adelgunda kar omamljena in jo je hrepenenje po sijaju in bogastvu, po veselju in uživanju prevzelo s tako silo, da ni ne enkrat mislila na ubeglega kapucina.

Šele zdaj, ko je čutila, kako zelo potrebuje zvestega prijatelja, se je domislila Angelika. Živo si je predstavljala, kako bi jo branil nadležnih zapeljivcev, a vendar si ni želela, da bi bil pri njej. Zavedala se je, da jo od dobrega, zvestega Angelika loči globoko brezno, da hoče ona v višave, da hrepeni ona po sijaju in bogastvu, on pa da nima nobenih moči, povspeti se iz svojih nižav.

»Propadel bo in v blatu bo utonil,« si je mislila šetajoč se pred gledališčem. »V najboljšem slučaju si ustvari ubožno eksistenco, si bo pomagal toliko, da bo revno životaril. Jaz pa nisem utekla iz samostana, da bi se zadovoljila s takim beraškim življenjem.«

Njen sklep je bil trden. Z Angelikom je pač hotela ostati v prijateljstvu, toda hotela je biti svobodna in hoditi svoja pota. Namenila se je, da to Angeliku pismeno sporoči.

»Izvedel bo že, kje da bivam, a da ne bo imel zaradi mene skrbi, mu sporočim, naj me pride obiskat. Če mu pošljem pismo v »Pekel«, ga gotovo dobi.«

Naposled je prišla Olimpija. Adelgunda ji je hitela nasproti in se je oklenila, a še predno ji je mogla povedati, kaj se je zgodilo, sta se že približala stari Italijan in njegov spremljevalec. A naletela sta slabo. Komaj je bil stari grof izpregovoril prve besede, ga je že prekinila Adelgunda.

»Spravite se naprej,« je zakričala jezno. »Taka stara podrtija, kakor ste vi, naj raje misli na smrt, pa ne na ženske.

»O kakšna furiosa, o kakšnega temperamento,« se je čudil Italijan. »O, un baccio . . . enga poljub . . .«

»Obhajat se pustite, bo bolje za vas, kakor da mislite na poljube,« se je ljutila Adelgunda. »In mislite raje na mrtvaški oder, kakor pa na ženske postelje.«

Tedaj pa je posegla vmes izkušena Olimpija in je začela s starim grofom govoriti italijanski. Starec je bil kar vesel, ko je slišal svoj jezik in unel se je med njim in Olimpijo živahen pogovor.

Adelgunda se je čudila, kaj ima Olimpija staremu nadlegovalcu povedati. Razumela ni ničesar, nego je le iz vsega vedenja starega grofa spoznala, da je s tem jako zadovoljen, kar mu pripoveduje Olimpija. Naposled se je stari Italijan prav prijazno poslovil in se na pol spoštljivo in na pol ironično poklonil tudi Adelgundi.«

»Adio, coccolo,« ji je rekel, »sem ga molto contento, ga bom naredila jutri ana visita.«

»Kaj bom jaz naredila jutri, Vas nič ne briga,« je osorno odgovorila Adelgunda.

»Ga bom jaz naredila,« je odgovoril starec prešerno, toda Adelgunda ga že ni več razumela, ker je bila potegnila Olimpijo za seboj in je ž njo odšla hitrih korakov.

Panigaj in Rovetta sta gledala nekaj časa za njima, potem pa si je starec zadovoljno mel roke in dejal svojemu spremljevalcu:

»Sem ga vrgla vse in ordine. Tista ta stara ga je pametna ženska. Adesso pa ga pejma u »Pekel«.«

V podzemski dvorani gostilne v »Peklu« je še vedno sedel Angelik in čakal, da bi prišel kateri njegovih znancev, ki bi mu vedel povedati, kam je izginila Adelgunda. A nikogar ni bilo.

»Taki strahopetci!« se je ljutil Angelik. »Enkrat so bili aretirani, pa so izgubili ves pogum in se še v gostilno več ne upajo. Še piti se bodo odvadili in še za procesijami bodo

si ga je pridobila pri bogu s tem, da je darovala vse svoje premoženje za cerkev. Toda vse njegove lepe besede niso mogle prepričati ubožice. Tudi to ni izdalo, ko ji je zatrjeval, da je zapisana v »zlate bukvice«. »Vrnite mi moj denar,« je govorila ženica, »pa me lahko zapišete tudi v — ponesnažene bukvice.« Ko je župnik videl, da vse njegovo pridigovanje nič ne izda, je kmetici povedal, da nima niti vinarja njenega denarja več, marveč da je moral ves znesek **takoj poslati škofu v Ljubljano.** Kako sta se nadalje pogovarjala župnik in kmetica, o tem zgodba molči. Nas zanima na stvari to, ali je župnik res moral poslati za domačo cerkev namenjen denar škofu v Ljubljano, ali je bil to samo dobrodošel izgovor, da se nadležne kmetice iznebi in da ostane cerkvi vseh 1000 K. Gospod župnik, pojasnite nam to stvar.

Napadi v Zagorju ob Savi.

Krasno narodno slavnost v Zagorju ob Savi so poskusili različni sumljivi ljudje motiti. Iz steklarne so zvižgali Sokolom, a zato se niso zmenili. Nek subjekt, ki je začel metati okrog sebe z barabami, je dobil na mestu zasluženo plačilo. Toda dobili so se v Zagorju tudi zločinci, ki so zavratno napadli nekaj udeležnikov narodne slavnosti. **Z »driteljci« in z noži oboroženi** so ti zločinci poskusili svojo srečo, kakor pristni tolovaji. **Štiri osebe so bile ranjene.** Obvezal jih je zagorski zdravnik dr. Zarnik. Med ranjenci je tudi neka **dama,** ki je bila z nožem zabodena v hrbet. Vse kaže, da so napadalci izvežbani tolovaji. Čuje se, da so te tolovaje že dobili in upamo, da bodo deležni zaslužene kazni. — Z druge strani nam poročajo, da so snoči socijalni demokratje v neki gostilni v Zagorju dejansko napadli litijske Sokole. Preje so Sokole na vse načine izzivali, zlasti demokratska ženščeta, ki so se pri tem vedla tako škandalozno, da v dostojnemu listu tega ne moremo opisati. Pri dejanskem napadu so socijalni demokratje težko ranili na glavi Sokola Knafliča in neko litijsko damo. Taka podivjanost se sama obsoja. Naravnost žalostno pa je, da tako divjajo proti naprednjakom ljudje, ki hočejo tudi veljati za napredne in svobodomiselne.

Čebulj paša.

Sokolska veselica na Jesenicah je, kakor smo že poročali, uspela v vsakem oziru. Trajala je do ranega jutra. Očetu Čebulju, vsegamogočnemu gerentu, pa ta prireditev ni bila prav nič po volji in sklenil je, da ji napravi konec, kakor hitro mu bo mogoče. In res, ko je zabrnela z jeseniškega zvonika ura enajst, se je paša Čebulj z dvema pandurjema pojavil na veseličnem prostoru, češ, da se mora veselica končati, ker nimajo prireditelji županovega dovoljenja zanjo. Hudo so gledali očka Čebulj, ko se za njihove ukaze nihče ni zmenil. Da, hoteli so biti že celo hudi, ko jim je nekdo povedal na uho, da so Sokoli veselico naznanili naravnost na glavarstvo. Ata Čebulj so na to odšli z dolgim nosom, globoko užaljeni, da se najdejo ljudje na svetu božjem, ki ne respektirajo njihove avtoritete.

Čehi na slovenskem jugu.

Te dni se mudi — kakor smo že poročali — 35 čeških izletnikov na našem jugu. V soboto ob 1/4 9. zvečer so se pripeljali v Ljubljano, kjer jih je na kolodvoru pričakoval odbor »Češko-slovenskega kluba« s podpredsednikom insp. Ružičko na čelu. Sprejem sicer ni bil hrupen, zato pa prav prisrčen, in nikogar niso preveč motili niti dolgočasni obrazi ljubljanskih detektivov, ki so si prišli v prav velikem številu ugledat sprejem in so sploh češkemu izletu posvečali povsod veliko pozornost. Zvečer se je vršil v hotelu »Tivoli« prijateljski sestanek, na katerem je pozdravil v imenu »Češko-slovenskega kluba« Čehe tajnik V. M. Zalar, zahvalil se je pa v imenu izletnikov dr. A. Němajc. V nedeljo dopoldne so si Čehi ogledali mesto, popoldne pa je bil izlet v Sotesko ob Savi. Čehe je spremljalo več ljubljanskih akademikov, ki so zapeli par naših lepih narodnih pesmi. Izletnikom se je Ljubljana in nje okolica takoj priljubila; vsi so bili očarani in obljubovali so, da o prvi priliki spet obiščejo našo belo metropolo. — Včeraj dopoldne so se odpeljali izletniki v Postojno, da si ogledajo Postojnsko jamo, popoldne pa so odpotovali dalje v Trst, kjer so jim Tržačani priredili v hotelu »Balkan« pozdravni večer. V Trstu ostanejo Čehi dva dni, nato odpotujejo v Benetke, v soboto pa pridejo čez Trst na Bled, odkoder se zvečer vrnejo v domovino.

Ljubljanska počitniška naselbina »Zatišje« v Cerkljah.

V nedeljo je napravilo 15 Ljubljančanov, ki imajo svoje otroke v imenovani počitniški naselbini, izlet k svojim malim, da se sami prepričajo, kako se godi njihovim ljubljencem. Starši so se prepričali, da so njihovi otroci tako dobro preskrbljeni, da bolje ne morejo biti. Disciplina je stroga, kar vsi odobravajo, in hrana je izvrstna. Gospodu učitelju Lapajnetu izrekajo izletniki toplo zahvalo za izvrstno nadzorstvo.

Brzojavke brez potrdila.

S 1. septembrom stopi v veljavo nov, provizoričen predpis, po katerem odpade potrdilo o sprejetju brzojavke. Ta predpis pa ne zadeva onih brzojavk, za katere je treba plačati pristojbino za sela, potem posebnih brzojavk in državnih depeš.

Policijske vesti.

Rešilni čoln

so odtrgali ponočnjaki na Francovem nabrežju ter se z njim peljali proti Mostam. Bržkone so potem kje ostopili, čoln pa pustili plavati dalje. Kdor ga je ustavil, naj sporoči mestni policiji.

Spodletelo mu je.

Restavracijski sluga Ivan U. je hotel predvčerajšnjem zapustiti v nekem tukajšnjem hotelu službo. Za spomin si je pa preskrbel nekaj srebrnega namiznega orodja. Doletela ga je pa bridka usoda in mesto da bi se bil »poštrekal« s srebrnimi žlicami, se bode moral zadovoljiti v zaporu z leseno.

Prisiljenca pobegnila.

Včeraj popoldne sta pobegnila od dela pri nemškem gledališču prisiljenca Anton Hochensaser in Karel Lampreht. Pred pobegom sta ukradla tam delujočem delavcu Francetu Petončku suknjič in telovnik. Šla sta proti Logatcu.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Pretep. Janez Starman iz Zg. Senice pri Medvodah se rad včasih s kom malo sprime. Zadnjič je nahrulil posestnika Franceta Križaja, češ, da ga je ta ovadil orožnikom. Križaj je to odločno zanikal, vendar se je Starman spravil nadenj in ga je vrgel po tleh. Križaj je pri tem padcu dobil na komolcu in na kolenu lahke telesne poškodbe. Šele ko je Francetu Križaju priskočil na pomoč brat Valentin, je bilo konec pretepa. Ko je Starman izvedel, da je ovaden zaradi lahke telesne poškodbe, je tudi sam napravil ovadbo zaradi lahke telesne poškodbe proti Francetu in Valentinu Križaju. — Sodnik je razsodil, da je Starman kriv prestopka lahke telesne poškodbe in ga je obsodil na tri dni zapora, Franceta in Valentina Križaja pa je oprostil, ker ni dokazano, da bi bil Staramn pri oni rabuki kaj poškodovan in ker je pretep izzval sam.

Razne stvari.

* **Laški špijoni.** V Male blizu Tridenta so aretirali občinskega tajnika občine Ponte di Leges in nekega drugega laškega podanika, ker sta špijonaže osumljena. V teku preiskave so aretirali še dva druga Laha na tirolsko - laški meji.

* **Umor.** V Sarvarju na Ogrskem so našli posestnika Emerika Fiderja umorjenega na podu njegovega brata. Kot storilca so prijeli njegovega svaka, Ludvika Pandlyja, ki se je s Fiderjem zaradi neke zapuščine tožil in ki bi moral stanovanje izprazniti. Ker je bila njegova obleka okrvavljena, je priznal čin.

* **Vojaki — roparji.** Iz Velikega Vardina poročajo: Več vojakov 101. pešpolka je v zadnjem času izvršilo več tatvin. V petek zvečer so napadli celo stotnika 37. pešpolka, ko se je vračal iz kavarne, ter so ga skušali oropati. Stotnik se je branil s sabljo. Končno se mu je posrečilo priklicati patrolo. Stotnika so teško ranjenega prepeljali v bolnico. Roparska vojaka, po imenu Vasul Kiss in Peter Demien, so prijeli, ter jih odpeljali v zapor.

Za kratek čas.

Anton: Vsaka ženska je rojena igralka.

Dragotin: Res je! In kdor hoče v zakonu srečen biti, mora s tem računati.

Ferdo: Zlasti ne sme nikdar tragično soditi, če uganja žena izvenzakonske burke.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 18. julija 1910.

Termin.		
Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9·41
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	7·07
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·67
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·12

Efektiv.

5 vin. cenejc.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 18. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	94·—	94·20
4·2% srebrna renta . . .	97·75	97·95
4% avstr. kronska renta . .	93·90	94·10
4% ogr. „ „ . .	92·10	92·30
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	484·—
„ „ „ 1864	325·—	331·—
„ tiske	308·50	320·50
„ zemeljske I. izdaje .	297·25	303·25
„ „ II. „ .	276·50	282·50
„ ogrske hipotečne . .	248·50	254·50
„ dun. komunalne . .	531·—	541·—
„ avstr. kreditne . . .	526·—	536·—
„ ljubljanske	80·75	86·75
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·40	42·40
„ bazilika	28·55	32·55
„ turške	259·—	260·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda . .	671·75	672·75
Dunajske bančne družbe . .	546·50	547·50
Južne železnice	107·75	108·75
Državne železnice	741·25	742·25
Alpine-Montan	741·25	742·25
Češke sladkorne družbe . .	233·—	234·50
Živnostenske banke	261·—	262·50
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·42	117·62
Franki	95·25	95·37½
Lire	94·75	94·95
Rubiji	253·50	254·50

V založbi „Narodne knjigarne“ v Ljubljani je pravkar izšel zgodovinski roman izza francoskih časov

Ljubezen Končanove Klare

Spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1·50, vez. K 2·50, po pošti 20 v več.

Ta roman je vzbudil že v podlistku „Slov. Naroda“ občno pozornost ter se je moral na splošno zahtevo ponatisniti.

hodili. O, kako malodušen je današnji svet.«

Sam je sedel Angelik za mizo in otožno so krožili njegovi pogledi po dvorani. Natakarica mu je bila pojasnila, da je v »Peklu« le prve tri ali štiri dni v tednu veselo, druge dni pa da so navadni gostje vsled pomanjkanja denarja neprostovoljno solidni. Angelik, ki je dobro poznal moč denarja, je bil zadovoljen, da je bila vsaj njegova denarnica še dobro založena, tako da je mogel ves svoj čas posvečevati iskanju Adelgunde.

»Dokler je ne dobim,« je modroval sam pri sebi, »si ne bom glave belil, kakega dela se naj primem. Najraje bi postal general, pa ne verjamem, da bi šlo; ali bom pa postal gostilničar, če mi bodo dali dovolilo. Pa bi bilo bolje, če bi mi ga ne dali, saj sem tako nesrečno ustvarjen, da bi vse sam popil. No, pa saj se da tudi drugače živeti. Bom pa kavke lovil, jih rdeče, zeleno in modro poslikal in jih prodajal za papige. Pa vodo iz reke Jordan bom lahko prodajal; ta je dobra za oči in za protin in vode na Kranjskem ne bo zmanjkalo, neumnih ljudi pa tudi ne. Ali bom pa škapulirje izdeloval. Ali bom pa nabiral za kako cerkev v Afriki. Ali bom pa napravil božjo pot. Tam okoli Vrhnike so prav pripravni gozdovi. Jaz se bom našemil za Luciferja in bom hodil ponoči ljudi strašit, Adelgunda se jim bo pa prikazovala kot svetnica. Če bi dobro delala, bi še bogata postala.«

Take in enake načrte je delal Angelik in zatopljen v svoje misli, ni nič zapazil, da sta prišla v »Pekel« tudi stari grof Panigaj in njegov spremljevalec Rovetta, da sta posvečevala prav njemu posebno pozornost in važno med sabo šušljala.

»Se mi zdi, da ga je en močen človek, ta barone Koleraba,« je menil stari Italijan. »Bom poslala raje Vas, Rovetta, da ga boste vse povedala.«

Rovetta, ki je imel pred Angelikom še od prejšnje noči strah, je bil nasprotnega mnenja.

»Vi mu bodete bolj imponirali, gospod grof,« je menil, »in bi bilo bolje, da sami ž njim govorite.«

»O, ga ne bom nič sama govorila,« se je branil grof, »le govorite Vi, ki ste ga forte, kako se pravi, ga imate moč.«

In Rovetta se je udal, četudi jako nerad.

(Dalje prihodnjič.)

Velik dohodek

in sijajno eksistenco si zagotovi oni, ki prevzame za Kranjsko in obmejne dežele 43

edino prodajo

mojih dveh epohalnih brezkonkurenčnih porabnih predmetov z veliko razpečavo. Strokovnega znanja ni potreba, torej pripravno za vsakega gospoda. Sijajna izpričevala prvih strokovnjakov, v kratkem okoli 1/4 milijona prodano. Ugodna prilika za gospode, ki se hočejo osamosvojiti. Resni reflektanti, ki razpolago z nekaj tisoč kronami obratnega kapitala, zvedo več v **hotelu pri Maliču v Ljubljani, soba 14 od 9. in pol do 1. in od 3. do 6.** Na željo tudi pozneje obisk.

Sic volo, sic jubeo.

Kadar se je pri nas že pomiril kak prepir v napredni stranki, tedaj prav rad pricaplja »Učiteljski Tovariš« in za njim tržaška »Edinost«, pa ulivata olje na ognjišče, da bi zopet vzplamtelo, kar je bilo že skoraj ugasnilo. Tako tudi sedaj radi prepira med »starimi« in »mladimi« pri volitvah v odbor Ciril in Metodove družbe. Prav kakor da so »stari« in »mladi« otročiči za šolsko klopjo, kriči »Učiteljski Tovariš« nad njimi: Mir! »Edinost« pa se ve, vse to podpiše! A notranji pomen te postane kaše je: stari nimajo pri družbi ničesar iskati. In zakaj ne? Zategadelj ne, ker hočeta to imeti »Učiteljski Tovariš« in tržaška »Edinost«. Pa se bodeta tudi ta dva prepričala, da dandanes, ko hočejo klerikalci v svoji »Straži« skovati si mogočno politično organizacijo, ne bo mogoče, da bi se v Ciril Metodovi družbi kuhala samo sladka repa, in še ta le za refektorij učiteljskih sester. Nekaj kompromisov bo gospoda že morala dopustiti, ker je pri tako kompliciranem organizmu kot je naša družba, pač samo ob sebi umljivo! »Mir« je največkrat podoben stagnaciji, katera je pa vselej škodljiva! Gesla: »sic volo, sic jubeo« pa v naši družbi ne bode izvajal niti »Učiteljski Tovariš«, niti tržaška »Edinost«. Tudi mi ga ne bomo mogli izvajati! Če se ne motimo, bo že v tem pogledu potreben prvi kompromis! —r.

Zdravstveno stanje županovo.

Iz dejstva, da gospod župan Ivan Hribar ni odpotoval z deputacijo mestnega občinskega sveta, ki je bila poslana v Krakov na grunewaldske slavnosti, se je v javnosti splošno sklepalo, da je gosp. župan nanovo nevarno obolel. To domnevanje je brez podlage. V prijetnem položaju smo namreč konstatirati, da se gosp. župan prav dobro počuti in da biva na odpočitku v svojem letnem bivališču v Cerkljah. Da ni šel z deputacijo v Krakov, je krivo to, da se je neposredno pred odhodom deputacije nalahko prehladil in mu je vsled tega zdravnik odsvetoval dolgo in mučno potovanje. Prehlajenje je v par dneh brez vsakih posledic ponehalo.

Spomenik septemberskim žrtvam.

Na pritisk škofa Antona Bonaventure Jegliča in deželne vlade se bodo trupla Ivana A d a m i č a in Rudolfa L u n d r a **izkopala** in **prenesla v nove grobove tik ob grobnici,** ki jo je kupil gospod župan H r i b a r. Združeni narodni odbor je storil vse, da bi škof dovolil postaviti spomenik na grobu, kjer sedaj počivata žrtvi. Ves trud je bil zaman. Škof je zahteval, naj se pokojnika izkopljeta ter preneseta v nov grob ob zidu, ker samo tamkaj dovoli, da se postavi spomenik. Dasi dokazuje malo pietete, da se nedolžnim žrtvama ne privošči miru in pokoja niti v grobu, vendar se je odbor moral udati škofovi zahtevi, ker je izvršitev spomenika že oddal. Na spomeniku je odbor predlagal napis: »Izdihnila 20./IX. 1908«. Tudi ta nedolžni napis ni bil škofu po volji. Zahteval je kategorično ta-le napis: »Umrla 20. septembra 1908«. Končno so se zedinili za napis: »Izdihnila 20. sept. 1908.« Brez komentarja!

Odlikovani Slovenci.

Iz Belgrada nam pišejo:

Dejstvo, da so med vsemi Slovani Slovenci razmeroma največ žrtvovali za žrtve povodenjske katastrofe v Srbiji, se tu splošno priznava in tudi po zaslugi ocenjuje. Najbolj je presenetilo darilo v znesku 3000 K, ki ga je gospa dr. Tavčarjeva v imenu odbora za nesrečne žrtve po povodnji v Šumadiji vročila belgradskemu županu Kosti Glaviniću. V znak priznanja za bratsko sočutje, ki so ga pokazali Slovenci vzpričo nesreče, ki je zadela srbski narod, namerava baje vlada nasvetovati kralju, da odlikuje tiste Slovence, ki so si pridobili največ zaslug z nabiranjem prispevkov in s prireditvijo koncerta za poplavljence. Govori se, da bo v prvi vrsti odlikovana gospa dr. Tavčarjeva, kot predsednica odbora za srbske poplavljence. Odlikovana pa bosta tudi dr. Ant. Švigelj, kot predsednik »Ljubljanskega Zvona« in gospa Iva pl. Foedranspergova. Čim izide kraljev ukaz, prinese odlikovanja v Ljubljano eden izmed članov odbora za sprejem Slovencev, in sicer ali profesor Rista Odavić ali pa Darko Ribnikar, urednik »Politike«.

Ljubljanska deputacija na grunewaldskih slavnostih.

Snoči se je vrnila v Ljubljano deputacija, ki jo je poslal mestni občinski svet v Krakov, da se udeleži grunewaldskih slavnosti. Vtiski, ki jih je prinesla sabo iz Krakova niso najboljši. Slovenci so bili zapostavljeni na vsi črti, toda nič boljše se ni godilo odposlanstvom Prage in Zagreba. Dasi so bila mesta Praga, Zagreb in Ljubljana oficijalno vabljena na slavnosti, vender se je z odposlanci teh mest postopalo tako hladno in tako naravnost prezirljivo, da se jim je nehote moralo vsiliti domnevanje, da se jih smatra kot nadležne goste. Najprvo je deputacije osupnil že skrajno hladen sprejem. Na kolodvor je prišel samo župan dr. Leo. Brez vsakega pozdrava je izročil odposlancem kuverte z vstopnicami k raznim prireditvam, nadalje pa se ni niti on, niti kdo drugi brigal zanje. Dejstvo, da so gostom preskrbeli še vrhu tega skrajno slaba stanovanja, je deputacije moralo utrjevati v prepričanju, da se jih ne uvažuje za posebno dobro došle. Praška in ljubljanska deputacija sta položili vence na spomenik pesnika Mickiewicza. To se je izvršilo brez vsake najmanjše ovacije. Pri odkritju spomenika kralju Jagiellu so Čehi in Slovenci hoteli položiti ob vznožje spomenikovo srebrne vence s primernimi govori. Na to se jim je oficijalno sporočilo, da naj pri tej priliki vencev ne polože, ker ni na programu nobenih govorov, razen poljskih, vršiti pa se mora vse po programu. Slovenci in Čehi so se uklonili. Ko so prišli k odkritju spomenika, se zanje ni zmenil živ krst. Ko so se pa pojavili Madžari, so jih Poljaki pozdravili z navdušenimi ovacijami. Da je ta incident moral slovanske deputacije boleti, pač ni treba poudarjati. Naravnost užaljeni pa so bili odposlanci, ko je na to smel govoriti, pozdravljen z viharnimi eljen-klici, Madžar Nagy, dočim slovanskim odposlancem pri odkritju niso dovolili govoriti, češ da bi to bilo proti programu. Za slovanske deputacije se vobče ni nihče brigal. V njihovo bližino sploh ni prišel nobeden izmed gospodov od komiteja. Odposlanci mesta Prage, Zagreba in Ljubljane so morali kakor zapuščene ovce tavati okrog, da, niti toliko se ni storilo zanje, da bi se jim preskrbelo pošteno restavracijo, kjer bi mogli obedovati. V četrtek zvečer je bila slavnostna predstava v gledališču. Hrvatom in Slovencem se je dala na razpolago loža, v kateri je bilo prostora jedva za 3 osebe. Semkaj v ložo je prišel član komiteja, ki je deputacijam naznanil, da bodo odposlanci — »smeli« govoriti na ravtu. Par trenotkov kasneje pa se je vrnil isti gospod z vestjo, da se na ravtu sploh ne bo govorilo. Obenem je prinesel vabila na banket »Streljskega društva« ter pripomnil, da se bodo na tem banketu vršile napitnice. Iz vsega tega postopanja so Hrvatje in Slovenci razvideli, da se jih hoče hote ali nehote bagatelizirati. Zato so sklenili, da poneso srebrne vence, ki so jih mislili položiti na Jagiellov spomenik, na magistrat in da na to takoj odpotujejo. Ta svoj sklep so sporočili na ravtu županu dr. Leo. Ko so v petek prišli na magistrat, jih je pričakoval župan dr. Leo z obema podžupanoma. Pri tej priliki je imel župan navdušen govor, ki so mu je poznalo, da ima namen, Slovence in Hrvate potolažiti in pomiriti. Dr. Leo je govoril o slovanski vzajemnosti, zatrjeval, da se pride oficijalno zahvalit v Zagreb in Ljubljano, ter končno povabil deputacijo na slavnostno sejo mestnega občinskega sveta na čast Paderewskemu. Temu vabilu so se odzvali Hrvati in Slovenci, **ne pa Čehi, ki sploh niso bili vabljeni.** Čehi so seveda na to takoj obrnili hrbet Krakovu. Na slavnostni seji, ki je bila, kar je treba brez pridržka priznati, nadvse sijajna, je dr. Leo v posebnem govoru pozdravil Slovence in Hrvate ter jih tudi predstavil Paderewskemu. Ko je bila seja končana, jih je povabil k sebi na dine v nedeljo. Ko sta deputaciji že odhajali iz dvorane, so jim prinesli vabila na sokolsko slavnost, ki se je vršila ob 4. popoldne. Temu vabilu se niso odzvali niti Slovenci niti Hrvatje. Slovenska deputacija je odpotovala iz Krakova v soboto ob 3. popoldne, hrvaška pa v nedeljo zjutraj. Kako malo pozornosti so posvečali Poljaki slovanskim gostom, dokazuje to, da poljski listi niti zabeležili niso, da so v Krakov prispele deputacije mest Prage, Zagreba in Ljubljane. Edino »Nowa Reforma« je prinesla kratko beležko, a še to vsled intervencije. Vse to je naravno odposlance moralo žaliti in boleti, tembolj, ker so morali opaziti, da se pač na višji migljaj — strogo izogibljje dati slavnostim slovanski značaj. Kar pa je slovanske goste najbolj disgustiralo, je bilo to, da se je njih dosledno zapostavljalo in preziralo, Madžarom pa so se prirejale navdušene ovacije. Pripominjamo, da se ni klerikalni državnozborski delegaciji, obstoječi iz poslancev Žitnika, Fona in dr. Benkoviča, prav nič bolje godilo, kakor deputacijam iz Prage, Zagreba in Ljubljane.

Bolgari se zanimajo za Slovence.

V zadnjem času so se jeli na Bolgarskem živahno zanimati za nas Slovence, ki so nas preje poznali, jedva po imenu. Da so to zanimanje deloma povzročili razni kongresi, ki so se vršili v Sofiji in katerih so se udeležili tudi Slovenci, o tem ni dvoma. Glavna zasluga v tem oziru pa gre bolgarskim književnikom in časnikarjem, ki v zadnjem času izredno mnogo pišejo o Slovencih, poudarjajoč zlasti veliko sorodnost bolgarskega in slovenskega jezika. Da ima to zanimanje za Slovence tudi praktične posledice, smo pokazali že zadnjič, ko smo poročali o nameravanem izletu bolgarskih trgovcev in obrtnikov na Slovensko. Drug slučaj beležimo danes. Trgovska zbornica v Sofiji je nam poslala celoletno naročnino na naš list, češ, da hoče dati bolgarskim trgovcem možnost, da se iz slovanskega lista pouče o političnih in gospodarskih razmerah na Slovenskem. To je del praktične slovanske vzajemnosti!

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Previdno je Rovetta pristopil k Angelikovi mizi. Bal se je, da bi ga Angelik ne spoznal. Toda ta je bil že popolnoma pozabil, kaj je vse doživel prejšnjo noč in ni slutil, da je spoštljivo bližajočega se tujca že enkrat v ravno tem lokalu pošteno, da, prav kapucinsko oštel.

»Dovolite, gospod baron . . .«

Angelik je pogledal na desno in na levo stran svojega sedeža, in ko se je prepričal, da sedi čisto sam pri mizi, je začuden vprašal:

»S katerim baronom pa govorite?«

»Saj ste vendar vi gospod baron Koleraba,« je menil Rovetta.

»Jaz?« je strmel Angelik. »O koleraba sem že, prava kapucinska koleraba, ali baron — nikar ne zamerite — še nisem utegnil postati, ker sem šele pred nekaj dnevi iz kapucinske kute zlezel.«

Spoznanje, da je Angelik že precej vinjen in da ga sploh ne pozna, je dalo Rovetti pogum, da je prisedel k mizi in prepričan je bil, da bo brez posebnih težav izvedel vse, kar želi izvedeti.

»Vi se izvolite šaliti, gospod,« je rekel prijazno. »Kdo naj verjame, da ste vi kdaj nosili kapucinsko kuto. Na vas ni prav nič kapucinskega.«

»Pa sem vendar kuto nosil in še precej časa,« je melanholično izjavil Angelik. »Ampak žal mi je za vsako uro, ki sem jo v kloštru prebil. O, kako sem bil takrat neumen!«

»A kako ste vendar prišli v samostan?« je poizvedoval Rovetta.

»Skozi zakristijo! Kot dijak sem namreč hodil h kapucinom na hrano in ker se v šoli nisem nič učil, delati pa tudi nisem hotel, sem šel v zakristijo in sem se ponudil za kapucina. Mislil sem, da bom v kloštru prijetno živel, v božjem strahu pečenko otepaval in sladko vince srkal. Pa sem se moral vedno za kazen postiti, ravno takrat, kadar so imeli pečenko in purmana. In kako so še sicer ravnali z menoj! Strašno! Še danes se mi poznajo rane. Če hočete, vam jih pokažem!«

In Angelik je vstal s svojega sedeža in dasi se je le jako teško na nogah vzdrževal, se je vendar začel pripravljati, da bi Rovetti pokazal rane, ki mu jih je prizadejala palica patra Špinače. Rovetta mu je komaj dopovedal, da nič ne dvomi o resničnosti njegovih besed in le s težavo ga je pripravil do tega, da se je zopet vsedel.

Rovetta bi bil sicer rad izvedel, zakaj so v kloštru tako hudo ravnali z Angelikom, a kadar je začel Angelik o kapucinih govoriti, ni mogel nehati. Videč, da ima v Rovetti zvestega poslušalca, mu je začel na dolgo in na široko pripovedovati klošterske historije, resnične in izmišljene, samo o svojem početju ni ničesar povedal. Rovetta dolgo časa ni mogel priti do besede. Končno se mu je pa vendar posrečilo, zasukati pogovor tako, kakor je želel.

»Kaj pa zdaj počenjate?« je vprašal Angelika. »Ali ste si že izbrali kak poklic, ali poiskali kako službo? Kakor se mi zdi, nimate skrbeti samo zase!«

Angelika je to vprašanje spomnilo na realne potrebe življenja in ga opozorilo, da bi mu morda ta prijazni dostojanstveni gospod pomagal do dobrega kruha.

»Nič nimam, ne poklica ne službe,« je zavzdihnil in naredil skrajno žalosten obraz. »In tudi denarja nimam nič. O, vi ne veste, kako je človeku hudo, ki nič nima in nič ne zna. Če veste za kako dobro službo, pomagajte mi, da jo dobim, vse svoje življenje bi vam bil hvaležen in molil bom za vas cele noči.«

Rovetta je zadovoljen kimal z glavo. S človekom, ki nič ni in nič nima, se da govoriti, si je mislil in sočutno je rekel:

»Poskusil bom storiti za vas, kar mi bo mogoče, samo potrpeti bodete morali nekaj časa. Službe se ne strejo iz rokava. Nekaj denarja bodete pa že imeli za ta čas.«

»Kje ga bom vzel?« je hinavsko vzdihoval Angelik. »Ko sem prišel na svet — bog daj moji materi vse dobro—nisem imel ne enega vinarja v žepu in pri kapucinih ga tudi nisem nikoli videl. Revež sem, revež in bi kako dobro službo prav rad prevzel.«

»Zanesite se name,« je dejal Rovetta slovesno. »Imam odlične prijatelje in izvrstne zveze in pomagal vam bom toliko raje, ker vem, da imate ljubeznivo sestro. Videl sem jo včeraj in ugajala mi je zelo.«

»O, že verjamem, da vam je ugajala,« je zarenčal Angelik. »Vam bi ugajala in še marsikomu. Ali svetujem vam, da se nič preveč za njo ne ozirate. Danes, ko sem govoril s cesarskim gospodom na policiji, mi ni treba več skrivati, da to ni moja sestra, marveč moja nevesta. Zapomnite si to, častiti gospod; moja nevesta je, ki je ne dam za vse službe, kar jih imata francoski in avstrijski cesar in še turški sultan povrh.«

Angelik je bil postal jako nezaupen proti Rovetti. Meril ga je z grdimi pogledi in govoril je tako glasno in izzivajoče, da je vsa dvorana gledala nanj. Toda vitez Rovetta di Kadona se ga ni nič več bal. Spoznal je, da ima opraviti z nedolžnim pijančkom in ni mu bilo teško, ga pomiriti.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Smola. Janez Suhadolc na Dobrovi je imel pa včeraj pred okrajnim sodiščem res smolo. — Dne 21. pretečenega meseca si je bil položil svoj klobuk na Dobrovi na nek voz; ko se pa vrne, je bil klobuk z nožem ves razrezan. Suhadolčeva žalost je bila velika; klobuk sicer ni bil več veliko vreden, ali dolgoletnega spremljevalca svojega se je Suhadolc že tako navadil, da je resnično žaloval za njim. Drugi dan si je seveda vzel drug klobuk, spet ga je nekam položil, in spet mu ga je hudobna roka razrezala. Suhadolcu je pa to bilo res preveč: naznanil je vso stvar orožnikom in kot storilca označil Janeza Šerjaka iz Dobrove. Ta je tajil, da bi bil klobuka razrezal, prič tudi ni bilo za to nobenih, in tako je sodnik Šerjaka oprostil. »Saj mi ni za klobuke, ampak za menero,« je Suhadolc je končal prvo poglavje svoje včerajšnje smole in začelo se je drugo poglavje. »Suhadolc, zdaj ste pa vi zatoženi. Ali ste bili že kdaj kaznovani?« — »Enkrat zaradi ene babe; ravbar mi je rekla, permejduš, pa sem jo fest usekal.« — »Vi ste pa zdaj zatoženi, da ste na vrtu zažgali seno, in ker je veter pihal, bi se bila lahko vnela hiša.« — »Samo eno peščico sena sem prižgal.« — Poklicane priče potrdijo, da je Suhadolc zažgal na svojem vrtu pretekli mesec kopico sena, in ker je pihal precej hud veter, je bila nevarnost, da se vname blizu stoječa s slamo pokrita hiša. Sodnik je zato Suhadolca obsodil na 10 K globe ali pa na 24 ur zapora. — »Permejduš, nič ne bom plačal, pa tudi sedet ne grem; naj gre pa stvar naprej,« je izjavil Suhadolc. — Priznati se mora, da je imel včeraj Suhadolc res veliko smolo: za klobuka ne bo dobil nobene odškodnine, pa še obsojen je bil. To je vsekako preveč za en dan.

Razne stvari.

* **Grozen čin očeta.** K poročilu o groznem činu poštnega sluge Molnarja moramo še dodati. Molnar je živel s svojo ženo v najsrečnejšem zakonu. Čin je izvršil na ta način, da je proti 4. zjutraj poslal svojo ženo k nekemu svojemu tovarišu z naročilom, da naj ta sporoči njegovemu šefu, da ne more za danes opraviti svoje službe. To se ženi ni zdelo nič čudnega, ker je Molnar že dva dni bolan ležal v postelji. Komaj se je žena oddaljila, je Molnar najprvo svojemu dva meseca staremu dečku in potem svoji osemletni hčerki z britvijo prerezal vrat. Kakor so policijski zdravniki konstatirali, se otroci niso niti zbudili. Po tem krvavem činu se je Molnar vlegel med mrtva otroka ter si z britvijo prerezal vratne žile, potem si britev zasadil v srce. Čez par minut se je vrnila žena, ki je pri pogledu zblaznela, da so jo morali odpeljati v blaznico. Ponoči so Molnarja, ki bo morda ozdravel, policijsko zaslišali.

* **Tifus v Budimpešti.** Tifus se v Budimpešti grozovito razširja. V soboto je zbolelo 26, v nedeljo 13 oseb in sicer zaradi uživanja sadja in pokvarjenega mleka. Ker primanjkuje ledu, se epidemija še bolj razširja. Sanitetna oblastva vrše strogo kontrolo pri prodajanju živil.

* **Poskušeni samomor zapuščene neveste.** Pred nekaj dnevi se je v dunajskem mestnem parku ustrelil 26letni, v Badnu uslužbeni vrtnarski pomočnik Jožef Felbermaier zaradi srčne napake. Njegova nevesta, Mici Bezeder je bila vsled tega tako žalostna, da je rekla, da se umori. Niso jo pustili samo. Včeraj ponoči se ji je posrečilo v stanovanju Felbermaierjevih staršev, prerezati si žile pod kolenom ter izpiti steklenico bronkalija. Našli so jo nezavestno. Upajo, da jo rešijo.

* **Umor in samomor.** V Časlavi se je vojak 12. domobranskega pešpolka Jelen zaljubil v hčer protestantovskega mežnarja. Oče ni trpel tega razmerja ter je vojaku prepovedal, še nadalje se shajati z njegovo hčerjo. Vsled tega se je vojaku vzbudila grozna misel. V nedeljo opoldne je prišel k mežnarju. Po kratk m razgovoru je Jelen potegnil revolver ter parkrat ustrelil na mežnarja in njegovo hčer. Mežnar se je, zadet v prsa in trebuh, takoj mrtev zgrudil, dočim je hči zbežala. Medtem si je Jelen pognal kroglo v glavo ter obležal mrtev.

* **Žalostna rodbinska drama.** Iz Pariza poročajo: V Vervieresu je umorila neka žena svojo 16letno hčer in potem sama sebe. Ko je mož nesrečnice prišel domov ter videl trupla svoje žene in hčere, so mu le težko ubranili, da si ni končal življenja.

* **Odstavljeni maroški sultan v Evropi.** Bivši maroški sultan Abdul Azis se je pripeljal dne 11. t. m. iz Egipta v Marzilijo. Pozdravil ga je francoski konzul v Caseblanci in mu je razkazal marziljske znamenitosti. Zvečer je obiskal bivši sultan šantan. Iz Marzilije se je sultan odpeljal v Maroko.

* **Železniška nesreča.** V Ameriki so hoteli uvesti enotirno železnico, sistem Tunis. In prvi vlak te železnice, ki naj veže Baixford in Litisland, je skočil že s tira. Pri tem je bilo petnajst oseb ranjenih, med temi več težko.

* **Zadolženi magnat.** Posestva kneza Maksa Egona Thurn-Taksškega, ki je dedni član ogrske zbornice, pridejo v najkrajšem času na javno dražbo. Knez ima poldrug milijon kron dolgov.

* **Skupni samomor dveh starih prijateljev.** V Mako na Ogrskem sta sklenila dva posestnika Pavel Kovač in Emerik Juhas zaradi neozdravljive bolezni skupno umreti. Napolnila sta dve vreči s kamni, obesila si jih okoli vrata ter skočila v vodnjak na Juhasovim dvorišču. Kovač je 70, Juhas 68 let star. Oba sta zapustila veliko premoženje.

* **Žrtve požara.** Iz Bombaya poročajo, da je požar upepelil veliko stanovanjsko kasarno. Pri tem je zgorelo sedem oseb, trije so se pa zadušili.

* **Kneza aretirali.** V Berolinu so v neki vinarni aretirali 30 let starega Marchese Pandolfi Principe Comte d' Auro. Knez se je seznanil z bogatimi dekleti ter jim obljubo val, da jih napravi za kneginje. Neumnice so mu verjele ter so mu dale večje svote denarja, katere je knez zapravil po nočnih lokalih. Končno ga je vendar ena ovadila. Imel je tudi prepovedana razmerja z moškimi. Aretirani je iz neke stare italijanske knežje rodbine in se je delj časa potikal tudi po Avstriji, kjer je zapustil veliko dolgov.

* **Samomor s pomočjo elektrike.** Gostilničar Ivan Zimmer v Lincu, ki je živel s svojo ženo v prijateljstvu, je splezal na železni drog, na katerem je pritrjena žica električne centrale Steyer-Durchbruch, ter se je s tem umoril, da se je dotaknil te žice.

* **Mož umoril ženo.** Med trgovcem Antonom Fenterjem iz Lašvic in njegovo ženo, ki se tožita zaradi ločitve zakona, je prišlo do prepira. Žena je zapustila lokal. Mož je hitel za njo ter jo je na cesti z revolverjem ustrelil. Mlada žena je bila takoj mrtva. Na to se je hotel Fenter ustreliti, se pa ni zadel.

* **Političen umor.** Iz Habane poročajo, da je konservativni župan Molen ustrelil Rodrigueza, sorodnika predsednika Kube. Umor se je zgodil vsled političnih prepirov. Prebivalstvo je zelo razburjeno.

* **Velika cena za zrakoplovce.** Newyorški »World« razpisuje ceno 120.000 mark za tistega zrakoplovca, ki bo v času od 15. avgusta t. l. pa do 1. januarja 1911 preletel v 100 urah iz New Yorka v St. Louis, to je zračna črta 1500 km. Edini pogoj je, da se tri dni poprej naznani.

* **Čoln se potopil v Vzhodni Aziji.** Na reki Mekong se je potopil čoln. Pri tem so utonili general de Beyllé, vojaški zdravnik Ruffiandis, sanitetni šef v laoškem okrožju, in trije mornarji.

* **Golorok propovednik in goloroki poslušalci.** Kakor znano, je v Ameriki silna vročina. Tako je vroče, da padajo ljudje po tleh, kakor muhe, in da vsled silne vročine mro na razgretem tlaku. Zato skuša vsakdo, da se ubrani vročine na kakoršen si že bodi način. Tudi pastor kongregacijske cerkve v Waterbury v državi Connecticut, je čutil, da bi mu lahko postala vročina nevarna. Ko je prišel v eni minulih nedelj ves zasopljen na prižnico, je pričel svoj govor sledeče: »Ljubi moji bratje in sestre! Strahovito vročino imamo. Tisti, ki želite, da svojo pridigo srečno in v vašo zadovoljnost dokončam, prosim, da dvignete roko.« Seveda so takoj vsi verniki dvignili svoje roke. Nato je slekel pastor svoj suknjič in telovnik, stegnil roki ter začel zbranemu občinstvu razlagati božjo besedo. Ker je bilo pa tudi vernikom vroče in so hoteli udobno poslušati svojega golorokega pastorja, so tudi sami sledili njegovemu zgledu. Slekli so suknjiče in telovnike ter v sami srajci prisostvovali cerkveni ceremoniji.

* **Nove vrste dvoboj,** pri katerem sploh ni nobenega orožja, sta upeljala dva madžarska gentlemana v Aradu. Zadnjič sta se bila nekaj skregala in drugi dan se je pojavil v inseratnem delu ondotnega lokalnega lista sledeči poziv: »Gospod! Gentlemanu vaše vrste se ne pošiljajo sekundanti. Imejte se torej za oklofutanega s temi vrsticami. Dajem vam obnem eno od desne strani in eno od leve. Zahvalite boga, da ne jemljem tudi palice, da bi vas pretepel.« Nasprotnik je takoj odgovoril v časopisu: »Imenitni nasprotnik! Hvala lepa, da ste mi dali — četudi le pismeno — v celem le dve zaušnici in da me niste pretepli. Dovolite mi, da vam v odgovor na vaše insulte pošljem šest krogljic iz samokresa v vašo cenjeno bučo. V trenotku, ko boste to brali, se smatrajte za mrliča. S srčnim pozdravom vašemu truplu . . .« — Izplačalo bi se to novo vrsto dvoboja posnemati.

* **Stara sanskritova drama.** Berlinski učenjak v sanskritu prof. Lüder je raztolmačil star sanskritski rokopis. Rokopis obsega dramo, ki je okoli petsto let starejša od znane Kalidasove »Sakuntale«.

Za kratek čas.

Žena: Kaj si že zopet pijan? Strašno! Jaz bi le rada vedela, kak užitek je, se vsak večer opijaniti.

Mož: Tega ne povem — drugače bi bila še ti vsak večer pijana.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 19. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9 40
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7 08
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·71
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·12

Efektiv.

5 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 19. julija 1910.

Naložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	93·95	94·15
4·2% srebrna renta	97·65	97·85
4% avstr. kronska renta	93·85	94·05
4% ogr. „ „	92·05	92·25
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	474·—	484·—
„ „ „ 1864	325·—	331·—
„ tiske	308·50	320·50
„ zemeljske I. izdaje	297·25	303·25
„ „ II. „	277·25	283·25
„ ogrske hipotečne	248·50	254·50
„ dun. komunalne	531·—	541·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	80·75	86·75
„ avstr. rdeč. križa	64·50	68·50
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·40	32·40
„ turške	258·25	259·25
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446·25	447·25
Avstr. kreditnega zavoda	671·—	672·—
Dunajske bančne družbe	547·—	548·—
Južne železnice	108·50	109·50
Državne železnice	741·25	742·25
Alpine-Montan	744·50	745 50
Češke sladkorne družbe	232·50	234·—
Živnostenske banke	261·—	262·50
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·45	117·65
Franki	95·35	95·45
Lire	94·75	94.95
Rublji	253·—	253·75

Vinski zakon

ki ga mora imeti nabitega vsak gostilničar, vsak vinski trgovec in vsak vinogradnik

sicer zapade strogi kazni

se dobiva v

„Narodni knjigarni"

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7

po 70 vin, s pošto 80 vin.

»Ne razburjajte se, gospod,« mu je rekel. »Jaz sem oženjen in nimam glede vaše neveste prav nobenih namenov. Napravila je name dober utisk, to je vse. Prosim vas, da ji sporočite moje pozdrave in ji rečete, da ji želim vse najbolje.«

»Tako, tako, vi ste oženjeni.« Angelik je bil pomirjen. »No, in mladi tudi niste več in grdi ste tudi. Pa bodiva zopet prijatelja. Vaših pozdravov pa svoji nevesti ne morem sporočiti. Še sam ne vem, kje da je. Že ves dan jo iščem, pa je ne morem najti. Samih skrbi se mi je začelo mešati.«

»Ne bo tako hudo. Malo je gotovo tudi vino že vplivalo na vas.«

»Ali mislite, da sem pijan?« se je razljutil Angelik. »Jaz sploh nisem nikoli pijan! Ljubi gospod, jaz sem ga dvanajst let pri kapucinih pil in kaj prenesem. Zapomnite si to.«

Rovetta je z izbranimi besedami hitel dopovedovati Angeliku, da o njegovi popolni treznosti nič ne dvomi, niti o njegovih pivskih zmožnostih, češ, da je že mnogo slišal, da je pri kapucinih izvrstna šola za spoznavanje vinske kapljice, potem pa je zopet pogovor zasukal na Adelgundo.

»Nič ne vem, kje da je,« je tarnal Angelik. »Če je le niso odpeljali. Tako čedna je in tako jo imam rad. Še umrl bi, če bi je več ne bilo nazaj, ali bi se pa na klošterska vrata obesil.«

Žalostno je Angelik povesil glavo. Njegov pogled je padel pri tem na polni kozarec in ker polnih kozarcev ni mogel trpeti, ga je hitro izpraznil. Rovetta pa mu ga je novič natočil iz same hvaležnosti, da mu je povedal vse, kar je hotel izvedeti od njega in točil mu je toliko časa, da Angelik ni mogel več govoriti in je samo še butal z glavo ob mizo in bolestno ječal ali pa klical »Špelica, Špelica!«

Tedaj je Rovetta svojega novega prijatelja brez slovesa zapustil in je odšel s starim Italijanom, ki je bil z izidom Rovettove intervencije jako zadovoljen.

»Bene, bene,« je govoril stari grof. »Ste ga naredila molto bene. Ga bomo poslala ta kapucino iz Lubiana — ma kako?«

»Tega niti treba ni,« je dejal Rovetta. »Najbolje bo, da prepustite vse meni — jaz vam jamčim, da naredim tega kapucina vsaj za nekaj časa neškodljivega. Seveda — nekaj bo to veljalo.«

Stari Italijan je takoj odrinil bankovec za sto frankov in prepustil Rovetti, da spravi vse v red. In Rovetta je še tisto noč poslal na policijo brezimno ovadbo, da sedi v »Peklu« pijan kapucin, ki zabavlja na cesarja in na francoske oblastnije in ko se je Angelik iz svojega pijanskega spanja prebudil, je strahoma zapazil, da je v zaporu.

(Dalje prihodnjič.)

Razgovor z bolgarskim finančnim ministrom.

Ko smo se slovanski žurnalisti dne 3. t. m. vozili v Sofijo, so na postaji v Dragomanu priklopili našemu vlaku salonski voz, v katerem se običajno vozijo bolgarski ministri.

Sprevodniki so nam na to povedali, da se vozi z nami finančni minister S a l a b a š e v.

Kmalu na to je vstopil v naš kupe mlad gospod, ki je nam rekel, da se nahaja v ministrovem spremstvu in da je prišel k nam se seznanit, ker je izvedel, da smo Slovenci.

Predstavili smo se drug drugemu in spregovorili par vljudnih besed.

Gospod je na to odšel. Kmalu na to se je vrnil ter mi rekel, da bi bilo ministru Salabaševu zelo drago, ako bi ga hotel kdo izmed Slovencev posetiti v njegovem salonu. Izgovarjali smo se, da smo v navadni potni obleki itd. A vse to ni nič pomagalo, prijatelj Bolgar je venomer silil, naj ministra obišče vsaj eden izmed nas. Končno sem se odločil jaz.

Mladi bolgarski znanec me je peljal v ministrov salon. Ko sem vstopil, je sedel minister na divanu poleg mize tik ob vhodu.

Njemu nasproti ste sedeli njegova gospa, dama junonične postave in njegova hčerka, krasno 16 do 17 letno dekle, z izrazito bolgarskim tipom.

Minister Salabašev, velik, močan mož, plavih las, nima na sebi ničesar bolgarskega. Če bi ga srečal na ulici v Sofiji, bi ga nemara proglasil za kakšnega nemškega profesorja, ki potuje po Balkanu v naučne svrhe.

Ko sva vstopila v salon, je minister vstal, ko me je bolgarski znanec predstavil, mi je prijazno podal roko ter dobrodušno vzkliknil: »Mnogo sem že čital o Slovencih, a dosedaj še nisem spoznal nobenega.«

Velel mi je, naj se vsedem na fotelj.

Na to me je jel izpraševati to in ono: O kulturnih in političnih razmerah slovenskih, o šolstvu, o gospodarskem razvoju itd. Nato se je informiral o zdravstvenem stanju župana Hribarja ter vprašal, ako pride na vseslovanski kongres. Ko sem mu povedal, da je g. župan zadržan se udeležiti kongresa, je pripomnil, da obžaluje, češ da bi rad poznal tega znamenitega moža.

Na to sva jela govoriti o raznih kulturnih in političnih vprašanjih, tičočih se Bolgarske.

Na mojo opazko, da je v zadnjem času mnogo čitati o ustanovitvi drugega bolgarskega vseučilišča, je zanikalno zamahnil z roko ter pripomnil: »Listi so krivo poučeni. Verjemite mi, da pri nas na ustanovitev drugega vseučilišča resno nihče ne misli. Eno vseučilišče nam zasedaj popolnoma zadostuje, vzgoji nam popolnoma dovolj inteligence.

Drugo vseučilišče bi samo pomnoževalo vrste učenega proletarijata, kar bi pa prav gotovo ne bilo v interesu države.

Druga pa je stvar s tehniško visoko šolo. Do sedaj imamo, kakor vam bo morda znano, samo tehniško fakulteto na vseučilišču.

To fakulteto izpopolniti in jo eventualno preustrojiti v samostojno visoko šolo, o tem pač vlada že dlje časa resno razmišlja.

In nemara prav na tem temelju sloni časnikarska vest o ustanovitvi drugega našega vseučilišča.«

Prešla sva na to na odnošaje med Bolgarsko in Srbijo. Vprašal sem: »Vaša ekscelencija, kakšno je sedaj razmerje med Bolgarsko in Srbijo? Ako je verjeti časopisom, so se prav v zadnjem času prijateljski odnošaji med obema državama znatno poslabšali?«

Minister je energično zmajal z glavo ter odgovoril: »Ne, ne, to ni res, to so časnikarske race. Lahko naglašam, da razmerje med Bolgarsko in Srbijo že ni bilo dolgo tako intimno prijateljsko, kakor prav sedaj.«

»Potem se je pač nadejati«, sem pripomnil, »da pride v kratkem do carinske unije med obema državama?«

Minister Salabašev: »Dvomim. Carinsko unijo smo sklenili l. 1906. s Srbijo, a to je preprečila Avstrija. Sedaj je položaj drugačen, **zato je malodane izključeno, da bi v doglednem času prišlo do bolgarsko-srbske carinske zveze.**«

Na opazko, da je to s slovanskega stališča žalostno, je minister pripomnil: »Da, da, tudi jaz to obžalujem!« (Ta ministrova izjava je v nasprotju z vestjo iz Belgrada, priobčeno v snočni številki našega lista, da je bolgarska vlada poklicala v Sofijo svojega belgradskega poslanika Toševa, da mu da pooblastilo za pogajanja o carinski uniji s Srbijo. Kaj je sedaj resnično: ministrove besede ali belgradska vest? Verjetno je tudi belgradska vest, saj je znano, da državniki semtertje govore prav nasprotno od tega kar mislijo. Opomba pisčeva.)

Pogovor se je na to okrenil makedonskemu vprašanju.

»Gospod minister«, sem dejal, »makedonsko vprašanje je prav sedaj bolj pereče kakor kdaj preje, ali se je nadejati skorajšnje definitivne njegove rešitve?«

Salabašev je postal silno resen in se je globoko zamislil. Na to je počasi, polagajoč vsako besedo na tehtnico, spregovoril:»Položaj v Makedoniji je za slovansko naseljenje silno težak, vendar pa ni več tako obupen, kakor je bil pod starim režimom.

Turčija je sedaj ustavna država, na njenem krmilu so moderni svobodomiselni ljudje, za to se je nadejati, da napočijo tudi za Makedonijo v kratkem boljši časi.«

»Ekscelenca«, sem začudeno vprašal, »Vi v to verujete? Malo poznam Makedonijo, prepotoval sem jo sicer, a ne verujem, da bi kdaj bilo dobro za Makedonijo pod tem ali onem turškim režimom.«

Salabašev je resno zrl v daljavo. Nobenega odgovora ni dal, a z njegovega obraza je bilo čitati: »Prav govoriš!« . . .

To je vsebina interviewa z bolgarskim finančnim ministrom.

Deželni odbor v službi denuncijantov.

V Vipavi je nastavljen za živinozdravnika Ljubljančan L. S., nedolžna stvarica, mož, ki se svoj živ dan ni nikoli brigal za politiko in ki je vse drugo, kakor pristaš napredne stranke. Mož je rad vesel in si semtertja dovoli tudi kako nedolžno šalo, sicer pa vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. A zgodilo se je nekoč, da se je docela nedolžno pošalil z ženo deželnega poslanca Perhavca. Perhavc je bil radi te šale ves v ognju. Kričal je, da bo S-u že navil ušesa in da bo ga že spravil iz Vipave. In res je moža ovadil pri deželnem odboru. Kaj je v tej ovadbi navedel, se ne ve. Dejstvo je, da je na to ovadbo pred kratkim prišel v Vipavo odposlanec deželnega odbora, da preišče vso stvar. Uradnik je zaslišal več oseb, živinozdravnika pa ni mogel, ker je odšel po svojem poslu več dni z doma, ne da bi se mu bilo preje dostavilo vabilo na zaslišanje. Ko se je vrnil, je dobil vabilo — seveda je med tem uradnik, ki je preiskoval stvar, že odšel v Ljubljano. Živinozdravnik je takoj napravil na deželni odbor vlogo, v kateri je naznanil, da je na razpolago preiskovalnemu uradniku in da pride osebno na odgovor v Ljubljano dne 18. ali 19. t. m. Mesto odgovora na to vlogo je dobil preteklo soboto dekret, s katerim se ga obvešča, da je deželni odbor v svoji seji dne 11. t. m. sklenil, **da se ga iz službenih ozirov s 1. oktobrom odpušča iz službe.** Pod dekretom stoji opazka: »Ker je 5 mest na Kranjskem sedaj prostih, lahko prosite za eno izmed teh mest.« — Deželni odbor je torej, **ne da bi obdolženca zaslišal,** verjel denuncijaciji ter živinozdravnika odpustil. Storil je to, dasi je moral vedeti, da je bil Perhavčev svak, nadučitelj Punčuh iz Vrhpolja pred sodiščem obsojen, ker je živinozdravniku očital nekaj sličnega, zaradi česar ga je denunciral Perhavc. In na tako denuncijacijo se je deželni odbor oziral in obdolžencu kar brez vsakega zaslišanja naložil najostrejšo kazen, s katero sploh razpolaga, — odpustitev. To je škandal, ki mu ni najti kmalu primere. To se pravi, da so pri deželnem odboru denuncijacijam odprta vrata in duri in da vsaka še tako podla in nizkotna denuncijacija doseže svoj namen. Perhavc se tega dobro zaveda, zato je denuncijacija sedaj njegovo glavno opravilo. O tem bomo povedali še marsikatero zanimivo zgodbico. Pri tem seveda ne bo v najboljšo luč postavljen naš vse časti vredni visoki deželni odbor.

Slovenski list nemških trgovcev.

Vest našega lista, da nameravajo nemški in nemčurski trgovci izdajati svoj list v slovenskem jeziku, odgovarja resnici. List bo zagovarjal interese nemških trgovcev med Slovenci, priporočal bo nemško-slovensko »sporazumljenje« ter se posebno krepko zavzemal za nemško »Kranjsko hranilnico«. Razume se samo ob sebi, da ga bo bogato podpirala nemška šparkasa, a baje tudi od »Südmarke« bo dobival znatno podporo. Kdo bo urednik novega lista, še ni dognano. Baje se je uredništvo ponudilo znanemu Linhartu. Tega pa baje nič posebno ne veseli priti v Ljubljano; ljubljanska tla so zanj prevroča. Zakaj, to vé že on sam. List nemških trgovcev bo nosil ponosno ime »Dan«.

Čehi o Slovencih.

»Samostatnost«, organ čeških radikalcev, prinaša v zadnjem času stalno informativno rubriko »Slovinci«, v kateri poroča o značilnejših dogodkih iz našega kulturnega, političnega in gospodarskega življenja. Rubriko oskrbuje znani prijatelj Slovencev g. J. K. Strakatý.

Srečanje na parniku iz Carigrada v Varno.

Slovenec, ki se je udeležil vsesokolskega zleta v Sofiji in na to napravil še izlet v Carigrad, nam piše: Ko smo se pretekli petek vračali Sokoli in drugi izletniki iz Carigrada na krovu Lloydovega parnika »Brno« proti Varni, se pač nihče ni nadejal, da bi našel na parniku razen izletnikov še kakšnega Slovenca. Izletniki smo imeli trobojne znake z napisom »Ljubljana«. Ko smo šetali na krovu, se je nam približal gospod, ki je nas v naše velike začudenje nagovoril slovensko ter nas vprašal, ako smo Slovenci. Ko smo mu to pritrdili, je mož radostno vzkliknil: »Potem smo rojaki. Jaz sem Postojnčan, Kraigher je moje ime.« Da smo bili tudi izletniki rojaka veseli, se razume samo ob sebi. Kraigher je nas na to povabil v svojo kabino — on je strojnik na parniku — ter nas imenitno pogostil prav po stari no-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

X.

Olimpija ni bila umetnica. Pela je kakor sraka in vsa njena igra je bila omejena na to, da je z rokami rogovilila po zraku in kazala noge. Spadala je med one ženske, ki niso mogle prenašati skromnih razmer, v katerih jim je bilo sojeno živeti, ki se je hotela dvigniti iz teh razmer, pa jo je vihar življenja vrgel ob tla. Gledališče je bilo zanjo, kakor za mnoge druge, zadnje zavetišče in zadnja postaja, predno je padla v blato.

Bila je bogata izkušenj. Poznala je svet in ljudi, poznala vse užitke in vsa trpljenja, a to poznanje ni imelo zanjo nobene vrednosti več, saj je bila že davno iz tistih let, ko bi si bila mogla še pomagati ž njim.

»Življenje je, kakor igra,« je modrovala, ko se je, prišedši z Adelgundo iz gledališča na svoje več kot skromno stanovanje, razpravljala in obenem kuhala čaj. »Eden mora partijo dobiti in eden jo mora izgubiti. Jaz spadam med tiste, ki so partijo izgubili in nič mi več ne more pomagati. Nekaj let bom še životarila pri gledališču in skubila nezrele malomestne mladeniče, ki se še dajo ujeti v zanjke postarne fregate, potem me bodo vrgli na cesto in končala bom v bedi in v sramoti, kakor že toliko tisoč drugih. In tudi tebe, Adelgunda, ne čaka nič drugega, če boš poslušala samo svoje srce in sledila svojim nagnenjem.«

Trpko je govorila Olimpija, s tisto grenkobo, ki jo ima človek v duši, kadar je resigniral, a se s svojo usodo še ni mogel sprijazniti.

Adelgunda je plaho sedela za mizo. Oprla je glavo ob svoje roke in molče zrla pred sebe.

»Premisli dobro, kar ti svetujem,« je korakajoč po sobi nadaljevala Olimpija. »Vsak človek ima v svojem življenju trenotek, ko se za vselej odloči njegova prihodnjost. Meni se zdi, da je tvoj trenotek zdaj prišel. Kaj imaš pričakovati? Razodela si mi svoje razmere in jaz ti lahko rečem, da so ti zaprti vsi izhodi. Ubegla nuna si, nimaš ne sorodnikov, ne prijateljev, ki bi ti mogli pomagati, nikogar nimaš, razen tistega pijanega kapucina, ki nič ni in nič nima. Kaj moreš postati? Pestunja — natakarica — hišina — ničesar drugega. Če imaš toliko moči v sebi, da boš mogla samo sebe premagovati in zatajevati in opravljati dolga leta tako službo, posveti se ji, in morda najdeš v tem stanu srečo. Toda, zdi se mi, da nisi tega zmožna. Rekla si, da si po smrti svoje matere s 16. letom stopila v samostan. Šest let si tam dobro živela in lenobo pasla, šest let si hodila k spovedi in se v skrivnostni temi spovednice s tujimi moškimi menila o stvareh, o katerih bi se v nobeni spodobni družbi ne upala govoriti. Po užitkih hrepeniš. Svilene obleke bi rada nosila, dragocenosti bi rada imela, rada bi dobro in prijetno živela — e, dekle, ti nisi ne za natakarico, ne za hišino, ti si že danes izgubljena in vprašanje je samo, ali bo tvoj konec na gnojišču, kakor moj, ali pa boš končala kot pobožna dobrotnica cerkve in siromakov, ki jo bo vse spoštovalo, čeprav je z uničevanjem moških prišla do denarja.«

Adelgunda se še vedno ni ganila. Vsa zamaknjena je zrla na mizo in bila vsa bleda.

»Bodi pametna,« je čez nekaj časa zopet povzela Olimpija. »Stari Italijan ti napravi jutri vizito. Rekla sem mu, da si skoro nedolžno dekle, ki sveta še nič ne pozna. Stari norec je bogat. Štirideset let je služil cesarju malomarno in nepošteno — maščuj nad njim vse tiste, ki jim je delal krivice in vzemi mu denarja, kolikor moreš. Star pregovor pravi, da ima vsak moški v svojem srcu dremajočega prasca. Ti si pri starem Italijanu tega prasca zbudila, — drži ga čim dlje je mogoče, dokler ta prasec zopet ne zadremlje, boš staremu Italijanu lahko praznila žepe, kolikor boš hotela.«

»Ne morem,« je zdaj dihnila Adelgunda. »Starec se mi gabi. Ko bi mi bil simpatičen, ko bi ga mogla imeti rada — da, to bi bilo kaj drugega. Vem, da sem pokvarjena ženska, ali da bi se temu starcu hlinila . . . ne, ne.«

»Kako si še otročja!« je vzkliknila Olimpija. »Ko sem bila jaz tvoje starosti, sem ravno tako govorila, in ker sem se tudi po teh nazorih ravnala, sem zaigrala vse svoje življenje. Veruj mi, Adelgunda, zate je bolje, da greš kozarce pomivat in sobe pometat, kajti kot hišina ali natakarica boš laglje prišla do sreče, kakor v kateremkoli stanu, ki ti je še odprt.«

Molče sta popili čaj in zavžili svojo revno večerjico, potem je Olimpija začela svojo sobo spravljati v red.

»Če pride jutri stari Italijan, mora že soba napraviti nanj dober utisk,« je menila Olimpija. »Utisk solidnosti je neizogibno potreben. Mož je star in vajen elegantnih stanovanj, gledališko ciganstvo mu je gotovo zoperno. Tudi ti, Adelgunda, se moraš jutri opraviti preprosto ali ukusno. Med svojimi gledališkimi oblekami bom že dobila kaj pripravnega. Stari norec te ne sme imeti za

tranjski navadi. Pri čašah piva in vina in ob šumenju viharnih valov Črnega morja, smo se v ljubezni spominjali daljne slovenske domovine. Ko smo se v Varni poslavljali od dragega nam rojaka, so bile nam vsem rosne oči.

Jubilej slovenskega pedagoga.

Ta mesec slavi 60letnico svojega rojstva ravnatelj učiteljišča v Mariboru, g. Henrik Schreiner. Jubilant je eden najbolj marljivih delavcev na slovenskem vzgojeslovnem polju, je delaven sotrudnik »Popotnika«, pisatelj raznih šolskih knjig ter ustanovitelj in predsednik »Slovenske Šolske Matice«. K njegovemu jubileju so mu čestitali: »Društvo slovenskih profesorjev«, »Slovenska Šolska Matica« in »Hrvatski Pedag. Književni zbor«. Tudi mi čestitamo zaslužnemu rodoljubu in pisatelju.

Policijske vesti.

Tatvina.

V Glogovici pri Kamniku se je skozi odprto okno splazil neznan tat v hišo gostilničarke Marije Novakove in se najprvo najedel svinjskega mesa ter napil vina. Nato je ukradel sinu Ignacu srebrno žepno uro z dvojnim pokrovom in srebrno pancer verižico brez obeska. Sinu Franu je tat odnesel črno usnjato denarnico, v kateri je imel 2 K denarja, poleg tega pa tudi nove čevlje. Tudi tam službujoči dekli je vtihotapec vkradel denarnico, v kateri je imela 20 K denarja.

Nevarno pretil.

V Anžičevi gostilni v Hradeckega vasi je včeraj popival Ivan Blaževič delovodja, rodom iz Brežic. Mož se je zagledal v natakarico. Ker ima ona že izbranega ljubimca in je bil tudi prisoten, je postal Blaževič tako ljubosumen, da je zagrozil, da jih bode ustrelil. Ker sta se ga bala, sta poklicala na pomoč policijo, katera ga je vzela v varstvo in izročila deželnemu sodišču.

Razne stvari.

* **Ponesrečena razsvetljava.** Razsvetljava heidelberškega grada je zaradi velike nevihte nesrečno končala. Več tisoč ljudi se je zbralo, da občuduje razsvetljavo. Kar naenkrat izbruhne velik vihar. Vse je hitelo proti mostu, ki vodi čez reko Nekar, kjer je nastala velika panika. Mnogo ljudi je padlo v vodo. Enega otroka so v gneči zmečkali. Več oseb pogrešajo. Na reki, kjer je bilo sto in sto čolnov, je bilo še hujše. Signalne svetilke je vihar pogasnil. Ladje so se zadevale in nek parnik se je celo potopil.

* **Zapravljiva žena.** Lord Douglas, brat milijonarja markija Queensburškega, je vstopil k neki železnici in bo imel dva dolarja na dan plače. Lord, ki je imel prej velikansko premoženje, je izjavil, da ga je njegova zapravljiva žena, ki je bila prej pevka v nekem tingel - tanglu, spravila ob vse premoženje.

* **Anarhisti v Olomucu.** »Mähr. Tagblatt« poroča, da se je olomuški policiji posrečilo, zaslediti tajno društvo čeških anarhistov. Društvo obstoji iz olomuških in novosadskih delavcev in je imelo naslov: »Združenje svobodnih anarhistov«.

* **Dvesto steklih psov.** V laški provinci Lecce se že nekoliko tednov razširja pasja steklina. Število steklih psov presega že število 200. 180 ljudi so psi ogrizli. Bolniki so v zdravniški oskrbi. Uradi pripravljajo celo vojsko na pse, katere se udeleže orožniki in vojaki, ker se prebivalstvo boji psov. V poslednjem tednu so ustrelili 60 psov.

* **Bogat berač.** V Augsburgu je umrl bivši drvar Janez Mayr v 65. letu. Bil je splošno poznana oseba, ki je živela od beračenja. Po njegovi smrti so našli v njegovem kovčegu skritih pod cunjami 80.000 mark, 7000 mark v zlatu in 15.000 mark v različnih turških, ruskih in avstro-ogrskih papirjih. Okoli 30.000 mark v obligacijah je sežgal pred svojo smrtjo. Ker Mayr ni bil oženjen in ker nima sorodnikov, napravi država prav dobro kupčijo.

* **Brzovlak povozil štiri osebe.** Pri postaji Parnek, blizu Monakovega, je zadel brzovlak v voz, na katerem so bile štiri osebe. Vse so bile ubite.

* **Štrajk policistov Shanghain.** Londonski »Morning Post« poročajo iz Shanghaia, da se je 90 pri policiji uslužbenih sikhsov na poziv nekega učitelja spuntalo. Zaprli so jih v nek angleški zapor.

* **Nemiri v Južnem Kamerunu.** V Južnem Kamerunu se je začel gibati ljudožrski narod Makasov. Upor je zelo nevaren. In pričakuje se, da se še bolj razširi.

* **Samomori v Pragi.** V ponedeljek so se zgodili v Pragi kar trije samomori. Na državnem kolodvoru se je obesil skladiščni delavec Jožef Hovorka. — Ko je privozil podmokelski vlak ob 7. proti Pragi ter se je ustavil, ker je bil zaprt, se je zaslišal iz stranišča nekega voza strel. Železniško osobje je na to našlo nekega mladega moža s prestreljenimi prsi. Njegova legitimacija se je glasila na Jurija Korna, računskega asistenta. — V istem času se je v Riegrovem parku ustrelil iz nesrečne ljubezni 21letni materijalist Zdislav Krystlik.

* **Umor iz pohotnosti.** V gozdu pri Unterreitenau blizu Lindaua ob Bodenskem jezeru so našli osemletno hčerko nekega mizarja umorjeno. Imela je razparan trebuh. Umor je izvršil kak pohotnež.

* **Velike slavnosti strelcev v Bernu.** V Bernu so se začele velike slavnosti strelcev, ki bodo trajale do 31. julija. Udeleži se jih 670 društev s 30.000 strelci, med njimi mnogo tujcev. Med častnimi darovi je srebrni pozlačeni kelih nemšk. cesarja in sevresska vaza francoskega predsednika Fallièresa. Ti darovi imajo skupno vrednost 200.000 frankov.

Najnovejše vesti.

Dementi.

Dunaj, 21. julija. Dementirajo se poročila »Neue Freie Presse«, da se namerava pomnožiti obrežne stacije za torpedovke; najmanj pa se namerava napraviti tako postojanko v Gradežu.

Reakcijonarna zarota na Turškem.

Carigrad, 21. julija. Poroča se, da je bil med glavnimi voditelji reakcijonarne zarote neki bivši veliki vezir. Policija je aretirala več višjih častnikov. Baje so bili zapleteni v afero tudi nekateri poslanci, katerih imena policija že ve. Še številne nadaljne aretacije se v najkrajšem času izvrše.

Šahovski turnir.

Hamburg, 21. julija. Včeraj se je pričel tu mednarodni šahovski turnir. Udeleži se ga 18 svetovnih mojstrov. Zmagali so včeraj Schlächter z Dunaja, Salve z Draždan in Leonhard z Lipskega, ostali remis.

Posvetovanja češkega veleposestva.

Praga, 21. julija. Posvetovanja češkega veleposestva v nacijonalno-politični vladni predlogi in o politični situaciji na Češkem so se pričela včeraj v palači grofa Thurna. Predseduje Clam-Martinič, ki je obenem referiral o nacijonalno-političnem vprašanju.

Kretsko vprašanje.

Kanea, 21. julija. Mednarodne bojne ladje so včeraj popoldne zapustile pristanišče Kanea.

Bolgarska proti Turčiji.

Sofija, 21. julija. Oficijozni »Preporec« napada najostreje turško vlado, ker je pustila razorožiti kristjane v Macedoniji, dočim je med mohamedanskim rodom Muhadžirjev razdeljevala orožje.

Spor med kovinskimi delavci in delodajalci na Ogrskem končan.

Budimpešta, 21. julija. Konflikt med delodajalci in kovinskimi delavci se bo rešil mirno. Pričela so se pogajanja in pričakovati se sme, da bo v dveh dneh že odstranjena vsaka sporna točka.

Marijanski kongres v Solnogradu.

Solnograd, 21. julija. Marijanski kongres se je včeraj zaključil. Med neštevilnimi resolucijami se nahaja tudi ena, v kateri se zahteva, da se morajo **upeljati marijanske kongregacije** tudi v srednih in visokih šolah. (Op. ured.: Jako skromna zahteva klerikalcev.)

Za kratek čas.

Mož: Kaj vendar imaš, da si tako sitna. Vsako željo ti izpolnim, kar je mogoče sem **pozoren** . . .

Žena: Da, da! A kadar izkazuje mož svoji ženi pozornosti, takrat je čas, da postane žena **pozorna na moža.**

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 20. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9·42
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	7·05
Koruza za juli 1910 . . .	za 50 kg	5·62
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·17

Efektiv.

Mirneje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 20. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	93·95	94·15
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta . .	93·85	94·05
4% ogr. „ „ . .	92·05	92·25
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	474·—	484·—
„ „ „ 1864	325·—	331·—
„ tiske	309·—	321·—
„ zemeljske I. izdaje .	297·75	303·75
„ „ II. „ .	278·50	284·50
„ ogrske hipotečne . .	247·50	253·50
„ dun. komunalne . .	531·—	541·—
„ avstr. kreditne . . .	526·—	536·—
„ ljubljanske	80·75	86·75
„ avstr. rdeč. križa . .	64·50	68·50
„ ogr. „ „ . .	38·40	42·40
„ bazilika	28·40	32·40
„ turške	257·75	258·75
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	445·—	447·—
Avstr. kreditnega zavoda . .	669·75	670·75
Dunajske bančne družbe . .	547·50	548·50
Južne železnice	108·—	109·—
Državne železnice	737·75	738·75
Alpine-Montan	742·—	743·—
Češke sladkorne družbe . .	232·—	234·30
Živnostenske banke	261·—	262·50
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·40	117·60
Franki	95·25	95·375
Lire	94·75	94·95
Rublji	253·—	253·75

Išče se 47

stanovanje

obstoječe iz 2 velikih in 2 malih sob, predsobe, kuhinje in poselske sobice, če možno s pravico do soporabe vrta, za avgustov termin.

Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda“.

kako lahkoživko, ki si jo danes pridobi, jutri pa zopet lahko otrese.«

»Ah, Olimpija, — ne morem, ne morem,« se je razjokala Adelgunda. »Za denar naj se prodam in še takemu grdemu starcu . . .«

»Ti si postala sentimentalna,« je nekoliko porogljivo vzkliknila Olimpija. »Saj ti ne pravim, da se moraš prodati! Le prodajati se moraš. Stari norec te mora kupovati in kupovati, dobiti pa te ne sme. In če se boš nazadnje res prodala, se moraš prodati za drag denar. Svet te bo sodil samo po visokosti kupnine, ne po tvojem dejanju.«

Olimpija je sedla zopet k mizi in prijazno gladeč Adelgundi lepe lase, ji je tiho govorila:

»Glej, otrok, v življenju je že tako, da ni nikjer nič pravice. Ubogo dekle, ki se speča z vojakom, zaničuje ves svet, metresam visokih posvetnih in cerkvenih gospodov pa se vse klanja. Če ukrade siromašen, gladen človek par čevljev ali star dežnik, bi ga ljudje najraje ubili, če pa kdo ukrade milijon, ga isti ljudje občudujejo. Ravno tako je z ženskami. Postani bogata in vse te bo občudovalo in se ti klanjalo, pa naj si prišla na katerikoli način do bogastva; če pa se ti ne posreči obogateti, boš poginila za plotom in svet bo na te samo pljuval, zakaj, ni je v stvarstvu tako neusmiljene bestije, kakor je človek.«

Olimpija se je počasi razpravljala in je legla v posteljo.

»Bili so časi, ko sem verjela v dobroto in v ljubezen,« je govorila, »in ker sem se po tem ravnala, sem uničila samo sebe. Na svetu ni ne dobrote, ne ljubezni. Prava ženska je tista, ki vsa taka nagnenja premaga in pozna le samo sebe, svojo srečo in svojo korist. Zdaj pa lahko noč, Adelgunda in stori, kar hočeš.«

Olimpija se je obrnila k zidu in zaspala, Adelgunda pa je ostala še dolgo za mizo, zatopljena v svoje misli. Vstala je šele, ko se je že zunaj danilo. Na njenem obrazu pa ni bilo več izraza skrbi in žalosti, vsa se je smejala. Notranji boj je bil dobojevan in zmagalo je hrepenenje po užitku, po sijaju in bogastvu nad vsemi pomisleki.

»Saj mi ni odprta nobena druga pot,« je sama sebi v tolažbo mislila Adelgunda. »V kloštru sem se ravno dovolj pokvarila, da nisem za nobeno pošteno delo. Ali gorje Vam moškim! Gorje vsakemu posebe, kdor mi pride v roko in gorje vam vsem skupaj!«

Oblečena se je vrgla na posteljo in zaspala s pomilovalnim vzdihom: »Ti ubogi stari norec, kako se mi smiliš!«

(Daljo prihodnjič.)

Popolnoma novo higijenično urejena

pralnica in likalnica

se je premestila iz Kolodvorskih ulic v Šelenburgovo ulico 5 in Knaflovo ulico 2.

Z velespoštovanjem

Anton Šarc.

46

„Hetzer".

Dne 13. t. m. se je vršila pred deželnim sodiščem v Celovcu, kot prizivnem sodišču jako zanimiva razprava. Vekoslav Mrak z Brnce pri Beljaku je tožil nekega nemčurja Pirkerja, občinskega odbornika bekštanjske občine na Koroškem radi psovke »Hetzer« (hujskač). Mrak je namreč sodeloval pri tamošnjih občinskih volitvah in zlasti povzročil, da sta korakali socijalnodemokratična in oficijalna slovenska stranka združeni v boj proti neznačajni nemčurski kliki. Na ta način si je nakopal najbesnejše napade tamošnjih nemčurskih mogočnežev. Po nemškonacijonalnih listih so ga titulirali »der schwarzrote Mrak, die schwarzeste Mrak-Partei« itd. Psovali so ga na vse načine, zlasti pa so ga obkladali s psovko »Hetzer«. Tako namreč koroški in štajerski Nemčurji dosledno imenujejo vsakega zavednega Slovenca.

G. Mrak je tožil dva nemčurja, enega radi nizkotnih, splošnih žalitev, drugega pa samo radi psovke »Hetzer«. Okrajno sodišče v Beljaku je prvega obsodilo, dočim je pri drugem pripustilo — **dokaz resnice!** Pirker je pripeljal s seboj celo trumo prič, same nemčurske kapacitete. 7 prič je bilo zaslišanih in vse skupaj niso vedele drugega potrditi, kot to, da je Mrak pri volitvah agitiral, da je imel po gostilnah slovenske agitacijske govore in da je prepeval narodne pesmi. Sedaj pa čujte in strmite nad zares salomonsko modrostjo c. kr. okrajnega sodišča v Beljaku: **Na podlagi takih babjih čenčarij je smatrala dokaz resnice za doprinešen in je Pirkerja — oprostilo!** Sedaj naj pa kdo reče, da sodišča na Koroškem niso nepristranska! Značilno za razmere na Koroškem je tudi to, da se je **vmešal v to skoz in skoz politično pravdo kot glavna priča tudi c. kr. orožniški stražmojster v Maloščah pri Beljaku.** Prav on je bil tisti, ki je »doprinesel dokaz resnice« s tem, da je izpovedal, »dass Mrak von der deutsch-fortschritlichen und »friedliebenden« Bevölkerung im allgemeinen ein Hetzer genannt wurde, da er slovenische Reden hielt, nationale Lieder sang u. s. w.« Človek zares ne ve, ali bi se smejal naivnosti, ali pa se zgražal nad nesramnostjo takega uniformiranega nacijonalca. — Sedaj se seveda ni šlo več za osebo, ampak za princip, če se sme zavednega Slovenca na Koroškem zares nekaznovano titulirati s »Hetzerjem« ali ne. Zato je Mrak proti tej razsodbi beljaškega okrajnega sodišča rekuriral in se je tozadevna prizivna razprava vršila dne 13. t. m. pred deželnim sodiščem v Celovcu. Na ti razpravi je bil Pirker obsojen **radi žaljenja časti na 3 dni zapora, oz. 30 K globe in v plačilo precej velikih pravdnih stroškov.** S tem pa je bila justificirana tudi vsa bekštanjska nemčurska banda z dr. Hichelbergom in dr. Messinerjem vred.

Ta razsodba je za obmejne Slovence važna, ker jih nemčurska sodrga, ki se sama na sramoto nemškemu narodu nazivlje »deutsch - fortschrittlich, - freiheitlich, ali -freun ·lich«, pri vsaki priliki psuje s »Hetzerji« in sličnimi izrazi. Ne prizanašajmo jim več, marveč citirajmo brezobzirno vsako sirovino pred sodišče. Tako jih bomo sčasom že naučili manire.

V dobi zasledovanj.

Danes je dobil odgovorni urednik našega lista vabilo k sodišču, da se zagovarja radi prestopka po § 11. odst. I. tiskovnega zakona. Ta paragraf se glasi: »Ako se prične perijodična tiskovina izdajati pred položitvijo varščine ali pred pretekom v zadnjem odstavku § 10. omenjenega roka ali če se predpisano naznanilo o kaki med izdajanjem nastali izpremembi v času zaznamovanem v § 10. ni storilo, so krivi izdajatelj, založnik, urednik in tiskar prestopka . . .« Premišljevali smo, kakšen zločin smo zakrivili, prečitali smo ominozni paragraf parkrat, a nismo prišli na to, zakaj se nas kliče na sodišče. Šele ko smo na sodišču vpogledali akt ter tam čitali doslovno: »Der verantwortliche Redakteur der periodischen Zeitschrift Rasto Pustoslemšek ist am 4. d. M. angeblich nach S i f i a abgereist«, smo bili na jasnem, zakaj se gre. O »Sifia«, »Sifia«, kakšne preglavice delaš gotovim gospodom! In ti visoki in najvišji gospodje bi imeli vzroka dovolj, da bi se brigali za svoje posle, ki jih notorično zanemarjajo, kakor da igrajo podlo vlogo ovaduhov in vohunov. O osebi ovaduhovi bomo spregovorili resno besedo jutri.

K poglavju »Slovenski list nemških trgovcev«.

G. Franjo Pirc nam piše: »Jaz sem tisti, ki nameravam izdajati slovenski dnevnik »Dan«. Ako mislijo »Dan« izdajati tudi nemški trgovci, »Kranjska hranilnica« in »Südmarka«, mi ni znano, vem pa gotovo, da jaz s svojo namero, oziroma izdajo lista, nisem v nobeni zvezi ž njimi. Če pa bi kdaj postal renegat, storil bi to le po zaslugi slovenskih narodnjakov. Pa za enkrat ostanem še Slovenec!«

»Slovenec« in dr. Šusteršičev sin.

»Slovenec« je strašno hud, da si je »Edinost« vzpričo vesti, da je dr. Šusteršičev sin napravil na nemški šotski gimnaziji na Dunaju zrelostni izpit z odliko, drznila staviti vprašanje, ako ta »sin velikega očeta« tudi zna slovenski. Škofovo in dr. Šusteršičevo glasilo pravi, da zna mladi Šusteršič »boljo slovenščino kot vsi uredniki »Edinosti« skupaj in da je tudi odločno naroden.« Lepo! Toda naj bodo »Slovenčevi« uredniki še tako hudi, povedati jim vendarle moramo, da njihovim zatrdilom glede Šusteršičevega sina nihče, prav nihče ne verjame. V Ljubljani je namreč znano to-le: Ko je Šusteršičev sin hodil v šolo na ljubljansko I. gimnazijo, je bil skoro popolnoma nevešč slovenskega jezika. Dasi je bil na **nemškem** oddelku, vendar je moral obiskovati slovenščino kot obligaten predmet, ker je bil vpisan za Slovenca. Toda slovenščina mu je delala tolike neprilike in težave, da je jedva uspeval. Da ga je oče dal v IV. razred na Dunaj, je v prvi vrsti pripisovati težavam, ki mu jih je povzročalo učenje slovenskega jezika. Da se potem na Dunaju ni mogel slovenščine bolje naučiti kakor v Ljubljani, o tem pač ni dvomiti. Sicer pa bi si drznil staviti skromno vprašanje: Ali ima morda mladenič maturo iz slovenskega jezika? Ako ne, kakšen Slovenec je to? Od tujcev, Nemcev, ki hočejo službovati med nami, zahtevamo, da imajo v spričevalih potrjeno znanje slovenščine. Ali pri sinu klerikalnega kolovodje tega ni treba? Ali bo dr. Šusteršičev sin lahko služboval na Slovenskem, ne da bi znal slovenskega jezika? Sicer pa je »sin velikega očeta« določen za drugo karijero in se ne bo ubijal med kmetskim narodom Slovencev! K zvezdam gre njegov polet, čemu bi se potem mučil z rovtarsko slovenščino?! Kaj ne, gospoda pri »Slovencu«?

O modri poli.

Modro polo je dobil c. kr. živinozdravnik Kutschera v Kočevju in bo v kratkem poslan v neprostovoljni pokoj. Na njegovo mesto je že imenovan, kakor smo že poročali, g. P. Miklavčič. Modre pole so semtertja dobra stvar, samo obžalovati je, da se te modre pole večinoma pošiljajo na napačne naslove. Pri nas na Kranjskem na primer deli modre pole oseba, ki je sama že zdavna več kot zrela za takšno polo. Saj se razumemo, vse časti vredni možakar Božidar Černe?!

»Slavčev« češki večer.

Slovenci imamo med Čehi vedno več iskrenih in odkritih prijateljev. V vedno večjem številu zahajajo Čehi med nas, in kakor pohite Slovenci na Češko, jih tam Čehi vedno sprejmo z odprtimi srci. — Pevsko društvo »Slavec« je že dvakrat pohitelo na Češko: prvič leta 1908 na jubilejno razstavo, drugič letos o priliki jubileja taborskega »Hlahola«. Obakrat so bili »Slavci« povsod, kamor so prišli, sprejeti prav po bratsko. Dnevi na Češkem jim ostanejo gotovo neizbrisni. — Te dni so se mudili na našem slovenskem jugu mili češki gostje, ki so si stekli posebnih zaslug za oba »Slavčeva« izleta na Češkem, v prvi vrsti gospod inženir Bašta s svojo soprogo in otroci. »Slavec« jim je včeraj v slovo priredil v »Narodnem domu« odhodnico, ki je pričala, kako globoko so se zapisali Čehi v srca naših pevcev-»Slavcev«. Na odhodnico je prišlo toliko »Slavcev« in drugega slovenskega in češkega občinstva ljubljanskega, da so bili restavracijski prostori v »Narodnem domu« veliko pretesni; opazili smo med drugim tudi ljubljanskega župana gospoda Iv. H r i b a r j a. »Slavci« so pod vodstvom dirigenta g. Albina L a j o v i c a zapeli več pesmi, med njimi lepi zbor: »Slovan na dan«. Na to sta svirala gosp. sinova inž. Bašte na klavir in harmonij fantazijo iz »Daliborja« in čveteroročno na klavir potpuri iz Offenbachovega »Orfeja«. »Slavci« so poklonili vsakemu po en lavorov venec s trobojnico. Vrsto nagovorov je otvoril g. župan Hribar, ki je slavil zasluge »Slavca« in češko gostoljubnost ter bratsko požrtvovalnost. Predsednik »Slavca«, g. D r a ž i l, je govoril o izletih »Slavca« na Češko in slavil bratsko ljubezen, s katero so bili »Slavci« sprejeti v Taboru, Pragi, v Kolinu in na Kralj. Vinogradih. Posebno se je zahvalil pa za bratsko ljubezen g. inž. Bašti, kateremu je v znak hvaležnosti izročil častno diplomo in odznak »Slavca«. Viharno pozdravljen je govoril g. inž. Bašta o lepem sprejemu, ki so ga Slovenci pripravili Čehom o priliki »Slavčevega« jubileja in proslavljal češko-slovensko vzajemnost. Sledili so zbori, solospevi in napitnice in večer je tako potekel v neprisiljeni animirani zabavi. Milim češkim gostom ob slovesu: »Na zdravje« in pa »na svidenje«!

Policijske vesti.

Tatvina.

Na Selu pri Višnji gori se je priklatil v hišo Frančiške Vrhovčeve nek malopridnež ter ukradel srebrno žensko uro, pozlačeno verižico, srebrn prstan in 2 K denarja. Varnostna oblast je mnenja, da bode uzmoviča izsledila.

Hudodelstvo

po § 129. k. z. je zagrešil v gozdu ob »Večni poti« 1853. v Zagorju rojeni Viktor Š. Ko je policija za dejanje izvedela je Š. aretovala in je pohotnež čin tudi priznal. Oddali so ga deželnemu sodišču.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Z veselim smehom je zjutraj skočila Adelgunda s svojega ležišča in bosonoga skakala po sobi, se sukala in plesala, da je Olimpija strme vpraševala, kaj da ji je. Toda Adelgunda se je samo smejala in objemala svojo prijateljico in norela dalje.

»Posodi mi kako obleko svetle barve,« je prosila in se kakor mačica laskala Olimpiji in jo gladila. »Svetlo, lahko obleko bi rada; vem, da bi se v taki svobodnejše gibala in bila živahnejša, če pride tisti stari Italijan.«

»Kako si se odločila?« je radovedno poizvedovala Olimpija. »Tako dobre volje si . . .«

»Poskusiti hočem svojo srečo!« je zaklicala Adelgunda. »Odločitev pa ni v mojih rokah. A le pusti me in nič ne izprašuj. Jaz ne smem nič ugibati in nič premišljevati, sicer postanem malodušna in žalostna. Meni je pa treba samozavesti in poguma in veselja, naj že potem pride karkoli.«

Z vnemo sta začeli Adelgunda in Olimpija spravljati sobo v red. Pohištvo je bilo skromno, a spretni ženski roki sta vendar znali dati sobi nekaj prijaznega in domačega. Vse je bilo zdaj snažno, vse ukusno razpostavljeno in na mizi so stale sveže dehteče cvetlice. Adelgunda je bila v svoji svetli obleki tako ljubka in lepa, tako zapeljiva in koketna, da ji je Olimpija prorokovala najlepše uspehe. Adelgunda pa je odmajevala z glavo in ni hotela verjeti.

»Nimam temperamenta, da bi se znala moškim dobrikati in laskati,« je rekla. »Če naj bom živahna in vesela, moram govoriti, kakor mislim in se moram tako vesti, kakor mi veleva moja natura. Klošterski spovednik mi je večkrat rekel, da sem roža, na kateri je pa jako mnogo trnja. Moške roke, ki bodo po meni segale, bodo mnogo krvavele . . . Kdo ve, če se tudi stari Italijan ne umakne poprej, predno se zbode.«

A stari Italijan se ni poprej umaknil. Olimpija ga je počakala na stopnicah, kjer je imela ž njim dolg pogovor ter ga natančno podučila, kako naj postopa, da si pridobi Adelgundino naklonjenost.

»Bodite previdni in ne preveč vsiljivi,« mu je svetovala, ko mu je iz Adelgundine preteklosti razkrila, kar se ji je zdelo potrebno in iz svojih izkušenj dostavila, kar se ji je zdelo umestno. »Adelgunda je vesela in dobra, je popolnoma nepristopna, potem pa zopet včasih razposajena. Ne smete ji zameriti, če bi katero preveč rekla in glejte, da vam postane naklonjena vsaj iz hvaležnosti.«

»Grazie za tega dobra lezione,« se je zahvaljeval stari Italijan. »Sem ga prinesla un fiore in ena braceleto za signorina in celega srca poln ljubezni, ga bo že šla.«

Čez trenotek je stal stari gospod v sobi pred Adelgundo. Ko jo je videl pred seboj tako lepo in cvetočo, da se mu je zdela vredna vseh smrtnih in naglavnih grehov, ga je spreletelo tako vroče hrepenenje, da je popolnoma izgubil duševno ravnovesje. Nameraval je nastopiti kot snubec, ki je hotel za znanje nekaj mesecev žrtvovati primerno vsoto, a pozabil je pri pogledu na Adelgundo na ta svoj sklep in se ji približal, kakor človek, ki je resnično zaljubljen.

»Dovolite, signorina, da vam poljubim roko,« je rekel spoštljivo in nagnil svojo sivo glavo. »Ta piccola, bela rokca . . .«

»Imam še eno tako rokco,« se je prešerno oglasila Adelgunda in mu pomolila drugo roko pod nos. »Če hočete še to poljubiti, vam tudi ne bom branila.«

In stari Italijan je hitro poljubil še drugo roko in ves očaran se je slovesno predstavil:

»Jaz sem ga conte Giacomo Panigaj di Latisana, barone di Portogonaro e di Borghetto . . .«

»Kaj — vi ste vse to? Grof ste in baron?« je strmela Adelgunda. Kako pa prenašate toliko imen, ko ste tako stari? Prosim vas, ali imate kak potni list, ali kako drugo izkazilo, da ste tudi res grof in baron in ne kak star natakar?«

»Imam ga sega,« je ponosno rekel grof. »Imam ga documenti, pa tudi denaro, molto denaro, in vas ljubim, signorina, tanto, tanto . . .«

»Tako hitro? Saj me še ne poznate!«

»Ga bom spoznala, ga bom že spoznala! O, Adelgunda . . .«

»Moje ime tudi že veste?«

»Ga vem vse,« je zatrjeval grof. »Ga vem še molto . . .«

»Potem ste pa morda v službi javne varnosti? Kaj mi pa pravzaprav hočete?«

»Meni ga je treba un poco poesia,« je zdihoval grof. »Sem ga čista sama na svetu, a sem ga stara samo na glava, srce ga je mlada in ga je treba poesia.«

»Najbrž zaradi boljega prebavljanja!«

»Moja ljubezen ga je kakor morje — vi ste ga naredila v tega morje ena tempesta.«

(Dalje prihodnjič.)

Baron Schwarz kot ovaduh.

Vsi javnosti je znano, da je baron Schwarz naš nad vse spretni in sposobni deželni predsednik, silno moder in pameten, tako pameten, da sliši semtertje celo travo rasti.

V živem spominu so še vsakomur nebotične kozlarije, ki jih je zagrešil v septemberskih dneh leta 1908. in s tem zakrivil one grozne dogodke, ki so povzročili toliko zla in gorja Ljubljani in vsemu slovenskemu narodu.

Tudi po teh dogodkih ni postal pametnejši, če se sploh pri njem more govoriti o pameti.

Prislovica sicer pravi, da postanejo Tirolci pametni z 42. letom, toda, kakor se zdi, se nanj ta prislovica ne nanaša, zakaj njega še ni srečala pamet, dasi ima na hrbtu že šest križev.

Od septembrskih dni sem boleha mož vrhutega še na strašnih halucinacijah, ki mu čarajo pred oči vse mogoče strahove.

Poldrugo leto je videl v Ljubljani same zarotnike in revolucijonarje, ki noč in dan kujejo načrte, kako bi se dalo ljubljanskim Nemcem prirediti Št. Jernejsko noč, razstreliti palačo na Bleiweisovi cesti v zrak, na njenih razvalinah pa zgraditi veliko slovensko ali jugoslovansko carstvo, segajoče od Triglava do Balkana.

Če se je zbralo kjerkoli v Ljubljani pet oseb, že je slutila brihtna Schwarzova glavica nevarno revolucijonarno zaroto. Takoj je bilo na nogah pet orožnikov in deset detektivov, da so opazovali in stražili to nevarno petorico. To obsedno stanje v Ljubljani je trajalo dolgo poldrugo leto in je stalo državo okroglo 50.000 kron za nič in zopet za nič.

Na Dunaju se jim je zdela stvar že preneumna, pa so rekli Schwarzu: »Pameten bodi in pusti orožnike tam, kjer so.«

Baron Teodor Schwarz seveda ni čutil tega sunka v rebra, marveč si je celo domišljal, da je dobil pohvalo in priznanje od dunajskih gospodov za srečno odvrnitev silne nevarnosti, ki je pretila obstoju monarhije od opasnih ljubljanskih »zarotnikov«.

Teo si je privoščil počitek na svojih lavorikah. Jel se je celo čutiti varnega. Pri belem dnevu je nedeljo za nedeljo koracal sam — pomislite, kako junaštvo! — brez vsakega spremstva, pobožno zbran, knekrvavi daritvi k nunam . . . Lepo življenje se je začelo zanj, brez skrbi in strahov.

Toda krasni dnevi aranhueški so hitro minili!

Slovanski »prekucuhi« so napovedali vseslovanski kongres v Sofiji, ljubljanski »zarotniki« pa izlet v Belgrad.

Majka božja, kako strašne so te stvari, tako strašne, da spreleti kurja polt vsakega pravega patriota, samo ako sliši kaj o njih!

Sedaj je bilo konec miru in pokoju in ubogega, novo pečenega barona so jele zopet mučiti strahovite slutnje. Veleizdaja, zarota, revolucija in kar je še enakih grozovitosti, vse to mu je jelo bloditi po glavi.

In mobiliziral je četo vohunov, ki naj pazijo na vsakogar, ki bi se drznil odpotovati doli na Balkan. Špijoni so seveda imenitno opravili svoj posel. Natanko in zanesljivo so poizvedeli, da se je odgovorni urednik »Slov. Naroda« 4. julija napotil v neko nevarno mesto, Sifija po imenu, odkoder se vrne akuratno 20. julija, ne preje in ne pozneje. Vse to so natančno in točno izvedeli in sporočili svojemu gospodarju baronu Schwarzu.

Bilo je to natančno 13. julija, ko je baron ravno srebal svojo moko ter čital najnovejše vesti jutranje izdaje »Slov. Naroda«.

»Donner und Doria«, je zakričal, »torej v Sifijo je odšel, tu pa je tiskano črno na belem »izdajatelj in odgovorni urednik . . .«

Zabliskalo se je v brihtni glavici baronovi in tisti dan, to je 13., je došla drž. pravdništvu ovadba: »Der verantwortliche Redakteur der periodischen Zeitschrift »Slovenski Narod« ist am 4. d. M. angeblich nach Sifia abgereist, wo er sich bis zum 20. aufhalten wird» . . . Pod to ovadbo je svojeročni podpis barona Schwarza.

Na sodišču so skoro padli vznak, ko so prečitali to kuriozno ovadbo, zakaj zgodilo se je prvič, da se je prvi dostojanstvenik v deželi — deželni predsednik lotil ovaduškega posla, poslušajoč svoje vohune.

Sicer pa so ti vohuni in špicelji svojega gospodarja **grdo nafarbali, zakaj odgovorni urednik ni niti odšel 4., niti se je vrnil 20. t. m.**

Ker smo jako kulantni ljudje, priporočamo baronu Schwarzu, da se izogne zopetni blamaži, naj se ob sličnih prilikah v bodoče obrača naravnost na naše uredništvo, kjer bo dobil v vsakem oziru promptne in točne informacije — pa brez špicljev!

Nemški napisi ali slovenski narodni ponos.

Že dlje časa opazujemo, kako lezejo počasi po ljubljanskih trgovinah in prodajalnah nemški napisi na dan. Pa ne morda pri nemških in nemčurskih trgovcih in obrtnikih, marveč pri takih, ki hočejo veljati za zavedne Slovence. Zares žalostno, da imajo nekateri naši ljudje tako malo narodnega ponosa v sebi, da se ne sramujejo sedaj, v času narodne probujenosti, razobešati v slovenski Ljubljani nemške napise! Ali mislijo s tem uloviti kakšnega nemškega kalina? Ali se motijo! Nemec ne bo šel v slovensko trgovino, če tudi pobarvajo vso prodajalno s frankfurtarskimi barvami. Torej ti slovenski mlačneži škodujejo samo samemu sebi, ker s tem odbijajo od svojega praga zavedne Slovence. Če so sami taki tepci, pa naj bodo!

Koliko denarja ima klerikalna »Straža«?

Klerikalci so že leta in leta nabirali za — »obmejne Slovence«. Toda minevala so leta, a klerikalci vendarle niso nikdar povedali, koliko drobiža so nabrali. Javnost je jela izrekati že razne sume ter povpraševati, kam je izginil nabrani denar. Tudi pri ustanovitvi klerikalne »Straže« se javnosti ni natočilo čistega vina. Šele včeraj se je profesor Jarc na skupščini krščansko-socijalne zveze ojunačil, da je povedal, koliko premoženje ima »Straža«. Rekel je, da ima okroglih 17.000 K. Pri reklami, pri kriku in viku, ki ga klerikalci že leta in leta delajo za »obmejne Slovence«, bogme, ta vsota ni velika! Klerikalci pa ne izpuste radi izpod palca petic in desetic!

»Sokol« ne upogne tilnika.

Iz Hrastnika nam pišejo: V nekemu listu vsiljuje nekdo hrastniškemu in trboveljskemu Sokolu mnenje, da bi bilo edino zveličavno za oba »Sokola«, če gresta sprejemat štajerskega namestnika, nemškega klerikalca Claryja o priliki, ko poseti Hrastnik in Trbovlje. Dopisniku povemo, da so odborniki obeh »Sokolov« vsaj toliko značajni, da si ne bodo dali usiljevati mnenja od kogarkoli. Tem manj bodo »Sokoli« častili moža, ki ni doslej koristil narodu slovenskemu niti pičice, pač pa pokazal — v zvezi z drugimi oblastmi — svoje nasprotstvo. (Glej Celje!) »Sokol« se torej ne udeleži sprejema, če pa sl. napredna trboveljska občina določi za namestnikov sprejem še 1000 K (letos je določila zanj o priliki birme za škofa po 500 K), nas to dalje ne briga!

Ob grobu vrlega moža.

Umrl je 18. t. m. v deželni bolnici g. Jakob Kordiž iz Travnika v Loškem potoku, predsednik krajnega šolskega sveta in blagajnik tamošnje posojilnice. Truplo so prepeljali v njegov rojstni kraj, kjer je bil na domačem pokopališču slovesno pokopan. Na kolodvoru v Ribnici ga je sprejelo lepo število odličnega občinstva in ribniški pevci so mu kot zadnji pozdrav zapeli dve ginljivi pesmi. Kordiž je bil vedno odločen in neupogljiv pristaš narodno - napredne stranke, kremenit značaj, uzoren gospodar in poštenjak. Delal je vstrajno in požrtvovalno za blagor občine. Bil je 33 let občinski odbornik, ozir. svetovalec, tri leta tudi župan, 12 let predsednik krajnega šolskega sveta, blagajnik posojilnice v Travniku in tako dalje. To dokazuje, da je blagi mož užival splošno zaupanje. Vas Travnik spada med najbolj zavedne kraje na deželi. V poslednjih letih so se pač nekateri obrnili po vetru, a Kordiž je bil vedno zvest svojemu prepričanju, stal je v prvi vrsti med tistimi, ki se niso udali terorizmu. Za javno življenje se je živo zanimal. V ribniškem okraju menda že mnogo let ni bilo važnejšega političnega shoda ali večje narodne prireditve napredne stranke, da bi se je Kordiž ne bil udeležil. Občina ga bo dolgo pogrešala in njegovi prijatelji ohranijo blagega moža v najlepšem spominu. Taki značaji izumirajo. — Lahka mu zemljica!

Graščina Slap pri Vipavi.

Kakor čujemo, je graščina Slap pri Vipavi lastnina pokojnega grofa Lanthierija, na prodaj. Sedaj je v rokah nemškega barona Lewetzowa. Ne bilo bi napačno, ako bi prišlo to lepo graščinsko posestvo v slovenske roke.

Vrazova slavnost.

Slavnost v proslavo 100letnice rojstva Stanka Vraza se vrši v Cerovcu dne 21. avgusta. Slavnostne govore so prevzeli gg.: dr. Anton Medved, dr. Oton Kučera, ki zastopa »Matico Hrvaško«, in dr. Fr. Ilešič, ki govori v imenu »Matice Slovenske«. Vzidala se bo istega dne spominska plošča na Vrazovem rojstnem domu. Vse p. n. hrvaško in slovensko občinstvo, kakoršnegakoli političnega prepričanja, najuljudneje vabimo k udeležbi, zlasti pa vsa izobraževalna, pevska in telovadna društva. Slednja pa prosimo, da blagovole vsaj do 7. avgusta prijaviti svojo udeležbo in ali pridejo z zastavami, da se vemo ravnati pri sestavi podrobnega programa. Na poznejše priglase se ne bomo ozirali. Slavno občinstvo prosimo blagohotnih denarnih prispevkov v pokritje prireditvenih stroškov. Morebitni čisti dobiček je namenjen obema »Maticama« in »Zgodovinskemu društvu v Mariboru«. Dopise je nasloviti na tajnika g. Fr. Štuheca, kaplana pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, denarne pošiljatve pa na g. Fr. Vraza, župana v Cerovcu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu.

Pripravljalni odbor.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nemorem biti nikakor odgovorna za korake in politično naziranje svojega sina ter se nadalje priporočam za cenjeni obisk naprednega občinstva. — Marija Draščček, gostilničarka, Bohoričeva ulica 9.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

»Ali ljubi gospod grof, jaz se morske ljubezni bojim.«

»Non fa niente,« je ječal grof. »Jaz te ga ljubim, Adelgunda. Ecco, sem ti ga prinesla ta cvetlica in ta braceleto . . .«

Zapestnica je bila lepa in je Adelgundo resnično razveselila. Hitro jo je dala na roko in jo z zadovoljstvom ogledovala. Naenkrat pa je vzkliknila:

»Ali gospod grof, vi ste prinesli eno samo zapestnico, jaz imam pa dve roki.«

»Ga bom prinesla še ena,« je obetal grof in stiskajoč se k Adelgundi, prosil »un baccio, angelo mio, enega poljub . . .«

»Danes še ne, gospod grof,« se je navidezno branila Adelgunda, »me je tako sram . . . ali veste, nekaj vam bom dala za spomin . . . vi ste mi dali zapestnico . . ., jaz vam bom zanjo dala podkolenico.«

In hitro je snela podkolenico, a tako, da je stari Italijan videl njeno nogo, četudi le trenotek.

»Tu imate za spomin, gospod grof.«

Starec je bil ves v ognju, vse bližje se je stiskal k Adelgundi in meketal sladke besede.

»O, to ga boma živela srečno, coccolo mio, to ga bodo krasni dnevi . . .«

»Dnevi, da, dnevi že,« je menila Adelgunda, »a kaj bo z nočmi?«

»Ga bodo krasne ure,« je besedičil starec, ki ni itak vsega umel, kar je govorila Adelgunda, »ga bom tanto felice . . . Ti me ga boš ljubila in jaz te ga bom ljubila in tistega kapucino ga bomo poslala v Afrika, da ga bodo zamorci snedli . . .«

Tako je fantaziral stari grof celo uro in Adelgundi s tresočo roko gladil obrazek in poljubljal roko in bil vesel, če se je nanj malo naslonila, ali ga vlekla za ušesa ali za nos.

»Ali, zapomnite si,« mu je rekla, »da se z menoj ne bodete šalili. Če umrjem vsled vaše prevelike ljubezni, hočem kaj zapustiti. Jaz hočem imeti lep pogreb. In uršulinkam hočem posebe kaj zapustiti. Že da bo mater predstojnica po obedu vstala in rekla: »molimo za našo dobrotnico, Adelgundo, ki je po življenju, posvečenem kreposti in človekoljubju, šla v nebeško kraljestvo, pa se še pri slovesu od sveta spomnila na nas.« Saj 600 frankov moram zapustiti, predno grem z vami na morje vaše ljubezni.«

In Adelgunda se je vsedla grofu na koleni, mu ovila roko okrog vratu in ga poljubila. Starcu so se kolena tresla, strašno je s svojimi koščenimi rokami stiskal sladko breme k sebi in nič se ni branil, ko mu je Adelgunda segla v žep in vzela iz listnice nekaj velikih bankovcev.

»To je za uršulinke, in za reveže, in za sveče pri mojem pogrebu,« se je razposajeno smejala in je spravila denar. V zahvalo pa se je resno stisnila k drhtečemu starcu in nežno šaljivo rekla:

»Gobček naredi, lep gobček — tako, ti moja opica,« in dala mu je dolg, vroč poljub, da je starega Italijana začelo trgati po malih možganih in so mu oči stopile iz globin.

Čez nekaj trenotkov pa je Adelgunda že zopet planila na noge, kakor bi bila vsa iz sebe razburjenja.

»Za danes je dovolj, je preveč,« je rekla resno in šla nekajkrat po sobi.

»Adelgunda . . .« je zaječal starec in stezal obe roki po njej. »Adelgunda . . .«

Ona pa se mu je poredno nasmejala in posnemajoč njegovo govorico, šegavo rekla:

»Ga je jutri še ena dan . . . in pojutrišnjem ga je še ena . . .«

»In jaz ga bom prišla saki dan k moja dolce, moja cara, moja bella Adelgunda.«

Ko je starec odšel, so se mu sicer šibila kolena, a v njegovem srcu je kraljevalo blaženstvo, Olimpija pa je v nemem strmljenju poslušala poročilo svoje prijateljice in občuduje vzkliknila: »Ti si komedijantka vseh komedijantk!«

XI.

Vsa Ljubljana se je smejala. Vsa Ljubljana je namreč vedela, da je stari bogati grof Panigaj, nositelj starega imena, lastnik različnih redov, blazno zaljubljen v žensko nedvomljivega značaja, v bivšo nuno, ki je pobegnila iz samostana, in da ta ženska starega gospoda neusmiljeno skubi in povrh še sramotno tiranizira. Ljudje so si pripovedovali, da grof svoji ljubici še pred oči ne sme, če ji ne prinese kakega dragocenega darila, da mora za vsak poljub plačati bankovec in sploh vsako najmanjšo prijaznost drago plačati, povrh pa da ga njegova ljubica še goljufa.

Samo Rovetta di Kadona se ni smejal, kajti Adelgunda mu je pokvarila vse načrte. Rovetta di Kadona je namreč imel blagi namen, odvzeti staremu grofu kar mogoče mnogo denarja, a odkar je grof bil suženj svoje ljubice, je imel denar samo še za njo in mu je šel le težko kak bankovec izpod prstov, naj mu je Rovetta še tako prepričevalno dokazal, da sicer njegovega sina ne

najde. To je bil glavni vzrok, da je Rovetta sovražil Adelgundo in o njej raznašal, kar je izvedel, misleč, da na ta način končno vendar razdere ljubezensko razmerje, ki mu je delalo tako občutno škodo.

Adelgunda pa je živela veselo življenje. Imela je krasno stanovanje, imela najdražje obleke, imela vse več denarja in dragocenosti, vse polno častilcev in vse ženstvo jo je zavidalo. Naj je stari grof tudi s tigersko ljubosumnostjo nanjo pazil, Adelgunda je vendar znala uteči njegovim vohunom. Stanovala je v isti hiši, kakor njena prijateljica in zaveznica Olimpija, in kadar je zvečer odpravila grofa, je šla navadno k svoji prijateljici in tja so zaradi nje prihajali različni francoski oficirji in tam se je pri šampanjcu zabavala do pozne noči. A tudi v krogu teh mladih ljudi je ostala ženska, ki je mislila samo na svojo korist.

»Ženska sem brez rodovine in brez domačije, ženska iz samih živcev in trdne volje, a brez srca,« je priznavala svoji prijateljici, »in zato skubim vse te moške tako mirne vesti. Jaz ne poznam ne bolesti, ne usmiljenja. Vse to sem premagala in zadušila. Postati hočem bogata, da bom mogla po svojem okusu živeti, kadar moški ne bodo več za mano noreli.«

(Dalje prihodnjič.)

Policijske vesti.

Pes ugriznil

je v Razpotni ulici 8letnega Vladkota Florjančiča ter ga na palcu desne roke lakho telesno poškodoval. Lastnik psa je znan. Pes je zdrav.

Bo že bog plačal

je dejal v neki tukašnji kavarni brivec A. T., ko je igral na biljard in po naključju ubil s palico pri vratih šipo. Ko ga je natakar pozval za odškodnino, se je odrezal: »Bo že bog plačal, saj nisem nalašč ubil!« Bržkone se pa bog v te reči ne bode podajal, marveč bode razsodila pristojna oblast, da bode moral brivec plačati šipo sam.

Brez povoda

je pretepaval konja pred skladiščem na južnem kolodvoru nek hlapec in sicer tako, da se je očividcem uboga žival prav do srca smilila. Dobrosrčni ljudje so poskrbeli, da neusmiljenež kazni ne uide.

Uzmovič

se je pojavil pri delavcih, ki so zaposleni pri poglobljenju Grubarjevega prekopa in stanujejo v takozvani cukrarni. Odnesel je preddelavcu Ivanu Lašiču za 36 K 30 vin., delavcu Martinu Zakošku za 9 K 30 vin., delavcu Mirkotu Harmini pa za 14 K 60 vin. različne obleke. Policiji je nepoštenjak po imenu in domovinstvu znan, a ga ni mogla prijeti, ker jo je že pred ovadbo neznano kam odkuril. Prišel je bil semkaj z namenom, da stopi tudi v delo, a ker je pa brez žuljev prišel do zaželjene obleke, se ni hotel poprijeti lopate.

Pil bi še vsak hudič...

France Lupšek, drvar, doma iz Krškega, je mož, ki ima rad pred sabo čašo dobre kapljice in velik kos dišeče pečenke. Delo mu seveda ne diši tako, kakor pečenka in rujna kapljica. Zato mož tudi nima mnogo cvenka. Ker pa le rad dobro živi, si skuša pomagati na drug način. Te dni je prišel v Zagreb. Bil je žejen in lačen, a v žepu ni imel nobenega drobiža. Stal je pred krčmo Karla Preglja v Petrinski ulici. Videl je, kako se tam goste z jedjo in pijačo in si mislil, čemu bi si jaz ne privoščil? Vstopil je v krčmo, se moško vsedel za mizo in naročil, kar mu je srce poželelo. Pil je in jedel, dokler ni potrošil 9 K 84 vin. Ko se je naužil vsega dobrega in se malo pošalil še z brhko natakarico, jo je hotel skrivaj pobrisati. Toda krčmar je menda že navajen na take tičke, zato ga je zasačil prav v trenotku, ko jo je hotel odkuriti skozi vrata. Prišel je redar, ki je Lupška odvedel iz krčme naravnost v »špehkamro«. Tam sedaj premišljuje, kako je prijetno srkati v Pregljevi gostilni rujno vince in obirati kračo — brez denarja.

Razne stvari.

* **Nesreče z avtomobili.** V Mamajivcih v Bukovini se je zgodila avtomobilska nesreča. Avtomobil nekega posestnika se je zadel v voz, naložen s slamo, oba voza sta se prevrnila ter se zelo poškodovala. Okrajni komisar grof Garapich in komtesa Lubinska sta bila težko ranjena. Konji so bili ubiti. — Francoski senator Bradoux se je ponesrečil na neki avtomobilni vožnji skozi Ardene ter se ubil. Njegovi sopotovalci so bili težko ranjeni. Bradoux se je vozil po svojem volilnem okraju, v katerem je zopet kandidiral.

* **Medved na cesti.** Dva zagrebška izletnika sta napravila izlet v Doberlin v Bosni. Ko sta se izprehajala zgodaj zjutraj po cesti, ki vodi proti bosanski Kostajnici, je naenkrat prilezel iz gozda na cesto velik rujav medved, katerega so najbrže lovci prepodili. Dama je od strahu zavpila. Tega se je kosmatinec najbrže zbal. Kajti komaj je dama potegnila revolver, se je medved, ki se jima je že približal na petnajst korakov, postavil na zadnje noge, se obrnil ter odkorakal nazaj v gozd.

Čehi proti boromejski encikliki.

Zadnjo nedeljo se je vršil v Taboru manifestacijski shod o južnočeškem vprašanju. Po shodu se je sestavil ogromen sprevod, ki se je pomikal na Kozí Hrádek (zdaj je to že razvalina), kjer je Hus leta 1412. napisal večino svojih verskih spisov. Na Hrádku je izpregovoril prof. Masaryk o pomenu Husa in reformacije za češki narod in je precejšen del svojega govora posvetil tudi boromejski encikliki, v kateri rimski veliki duhoven tudi o češkib reformatorjih pravi, »da so bili posvetni ljudje, ki jim je bil trebuh bog.« In prof. Masaryk z ogorčenjem vprašuje, ali je bil tudi Hus trebuhar in posvetnjak, ali tudi Komenský in Chelčický? »Le neizobražen človek, ki ne pozna zgodovine, se more osmeliti, da očita češkim reformatorjem trebuharstvo in trditi, da jim je sledil samo korumpirani narod, da te naše jasne postave niso bili reformatorji, temveč kazilci in da so pahnili narod v nemoralnost,« je dejal govornik in je nadaljeval: »Sicer pa je bil papež za to sramotenje reformacije že občutno kaznovan — gotovo vprvič je moral Rim prositi oproščenja in vrhu tega še protestantskega vladarja. In če mu je že avstrijski vladni list izrekel obžalovanje, pa po avstrijskem načinu ne govori resnice, če pravi, da služi latinska objava le za orijentacijo duhovščini. Moral pa je tudi objaviti, da je papež prosil oproščenja in izrazil obžalovanje.« Masarykov govor na historično znamenitem mestu, posvečenem s Husovim delom, je bil sprejet z velikim odobravanjem. — Kaj pa Slovenci, ali bomo res mirno vtaknili v žep očitek, da so bili naši največji možje: Trubar, Dalmatin, Bohorič itd. posvetnjaki in trebuharji, in da je bil takrat naš narod skozi in skozi nemoralen? — —

Gostilničarska zadruga.

Včeraj popoldne ob 2. uri se je vršil v »Mestnem domu« zelo dobro obiskan izreden občni zbor zadruge gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani. Zborovanje otvori načelnikov namestnik g. Ivan Stritar. Tajnik g. Pintar prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se soglasno odobri. Ker je oblast na zadnjem občnem zboru izvršene volitve deloma razveljavila, se takoj preide k volitvi načelnika. Voli se po listkih. Za g. Iv. Kendo je bilo oddanih 55, za g. Jos. Mačka 15 glasov; bil je torej z veliko večino izvoljen za načelnika g. Kenda.

Na razpravo pride izpremememba § 14. društvenih pravil. Odbor predlaga, da plačajo oni člani, ki si pridobe novo koncesijo, mesto sedanjih 50 K 100 K pristopnine. G. Bončar predlaga, da ostane zadruga pri dosedanjih 50 K. Bil je skoro soglasno sprejet odborov predlog.

Nadalje predlaga odbor, da izstopi zadruga iz »Deželne zveze obrtnih zadrug«, ker obstoji za gostilničarje strokovna »Deželna zveza gostilničarskih zadrug«. Na vprašanje g. Ložarja, če je »Deželna zveza že kaj storila za zadrugo, pojasni g. Kenda, da je zveza toliko storila za gostilničarje, da zdaj še nikakor ne kaže, da bi izstopili iz zveze. »Deželna zveza obrtnih zadrug« je gladila pot gostilničarski organizaciji; vsled njenega prizadevanja se je ustanovilo po vsi Kranjski že več gostilničarskih zadrug. Na vsak način je koristno, da ostane zadruga toliko časa v zvezi, dokler ne postane »Deželna zveza gostilničarskih zadrug« močnejša.

Gosp. mag. svetnik Sešek, kot zastopnik obrtne oblasti, opozarja na to, da je trgovinsko ministrstvo naklonjeno »Deželni zvezi obrtnih zadrug«, in da je poklicalo zastopnika zveze v obrtni svet na Dunaju. To je najvažnejši obrtni svet v državi, ki ima mnogo upliva pri izdaji raznih odredb v obrtnih zadevah, kar je gotovo tudi za gostilničarje velikega pomena. Boljše je, da zadruga ostane pri zvezi, ker bi se morda v nasprotnem slučaju zgodilo, da ministrstvo prekliče svoj sklep glede zastopstva in bi potem Kranjska sploh ne bila zastopana v obrtnem svetu.

Na to pojasnilo je občni zbor soglasno sklenil, da zadruga ostane še nadalje članica »Deželne zveze obrtnih zadrug.«

G. Kavčič predlaga, da se izreče bivšemu načelniku g. Tostiju zahvalo za njegov mnogoletni trud in da naj se ga o tem pismeno obvesti. — Sprejeto soglasno.

Na to zaključi predsednik občni zbor.

Za kratek čas.

— Kaj vidim, Ema, ti kadiš?
— Da, in časih celo viržinke!
— Od kdaj?
— Odkar je moj mož, ki ne kadi, našel na moji nočni omarici viržinko.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Poslano.*)

Javno vprašanje c. kr. dež. orožniškemu komandu v Celovcu.

Podpisani sem lani jeseni, kmalu po 14. novembru, torej po tisti škandalozni nemško - nacijonalni demonstraciji na Brnci pri Beljaku, ko nismo bili več varni življenja, ovadil vzpričo gosp. župnika na Brnci in še nekaterih prič gosp. orožniškemu stražmojstru v Maloščah pri Beljaku nekega nemško - nacijonalnega pobalina. **Ta pobalin je bil namreč pri dotični demonstraciji potegnil iz žepa revolver in rekel proti nekemu fantu,** (ki ga lahko navedem): **»Den ersten Pf....., der mir vor die Augen kommt, schiesse ich nieder!«** Gosp. stražmojster iz Malošč, Josip Messner, je vodil takratne preiskave, ki sem mu jaz stvar seve naznanil: G. Messner pa nam je odgovoril: **»Das werde ich nicht anzeigen, man muss ja ohnehin annehmen, dass er nicht geschossen hätte.«** — Krasno! Poudarjam, da je dotični pobalin sin enega najuglednejših brnških nemčurjev! Vprašam sedaj: Se more li to imenovati izpolnjevanje dolžnosti? Ali pa ni to morda vsaj jako sumljivo za človeka, ki je imel nalogo, voditi objektivno preiskavo? Dalje: Tožil sem nedavno tega nekega nemčurskega občinskega odbornika občine Bekštanj. Pravda je bila skozinskoz političnega značaja. Šlo se je za to, če se sme človeka, ki ne trobi v nemčurski rog na Koroškem, nekaznovano zasramovati ali ne. Messner, c. kr. orožniški stražmojster, je v tej pravdi nastopil kot glavna priča proti meni z argumentacijo: »dass den Mrak die deutsch-fortschrittliche und friedliebende Bevölkerung allgemeinlichen Hetzer nannte, weil er slovenische Agitationsreden hielt, nationale Lieder sang, bei denWahlen agitiert (ta »zločin« zasluži gotovo najmanj vislice, kaj ne da g. Messner?) i. t. d. **Nasprotnik je bil obsojen in s tem blamiran tudi c. kr. orožnik.** Danes pa vprašamo slavno orožniško komando v Celovcu, kaj se je imel g. Messner vtikati v ta politični proces, tisti Messner, ki lani povodom nemčurskih demonstracij ni **hotel storiti svoje dolžnosti** proti nemčurju v zadevi **življenskonevarne grožnje?** In če c. kr. orožnik govori v kraju, kjer bi moral Nemca še po dnevu skoraj z lučjo iskati, o »deutsch - fortschrittliche Bevölkerung«, zlasti še potem, ko je imel 14. novembra lanskega leta najlepšo priliko to »friedliebende« tolpo na lastne oči opazovati, **ali potem taka hinavska strankarska kvalifikacija ne diši prav močno po politični agitaciji?** Ali je to dopustno za **nepristranskega orožnika?**

In končno: Ai ni g. Messner lani 14. novembra na Brnci pri Beljaku uprav sijajno dokazal, da je naravnost nesposoben in nemogoč za svoje odgovorno mesto? Ali hoče slavno c. kr. deželno orožniško komando na Koroškem s temi razmerami vendar enkrat napraviti temeljito remeduro? Danes toliko. Če bo treba, pa bomo še dalje govorili.

V Ljubljani, 20. julija 1910.

Vekoslav Mrak, m. p.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·52
Pšenica za april 1911.	za 50 kg	9·78
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·06
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·58
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·18

Efektiv.

Vzdržno.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 22. julija 1910.

Naložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	93·85	94·05
4·2% srebrna renta	97·85	98·05
4% avstr. kronska renta	93·80	94·—
4% ogr. „ „	92·—	9·20
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	471·—	483·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	309·—	321·—
„ zemeljske I. izdaje	298·50	304·50
„ „ II. „	278·—	284·—
„ ogrske hipotečne	247·25	253·25
„ dun. komunalne	531·—	541·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	81·—	87·—
„ avstr. rdeč. križa	64·25	69·25
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·60	32·60
„ turške	257·75	258·75
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	445·50	446·50
Avstr. kreditnega zavoda	670·75	671·75
Dunajske bančne družbe	546·—	547·—
Južne železnice	108·—	109·—
Državne železnice	739·25	740·25
Alpine-Montan	740·50	741·50
Češke sladkorne družbe	233·—	235·—
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·375	117·575
Franki	95·25	95·40
Lire	94·75	94·95
Rubiji	252·75	253·75

Išče se 47

stanovanje

obstoječe iz 2 velikih in 2 malih sob, predsobe, kuhinje in poselske sobice, če možno s pravico do soporabe vrta, za avgustov termin.

Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda“.

Ljudski glas iz Bele Krajine.

Splošen glas je, da mora zastopati Belo Krajino v državnem zboru le domačin. Ljudje pravijo: »Kdo bo bolj skrbel za dobro pitno vodo: prof. Jarc, ki se je bogato oženil in bo v Ljubljani in na Dunaju lahko šampanjca pil, — ali domačin, ki mora s svojimi otroci vred piti legarjeve bacile iz Lahinje? Kdo bo bolj skrbel za prelaganje in napravo dobrih cest: profesor Jarc, ki se bo vozil po Ljubljani in Dunaju s tramvajem in izvoščekom — ali domačin, ki mora s svojo družino dan na dan voziti po teh cestah? Kdo bo bolj skrbel za živinorejo: prof. Jarc, ki je lahko vsak dan pečenko, če nam pogine na stotine glav živine, ker ima plačo kot profesor, kot dež. odbornik in kot drž. poslanec — ali domačin, ki še za kruh nima, če mu pogine živina? Kdo bo bolj skrbel za vinorejo in šolstvo: prof. Jarc, ki pije vino v udobnih gostilnah, če ga mi pridelamo kako kapljo ali nobene, in ki bo dal otroke — to se pravi če mu jih bo bog dal — lahko študirati v mestu, — ali domačin, ki otroke le z velikimi žrtvami da v šolo, če ravno ni od doma premožen.

Kdo se bo bolj potegoval za našo prekoristno in prepotrebno železnico: profesor Jarc, ki pride v Belo Krajino le meseca maja ali junija na izlet; če noče, pa še takrat ne; — ali domačin, ki mora vsled opravkov pozimi in poleti, ob lepem in grdem vremenu v Novo mesto, Ljubljano ali kamorkoli? **Ali profesor Jarc ve, kaj se to pravi, peljati nanagloma zbolelega, na pol mrtvega bolnika po snežnem metežu in burji v odprtem vozu do 30 km daleč čez Gorjance v Novo mesto k operaciji?** Nas, belokranjske kmete bo zastopal le kmet, ki pozna nas in naše bolesti.

G. M.

Nezaslišano preganjanje učiteljstva.

»Učiteljski Tovariš« prinaša pod naslovom »Turške razmere« sledečo vest: Na neki okrajni šolski svet je prišla ovadba proti nekemu učitelju, ki ga hočejo klerikalci uničiti. Ovadba navaja take neresnice in je pisana v takem tonu, da bi dotični učitelj proti ovadniku lahko nastopil tožno pot, a to ni mogoče, **ker je ovadbo podpisal dr. Evgen Lampe, ki uživa kot deželni poslanec imuniteto.**« Navedeni slučaj je nov dokaz za to, da so klerikalci organizirana landa brez vsakega pravnega čuta. V dobi »krščanskega preporoda« smo prišli tako daleč, da Kristusovi namestniki ščitijo s svojo poslansko imuniteto — lopove. Žalostno za vero, ki se poslužuje takih sredstev!

Slovenska ali srbska zastava?

V Varaždinu so imeli 29. junija veliko ljudsko veselico. Na veseličnem prostoru so bile razobešene poleg hrvaških zastav tudi belo - modro - rdeče. Na tem se ni nihče izpodtikal razen par prismuknenih frankovcev, ki so v svojem glasilu »Hrvatske Pravice« zagnali radi teh zastavic velik trušč ter jih proglasili, da bi stvar bila videti v še groznejši luči, za srbske. Sedaj izjavljajo prireditelji one ljudske veselice v »Naših Pravicah«, da so pripravljeni položiti na oltar domovine, toliko, kolikor je znašal čisti dobiček omenjene veselice — to je 706 K, ako se jim dokaže, da so bile na veseličnem prostoru res razobešene srbske zastave. Ali bodo sedaj frankovci nastopili dokaz resnice? Kaj, ako bi frankovci sploh ne vedeli, kakšen razloček je med slovensko in srbsko zastavo?

»Čuki« v Krakovu.

Naši klerikalci so z veliko škodoželjnostjo komentirali dejstvo, da je bila deputacija občinskega sveta ljubljanskega v Krakovu na grunewaldskih slavnostih sprejeta dokaj hladno. V tem veselju jih ni motilo niti to, da so Poljaki z isto hladnostjo sprejeli tudi odposlanstvi mest Prage in Zagreba, da, celo klerikalno državnozborsko deputacijo, obstoječo iz poslancev Žitnika, Fona in dr. Benkoviča. Če klerikalcem ni nič ležeče na tem, kako v tujini sprejemajo njihove poslance, bo jih morda vzpodbodlo to, da so Poljaki na skrajno žaljiv način odpravili odposlance moravskih Orlov, ali kakor jim pri nas pravimo podomače, Čukov. Teh poljski Sokoli sploh niso hoteli pozdraviti, marveč so jim dali kar naravnost razumeti, da jih niso vabili, da jih torej tudi ne potrebujejo. A to še ni bilo dovolj! Dali so jim še razumeti, da nečejo z njihovo organizacijo imeti nobenega posla in opravka in sicer z ozirom na to, ker češka sokolska zveza ne priznava enakovrednost čukovske organizacije s sokolsko.

To so čukom, ne sicer našim, marveč moravskim, zabrusili v obraz Poljaki, tisti Poljaki, ki jih naši klerikalci kujejo v zvezde, ker so na glasu kot ponižni sluge katoliškega klerikalizma. Radovedni smo, kako stališče bo sedaj zavzel »Slovenec« napram zapostavljanju in omalovaževanju Čukov v Krakovu?

Srbski pevci v Ljubljani.

Pevsko društvo »Stanković« v Belgradu je obvestilo »Glasbeno Matico«, »Ljubljanski Zvon« in »Slavca«, da namerava meseca avgusta izleteti v Ljubljano in pri tej priliki prirediti koncert. Z radostjo pozdravljamo ta bratski poset, vendar pa mislimo, da bi bilo v interesu stvari, da bi se koncert ne vršil v mrtvi sezoni, ko je Ljubljana takorekoč izumrla.

Vender enkrat!

Za mestno občino ljubljansko upeljani **pasji kontumac** je bil z včerajšnjim dnem **razveljavljen.** Opozarjajo pa se posestniki psov, da istih ne puste **brez nadzorstva** okrog hoditi, da se ne pripeti vnovič kak slučaj pasje stekline!

Hrvaški književnik na letovišču v Škofji Loki.

Prijazna Škofja Loka je prišla v zadnjih letih v jako dober glas pri letoviščarjih, zakaj njih število se vsako leto množi. Tudi letos je prišlo na oddih v Škofjo Loko izredno mnogo letovišnikov. Poleg Italijanov je tudi nekaj bratov Hrvatov. Med temi je zlasti omeniti dr. **Branimirja V. Livadića,** znanega hrvaškega pisatelja in urednika uglednega hrvaškega poslovnega lista »Savremenik«. Dr. Livadić stanuje v hotelu »Štemarje«. Ako ga kdo izmed slovenskih književnikov in znancev obišče, ga bo zelo veselilo.

General M. V. Volodimirov umrl!

Iz Petrograda prihaja vest, da je v Gačini po daljši, mučni bolezni umrl eden izmed prvoboriteljev novoslovanskega gibanja general M. V. Volodimirov, profesor na vojni akademiji. Pokojnik je bil mož s širokim obzorjem, svetovno naobražen in prožet z ljubeznijo do vsega, kar je slovansko. Ko so l. 1908. poslanci dr. Kramař, Hribar in dr. Hljebovickij prišli v Petrograd, da pripravijo tla praški slovanski konferenci, so našli v generalu Volodimirovu navdušenega in izredno marljivega sodelavca, ki je posvetil vse svoje moči delu za kulturno zbližanje slovanskih narodov. Volodimirov je bil med prvimi, ki je jel med Rusi oznanjati nujno potrebo bratskega sporazumljenja med Rusi in Poljaki. Ko se je l. 1908. meseca julija v Pragi sestala prva vseslovanska konferenca, je bil on tisti izmed ruskih delegatov, ki je s svojim koncilijantnim nastopom pripomogel mnogo k temu, da je prišlo takrat do sporazuma med ruskimi in poljskimi delegati. Po končani konferenci je v naučne svrhe potoval po Avstro - Ogrski. Radi tega njegovega potovanja je dvignilo nemško in madžarsko časopisje velik krik in vik ter ga predstavljalo za državi silno nevarnega panslavitskega agitatorja in revolucijonarja. Toda general Volodimirov se tega hujskanja ni ustrašil. Nadaljeval je mirno svoje potovanje ter na svojem potu prišel 8. septembra 1908. tudi v Ljubljano na slovanski časnikarski kongres. Tu smo gledali, ko smo spoznali v simpatičnem, gospodu, s čegar obraza je odsevala dobrodušnost in srčna dobrota, nevarnega »revolucijonarja« generala Volodimirova. Do tistega časa smo imeli silen respekt pred revolucijonarji, od takrat pa smo izgubili ves strah pred njimi. Po kongresu si je Volodimirov v družbi s slovanskimi časnikarji in politiki ogledal Postojnsko jamo. Na pikniku, prirejenem v jami na plesišču, je Volodimirov sedel v družbi Miljukova poleg okrajnega glavarja Schitnika, ki si je nevarnega revolucijonarja predstavljal pač čisto drugače. Letos spomladi je Volodimirov obolel in ko se je sestal II. pripravljalni vseslovanski kongres v Sofiji, je stopil k njegovi postelji že smrtni angel. Najgrozovitejši morilec človeškega rodu-rak, je prestrigel nit njegovega, slovanskim idejalom posvečenega življenja. Plemenitemu slovanskemu rodoljubu, velikemu prijatelju Slovencev, bodi tudi v narodu slovenskem ohranjen trajen spomin!

Policijske vesti.

Kolo ukradeno.

V Celovcu je bilo iz nezaklenjene kleti na Ljubljanski cesti v hiši št. 30 ukradeno kolo, modela št. 69, iz leta 1906. Kolo je črno pleskano, je prostega teka in je vredno 120 K.

Vlom na Dunaju.

Na Dunaju je bilo v XVI. okr. Schellhammergasse, vlomljeno v stanovanje nekega zasebnega uradnika, in ukradenih različnih vredn. papirjev za 24.000 K. Za tatom policija še nima nobenega sledu. Kdor pride ukradenim papirjem na sled, dobi 500 K nagrade.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Poskušena lovska tatvina. Na Barju se res ne more govoriti o prevelikih množicah divjačine: medvedov ni tam, volkov tudi ne, niti ne lisic, jelenov, srn in druge take divjačine. Edino kak zajec se tam podi semtertja. Vendar se pa tudi na Barju dobe divji lovci. Ta se jim najbrže ne izplača. — Dne 8. julija je prežal posestnikov sin Fr. Ponikvar že ob 7. zjutraj ob Iški na zajca. Zajec je res prišel, ali tekel je malo preveč na levo, Ponikvarjeva puška pa se je izprožila malo preveč na desno, in zajec je srečno odnesel pete. Ni jih pa odnesel Ponikvar. Ob glavo ga sicer niso dali, ampak sodnik mu je odmeril pet dni zapora in je izrekel, da je puška zapadla. Ponikvarjevemu zagovoru, da je šel kokoši podit iz ječmena in da je le na skobca streljal, sodnik ni verjel.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Olimpija je v tihem občudovanju sklepala roke, saj je vedela, da je to v veliki meri sad njenih naukov.

V tem, ko je Adelgunda živela tako brezskrbno in udobno, je Angelik ležal v ječi in obupaval sam nad seboj. Že nekaj tednov je tekla preiskava. Dan na dan so zasliševali različne priče na dolgo in na široko, saj je bil Angelik obdolžen hudih razžaljenj cesarja in francoske gosposke in je bil na sumu, da je avstrijski vohun, a dasi ni nobena priča nič slabega zanj izpovedala, ga vendar niso izpustili. Vsak dan je slišal isto slabo tolažbo: »Še nekaj prič je treba zaslišati, še nekaj časa je treba počakati.« In vsak dan se je žalosten vrgel na svoje ležišče in se prav nekrščansko rotil:

»Naj jih Lucifer moji duši, kadar jo dobi v kremplje, s svojim repom toliko nabriše, da bo dlako izgubil; naj me Belcebub toliko časa lasa, da bodo moje uši na glas cvilile, če bom še kdaj katero zinil o Francozih!«

Zakaj, to je bila največja Angelikova muka, da sam ni vedel, je - li nedolžen, ali pa je v svoji pijanosti res kako nespametno besedo zinil. To je bil tudi vzrok, da ni imel nobene mirne ure in da se je vse noči brez spanja premetaval po svojem trdem ležišču in bil je vesel mrčesa, ki ga je bilo polno v zaporu. Lov na stenice in drugo golazen je bila njegova edina zabava, vmes pa je s krvavečim srcem mislil na Adelgundo.

»Gotovo mi jo je že kdo prevzel,« je vzdihoval. »Če ni bila zvesta nebeškemu ženinu, kako naj mislim, da bo meni.«

Ali naposled je vendar zmagala pravica in napočil je dan, ko so se odprla vrata temne ječe in je Angelik zopet kot svoboden mož zapustil policijsko poslopje. Celo prijazno so se od njega poslovili, se opravičevali in policijski uradnik mu je tudi povedal, da je prišel v preiskavo in v zapor vsled brezimne ovadbe ter mu priporočal, naj poizveduje, kdo da mu je mogel storiti to hudobijo.

»Kdo mi je mogel to storiti?« To je bilo zdaj vprašanje, ki Angeliku ni šlo iz glave. »Nikomur nisem nič storil. Ali so me ovadili kapucini, ker sem jih lepo popisal na policiji, ali pa kdo, ki mi je hotel Adelgundo ukrasti. Zakaj, če nobena priča nič proti meni ni povedala, potem jaz tudi nič slabega nisem rekel. Trpel sem po krivici. No, tistega bom že dobil, ki mi je to napravil. In gorje mu. Ustrelil ga bom in oči mu bom izkopal, ali mu bom pa klobuk vzel. Če ga pa ne dobim? Oh, potem naj se mu vname pod nosom večna luč, da se mu bodo saje delale v nosnicah, iz ušes naj mu teče goreča smola in žeblji naj se mu v trebuhu zarede . . .«

Kar ustaviti se je moral Angelik, da se je oddahnil, tako je bil razburjen in v ljuti jezi je dvignil pest in zagrozil ž njo neznanim sovražnikom, da so ga ljudje začudeno pogledovali. Tega pa Angelik ni mogel prenašati, in ker je bil itak na ves svet jezen, se je mogočno razkoračil in začel radovedneže oštevati, kakor je svoje čase oštevал trdovratne grešrike, ki niso hoteli nič odriniti za duše v vicah.

»Zijala neumna!« je kričal. »Kaj me gledate? Če nimate nič opravila, pojdite h kapucinom po vrv in obesite se nanjo. Kdor se na kapucinsko vrv obesi, temu pade duša iz hlač naravnost v triindvajseti pekel, kamor se staka samo prelatski smrad. Tja spadate vi vsi, zijala zijalasta!«

In ker so se ljudje temu oštevanju le smejali, se je Angelik še huje razljutil. Hoteč nekega posebno predrznega paglavca po zasluženju zlasati, je skočil za njim. V tistem trenotku pa je zaslišal sumljiv šum, kakor bi se kaj trgalo in čutil, da se je nekaj zgodilo za njim. Kakor okamenel je obstal in z obema rokama segel nazaj in strahoma čutil, da so se mu hlače raztrgale. Nem samega obupanja, je stal sredi ceste. Z rokama je zakrival razpoklino svojih hlač in debele solze so mu tekle čez lice zaradi viharnega smeha vseh gledalcev.

In iz daljave je zaslišal tudi vesel smeh, ki mu je bil znan, le predobro znan. Ni se upal ozreti, a čutil je, da se mu bliža Adelgunda in ves iz sebe je umaknil roke z odprtine svojih hlač, prijel svoj klobuk in bežal med občnim posmehom, kar so ga nesle noge, samo da je ljudem prišel izpred oči.

Ko je Angelik videl, da je srečno utekel svojim zasmehovalcem, je planil v najbližjo vežo, da pride zopet do sape in da preudari, kaj naj stori. Njegova duša je bila polna žalosti, zakaj rekel si je, da ga usoda nezaslišano hudo preganja, odkar je zapustil kapucinski samostan, in v njegovi notranjosti se je začelo nekaj oglašati, naj premisli, če bi morda ne bilo bolje, da prostovoljno izpostavi svojega telesa zadnjo stran prožni dolgi palici patra Špinače in si s tem zagotovi zopet mirno in brezskrbno življenje, kakor da bi še dalje prenašal toliko zla. Toda misel na Češminovo Špelico je ta notranji glas hitro zadušila.

»Če me le ni spoznala,« je vzdihoval Angelik. »Rada se norca dela in vse žive dni bi mi počene hlače očitala in me smešila, da bi moje jeze ne bilo nikdar konec.«

Nasilen hlapec. Zadnjič je prišel hlapec Anton Belec z vozom po cement v skladišče na južni kolodvor. Na Glincah se je bil malo nalezel žganja, pa je bil siten, kakor podrepna muha. Najbolj se je zaletaval v železniškega delavca Frana Florjančiča. Na noben način mu ni dal miru. Nazadnje se je spravil nadenj celo z bičem. Florjančič pa ne bodi len, potegne hlapcu bič iz roke in oplete z njim parkrat vsiljivega hlapca okoli ušes. Belcu se to še ni menda dosti zdelo. Ker je pri Florjančiču že svoje izkupil, se je spravil nad delavca Kržiča. Ta je šel ravno na stranišče in Belec je lezel za njim. Pred vrati stranišča je zabavljal n zmerjal kar se je dalo. Ko je Kržič prišel iz stranišča, je Belec zopet lezel za njim in je med potjo celo pobral kamen. To je bilo pa Kržiču že preveč: zgrabil je Belca za vrat in ga krepko stresel. Belec je imel še toliko moči, da je za Kržičem vrgel kamen, nato pa je — deloma vsled pijanosti, deloma vsled poškodb, ki sta mu jih prizadejala Florjančič in Kržič — padel in obležal. Rešilni voz ga je nato odpeljal v bolnišnico, kjer se je zdravil dva dni. — Včeraj so vsi trije stali pred okrajnim sodiščem in je dobil Belec tri dni zapora, Florjančič dva dni in Kržič dvanajst ur.

Pretepač. Na Petrovo je šel železniški delavec Št. Kovačič mirno po cesti od Zaloga proti Kresnicam. Sreča ga kajžarjev sin Anton Černe iz Spod. Kašlja, ki najbrže ne more živeti brez pretepov. Spravil se je brez vsakega vzroka nad mirnega Kovačiča in ga je najprej napadel s kamnom, nato pa še z vilami, in je Kovačiča na roki lahko poškodoval. Pretepač bo sedel v zaporu en teden in enkrat se bo postil.

»**Lausbub.**« S to lepo besedo, za katero imamo v slovenščini prav krepak izraz »ušivec«, je tituliral Fr. Šušteršič iz Svetja pri Medvodah dne 29. maja Franceta Jurčiča v gostilni pri Jesihu v Medvodah. Sicer je Jurčič istotako obkladal Šušteršiča z raznimi sočnimi priimki, toda Jurčič je tožbo vložil v zadnjem trenotku in Šušteršič ni mogel seveda vložiti protitožbe. Tako ravnanje, ki se dogaja pogostokrat, seveda ni prav nič honetno. — Šušteršiča je obsodil okrajni sodnik na 24 ur zapora.

Razne stvari.

* **Nesreča pri strelnih vajah.** Pri strelnih vajah v Monroe v Virginiji se je razletel top. Pri tem je bilo usmrčenih deset topničarjev, dva težko ranjena, pet pa lahko.

* **Katehet — skrunilec.** V Trutnovu na Češkem se je uvedla proti katehetu Antonu Sturmu kazenska preiskava, ker je zlorabil enajstletno deklico. Deklica je prišla h katehetu po marke za ljudsko kuhinjo. Žegnanana zverina je pobegnila.

* **Osemleten morilec.** Osemletni sin nekega gimnazijskega profesorja v Bukarešti je v odsotnosti svojih staršev spil steklenico žganja. Nato je poiskal očetovo puško ter ž njo ustrelil najprej svojo triletno sestrico potem pa še 17letno hišino. Deček je nato izginil.

* **Čuden rešitelj.** Župnik Sidney Swan v Manchestru je več let poskušal napraviti letalni stroj. Nedavno se mu je posrečilo, da je stroj toliko dovršil, da se je z njim upal dvigniti v zrak. Prav visoko župnik sicer ni letel, morda kakih 15 metrov visoko, vendar bi bila pa že ta visočina lahko postala zanj usodna. Župnik je baš plaval nad čredo ovac in koštrunov, ko se mu naenkrat stroj pokvari in z vso silo prileti ne na zemljo, marveč na nekega koštruna. Stroj in župnik sta bila le malo poškodovana, nesrečni koštrun se pa ni več ganil — bil je mrtev.

* **Strupene gobe.** Vsled zavžitja strupenih gob je zbolela pri Wessenheimu blizu Frankobroda cela družina delavca Reimerja. Dva otroka in neki delavec, ki je bil pri Reimerju na hrani, so umrli, ostale pa so prepeljali v bolnišnico.

* **Bančni ropar aretiran.** V New Yorku so aretirali nevarnega človeka, ki je rekel, da se piše Izak Mandelbaum Policija je pa dognala, da je to sloviti bančni ropar Brinsky, ki je 6. junuarja t. l. v neki banki v Lüttichu iz denarne skrinje ukradel 400.000 frankov.

* **Morilec ušel.** 27letni stavbinski delavec Simon Berković, ki je leta 1908 umoril na Saškem svojega stanovanjskega gospodarja in njegovo ženo, in ki je bil na to na dvajset let ječe obsojen, je ušel iz kaznilnice v Gospiću na Hrvaškem, kjer je bil zaprt. Razpisali so nagrado 4000 kron za tistega, ki ga dobi. Te dni je prijavil nek delovodja pri zgradbi jubilejske bolnice v Lanizu na Nižje Avstrijskem, da je Berkovič tam delal od 12. do 16. t. m. Spoznal ga je po časopisu »Jugend«. Takoj so začeli poizvedovati ter dognali, da je morilec ušel v Švico.

* **Nesreča pri zgradbi.** Pri neki novi zgradbi v Subotici se je podrl oder, vsled česar so se ponesrečili trije delavci. Eden je bil ubit, ostala dva pa težko ranjena. Dokazalo se je, da je pustil stavbinski mojster napraviti oder iz trhlega lesa. Uvedli so proti njemu kazensko postopanje.

* **Z vlaka so ga vrgli.** Na berolinski mestni železnici so neznani ljudje oropali nekega zidarja, potem ga pa iz voza ven vrgli. Zidarja so pozneje dobili na železniškem tiru mrtvega. O roparjih ni nikakega sledu.

* **Mednarodni denar.** Znani nemški učenjak prof. Ostwald bo na mednarodnem trgovskem in bankirskem kongresu, ki se bo v kratkem vršil, propagiral mednarodno denarno enoto. Ta enota bi bil gram čistega zlata, ki ima ceno 3·44 frankov, 2·79 mark ali 2·94 kron. Stotina te enote je najmanjši, v današnjih razmerah porabni del.

* **Dvoboj z revolverji.** V nekem gozdu blizu Berolina sta se te dni dvobojevala ravnatelj nekih državnih delavnic in neki pisatelj. Pisatelju je bila že pri prvem strelu zdrobljena kost desne roke. Vzrok dvoboja je neka ljubezenska zadeva.

* **Stoletnica čilenske republike.** Dne 18. septembra 1910 bo sto let, odkar se je v Santiagu proglasila Čile za neodvisno republiko. V proslavo onega znamenitega dogodka se bodo vršile od 12. do 23. septembra velike svečanosti. V ta namen je čilenska vlada dovolila 20 milijonov.

* **Vagon podrl kolodvorsko poslopje.** Na postaji Blankensee pri Berolinu je zdrčal naložen tovorni vagon v postajno poslopje in ga je popolnoma razrušil. Pohištvo in aparati v poslopju so seveda popolnoma uničeni. Na srečo ni bil pri tem nikdo poškodovan. — Najbrže je bilo »kolodvorsko poslopje« v Blankensee nekako tako veliko, kakor n. pr. ona šupa v Črnučah, ki so ji tudi dali ponosno ime »kolodvorsko poslopje«.

* **Požar v rudokopih.** V rudokopih princa Filipa Koburškega na Češkem je nastal požar, ki je provzročil krog 40.000 K škode. Ogenj je bil baje podtaknjen.

Nar. delavska organizacija.

Snoči se je vršil v društvenih prostorih izredni občni zbor »Narodne delavske organizacije.« Na zborovanju so bile zastopane tudi podružnice v Zagorju, Šiški in Krmelju.

Zborovanje otvori društveni podpredsednik g. Verčič, nakar pojasni tajnik ljubljanske delavske organizacije g. Škerlj, namen izrednega občnega zbora.

Strokovni tajnik g. Ekar iz Trsta govori najprej v dosedanji pomankljivi organizaciji narodnega delavstva. Treba je širše podlage, obširneje organizacije.

Sklenilo se je, da se osnuje »Narodna delavska organizacija v Trstu«, katere članice bodo deželne organizacije po vseh jugoslovanskih deželah. Nato prečita tajnik Ekar, organizacijski statut, predlaga malo spremembo pravil v smislu organizacijskega statuta, poroča o obrambnem skladu ter o statutu mladinske organizacije. Vse točke so bile soglasno sprejete

Želimo, da bi bila sprememba v organizaciji narodnega delavstva letemu v čim največjo korist.

Za kratek čas.

Tropa veselih ponočnjakov-Ljubljančanov stražniku:

— »Gospod stražnik, kje pa je sedaj še odprto?«

Stražnik: »V »Iliriji« in — na stražnici!«

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 23. julija 1910.

Dunaj: 88, 83, 5, 7, 17.

Gradec: 54, 1, 61, 25, 21.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910. .	za 50 kg	9·53
Pšenica za april 1911. . .	za 50 kg	9·82
Rž za oktober 1910 . . .	za 50 kg	7·08
Koruza za avgust 1910 . .	za 50 kg	7·61
Oves za oktober 1910 . .	za 50 kg	7·17

Efektiv.

Vadrino.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 23. julija 1910.

Naložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	93·85	94·05
4·2% srebrna renta	97·80	98·—
4% avstr. kronska renta . .	93·80	94·—
4% ogr. „ „ . .	92·—	92 20
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke .	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5 . . .	470·—	478·—
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	309·50	321·50
„ zemeljske I. izdaje .	298·50	304·50
„ „ II. „ .	279·—	285·—
„ ogrske hipotečne . .	247·25	253·25
„ dun. komunalne . .	531·—	541·—
„ avstr. kreditne . . .	526·—	536·—
„ ljubljanske	80·50	86·50
„ avstr. rdeč. križa . .	64·25	68·25
„ ogr. „ „ . .	38·40	42·40
„ bazilika	28·60	32·60
„ turške	257·25	258·25
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke .	445·50	446·50
Avstr. kreditnega zavoda . .	670·—	671·
Dunajske bančne družbe . .	547·25	548·25
Južne železnice	107·75	108·75
Državne železnice	738·50	739·50
Alpine-Montan	740·50	741 50
Češke sladkorne družbe . .	234·—	234 80
Živnostenske banke	261·—	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·42⁵	117·62⁵
Franki	95·22	95·37
Lire	94·75	94.95
Rublji	252·75	253·75

Učenca ali praktikanta

sprejme takoj v trgovino mešanega blaga

Anton Valenčak, Velenje na Štajerskem.



Na obroke !

Vsak, ki vpošlje 14 K, dobi takoj krasno srebrno remontoarko z gonilom na sidro in 3 srebrnimi pokrovi, uradno puncirano, za 14 K; in 14karatno zlato verižico, 60 g težko, najmodernejše oblike, uradno puncirano za 140 K na obroke — po mojih ugodnih pogojih — samo 4 K mesečno. Prvi znesek 14 K se dvigne lahko tudi po povzetju. Ura in verižica tudi za dame. Razpošilja se na vse strani.

R. LECHNER, razpošiljalnica ur in precijoz, Břeclava št. 81.

Najnovejši največji uspeh!

Zajamčeno **120 litrov** na uro posname Mayfarthov separator za mleko 55

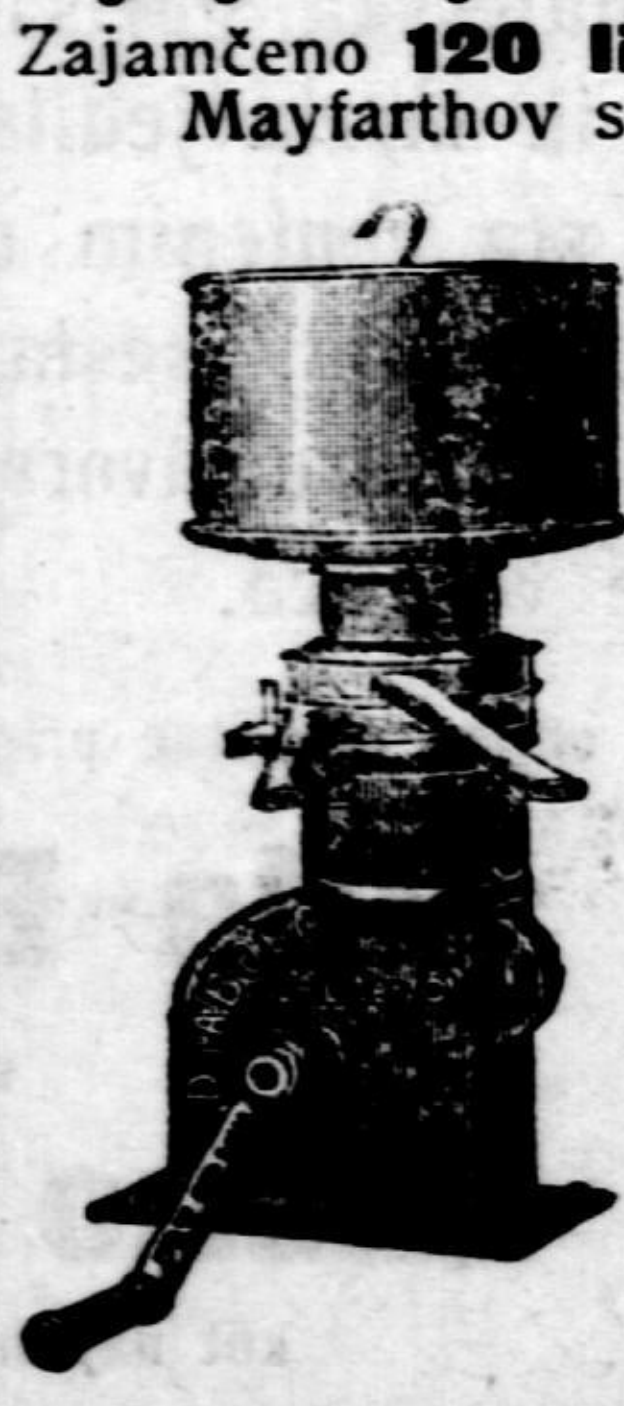

„Diabolo"

ki stane samo 125 K.

Najostrejše posnemanje. — Najlažji tek. — Najpreprostejša konstrukcija.

Obrnite se na

PH. MAYFARTH & CO.

tvornica poljedelskih strojev,

Dunaj, Taborstrasse št. 71.

Preprodajalci in agenti proti visokemu rabatu dobrodošli.

Reflektanti dobe separator na poizkušjo.

Ceniki s koledarjem zastonj in poštnine prosti. 1045

Pozor!

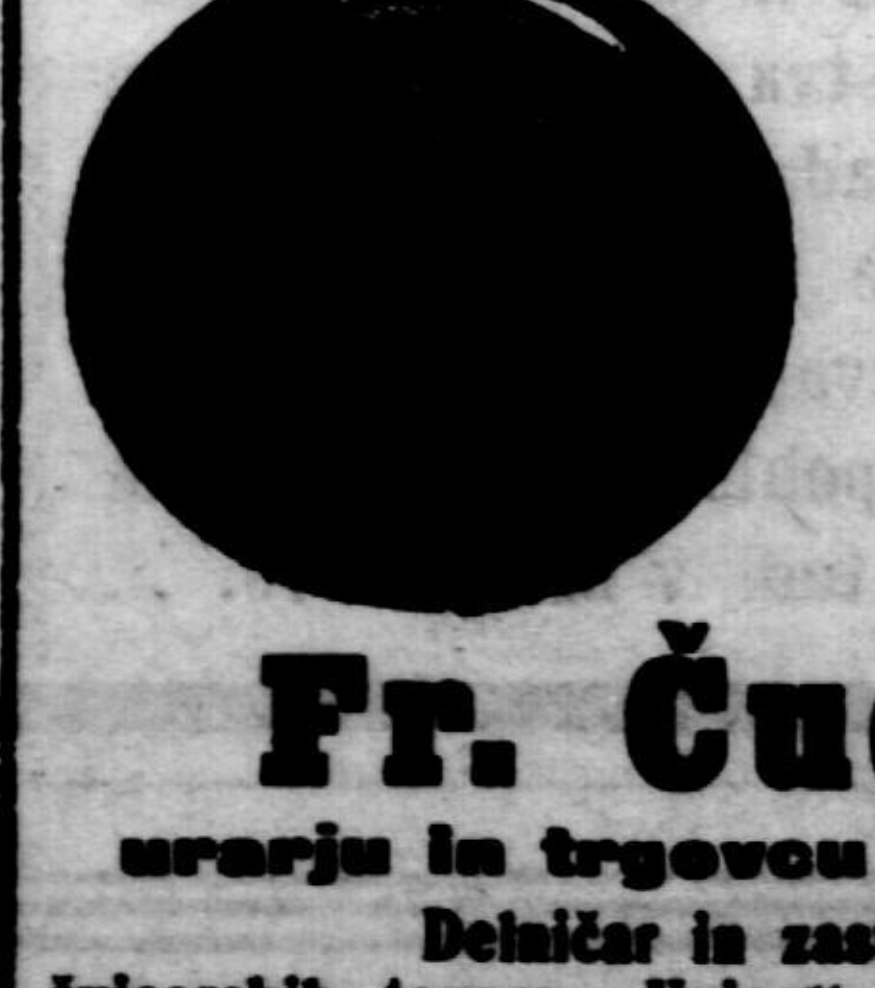

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION"

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani.

Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union" v Bielu in Genovi.

Uhani, prstani, briljanti.

Svetovno znano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz teh razmišljevanj je Angelika prebudila mlada dekla, ki je pritekla po stopnicah. Angelik je strgano stran svojih hlač obrnil proti zidu in poklical dekle k sebi.

»O, punica, ti si gotovo še nedolžna in se boga bojiš,« jo je Angelik ogovoril s kapucinsko svečanostjo. »Če si hočeš pridobiti posebno zasluženje, pomagaj mi in jaz ti prinesem od svetega očeta blagoslovljen rožni venec.«

»Kaj se vam je pa zgodilo, gospod?« je vprašala punica, in videč, kako je Angelik bled in prepaden, je sočutno dostavila: »Kako pa izgledate?«

»Tako izgledam, kakor bi bil v eni uri prestal vse tridnevne muke Izveličarjeve,« je milo zavzdihnil Angelik. »Gospod je poslal name mnogo trpljenja in tudi nesreča se mi je zgodila. Povej, ti vrla krščanska devica, ali je v tej hiši kak človek, ki bi mi hotel za dobro plačilo sešiti moje hlače, ki so se mi raztrgale.«

»Hlače so se vam raztrgale?« je vprašalo dekle. »Kje pa?«

Odgovora ni dobilo in ga tudi ni bilo treba, kajti Angelik se je slovesno obrnil in punica je na svoje oči videla ves obseg nesreče, ki je zadela Angelika. In začela se je smejati, da so ji tekle solze po polnih licih.

»Kar z menoj pojdite, gospod,« je končno krohotaje rekla, in Angelik je držal z obema rokama hlače skupaj in je z drobnimi koraki sledil dekletu.

»V hiši imamo staro šiviljo, ki vam bo hlače za silo zašila,« je pripovedovalo dekle, ki se je še vedno smejalo. »A kako se vam je pa zgodilo, da so se vam hlače raztrgale?«

»Pokleknil sem, ko so šli nekoga obhajat,« je lagal Angelik. »A le hitro pojdiva, meni se zelo mudi.«

Stara šivilja je bila koj pripravljena ustreči Angelikovi prošnji, a ker je bila sramežljive narave, je poleg peči obesila rjuho in za to rjuho je moral sedeti Angelik in čakati na svoje hlače. To čakanje pa je bilo dolgotrajno in malo prijetno, kajti vsak čas je prišla k šivilji kaka ženska in vselej je šivilja odložila hlače in imela s svojo obiskovalko dolgotrajno konferenco. Naposled so prišle kar tri ženske naenkrat in so toliko klepetale, da je postal Angelik ves nemiren. Da bi videl zgovorno ženstvo, je poskusil izza rjuhe pogledati v sobo, a odmaknil je rjuho tako nespretno, da je padla palica, na kateri je visela. Ženske so prestrašeno zakričale in odskočile, ko so zagledale pred seboj gospolsko oblečenega človeka brez hlač. Šivilja pa se je razljutila in začela kričati na Angelika, kajti užaljena je bila na svoji sramežljivosti in bala se je za svoje dobro ime.

(Dalje prihodnjič.)

Kako se plačuje narodno izdajstvo?

Po septemberskih dogodkih se je klerikalno časopisje držalo nasproti Nemcem nad vse rezervirano. S tokom javnega mnenja je moralo plavati, ker bi sicer klerikalci izgubili vse simpatije v širokih narodnih masah, toda da bi odločno nastopili proti Nemcu, v toliko niti septemberski dnevi niso mogli vplivati na klerikalce in njihova glasila.

Ko smo izročili materi zemlji smrtne ostanke nedolžnih žrtev, so se udeleževali splošnega narodnega žalovanja tudi klerikalci.

Dr. Šusteršič in plemeniti Šuklje s Kamna sta se takrat kazala po Ljubljani z žalnimi znaki.

Ljudje so jih gledali in se čudili, pri sebi pa so si mislili: »Saj ti klerikalci vendar niso taki, kakor se jih slika«.

Par dni kasneje je pa izšlo pismo škofa Antona Bonaventure na grofa Barbota, v katerem je škof z veliko ogorčenostjo grajal slovensko prebivalstvo Ljubljane radi septemberskih dni, izražal svoje simpatije »trpečim« Nemcem v Ljubljani ter se toplo zavzel za nemško »Kranjsko hranilnico«.

Vzpričo tega pisma se je zavzela vsa javnost ter jela strme spraševati: »V teh težkih dneh za Slovence je škofa sama sladkoba nasproti Nemcem, za padle nedolžne slovenske žrtve pa nima škof, ki je vendar sin slovenske matere, nobene besede sočutja in sožalja?«

Takrat so jeli prvič vstajati dvomi, ako ni škof v tajni zvezi z Nemci, oziroma z nemško »Kranjsko hranilnico«.

In ta domnevanja so se od dne do dne bolj zgoščavala, dokler se niso spremenila v popolno gotovost, da se je škof dal v službo »Kranjske hranilnice« zgolj zaradi ljubega Mamona.

Izvedelo se je, da je »Kranjska hranilnica« segla škofu pod pazduho za njegove šentvidske zavode z naravnost kraljevskim darom in je koj na to odprla svojo zakladnico in žrtvovala 25.000 kron za šenklavške orgije.

V tistih dneh je na to priobčil »Domoljub« članek, v katerem do nebes povzdiguje »Kranjsko šparkaso«, devlje v nič slovenske denarne zavode in priporoča slovenskemu ljudstvu naj svoje prihranke daje v shrambo edino nemški »Kranjski hranilnici«.

Te dni pa smo imeli priliko čitati v »Slovencu«, kako se »Kranjska šparkasa« s klerikalne strani zagovarja, ker je mestni občini odpovedala poslopje, v katerem je nameščena realka.

Kaj pa to pomeni, smo se vprašali ter se takoj domislili, da mora za tem tičati nova — kupčija.

In nismo se motili!

Klerikalci s škofom na čelu so zopet za Judeževe srebrnike prodali slovensko narodno stvar. Kakor je znano, je škof opustil Alojzijevišče, v kateri zavod so se sprejemali brezplačno ali pa proti nizki plači gimnazijski dijaki.

Mesto tega bi se naj Marijanišče preustrojilo v dijaški internat v velikanskem obsegu.

Z zgradbo tega internata se je že pričelo.

In kdo je dal denar za to zgradbo?

Nihče drugi kakor nemška »Kranjska šparkasa«!

Darovala je 20.000 kron, posodila pa 140.000 kron!

Ali ni to splendiden zavod?

Da, splendiden zavod, zlasti ako se uvažuje, da za to svojo dobroto ni zahteval ničesar drugega, kakor to, da »Slovenec«, »Domoljub«,« »Bogoljub« in ostali klerikalni časopisi jemljejo »Kranjsko šparkaso« v zaščito, jo zagovarja pred upravičenimi napadi slovenskega časopisja, ter jo priporočajo, naj v njo pridno nosi v shrambo svoje s krvavimi žulji prislužene groše slovensko ljudstvo!

Ali ni to izvrstna kupčija, popolnoma vredna klerikalnih brezdomovincev?

Stavimo to v znanje slovenski javnosti, da razmišljuje o tej kupčiji in si ustvari svojo sodbo.

Mislimo, da jih ne bo med nami, ki imajo le še iskrico narodnega čustva, ki bi se s studom ne obračali od propadle brezdomovinske bande, ki za denar prodaja najljutejšim našim sovragom eminentno narodne intrese?

Za Judeževe groše se pehajo klerikalci za nemško »šparkaso«, za tisti zavod, ki vzdržuje vse šulferajnske šole na Kranjskem, ki vzdržuje tudi protestantsko šolo v Ljubljani, za zavod, ki s slovenskim denarjem drži pokonci vse nemštvo in nemškutarstvo, kar ga je na Kranjskem!

Slovenci, brez razlike strank, vprašamo vas, ali zaslužijo ti brezvestni ljudje kaj drugega, kakor da se jim zabrusi v obraz: »Fej, izdajice, med poštenimi Slovenci za vas ni več mesta!«

Baron Schwarz nasproti klerikalcem in nam.

Klerikalno časopisje je imelo leta 1907 po dovršenih državnozborskih volitvah celo kopo tožb na vratu. Vse te tožbe so bile za obtožene urednike zelo nevarne, tako nevarne, da so ti gospodje iskali rešitve v tem, da so neznano kam izginili iz Ljubljane. Vkljub temu so pridržali odgovorno uredništvo svojih listov. Javnost in tudi oblast je za to vedela, ker je bilo to zabeleženo v naprednih časopisih. Ker so gospodje pri vladi, zlasti pa deželni predsednik Schwarz, zelo vneti in marljivi čitatelji naprednih listov, pred vsem pa »Slovenskega Naroda«, so pač morali izvedeti, da so se odgovorni uredniki klerikalnih listov odtegnili razpravi z begom v inozemstvo. Vedeli so torej, da posle odgovornega uredništva ne opravljajo tisti, ki so podpisani na listu. Dasi se je potemtakem izvršila **faktična izpremememba v uredništvu** — saj se za dotičnike ni vedelo, dokaz tega brezuspešnega poizvedovanja sodišča po adresah — vendar objektivnemu in nepristranskemu baronu Schwarzu ni prišlo nikdar na misel, da bi jih denunciral radi § 11 tisk. zak. In zakaj ne? Zato, ker veljajo drugi zakoni za napredjake, ki se zavedajo svoje narodnosti, drugi pa za klerikalce, ki se dado vsak trenotek prodati tako gospodom na Bleiweisovi cesti, kakor zlatemu teletu v »Kranjski hranilnici». Ali ni res, gospod Božidar Černe?

Ponesrečena klerikalna prireditev.

V Selcah se je vršil včeraj ljudski shod, ampak ne za kmete-volilce, temveč za »čuke« in »Marijine device«, ki so bile komandirane po blagoslovu na shod. Med drugimi je govoril tudi poslanec Demšar. Po govorih naj bi se bila vršila ljudska veselica, pa ni bilo pravega razpoloženja. Veselica se je prav kmalu končala, ker ni bilo očinstva. Zvečer je čivkal tu in tam kak zaostali ptič, »čuk«, in čakal kakšno sovičico, druge nesreče ni bilo.

Radovednost v kazini.

V soboto zjutraj so v kazini z veliko nestrpnostjo pričakovali »Slov. Naroda« in sicer radi napovedanega članka o baronu Schwarzu kot ovaduhu. V kavarni je bila zbrana malodane vsa deželna vlada. Ob eni so poslali v tiskarno po list. Ker pa smo ob tem času poslali list šele v cenzuro, a se nismo hoteli izpostaviti nevarnosti, da bi nas vladni gospodje, kakor imajo običaj, ovadili, da smo list razširjali še predno je bil predložen v cenzuro, je odšel odposlanec visoke deželne vlade praznih rok. Ker vemo, da je stalo gospode z vladne palače mnogo žrtve, da so morali radi »Slov. Naroda« prebedeti do zgodne jutranje ure, si ne moremo kaj, da bi ne izrekli svojega obžalovanja, da jim nismo mogli biti na uslugo. To naše obžalovanje je tem iskrenejše, ker se zavedamo, da smo s tem ukradli par ur dragocenega spanja možem, ki nujno potrebujejo odpočitka po napornem in nad vse zaslužnem delu za — ljudski blagor.

Kaj pa to?

Govori se, da namerava g. Schneider prodati stavbišče na vogalu Mikošičeve ceste in Slovenskega trga nekemu nemškemu društvu. Baje je cena zelo visoka, pravijo, da 50 kron za kvadratni meter. Koliko je na tej stvari resnice, ne vemo, beležimo jo kot kronisti.

Požar v potoku pri Novem mestu.

Velik požar je v petek popoldne vpepelil skoraj celo od Novega mesta eno uro hoda oddaljeno vas Potok pri Valti vasi. Ogenj je nastal okrog 3. popoldne in nepričakovano urno je bila cela vas v plamenu. K nesreči so bili ljudje ravno na polju. Požar se je razširil v naglici radi vetra in slamnatih streh. Zgorelo je 14 hiš in gospodarskih poslopij, vse žito in seno, naloženo v kozolcih in skednjih. Zgorel je tudi en otrok, ki ga je oče sicer otel iz goreče hiše, a ga dejal na skedenj, ki je pozneje tudi zgorel. Osem gospodarjev je brez strehe, le trem je prizanesel požar. Požarne brambe iz sosednje Valte vasi, Toplic, Novega mesta in Sv. Petra, ki so obveščene prihitele na pomoč, so mogle ogenj samo omejiti in pogasiti pogorišče. Ker je bilo le par posestnikov zavarovanih, znaša zavarovalnina le malenkostno svoto proti škodi požara, ki se ceni nad 40.000 K. Komisija, ki se je napotila v soboto popoldne na mesto nesreče, ni mogla dognati, kdo bi bil povzročil požar. Domneva in govori se, da so krivi otroci, ki so se igrali kakor sploh z ognjem.

Jubilej »Bralnega društva« v Železnikih.

Tukajšnje slov. bralno društvo je obhajalo včeraj 25letnico svojega obstanka. Slavnost je nad vse sijajno uspela in bila ob enem tudi impozantna manifestacija za napredne ideje. Ob pol 3. popoldne se je vršil sprejem vseh došlih bratskih društev z zastavami pod velikim slavolokom pred trgom, kjer je podpredsednik društva, g. K l o p č i č, pozdravil došle goste. Sprevod, na čelu vojaška godba in domači Sokoli, je na to odkorakal na Glavni trg, kjer je gdčna. K o š m e l j e v a spregovorila v imenu narodnih gospodičen in pripela društveni zastavi krasen trak kot dar rodoljubnih železniških mladenk. Na slavnosti je spregovoril in čestital tudi zastopnik društva »Zveze slov. izobraževalnih društev« g. prof. J u g iz Ljubljane. Na to je bil pohod skozi Železnike, kjer so vihrale s hiš slovenske trobojnice. Ob 4. popoldne se je pričela na vrtu gospoda Thalerja prava ljudska veselica, ki se je je udeležilo nad 500 ljudi. Slovensko bralno društvo v Železnikih hodi pa v naprej po zakaterih mu sicer o vseh čenčah dobro podučeni starinar ni mogel rešiti. Toliko več pa je vedel povedati pobožni mož o razuzdanih framazonih, ki prirejajo v redutni dvorani poleg cerkve Sv. Jakoba nesramne plese in o malopridnih francoskih oficirjih, ki imajo v svojem kopališču na Starem trgu vsak teden dvakrat pojedine, katerih se udeležujejo tudi ženske, ki časih nimajo nič drugega na sebi, kakor figova peresa.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

»Kosmatin grdi, nemarni,« se je ljutila šivilja. »Iz samega krščanskega usmiljenja mu šivam njegove umazane hlače, pa mi napravi tako sramoto. Kaj bodo ljudje mislili o meni. Nazadnje bo še kdo rekel, da še kaj imam s tem človekom.«

In jezno je zgrabila še vedno nezašite hlače in jih treščila pred noge Angeliku, ki je stal nepremično pri peči kakor kip in debelo gledal besnečo šiviljo. Že se je hotel pripogniti, da bi hlače pobral, ko se je zasmilil eni izmed navzočih žensk.

»Potrpite malo, gospod,« mu je rekla, »vam bom pa jaz posodila hlače. Pri nas stanuje francoski oficir, ki ima tudi civilno obleko. Koj vam prinesem njegove hlače.«

In prinesla mu jih je res hitro, in Angelik se ji je zahvalil z izbranimi besedami in v cerkvenem slogu tako toplo, da jo je ta zahvala globoko ganila.

»Noben duhovnik ne zna tako lepo govoriti,« je mehko dejala ginjena ženska. »Za ubogo vdovo, ki ji nihče ne privošči dobre besede, so taki trenotki prava tolažba.«

»Vdova — tolažba« — si je mislil Angelik in v svojem srcu sklenil, da se s to, tolažbe potrebno vdovo, prav temeljito seznani, če je le količkaj v dobrih razmerah.

Zato je ponovil svojo zahvalo še za nekoliko stopinj topleje in dal vdovi roko. Pri vratih pa se je obrnil k šivilji, ki ga je prej tako grdo oštevala in z globokim grobnim glasom ji je rekel:

»O, ženska, nekrščanska! O, ženska, slabih misli in trdega srca. Vedi, kaj te čaka. Dokler boš živela, te bo pogubljen angelj vsak teden enkrat s palcem v oko dregnil, po smrti pa prideš v pekel in hudiči te bodo na stranišču imeli za papir na veke vekomaj.«

Mogočno je Angelik trikrat zamahnil z roko proti stari šivilji, ki je trepetaje gledala strašnega moža in je potem s trdimi koraki naglo odšel. Bil je sam s seboj jako zadovoljen.

»Dobro sem jo izpovedal,« se je v mislih sam hvalil, »dobro sem opravil. Sploh znam babnicam glavo prati da je kaj. O, nisem bil ne zadnji med kapucini. Ravno nasprotno. Če je bila babnica še tako trda in zakrknjena, mene se ni ubranila in še vsako sem ugnal. Škoda, da ne znam nič drugega poštenega. Če bi mi vsaj dovolili, da smem za svoj račun duše reševati. To bi bila kupčija. Kočijo bi lahko imel in še grajščino bi si lahko kupil. O, dokler bodo babnice brenčale, se bo kapucinom vedno dobro godilo.«

V prijetni zavesti, da se ni treba ničesar več bati, je Angelik porabil ta dan, da si je najprej preskrbel novo stanovanje in novo obleko, kajti dosedanja njegova obleka se je bila v zaporu močno pokvarila. Iz previdne štedljivosti si je tudi novo obleko nabavil pri starinarju, a to pot je šel v prodajalno, katere lastnik je bil dobro zapisan v kapucinskem samostanu. S svojo cerkveno zgovornostjo je Angelik moža res premotil tako, da mu je obleko dal za polovično ceno in mu povrh še povedal vse mogoče in nemogoče novice, za katere je znal Angelik s katehetsko spretnostjo in temeljitostjo izpraševati. A raj je moža še tako sukal in pestil, spravil je iz njega same stvari, ki ga niso dosti zanimale in ničesar tega, kar bi bil rad vedel.

Zanimala ga je namreč pa samo Adelgunda. Spoznal jo je bil po glasu, ko se je smejala njegovim strganim hlačam. Nekoliko ga je to pomirilo, saj je sedaj vedel, da živi v Ljubljani in da se nič več ne skriva. A kje da je, kaj da dela, kje bi jo mogel dobiti, to so bile zanj še uganke,

Angelik je vzel to na znanje z glasnmi klici »oh, groza« — »oh svet pokvarjeni« in s tiho mislijo, da bi se prav nič ne branil povabila na tako priredbo.

Zapustil je starinarja z zadovoljstvom v srcu, da o sebi samem ni ničesar izvedel.

»Ti ljudje še nič ne vedo, da nisem šel živ v nebesa,« je govoril sam s seboj. »Najbrž verjamejo še zdaj, da se je zgodil čudež. Morda mi bo to še prav prišlo. Kuto, v kateri je Adelgunda ušla iz samostana, imam še in jo bom dobro hranil. Kdo ve, če je še ne bom rabil. Denarja imam že nekam malo in misliti bo na prihodnjost.«

Korakajoč za vodo je prišel do ulice, v kateri je stala hiša, kjer je slekel svojo lastno kuto in jo s sandalami vred pustil za vratmi, zaznamenovanimi z ničlo. Obstal je pred hišo.

črtani poti in drži mogočno kvišku svoj prapor: »Naprej, zastava Slave!«

Sneg v juliju.

Vreme se je letos takorekoč zmešalo, morda iz same žalosti nad gotovimi slovenskimi vremenskimi preroki. Včerajšnje jutro so letoviščarji po Gorenjskem kaj začudeno gledali, ko so stopali v nenavadno hladno jutro in opazali, da so najvišji vrhovi Julijskih Alp in Karavank nekako od 1900 in višje odeti v novo sneženo odejo. Včerajšnja jutranja nevihta je bila namreč v teh krajih združena z zameti. Še slabše pa je po došlih nam poročilih na Koroškem in Solnograškem. V okolici Lovca in Sv. Višarij na prim. je sneg zapadel do Zajezera, v Visokih Turah pa prav do doline za čevelj visoko. Seveda sneg ne obstane, vendar pa so čudni ti nenavadni letošnji vremenski pojavi. Čas bi že bil, da se preobne na bolje.

Nevihta.

Včeraj že zgodaj zjutraj je zatemnelo nebo, začelo se je bliskati in grmeti, in nastal je nenadoma vihar ter lil dež. Vihar je bil tak, da se je igral z drevesi, kakor otrok s šibo. Tulil je tako, kakor bi se bili vsi levi vroče Afrike drli pred odhodom na plen. Nanesel je dežja po raznih hodnikih, da je tekla voda z njih, kakor s strehe, metal je s strehe opeko in na južnem kolodvoru je celo potrgal železne strehe, pri nekaterih dimnikih. Sadja je vihar otresel zelo mnogo ter s tem napravil sadjerejcem znatno škodo. Ljubljanica je vsled naliva nenadoma izredno rastla in se vali po strugi rjava, kakor lena Mura. Po 8. uri zjutraj je postalo vedro, potem se je vreme precej časa zelo »kislo« držalo, a popoldne pa je zopet jelo pripekati vroče poletno solnce. Zares, izredno poletje!

Policijske vesti.

Z nožem.

Včeraj po polnoči se je v neki gostilni na Dolenjski cesti vnel med gosti prepir, pri katerem sta bila soudeležena delavca Matevž Dremelj, rojen 1891. v Dragi v litijskem okraju, in neki Kumelj. Ko so zapustili gostilno, so se spravili na Kumelja in ga pretepli s žilovko. To pa Dremlju še ni bilo zadosti. Potegnil je iz žepa nož ter z njim sunil Kumlja med leva rebra in ga težko telesno poškodoval. Kumlja so odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico, Dremlja pa v zapor.

Onesvestil

se je predvčerajšnjem v neki gostilni v Kolodvorski ulici samski železolivar Hnerik Čihak z Dunaja. Ko je nekoliko povečerjal, mu je prišlo slabo, nakar se je zgrudil. Poklicani zdravnik je konstatiral, da se je Čihak onesvestil vsled tega, ker že dlje časa ni nič jedel. Bil je prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Kaj se vse predrzneje.

Vojaki 27. pešpolka so v soboto ponoči zopet razgrajali po mestu. Po polnoči jih je prišlo iz kazinske restavracije cela tropa in so bili nekateri celo oblečeni v civilno obleko. V Šelenburgovi ulici jih je zbral skupaj nek četovodja tega polka in jim potem poveljeval. Med groznim krohotom in klicanjem so se pomikali po Dunajski cesti v Frančiškansko ulico, kjer jim je prišel nasproti policijski stražnik in jih s pomočjo nekega narednika razgnal.

Tatvina kolca.

V soboto ponoči je dosedaj še neznan tat ukradel iz neke veže v Florijanski ulici ključavničarskemu mojstru Ivanu Pustu »Preciosa«-kolo, vredno 100 K. Pozor pred nakupom.

Izgubljeno in najdeno.

Posestnica Marija Fabjanova je izgubila belo svilnato ruto. Nek nadporočnik je izgubil zavitek z rokavicami. Natakarica Frančiška Završanova je izgubila denarnico, v kateri je imela 38 K denarja. Hlapec Ciril Gerjol je izgubil denarnico, v kateri je bilo do 18 K denarja. G. Lavoslav Birk je našel zlat uhan z briljantom. Posestnik g. Josip Hudovernik je našel bankovec za 10 kron.

Razne stvari.

* **Največji človek na svetu** je baje v Ameriki in sicer je to rojen Amerikanec. Njegova visokost znaša 2·48 m. Čudno je na njem to, da ni v otroških letih prav nič kazal, da se bo kdaj tako razlikoval od drugih ljudi. Ko se je narodil, je tehtal samo 3·628 kilograma. Šele od četrtega leta naprej se je začel čudovito razvijati. Z desetim letom je bil že 1·82 m visok in z osemnajstim letom je dosegel svojo sedanjo velikost. V nasprotju z drugimi velikani, je amerikanski Golijat zelo izobražen, kajti izvršil je vse študije z dobrim uspehom. Zelo vnet je za šport in za atletiko. Njegova moč popolnoma odgovarja njegovi velikosti, vzdigne namreč z eno roko pet centov.

* **Pretepi med francoskimi vojaki in španskimi policisti.** V Casablanci je prišlo med francoskimi vojaki in španskimi policisti do pretepa, katerega so se udeležili tudi civilisti. Nek civilist je ustrelil španskega policista. Več drugih oseb je ranjenih.

* **Ljubavna tragedija.** Krojaški mojster Bernard Scholich na Dunaju je imel ljubavno razmerje s hišino Boženo Štepankovo. Pred nedavnim časom se je odpeljal v Lipsko. Dekle mu je pisalo, da konča razmerje. Scholich se je vrnil na Dunaj, da odvrne Štepankovo od tega njenega sklepa. Ko se je pa branila, jo je z dvema streloma težko ranil. Nato si je pognal kroglo v glavo ter obležal mrtev.

* **Proti Slovanom.** Narodno-socijalistični urednik A. Swoboda v Pragi je bil radi protivojaške propagande obsojen na osem mesecev ječe. Kasacijski dvor je vsled ničnostne pritožbe sodbo razveljavil. Pri novi obravnavi je bil Svoboda obsojen na šest mesecev. Vsled pritožbe državnega pravdnika je višje deželno sodišče v Pragi zvišalo kazen na trinajst mesecev.

* **Japonska cesarica** je dovršila pravkar svoje šestdeseto leto. Cesarica Haruko je bila rojena l. 1850. kot tretja hči dvorjana Tadeka Ikija. L. 1868. se je omožila s cesarjem Mutsuhitom. Za politiko se ni brigala, zato pa tembolj za reveže in pa za umetnost. Sama se peča s pesništvom in velja za znamenito pesnico. — Šestdesetletnico cesarice so po celem Japonskem slavili z velikimi slavnostmi.

* **Samomor mesarja.** Predvčerajšnjim smo na kratko poročali, da se je v Lincu obesil nek mesar. Ta mesar po imenu Mayrbäurl se je najprvo obstrelil, potem se je pa obesil na žico. Iz pisma, ki ga je zapustil, se razvidi, da je bil žrtev sedanje agrarne politike. Mayrbäurl, katerega so imeli za zelo bogatega, označuje poslabšanje razmer v mesarskem obrtu za motiv samomora in statistično dokazuje, da se je razmerje med nakupno in prodajno ceno v zadnjih dveh letih na škodo mesarjev poslabšalo. Navzlic temu, da je jako skromno živel, stoji pred deficitom. Mayrbäurl očita vladi, da je ona s svojo politiko povzročila te razmere, ter ji posebno očita, da noče dovoliti uvoza živine. Če se to kmalu ne zgodi, naj vsi ministri in vse vlade v zrak zlete z zrakoplovi in baloni.

* **Pet let v ječi v lastni hiši.** Kako daleč pritira človeka bolestna ljubosumnost, priča dogodek, ki se je te dni razkril pred javnostjo v bližini Neaplja, o kojem smo že na kratko poročali. Mihael Rea, bogat vinski trgovec, je mnogo let srečno živel s svojo ženo v svoji hiši, ne daleč od Neaplja. Rea je zdaj star 43 let in je oče enajstih otrok. Pred dobrimi petimi leti se je naselil v njegovem srcu dvom o zvestobi njegove žene. Postal je naenkrat ljubosumen. Očital je ženi, da ga vara, da se peča z lastnim bratom. Ta misel je Reo tako preobvladala, da je zblaznel, kajti drugače si njegovega dejanja ni mogoče razlagati. Napravil je v svoji hiši več oddelkov, v vsak oddelek zaprl po enega člana svoje rodbine, polovico pa zamrežil. Žena in otroci so bili v največjem strahu, ker jim je Rea grozil, da bo ustrelil vsakega, ki bi klical na pomoč. Čez leta so se jetniki kolikor toliko privadili na svojo ječo. Zadnji čas je oče pustil svoja starejša sinova na male izprehode pred hišo. Sinova sta slednjič prišla v dotiko z ljudmi katerim sta povedala, kako je oče napravil z družino. V par dnevih se je pokazalo pred hišo pet orožnikov in dva bolniška strežaja, predno pa so prišli v hišo, so morali postreliti cel kup psov, ki jih je imel Rea, da so mu varovali njegove jetnike. Ko je Rea začul pred hišo streljanje in lajanje, je počasi odprl vrata, toda v tem trenotku sta mu vrgla strežaja vrv okrog vratu, na kar so ga zvezali in odpeljali v blaznico. Jetniki so bili vsled gladu komaj še pri življenju. Izkazalo se je, da je prišla rešitev prav v zadnjem času, kajti v hiši že ni bilo skoro nikakih živil.

* **Nad sto let stari ljudje.** Kakor poroča »Materinska Riječ« je v Argentiniji mnogo oseb, ki so stare nad 100 let. V Rosario de Santa Fé živi starka, ki je stara 102 leti. V Buenos Airesu so umrle pretekli mesec štiri starke in sicer neka Španjolka, stara 101 leto in tri Argentinke v starosti 100, 105 in 111 let. V mestu Cordoba žive 4 sestre in sicer Lucija Avalo. vdovela Cortez, stara 130 let, Klavdija, vdovela Cortez, stara 125 let, Dolores vdovela Ciriaka, stara 115 let in najmlajša, Amadea, stara sto let, je še — gospodična.

* **Dvojni samomor v vulkanu.** Iz Japonske se poroča, da sta se nastanila 3. t. m. v nekem hotelu na vznožju vulkana Asama mož in žena, na videz iz boljših krogov. Zjutraj sta zapustila hotel ter se podala v spremstvu gorskega vodnika na vrh Asame. Ko sta dospela na vrh vulkanovega žrela, sta se objela ter spustila v grozoviti prepad, v kipečo lavo. Iz papirjev, ki sta jih pustila v hotelu, se je dognalo, da je njima nekdaj lepše solnce sijalo, toda neprestane nesreče so ju pripravile na beraško palico.

* **Transafriška železnica.** V par tednih steče po novi afriški progi, ki veže sever in jug tega kontinenta, prvi vlak: transafriška železnica bo dogotovljena in oddana prometu. O gradnji te nove važne železnice se ni doslej v javnosti slišalo takorekoč ničesar. Angleži so jo gradili brez hrupne reklame — kakor pač znajo le Angleži. — Železnica se začne v Kapskem mestu pri Rtiču dobre nade, teče odtod po rodovitnih pokrajinah proti severu, preseka dolge gorske vrste in stopa v puščavo Karraa. Železnica prestopi reko Vaalu, teče mimo mesta Kimberleye in po meji burske države k Mafekingu. Nato se dotika železnica velike postaje Šošong, ki leži že v deželi Hotentotov. Železnica teče nato po deželi Bantu. Dežela je enolična in šele pri reki Zambezi se prično spet gore. Z vlaka, se bodo prav lepo videli velikanski Viktorijini slapovi; Angleži so jih že jeli izkoriščati za proizvajanje električne sile. Skozi deželo Njasa gre železnica k jezeru Tanganjika, čez katero se bodo vlaki prevažali na parnikih. Na drugi strani jezera teče železnica ob reki Russisi do Albertovega jezera. Pri tem jezeru se železnica združi z železnico vzhodne kongske države. Nato teče po ogromnih pragozdih in že se bliža starodavna egiptovska dežela, kjer se železnica dotika Kartuma in Kaira, ter slednjič dospe v Aleksandrijo. — Brez dvojbe so Angleži s transafriško železnico izvršili kulturno delo ogromne cene.

Najnovejše vesti.

Stoletna starka — povod nemirov.

R. — Skoplje, 25. julija. V Kočuri je umrla starka, stara 110 let. Ker jo je vsa občina visoko čislala, so ji hoteli prirediti posebno sijajen pogreb. Toda oblast ni dovolila cerkvenih obredov in je celo prepovedala duhovniku, da bi jo pokopal. Pogreb se je vršil brez duhovnika, kar je ljudstvo tako razburilo, da je hotelo napasti vladne organe. Posredovati je moralo vojaštvo, ki je več kolovodij aretovalo.

Kolera na Ruskem.

Petrograd, 25. julija. Kolera je v mestu jako razširjena. Pred par dnevi je obolelo v mestu čez 50 oseb na koleri.

Poskusi z letalnimi stroji v Švici.

Curih, 25. julija. Tukaj se je sestavil poseben komite, ki hoče razpisati veliko nagrado za polet čez Simplon. Vlada da odboru v ta namen velike podpore, tudi na ta način, da se bodo po železnicah prevažali brezplačno letalni stroji itd.

Rusija in Mandžurija.

Petrograd, 25. julija. V nasprotju s poročili inozemskih listov, da je poslala ruska vlada v Madžurijo čete, se uradno razglaša, da je odšlo le 20 vojakov v Ulja Sutej, ki so namenjeni za stražo ruskega konzulata.

Za kratek čas.

— »Gospodična, jaz vas ljubim! Iz vsega srca . . .«

= »To je pa prav lepo, a ko bi vas tudi hotela poslušati, bi mi s tem ne bilo pomagano. Vi ste že ves onemogel.«

»Motite se, gospodična. Jaz sem pravi Vezuv.«

= »Vi — ? —!«

— »Da! Vsak dan kadim in pljujem. Ali dela Vezuv kaj drugega.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

V založbi „Narodne knjigarne“ v Ljubljani je pravkar izšel

zgodovinski roman izza francoskih časov

Ljubezen Končanove Klare

Spisal Fr. Remec.

Cena brš. K 1·80, vez. K 2·50, po pošti 20 v več.

Ta roman je vzbudil že v podlistku „Slov. Naroda“ občno pozornost ter se je moral na splošno zahtevo ponatisniti.

»Če bi prišla taka tercijalska pošast, bi jo lahko vprašal, če se je iz te hiše kapucinski pater Angelik živ vzdignil v višave,« je menil. »Malo bom le počakal.«

Ko je stopil na prag mu je udarilo na uho nekako šušljanje, enakomerno polglasno žebranje, ki ga je napotilo, da je na prstih šel po veži do vogala, kjer se je začel hodnik. Previdno je pogledal izza vogala in presenečenja mu je zastala sapa.

Vrata z naslikano ničlo so bila odprta in v svitu dveh sveč je zaglegal svojo na zidu visečo, s cvetlicami okrašeno kuto, okrog katere je klečalo sedem vzdihujočih in enakomerno polglasno žebrajočih žensk.

»O ženske krščanske,« so šepetale njegove ustne, »ve res zaslužite, da se kapucinski pater Angelik enkrat spusti z jasnih višav in se vam prikaže na tem kraju, ki ste ga posvetile njegovemu spominu.«

Zapustil je hišo veselega srca, da si okrepča telo, kajti ves dan ni bil ničesar zavžil.

»Pameten človek se o pravem času pripravi za vse slučaje. — Ker bom po svoji smrti najbrž pogubljen, se moram že zdaj navaditi pekla, ergo, pojdem v »Pekel«, pa naj se tudi zopet opijem v tem breznu skušnjav.«

(Dalje prihodnjič.)

Baron Schwarz in zdravstvene razmere ljubljanske okolice.

Pred kratkim je bil obsojen pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču tovarnar Andretto, ker je na sleparski način izdelaval klobase. Istočasno pa je bil Andretto tudi obsojen, ker je ozmerjal slugo c. kr. okrajnega glavarstva na tako zaničljiv in podel način, da je sam okrajni glavar primoral slugo, da toži Andretta. Andrettov slučaj pa ni edini slučaj v ljubljanski okolici, ki nam pojasnuje zdravstvene razmere, marveč je le odsev škandala vseh škandalov, ki so možni pod vlado barona Schwarza.

V ljubljanski okolici so take zdravstvene razmere, **da je Ljubljana v vedni nevarnosti, da se vtihotapi iz nje v mesto zdravju škodljivo meso.** V ljubljanski okolici je namreč več mesarjev, ki se pečajo večinoma le z mesom od živine, ki je **za silo zaklana, ali pa mrhovina.** Baron Schwarz ve za to, ker se je že opetovano opozorilo vlado na mesogledske razmere v ljubljanski okolici. Mesto da bi pa vlada odredila s t r o ž j o kontrolo mesa v ljubljanski okolici, je izdala oblastveno d o v o l j e n j e, da lahko nastajajo v okolici najbolj škandalozni zdravstveni nedostatki. Po nasvetu zdravstvenega nadzornika, dr. Seemanna, je dovolila namreč vlada ustanovitev Andrettove tovarne na Viču in Buzzolinijeve na Ježici. Jasno je, da tovarne klobas niso šle iz mesta za to, ker je v ljubljanski okolici najstrožja mesogledska kontrola. Ravno zadnja obsodba Andretta krasno ilustrira vso svinjarijo, ki vlada v Andrettovi klobasarni. Najlepše pri celi stvari pa je, da je izdala deželna vlada Andrettu dovoljenje, ki je naravnost **protipostavno.** Velika Andrettova tovarna je namreč združena z večjo klavnico. Po § 12. zak. o kužnih boleznih pa se mora izročiti mesogledstvo v vseh večjih klavnicah diplomiranim živinozdravnikom. Drugod se povsod strogo drže zakona in zahtevajo tudi za vsako manjšo izdelovalnico klobas, ki je v zvezi z mesnico, **stalno strokovno nadzorstvo.** Gosp. baron Schwarz trpi, da dr. Seemann na to niti mislil ni, ko je predlagal dovoljenje za svojega prijatelja Andretta. **Andrettova tovarna je brez vsake kontrole.** Formalno ogleduje v Andrettovi tovarni viški mesogled. Da to ni ogled, je jasno. Če sem pa tam skoči c. kr. okrajni zdravnik ali živinozdravnik k Andrettu, je to kontrola, ki je v smislu zakona nedostatna in tako pomanjkljiva, da dela Andretto, kar hoče. Da je tako, dokazuje sodnijska obravnava.

Naš deželni šef se rad briga za stvari, ki so tako malenkostne, da bi jih kak drug cesarski namestnik niti videl ne. Deželna vlada kranjska pa, ki je v prvi vrsti odgovorna za zdravstveno stanje v deželi, trpi in provzroča v ljubljanski okolici zdravstvene razmere, ki so nepostavne in za prebivalce tako okolice, kakor tudi Ljubljane, lahko usodepolne. Gospod baron Schwarz, v te c. kr. razmere vtaknite svoj nos. To niso malenkosti, to niso kaprice, marveč to so veliki zdravstveni škandali, za katere ste pa odgovorni samo Vi, gospod baron!

Resnica o klerikalni kupčiji.

Vest, ki smo jo priobčili včeraj, da je nemška »Kranjska hranilnica« darovala za Marijanišče **20.000 K** ter obenem dovolila brezobrestno posojilo v znesku 140.000 K za isti zavod, **potrjuje včerajšnji »Slovenec« v celem obsegu. Samo o tem škofov list previdno molči, da je darovala 20.000 kron in dovolila posojilo samo pod gotovimi pogoji. In kakšni so ti pogoji? Da se klerikalci zavežejo, da bodo klerikalni listi »Slovenec«, »Domoljub«, »Bogoljub« itd. ščitili nemški zavod pred upravičenimi slovenskimi napadi, ter priporočali ljudstvu, naj nalaga svoje prihranke v njem.**

To je bilo tudi glavno, kar smo hoteli v včerajšnjem članku pribiti. Ni namreč **nečastno in nemoralno,** ako kdo sprejme kako darilo ali najme posojilo, **nemoralno in nečastno pa je,** ako se kdo da z darili in posojili **podkupiti, da deluje v javnosti v tistem smislu, kakor to želi darovatelj ali upnik!**

Klerikalci pa so to storili, saj so se zavezali, da bodo za darilo v znesku 20.000 K in za posojilo v znesku 140.000 K zavračali napade na »Kranjsko šparkaso« ter jo priporočali ljudstvu.

Za borih 160.000 K so se torej klerikalci vdinjali Nemcem za priganjače »Kranjski šparkasi«, tistemu zavodu, **ki drži pokoncu vse kranjsko nemštvo in ki vzdržuje na Kranjskem vse šulferajnske šole, tudi protestantovsko šolo v Ljubljani!**

Ali ni to sramota, ali ni to skrajna korupcija? Seveda klerikalcev, ki časte samo zlatega teleta, tega ni sram, kako tudi, saj to ni prvič, da so se prodali. Toda, če njih ni sram, da se prodajajo kot obcestne vlačuge, naj se nikar ne zanašajo na to, da je tudi ljudstvo izgubilo čut sramu. Prišel bo čas, ko se bo tudi ljudstvo zavedlo in takrat bo s pasjim bičem odgnalo od sebe tiste svoje voditelje, ki se prostituirajo za denar in za srebrnike izdajajo narodno stvar!

Radi Lampetovih mlinov.

V deželnem odboru so strašno razburjeni, ker je naš list spravil na dan, da kupuje dr. Lampe brez vsakega ustavnega dovoljenja po deželi mline in žage, seveda z deželnim denarjem. Klerikalci se zavedajo, da so z »Narodovimi« razkritji preprečeni vsi njihovi načrti, zato kar pihajo od jeze. Ker si svoje jeze ne morejo drugače ohladiti, stikajo po osebi, ki bi bila one tajnosti izdala »Narodu«. Uvedli so baje že pravcato preiskavo in njihovi kolovodje namigujejo, da se bodo »izdajalcu« strašno maščevali, ako mu pridejo na sled. Ali so naivni ljudje to, ko iščejo krivcev tam, kjer jih ni, ne opazijo jih pa tam, kjer so! Dr. Lampe, ozrite se malo okrog sebe in videli boste, da na svojih prsih redite — »gada«!

Klerikalna retirada.

V polemiki radi Šusteršičevega sina z »Edinostjo« je »Slovenec« patetično izjavil, da je imel ta sinček celo zaradi narodnosti konflikte s svojimi profesorji na Dunaju. To svojo trditev pa je moral včerajšnji »Slovenec« na višji migljaj — seveda dr. Šusteršiča samega — **preklicati.** To je vsekakor hud poper za »Slovenca«. Zakaj pa je tudi tako neroden, da ne ve, da bi »narodni konflikti« nadebudnemu Šusteršičevemu sinčku lahko škodovali v bodoči njegovi karijeri! »Slovenec« je zaključil svojo klaverno retirado takole: »G. dr. Šusteršič nas je tudi naprosil, da ustavimo vsako polemiko z liberalnimi listi radi njegovega sina. Neokusnosti prepuščamo drugim.« Imenitno! »Slovenec« prepušča neokusnosti drugim, tisti »Slovenec«, ki je bil med slovenskimi listi edini, ki je vedno in vedno brskal po najbolj skritih kotih rodbinskega in privatnega življenja!

Lampetov shod na Čatežu.

Na nedeljskem shodu na Čatežu se je dr. Lampe prelevil iz finančnega ministra v poljedelskega. Ob navzočnosti kakih 30 poslušalcev je kazal svojo nezmotljivost tudi na tem polju. Njegova izvajanja so bazirala na tem-le temelju: Kdor hoče biti živinorejec, mora imeti prvič živino, drugič hlev, no in tretjič mrvo. Backi so gledali prevzetno okoli sebe, češ, da jim je to nekako znano, kar so učeni gospod povedali. V zgled jim je stavil češke kmetovalce, toda s tem večina ni bila zadovoljna. »Mi smo mi in tvoji hlapci, o gospod,« so govorili in g. Lampe je bil seveda zadovoljen. Le žalibog, čete hlapcev se malo manjšajo. Kaj bo gosp. Lampe? Tukajšnji župnik, gosp. Povše, je tožil ob spominu, ko so brezvestni liberalci svoj čas tako neusmiljeno razbili shod in oder, da so prireditelji morali bežati, zato smejo biti danes navzoči samo povabljenci. Da ni manjkalo neizogibnega župnika Oblaka, se samo ob sebi razume. Prišel je v taki družbi, ki jasno kaže, da izginjajo zavezniki. Razume se: konkurenca rodi nasprotnike, četudi se trguje samo z jajci. Obljub tudi ni manjkalo na shodu. Vsi čevljarji, ki še nimajo dovoljenja za svojo obrt, naj samo še nekoliko počakajo. Dobijo ga kmalu, saj je tako gosp. Lampe obljubil. Kako jih je še vlekel, ne moremo poročati, to mora ostati tajno, kakor je bilo »tajno« vse zborovanje. Naprednim političnim društvom priporočamo Čatež, zakaj različni sivi in črni oblaki prav dobro namakajo zemljo.

Iz Notranjih Goric pri Brezovici

se nam poroča: Kakor vsako leto, je bila tudi letos pri nas sv. maša. Vse se čudi, ko namesto domačega duhovnika stopi drugi mašnik v cerkev. A glej čuda! Namesto da bi oznanjevali božjo besedo, so nas povabili kot na kakšno pojedino, na »političen shod pri Jožetu Sojerju p. d. Savincu« pred štalo na dvorišče. Res je prišlo precej starih ženic, a tudi veliko Sokolov je prišlo pogledat, kaj da bo. **Vse pogleda, ko stopi neznatna osebica župana Svederca iz Horjula na govorniški prostor.** Čenčal je nekaj, kar ni nobeden razumel; ali glej spaka, nazadnje se mu pa zareče. Ko bi imel pohvaliti »Čuke«, pa pohvali »Sokole«, nakar mu navzoči »Sokoli« odgovarjajo z živahnimi Na zdar- in Živio - klici. Potem je govoril župnik iz Brezovice, ki je grozil med drugim tudi, da bo prihodnjič vsakega s prižnice povedal, kdor ni bil pri spovedi. Posvarite svoje podrepnike, da se bodo bolj spodobno obnašali in ne napadali pri belem dnevu mirne ljudi na cesti. Vse se je oddahnilo, ko so gospodje odšli iz Notranjih Goric. Le tako naprej in kmalu bodo kmetovalci spoznali, kaj da ste.

Preganjanje in zapostavljanje slovenskega učiteljstva na Koroškem.

Letos je izšlo iz celovških učiteljišč pet učiteljic, ki so vse maturirale z odliko in trije učitelji. Deželni šolski svet je že dvakrat imenoval nove moči, a Slovenec je nastavljen le 1, dočim učiteljica še nobena nima službe. Na šole v slovenskih krajih so zopet imenovali Nemce, s Slovenci pa čakajo, da jih pošljejo v nemška gorovja — suplirat. Vsi lanski abiturijenti so nastavljeni po nemških krajih, dva pa sploh še do danes nimata službe. Tu pokaži slovensko šolsko društvo s svojim dr. Brejcem in Grafenauerjem vpliv in moč. Kaj nam pomagajo papirnate razsodbe, ako pa bodo kmalu vsi slovenski učitelji na Nemškem, na slovenskih šolah pa ljudje, ki jih pošiljajo med nas, da se uče slovensko od — otrok v šoli.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

XII.

Gostilničar v »Peklu« je bil mož trdnih načel. Gostov, ki niso točno plačevali in gostov, ki so imeli opraviti s policijo, ni maral in jih je kruto odganjal. Na Angelika je bil pa še posebno hud, zakaj imel je zaradi njega toliko potov na policijo in je prestal toliko strahu zaradi koncesije, da mu tega ni mogel odpustiti. Ko je Angelik vstopil v njegovo krčmo ga je pozdravil z grdimi pogledi in z osornimi besedami.

»No, kje smo se pa toliko časa klatili?«

»Kdo se je klatil?« se je razhudil Angelik. »Ko bi se le bil klatil kjerkoli, bi bilo bolje zame. Pa sem sedel, vi moj ljubi mož, sedel ves čas, sedel tako, da so se mi hlače strgale. Ali veste kaj se to pravi? In po nedolžnem sem sedel!«

Gostilničarju pa se Angelik ni prav nič smilil, še privoščil mu je prestano trpljenje in zlobno ga je vprašal:

»Ali vam je bilo kaj dolgčas v zaporu?«

»O, dolgčas pa prav nič«, je ravnodušno odgovoril Angelik. »Kaj bi mi bilo dolgčas! Po dnevi sem stenice preganjal in sem pri tem na vas mislil, ponoči sem pa sam sebi storije pripovedoval. Če hočete, še Vam katero povem. Na primer tisto o gostilničarju, ki je moral toliko vode popiti, kolikor jo je vinu pritočil.«

Gostilničarju pa tak pogovor nikakor ni ugajal in naredil mu je hitro konec.

»Slišite,« je rekel osorno, »če hočete, vam tudi jaz katero povem, na primer o kapucinu, ki so mu jih deset nabrisali na zadnjo stran in ga iz klošter vrgli in ki ga bodo še za jezik obesili, če bo poštenim obrtnikom in davkoplačevalcem sitnosti delal. Ali hočete?«

»Ne, hvala«, je odločno izjavil Angelik. »Ne maram vzbujati neprijetnih spominov. Na zadnje bi se mi še rane odprle ... Rajši mi dajte kaj dobrega jesti in piti.«

Angelik ni dobil samo jesti in piti. Gostilničar mu je izročil tudi drobno pisemce, češ, da je prišlo zanj že pred tremi tedni. Ko je Angelik to pisemce prečital, je samega veselja skoro s stola padel, prevrnil steklenico in kozarec, potegnil prt za seboj in hotel kakor blazen bežati iz gostilne. A zadržal ga je krčmar in ga šele izpustil, ko je vse plačal.

»Saj sem zmerom rekel, da je norec«, se je ljutil gostilničar. »Najbrž je v kloštru toliko polenovke jedel, da mu je to stopilo v možgane.«

A kaj je bilo Angeliku v tem trenotku za gostilničarja, ko je imel v rokah pismo svoje ljubljene Adelgunde, naznanjajoče mu njeno stanovanje. »Špelica, Špelica«, je sopel ko je dirjal v Gosposko ulico, planil v hišo, koder je stanovala Adelgunda in se zapodil po stopnicah gori ter tekel, dokler ni moral obstati.

»Malo previsoko sem zašel«, je menil, videč, da stoji pred zaklenjenimi vratmi v podstrešje. »Bom pa od zgoraj dol začel izpraševati.«

In izpraševal je od zgoraj dol pri vsakih vratih, kje da stanuje Češminova Špelica in izpraševal toliko časa, da je prišel zopet do hišnih vrat, kajti Češminove Špelice niso nikjer poznali.

»Pa ne, da se je kam preselila v tem času, ko sem bil jaz zaprt?« se je vpraševal Angelik in tužno gledal na cesto. »Ali pa si je izbrala drugo ime, ker sirotica ne ve, da je ne morejo več v klošter vtakniti? Kaj naj storim? Najbolje bo, da začnem novič izpraševati.«

In začel je zdaj od zdolaj gor grede vpraševati in sicer zdaj po gospodični Adelgundi, ki je bila v uršulinskem kloštru tako preganjana, da je morala pobegniti. Zdaj je hitro izvedel, da stanuje še v hiši in sicer v drugem nadstropju. Kakor bi mu bile zrasle peruti, tako hitro je prišel Angelik v drugo nadstropje, a njegovo srce ni bilo več veselo, kajti izvedel je bil še več kakor je vprašal. Ženica, ki mu je dala zahtevano pojasnilo, je to namreč formulirala z besedami. »a, tista nuna Adelgunda, ki ima starega Laha za ljubimca«, in te besede so padle Angeliku kakor kamen na srce in pregnale iz njega vso radost.

Dekla, ki mu je odprla, je pač potrdila njegovo vprašanje, da tod stanuje gospodična Adelgunda, a v sobo ga ni hotela pustiti, češ, da gospodična ob tako pozni uri ne sprejema obiskov. Toda Angelik se ni dal odpraviti.

»Punica, ne delaj mi napote«, je rekel s svarilnim glasom. »Danes grizem«. In s trdo roko je porinil dekle na stran. V tem trenotku pa so se tudi že odprla sobna vrata in na pragu se je v okusni nočni obleki prikazala Adelgunda.

»Špelica, moja Špelica« je iz globine srca vzkliknil Angelik in z razprostrtimi rokami se je bližal Adelgundi. »Daj, da te objamem, ti moja ljuba Špelica,« pojdi na moje srce, ki kriči po tebi kakor žejen osel v puščavi po vodi.

Toda Adelgunda se ni dala objeti, nego se je bolj prestrašena kakor

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Manire klerikalnega poslanca. Klerikalci postavijo včasih za poslanskega kandidata v svojih volilnih okrajih človeka, ki je za vse prej kot za poslanca. Nima za izvrševanje svoje poslanske dolžnosti niti izobrazbe, niti zmožnosti — da, včasih mu manjkajo celo najprimitivnejši pojmi o oliki. Klerikalci seveda lahko postavljajo take kandidate, ker lahko računajo z nerazsodnostjo svojih volilcev. Klerikalni volilci bi še škofovo kuharico volili, če bi jim klerikalni gospodje tako zaukazali. Zdaj si pa človek predstavi takega puhloglavega klerikalnega poslanca! V glavi nima ravno veliko, zato jo pa prav ošabno po koncu nosi. Misli si, da je kaj več, brez skrbi zmerja in psuje, ker ve, da ga ščiti poslanska imuniteta in da ga imunitetni odsek ne bo izročil sodišču. — Poslanec Dimnik je klerikalni poslanec, da si ga je res vredno ogledati malo bližje. V deželni zbornici sicer res ni bogve kaj storil; tistih par govorov, ki jih je imel v deželni zbornici — dolgi niso bili in duhoviti tudi ne — so mu itak sestavili drugi. Kar pa poslanca Dimnika diči, je njegova olika, ki jo je lepo ilustrirala včeraj obravnava pred okrajnim sodiščem ljubljanskim. Stvar je sledeča: Dne 24. junija je peljal voznik Janežič po Prisojni ulici težko naložen voz lesa. Nasproti mu pride z vozom, na katerem je bilo nekoliko pokošene trave, poslanec Dimnik. Ker je ulica tam precej razorana, je dejal posestnik Jak. Mojškerc iz Bizovika, naj bi se Dimnik umaknil na desno; to pa Dimnikovi prepotenci ni bilo prav in priložil je Mojškercu malo vabljivi priimek »baraba«. Mojškerc seveda tudi ni bil tiho in je dejal, »če sem jaz baraba, si ti tudi«. Dejal mu je tudi, »če si prov poslanc, pa si le en vosu«. In nazadnje je Dimnika kar na kratko karakteriziral takole: »Takšenle drekač, pa je za poslanca!« — Pozabiti se ne sme, da je ves prepir izzval edinole Dimnik, ki je prvi jel zmerjati. Za svoje psovke se Dimniku seveda ni bilo treba zagovarjati in tudi sicer ne bo dal Mojškrcu nobene satisfakcije, zagovarjati se je pa moral včeraj Mojškerc, ki je le reagiral na Dimnikovo zmerjanje. Mojškerc je bil obsojen na 30 K globe, in Dimnikova poslanska čast je za enkrat srečno rešena.

Več je pričakoval. Hlapec Josip Črne je pustil zadnjič stati na cesti brez nadzorstva neupreženega konja. Konj se je splašil in dirjal po cesti, na srečo pa se ni zgodila vsled tega nobena nesreča. Ko ga je zaradi malomarnosti klical stražnik na odgovor, je Črne stražniku povedal napačno ime. Sodnik mu je včeraj za oba greha prisodil tri dni zapora. »Ali ste razumeli? Tri dni bote sedeli! Ali se hočete morda pritožiti?« »Eh, kaj čem«, je odgovoril Črne prijetno iznenaden — očividno je pričakoval več. Z veselim licem je zapustil sodno dvorano.

Klerikalni »špilavec«. Jernej Kalan je znana klerikalna kapaciteta na Spod. Poljanah. Za klerikalno stranko si je stekel že marsikatero zaslugo, posebno ob dobi volitev. Zaradi prevelike gorečnosti je pri zadnjih volitvah v Ljubljani zašel tudi na napačna pota in je bil obsojen na denarno globo — menda 150 kron. Včeraj pa se je proti njemu vršila obravnava zaradi prepovedane igre. Nekaj časa so v njegovi gostilni na Poljanah »kupčkali«, potem pa »mavšljali«. Pri tem je Kalan baje tudi goljufal — vsaj nekatere priče to trdijo. Drugi dan se je baje sam okoli bahal, češ »tkole se mora naštimati, pa se dobi«. Obravnava se je preložila, da se zaslišijo še nekatere nove priče.

Razne stvari.

* **Krvava statistika.** Po uradni statistiki je bilo od 1. julija 1909 do 1. julija 1910. v Združenih ameriških državah vsled železniških nesreč usmrčenih 8722 oseb, težko ranjenih pa 95.526 oseb.

* **Umetni nosovi.** Te dni je popolnoma zdrava zapustila londonsko bolnišnico neka 50letna dama, kateri so dali zdravniki popolnoma nov nos. Dama je več let bolehala na neki bolezni, ki ji je razjedla ves mesnati del na nosu. Ko je zdravnik odstranil z nosu vse kali bolezni, je odrezal na čelu bolnice toliko kože, kolikor je smatral potrebno za primeren nos, in sicer tako, da se je koža samo med obrvmi le nekoliko še držala. Kožo je zdravnik zasukal navzdol in napravil iz nje čisto pravilen nos z nosnicami vred. Brezkožno mesto na čelu je pokril s kožo, ki jo je odrezal na drugem delu telesa. Ravno na ta način so v Londonu operirali nekega 23letnega Grevesa. Tudi na njem se je operacija popolnoma posrečila. Greves je zdaj jako vesel, ker je dobil nos po najnovejši modi.

* **Nekaj o nohteh.** Kakor znano, ni nič ostalo neopazovanega na človeškem telesu, s čimer bi se dalo izslediti razne značaje ljudi. Lasje, oči, zobje, hoja itd., vse to je že služilo raznim opazovalcem k dosegi teh ciljev. Nek iznajdljiv človek je priključil tudi nohte na roki; in glejte, kaki so bili rezultati njegovih raziskovanj: kdor ima na nohtih bele lise, ta je poseben oboževatelj in ljubitelj ženskega spola ter je nestanovitnega značaja. Kogar nohti so spokani, ta je ponosen. Kdor ima mesnate prstne konce in nohti niso dobro priraščeni, tak se ne sme ženiti, ker ga v zakonskem življenju čakajo same nesreče! Kratki nohtovi značijo potrpežljivost — in pa poglavitno vdanost proti usodnim udarcem. Rožnati in prozorni nohti — so znak živega, krotkega in prikupljivega človeka. Dolgi in ozki nohti so znak, da je njihov lastnik obdarjen z velikimi talenti za umetnost. Debeli nohti značijo oduren in grd značaj. Robasti noht na kazalcu leve roke znači posebno razvito sposobnost za vzgojo otrok. Okrogli, gladki nohti so znak miroljubja in dobrote. — Kdor nohte neravno striže, tak človek je bister in odločen v svojih delih!

Petnajstletnica pevskega in tamburaškega društva „Zvon“ v Trbovljah.

V nedeljo, dne 24. julija je praznovalo pevsko in tamburaško društvo »Zvon« v Trbovljah petnajstletnico svojega obstanka. Lepo število let, ako pomislimo na vse težkoče, na vse hude boje, ki jih je društvo moralo dobojevati v tej dobi. Pevsko društvo »Zvon« ni samo gojilo pesmi, nastopalo je tudi kot prvi boritelj za narodno idejo v Trbovljah. Nekaj minut po napovedanem času se je začela polniti Fortejeva dvorana na Vodah z občinstvom. V sredi med pevci iz Trbovelj in Zagorja, zbranimi na odru, je imel gosp. K u h a r slavnostni govor. Poda v kratkih potezah zgodovino in razvoj društva »Zvon«. Našteval je, s kakimi težkočami se je imelo društvo boriti, vendar so se pa vedno pravočasno našli možje, ki so društvo rešili propada in mu z vztrajnim delom zagotovili obstanek in razvoj. Nato je zaorila slavnostna pesem iz krepkih grl trboveljskih in zagorskih pevcev. Besedilo je zložil J o s i p V e l k a v r h, uglasbil pa jo je nekdanji zagorski učitelj, E m i l A d a m i č v Trstu. Ni ravno lahka skladba, vendar pa so jo pevci zapeli dovršeno lepo. Občinstvo jih je odlikovalo z burnim aplavzom. »Glasbeno društvo« iz Zagorja je zapelo »Nazaj v planinski raj« tako ubrano, da je moralo pesem ponavljati. Trboveljski pevci so zapeli »Dneva nam pripelji žar«, pevsko društvo »Kum« iz Radeč pri Zidanem mostu pa »Mladosti ni«. Nato je nastopil gosp. P o č i v a v š e k kot solist. Zapel je krasno otožno pesem »Na tujih tleh.« Trboveljski in zagorski pevci so skupno izvajali pesem »Hercegovsko«. Na splošno zahtevanje so jo morali ponoviti. Kot zadnjo točko pa so vsi pevci skupno zapeli himno »Slovenec in Hrvat«, ki je provzročila med občinstvom izredno navdušenje. Pevsko društvo »Zvon« je dostojno proslavilo svoj jubilej, kakor se spodobi, s pesmijo. Naj se tudi v bodoče tako lepo razvija, kakor doslej, in naj čuva s slovensko pesmijo Trbovlje pred nevarnostjo potujčenja.

Za kratek čas.

— **Lep kavalir ta moj doktor! Obljubil mi je sto kron, zdaj pa me je pustil na cedilu. Glej, ti si stara in izkušena primadona; svetuj mi, kaj naj storim?**

= **Piši mu: Igrali ste se z mojimi najsvetejšimi čustvi in kot kavalir morate vedeti, da se igralski dolgovi plačajo v 24. urah.**

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 25. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·58
Pšenica za april 1911.	za 50 kg	9·84
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·14
Koruza za avgust 1910	za 50 kg	5·64
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·26

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Ćirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 25. julija 1910.

Državni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	93·80	94·—
4·2% srebrna renta	97·75	97·45
4% avstr. kronska renta	93·75	93·95
4% ogr. „ „	91·95	92·15
4% kranjsko deželno posojilo	96·50	—
4% k. o. češke dež. banke	94·25	95·25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860	235·50	239·50
„ „ „ 1864	324·—	330·—
„ tiske	154·25	160·25
„ zemeljske I. izdaje	297·75	303·75
„ „ II. „	278·75	284·75
„ ogrske hipotečne	247·25	253·25
„ dun. komunalne	531·—	541·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	82·50	88·50
„ avstr. rdeč. križa	64·25	68·25
„ ogr. „ „	38·40	42·40
„ bazilika	28·60	32·60
„ turške	257·50	260·50
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	445·—	447·—
Avstr. kreditnega zavoda	668·50	669·50
Dunajske bančne družbe	546·50	547·50
Južne železnice	108·50	109·50
Državne železnice	737·	738·—
Alpine-Montan	738·50	739·50
Češke sladkorne družbe	233·50	235·—
Živnostenske banke	261·50	262·25
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·37½	117·57½
Franki	95·35	95·45
Lire	94·70	94·90
Rublji	253·—	253·75

Išče se 47

stanovanje

obstoječe iz 2 velikih in 2 malih sob, predsobe, kuhinje in poselske sobice, če možno s pravico do soporabe vrta, za avgustov termin.

Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda“.

†

Josip Šteh naznanja v imenu svojih otrok in sorodnikov, da jim je preminula nepozabna soproga ozir. mati, gospa

Terezija Šteh

trgovca in posestnika soproga

v nedeljo zjutraj, dne 24. junija v Toplicah na Dolenjskem v 42 letu svoje starosti. 59

Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo, 27. t. m. dopoldne ob 10. uri na Vidmu pri Dobrepoljah.

Žalujoči ostali.

†

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna soproga, oziroma mati, gospa

Antonija Pilny

soproga sprevodnika c. kr. drž. železnice

danes ob ½1. uri popoldne v starosti 42 let, previdena s tolažili sv. vere, po dolgotrajni mučni bolezni, udano preminila.

Pogreb rajnice se vrši v sredo, 27. t. m. ob 5. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. 60

Bodi ji blag spomin.

Ljubljana, 25. julija 1910.

Žalujoča rodbina Pilny.

---

presenečena naglo umaknila pred Angelikom v sobo. Šele ko ji je sledil Angelik in so bila vrata zaprta, se je dala objeti in poljubiti, a ni se pri tem ganila in ni vrnila nobenega poljuba.

»Tako pozno prihajaš«, je rekla nejevoljno. »In kaj si bo dekla mislila.«

»No kaj drugega, kakor da se imava rada«, je menil Angelik. »To pa lahko ve ves svet, zakaj postava — le poslušaj — nova postava pravi, da naju ne morejo več vtakniti v samostan. Ali slišiš, Špelica? Nič več!« In lahko se vzameva kadar hočeva.

»To vem že davno«, je hladno odgovorila Adelgunda. »Kje si pa hodil toliko časa, da te ni bilo?«

Angelik se je vsedel na mehko zofo in začel na dolgo in na široko poročati o svojih doživljajih od dneva njegove neprostovoljne ločitve od Adelgunde pa do tega večera. Vmes si je ogledoval stanovanje, občudoval lepo opravo in druge lepe stvari, ki so bile v sobi in končno posvetil svojo pozornost postelji.

»Krasna postelja je to«, je menil zadovoljno. »Imenitna postelja in tako mehka in tako prostorna.« In z zaljubljenim pogledom na Adelgundo je vzdihnil: »In se bo prav dobro in sladko spalo, kaj Špelica?«

Adelgunda pa se ni odzvala njegovemu zaljubljenemu vabljenju. Uvidevala je, da mora enkrat za vselej povedati Angeliku, da mora njiju razmerju konec biti in storila je to s krutimi besedami, vedoč da sicer nič ne opravi.

»Ljubi prijatelj«, je rekla mirno in odločno, »najino razmerje mora postati drugače, kakor je bilo doslej. Najbolje bo, da se kar danes pomeniva. Jaz te imam sicer prav rada, ti si sploh edini človek, ki sem ga kdaj ljubila, a tvoja ljubica ne morem več biti. Če bi ti kaj bil in kaj imel, bi z veseljem postala tvoja žena in vem, da bi bila oba srečna. Ali iz tebe ne bo nikoli nič. Ti nisi nič in ti ne znaš nič. Jaz pa ne maram ži eti v beraštvu in ne maram trpeti. Sebi bom pomagala, tebi pa ne morem in zato je najbolje, da se ali razideva za vedno ali pa da ostaneva samo prijatelja, vežejo naju skupni spomini, ki se ne dajo izbrisati, ali vzlic temu hočem jaz hoditi svojo pot, ti pa hodi svojo.«

Trdo in brezobzirno je govorila Adelgunda, dasi ji je bilo težko pri srcu. Kakor udarci s kladivom, tako so Angelika zadele te besede; kar omahoval je in zmanjkovalo mu je sape in ves potrt se je sesedel na mehko zofo. Po dolgem molku, je prišel toliko k sebi, da je bridko ihteč vzkliknil:

(Dalje prihodnjič.)

Pomlajenje stranke!

Reklamne fraze so najmanj vredne! Med take fraze štejemo zgorajšnji napis, na katerega je zabrenkljal sedaj tudi g. Lampret v Kranju. Kaj se je zgodilo? V Ljubljani se je ustanovilo novo . politično društvo »Skala«. In na to skalo se grade mogočne stavbe — katere bodo občudovali naši potomci; iz te skale bo prišumljal na udarec Mojzesa, katerega rojstni kraj pa danes še ni poznan, vrelec, iz katerega bo slovenska napredna stranka pila svoje pomlajenje.

Dobro, nam bo prav, ako se te nade izpolnijo, dasi smo si v svesti, da na skalnatih tleh ne rase veliko, in še tisto, kar zrase, rase počasi! Pa nič ne de, mi pozdravljamo mlado društvo, ter mu želimo najboljših uspehov, če prav nam, ki stojimo pri strani, ni prav umljivo, čemu so bili v odbor poklicani le mlajši idealni rodoljubi — brez starega debla se drevo v spomladi ne more pomladiti! —, in čemu da je bilo potrebno, o ustanovitvi društva ostentativno obvestiti tudi eksekutivni odbor slovenske napredne stranke, v katerem imajo mlajši rodoljubi itak večino.

Sumljivo je, da pozdravljajo novo društvo elementi, ki so po njihovi besedi tudi stali v slovenski napredni stranki, ki pa do sedaj niso opravljali drugega dela, nego, da so blato in gnoj valili na stranko, katere člani so bili sami.

To daje misliti! Ali vzlic temu pozdravljamo novo društvo z najboljšimi voščili, ker smo prepričani, da se ni ustanovilo v namenu, da bi imelo v slovenski napredni stranki prvi glas, pridobitev drugih sredstev, katera so potrebna za razvijanje političnega življenja, pa bi prepuščalo drugim.

Svetujemo, da naj se mlado društvo, ki leži šele v zibelki, ne upijani nad hvalo, katero noslja na njega gospod Lampret v Kranju, ker bi drugače takoj nastala nevarnost, da se pomlajenje spremeni v anarhijo.

Upamo, da bo »Skala« krepila disciplino v slovenski napredni stranki, in da je ne bo razbijala, kakor to morda upata Lampret in Plut v svojih srcih.

V tem upu kličem: strelci naprej!

Če bi pa »Skala« ubijala disciplino, **brez katere nobena politična stranka ne more obstajati** — potem bi ne ostajalo drugega, nego odpor, in — razdor!

Udarjena bi pa bila pri tem le slovenska napredna stranka!

Mislimo, da smo govorili dosti jasno. **—r.**

Deželni odbor in »Schulverein« v bratski družbi.

V Šiški ima znana grofica Auersperg zavod za male otroke. Zavod je popolnoma nemški, vzdržuje ga pa nemško društvo »Schutzengelverein«. Da se deco v tem zavodu že v najnežnejši mladosti vzgojuje v nemškem duhu, nam pač ni treba naglašati. Ako bi ne bil zavod zasnovan kot ponemčevalnica, bi ga pač ne podpiral nemški šulferajn. A znano je, da za ta zavod v prvi vrsti prispeva šulferajn, in sicer tako izdatno, da se lahko naravnost trdi, da ga vzdržuje samo to ponemčevalno društvo in nihče drugi. In temu germanizatornemu, v službi nemškega šulferajna stoječemu zavodu je naš deželni odbor naklonil 800 K podpore v pokritje najemščine! »Slovenec« je ta škandal oblekel v zelo nedolžno obleko. Priobčil je namreč to - le notico: »Društvu »Angel varih« je dovolil deželni odbor v pokritje najemščine 800 K. Društvo ima v Šiški zavod za male otroke.« Angel varih! Kako nedolžno se to glasi, a vendar se društvo zove samo »Schutzengelverein« in nič drugače. Zakaj se »Slovenec« boji imenovati otroka po pravem njegovem imenu? Ali se morda sam sramuje dejanja, ki ga je zagrešil deželni odbor? Saj je pa tudi res prava sramota, da deželni odbor slovenske dežele Kranjske podpira šulferajnski zavod. Potem pa snujejo klerikalci narodna obrambna društva! Pojte se solit s tako narodno obrambo! Sicer pa nas stvar sama ni čisto nič presenetila. Po škandalu s »Kranjsko hranilnico« je pri klerikalcih vse mogoče. Morda je bilo med pogoji, ki jih je narekovala »Kranjska šparkasa«, da je dala za Marijanišče darilo v znesku 20.000 K in posojilo v znesku 140.000 K, tudi ta, da mora za to deželni odbor dati šulferajskemu zavodu podporo 800 K?! Pri naših klerikalcih je vse mogoče, pri deželnem odboru pa tudi! Res, studi se nam ta propadla banda! Fej!

Škandali v Unionu«.

V večernem listu smo na kratko zabeležili govorice, ki krožijo o mestu glede dogodkov zadnjih dni v katoliškem hotelu »Union«. Kakor smo sedaj poizvedeli, je stvar sledeča. Restavrater Bračič se z gospodarji »Uniona« ne razume, kakor se ni še noben restavrater razumel in se menda tudi ne bo. Na kateri strani je krivda večja, to je za javnost brez pomena. Prepiri so trajali že dlje časa in so dosegli vrhunec, ko je Bračič razobesil povodom 25letnice Ciril Metodove družbe zastavo. Stori! je to seveda, da bi privabil kaj gostov in kaj zaslužil, klerikalni gospodarji pa so se zaradi zastave strahovito repenčili, kar pa jim ni nič pomagalo. Klerikalci trde, da so Bračiču pogodbo, ki jo ima, odpovedali, Bračič trdi nasprotno, da mu pogodba ni odpovedana. Iz tega je nastal škandal, ki ga je sedaj vse mesto polno. Unionovi gospodarji so Bračiču naznanili, da bodo 21. t. m. začeli z inventuro. Bračič pa tega ni pripustil. Na to so mu gospodarji pisali po odvetniku, da začno 23. z inventuro, na kar jim je Bračič po svojem odvetniku odpisal, da inventure ne bo. Na to so gospodarji napravili na državno pravdništvo ovadbo proti Bračiču in ga obdolžili, da je že več zabojev stvari ukradei in odposlal iz Ljubljane. Državno pravdništvo je, ne da bi se bila začela kaka preiskava, ne da bi bil o tem sploh kak preiskovalni sodnik kaj vedel, kar ustmeno odredilo hišno preiskavo ter policiji naročilo, da intervenira. Bračič zopet pravi, da ni ničesar ukradel, marveč da je le poslal svoji rodovini na letovišče perilo in obleko. Faktum je, da je državno pravdništvo svojo odredbo vsled energične intervencije ter pojasnil Bračičevega odv., g. dr. Novaka zopet preklicalo in da v ponedeljek, ko so hoteli Unionovi gospodarji zopet imeti inventuro, ni dalo policijske asistence in se inventura ni vršila. Sedaj je položaj tak, da se bo moralo sodno dognati, če je Bračiču pogodba res odpovedana ali ne. Spričo tako srditega sovraštva je seveda naravno, da govore Unionovi gospodarji vsakovrstne stvari o Bračiču, Bračič pa zopet o Unionovih gospodarjih. In tako hodijo na dan res jako lepi škandali. Na srečo je škof kot glavni delničar Uniona popolnoma neobčuten za take stvari in si misli: Naj bo v Unionu tako ali tako, da je le v blagajni pink pink.

Nove občinske volitve v Mostah!

Torej je vendarle enkrat rešila deželna vlada klerikalno pritožbo proti občinskim volitvam v Mostah. Za rešitev je rabila nič manj, kakor poldrugo leto! A da je pritožbo rešila, kakor so klerikalci želeli, je tudi umljivo. Saj je Schwarz samo hlapec klerikalnih kolovodij in ne ukrene ničesar, kar bi ne bilo pogodu njegovim gospodarjem. Pravzaprav se čudimo, da Teo na pritožbi ni sedel še nadalje pol leta. Morda ga je spravil z ravnotežja zadnji protestni shod v Mostah? Ej, semtertja pa je vendarle dobro, ako se gotove gospode malo potegne za ušesa, se jih vsaj vzbudi iz spanja . . . V Mostah bomo torej imeli nove volitve. Zopet bomo šli naprednjaki združeni v boj proti črnuhom, in to pot mora biti naša zmaga nad klerikalci še sijajnejša, kakor lani!

Ne razumejo slovensko.

Piše se nam: Zadnjo nedeljo po noči je hotela večja slovenska družba v Podrožčici na vlak, ki pelje proti Jesenicam. Zahtevali so vozne listke seveda v slovenskem jeziku — toda službujoči uradnik ni razumel ali ni hotel razumeti niti besede slovensko. Cela družba se je nato napotila v pisarno in zahtevala pritožno knjigo. Uradnik seveda spet ni hotel razumeti, kaj je to pritožna knjiga. Dejal je, da je »prosim« edina slovenska beseda, ki jo razume. Po dolgem obotavljanju je pa hočeš nočeš vendarle privlekel od nekod pritožno knjigo, kamor je družba zapisala svoj protest. — Bomo videli, če bo kaj pomagalo . . .

»Rdeči Prapor« na cesti.

Socijalni demokraciji na Slovenskem ne cveto rožice. Ne samo, da se število njenih pristašev vedno krči, nahaja se ta stranka neprestano tudi v hudih gmotnih neprilikah. Svoje velike križe pa ima s svojim časopisjem, pred vsem pa s svojim glasilom »Rdeči Prapor«. Dasi je agitacija za list med sodrugi nad vse živahna, vendar se list nikdar ne more dokopati do zelene vejice. Že spomladi smo čuli, da hoče tiskar Lampret odpovedati »Rdečemu Praporju« nadaljni tisk, ako se v gotovem roku ne poravna dolg. Stvar se je končno le uredila. Govorilo se je takrat, da je dr. Tuma prevzel neke obveznosti za »Rdeči Prapor«. List pa seveda s tem ni postal aktiven. Dolg je zopet narastel, tiskar pa je zahteval plačilo. Prišlo je do diferenc in posledica teh diferenc je bila, da je tiskar Lampret postavil »Rdeči Prapor« na cesto. Sedaj so socijalni demokratje brez strehe za svoj list. Ker brez gotovega plačila neče nihče tiskati, bo prav težko dobiti tiskarno. Kakor čujemo, se vrše pogajanja med socijalnimi demokrati in Dragotin Hribarjevo tiskarno. Ta pogajanja so baje že toliko uspela, da se bo »Rdeči Prapor« vsaj za sedaj tiskal pri Hribarju. Kako dolgo, to je seve drugo vprašanje. — Časopisje reprezentuje moč vsake stranke. Ako časopisje kake stranke ne more uspevati, je to znak, da dotična stranka nima v sebi življenske sile. In tako bo tudi s socijalno - demokratsko stranko in njenim časopisjem.

V slovo Slovencem.

»Beogradske Novine«, katerih lastnik je Stevan Gjurčić, ki je bil podpredsednik na vseslovanskem časnikarskem shodu v Sofiji, so priobčile kot epilog k slovenskemu izletu v Belgrad, ta - le simpatično pisan članček:»Dragi gostje so nam bili Slovenci, o katerih trpljenju in nalogah smo dobili bledo sliko iz dopisa v angleškem listu »Standard«, v katerem se slikajo vsa brutalna nasilstva, katerih nedolžna žrtev je ta simpatičen narod, Slovenci, ki najbolj živo čutijo naše jade in bolesti, bolj živo, kakor katerikoli drugi narod slovanski, ker so v položaju, da razumejo dušo našega naroda v težkih trenotkih preskušenj. Slovence smo sprejeli s čustvi, za katera nima izraza narodna ljudska govorica. — Solze radostnice ob prihodu, solze žalostnice ob slovesu, so bile slab izraz one množine čustev, ki so objemala takrat naša srca. Pri sestanku s Srbi so se duše slovenskih gostov utap-

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

»Oh, Špelica — ti si me izdala! Oh, Špelica! Tako sem ti zaupal, kakor cesarskemu bankovcu, ti me pa goljufaš. Vse vem, vse vem! Nekega starega Laha imaš, ki ti je vse to kupil, kar tukaj vidim. S tistim starim Lahom me goljufaš . . . Oh, sram te bodi! Goljufaš me . . .«

»Motiš se,« je rekla zdaj Adelgunda resno. »Tisti stari Lah je res vame zaljubljen ali med nama ni nič, prav nič . . .«

»Oh, saj vem,« je jokal Angelik, »nič ni med vama, prav nič, časih še srajce ne.«

»Angelik — ne govori tako! Morda ti bom kdaj kaj več povedala, a danes ne morem. Danes tako ni mogoče s teboj pametno govoriti.«

Opirajoč glavo ob roki je Angelik ječal, da se je svoji nezvesti ljubici resnično smilil. A vendar mu ni privoščila niti ene tolažilne besede.

»Ti si taka, kakor je bila tista vdova v Efezu, ki je mislila, da je njen mož mrtev, pa se je na njegovi krsti zabavala z drugim. Mož pa ni bil mrtev in je spet k sebi prišel . . . bilo je potem gorje . . . Tudi jaz sem bil tri tedne mrtev, namreč zaprt, in ti si se med tem zabavala s starim Lahom. Ali zdaj sem že zopet živ, namreč prost in zdaj bom jaz napravil gorje . . . o gorje . . .«

Razljučen je planil Angelik pokonci, dvignil je pest in grozeče je govoril:

»O, tekla bo kri v potokih in mrliči bodo ležali na poljani kakor pohojene kobilice, in poslal bom goreče žveplo z neba . . .«

»Angelik, ti si znorel,« ga je prekinila Adelgunda. »Pojdi domu in naspi se in pridi jutri, da se mirno pomeniva.«

»O čem naj se pomeniva?« je zopet žalostno ječal Angelik. »Da si me zavrgla, to tako vem. Oh, kako sem nesrečen. Ugasni luč, da ne bom videl te svoje nesreče, drugače bom še skoprnel same žalosti. Ali pa imej še mene rada.«

»Bodi pameten, Angelik! Dveh ljubimcev vendar ne morem naenkrat imeti.«

»Zakaj ne? Kjer je za enega dovolj, tudi drugi ne bo stradal. Špelica, še mene imej rada . . .«

Toda Adelgunda se ni in se ni dala pregovoriti, nego je zdaj s prijaznim prigovarjanjem, zdaj s trdimi besedami dopovedovala Angeliku, da se morata na vsak način ločiti. Obetala mu je sicer, da bo rada ž njim občevala, ga prosila, naj jo večkrat obišče in mu celo slovensno obljubila, da postane rada njegova žena, če si ustanovi le količkaj ugodno eksistenco, toda Angelika ni s tem niti potolažila, niti odpravila iz hiše. Angelik je zdaj jokal in se zdaj jezil, zdaj je prosil in zdaj grozil, šel pa le ni. Adelgunda je postajala vse nemirnejša in srditejša, toda Angelik se ni premaknil z zofe, na katero se je bil vsedel. Naposled je Adelgunda poklicala deklo in ji naročila, naj gre po policaja. Izrekla je to pač samo kot grožnjo, a pomagalo je takoj. Komaj je slišal Angelik besedo »policaj«, je že planil po konci kakor bi ga bila zadela palica patra Špinače. Pred oči mu je stopil temni in vlažni policijski zapor, spomnil se je vseh stenic, ki so ga pikale, spomnil se nagnusne hrane in ostrih zasliševanj in se v hipu spremenil v krotko jagnje.

»Že grem,« je rekel užaljen v svojih najsvetejših čustvih. »Sam pojdem. Ni treba nič policaja klicati. Če pa misliš, da se ti odpovem, se motiš.«

»Bodi vendar pameten, Angelik,« je zdaj prijazno rekla Adelgunda. »In za slovo mi daj poljub.«

»Ne dam ga,« jo je moško zavrnil Angelik. »Le to ti rečem, če mene ne maraš, pa drugega tudi ne boš imela.«

In ponosno je pograbil svoj klobuk in brez slovesa je zapustil sobo.

Iz hiše pa ni mogel, kajti hišna vrata so bila že zaklenjena. Adelgunda ni mislila na to, da bi bila poslala deklo odpret vrata, Angelik pa je bil preponosen, da bi bil šel nazaj vprašat za ključ.

Kolovratil je nekaj časa po veži in po dvorišču in se naposled vsedel na zaboj, ki je stal pri vratih.

»Če prej ne, jutri zjutraj bo že kdo vrata odprl,« je rekel sam pri sebi in se stegnil na zaboju ter vzlic vsem razburjenjem tega dneva trdno zaspal in spal do dneva tako, da se je moral zjutraj še skrivati po stopnicah, ko je hišnik odklepal vrata.

»To hišo moram enkrat natanko revidirati,« je razmišljeval, ko je šel proti svojemu domu, »in s kakim človekom se moram seznaniti, ki tu stanuje — o ni še vse izgubljeno, Špelica moja, ni še vse izgubljeno.«

(Dalje prihodnjič.)

Katoliški duhovnik o katoliškem časopisju.

Če kdo, mi Slovenci lahko na svojem telesu opazujemo vso propadlost in nizkotnost klerikalnega takozvanega katoliškega časopisja.

Sredstva njihove borbe so laž, obrekovanje in zavijanje. Ničesar jim ni sveto, kar ne služi njihovim namenom, vse potegnejo v blato, vse polijejo z gnojnico svoje hudobnosti in zlobe.

Privatno, rodbinsko življenje to jim je objekt, ki ga najraje izrabljajo v svoje umazane svrhe.

Rodbinske vezi zanje ne obstojajo. Če jim kaže, naščuvajo ženo proti možu, starše proti otrokom — vse po načelu: »Omnia restaurare in Christo.«

V tem znamenju delujejo za preporod v »Kristusu - kralju« in za povrnitev k »odrešeniku sveta.«

In s tem svojim delovanjem so srečno dosegli, da je že do skrajnosti zastrupljeno vse naše javno življenje.

Medsebojna znosljivost, prijateljstvo, spoštovanje drugega pred drugim, vse to je izginilo iz naše družbe. In vendar so ta čuvstva podlaga človeške družbe, predpogoj napredka in razvoja!

Brez medsebojnega spoštovanja, brez prijateljstva in tolerance si ni moči misliti uspešnega razvoja niti tega, niti onega naroda.

In če je oznanjanje najgadnejšega verskega fanatizma, najodurnejše verske intolerance kakšnemu narodu v škodo, je to za nas Slovence naravnost pogubno.

Narod mal smo, gospodarsko še nezadostno razvit, zato bi potrebovali mirnega razvoja.

Ne mislimo razvoja brez notranjih borb: saj je v borbi življenje. Toda te borbe ne smejo prekoračiti mej dostojnosti, poštenja in morale, te borbe morajo biti bolj tekma, kdo bo več storil za narod in kdo bo mu več koristil.

Seveda klerikalci niso za ta način bojevanja, ker so se že preglboko pogreznili v blato, iz katerega se ne morejo več izkopati.

Vprašanje je seveda, ako bodo bralci klerikalnih listov imeli vedno »dopadenje«, če se bo vedno postavljala pred nje skleda s smrdečo gnojnico?

Menimo, da se bo tudi v vrstah klerikalcev pojavila reakcija, ki bo odločno zaklicala raznim katoliškim šmokom: Do tu in ne dalje!

Med nemškimi klerikalci je že opažati to reakcijo.

Več odličnih katoliških mož se je že javno izreklo za to, da bo treba nemško katoliško časopisje temeljito »restavrirati«, ako se hoče, da bo služilo svojemu namenu. Na čelo teh mož se je postavil eden izmed najboljših nemških klerikalnih časnikarjev, jezuit pater Grund.

Pater Grund je nedavno tega pisal v »Vos. Zeitung« o katoliškem časopisju in ta pater je izrekel o klerikalnem časopisju to-le uničujočo sodbo:

»Priznati moram, da so katoliški časopisi vobče najslabši. Imam o tem poročila malodane z vsega sveta. Glavna napaka katoliških listov je: sirovost, osebni napadi in zavijanje, ogrnjeno v plašč sofizmov.

V teh listih je sploh vse pretirano, povečano ali naravnost zlagano. Tako se ne brani katolicizem! **Nasprotno, katoliški listi bi se morali pred vsemi odlikovati z nobleso svojih izrazov, z objektivnostjo in resnico.«**

Priporočamo »Slovencu« in listom njegove baže, naj si zapišejo za ušesa te zlate besede patra Grunda in naj se tudi ravnajo po njih.

Res je, da tudi mi ne vodimo borbe z rokavicami, toda vsak nepristranski človek mora priznati, da je način naše borbe daleko bolj pošten, da je naša polemika od klerikalne neprimerno dostojnejša, ker ji manjka predvsem žela tiste infernalne zlobnosti, ki hoče vsako še tako dobro stvar, ki izvira od nasprotnika, obdati s kupi blata in gnoja.

Sicer pa, kakor se kriči v les, tako odmeva iz njega.

Baron Schwarz proti »Slovenskemu Narodu«.

Obravnava na ovadbo deželnega predsednika barona Schwarza proti odgovornemu uredniku »Slovenskega Naroda« radi prestopka po § 11. tiskovnega zakona bo danes ob 9. dopoldne pred okrajnim sodiščem. Želeli bi, da bi prišel k tej obravnavi sam baron Schwarz. Toda mož je strahopetec, zato se ni nadejati, da bi se ojunačil in prišel k obravnavi, ki jo je povzročil s svojo ovadbo.

Deželni odbor za šulferajnski zavod.

Včeraj smo pribili, da je dovolil deželni odbor 800 K podpore nemškemu društvu »Schutzengelverein« v Šiški, ki ga vzdržuje **nemški šulferajn.** Ker smo povedali resnico, ki navadno oči kolje, je »Slovenec« ves iz sebe. Ker mu pa nedostaje argumentov, da bi ovrgel našo trditev, psuje po svoji stari navadi, kakor kak hribovski žganjar. Toda s psovanjem se ničesar ne ovrže, še manj pa dokaže. Dejstvo je, da zavod grofice Auerspergove zasleduje germanizatorske tendence. Otroci, ki so v tem zavodu, **se vzgojujejo v strogo nemškem duhu.** Kar se uče, **se uče v nemškem jeziku.** Slovensko se govori v tem »zavodu za otroško varstvo,« kakor pravi »Slovenec«, samo toliko, kolikor je nujno potrebno. Slovensko se govori samo z otroci, ki ne razumejo nemški, a to samo prve tedne, zakaj »v najplemenitejšem duhu krščanske ljubezni ustanovljeni zavod« skrbi v prvi vrsti za to, da njemu izročeni otroci **čimnajpreje pozabijo svoj materni jezik in se priuče nemškega.** To je fakt, ki ga nihče ne more ovreči in ki ga lahko podpremo tudi z **dokazi,** če je treba. Imamo jih na razpolago dovolj! Takisto pa tudi lahko dokažemo, da so slovenski otroci, prišedši iz zavoda, skoro pozabili svoj materni jezik in da so dosledno blebetali neko čudno nemško mešanico. Torej dejstva govore, da je zavod v Šiški čisto navadna ponemčevalnica, ki je tem nevarnejša, ker vceplja otrokom nemški duh že v najnežnejši dobi. Če se je deželni odbor natančno informiral o razmerah, kakor zatrjuje »Slovenec«, a ni videl resničnega položaja, potem moramo le reči, da se ni natančno informiral, ali pa ni hotel opaziti tega, kar vidi sicer vsakdo, ki nima mrene na očeh. Ako bi se bil slavni deželni odbor informiral tako, kakor bi bilo potreba, potem bi moral tudi izvedeti, da ta zavod podpira, da, **vzdržuje nemški šulferajn. In da šulferajn ne meče denarja skozi okno za zavode, ki nimajo ponemčevalnih smotrov, to je več kakor jasno.** »Slovenca« pozivamo, naj nam odgovori točno in jasno, ali podpira šulferajn društvo »Schutzengel« ali ne? Odgovorite z ne, ako morete? Ako pa šulferajn faktično podpira šišenski »zavod za otroško varstvo«, in to trdimo mi z vso odločnostjo, potem je za vsakega poštenega Slovenca jasno, **da je klerikalni deželni odbor — in naj je bil to vezan storiti vsled pogodbe s »Kranjsko hranilnico« ali ne, storil neodpusten, grd narodni greh, da je naklonil podporo takemu zavodu.** Basta!

Slomškarji — protialkoholiki.

Slomškarji razpošiljajo učiteljem pisma, v katerih jih vabijo, naj pristopijo v učiteljsko protialkoholno zvezo. Borba proti alkoholu je nam simpatična in naravnost potrebno je, da se protialkoholno gibanje zanese v najširše plasti našega naroda. Vendar pa je po našem mnenju treba, da se zlo zgrabi pri korenu. Treba je predvsem skrbeti za to, da se pritegne antialkoholnemu gibanju prečastita naša duhovščina, ki je žalibog zelo, zelo vdana alkoholnim ekscesom. In to je koren vsega zlega, saj je znano, da besede mičejo, zgledi pa vlečejo. Duhovščina ima največji vpliv na ljudstvo. Ako ta daje tako mikaven zgled v pijančevanju, kako se more potem od ljudstva zahtevati, naj bo vzdržno?! Ljudstvo pač v vsem in vsakem posnema svoje vzore, svoje dušne pastirje. Zato bi mislili, da bi bili Slomškarji bolje storili, ako bi se bili obrnili s svojim pozivom na svoje protektorje — duhovnike, ne pa na ubogo paro — učitelja, ki ima par vinarjev jedva za skorjico kruha, nima pa sredstev, da bi se udajal alkoholnim ekscesom.

»Slaščičar« Viktor Gärtner.

Včeraj je dal mestni magistrat uradno zapečatiti delavnico slaščic, v kateri je pridobival slaščice prodajalec slaščic Pred Škofijo, pek Viktor **Gärtner.** Iz obrtnih ozirov se je **Gärtnerju** zaprl lokal, ker on nima obrtne pravice za izdelovanje slaščic in je le pek. On se za obrtne predpise ni čisto nič brigal in je stal na stališču, da dela v svoji hiši v Kolezijski ulici št. 4, kar on hoče. Obrtna oblast ga je radi tega že petič kaznovala in mu sedaj zapretila, da pri prvem zopetnem prestopku izgubi še obrtno pravico za pekarijo. Vse to je več ali manj obrtna zadeva, ki javnost interesira le v toliko, da vidijo **slaščičarji, ki imajo obrtno pravico,** in ki so se opetovano pritoževali čez **Gärtnerja,** da je mestni magistrat kar najbolj radikalno posegel v nepostavno gnezdo nepoboljšljivega **Gärtnerja.** Za pouk širše javnosti in v svarilo vsem ljubljanskim slaščičarjem pa so zdravstvene razmere, ki so se našle pri reviziji **Gärtnerjeve** delavnice slaščic. Cel obrat je bil naravnost gnusen, stene delavnice zanemarjene in nesnažne. Orodja niti en komad ni bil čist in tak, da bi popolnoma odgovarjal predpisom. Tržno nadzorstvo je zasledilo med njim tudi tako, ki je **zdravju škodljivo.** Omela namreč so bila tako zanemarjena, da se je na njih napravil **zeleni volk.** C. kr. preizkuševališče v Gradcu je to potrdilo in napravilo proti krivcu pri **c. kr. sodišču ovadbo.** Pripominjati je, da je izdeloval **Gärtner** slaščice, **ne da bi bil njegov lokal za to komisijonalno ogledan.** V njem pa so bili **opetovano taki zdravstveni nedostatki,** da je moral mestni magistrat ta lokal tudi iz **zdravstvenih** ozirov zapreti. Zadnji čas je, da je doletela **Gärtnerja** zaslužena kazen. Mestni magistrat je še premilo postopal, če ga je sedaj že petič kaznoval, ne da bi mu že odvzel obrtne pravice za pekarijo, ki jo je tako nesramno zlorabljal. **Višek brezvestno-**

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

XIII.

V sami srajci je Angelik sedel na postelji v svoji skromni podstrešni sobi ter z intenzivnim zanimanjem ogledoval svoje gole noge. Ta dan je prišel prvič do spoznanja, da so njegove noge kosmate kakor njegova vest, in to mu je dalo zaupanje, da bo naposled vendar premagal vse težave, zavzel vse barikade, ki jih je usoda napravila na potu njegovega življenja, ter dosegel cilj svojih stremljenj: bogastvo in Špelico.

Preštel je bil dvakrat in trikrat svoje imetje in uspeh tega štetja je bilo spoznanje, da njegova imovina čudovito hitro gineva in da bo treba dobiti izdaten vir dohodkov.

»Če bi šlo tako naprej, bi se moral nazadnje še res kakega poštenega dela prijeti,« je slabovoljno govoril sam s seboj.»To bi bilo jako neprijetno. Posebno zdaj, ko moram odgnati onega starega Laha, ki zapeljuje Špelico. Z delom ni še noben človek prišel do bogastva. Ruda, golj'fija tebe redi« bi bil moral peti Vodnik, ki je tudi kuto slekel in potem imel tako srečo, da je postal velik gospod. Če je izkoriščanje človeške neumnosti goljufija — pa naj bo. Jaz drugega nič ne znam kot babnice za norca imeti — si bom pa s tem služil kovano rudo.«

Ta samogovor je le sumarično izrazil, kar je Angelik že prejšnji dan započel pri usmiljeni vdovi, ki mu je bila tako prijazno pomagala iz velike stiske s tem, da mu je posodila par hlač. Vdova, ki je bila sicer stara že kakih petdeset let, je pa kraj vse svoje pobožnosti in vzlic svoji starosti imela še trenotke jako človeških hrepenenj. To je Angelik spoznal takoj pri svojem prvem obisku, ko je vdovi vrnil posojene mu hlače, in ker je pri ti priliki tudi izvedel, da ima vdova nekaj premoženja, da ima še več prijateljic, katerih slabše polovice že spe večno spanje ter končno dognal, da se vse to ženstvo tudi najživahneje zanima za loterijo, je po resnem preudarku napravil natančen načrt za svoje nadalnje postopanje ter si obetal, da svojih moči in svojega časa v krogu teh vdov ne bo zaman trosil.

Za ta popoldan je bil določen prvi sestanek povabljenega ženstva pri njegovi vdoveli znanki, toda Angelik si je že v naprej izgovoril, da se bodo nadalnji sestanki vršili zvečer, ker se mu je zdela tema pripravnejša za njegove namene.

Dopoldanski čas je porabil za poizvedovanja po grofu Panigaju. Oblezel je različne hiše v Gosposki ulici, koder je stanovala Adelgunda, in eksaminiral različne ženske, ki jih je poznal še izza časa, ko je bil kapucin, ki pa njega v meščanski obleki in brez brade niso spoznale. In ker je bila Adelgunda pri pobožnih ženskah znana kot ubegla nuna in že vsled tega pri njih slabo zapisana, je Angelik izvedel strahovite stvari o njenem početju. Toda vse to ni zmanjšalo njegove ljubezni do Adelgunde, pač pa povečalo njegovo sovraštvo do grofa Panigaja.

»O, nebeški oče, je prosil v svojem srcu, »daj mi zgovornost sv. Polikarpa, ki je znal tako grozovito zmerjati, da je njegovo ime z zlatimi črkami zapisano v zgodovini duševnih velikanov naše cerkve. In daj mi moč tistega angela, ki ga je sv. Janez videl na Patmosu, ko je od hudiča obsedenega lintverna ob tla treščil, ga zvezal, ga vrgel v strahovito brezno in to brezno zapečatil. Te lastnosti mi daj, nebeški oče, da bom primerno obračunal s tistim starim Lahom, ki mi je zapeljal mojo Špelico.

Ko je Angelik dokončal ta goreči samogovor, si je naročil v »Peklu« dobro kosilo. In ker ni imela melanholija njegove duše nobenega vpliva na poželjenja njegovega želodca, je zavžil svoje kosilo z običajnim tekom, ki ga je framazonsko navdahnjeni gostilničar v duhu imenoval kapucinsko požrešnost. Ko je bil Angelik tako sit, da je komaj dihal, je porinil krožnik z ostanki od sebe in iskreno zavzdihnil:

»Oh, zakaj nisem afna! Ta ni nikoli sita. Jaz bi prav rad še kake tri ure jedel, če bi imel le kam devati.«

Gostilničar se je na to priznanje njegove kuhinje revanžiral Angeliku s tem, da mu je dal na razpolaganje zobotrebec ter ga prijateljsko podučil o porabi tega instrumenta. Angelik mu je bil za to prijaznost prav hvaležen.

»Tako — tako,« je rekel na gostilničarjev poduk. »Lejte, lejte, kaj si ljudje vse izmislijo. In skoro čisto nov je ta zobotrebec.«

»I, kajpak,« je dejal gostilničar. »Samo pri dveh mizah so ga rabili.«

»Pa je res nekaj izvrstnega tak zobotrebec,« je menil Angnlik. »V kloštru smo si zobe z vilicami trebili. To je pa jako nevarno, posebno če je človek nekaj pil. Nekoč smo imeli gvardijana, ki se mu je po kosilu vedno roka tresla, in ta je imel večkrat tako opikan jezik, da ga je moral celo uro iz ust moleti in z vodo prati, da je rane hladil.«

Popolni uspeh, ki ga je gostilničar dosegel s svojim prvim civilizatoričnim poskusom, je vzbudil njegovo častilakomnost in storil je še dalnji korak ter poskusil Angeliku dopovedati, da riganje po obedu vsaj v javnih lokalih ne velja več za lepo navado, kakor je to bilo v starih krščanskih časih, namreč pred prihodom Francozov. Toda v tem oziru pri vsi svoji zgovornosti ni mogel prepričati Angelika.

(Dalje prihodnjič.)

Narodna zavednost in klerikalni deželni odbor.

Dokler klerikalci niso imeli v deželnem zboru večine, so se delali nad vse narodne in radikalne. Kdor je takrat čital klerikalne liste, je pač moral pričakovati, da bo klerikalna stranka, čim pride do nadvlade v deželi, z nemščino kar pomedla, Nemce pa postavila v kot, kjer se ne bodo smeli niti ganiti.

S pomočjo vlade so klerikalci res prišli na krmilo, toda v tistem trenotku so se tudi nasproti Nemcem spremenili iz rjovečih levov v ponižna in pohlevna jagneta.

Tisti, ki so preje nemškim veleposestnikom kričali: »Ven iz zbornice, proč s privilegiranci«, so jeli ljubimkovati s svojimi nasprotniki od včeraj. In komaj se je ogrel glavarski stolec, na katerega je bil posaden gospod s Kamna, so bili klerikalci in Nemci že v ljubavnem objemu ter so v bratski slogi šli v boj proti slovenskim naprednjakom.

Seveda na zunaj so se še vedno delali narodnjake, zavedne Slovence, to pa samo z namenom, da bi javnosti natrosili peska v oči, da bi ne mogla opaziti njihovih lopovščin.

Ko je prišel v deželnem zboru v razpravo predlog, naj se slovenščina proglasi za edini uradni jezik deželnega odbora in vseh deželnih uradov, so zanj glasovali naprednjaki in klerikalci.

Ob sprejemu tega predloga so klerikalci hlinili velikansko navdušenost, »Slovenec« pa je v kilometrskih člankih proslavljal klerikalce kot narodne odrešenike, ki bodo v najkrajšem času preporodili vso deželo v slovenskem duhu.

Z največjo aplombo je bil torej sprejet predlog o slovenskem uradnem jeziku deželnega odbora in deželnih uradov in nihče ni dvomil, da bo se sedaj ta sklep deželnega zbora izvajal z vso doslednostjo.

Toda javnost je delala račun brez krčmarja.

Sklep glede izključnega slovenskega uradnega jezika je ostal samo na papirju!

Prepričali smo se namreč, **da dopisujejo deželni odbor in vsi deželni uradi s kočevskimi občinami edino v nemškem jeziku,** takisto pa smo se tudi uverili, **da rešujejo vsi deželni uradi z deželnim odborom vred vse nemške vloge v nemškem jeziku.**

Ne moremo si misliti, da bi uradniki na svojo roko tako dosledno prezirali veljavni sklep deželnega zbora, za to moramo domnevati, da jim je dal klerikalni deželni odbor v tem oziru **posebno direktivo.**

Ako pa jim ni dal te direktive, ako uradniki samolastno in na svojo pest uradujejo po starem kopitu, bi moral to deželni odbor, ako je na svojem mestu, že zdavna opaziti in njegova dolžnost bi bila, da bi brez odlaganja poskrbel, da se uveljavi že zdavna v krepost stopivši deželnozborski sklep.

Ako tega ni storil, potem je grdo zanemarjal svoje dolžnosti.

Odkrito izjavljamo, da ne verjamemo, da bi zadnji slučaj odgovarjal dejstvom. Nasprotno, trdno smo prepričani, **da se uraduje nemško na izrecni ukaz deželnega odbora.** Saj poznamo naše Pappenheimce in vemo tudi, v kakšni sramotni odvisnosti so klerikalni kolovodje v zadnjem času od Nemcev, odkar je »Kranjska šparkasa« škofu jela s tisočaki mašiti prazno malho.

Škof pleše, kakor mu godejo v nemški »Kranjski hranilnici«, »Slovenec«« in »Domoljub« pišeta, kakor jim narekuje ravnatelj tega zavoda dr. Schoeppl, a sedaj se je deželni odbor obrača po vetru, ki piše iz nemške šparkase!

To so tako sramotne razmere, da si sramotnejših ne moremo misliti.

Kranjska je slovenska, komandirajo pa v nji Nemci in nemčurji za to, ker vržejo semtertja denarja gladnim klerikalcem par oglodanih kosti.

Slovensko ljudstvo vidi vse to, pa nima toliko poguma, da bi enkrat za vselej napravilo energičen obračun s klerikalnimi prodanci in škodljivci narodne stvari. To je najžalostneje!

»Slovenec« in protestantski pastor.

Škofovo glasilo je imelo pred nedavnim časom še hude boje s protestantskim pastorjem dr. Hegemannom. Semtertja sta se pastor in »Slovenec« prav pošteno zlasala in si pravila take, da je kar odmevalo. Nakrat pa je postal »Slovenec« silno ponižen, tako ponižen, da se je komaj in komaj ojunačil, da je včeraj priobčil o Hegemannu pohlevno notičico, kako je le-tega nekdo potegnil z nemškim klerikalnim poslancem Hagenhoferjem. In vendar pastor ne miruje, marveč še hujše rogovili proti boromejski encikliki, kakor prej in si včasih še celo privošči »Slovenca« samega. A »Slovenec« molči, dasi je preje grozil, da bo prišel proti Hegemannu, ako ne bo dal miru, na dan s takšnim materijalom, da mu bo kar sapo zaprlo. Mi smo dan za dnevom čakali na tisti »strašni« materijal, a ga ni bilo in ni bilo. Stvar se je nam zdela zagonetna, zato smo jeli poizvedovati, zakaj je »Slovenec« nakrat obmolknil. In izvedeli smo to-le: Gospodom pri »Kranjski šparkasi« ni bila čisto nič po volji temperamentna polemika, ki sta jo vodila med sabo protestantski pastor in katoliškega škofa sluga. Nekaj časa so gospodje potrpljivo poslušali preklanje, ko jim je bilo pa le že preveč, pa so zarobantili in zarogovilili ter zakričali: »Quos ego«! In »Slovenec« je,svest si svoje odvisnosti,ponižno kakor s kropom politi kužek junaško zlezel pod klop. In sedaj si junak ne upa več izblekniti besedice, tako ga je ostrašila grožnja »krušnjih očetov«. On molči, molči trdovratno, dasi ga Hegemann naravnost izziva k nadaljni borbi. Točno namreč vemo, da je pastor dr. Hegemann te dni poslal »Slovenčevemu« uredništvu prav **osoljeno pismo.** Ali ni res gospoda? Zakaj tega pisma ne priobčite, zakaj niti reagirate ne nanje? Ali morate res molčati? Ej, ojunačite se in **pokažite da vam niso zamašena usta niti od škofa, niti od »Kranjske šparkase«.** To pa najložje dokažete s tem, **ako priobčite Hegemannovo pismo in ga po svoje komentirate!**

Dobrote nemških šol.

Dognana stvar je, da slovenski otroci, ki hodijo v nemške šole, ne znajo potem, ko izostanejo iz šole, niti svojega maternega, niti nemškega jezika. Slovenščine se v šoli niso učili, zato je ne morejo znati, nemškega jezika pa se niso mogli toliko naučiti, da bi ga imeli vsaj površno v oblasti. Takšni otroci se največji reveži, ko dorasejo, ker ne znajo niti enega niti drugega jezika, ker so v zasmeh tako Slovencem, kakor tudi Nemcem samim. Klasičen zgled, kakšno nemščino pišejo taki, v nemških šolah vzgojeni Slovenci, daje vloga, ki je nedavno tega došla nekemu sodišču na Spodnjem Štajerskem. Ta vloga se glasi doslovno: »Im Namen des Kaisers Franz Josef. Ich Vertreter Johan Urbas des Franziska Urbas katholisch und Gerichtlich rechte Mann meine Frau, habe die ganze recht durch seine Kinder und frau als richtige Vatter, I Iname lasse ich ihnen Bitten das mich bekant gegebe was wird mit disse Rekurse am 14. 6. auf post gegeben welche ich schwer erwarte. antwort weil ich bin gefendet: für meine Thüre 3 Schweine 2 Ochsen deswegen habe ich die Bitte in Namen des Kaisers mir zu Beantworten.

Versteigerungs Edig ist am 9. 7. 1910 ausgesendet

Beklagte!

Ich war Johan Urbas selber mit Meine frau ins Gericht 20 Mai und habe wollen meine frau Vertreten weil meine frau ist imer mehr krank un habe wollen ihre Vertreten wegen diesse angeredeten sache von schreiber Dr. L. Von sein Herrn dr. M. hat mich dass gericht ausgejeigt: weil ich habe nicht kenen den gericht den Vollmacht vorzuzeigen und deswegen habe ich missen von meine frau sich von kanzlei sich abtrenen. Jetzt habe ich meine frau Bekantgabe gemacht dass sie die klage nicht Unterschreibt weil wir weren sie Beklagen an höchere gericht an gemeldet habe ich selber beim gericht und beim dr. M. das ich auf höhere gericht angezeigt habe wen er darf den Leute in uhm kösten bringen.

Und ich war in gericht und gericht hat mich bekant gabe gemacht das wer Ich und meine frau Urbas einberuf und was ist vorgekomen das ich habe den versteigerung Edig am 9. 7. 1910 gekriegt.

Bitte

den Kassasionshof ich bitte dass ein par tage früher wie 9. 7. die Versteigerung ausgeht dass weren wir wiessen die Zahlung zu leisten mir Johan Urbas zu Beantworten ich Bitte die Kassasionshof der schriften von antwort zum garasiven

Bitte k. k. Kassasionchof mich diesse bitte zu beantworten. —«

Prepovedana slavnost gasilnega društva v Borovnici.

Gasilno društvo v Borovnici slavi letos 25letnico svojega obstanka. V proslavo tega svojega jubileja je nameravalo prirediti v nedeljo 31. t. m. gasilsko slavnost, na katero je pa povabilo razna bratska društva. Te dni pa je dobilo društvo obvestilo, da je oblast to slavnost prepovedala iz — zdravstvenih ozirov. Kakšni so ti zdravstveni oziri, ki so oblast napotili, da je prepovedala to nedolžno slavnost, ne vemo. Vsekakor morajo biti za prepoved zelo tehtni razlogi: nemara razsaja v Borovnici kolera ali celo kuga. Mi navadni ljudje sicer za to ne vemo, kar pa še ne izključuje, da bi za to ne znala bistra glavica modrega našega deželnega predsednika.

General Volodimirov — provzročitelj septembrskih demonstracij.

Nemško časopisje že dve leti brezvspešno ugiblje, kdo je pravi povzročitelj septembrskih demonstracij l. 1908. Sprva se je reklo, da jih je naročila Srbija, potem se je zatrjevalo, da jih je ukazal župan Hribar, za tem se je izražalo mnenje, da jih je zakrivil »Slovenski Narod«, končno pa so bili krivci zapored vsi, ki igrajo le količkaj ugledno vlogo v našem javnem življenju. Toda preteči je moralo skoraj dve leti, predno se je iztaknilo pravega krivca in povzročitelja. In kdo je tisti srečni zemljan, ki je izsledil zločinca? Nihče drugi kakor »Štimce« v »Grazer Tagblattu«! Tako-le oznanjajo strmečemu svetu svojo iznajdbo: »Pred par dnevi se je poslovil od doline solza znani ruski panslavistski kolovodja general Volodimirov. Pri tej priliki mu je ljubljansko rusofilsko glasilo posvetilo plamteč nekrolog. Kot poseben dogodek v njegovem življenju se označuje njegova udeležba na slovanskem časnikarskem kongresu v Ljubljani l. 1908. Vljudnost in prijaznost, katere se je posluževal grozoviti revolucijonar v občevanju s tukajšnjimi veličinami, je »Slovenskemu Narodu« izvabila naivno izpoved, da je takrat izgubil vsako bojazen pred revolucijonarji. Časti

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

»Jaz sem gotovo velik prijatelj Francozov, in če bi vsak teden enkrat prevažali kako nago dekle kot boginjo modrosti po Ljubljani, bi se jaz take procesije gotovo udeležil. Ali drugače sem mnenja, da mora človek naravno živeti. Riganje je pa naravno opravilo in se po klošterskoimenuje meditacija. O, nikoli ne bom pozabil lepih uric meditiranja. Sploh so bili v klošterskem življenju moji edini svetli trenotki tisti, ko smo po obedu sedeli v refektoriju. Eden je glasno čital življenje svetnikov, drugi smo pa bili zatopljeni v premišljevanja in pehalo se nam je.«

Angelik je svoja izvajanja zaključil s tako krepkim »hek«, da je natakarici padel krožnik iz rok. Gostilničar je pri žvenketu črepinj takoj prekinil svoje civilizatorično prizadevanje in se posvetil okolnostim primernemu oštevanju svoje nerodne natakarice. Vnel se je prepir, pri katerem je natakarica zvračala vso krivdo za razbitje krožnika na Angelika. Ta pa je bil tako sit, da niti svojega osebnega dostojanstva ni mogel braniti s potrebno eneržijo in z njemu lastno zgovornostjo. Resignirano je poslušal strupene opazke razdražene natakarice in le od časa do časa dal od sebe kak »hek«.

Po srečno prestanem prebavljanju, ko je bil Angelik zopet v polni posesti svojih duševnih moči, se je odpravil na sestanek pri usmiljeni vdovi. Na tem potu je Angelik obžaloval, da o tej vdovi še ne ve nič več, kakor da ji je ime Rozalinda Predpasnikova in da v drugem nadstropju stare hiše v Salendrovi ulici že celih štirinajst let premaguje vdovske skušnjave. Tolažila pa ga je zavest, da se v najkrajšem času do dobra pouči o njenih razmerah, kakor tudi o razmerah njenih prijateljic, povabljenih na današnji sestanek in da bo potem brez težav izvrševal svoje načrte.

Ko je stopil čez prag vdove Rozalinde Predpasnikove, je zašumelo v sobi in sedem žensk se je dvignilo s stolov, sedem glav se je obrnilo proti vratom in sedem obrazov se je Angeliku nasmehnilo. Angelik je ostal, prekrižal roke na prsih in se slovesno priklonil, potem pa razprostrl roke in z globokim glasom rekel:

»Blagoslovljene in pozdravljene v Gospodu! Blagoslovljene in pozdravljene ve krščanske vdove, ki ste iz lastne moči tako trdne, da vas duhovi zapeljivosti in greha doslej niso mogli premagati. Srečno je moje oko, da vas vidi in moja duša vriska, da je našla pot do vas.

Angelik je zopet prekrižal roke na prsih ter se globoko priklonil in vseh sedem vdov je storilo enako. In kakor Angelik so zbrane vdove napravile svete obraze in obračale oči, samo da so vdove s tihim občudovanjem mislile: »oh, kak mož«, med tem ko jih je Angelik sam pri sebi imenoval: »pošasti neumne.«

Potem se je Angelik vsedel med vdove in pijoč neko kavi podobno tekočino,glede katere je na tihem želel, da bi se sproti premenila v brinjevec, je vdovam razlagal namen svojega prihoda.

»Moje poslanstvo na tem svetu«, je pripovedoval Angelik, »je posebne vrste in zato sem tudi odložil svečeniško obleko. Bil sem misijonar v Afriki, obiskal sem Jeruzalem in Betlehem, kopal sem se v reki Jordan in počival sem na vrtu Gezemanet. In na tem vrtu mi je padla s starodavnega drevesa zrela tepka na čelo in bil sem razsvitljen. In zaslišal sem na gori Sinaj trombo in iz vejevja starodavne tepke mi je ukazal mogočen glas: Vzemi figovo pero in pojdi po svetu, in koder boš našel krepostne vdove, tamkaj ustanovi v znamenju figovega peresa bratovščino neutolaženih vdov. In če boš spoznal, da so te vdove vredne in zaslužne, jim smeš tudi pomagati, da zadene ena izmed njih terno v loteriji. Toda v vsaki deželi samo tisti, ki je najvrednejša.«

»Oh — oh —oh — gospod — terno« — je ječalo sedem žensk. »Gospod — povejte numare —«.

Vse iz sebe so bile neutolažene vdove, vse so naenkrat regljale na Angelika in vse so prisegale, da so popolne in krepostne. Trajalo je precej časa predno je prišel Angelik do besede.

»Poslušajte, spoštovane krščanske vdove«, je končno nadaljeval Angelik. »Človek ima v sebi moč, da stopi v zvezo s čeznaravnimi močmi. Most za to je dvojni trikotnik.«

S krepko roko je naslikal Angelik na mizo dva trikotnika, ki sta ležala drug na drugem, tako da sta stvarjala oba skupaj šest trikotnikov.

»Vidite, krščanske vdove, to znamenje se imenuje ključ Salamonov. Šest trikotnikov je tukaj, in od notranjega prostora sega na ven, namreč v večnost, šest osti, ki imajo dvanajst črt. Število dvanajst

vredni list slovenske inteligence je žal pozabil poročati tudi o tem, **ako ni dobra duša Volodimirov dajal slovenskim radikalcem navodila, kako se prirejajo »pogromi«, zakaj nedvomno je, da so na tem vseslovanskem sestanku zamislili načrt za deset dni kasneje vprizorjeno revolto, ki je imela presenetljivo podobnost z židovskimi pogromi.«** — Da bi plemenitega pokojnika, čegar vse življenje je bilo odprta knjiga, branili pred nemškimi časnikarskimi hijenami? Ne, s tem bi samo onečastili njegov spomin! Ne rečemo ničesar drugega, kakor to-le: bog daj norcem pamet!

Policijske vesti.

Tatvina na pošti.

Dne 25. julija je bilo v Lincu na kolodvorski pošti ukradenih 29.000 kron, in sicer v bankovcih po 1000, 100, 20 in 10 K, 100 K za 200 komadov po 20, za 200 K pa po 10 vin.; nadalje 200 mark (nemški denar) ter mnogo raznih vrednostnih papirjev. Policija dosedaj po storilcu nima še prav nobenega sledu.

Tatvini.

Dne 22. julija. je bilo v Spodnjem Logatcu ukradeno čevljarskemu mojstru, Ivanu Gosarju, 71 K denarja, žepna »Rosskopf« - ura s srebrno oklopno verižico, srebrna tulaura s srebrno verižico, naglavna ruta, čevlji in sprehajalna palica. Gosar ima skupno 117 K škode. Tatvine je sumljiv nek potepuh. — V Seničici pri Medvodah pa je bilo posestniku, Gašperju Kodru, ukradenega 80 K denarja. Le - te tatvine je istotako sumljiv nek potepuh, katerega ime je pa znano in ga varnostna oblastva že zasledujejo.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Varujte se goljufov! Po Ljubljani hodijo včasih različni popotni kramarji, po večini nemško - židovskega pokoljenja in ponujajo po hišah strankam svoje blago. Ker je to blago poceni, se da marsikdo pregovoriti in kupi; za par dni pa je razočaran, vidi, da je kupil blago, ki ni niti vinarja vredno. Židovski »trgovec« jo je seveda medtem že davno popihal iz mesta. — Zadnjič je prišel tak človek k neki ljubljanski gostilničarki in ji je ponujal neko zapestnico, baje iz »goldina«; zahteval je zanjo 12 K, pustil jo je pa nazadnje za 6 K. V par dnevih pa je zapestnica postala čisto črna; pokazalo se je, da je iz medi in kemičnim potom pozlačena ter vredna komaj par desetic. Danes bi se proti goljufivemu »zlatarju« imela vršiti obravnava, morala se je pa preložiti, da se obtoženec eruira.

Poredni otroci. V Ljubljani so ponekod otroci poredni, kakor sami satani. Cel dan se pode po ulicah in nikogar ne puste na miru. Zaletavajo se v mimoidoče dame, gospode, v voznike, kolesarje, sploh v vse. Starši nanje nič ne pazijo; zjutraj jih izpuste na ulico, potem se pa cel dan zanje nič ne brigajo. Če pa na ulici otrok prav zasluženo iztakne kakšno krepko brco ali zaušnico, je pa seveda ogenj v strehi, starši letajo od Poncija do Pilata, da pritirajo zlobnega storilca pred sodišče. — V Gradišču je tudi kopa takih porednih otrok. Zadnjič je tam nekje lepil plakate plakater F. N. Toda, kakor hitro je bil plakat nalepljen, že so mu ga otroci raztrgali. To se je parkrat ponavljalo. Slednjič popade plakaterja jeza, pograbi svoj čopič in ga vrže v kopo otrok, ter zadene z njim petletnega Pečnikarja. Otrok je zadobil lahko telesno poškodbo. Sodnik je plakaterja obsodil po § 431 na 24 ur zapora. Obsodbe so pa bolj vredni starši, ki puste, da njih otroci brez nadzorstva divjajo po ulicah.

Razne stvari.

* **Krvave demonstracije v Apuliji.** V San Pietro-Vernotico je demonstriralo 200 oseb, da protestirajo zoper preiskavo, katero je uvedel komisar prefekture zaradi imenovanja občinskega stražnika. Orožnike, ki so hoteli posredovati, so s kamenjem napadli in enega tudi ranili. Orožniki so štirikrat ustrelili v zrak. Ker pa vendar niso prenehali metati kamenje, ter so demonstranti začeli tudi streljati na orožnike, ter nekatere tudi ranili, so orožniki štirikrat ustrelili na množico. Dve osebi sta bili ubiti, pet je pa ranjenih.

* **Zopet goljufije pri ruski intendanci.** Senator Garin je dal aretirati predstojnika glavne intendance, polkovnika Akinova in njegovega namestnika, podpolkovnika Freiganga, ki sta bila šele pred kratkim imenovana na ta mesta, ter jih odpeljali v petropavlovsko trdnjavo. Vzrok aretaciji so zopetne goljufije.

* **Poneverjenje trgovskega nastavljenca.** V Berlinu vzbuja aretacija nekega trgovskega nastavljenca, po imenu Lingnerja. Ta je sedaj na dopustu.V njegovi nenavzočnosti so prišli na velike nerednosti. Revizija je dognala, da manjka 75.000 mark. Šef tvrdke je napravil ovadbo. Stanovanje Lingnerjevo so preiskavali, toda niso ničesar našli. Pri Lingnerju so dobili še 12.000 mark.

* **Atentat iz ljubosumnosti.** Na neki veselici v Cervignari na Laškem je nek odslovljen ljubimec vrgel v neko žensko, po imenu Beranto, dinamitno patrono. Nesrečnici je bila glava odtrgana.

* **Umorjen župan.** V Virginiji so umorili prejšnjega župana Nousmana. Na vrtu svoje vile je ležal v gugalni mreži, ko je nek mož s ceste vrgel bombo proti njemu. Neusmanu ste bili odtrgani obe nogi in je kmalu na to umrl. O storilcu nimajo sledu.

* **Zastrupljeni hašiš.** Iz Kahire poročajo: V vasi Belina je obolelo vsled zaužitja zastrupljenega hašiša 14 oseb in še tisti večer umrlo. Pravijo, da je nek sorodnik storil to iz maščevalnosti. Uvedli so preiskavo.

* **Strah pred prevelikim zarodom.** Dandanes se skoro vsaka družina boji prevelikega otroškega blagoslova, kar pa ni prav nič čudnega. Saj navadno zasluži mož samo toliko, da preživlja sebe in ženo, kako naj potem skrbi še za pet, sedem ali osem otrok, katere je treba vsak dan obleči in najmanj trikrat nasititi. Strah je torej v teh prokleto dragih časih popolnoma opravičen, nikakor pa ni opravičeno, da skušajo ta strah pregnati babice, ki bi morale pomagati samo pri porodih. Vsled nerodnih »operacij«, izvršenih po babicah, so v teku enega tedna umrle na Dunaju tri ženske. Zdaj premišljujejo vse tri babice v zaporu o najnovejši, toda nepostavni obrti, ki se žal vedno bolj razširja.

* **Zračna križarka za 300 oseb.** »Belgique Militäre poroča, da namerava več belgijskih kapitalistov podariti državi zračno križarko. Križarka bo dolga 240, široka pa 25 m; preskrbljena bo z 46.000 litri bencina in bo preletela v eni uri 120 kilometrov. Motor bo močan za 300 konjskih moči. V zračni križarki bo prostora za 300 oseb.

* **Strela ubila dve ženski.** V soboto je bila na Zgornjem Koroškem velika nevihta. Na Altersbergu pri Lieserhofnu je strela udarila v ženo kmeta Oberschwingerja in njeno mater, ki sta spravljale seno. Kmet jima je hitel na pomoč. Njegova žena je še dihala, je pa kmalu na to izdihnila, dočim je bila njena mati, ki je imela obleko in lase sežgane, že mrtva.

* **Oropana pošta.** Pretekli ponedeljek je bilo v Lincu na pošti ukradeno 30.434 kron in 200 mark. Zdaj so v Solnogradu aretovali bivšega poštnega slugo iz Linca, ki je bil zapoden iz službe. Dognalo se je namreč, da je bil dotični sluga v ponedeljek v Lincu.

* **Nuno zaprli.** Neka nuna je v bolnišnici v Gyula na Ogrskem posadila deset mesecev starega otroka v vrelo vodo. Otrok je dobil tako hude opekline, da je čez tri dni umrl. Nuno so zaprli. Trdi, da je hotela otroka kopati in da ni vedela, da je voda tako vroča.

* **Umor.** 35letni delavec Horntrich je v trgu Křelov na Moravskem posilil neko 9letno šolarico ter jo potem toliko časa s kamnom tolkel po glavi, da jo je ubil. Morilca so prijeli.

* **Samomorilec zapustil veliko premoženje v dobrodelne namene.** Iz Lvova poročajo: Bivši kavarnar Kobielski se je zaradi neozdravljive bolezni ustrelil. V svoji oporoki je zapustil 100.000 kron v dobrodelne svrhe.

* **Žrtve neurja na Ogrskem.** Po uradnih poročilih je v Szolnok-Dobokajskem v vasi Nagy-Debreg pri neurju prišlo 31 oseb ob življenje.

* **Enoletni prostovoljec ustrelil svojo ljubico in sebe.** Enoletni prostovoljec pomorske artilerije v Kielu, Erich Lewin, je na araždanskem polju ustrelil svojo ljubico Erno Neitzel in na to samega sebe. Vzrok nesrečna ljubezen.

* **Sodni svetnik se je obesil.** V Kutni gori na Češkem se je v nedeljo ponoči obesil sodni svetnik, Novotny, in sicer zaradi nervoznosti. Obesil se je na neko drevo za mestom.

* **Zaradi goljufije obsojeni častnik.** Kazensko sodišče v Gyuli na Ogrskem je obsodilo na tri mesece ječe bivšega honvedskega poročnika Olivierja Rebeana, ki je pred tremi leti poneveril iz blagajne oficirske menaže 1400 K ter nato pobegnil na Rumunsko, kjer so ga pred štirimi tedni prijeli.

* **Grozna nesreča v ženski kopelji.** V Cavalli pri Solunu se je porušilo žensko kopališče, ki je blizu mednarodnega hotela. Nesreča se je zgodila tako hitro, da se kopajoče ženske niso mogle več rešiti. 25 mrtvih so potegnili izpod razvalin. Razven tega je več žensk težko, nekaj pa lahko ranjenih.

* **Sublimat v bonbonih.** Poizkus zastrupitve se je zgodil v Marylebontu, v vzhodnem delu Londona. Neka gospodična Laurant je dobila zavitek bonbonov. Čudna barva bonbonov je dovedla gospodično do tega, da jih je dala preiskati, in dognalo se je, da vsebujejo veliko množino sublimata. Aretirali so neko damo, ki pa taji, da je poslala bonbone.

Za kratek čas.

Škof: Ali je bil v vaši občini že kak velik mož rojen?

Katoliški župan: Ne, gnadljiv firšt in škof, zmerom samo **otroci.**

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. julija 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·48
Pšenica za april 1911	za 50 kg	9·78
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·10
Koruza za juli 1910	za 50 kg	5·58
Koruza za avgust 1910	za 50 kg	5·67
Oves za april 1911	za 50 kg	7·20

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 28. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	93·60	93·80
4·2% srebrna renta	97·60	97·80
4% avstr. kronska renta	93·60	93·80
4% ogr. „ „	91·90	92·10
4% kranjsko deželno posojilo	95·50	96·50
4% k. o. češke dež. banke	94·—	95·—
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	225·—	231·—
„ „ „ 1864	321·—	327·—
„ tiske	154·75	160·75
„ zemeljske I. izdaje	297·75	303·75
„ „ II. „	278·25	284·25
„ ogrske hipotečne	248·—	254·—
„ dun. komunalne	533·—	543·—
„ avstr. kreditne	528·—	538
„ ljubljanske	82·50	88·50
„ avstr. rdeč. križa	63·75	67·75
„ ogr. „ „	38·20	42·20
„ bazilika	28·75	32·75
„ turške	257·—	260·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	445·50	447·50
Avstr. kreditnega zavoda	670·—	671·—
Dunajske bančne družbe	545·—	546·—
Južne železnice	108·25	109·25
Državne železnice	739·25	740·25
Alpine-Montan	741·75	742·75
Češke sladkorne družbe	234·—	235·90
Živnostenske banke	261·25	262·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·30	117·50
Franki	95·35	95·45
Lire	94·65	94·85
Rublji	2·53	2·53·50

je skrivnostno število. Dvanajst je bilo apostolov, dvanajst rodov izraelskih, dvanajst je mesecev v letu, dvanajst je bilo kruhov v templju, dvanajst je zvezd v kroni nebeške kraljice in dvanajst je stebrov v nebeškem Jeruzalemu.

»Oh, gospod, dalje, dalje«, so zastokale vdove, ko je Angelik nekoliko prenehal, da bi zajel sapo.

»Dvanajst tednov traja tudi pripravljanje za odločitev«, je zopet povzel Angelik. »Pripravljati pa se je s premagovanjem skušnjav, ne s posti in praznimi molitvami. Enkrat na teden bo imela naša bratovščina skupno opravilo. Na mizo bom naslikal Salomonov ključ. V zunanje trikotnike morajo članice položiti vsaka srebrnik za pet frankov, da se hudobni duhovi ne bodo mogli približati. Ta denar bom porabil za maše za duše v vicah. V srednjem prostoru dvojnega trikotnika bo pa gorela blagoslovljena sveča.«

»Kdo bo pa skušnjave delal?« je tiho in sramežljivo vprašala Rozalinda Predpasnikova, in spravila je v takih ceremonijah sicer jako izvežbanega Angelika prvič v njegovem življenju nekoliko v zadrego. A znal si je pomagati.

»Skušnjave vam bodo delali hudobni duhovi«, je s karajočim glasom dejal Angelik. »Vsaka se bo morala zamisliti v greh. Če bo začela dobivati dopadajenje nad grehom, si bo morala to pregnati z bičanjem; v slučaju potrebe bom tudi jaz pomagal. Katera bo pa skušnjave najsijajnejše premagala in se izkazala za najpopolnejšo, tisti se bodo po preteku dvanajstih pokor, ko bo blagoslovljena sveča ugasnila, prikazale v srednjem prostoru dvojnega trikotnika tri številke in na te tri številke bo v loteriji zadela terno.«

»Oh, gospod, oh gospod«, so vzdihovale v blaženem pričakovanju topeče se vdove »kdaj pa začnemo?«

»Kadar vas je volja blage krščanske vdove«, je menil Angelik. »Tudi danes bi lahko, a bolje bo, da se z zbranim duhom pripravimo. Predlagam torej, da bi naša bratovščina jutri imela svojo prvo vajo.«

Neutolažene vdove so bile s tem zadovoljne, a zadržale so Angelika še dolgo časa, zakaj hotele so izvedeti še toliko posamičnosti, da so časih spravile celo v laganju do popolnosti izvežbanega Angelika v stisko.

Ko pa je končno ves utrujen zapustil stanovanje Rozalinde Predpasnikove, je imel prijetno zavest, da bo vsaj dvanajst tednov lahko prav prijetno in brezskrbno živel na stroške neutolaženih vdov, a na dalnjo prihodnjost Angelik sploh ni bil v stanu misliti.

(Dalje prihodnjič.)

V Študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1·50, eleg. vez. K 2·50, s pošto 20 v. več.

Ustrezaje mnogostranskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta krasni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku „Slov. Naroda". Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v ginljivih in veselih, vedno interesantnih prizorih do pretresljivega konca. „V Studentovskih ulicah" je ljubezenski roman, ki je spisan po resničnem dogodku in ima zgodovinsko ozadje.

„Narodna knjigarna"
v Ljubljani.

Klerikalna taktika.

V zadnjem času se pri nas prav marljivo snujejo napredna politična društva.

Ne moremo trditi, da bi pri vseh teh bili botri oficijalni voditelji narodno - napredne stranke.

Kljub temu pa so vsa ta društva del organizacije te stranke in nikomur še doslej ni prišlo na misel, da bi trdil, da so ta društva, ker niso bila zasnovana od strankinega vodstva, naperjena proti voditeljem napredne stranke.

Pretekli teden pa se je porodilo v Ljubljani društvo, ki se oficijalno imenuje »narodno - napredno politično društvo »Skala«.

To društvo se je ustanovilo kakor že mnogo sličnih organizacij pred njim, po inicijativi posamnih strankinih pristašev.

Ako je bil za predsednika tega društva izvoljen dr. Žerjav, to dejstvo ne spreminja na stvari čisto nič.

Kakor razna že preje zasnovana politična društva, spada tudi to v organizacijo narodno - napredne stranke in smoter tega društva je brez dvoma ta, da izpopolni aktiviteto stranke, ne pa da bi na kakršnikoli način zaviralo strankino delovanje.

Stvar je povsem jasna in sicer jasna tembolj, ker je notorično znano, da v stranki ni prišlo do nobenega razkola, še manj pa do secesije.

Povsem naravno je, da vsi pristaši stranke niso enega in istega naziranja, zlasti kar se tiče taktike, to pa ni nič posebnega, saj se v vsaki politični organizaciji mišljenja o podrobnostih diferencirajo in pod solncem je pač ni stranke,o kateri bi vladalo v vseh najneznatnejših vprašanjih popolno soglasje — razen ako je to stranka samih političnih backov, med katerimi ima samo kolovodja glavo in misli.

To so dejstva, o katerih se ne da prerekati.

Klerikalci pa so vzeli ustanovitev političnega društva »Skala« za povod, da so razbobnali po svetu, kakor da je prišlo do secesije v narodno - napredni stranki in kakor da bi osnovali ti secesijonisti novo mladoslovensko stranko — tako so jo krstili klerikalci —, ki je naperjena seveda — proti komu drugemu neki — kakor proti sovraženemu dr. Tavčarju.

Toda tu je bila želja mati misli.

Klerikalci že desetletja sanjarijo o tem, kako bi se dalo napredno stranko ugonobiti. Vse mogoče so že zasnovali proti nji, neštetokrat so jo že proglasili za mrtvo, a napredna stranka še vedno živi in povzroča sto neprilik klerikalnim kolovodjem.

Ker so uvideli, da »smrtne prognoze«, ki jih izrekajo nad naprednjaki, le-te vzpodbadajo samo še k intenzivnejšemu delovanju, ne pa da bi jih vspavale in jih napolnjevale z resignacijo, so opustili svojo staro metodo in se poprijeli druge taktike.

Sedaj hočejo z intrigami doseči svoj cilj — oslabljenje napredne stranke.

Neprestano govore o razkolu, o nesporazumljenjih med člani strankinega vodstva, namigujejo, da ta ali oni ruje proti temu in temu, da, zgodilo se je celo, da so tega ali onega naprednjaka prav toplo pohvalili, samo da bi med njegovimi somišljeniki vzbudili proti njemu nezaupanje. Tudi s svojo vestjo o ustanovitvi nove mladoslovenske stranke, ki so jo raznesli po vseh nemških čeških in hrvaških listih, zasledujejo isti smoter. Menijo, da bodo s takimi vestmi zanesli nezaupanje med strankine vrste, da se bodo pojavili v stranki medsebojni prepiri, ki bodo vezali aktivnost stranke na znanj, končno pa povzročili popolen razdor, kar bi bilo klerikalcem seveda v neizmerno korist.

Toda v teh svojih računih se bodo klerikalci temeljito zmotili.

Na ta lim jim ne pojde nihče, ker vsakdo izmed nas že predobro pozna klerikalno metodo in taktiko!

»Slov. Dom.«

Današnja številka »Slov. Doma« je bila zaplenjena zaradi notice o »Kranjski hranilnici«. V notici je bilo kritikovano dejstvo, da ima ta hranilnica v resnici 48 milijonov vlog, dočim je v ameriških listih razglašeno, da jih ima 78 milijonov. »Slov. Dom« je izšel po konfiskaciji v drugi izdaji.

Dokazano je!

»Slovenec« je včeraj priobčil pismo protestantskega pastorja dr Hegemanna ter s tem seveda dokazal, da mu »Kranjska šparkasa« ni ukazala, da mora opustiti sirovo polemiko s pastorjem. Prav lepo! Samo prečitati je treba elegantno polemiko, ki jo je dodalo »Slov.« uredništvo Hegemannovemu pismu, pa se takoj ve, koliko je bila ura. In tako eleganten je »Slovenec« proti možu, ki po lastnem »Slovenčevem« priznanju neprestano grmi proti njemu in kateremu je škofovo glasilo že pred tedni zagrozilo, da bo prišlo s strahovitim materijalom proti njemu na dan, ako ne bo miroval. Mesto strahovitega materijala pa prihaja sedaj »Slovenec« proti dr. Hegemannu na dan z elegantnimi polemikami! To daje misliti! »Es gibt noch Dinge zwischen Himmel und Erde«, ki jih navaden razum ne more pojmiti, kaj ne »Slovenčeva« gospoda?!

Sodba o Čukih.

V nekem večjem kraju so ustanovali telovadno društvo »Sokol«. Domačega kaplana, ki je zagrizen klerikalni petelin, je to silno jezilo. Ni še preteklo leto in dan, pa so imeli v dotičnem kraju že tudi »Orla« ali po domače Čuka. V cerkvi se je pričela takrat silna agitacija za Čuka. Na prižnici se je odslej govorilo samo o Čukih in Sokolih. Zlasti kaplan je povzdigoval Čuke v deveta nebesa, zatrjujoč ljudstvu, da Čuki telovadijo samo na čast in slavo božjo, Sokole pa je kratkomalo proglašal za brezverce. Te propovedi je poslušala 75letna starka, ki seveda ni imela pojma, kakšen razloček je med Čuki in Sokoli. Slučajno jo je prišel v tistih dneh obiskat njen vnuk. Starka se je obrnila nanj, naj ji pojasni, kaj so pravzaprav Sokoli in kaj Orli. Vnuk je to storil. Babica je nato nekaj časa kimala z glavo, premišljevala, potem pa pripomnila: »Da, da, tudi jaz sem si mislila da morajo biti Sokoli boljši kakor Orli.« »Iz česa to sklepaš, mamica?« jo je začudeno vprašal vnuk. In starka je jela razlagati: »Kadar Sokoli telovadijo, jih lahko vsakdo vidi, ker imajo okna odprta in če si radoveden, jih lahko celo slišiš, o čem se pogovarjajo. Če se človek o tem prepriča, potem ve, da se tam ne godi ničesar slabega. Če pa imajo Čuki telovadbo, ali ako ima kaplan v »Društvenem domu« shod z Marijinimi hčerami, takrat so vselej na poslopju ne samo zaprta, marveč celo zakrita okna, da bi na noben način nihče ne mogel videti, kaj se godi za zidovjem. A kaplanu še to ni dosti. Celo vrata zaklepa s ključem, ključ pa nosi v žepu. Zakaj pa to dela? Vidiš, za to meni bolj ugajajo Sokoli, ker se ne boje ljudi in jih ni strah pred lučjo«... Tako je govorila 75letna starka. Kje je to bilo? Tisti kaplan, ki zaklepa duri »Društvenega doma« s ključem, zlasti takrat, kadar ima tam shode z Marijinimi devicami, in ki pri takih prilikah da zastreti tudi okna, bo že vedel za to zgodbo.

Proč z nemškutarjenjem!

Včeraj smo upravičeno grajali, da deželni odbor in deželni uradi vkljub izrečnemu sklepu deželnega zbora, da je slovenščina uradni jezik deželnega odbora in vseh drugih deželnih uradov, vendarle uraduje s kočevskimi občinami izključno nemški, na nemške vloge pa dosledno odgovarjajo v nemškem jeziku. Danes moramo izreči svojo grajo tudi zdravnikom v deželni bolnici. Menimo namreč, da je tudi bolnica zavod, za katerega je tudi merodajen zgoraj citirani sklep deželnega zbora.

Izvedeli smo, da se v deželni bolnici še vedno vrše popisi o boleznih izključno v nemškem jeziku. Čemu to? Ali se ti popisi ne morejo sestavljati v slovenščini? Če se dado, potem proč z nemščino iz njih. Apeliujemo na gospode zdravnike, naj brez vsakega nadaljnega dreganja ukrenejo vse potrebno, da se slovenskemu jeziku tudi v deželni bolnici odkaže mesto, ki mu gre.

Ali je Madžar zakrivil zločin?

Pred par dnevi smo poročali o Alojziji Potepan iz Male Bukovice, ki je pri sprejetju v reško bolnico ovadila ravnatelja opekarne v Trnovem pri Ilirski Bistrici, da jo je posilil in pri tem okužil z neko ostudno boleznijo. Dodatno k temu nam sedaj poročajo z Reke: Izpoved Alojzije Potepan se je sporočila oblasti, ki je nato žensko še enkrat zaslišala. Zapisnik je bil nato poslan pristojnemu sodišču, kjer je bil Madžar zaslišan. Kaj je Madžar natančno izpovedal, se seveda ne ve, pravijo pa, da je priznal, da je Potepanovo rabil, a zatrjuje, da se mu je sama prostovoljno vdala. Nadalje zanika, da bi jo bil okužil. — To se nam poroča z Reke. Sedaj prosimo somišljenike v Trnovem, naj nam poročajo o aferi. Predvsem naj nam sporoče ime dotičnega osumljenega ravnatelja.

Pravila »Jugoslovanskega krematorija« potrjena.

Lani se je ustanovilo v Ljubljani društvo »Jugoslovanski krematorij«, ki si je nadelo nalogo, da preskrbi svojim članom po smrti pogreb in vpepelitev zemskih ostankov na kakšnem krematoriju. Prvih pravil, ki jih je društvo vložilo, deželna vlada ni potrdila. Tudi pritožba na ministrstvo je bila brezuspešna. Društvo je moralo vložiti nova, željam vlade prilagodena pravila in ta so dobila sedaj vladno odobrenje. Ustanovni občni zbor društva »Jugoslovanski krematorij« se bo vršil v nedeljo 14. avgusta ob 2. popoldne v gostilniških prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Na dnevnem redu zborovanja bodo razni zanimivi referati. Opozarjamo svobodomiselne Slovence že sedaj na to zborovanje.

Zastrupljenje.

Mesarju Rojku pri Sv. Trojici v Slov. gor. je umrla dekla vsled zastrupljenja. Pred smrtjo je povedala, da je bila isti dan dopoldne pri Sv. Benediktu, kjer jo je njen bivši ljubček Fekonja silil, naj stopi k njemu v gostilno. Dobila je tam vino z nekim rumenim primeskom. Fekonja in njegovo ženo so zaprli.

Logaška afera.

Iz Trsta nam poročajo: Te dni se je mudil tukaj ljubljanski preiskovalni sodnik dr. vitez Grasselli, ki je zasliševal v znani logaški aferi s

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

XIV.

Bratovščina neutolaženih vdov je lepo uspevala. Število članic se je v enem tednu pomnožilo za pet jezikov, tako, da je moral imeti Angelik po dve »vaji« na teden. Gorečnost je bila velika, a tudi skušnjave so bile čedalje večje in zlasti Rozalinda Predpasnikova je imela prestajati vse hujše boje z zlobnimi duhovi, tako da je morala milo prositi Angelikove pomoči.Sredi temne sobe je bilo napravljeno čarovniško znamenje, v sredi je brlela debela voščenka, neutolažene vdove pa so klečale okrog dvojnega trikotnika tako, da so se z glavami dotikale tal. In ječanje je bilo veliko in milo je bilo zdihovanje in bolestno je zdaj ta, zdaj ona zaklicala:

»Oh, gospod, pomagajte, pomagajte!«

Tedaj pa je Angelik vzel dolgo mokro šibo, napravil svečana čarovniška znamenja z rokama in govoril z zamolklim glasom:

»Lakajčate lababate! Dvanajst je bilo apostolov, dvanajst rodov izraelskih, dvanajst kruhov v templju in skozi dvanajst vrat in dvanajst stebrov nebeškega Jeruzalema ti pomaga dvanajst objemov s šibo. Libašite lojepote — lababate lavkajate.«

In dvanajstkrat je zažvigala šiba in dvanajstkrat se je slišalo: »a-jej«.

Angelik je vestno in z vnemo opravljal posle duhovnega voditelja bratovščine neutolaženih vdov. Seveda je tudi vestno pobral pri vsaki vaji v čarovniško znamenje položene srebrne franke, in ko je Rozalinda Predpasnikova zadela koj po drugi vaji ambo v loteriji, je bila udanost vseh članic njegove bratovščine brez meja.

V soseščini pa je kuhala sovraštvo in osveto stara šivilja, ki je Angelik ni hotel sprejeti v svojo bratovščino, češ:

»Kakor ona ni hotela zašiti mojih hlač, tako ji jaz ne odprem pota do sreče.« Klin s klinom in zob za zob!«

Kakor pa je bil Angelik zadovoljen z uspehom svoje spekulacije na tercijalsko neumnost, tako malo je bil zadovoljen s svojimi prizadevanji pregnati starega zapeljivca ljubljene Špelice. Ves svoj prosti čas je posvečeval razmišljevanju, kako bi izpodrinil grofa Panigaja in si zopet pridobil izgubljeno ljubico. Adelgundi sami se ni približal, pač pa je nanjo prežal na vseh koncih in krajih, zasledoval njo in Panigaja na vseh potih in potem vsak večer v »Peklu« gasil svojo žalost toliko časa, da je mogel samo še jokati nad svojo izgubljeno srečo.

A še dosti nesrečnejši je bil dostojanstveni vitez Rovetta di Kadona, samo da je znal svoje bolesti skrivati pred svetom tudi kadar ga je imel v glavi. Odkar je grof Panigaj zapadel v mrežo lepe in zvijačne Adelgunde, ni imel za viteza Rovetto di Kadona ne časa, in kar je bilo še huje, tudi ne denarja. Samo zjutraj se mu je smel približati vitez Rovetta di Kadona, in še tedaj je bil grof vse manj prijazen in vse bolj skop.

»A ste ga dobila mojega sin?« to je bilo vsako jutro prvo vprašanje starega Italijana, in ker je moral vitez Rovetta di Kadona to vprašanje vselej zanikati, se je grof razljutil in ga ošteval:

»Ma, vi ste ga za nič! Vi ga nič ne znate! Ga bom poiskala ena druga človek.«

In samo z nevoljo mu je vrgel dogovorjeno plačilo, in še to zagrenil Rovetti z grožnjo, da ga drugi dan zanesljivo odslovi, če ne najde izgubljenega sina.

»Sem ga bila oženjena trideset leta! Sem ga imela dvanajst otrok in ga je bila polovica moja. Pa ga je vse umrla. Samo tega sin iz tista mula iz Trnovo ga je forse še živa. Ga bo dobila mojega ime, ga bo dobila mojega denar. Pejte ga dobit.«

Tako je rentačil stari Italijan in vitez Rovetta di Kadona je begal po mestu in izpraševal in izpraševal in pri tem mu je krvavelo srce, kajti tudi on je goreče a brezupno ljubil Adelgundo.

Kajti ko ji je enkrat razodel svoja čuvstva, se mu je tako brezsrčno smejala v obraz in mu s tako brezobzirnostjo podrla vse nade, da se ni upal v njeno bližino, posebno ker se je bal, da bi kaj povedala staremu grofu in bi mu ta potem odvzel ves zaslužek.

»O, ko bi imel kaj denarja,« je vzdihoval Rovetta di Kadona. »Za denar se dobi čast, za denar se dobi slava, za denar se dobe redovi, za denar se dobi ljubezen. Ko bi imel denar — kako hitro bi pregnal tega starega Laha in vse tiste oficirje, ki se love okrog Adelgunde. A kaj, ko sem revež, ko nimam nič.«

A to niso bile edine misli, ki so rojile nesrečniku po glavi. Rovetta di Kadona je delal tudi načrte, čudne, strašne in nemogoče načrte, samo da se ni upal nobenega izvršiti.

(Dalje prihodnjič.)

„Slovenec“ pa dr. Masaryk.

Iz članka »Vitězná obstrukce«, ki ga je priobčila češka revija »Naše Doba« je napravil »Slovenec« veliko afero. O stvari sami smo že označili svoje stališče, treba je nam dodati samo še par opazk, ki uprav bengalično osvetljujejo način »Slovenčeve« borbe.

Iz vseh »Slovenčevih filipik je razvidno, da podtika članek »Vitězná obstrukce« profesorju Masaryku samemu.

To pa je zavijanje dejstev, zakaj dotičnega članka ni spisal dr. Masaryk, nego neki Č . . . — menimo, da je popolno ime njegovo Čada. — »Slovenec« je glavne stavke iz navedenega članka, na katere je zgradil vse svoje filipike, ali netočno posnel, ako bi hoteli biti hudobni, bi rekli, da jih je falsificiral. Pasus o »nezrelih in negotovih zahtevah jugoslovanskih« se glasi v izvirniku tako: »Česká otázka o sobě je věru komplikována dost, aby snesla ještě přitěžě požadavků jihoslovanských, namnoze nezralých a nehotových.«

V točnem slovenskem prevodu bi se glasil ta stavek tako-le: »Češko vprašanje je zares dovolj komplikovano, da bi moglo še prenesti obremenjenja jugoslovanskih zahtev, večkrat nezrelih in nesigurnih. — Iz točno prevedenega tega stavka je razvidno, da članka absolutno ne meri na jugoslovansko vseučiliško vprašanje, marveč na dr. Šusteršičevo politiko, o kateri je govoril neposredno preje.

Stavek o »tujcih« slove v originalu tako-le: »O tom musime rozhodovati sami, bez vlivů cizich, třeba slovanských . . .« To bi se v točnem slovenskem prevodu glasilo tako-le: »O tem moramo odločevati sami, brez tujih vplivov, če tudi slovanskih.«

Iz češkega izvirnika in slovenskega prevoda se pač lahko razvidi, da je »Slovenec« izvajal docela sofistiške konkluzije iz posameznih stavkov v članku, ki ga je priobčila »Naša Doba«.

Člankar Č . . . ni nikjer proglasil jugoslovanskih narodnih in vseučiliških zahtev za nezrele in negotove, to mu je podtaknil samo »Slovenec«, da bi iz tega koval političen kapital.

Res pa je, da je pisec članka »Vitězna obstrukce« odkrito povedal svoje mnenje, da so jugoslovanske zahteve, tiste, **ki jih zastopa dr Šusteršič, večkrat nezrele in nesigurne.**

Ta trditev pa je žalibog resnična in pritrditi ji mora vsakdo, ki ima zdrave možgane, in kdor je zasledoval zadnja leta vihravo Šusteršičevo politiko, ki je brez vsake doslednosti in brez vsakih stalnih in trdnih načel prehajala iz največjega oportunizma v skrajni radikalizem in narobe.

Da pa je člankar mislil v svojih izvajanjih Šusteršičevo politiko in ne jugoslovansko kot take, dokazuje že drugi pasus v Čadovih izvajanjih. Čada piše: »O češki politiki, o taktiki čeških strank je v zadnjih dveh letih odločeval **vedja klerikalnih Slovencev dr. Šusteršič,** toda pri vsi simpatiji za skupno postopanje obeh strank vendar mislimo, da skoro izključno uvaževanje prav tega vpliva ni bilo v duhu češke politike.«

S tem je člankar pač dovolj jasno povedal, da merijo njegova izvajanja samo na tisto jugoslovansko politiko, katere reprezentant je dr. Šusteršič.

In če uvažujemo navedene besede piščeve, **da skoro izključno uvaževanje prav tega vpliva, to je voditelja klerikalnih Slovencev, dr. Šusteršiča, ni v duhu češke politike,«** potem pač ne moremo biti niti trenotka v dvomu, **na koga se nanašajo** nadaljne člankarjeve besede: »O tem moramo odločevati **sami brez tujih** vplivov, če tudi slovanskih.«

Pisec misli pod »tujimi vplivi«, kakor je razvidno iz zgoraj navedenega citata, brezdvomno — **klerikalne vplive,** in če se **proti tem,** in najsi bodo tudi slovanski, zavaruje, se ni proti slovanski vzajemnosti čisto nič pregrešil. To je gotovo.

Po vsem tem, kar smo povedali in kar smo navedli, se popolnoma lahko presodi, ako je bil »Slovenec« v polemiki **proti piscu Č... zaradi** članka »Vitězná obstrukce« v reviji »Naše Doba« upravičen udariti na slovensko, odnosno jugoslovansko struno.

Članek se je tikal edino klerikalcev in njihove politike. In da je bila ta politika zavožena, to je fakt, ki ga nehote priznavajo klerikalci sami s tem, da si svoje politike nasproti »Naši Dobi« niso upali zagovarjati, marveč so stvar zasukali tako, kakor da bi bila napadena jugoslovanska narodna politika kot taka.

V to svrho so: 1. podtaknili inkriminirani članek dr. Masaryku, dasi ga le-ta, kakor je razvidno iz šifre, natisnjene pod člankom, ni pisal in nemara tudi ne čital, ker je, kolikor je nam znano, že dlje časa odsoten iz Prage; 2. so nekaj stavkov iztrgali iz celote ter jih potem po svoje sofistsko komentirali in 3. so nekatere besede prosto falsificirali, kakor je njihovemu namenu bolje kazalo.

Če je takšno postopanje honetno, prepuščamo sodbi poštene javnosti.

Naša, nadvse pravična c. kr. deželna vlada,

je zopet enkrat pokazala svojo naklonjenost nemškemu kapitalu pivovarniške družbe »Union«. Podelila je tej družbi kar naenkrat dve gostilničarski koncesiji in se ni prav nič ozirala na izjavo zadruge gostilničarjev, na izjavo občinskega sveta in na sklep mestnega magistrata, ki so bili vsi proti temu, da bi si pivovarna pridobivala koncesijo za koncesijo. Deželna vlada se pa tudi ni nič ozirala na obrtni red, ki določa, da se je pri podelitvi gostilničarskih koncesij ozirati na take prosilce, ki bodo obrt sami izvrševali. Radovedni smo, ali bo te koncesije izvrševal kak ravnatelj ali pa kak upravni svetnik družbe »Union«. Pri vsem tem je pa še nekaj drugega upoštevati. V Ljubljani imamo celo vrsto gostilničarjev, ki se že dolgo vrsto let borijo za pridobitev svoje koncesije, kateri želji pa mestni magistrat nikakor ne more vstreči, ker ne kaže število koncesij pomnožiti. Te dve koncesiji pa, ki bi jih lahko dobili samostojni in dolgoletni gostilničarji, jim jih je torej z dovoljenjem c. kr. deželne vlade odžrla nemška pivovarniška družba »Union«. Ni čuda torej, da vlada med gostilničarji največja nevolja in so v tem slučaju čisto upravičeni, če ožigosajo našo deželno vlado in da se potom protestnega shoda pritožijo na ministrstvo.

Vest se jim je vzbudila, ali hočejo biti nepristranski?

Znano je, da je deželni predsednik baron Schwarz ovadil sodišču odgovornega urednika našega lista, češ, da je bil odsoten iz Ljubljane, a tega ni naznanil oblasti. Mi smo na to z vso primerno državljansko ponižnostjo vprašali gospoda barona Schwarza, ako se z isto ljubeznijo, kakor za odgovornega urednika »Slovenskega Naroda« zanima tudi za odgovornega urednika Žitnika pri »Domoljubu« in Gostinčarja pri »Naši Moči«, ki sta notorično opetovano za dlje časa odsotna iz Ljubljane, ne da bi kdaj o tem obvestila oblast. To v vsi dolžni pokorščini izrečeno vprašanje je gospode na Bleiweisovi cesti silno razburilo in spravilo v nemalo zadrego.

Baron Schwarz na oddihu.

V »Slovencu«, ki ima, kakor se samo ob sebi razume, imenitne zveze s palačo na Bleiweisovi cesti, smo čitali, da so izvolili bivati preblagorodni gospod deželni predsednik baron Teodor Schwarz pretekli teden na Bledu. Šli so tjakaj na oddih, ker so bili vsled silnih naporov in velikega truda, ki jih jim provzroča visoko njihovo odgovorno mesto, popolnoma izmučeni in utrujeni. Ker presvetli niso hoteli, da bi jih kdorkoli motil v njih blaženem miru, so vzeli samo — detektiva Gerloviča, da je to budno oko postave bdelo nad pokojem njihove prevzvišenosti. Nam se zdi, da že zopet straši na Bleiweisovi cesti. Če ne bo ta strah zopet rodil orožnike? Strah ima, pravijo, velike oči!

Boje se javnosti.

Včeraj smo poročali, da se je pri zgradbi nemškega gledališča v Gradišču udrl strop ter pokopal pod sabo delavko Marijo Zupančičevo. O nesreči smo takoj dobili telefonsko obvestilo, nakar smo poslali na lice mesta svojega poročevalca. Temu pa sta dva možakarja zabranila vstop v poslopje, češ, da časnikarski poročevalci pač ne bodo dognali, kako se je dogodila nesreča. To je navadna nemčurska impertinenca, ki jo zavračamo z vso odločnostjo. Če sta imela moža pravico zabraniti poročevalcu vstop, sta to lahko storila, nimata pa absolutno prav nikake pravice, da bi smela delati neslanih opazk. Sicer pa dejstvo, da se žurnalistom ni dovolil pristop na mesto nesreče, že samo govori dovolj jasno. Gospoda se čutijo krive, zato se boje javne kontrole. Če pa mislijo, da bodo na ta način javno kontrolo preprečili, se korenito motijo. Obljubljamo jim, da bomo stvari posvetili vso pozornost ter brez pardona razkrinkali krivce.

Bolgarski trgovci na Slovenskem.

Iz Sofije nam pišejo: Zanimanje med tukajšnjimi trgovci in obrtniki za izlet na Slovensko je zelo veliko. Glede izleta se je že vršil zaupni razgovor. V splošnosti so se udeleženci izrekli za to, naj se priredi izlet letos meseca septembra, ali pa prihodnjo spomlad meseca junija. Za izlet se posebno zanimata Georgij Pejev, predsednik obrtniške zveze in tajnik trgovske zbornice dr. Zlatarov.

Konstituiranje odbora obrambnega društva »Branibor«.

Konstituiranje odbora tega velevažnega društva se vrši v ponedeljek, dne 1. avgusta ob 3. popoldne v pisarni »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani. Vsi izvoljeni odborniki se pozivajo, da se te seje zanesljivo udeleže, ker se bo posvetovalo o zelo važnih stvareh.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Na svojih romanjih od župnišča do župnišča, od urada do urada, od hiše do hiše in od tercijalke do tercijalke je sicer glede sina grofa Panigaja in »tiste mule« iz Trnovega izsledil dosti važne podatke, a o sinu samem ni dobil nobenega sledu. Izvedel je, da je Magdalena Kozamernikova imela sina, ki ga ni vzela seboj, ko je zapustila Ljubljano, marveč ga izročila neki znanki na barju, kjer so bili na hrani nezakonski otroci. Dognal je tudi, da je bil pri tisti ženski na hrani otrok neke farovške kuharice. Ko je ta otrok umrl, je dotična ženska to prikrila materi in prejemala dalje denar, ki ga je pošiljala farovška kuharica. In ker Magdalena Kozamernikova za svojega sina ni nikdar vprašala, ga je premetena barjanka, ko je dorasel, izročila farovški kuharici, češ, da je njen. In farovška kuharica je zanj z ljubeznijo skrbela, dokler ni prišla celi goljufiji na sled. Potem pa ga je zavrgla in nihče ni vedel, kam je izginil.

»Ignacij Kozamernik, rojen v Ljubljani, dne 26. avgusta 1782«, to je Rovetti di Kadona krožilo neprestano po glavi, to mu je bilo stokrat na dan na jeziku, po tem je izpraševal pri vsakih vratih. Da ni umrl, to so mu povedali v uradih, a kje da je, tega mu ni nihče vedel povedati.

Ves upehan in zatopljen v svoje misli se je vračal Rovetta di Kadona z Viča v Ljubljano, in ker je bila že tema, jo je krenil po Salendrovih ulicah. Nič ni gledal okrog sebe, saj so ga trpinčile težke skrbi in tako se je zgodilo, da se je zaletel v človeka, ki je ravno stopil iz stare hiše, tako močno, da se je mož skoro podrl.

»O pardon — pardon,« je vzkliknil Rovetta di Kadona ves prestrašen.

»Kaj — zdaj boš pa še zmerjal,« je bil ljut odgovor zadetega moža in z vzdignjeno roko je stopil Angelik pred Rovetto. A ko mu je pogledal v obraz, mu je tudi upadla roka.

»A — vi ste,« je vzkliknil veselo. Midva se pa poznava. Saj sva že skupaj pila, ali ne?«

»Da, gospod,« je odgovoril Rovetta. »V »Peklu« sva bila skupaj.«

»No, če vam je prav, pa pojdiva še nocoj tja,« je menil Angelik dobrodušno. »In mi ne zamerite, da sem bil prej tako neuljuden in sem kar pest dvignil. Ali veste, jaz sem bil slabe volje. Imel sem namreč danes že pol dvoboja.«

»Kako?« se je začudil Rovetta di Kadona. »Pol dvoboja?«

»Da! Polovico dvoboja sem prestal. Prvo polovico namreč. Hudo je bilo in ni čuda, da sem še zdaj tako jezen. Veste, to je bilo tako. Neki francoski oficir je spremljal mojo rekdanjo nevesto. Ko se je od nje poslovil, sem si hotel moža ogledati. Samo, da bi ga poznal. No in ker sem si ga ogledoval, se je ta človek razkoračil in je vpil nad menoj. In, slišite, nazadnje me je še razžalil in me dvakrat pošteno brcnil.«

Rovetta se je na tihem iskreno veselil te nezgode svojega pivskega bratca in mu tudi kot dober človek prejete brce privoščil.

»To je bila torej prva polovica vašega dvoboja?«

»Da, to je tista polovica, ki sem jo prestal.«

»In kaj se je potem zgodilo?«

»Jaz sem bil seveda hud in razžaljen. Bog ve, kaj bi se bilo vse zgodilo, ko bi bil tisti grdin še malo počakal. Slišite! Ko sem jaz k sebi prišel, takrat je vse v meni zavrelo. Trikrat sem pljunil za oficirjem in tako sem ga zmerjal, da bi ga bilo lahko do sodnega dne sram, če bi me bil slišal. In še borila bi se bila in pa streljala, ko bi mi ne bil ušel. A kaj, ko toliko časa nisem k sebi prišel in mi je oficir ušel.«

»Vi ste res vrl in neustrašen mož«, je Rovetta hvalil novega tovariša. »Prvo polovico dvoboja ste res hrabro prestali.«

»Kajneda?« je veselo vzkliknil Angelik. »No in ker ste vi tako uvideven mož, bom pa danes jaz dal za bokal vina, da primerno poslavimo najino prijateljstvo.«

In pila sta potem do pozne noči, in ko je bil Angelik že tako vesel, da nič več ni prav vedel, kaj dela in kaj govori, tedaj mu je začel Rovetta pripovedovati skrivnostne stvari o Adelgundi.

»O, bodite veseli, da ste se iznebili te vaše neveste«, mu je dopovedoval. »To vam je strašna ženska! Starega grofa Panigaja ima tako za norca, da se še meni smili. In nič srca nima. Samo denar hoče. Še obubožal bo stari grof, če ga bo še dolgo skubila.«

»Kako me to veseli«, se je smejal Angelik. »Kako mu to privoščim. Vse mu naj vzame, vse do zadnjega

Nezgode.

Posestnika žena Marija Belec iz Topola je šla na njivo k ženjicam. Po nesreči je pa padla, in si zlomila desno nogo. — V Spodnjem Kašlju se je triletni deček Oton Jahn, tovarniškega delavca sin, pri svojem starem očetu Janezu Pogačniku po nesreči vsedel v škaf vrele svinjske krme in se opekel na spodnji del telesa. — Glavnikarjeva hči Marija Jugovic je tako nesrečno padla na stopnicah, da je na levem očesu zadobila težko okvaro.

Po nesreči svojega otroka ubil.

Posestnik Franc Kadunc je znan kot alkoholik, ki si drži doma vino in žganje. Dne 28. julija t. l. okolu 6. zvečer je bil Kadunc jako slabe volje, ter se jezil na svojo ženo Frančiško, ko je ravno imela v naročju 3 mesece starega sinčka Janeza in se mudila na dvorišču. Pograbil je v svoji jezi senene vile ter ž njimi udaril svojo ženo po zadnjem delu telesa; a v tem je zadel tako nesrečno svojega otročička na glavo, da je bil v par minutah mrtev. Žena in navzoč delavec pravita, da je bil takrat Kadunc zelo pijan.

Za gospodinjstvo! V Šiški v novi ljudski šoli priredi tvrdka Singer Ko. del. družba v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4. od 1. avgusta naprej brezplačen učni tečaj na stroju, za umetno vezenje, krpanje perila, nogavic itd. Ker je ta pouk za vsako hišo zelo koristen, priporočamo, da se ga cenjene gospe in gospice v obilnem številu udeležijo.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Hrupna scena v tovarni. Roza Belcjan in Jožefa Porenta, delavki v predilnici, nista prav posebni prijateljici. Zakaj ne, tega ne bomo preiskovali. Vse pa kaže, da so vzrok — kakor v takih slučajih pogosto — fantje. To neprijateljstvo med obema delavkama je zadnjič z elementarno silo izbruhnilo na dan. In kar v tovarni. Katera je začela, se ne da čisto sigurno konstatirati, le toliko je gotovo, da so letele psovke sem ter tja, kakor mačka, mavra itd. Slednjič sta si skočili v lase; nohti so pri tem igrali seveda veliko vlogo. Epilog tej hrupni sceni se je odigral pred okrajnim sodiščem. Roza Belcjan bo zaradi zmerjanja sedela 24 ur v zaporu, Jožefa Torenta pa bo morala plačati 20 kron globe ali pa tudi 24 ur sedeti in plačati Rozi Belcjan za zdravnika 15 kron. Tisti, ki so se pa pri oni sceni zabavali, ne bodo plačali ničesar — to je očividna krivica. Če se plačuje v cirkusu in v gledališču, ter v kinematografu vstopnina, zakaj ba se pa pri takih improviziranih humoristično - nehumorističnih scenah ne plačevalo?

Nasilnež. Voznik Vojska v Spodnji Šiški je nasilen človek. Zadnjič je svojo nasilnost pokazal nad gospo Sch., soprogo železniškega uslužbenca. Kaj se mu je gospa pravzaprav zamerila, tega ne vemo. Vemo le to, da je zadnjič pridrl v stanovanje gospe Sch., gospo pograbil in vrgel na tla, ter jo suval, za nameček pa je gospo posadil na razbeljen štedilnik. Gospa je zadobila lahke telesne poškodbe. Sirovemu nasilnežu je sodnik odmeril 5 dni zapora z enim postom; povrh mora plačati gospe za bolečine 10 K in 21 K, ker ni mogla en teden nič delati.

Najnovejše vesti.

Obsedno stanje na otoku Samos.

Carigrad, 31. julija. Na otok Samos so odplule turške bojne ladje z vojaštvom. Prihodnje dni se namreč vrše tam volitve in se je bati velikih izgredov.

Pomanjkanje mesa v Budimpešti.

Budimpešta, 31. julija. V mestu je nastopilo pomanjkanje mesa. Tedensko se namreč potrebuje 2000 volov v Budimpešti. Ta teden pa se jih je prignalo in zaklalo le 1115. Vsled tega draginja narašča.

Velika tovarniška nesreča.

Novi Sad, 31. julija. V bližini mesta nahajajoči se cemetni tovarni se je razpočil kotel. Vsled eksplozije je podrt del tovarniškega poslopja. 10 delavcev je mrtvih, 18 pa ranjenih, deloma prav težko.

Spopad med Bolgarom in Turkom.

Sofija, 31. julija. Nek Bolgar iz Skoplja je napadel na tukajšnjem kolodvoru nekega Turka ter ga ranil. Bolgar trdi, da je ta Turek eden glavnih agitatorjev turške vlade v Macedoniji in da je pred leti Bolgarovega očeta in brata umoril. Turkove rane niso nevarne. Bolgar je bil aretiran.

Kolera v Petrogradu.

Petrograd, 31. julija. Kolera se v mestu še vedno širi. V zadnjih dneh je zopet obolelo na koleri 83 oseb, od katerih jih je umrlo 28.

Ukradena denarna pisma.

Linec, 31. julija. Tukaj sta bila aretirana dva poštna uslužbenca, katera sta osumljena, da sta ukradla v noči med zadnjo soboto in nedeljo na linški kolodvorski pošti denarna pisma za 30.000 K, o kateri tatvini smo že poročali.

Ruska socijalnorevolucijonarna stranka na delu.

Petrograd, 31. julija. Iz Tiflisa se poroča: V nek tukajšni hotel sta prišla neki možki in neka ženska. Kmalu na to sta pustila poklicati k sebi zdravnika dr. Agamonova, češ da sta bolna. Ko je dr. Agamanov ravno pisal recept, sta ga napadla in mu odrezala glavo. Nato sta stanovanje zapustila in odšla neznano kam. Šele po daljšem času se je s pomočjo policije odprla soba, kjer se je nudil grozen prizor. Na mizi je bila odtisnena štampilija socijalnorevolucijonarske stranke na Ruskem.

Na lovu za morilcem dr. Crippenom.

London, 31. julija. Dosedaj navzlic večkratnim brzojavnim poročilom in vprašanjem še vedno ni gotovo, ali se res nahaja na ladji »Montrose« dr. Crippen s svojo ljubico. Po brzojavnih poročilih baje stražijo štirje možje oba osumljenca, toda tako, da ne moreta prav nič zapaziti, da se jih opazuje. Če sta ta dva osumljenca prava, dobi kapitan ladje »Montrose« 6000 kron nagrade.

Za kratek čas.

— Jaz svojega moža ne bom goljufala, že ker je tako dober.

= Kaj hočeš, ljuba duša, volički so tudi dobri, a usoda jim je vendar dala roge.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Ovratniki in manšete se podraže. Društvo avstrijskih tvorničarjev za perilo razglaša v okrožnici z dne 31. julija avstro-ogrskim prodajalcem na drobno, da se cene ovratnikom in manšetom zviša. Navajajo se pa v tej okrožnici kot vzrok temu zvišanju naslednje okolnosti: trajno visoka cena na bombaževem trgu in posebno vedno rastoče podraževanje izdelovanja, ki je imelo, kakor znano, letošnjo spomlad za posledico teden trajajoč boj za mezdo v dunajski bombaževi stroki. Tudi se naglaša, da ima Avstro-Ogrska najnižje cene v drobni prodaji ovratnikov in manšet pri najboljši kakovosti in da bo imelo sedanje podraženje od strani izdelovalcev vsekako za posledico tudi podraženje teh predmetov v prodaji na drobno.

Borzna poročila.

Dunaj, 31. julija. Budimpeštanska borza je prevzela danes vodstvo in njeno dobro razpoloženje je močno vplivalo na dunajski trg. V očigled okrepljenosti ogrskih razmer niso niti newyorške, niti berlinske nesigurnosti vplivale na mirno in trajno tendenco tukajšne borze. Seveda so gibanja med kurzi le prav ozki in le bustěhradske akcije so nekoliko poskočile. Akcije južne železnice niso bile poslabšane, one Ferdinandove severne železnice so znatno padle. Ogrske rente so v kurzu nekoliko popustile.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 30. julija 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	93·60	93·80
4·2% srebrna renta	97·55	97·75
4% avstr. kronska renta	93·55	93·75
4% ogr. „ „	91·90	92·10
4% kranjsko deželno posojilo	95·50	96·50
4% k. o. češke dež. banke	94·—	95·—
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	228·—	234·—
„ „ „ 1864	321·—	327·—
„ tiske	154·—	160·—
„ zemeljske I. izdaje	297·25	303·25
„ „ II. „	279·—	285·—
„ ogrske hipotečne	247·—	253·—
„ dun. komunalne	533·—	543·—
„ avstr. kreditne	528·—	538·—
„ ljubljanske	84·—	90·—
„ avstr. rdeč. križa	63·75	67·75
„ ogr. „ „	38·—	42·—
„ bazilika	28·90	32·90
„ turške	256·75	259·75
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446·—	447·—
Avstr. kreditnega zavoda	672·—	673·—
Dunajske bančne družbe	547·50	548·50
Južne železnice	110·25	111·25
Državne železnice	741·—	742·—
Alpine-Montan	741·—	742·—
Češke sladkorne družbe	234·50	236·—
Živnostenske banke	261·50	262·50
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·37½	117·57½
Franki	95·35	95·45
Lire	94·65	94·85
Rubiji	2·52⅞	2·53⅜

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 30. julija 1910.

Termin.		
Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9·33
Pšenica za april 1911.	za 50 kg	9·62
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·04
Koruza za avgust 1910	za 50 kg	5·55
Oves za oktober 1910.	za 50 kg	7·18

Efektiv.

5 vin. cenejše.

Učenca ali praktikanta

sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Anton Valenčak, Velenje na Štajerskem.

Dr. Evgen Gallatia

odpotuje od 2. do 10. avgusta.

70



Na obroke!

Srebrne remontoarke, zlate damske in moške **verižice.** Pristno, uradno puncirano blago, 4 K na mesec brez povišanja cene. Razpošilja se brzo in na vse kraje. Zahtevajte naročilni list. Te stroke največja razpošiljalnica na odplačila **R. Lechner, Bročlava št. 81.**

Ceniki s koledarjem zastonj in poštnine prosti. 1045

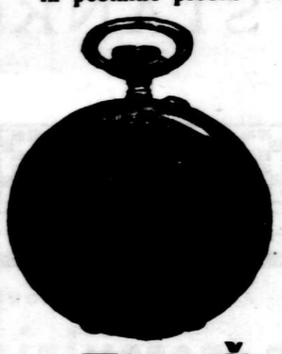

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani.

Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielu in Genovi.

Uhani, prstani, briljanti.

Svetovno znano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Najnovejši največji uspeh!

Zajamčeno **120 litrov** na uro posname Mayfarthov separator za mleko 55



„Diabolo“

ki stane samo 125 K.

Najostrejše posnemanje. — Najlažji tek. — Najpreprostejša konstrukcija.

Obrnite se na

PH. MAYFARTH & CO.

tvornica poljedelskih strojev,

Dunaj, Taborstrasse št. 71.

Preprodajalci in agenti proti visokemu rabatu dobrodošli.

Reflektanti dobe separator na poizkušjo.

krajcarja, tako da bo moral na kapucinski porti prosit tiste župce, ki bi je še pes ne povohal.«

»Vidim, da ste blag mož, gospod Angelik«, je menil Rovetta. »Poslušajte me torej dalje. Kot prijatelj vam hočem vse razodeti, kar vem, samo da boste laglje pozabili na svojo nezvesto Adelgundo. Ta ženska sploh ne ve, kaj je zvestoba. Glejte, ta ubogi grof Panigaj ji izpolnjuje vse želje, trosi zanjo denar, kakor bi bil iz uma, a ona ga goljufa z drugimi. Najraje ima oficirje.«

»To pa že ni res«, je odločno ugovarjal Angelik. »Adelgunda mi je sama povedala, da oficirjev nič ne mara, samo uniforme se ji dopadejo.«

»Vi že dlje časa niste ž njo govorili in torej ne veste njenega sedanjega mišljenja«, se je razvnel Rovetta di Kadona. »Mene poslušajte, ki natančno vem, kako in kaj. Adelgunda ima kar tri oficirje za ljubimce. Skoro vsako noč gre skrivaj iz hiše.«

»Kaj pa pravi tisti stari Italijan, ki ji denar daje?«

»Nič — saj ne verjame, da ga Adelgunda goljufa.«

»Saj jaz tudi ne verjamem«, je menil Angelik. »Ko mi je vendar Adelgunda sama rekla, da oficirjev ne mara.«

Rovetta di Kadona bi bil Angeliku najraje vrgel nekaj tepcev ob glavo, toda uvidevajoč, da bo tega moža še rabil, se je premagoval.

»Ali hočete dokazov, gospod Angelik?« je vprašal jezno. »Tudi te vam preskrbim! Jutri zvečer imajo oficirji v svojem kopališču na Starem trgu zabavo. Nekako maskerado ali odhodnico igralkam kali. Adelgunda bo gotovo tam. Če hočete, Vam pokažem, kako se lahko prepričate. Ali hočete?«

»Hm — ali je nevarno?« je vprašal Angelik.

»E, kaj bo nevarno! V najslabšem slučaju bodete zopet prestali polovico dvoboja.«

»To pa že riskiram«, je menil Angelik. »Za vse slučaje bom pa oblekel kapucinsko kuto.«

Domenila sta se vse natančno in Rovetta je bil tako zadovoljen z uspehom tega pogovora, da je premagal svojo skopost in naročil še bokal vina ter ga le po neljubem slučaju pozabil plačati. Tako sta pila in pila, dokler ju krčmar ni postavil pod kap.

(Dalje prihodnjič.)

Globoko potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o bridki izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, sina, brata in strica, gospoda 75

Antona Lehrmana

zasebnega uradnika

ki je dne 29. julija 1910 ob pol 11. uri zvečer po daljši, zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 34. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega rajnika se vrši v nedeljo dne 31. julija 1910 ob pol 6. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. — Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 30. junija 1910.

Margareta Lehrman, roj. **Kastelic** soproga.

Al. Lehrman mati. **Marija Lehrman** sestra.

Marija, Tonček, Marjetica, Ciril in **Jelica,** otroci.

Opazovanja v Bosni in Hercegovini.

O našem kulturnem delovanju v Bosni in Hercegovini so različna mnenja. Toliko se pa mora priznati, da je naša država v 32 letih posebno glede komunikacij v novih deželah izvršila ogromno delo. Bosna in Hercegovina imata danes okolu 1200 km železnic in krasne ceste, za katere ju marsikatera dežela v stari Avstriji lahko zavida. Opozarjamo posebno na znamenito cesto (73 km) v romantični soteski ob Vrbasu od Banjaluke v Jajce, katera vodi skozi več predorov. Nasadilo se je mnogo drevoredov in parkov, česar preje v Bosni niso poznali. Mesta dobivajo evropsko lice, zidalo se je mnogo čednih hotelov. Vendar so mesta še ohranila orientalski značaj, turške kafane in prodajalnice se ohranijo. V mestih je videti tudi lepa šolska poslopja. V selih, oddaljenih od glavnih cest je seveda ostalo večinoma pri starem, tja ne bo še tako kmalu prodrla evropska kultura. Ako je bilo v deželi treba toliko in tako močnih trdnjav, dvomimo. Mnogo cest in železnic se je gradilo iz strategičnih ozirov. Ako vidimo razne strategične naprave, se ni čuditi, kam so šli milijoni?

V političnem oziru ne moremo hvaliti deželne uprave. Za vodstvo tekmujejo Nemci in Madžari, dasi vse domače prebivalstvo govori samo en jezik, srbo-hrvaški. Minister Kallay je priznaval samo »bosanski jezik«, a ni šlo tako, kakor je želel. Narodni čut se vzbuja tudi v Bosni. Leta 1895. je bilo nad 1,800.000 prebivalcev, 43·5 % Srbov, 33·5 % Mohamedancev, 22 % katolikov in 16.500 Spanijolov in drugih naseljenih Židov. Za madžarstvo v Bosni ni podlage, ker nihče v deželi ne govori madžarsko. Bolj nevarni so Nemci, ki komandirajo na vseh odločilnih mestih. Z izseljevanjem Mohamedancev se množe nemški naseljenci. Z uradništvom je posebno v prvih letih prišlo v deželo mnogo koristolovcev, ki so izkoriščali deželo. Odtod izvira mnogo nezadovoljstva v deželi.

V hotelih in trgovinah je opaziti precej veliko število madžarskih Židov in pomadžarjenih Nemcev, kronskih Madžarov, ki so pač nevarni v gospodarskem, a ne tako v narodnem oziru. Kakor so postali Madžari, tako lahko postanejo Hrvati ali Srbi, ako jim to nese. Židje gredo v narodnem oziru navadno z večino. Ubi bene, ibi patria. Vzdržujoč element v deželi reprezentujejo najbolj številni Srbi, zaradi tega so tudi vladi najmanj simpatični. Odtod izvira znano preganjanje Srbov in strah pred »zarodom«. Naravna vez med Srbi, Hrvati in Mohamedanci se ne bo dala pretrgati, marveč bo postajala vedno močneja, ako tega ne preprečijo verski fanatiki. Dasi bosanski sabor ni idealen, je vendar ljudstvo š njim mnogo pridobilo. V saboru je mnogo inteligentnih mož vseh strank. Ako se zedinijo na skupno delovanje, se vlada mora ozirati na njihove sklepe in želje. Splošno mnenje in prepričanje je, da je koaliciji in skupnemu delovanju najbolj kvarna nestrpnost nadškofa Stadlerja. Njemu so tudi frančiškani liberalci.

Značilno je, kako sta se dva visoka justična uradnika, ki že mnogo let službujeta v Bosni, pred kratkim izrazila o tamošnjih **justičnih razmerah.** Rekla sta: Z Mohamedanci imamo najmanj posla in sitnosti. To so vam najbolj pošteni, odkritosrčni in resnicoljubni ljudje. V svojih zadevah imajo svoje sodnike-kadije, a tudi takrat ko pridejo v dotiko z drugimi, je z njimi prav lahko obravnavati. **Največ korupcije pa vidimo pri naših ljubih katolikih-klerikalcih, ki so neodkritosrčni, potuhnjeni in lažnjivi.** To je huda sodba starejših mož, ki ne pripadata nobeni obstoječih strank ter obžalujeta kot prava katolika to korupcijo. Vse kakor pri nas. Se li pod sedanjo strahovlado ne sili ljudstvo, da se drugače kaže, kakor je, da se hlini mogotcem in da se tako širi korupcija med ljudstvom? In take korupcijske nauke ščiti tudi vlada.

—ar.

Zopet zaplenjeni!

Nedeljsko jutranjo izdajo našega lista so nam blagovolili zapleniti in sicer zaradi notice, ki se je bavila z deželnim predsednikom Schwarzem in njegovo mnogoobčudovano upravo. Seveda smo napravili drugo izdajo.

Podkupljeni klerikalci.

Klerikalec pozna samo enega boga: d e n a r. Za denar proda svoj narod in svojo domovino, za denar proda starše in otroke, prestol in altar. Kaj čuda torej, da so se naši klerikalci lahkega srca **prodali nemški šparkasi.** Služijo ji vestno in z veliko vnemo in če je potrebno tudi l a ž e j o prav po prelatsko, samo da je nemška šparkasa z njimi zadovoljna in da zopet kaj odrine. Tak slučaj laganja smo doživeli minule dni. Ko smo razkrili, da je nemška šparkasa odpovedala ljubljanski realki šolske prostore, je klerikalna stranka najprej spoštljivo molčala. Nobene besede se ni upala reči o tem dejanju nemški šparkasi, dasi je kranjska **dežela** ravno tako in ravno toliko prizadeta, kakor ljubljanska **občina.** Odpoved šolskih prostorov ljubljanski realki je gotovo **zadeva javnega interesa** in o takih zadevah ima pač vsak list dolžnost, da jo vsaj zabeleži, ali klerikalno časopisje se še tega ni upalo storiti. Molčalo je in stalo na preži. Ko smo zasledovali ta molk, smo imeli vtis, da vidimo dakeljna, ki se je vsedel na zadnji nogi, ki s pračkami prosi in se z jezikom oblizuje, svoje poglede pa obrača na mastno klobaso na omari. In res. Klerikalni dakelj je moral dobiti od nemške šparkase mastno klobaso, zakaj, naenkrat je začel kakor na komando lajati in poskakovati, kar slišalo se je »puc«! Naenkrat so se klerikalcem razvezali jeziki in začeli so pisariti o realki in njenih prostorih. A niso kritikovali nemške šparkase in njenega dejanja. O ne! V tem oziru niso izgubili ne ene besede. **Zaganjali so se le v občinski svet,** češ, ta je kriv, da je nemška šparkasa odpovedala realki prostore. In dan na dan smo potem čitali v katoliških listih dolge razprave, **da se je nemška šparkasa že leta 1909 hotela z mestno občino pogajati zaradi nove pogodbe glede realke, da pa mestna občina nemški šparkasi še odgovora ni dala.** Tako je govoril »Slovenec« več dni zapored in mi smo ga pustili govoriti. **Sedaj je pa tega zadosti.** Resnica je namreč ta-le: Nemška šparkasa je svoj čas naznanila mestni občini, da je pripravljena skleniti novo pogodbo glede porabe njenega poslopja v Vegovih ulicah za realko. Mestna občina je to vzela na znanje, občinski svet je takoj izvolil poseben odbor treh članov, ki naj bi se pogajal z nemško šparkaso in **mestni magistrat je to v najvljudnejši obliki z uradnim dopisom z dne 22. februarja 1909. naznanil nemški šparkasi ter jo ljubeznivo prosil, naj sporoči, kdaj bo njej všeč, da se vrše pogajanja in kdo jo bo pri teh pogajanjih zastopal.** Mestna občina je torej v polni meri in v obliki, ki je morda še previjudna, storila svojo dolžnost. **Nemška šparkasa pa magistratu na njegov dopis sploh ni dala nobenega odgovora.** Očividno zaradi tega ne, ker se **sploh ni hotela pogajati,** nego le čakala na priliko, da bi realko vrgla na cesto. Tako je torej s to stvarjo. Klerikalno časopisje s »Slovencem« na čelu je torej **slovesno postavljeno na laž.** Zdaj pa vprašamo samo slovensko javnost: Ali kdo verjame, da je »Slovenec« **zastonj** skušal oprati nemško šparkaso, ali kdo verjame, da je **brezplačno** več dni **lagal** in **slepril javnost,** da bi nemška šparkasa pred javnostjo lepše izgledala? Ne, tega ne bo živa duša verjela! Na dlani leži, **da so bili klerikalci tudi v tem slučaju podkupljeni,** da so za **denar** lagali in mestno občino obrekovali. Naj jim tekne, prodanim dušam, podkupnina nemške šparkase.

»Rdeči Prapor«.

Žurnalisti, zbrani okrog »Rdečega Prapora«, so segli po starem triku vseh slabostoječih časnikov in vpijejo, da jim mi želimo pogina in da komaj na to čakamo. Cemu neki? Nam ni »Rdeči Prapor« prav nič na potu. Nasprotno! Naj mu bo usoda mila, zakaj dokler bo »Rdeči Prapor« tako pust, tako dolgočasen in tako neslan, kakor je zdaj, dotlej ne bo imel nobenega pomena. Kdo ga pa čita? Še najbolj zagrizen socijalni demokrat ga rabi samo kot uspavalno sredstvo, drugi ljudje pa kar zazevajo, če ga le od daleč vidijo in nikomur ne hodi na misel, da bi ga vzel v roke. Čemu naj bi torej takemu listu želeli kaj slabega, ko s svojo puščobo in neslanostjo tako lepo zadržuje razvoj socijalne demokracije. A zabeležili smo dejstvo, da je »Rdeči Prapor« zašel v kritičen položaj, zabeležili smo ga brez vseh zlobnih namenov, zgol kot dokaz, da morajo biti socijalni demokratje kot stranka v slabih razmerah, in s tem smo se »Rdečemu Praporu« strahovito zamerili. Opsoval nas je na način, na kateri pač ne moremo molčati, dasi sicer ne polemiziramo radi s socijalnimi demokrati, ker so naposled le napredni in so na Kranjskem razmere take, da bi bilo samo v korist klerikalizmu, če bi se napredne stranke med seboj klale. Toda »Rdečemu Praporu« ne smemo v tem slučaju odgovora dolžni ostati. Kako mnenje ima »Rdeči Prapor« o kvaliteti našega lista, je nam vse eno, kakor je njemu lahko vse eno, kako mi o njem sodimo. Kaj zna kuharica, se pokaže na jedi in kaj znajo žurnalisti, se vidi v številu naročnikov. V tem oziru je »Rdeči Prapor« lahko pomirjen. Na vsem slovanskem jugu ga ni dnevnika, ki bi bil tako razširjen, kakor je »Slov. Narod«, kako je pa z »Rdečim Praporjem«, to vedo njegovi izdajatelji sami najbolje. »Rdeči Prapor« je pa tudi zapisal to-le: »Če bi bil moral »Slov. Narod« in njegova hraniteljica »Narodna tiskarna« tako izključno z lastnimi sredstvi reševati svoje krize, (kakor »Rdeči Prapor«) bi bil že davno vrag vzel »Narod« in tiskarno. Počasi, spoštovani sodrugi! »Slov. Narod« in »Nar. tiskarna« sta bila samo enkrat v krizi, namreč pred 36 leti in sta se popolnoma z lastnimi sredstvi rešila in sploh nikdar v vseh letih obstanka nista bila deležna niti najmanjše podpore od nobene strani, tudi ne od lastne stranke, nego sta vse s poštenim delom zaslužila. Kako se »Rdeči Prapor« rešuje iz svojih kriz, je nam pač vse eno, ali njegova natolcevanja zavračamo z vso odločnostjo. Pa ta podlost »Rdečemu Praporu« še ni dovolj. Proglasil nas je za lumpovsko glasilo, ker smo povedali, da je v deželi lahkoživci in te lahkoživke med seboj prav dobro poznali, je večina vseh dam kaj kmalu odložila maske. Družba je plesala in pila in se razveseljevala tudi še potem, ko je že grobna tihota objemala vse mesto.

Tedaj pa se je skozi temo priplazila dolga suha človeška postava. Stiskala se je k zidu in previdno korakala med starinarskimi skrinjami proti oficirskemu kopališču.

Bil je to grof Panigaj, zavit v dolg plašč s širokokrajnim klobukom.

Ko ga je Adelgunda s svojimi smrtnimi napovedbami pregnala, je šel starec samo še na večerjo k »Bidelmonu« in se je potem odpravil domov. A ko je že trdno spal, ga je prišla klicat dekla, češ, da je neznan mož prinesel tako nujno in važno pismo, da se mora gospodu grofu izročiti, tudi če bi že spal.

Pismo je bilo kratko, a vsebina je bila taka, da je grof kar planil iz postelje.

»Gospod grof! Vaša ljubica Adelgunda vas goljufa. Sedaj se nahaja na maskeradi v oficirskem kopališču. Če se hočete prepričati, pojdite na nabrežje. Tam stoji lestev, po kateri lahko pridete na balkon in od tam bodete sami videli, kako se zna Adelgunda zabavati.

Vaš prijatelj
Pablo della Puerta di
Mancanares di Fuentes
di Guadalquale.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

XV.

Adelgunda se je pripravljala za maskerado v oficirskem kopališču. Hotela je biti najlepša, hotela je biti kraljica tega večera in si pripravljala dražesten kostum. Skrbelo jo je samo, kako da naj se odkriža grofa Panigaja, ki je prišel vsako popoldne k njej na obisk in se pustil od nje trpinčiti do pozne noči. Panigaj je bil ljubosumen in ni pustil Adelgunde nikamor, najmanj pa bi je bil pustil na maskerado.

Ob navadni popoldanski uri je vstopil grof Panigaj v sobo svoje izvoljenke in se ji bližal z ljubeznivim usmevom. Adelgunda pa na njegov pozdrav ni nič odgovorila, nekako plaho se je umaknila pred njim in ga gledala z debelimi očmi.

»Dober dan, dober dan, mia dolce Adelgunda«, je ponavljal Panigaj.

»Memento mori«, je odgovorila Adelgunda z grobnim glasom.

»E, cosa? Kaj ti ga je?« je prestrašeno vprašal Panigaj in odložil klobuk in rokavice.

»Meni ni nič, moj ljubljeni ženin«, je odgovorila Adelgunda, »toda tebi mora nekaj biti.«

In naenkrat je skočila k njemu, se oklenila njegovega vratu in z jokajočim glasom rekla:

»Oh, nikar še ne umri, nikar me ne zapusti!«

»Ma kaj govoriš«, se je hudoval stari grof, ki sploh ni maral nič slišati o smrti. »Jaz ga ne bom umrla! Pa zakaj bi ga jaz umrla? Ga imam še molti affari na tega svet.«

»O ti zlata, ti blaga duša!« je ihtela Adelgunda. »Ali jaz se tako bojim, da boš umrl. In danes sem se te kar ustrašila. Ponoči se mi je sanjalo, da si umrl brez testamenta in da so mi vse vzeli, kar si mi daroval. In zdaj, ko si vstopil v sobo, sem na prvi pogled videla, kako ti ušesa proč stoje. In komur ušesa enkrat proč stoje, ta umrje v osmih dneh. Ah, nikar ne umri, pa če že umreš, saj ne brez testamenta.«

»Ma jaz ga ne bom umrla«, se je ljutil grof. »Jaz ga nečem in ga nečem!«

Izvil se je Adelgundi iz rok in začel jezno korakati po sobi. »Ga ne bom umrla!« je rentačil, a vendar se je vsak čas ustavil pred zrcalom in ogledoval svoj stari, oveneli in upadli obraz.

»Zakaj bi ga jaz umrla? Sem ga še molto zdrava.«

»O slabo izgledaš«, je jokala Adelgunda. »Ko bi se hotel vsaj čuvati. Pa ti nič ne paziš in mi brezsrčno delaš take skrbi. Ti bi moral iti vsak dan ob osmih v posteljo. O, ko bi jaz bila tvoja žena, ob osmih bi moral biti v postelji in jaz bi te čuvala. Zdaj pa, ko hodiš tako pozno spat, ti pa že ušesa proč stoje . . .«

Za ta dan je bilo Panigaju vse veselje pokvarjeno. In ker Adelgunda izjemoma ni nič denarja od njega zahtevala, je naposled verjel, da se Adelgunda zanj boji.

»Bom ga šla danes spat ob osmih«, se je odločil, toliko laglje, ker ga je spominjanje na smrt pripravilo ob vso dobro voljo.

In ostal je res le malo časa pri Adelgundi in je še pred osmo uro odšel na svoj dom. Ko so se vrata za njim zaprla, je Adelgunda tresknila v roke in se razposajeno prekucevala po zofi, dokler je ni prišla Olimpija opominjat, da je čas pripraviti se za maskerado.

Oficirsko kopališče na Starem trgu — hiša je imela številko 6 — pravzaprav ni zaslužilo tega imena. Sicer je bilo v hiši nekaj kabin za kopanje, a sicer je bil to pravi oficirski kazino. Francoski oficirji so imeli tu svoje shajališče, se tu obedovali in večerjali, kvartali in biljardirali in prirejali tudi svoje zabave, ki pa so bile v obče na jako slabem glasu.

Na maskerado je prišlo samo kakih petdeset ženskih mask, oficirjev je pa bilo toliko več. In ker so se

narnih stiskah. Ne maramo slediti izgledu »Rdečega Prapora«, vprašamo pa samo javnost: Kako naj se imenuje list, ki, kakor »Rdeči Prapor« v eni tiskarni naredi dolg, pa tega dolga ne plača, nego gre v drugo tiskarno. In človeku, ki hodi šest tednov v eno gostilno na kredit na hrano, potem pa namesto da bi plačal, gre v drugo gostilno — ali se mu pravi mar gentleman? In ravno tako ne bomo sledili »Rdečemu Praporju« na polje hujskanja. »Rdeči Prapor« priduša socijalne demokrate, naj ne kupujejo »Slov. Naroda«. Kako smešno! Mi seveda ne vemo, kakega mišljenja so kupovalci našega lista, ni pa dvoma, da so med njimi tudi socijalni demokratje, kakor so tudi klerikalci in nemškutarji. Tako je pač pri vsakem listu. Čisto gotovo pa je, da je »Rdeči Prapor« veliko bolj odvisen od liberalcev, kakor pa »Slov. Narod« od socijalnih demokratov. »Slov. Narod« bo lahko izhajal tudi če ga noben socijalni demokrat ne bo pogledal, »Rdeči Prapor« pa mora tisto minuto zmrzniti, ko ga zapuste liberalni gostilničarji in liberalni inserentje. Tako je pač, nič drugače!

Slučaj Hladnik Hamerlitz.

Preiskovalni sodnik dr. Mirko vitez Grasselli, ki se je več dni mudil v Trstu in zasliševal tamkaj različne priče, se je vrnil v Ljubljano in izroči **tekom prihodnjih dni ves akt** državnemu pravdništvu.

Tržaški »Piccolo« poroča, da so bile v Trstu priče zaslišane samo v stvareh, ki niso v zvezi s poskušenim zastrupljenjem gospe Hamerlitzove, marveč o različnih kupčijskih zadevah aretovanega Hladnika.

O Hladniku se poroča, da v zaporu mnogo čita in piše in da je spisal tudi obširen roman. Porabil je za snov znano legendo o beneškem Fornarettu, a jo prikrojil po današnjih življenjskih razmerah ter v romanu popisal težave in skrbi in preganjanja, katerim je dandanes trgovec izpostavljen in kako pride lahko po tuji krivdi kot žrtev vladajočih razmer in iz zavisti izvirajoče pohlepnosti v nesrečo. Baje hoče Hladnik ta roman predložiti popotnikom. V romanu se pač brez dvoma zrcalijo osebne razmere Hladnikove in njegovi lastni doživljaji. Radovedni smo le, če je Hladnik v romanu popisal tudi svojo mater, o kateri vedo ljudje čudne stvari povedati.

Hladnik pride pred **ljubljansko porotno sodišče** in sicer skoro gotovo že v prihodnjem porotnem zasedanju.

Avtomobil povzročil nesrečo.

Snoči ob pol 6. je peljal Pavlinov voznik Anton Pirh rodbino vpokojenega uradnika Kokalja iz Podbrezja na kolodvor v Podnartu. Vračajoč se domov je sedela na vozu samo Pavlinova hčerka Minka. Voznik ji je prigovarjal, naj se vsede k njemu, česar pa k sreči ni storila. Ko so konji pripeljali do znanega nesrečnega ovinka na cesti, ki vodi iz Podnarta v Podbrezje, je za vozom prisopihal avtomobil, iz Podbrezja sem pa se je približeval drugi avtomobil. Konji so se prestrašili in odskočili v stran, da se je voz popolnoma razbil. Voznik je odletel daleč z voza ter obležal kakor mrtev. Mladi Pavlinovi Minki se k sreči ni ničesar zgodilo, ker je menda še pravočasno skočila z voza. Na mestu nesreče, o kateri je obvestil orožnike v Podbrezju eden izmed avtomobilov, se je takoj zbralo mnogo ljudi, ki so se trudili okrog voznika, ki se je k sreči kmalu zavedel. Poškodovan je močno na desnem sencu, na čelu in ob levem ušesu, vendar pa se zdi, da podškodbe niso smrtnonevarne. Prepeljali so ga v deželno bolnico. Konjem, ki so se od voza odtrgali in kakor divji zbežali, se ni ničesar zgodilo. Eden izmed avtomobilov je bil baje baron Bornov. V koliko zadene krivda pri nesreči avtomobile, se seveda sedaj ne da dognati.

Veliko obeta.

K mehaniku L. Grošlju v Spod. Šiški je prišel 14letni neznani fant, in se mu predstavil kot trg. pomočnik N. Kastelica, trgovca z mešanim blagom na Sv. Petra cesti. Rekel mu je, da ga pošlje gospodar, da mu za kratek čas posodi kolo »bicikel«, katerega mu bode kmalu nazaj pripeljal. Grošelj, ki je osebno poznal trgovca, ni dosti premišljal in mu izročil 100 kron vredno kolo. Ker pa po preteku več ur le ni bilo fanta s kolesom, se je napotil k trgovcu Kastelicu, od katerega je zvedel, da mu o tem ni ničesar znanega ter da ga je fant opeharil za kolo. Malopridneža zasledujejo orožniki.

Hud starec.

France Rebolj, 72letni užitkar v Černučah živi že leto dni s svojim sinom Janezom v domačem prepiru. Starec je prišel te dni v sobo svojega sina, ter se jel ž njim prepirati. Oborožen je bil s precej debelo palico, s katero je razbil podstrešna vrata. Pretepel bi bil tudi sinovo ženo, ki je noseča, da ni pravočasno ušla. Bojevitega starca so orožniki aretovali.

Policijske vesti.

Izgubljeno in najdeno. Branjevka Marija Vončinova je izgubila denarnico, v kateri je imela 26 K denarja. — Šivilja Rozalija Miheličeva je izgubila srebrno žensko žepno uro. — G. dr. Anton Sajovic je našel srednjo vsoto denarja in ga oddal pri magistratu.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Hrvatov, 25 Macedoncev in 3 Slovenci; nazaj je prišlo pa 60 Hrvatov. V Heb je šlo 67 Macedoncev, v Buchs 35, v Inomost pa 45 Hrvatov.

Potepljač. Policiji in sodišču znana hiša, neštetokrat zaradi raznih deliktov že kaznovani in prijatelj idiličnega Mestnega loga, jo je včeraj dopoldne primahal po Krakovskem nasipu. Prišedši do Sv. Jakoba mosta, je, nekoliko se okrog sebe ozroč, opazil, da se živ krst zanj ne zanima. Nedelja, pri sv. Jakobu »žegnanje«, pa tako mrtvo, si je Komar mislil. Začel je brenčati in hipoma je bil v Ljubljanici. Usmilili so se pa poznejše mokrega Komarja dobrosrčni ljudje ter ga potegnili še s podkovanimi »kopiti« na suho, potem ga pa v spremstvu policije odvedli v gajbico. O njegovi biografiji je nam le toliko znanega, da je Komar prvotno nekoliko »brenčal«, potem pa zasmrčal. Nadalje zgodovina molči.

Razne stvari.

* **Pisemski nabiralniki na tramvaju.** Poštni urad na Dunaju je sklenil v svrho hitrejšega poslovanja, da napravi še to jesen na motornih vozovih cestne železnice pisemske nabiralnike, da bodo pisma dospela naravnost na kolodvor.

* **Blaznik v cerkvi.** V neko cerkev v Hamburgu je prišel slaboumen človek, ki je popolnoma razbil 400 let star oltar. Ko so ga hoteli cerkveni služabniki prijeti, si je blaznik prerezal grlo.

* **Grozovit čin slaboumnice.** V Ehrenfeldu blizu Kolina je 53letna žena kolarja Welferja, zadavila svojo 33letno hčer in tri vnuke, otroke svoje hčere. Poleg otrok je ležal mrtev pes, ki je bil tudi zadavljen. Ko je Welferjeva podavila, kar ji je prišlo v roke, se je pri oknu obesila. Welferjeva je bila že pred dobrim pol letom zblaznela. Takrat se je skušala ubiti na ta način, da je z glavo butala ob zid, dokler se ni zgrudila. Dan pred umorom in samomorom se je baje izrazila, da mora pobiti celo družino, da reši sebe in svojce skrbi za življenje. Mož morilke in tudi mož njene hčere sta bila ob času žalostnega dogodka na potovanju.

* **Izgredi štrajkarjev.** Povodom štrajka uslužbencev sladkorno - rafinerijske družbe v Brooklynu je prišlo te dni med štrajkarji in stavkolomci do krvavih izgredov. Na obeh straneh je bilo oddanih do sto strelov. En delavec je bil ubit, trije težko, mnogo pa lahko ranjenih. Zaprli so blagajnika družbe, ki je na sumu, da je ustrelil delavca. Boj je opazovala velikanska množica ljudstva.

* **Bombe za policijo.** Ko je prišel v New Yorku ponoči neki stražnik na stražnico, je opazil na pragu štiri bombe. Bombe, v katerih je bilo mnogo dinamita, so v vodi uničili. O storilcih ni nikakega sledu.

Otvoritev koče na stolu.

Ob prekrasnem vremenu se je včeraj vršila otvoritev planinske koče na Stolu, ki jo je postavila marljivo delujoča kranjska podružnica S. P. D. Slavnosti se je udeležilo nad 400 turistov in turistinj z vseh strani slovenske domovine, največ seveda iz Ljubljane, Kranja in ostale Gorenjske. Cerkveni obred je opravil begunjski župnik Kleindienst, ki je imel tudi kratek nagovor. Nato je imel pesniško lep nagovor prof. Zupan, načelnik kranjske podružnice. V imenu osrednjega društva je govoril predsednik dr. Josip Tominšek, ki je slavil delavnost in požrtvovalnost kranjske podružnice. Govorili so še razni drugi govorniki. Koča je lična lesena zgradba na vrhu Stola. Zaotraj je okusno in prav praktično opremljena. V njej lahko prenočuje 7 do 12 oseb. Da je bilo pri slavnosti tako glede jedi in pijače, kakor tudi glede postrežbe izvrstno preskrbljeno, se razume samo ob sebi. Kočo bo imela v oskrbi kranjska podružnica.

Sokol na Viču

Včerajšnja sokolska slavnost na Viču se je imenitno obnesla. Navdušenje, ki je vladalo med mnogobrojnim občinstvom, je najbolje pričalo, koliko ugleda in simpatij si je pridobil Sokol na Viču. Le tako naprej!

Občni zbor Vajenske skupine N. D. O.

se je vršil včeraj, dne 31. julija v društvenih prostorih ob veliki udeležbi,kar dela gotovo vso čast mladim delavcem in skupini sami. Udeležilo se ga je nad 180 članov. Občni zbor je otvoril predsednik skupine tov. Siard, ki je prisrčno pozdravil navzoče. Nato so poročali o delovanju tov. tajnik Baraga, blagajnik Štrukelj, tamburaš Havliček, načelnik nadzorstva; nato je prečital nadzornik skupine tov. Škerlj novi organizatorični štatut, s katerim se premeni Vajenska skupina v »Mladeniško organizacijo«. O štatutu se je vnela živahna debata, na kar se je štatut soglasno sprejel. S tem je storila Vajenska skupina velik korak v svojem napredku. Nato so se izvršile volitve. Za nadzornika je bil soglasno z velikim navdušenjem izvoljen tov. Škerlj, za predsednika skupine tov. Siard. Iz poročil posnamemo: Vršilo se je 12 predavanj, izlet v Trst, Kamnik in na Laverco; premoženja ima skupina 175 K; tamburaši so sodelovali na 24. prireditvah. Dramatični odsek je uprizoril 10 predstav. Imenom češke mladeniške organizacije je pozdravil navzoče Čeh tov. Černy, ki je vzpodbujal mladino k delu, ter opisal razmere češke mladine. Govoril je češko. Nato je bila sklenjena z velikanskim navdušenjem sledeča resolucija in pozdrav, ki se odpošlje češki mladeniški organizaciji: »Mladeniška organizacija N. D. O. v Ljubljani, zbrana na svojem občnem zboru dne 31. julija 1910 tovariški pozdravlja češko mladež, organizirano v narodni socijalni stranki, zlasti pa one mučenike narodnega socijalizma, ki trpe v ječah za svoje prepričanje. Naj bi prišlo nam in njim po trudapolnih dnevih narodno in socijalno osvobojenje.« Nato se je občni zbor zaključil. S tem občnim zborom je Mladeniška organizacija pokazala svoj napredek in delo, ki mora roditi sadove, pred katerimi bodo izginili tudi zadnji spomini »internacijonalizma«. Tudi mi se veselimo tega uspeha in kličemo naši mladini: »Naprej, na cilj!« x.

Za kratek čas.

Gost: Slišite, pri Vas je pa pijača letos še veliko **slabša,** kot je bila lani.

Krčmar: Gospod — to je popolnoma nemogoče.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

V Študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1·50, eleg. vez. K 2·50, s pošto 20 v. več.

Ustrezaje mnogostranskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta krasni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku „Slov. Naroda". Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v ginljivih in veselih, vedno interesantnih prizorih do pretresljivega konca. „V Studentovskih ulicah" je ljubezenski roman, ki je spisan po resničnem dogodku in ima zgodovinsko ozadje.

„Narodna knjigarna" v Ljubljani.

Dvakrat in trikrat je grof Panigaj prečital to pismo. Prijatelja z dolgim španskim imenom sicer ni poznal, ali ime samo mu je imponiralo in mislil je, da je nositelj tega imena najbrž kak oficir, saj so bili med francoskimi oficirji kaj različni ljudje.

Seveda se je takoj odpravil na pot in brez vsake ovire prišel do lestve, ki je stala ob bližnji hiši. Previdno jo je prinesel k oficirskemu kopališču in začel počasi stopati navzgor, da bi prišel na balkon.

Srečno je prišel kvišku, a ko se je prijel za ograjo balkona, se je naenkrat dvignila s tal temna oseba in stegnila proti njemu roke. Prestrašeni starec je zakričal na ves glas, izpustil lestev in ograjo in zletel na tla.

Krik njegov se je bil slišal v dvorano in vse je hitelo na balkon. Tam pa je ves prepaden stal v kapucinsko kuto oblečeni Angelik in drhtel strahu in obupa, dočim se je z nabrežja slišalo grozno vpitje.

Ga bom umrla — pomagajte — pomagajte — jaz ga bom umrla.

Oficirji so potegnili Angelika v dvorano. Eni so hiteli na pomoč ponesrečencu, ki je vse grozoviteje klical: »Ga bom umrla — ga bom umrla«, drugi so šli iskat policijo in zdravnika, in dirindaj je bil strahovit.

V dvorani so pestili Angelika, kdo da je in kaj da je in kako je prišel na balkon in čemu? In ubogi siromak je v svoji zmedenosti vse po pravici povedal. Rovetta di Kadona ga je bil pripeljal pred hišo, ko je bil na balkonu, pa je lestev zopet odnesel. Angeliku se je šele zdaj začelo sanjati, da je Rovetta di Kadona napravil najbrž veliko lopovščino v namen, da provzroči škandal. Kaj mu je moglo biti na tem, da se snideta grof Panigaj in Angelik na balkonu, čemu naj vidita Adelgundo na oficirski maskeradi in kake namene ima Rovetta glede Adelgunde, tega pa ubogi Angelik niti slutil ni.

Panigaja so odpravili na njegov dom. Siromaški starec je bil na srečo padel z balkona na veliko košaro polno samih cunj in starih steklenic. Sicer se je bil na črepinjah močno porezal, a drugače se mu ni nič zgodilo. Vzlic temu pa je milo tožil in jokal obupno: »Oh, ga bom umrla — mi ga že ušesa proč stoje in ga teče kri . . .«

Z Angelikom so pa oficirji naredili kratek proces. Vse njegovo sklicevanje na Adelgundo mu ni nič pomagalo. Ko ga je bila Adelgunda zagledala na balkonu, je skrivaj pobegnila z maskerade in vsled tega ni mogla Angeliku pomagati. Vzlic vsem milim prošnjam so oficirji izročili Angelika policiji, ki ga je brez pardona vtaknila v zapor.

(Dalje prihodnjič.)

V znamenju ljubezni.

V Žirih, v tej trdnjavi napredne slovenske misli, se dogajajo stvari tako škandalozne, da bo treba o njih spregovoriti resno besedo.

Kar počenja ta kaplan Pavel Perko, to kriči že do neba. Zdi se, kakor da bi Žiri ne bili več v moderni pravni državi, ki priznava vsem državljanom, ne glede na politično mišljenje, enake pravice, marveč v deželi, kjer neomejeno vladajo verski fanatiki in katoliški bonci najhujše vrste.

Pretekli petek je v Žirih nenadoma umrl tamkajšni trgovec Ogrinc, mož, ki je užival v vseh slojih splošno spoštovanje in velik ugled.

Njegovo življenje je bilo uzorno in njegov značaj je bil brez vsakega madeža. Kot navdušen narodnjak je bil seveda tudi član »Sokola«.

Povsem naravno je torej, da se je »Sokol« hotel udeležiti pogreba uglednega svojega člana.

Čim pa je za to izvedel kaplan Perko, je dal pokojnikovim sorodnikom sporočiti, **da rajnega pod nobenim pogojem ne pokoplje, ako se pogreba udeleži tudi »Sokol«.**

Žirovci so že sicer navajeni na razna naravnost nečuvena dejanja verskega fanatizma, ki jih je zagrešil vzoriti božji namestnik Perko, niso pa pričakovali, da bi bil tako brez vsakega boljšega čuta in brez vsake pijetete, da bi celo smrtne slučaje izrabljal v svoje gnusne strankarske namene in se jih posluževal v to, da bi dal duška svojemu nekrščanskemu, da, naravnost barbarskemu in poganskemu sovraštvu.

Ljudje, med njimi tudi mnogo poštenih klerikalcev, so bili ogorčeni in razjarjeni do skrajnosti. In kako tudi ne?

Pred veličanstvom smrti ponehavajo med nravstvenimi in kulturnimi ljudmi sovražnosti in bojni meč se pri takih prilikah potisne v nožnice.

Pri klerikalcih, ki se nazivajo dobre katolike, ni takih običajev, pri njih traja sovraštvo še preko groba.

Tako tudi pri kaplanu Perku.

On je hotel še ob mrtvaški krsti pokazati svojo brezmejno mržnjo do Sokola Ogrinca, zato mu ni hotel priznati cerkvenega pogreba, ako Ogrinca spremijo na njegovi zadnji poti njegovi tovariši.

To je barbarstvo, to je brezdušnost, ki bi delala čast velikemu inkvizitorju, zloglasnemu Torquemadi.

Ljudstvo je bilo ogorčeno in zahtevalo je, naj se Sokol ne ukloni kaplanovi komandi, češ, če tudi Ogrinca pokopljemo brez duhovnika, priredili mu bomo tako sijajen pogreb, kakršnega Žiri še niso videli.

In Sokoli bi bili to storili, ako bi jih obupana žena pokojnikova ne prosila naj odnehajo in s krščansko samozatajitvijo dokažejo, da so boljši kristjani, kakor božji namestnik Perko.

Sokoli so ugodili prošnji nesrečne vdove in včeraj so izročili smrtne ostanke Sokola Ogrinca materi zemlji na Dobravčevem. Pogreb je bil tako sijajen, kakor morda še nobeden v Žirih. Kar čuti napredno v Žirih in okolici, vse je prihitelo k pogrebu. Žiri so bili kakor izumrli, vse je hitelo na Dobračevo, da izkaže zadnjo čast možu, ki ga še preko groba zasleduje duhovniška zloba in maščevalnost.

Ob odprtem grobu so stale v črne žalne obleke odete Sokolice ter ihtele, pred krsto pa je hripavo vel božji namestnik Perko: »Mir večni dodeli mu, o gospod!«

Kakšna britka ironija in brezdušnost!

To se je zgodilo dne 31. julija 1910. po rojstvu Kristusovem, ko je bil na Kranjskem deželni predsednik baron Schwarz.

Če bi se to zgodilo kje drugje, bi bili zbesnelega popa takoj zaprli v kak samostan ali pa bi ga poslali v blaznico.

Pri nas pa sme počenjati pop, ki mu je brez dvoma verski in strankarski fanatizem že otemnel razum, karkoli se mu zljubi.

Zanj na prosto zakoni ne obstoje, on je neodgovoren tiran v svoji župniji.

Kje je tu avtoriteta države? Ali so zbesneli popje že res pri nas vzvišeni nad vse zakone?

Nam je to divjanje pobesnelih popov, nasproti kateremu drže državni organi križem roke, prav dobro došlo, ker se s tem ljudstvo samo tira k temu, da bo jelo iz dejanja in nehanja duhovništva izvajati konsekvence. Gospodje duhovniki, struna je že napeta, pazite, da ne poči in da se ne ponove dnovi, ki so že bili!

Žalostna vest.«

»Slovenec« se je zavil v žalno obleko in jel tožiti kakor Jeremija na razvalinah jeruzalemskih. In kaj se je zgodilo, da je napolnila pobožne gospode v Kopitarjevi ulici s tako veliko žalostjo? Nekaj groznega, nekaj povsem nezaslišnega. Poslušajte in zgražajte se! Vlada je potrdila pravila društva »Jugoslovanski krematorij«. Uh, kako je pretresla ta vest naše klerikalce, ko so jo čitali v nedeljski številki našega lista! Kar tresti so se jeli od groze in nepopisen strah jim je stopil v vse kosti. V duhu so že videli, kako se gradi sredi Ljubljane krematorij, v katerem se sežigajo mrliči, zrli so z duševnim očesom kako prihaja v krematorij sprevod za sprevodom, da dá vpepeliti zemske ostanke onih, ki so ono, kar je na človeku umrljivega, raje izročili ognju, kakor da bi dali telo, ki je, kakor pravijo svete knjige, posoda neumrljive duše, žreti črvom in drugi golazni. Ta prizor, ki se ga zrli v svoji domišljiji, jih je tako pretresel, da so poslali samega Terseglava vprašat na vlado, če je res mogoče, da je baron Schwarz dal dovoljenje graditi krematorij. In tu so prepadenega Terseglava potolažili, da pobožni baron Schwarz ni nikdar dal takega dovoljenja, in pristavili so še, da je pravzaprav naravnost žaljivo, da so gospodje v Kopitarjevi ulici le trenotek dvomili o tem, da bi bili presvetli, kot materi cerkvi verno vdani Tirolec, mogli zagrešiti tako strahovito dejanje, vzpričo katerega se pobožnemu katoliku kar lasje ježe. Terseglav je hitel vzradoščen v uredništvo ter zmagoslavno zapisal v »Slovenca«, da vlada sploh ne ve o tem, »da bi bila pravila potrjena«. Hosiana, veseli se, Izrael! Da pomirimo razdražene klerikalne živce, povemo: 1. da so pravila bila predložena ministrstvu notranjih del, da torej baron Schwarz ni imel nič z njimi opraviti; 2. da se ne gre za zgradbo krematorija — klerikalcem se naj odvali kamen od srca — marveč za ustanovitev društva ki bo svojim članom po smrti preskrbljevalo vpepeljenje. Sicer pa, čemu ne privoščite, klerikalna gospoda, da bi vsak ukrenil s svojimi zemeljskimi ostanki, kar mu je drago in milo. Ali se bojite, da bi v slučaju vpepeljenja odpadle pristojbine, ki jih dobivajo duhovniki pri pogrebih? Kako malenkostno! Dovolite vendar vsakomur, da bo zveličan po svoji fasoni!

Nepristranska justica na Štajerskem.

V občini Oplotnici pri Konjicah se bije že več let sem hud boj med Slovenci in nemškutarji, ki se z vsemi sredstvi držijo v dveh razredih na krmilu; vsled tega se je pritožil župnik Bezenšek s 14 slovenskimi volilci proti izidu volitev. Pritožba je bila pisana nekoliko preostro in se je očitalo dvema oplotniškima nemškutarjema ter občinskemu tajniku razne nepoštenosti — največ brez trdnih dokazov.Ti so tožili in župnik in kmetje so bili obsojeni na **pet tisoč kron globe!** Ta obsodba bo gotovo zaradi svoje ostrosti vzbudila splošno pozornost, posebno še zaradi tega, ker je znana širokovestnost, s katero se bojujejo na Štajerskem nemškutarji proti Slovencem in ker vsi očitki gotovo niso bili brez podlage. Naši klerikalni večini moramo povedati le to, da se njeni lastni grehi sedaj maščujejo. Pustila je brez vsake besedice protesta namestitev cele vrste nemških sodnikov na Sp. Štajerju — in ti sodniki sodijo slovenske klerikalce ravno tako strogo in krivično, kakor »liberalce«.

Kdaj je deželni poslanec tudi imun.

Nekje na Dolenjskem je nek klerikalni deželni poslanec zelo nepriljubljen, ker išče vedno in povsod popolnoma po nepotrebnem prepirov. Posebno rad nagaja kmečkim fantom, kar mu pa ti zelo zamerijo. In ko je nekega večera zopet izzval tak prepir, so mu hoteli fantje nekoliko prerahljati kosti. Takrat pa zraste ta klerikalni deželni poslanec v svojem dostojanstvu, ter zakriči nad fanti: »Ali ne veste, da mene ne sme nihče udariti, ker sem imun?« Če so fantje upoštevali njegovo imuniteto, o tem se ne poroča. — Da ustrežemo radovednosti, povemo, da je ta imuni klerikalni poslanec Dular.

Trubarjev duh.

Škofovo glasilo z vso resnobo zatrjuje, da vlada na dekliškem liceju — horribile dictu — Trubarjev duh. In sicer samo za to, ker je profesor dr. Mole v svoji razpravi o »dr. J. Zupanu kot pesniku« zapisal, da se razmotrivalcu zdi čudno, da je dr. Zupan opeval vse mogoče bolj ali manj zaslužne može, celo dva grofa Galla, ki si nista pridobila drugih zaslug, kakor da sta kot kaplana pasla ovce, ni se pa spomnil, dasi je bil neustrašen in svobodomiseln mož Trubarja in Dalmatina, ki sta vendar očeta slovenske književnosti.« In samo zaradi tega stavka vlada v liceju Trubarjev duh in zaradi tega »ne sme dobiti ta zavod niti vinarja ljudskega denarja.« Gospoda »Slovenčevci« niste samo smešni, nego tudi naravnost otročji.

Izlet Belgradčanov v Ljubljano.

V Belgradu se je osnoval odbor, ki si je nadel nalogo, da organizira izlet Belgradčanov v Ljubljano. Odbor je imel že več sej, v katerih je razpravljal o prireditvi izleta. V eni svojih zadnjih sej je sklenil, da sprejme na izlet sam do 100 udeležencev. Za izlet se je prijavilo že toliko udeležencev, da bo mogoče imenik izletnikov obelodaniti že v najkrajšem času. Ta izlet se bo vršil ob času, ko priredi belgradsko pevsko društvo »Stanković« svoj koncert v Ljubljani. Kakor nam poroča »Zveza slovenskih pevskih društev«, je društvo »Stanković« na njeno pismo glede koncerta odgovorilo, da hoče, uvažuje pomisleke proti prireditvi koncerta meseca avgusta, stvar urediti tako, da se bo koncert v Ljubljani vršil **dne 3. ali 4. septembra t. l.** Dragim srbskim gostom že sedaj kličemo: iskreno dobro došli!

Društvo Branibor«.

Včeraj popoldne je imel odbor narodno - obrambnega društva »Branibor« svojo prvo sejo. Navzoči so bili ti - le odborniki: Aleksander Hudovernik, prof. Anton Jug, dr. Koderman iz Celja, Ciril Pirc iz Kranja, Ferdo Primožič, Rasto Pustoslemšek, dr. E. Slavik iz Trsta, Andrej Senekovič in dr. G. Žerjav, kot član nadzorstva pa Fr. Podkrajšek. Za društvenega **predsednika** je bil soglasno

---

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Dalje.)

Kadar je bil Angelik žalosten, a ni mogel priti do pijače, da bi ž njo tolažil bolečine svojega srca, tedaj je vselej prepeval melanholične cerkvene pesmi. A kadar je zapel »Agnus dei« ali »Ave Regina«, tedaj je bilo to vedno znamenje popolne obupanosti.

Kar je bil Angelik tretjič v zaporu, je bila njegova duša tako polna obupanja, da ga niti številne stenice niso zbudile iz njegove smrtne žalosti. »Ave Regina«, tako je jokal vse dni in vse noči in imel je vzroka dovolj. Čutil se je popolnoma nekrivega. Ničesar drugega ni storil, kakor da je zlezel na balkon oficirskega kopališča in tam opazoval razposajeno početje oficirjev in igralk. Ničesar drugega ni storil. A zdaj so ga dan na dan zasliševali na dolgo in na široko in vsak dan so ga obdolžili kakega novega hudodelstva. Dolžili so ga, da je hotel vlomiti v oficirsko kopališče in oblekel kapucinsko kuto, da bi ga nihče ne spoznal, oziroma,da bi vrgel sum na očete kapucine. Moral je izdati svojo srčno skrivnost in povedati, da sta ga samo ljubezen in ljubosumnost pripeljali na balkon oficirskega kopališča. In dalje so ga dolžili poskušenega uboja, češ, da je vrgel grofa Panigaja z balkona z namenom ga usmrtiti in končno, ko je že vse mesto govorilo o tem senzačnem dogodku, se je oglasila pri gosposki še stara, ošnofana šivilja, vdova Magdalena Hudošpičnica, in je obdolžila Angelika zarotništva in vohunstva, češ, da je imel pri vdovi Rozalindi Predpasnikovi po dvakrat na teden skrivnostne sestanke s skrivnostnimi ljudmi.

In ubogi Angelik je moral prestajati ostra,dolgotrajna zasliševanja in imel vse več vzrokov s solznimi očmi prepevati »Ave Regina«. Zlasti še, ker je bil vitez Rovetta di Kadona izginil iz Ljubljane, ne da bi bil zapustil za seboj le najmanjši sled, tako da ga niso mogli zaslišati o dogodkih na balkonu oficirskega kopališča, kakor je Angelik nujno in iskreno želel.

Tako težka in huda so bila zasliševanja in Angelik je toliko trpel, da se mu je končno izvila iz duše presrčna prošnja:

»Oh, zakaj sem zapustil samostan! Dajte me nazaj h kapucinom.«

»Ni mogoče,« mu je odgovoril policijski uradnik. »Prvič sploh nimamo pravice, drugič vas kapucini sami ne marajo, tretjič pa je ekscelenca, gospod generalni guverner,kapucine iztiral iz Ljubljane in se bodo morali preseliti v Škofjo Loko.«

»Ali je res? Oh, kako jim jaz to privoščim,« je dejal Angelik. »Kaj pa so storili takega?«

»To vendar vi najbolje veste,« je menil uradnik, »saj ste sami največ pripomogli, da je ekscelenca gospod generalni guverner izdal ta ukaz.«

»A, kaj pravite, jaz sem pomagal? Lejte, lejte! Ali bi morda za to lahko kaj dobil?« Če si človek pridobi kako zaslugo za blagor države, se že spodobi, da za to kaj dobi.«

»Saj morda boste kaj dobili,« se je smejal uradnik, »pa ne na roko . . .«

Angelik pa ga ni pustil dalje govoriti.

»Ne, hvala, hvala,« je odločno izjavil. »Jaz sem preveč občutljiv.«

»Drugače pa tako trden! Zakaj ne greste k vojakom. Vi bi tam lahko naprej prišli, vi bi tam lahko kaj postali. Morda celo general ali maršal! Zdaj je vojska na Španskem! Pojdite v vojsko zoper Špance! «

»Ne morem! Jaz Špance tako sovražim, da jih še videti ne maram.«

»Vi bi pač raje doma ostali in vdove tolažili, kaj?« se je smejal uradnik. »O, tič ste, pravi tič!«

In zasliševanje, dolgo in natančno zasliševanje se je vnovič začelo.In koliko večja je bila Angelikova stiska, toliko bolj je iskal izrednih pomočkov.

»Slišite, gospod,« je vprašal, ko je bilo naposled za ta dan zasliševanju konec. »Kaj pa bo zdaj s kapucinskim samostanom?«

»V vojašnico se spremeni. Koder se je glasila doslej le pobožna molitev, bodo odslej prebivali veseli vojaki.«

»No, molili ravno nismo preveč, in veseli smo bili tudi,« je nekako sam pri sebi govoril Angelik. »Ali da bodete videli, kako dober in zvest državljan sem jaz, vam bom nekaj razkril, kar vesta samo dva človeka na vsem svetu.«

In povedal je policijskemu uradniku natančno vse o podzemskem hodniku, ki je bil napravljen med kapucinskim in uršulinskim samostanom in potem izrekel upanje, da ga bodo sedaj izpustili iz zapora.

Toda policijski uradnik je vzel Angelikovo razkritje samo na znanje, njegovega upanja pa ni izpolnil.

izvoljen gosp. notar **Aleksander Hudovernik,** ki je v kratkem nagovoru obljubil, da bo posvetil vse svoje moči narodno - obrambnemu delu, ter prosil odbornike za požrtvovalno podporo. Na predlog gosp. poslanca C. Pirca, je bil izvoljen za podpredsednika gosp. **dr. Gregor Žerjav.** Za blagajnika je bil izbran gosp. profesor **Anton Jug,** za tajnika pa urednik **Rasto Pustoslemšek.** Nato je odbor razpravljal o velevažnem predlogu, ki ga je stavil gosp. predsednik Hudovernik, in o raznih drugih nasvetih. Vsebina stavljenih predlogov seveda ne spada v javnost. Vsi predlogi in nasveti so bili v meritornem oziru soglasno po kratki debati sprejeti. Društvo »Branibor« započne v najkrajšem času svoje delovanje in nadejati se je, da bo to delovanje v korist in blagor narodu slovenskemu.

Mesto bankovcev — papir.

V nedeljo zjutraj je dobil neki ljubljanski denarni zavod po pošti denarno pismo. Pismo je bilo zapečateno, zunaj pa je nosilo deklaracijo, da je v njem **15.000 kron v bankovcih.** Ko so pismo odprli, so bili v njem papirnati odrezki, toda o bankovcih ni bilo ne duha ne sluha. Stvar se je takoj prijavila policiji, ki je nemudoma uvedla najintenzivnejšo preskavo. Ali je bilo pismo spolirano, ali je bilo vobče že prazno oddano na pošto, se doslej še ni moglo dognati. Vse kaže na to, da se tatvina ni zgodila na ljubljanski pošti, da celo z apodiktično gotovostjo se da to trditi. Kakor se nam zatrjuje s povsem verodostojne strani, ne bo imel dotični denarni zavod prav nobene škode.

Dva brata utonila.

Dva brata, stara 11 in 13 let, sta utonila pri kopanju » grapah« v Biljah pri opekarnah v nedeljo popoldne. Dečka sta iz Doljne Vrtojbe, sina posestnika Mihe Arčona. Pred tremi leti je utonila pri domu v neki luži ravno temu posestniku mala hčerka.

Poskušeno zastrupljenje.

V šoštanjski okolici na Štajerskem sta stanovala zakonska Urleb skupno s Frančiško Čretnik. Urlebova je imela svojega moža na sumu, da ima s Čretniko razmerje. Šla je in namešala Čretnikovi v kavo strupa; ta je pa strup še pravočasno opazila. Urlebova je bila že enkrat zaprta 18 mesecev, ker je poskusila zastrupiti svojega prvega moža.

Policijske vesti.

Nesreča na železnici.

K tej včerajšnji notici se nam poroča, da se je dotični, ki je bil povožen na Viču od vrhniškega vlaka, sam vrgel pod vlak. Njegova identiteta pa dosedaj še ni dognana.

Kolo ukradeno.

V Kranju je bilo ukradeno hotelirjevemu sinu Pavlu Golobu iz predsobe kolo tvrdke Brennabor, vredno 70 K. Kolo je že obrabljeno, ima veliko prestavo, navadno balanco in rumeno barvane vilice.

Nadebuden deček.

Pred nekaj dnevi je prišel k mehaniku Leopoldu Grošlju v Spodnji Šiški mlad deček in mu dejal, da je uslužben v trgovini I. Kastelica na Sv. Petra cesti, ter si za gospodarja izposodil kolo. Ko je Grošelj pri Kastelicu, s katerim je osebno znan,pozneje po kolesu vprašal, je izvedel, da je osleparjen. Deček je okoli 15 let star, za starost precej velik, okroglega, bledega obraza in nosi temno zelenkasto obleko. Kolo je prostega teka »Torpedo«, ima tovarniško št. 45.084 in vredno 100 K.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Nesporazumljenje. Med delavci v Grubarjevem prekopu je vedno kak majhen prepirček — včasih ima bolj, včasih manj slabe posledice. Dne 11. t. m. popoldne je nastal konflikt med delavcema Žekarjem in Pavličem. Žekar je v prekopu delal, nekoliko višje na škarpi pa Pavlič. Naenkrat se na Žekarja s škarpe ulije curek vode. Te neprošene kopeli ni bil Žekar prav nič vesel, pobral je kamen in ga je vrgel na škarpo ter je zadel z njim Pavliča in ga lahko poškodoval. Sodnik je Žekarja za to obsodil — vpoštevajoč olajševalne okolščine — samo na 12 ur zapora. Žekar bo kazen odsedel v nedeljo, da ne bo škode na zaslužku — ampak za to pojde nedelja rakom žvžigat.

Materinska ljubezen krave. Zidarki mojster F. M. na Glincah je zadnjič — menda je bilo 19. t. m. — kupil lepo kravo s teletom; tako lepa je bila, da se ji je čudil še celo Andretto, ki se na živino zelo dobro razume (izdeluje namreč svoje slavnoznane salame). Mojster je kravo in tele izročil hlapcu Bizjaku, ki naj bi živino gnal v hlev. Bizjak je tele peljal na vrvi, krava pa je sama ponosno koracala po cesti. Teleta ni niti za sekundo izpostila izpred oči,kajti rada ga je imela na vso moč. Tu zavije Bizjak s kravo in teletom z glavne ceste v postransko ulico, nasproti pa prihiti petleten otrok — in tu se je v kravi z vso silo oglasila materinska ljubezen: ker se je zbala, da bi otrok teletu ne storil kaj žalega (ta strah je bil seveda neopravičen), se je krava z vso besnostjo vrgla na otroka; otrok je zadobil lahke telesne poškodbe. Včeraj sta se morala pred okrajnem sodiščem zagovarjati zidarski mojster in hlapec, češ, da sta nezgodo zakrivila, ker nista dovolj pazila na kravo. Sodnik je pa oba oprostil, ker se je prepričal, da nista nesreče prav nič kriva. — Seveda, če otroci preveč po cesti letajo, se že tudi mora s tem računati, da kaj iztaknejo.

Rabljaten možakar. Delavec Janez Zalaznik iz Hruševega in od tistih, ki so vpisani v družbo treznosti. Svojega svetopisemskega patrona, ki ni pil vina in opojne pijače, posnema prav slabo. So ljudje, ki ga še niso videli treznega. Kakor vsi pijani ljudje, je seveda tudi Zalaznik večkrat prav zelo siten in neznosen, če mu pa kdo kaj reče, je pa še povrh rabijaten. Zadnjič enkrat je pri posestniku Fr. Zupančiču v Hruševem prodajal tako sitnost, da ga je Zupančič nazadnje moral postaviti na cesto. To je Zalaznika seveda razjezilo, vzel je v roke kol in razbil tri šipe na oknih in poškodoval vežna vrata. Včeraj se je moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem — pravzaprav bi se moral zagovarjati, zagovarjal se namreč ni, ker je bil spet pijan, da so ga komaj noge držale. — Sodnik mu je odmeril teden dni zapora, poostrenega s trdim ležiščem. Zupančiču bo moral tudi povrniti dve kroni za pobite šipe in poškodovana vrata.

Najnovejše vesti.

Stavka mlatičev.

Budimpešta, 2. avgusta. Na posestvu nadvojvode Jožefa je izbruhnil štrajk mlatičev. Na posestvo je odposlano orožništvo.

Moderen vojaški intendant.

Petrograd, 2. avgusta. Novi vojaški intendant v Kijevu Lebedev je pozval časopisje, naj mu poroča o napakah, ki jih zapazi pri vojaškem upravnem postopanju, da mu na ta način pomaga zboljšati zanemarjeno rusko vojaško upravo.

Železniška nesreča.

Oran v Alžiru, 2. avgusta. Pri mestu Telag sta trčila skupaj dva vlaka. Ponesrečilo je mnogo ljudi pri tem.Po dosedanjih poročilih je 20 mrtvih, 40 pa težko ranjenih.

Predrzni tatovi.

Lvov, 2. avgusta. Neznani tatovi so se podnevi vtihotapili v stanovanje tukajšnjega bankirja Richterja in počakali, da je prišel domov. Nato so mu izmaknili njegove ključe od banke in te vporabili ter iz banke ukradli 140.000 K. O tatovih dosedaj še ni nobenega sledu.

Še ena železniška nesreča.

Stanislava, 2. avgusta. Blizu postaje Lojova je zadel vlak, napolnjen z izletniki, v drugega. Med občinstvom je nastala panika. Mnogo oseb je ranjenih, nekatere težko.

Plemenski boji v Ameriki.

Palestina (Teksas), 2. avgusta. V bojih med zamorci in belimi, ki so bili prave bitke, je bilo usmrčenih 50 zamorcev, padlo pa je tudi 18 belih. Beli so zamorce popolnoma obkolili in bati se je, da vse postrele.

Eksplozija v cementni tovarni.

Budimpešta, 2. avgusta. Eksplozija, ki se je dogodila v cementni tovarni v Novem Sadu in o kateri smo že poročali, je zahtevala v celem 10 žrtev. Kotel, ki je eksplodiral, je napravil na zidovjih tovarne precejšnjo škodo. V tej tovarni je zaposlenih vsega skupaj 1800 delavcev.

Nesreče v gorah.

Gradec, 2. avgusta. Iz Schladminga na Zgornjem Štajerskem poročajo, da je v nedeljo divjala v okolici takozvanega »skalnatega morja« strašna nevihta, vsled česar so turisti, ki so se nahajali takrat tam v gorah v veliki nevarnosti. Organizirale so se rešilne ekspedicije, ki so se takoj podale v gore turistom na pomoč. Aniža je močno narasla.

Strelska slavnost v Brnu.

Brno, 2. avgusta. Veliko strelsko tekmovanje se je včeraj zaključilo z razdelitvijo daril. V celem se je oddalo pri strelski tekmi 3,356.630 strelov.

Nesreče in nevihte.

Nevesinje (Hercegovina), 2. avgusta. Tukaj je divjala v nedeljo strahovita nevihta.Toča je uničila vse pridelke.

Mürzsteg, 2. avg. V tukajšnji okolici se je vtrgal oblak, ki je napravil strahovito škodo. Hudournik je preplavil hotel »Adler« in ga popolnoma opustošil. Hotelski gostje so si komaj rešili življenje.

Stein ob Snežniku, 2. avgusta. V nedeljo popoldne je divjala tu strašna nevihta, padala je toča, debela kakor jajce, ki je uničila vse pridelke.

Vlom v banko.

Belgrad, 2. avgusta. V nedeljo so vlomili tatovi v banko na Belesini. Odnesli so 50.000.

Griža med nemškim vojaštvom.

Metz, 2. avgusta. V tukajšnji garniziji je izbruhnila med vojaštvom griža. Manevri se radi tega odpovedani.

Za kratek čas.

Mati: Nič mi ne sanjari. Čas je, da dobiš moža. Pri izberi moža mora biti ženska pametna. Glavno je, da dobi moža, ki je kaj in ki kaj ima.

Hčerka: In ljubezen?

Mati: To je iluzija, ki jo časih lahko tudi kak natakar provzroči.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Borzna poročila.

Dunaj, 2. avgusta. Semestralna bilanca kreditnega zavoda izkazuje baje manjši čisti dobiček, kakor pa se je pričakovalo. Ta vest je tvorila danes na borzi predmet splošne diskusije in je takoj znižala kruz kreditk za pet kron. Več pozornosti pa zasluži ultima zahteve avstro-ogrske banke in dejstvo, da je vrednost obdačenju podvrženih bankovk že dosegla znatno višino 80 milijonov kron. Na borzi se je z ozirom na to prorokoval diskont rent za mesec september. To in pa resne težkoče, ki se stavijo ogrski kronski renti na Francoskem, otežkuje položaj. Danes pa je bila budimpeštanska borza še v dobrem hauta-razpoloženju, kar je na dunajski borzi vplivalo na kurz ogrskih kreditk, »Adria« akcij in akcij »Länderbanke«. V ostalem je bil včeraj tih trg. 3% prioritete južne železnice so neznatno poskočile, turške srečke so popustile. Rente so stale mirno.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 1. avgusta 1910.

	Denarni	Blagovni
Naložbeni papirji.		
4% majeva renta	93·60	93·80
4·2% srebrna renta	97·50	97·70
4% avstr. kronska renta	93·55	93·75
4% ogr. „ „	91·80	92·—
4% kranjsko deželno posojilo	95·50	96·50
4% k. o. češke dež. banke	94·—	95·—
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/5	228·—	234·—
„ „ „ 1864	323·—	329·—
„ tiske	154·—	160·—
„ zemeljske I. izdaje	296·25	302·25
„ „ II. „	278·25	284·25
„ ogrske hipotečne	247·—	253·—
„ dun. komunalne	531·—	541·—
„ avstr. kreditne	526·—	536·—
„ ljubljanske	84·—	90·—
„ avstr. rdeč. križa	63·75	67·75
„ ogr. „ „	38·15	42·15
„ bazilika	29·—	33·—
„ turške	257·—	260·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	445·—	445·50
Avstr. kreditnega zavoda	668·75	669·75
Dunajske bančne družbe	547·—	548·—
Južne železnice	110·—	111·—
Državne železnice	740·25	741·25
Alpine-Montan	740·25	741·25
Češke sladkorne družbe	236·—	239·80
Živnostenske banke	263·—	264·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·38
Marke	117·40	117·60
Franki	95·35	95·45
Lire	94·65	94·85
Rubiji	2·53	2·54

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 1. avgusta 1910.

Termin.

Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	9·33
Pšenica za april 1911	za 50 kg	9·63
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7·09
Koruza za avgust 1910	za 50 kg	5·73
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7·17

Efektiv.

Vadilno.

»Jutri se pa vsekako odloči vaša usoda,« ga je potolažil policijski uradnik. »Jutri vas bom namreč konfrontiral z vsemi prizadetimi osebami in pričami in potem vas ali izročim sodišču, ali vas izpustim.«

In ta dan je Angelik gorečnejše kakor kedaj prepeval v svoji celici »Ave Regina« in vmes jokal in zdihoval in klical vse svetnike, krščanske in paganske na pomoč.

Naposled je vendar napočil odločilni dan. Angelik se je celo umil, česar ni storil vse te dni, kar je bil v zaporu in napravil najžalostnejši obraz. Ko ga je stražnik pripeljal v sobo, se je držal, kakor bi v naslednjem trenotku moral položiti svojo glavo pod giljotino.

V sobi so bile zbrane že vse priče. Stari grof Panigaj je otožno sedel poleg uradnikove mize. Bil je ves prepaden in poznalo se mu je od daleč, da se je od usodnega padca z balkona oficirskega kopališča zelo izpremenil. Na njegovem starem obrazu je ležala otožna resignacija. Sklonjeno je sedel na svojem stolu in trdovratno je gledal v tla. Ne enkrat ni dvignil pogleda, ker ni hotel videti cvetoče lepote, blizu njega stoječe Adelgunde.

Ko je bil prvič zaslišan pri policiji, je z drhtečim glasom povedal vso svojo nesrečo in končal s slovesno prisego:

»Sem ga iztrgala iz mojega srce tista mula, tista Adelgunda, ki me ga je goljufala. Meni ga je rekla, da ga bom umrla, da ga moja ušesa proč stoje in ga jokala za mene, potlej pa ga je šla na maskerada in ga imela officiali in druge cavalieri, a jaz sem ga plačal vse — oh — oh — oh! Ma zdaj sem ga iztrgala iz moje srce in ga bom vse pustila in ga šla via!«

In te prisege se je grof držal. Nič več se ni prikazal pri Adelgundi in njena pisma ji je vračal neodprta in tudi na policiji se je trudila zaman, da bi z ljubeznivimi pogledi in sladkimi vabljivimi smehljaji obrnila nase njegovo pozornost. Ni je hotel videti in ni je pogledal.

Razen grofa Panigaja in Adelgunde sta bila navzočna tudi ona dva oficirja, ki sta bila zasačila Angelika na balkonu, potem pa vse članice bratovščine neutolaženih vdov in suha, ošnofana šivilja in vdova Magdalena Hudošpičnica.

Mil pogled je vrgel Angelik na vse te priče, posebno mil in prosoč pogled na zbrane vdove in potem se je skesano postavil pred policijskega uradnika s trepetom v srcu, kajti bilo ga je strah, kakor še nikoli.

(Konec prihodnjič.)

ga škofa Jegliča, katerega goji in ko skrbijo in s tolikimi žrtvami, kateremu je posvetil velik del svojega srca in svoje ljubezni — **privatni gimnazij v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu,** je postal deležen naklonjenosti in ljubezni vsemogočne kranjske šparkase, kakor je razvidno iz letošnjega izvestja imenovanega zavoda. Torej tudi slovenska mladina bo deležna prav tako podpore nemške šparkase, kakor razne šulferajnske šole. Najprvo torej »Marianum«,zdaj pa še škofovi zavodi. Tako nastane nekako sorodstvo med našimi kleri-

navedbe kakih vzrokov dobro plačani inserat »Mestne hranilnice ljubljanske« kratkomalo odklonil!! Ali se ne tolmači tako dejanje naravnost kot podpiranje nemškega zavoda proti domači, narodni enaki napravi?

Ljudsko štetje letos — in materni jezik.

Resolucija dr. Kramaža, da se poleg občevalnega, zabeleži tudi materni jezik ali narodnost dotičnika, je bila v odseku z večino sprejeta. Sedaj je vprašanje, da-li se bode to

Vidmu na Štajerskem okradel potni kovčeg, v katerem so bile dragocenosti v vrednosti 500 K. Te dragocenosti je na to zastavil v Zagrebu. Isto leto je vlomil tudi nekje v Brežicah in okradel več reči. Najzadnje se je Duh potepal v okolici Novega mesta. Tu je v družbi z bratom Matevžem, nekim Frühlingerjem in Gunčarjem izvršil več tatvin. Vse štiri so zaprli. Pri tej priliki se je izdal za zidarja Frana Taškarja iz Zagreba. Ker je obolel, so ga dali v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, od ko-

Mejač, Lončarič, Pust, Franchetti, poleg tega odpošljeta v ta odbor zastopnike trgovsko društvo »Merkur« in »Československi klub«. Ko so se še konstituirali posamezni pododbori, in sicer stanovanjski, sprejemni in časnikarski, zaključi g. dr. Novak sejo.

Mesto bankovcev papir.

Včeraj smo poročali, da je dobil neki tukajšnji denarni zavod denarno pismo, v katerem je bilo mesto 15.000 K v bankovcih, sveženj papirja. Dotično denarno pismo je bilo

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

(Konec.)

In policijski uradnik je po dolgem premetavanju obširnih aktov porinil očala od konca nosu navzgor, se slovesno odkašljal in začel s svojim delom.

»Torej, Ignacij Kozamernik, bivši kapucinski pater Angelik, kdaj in kje ste rojeni?«

»26. avgusta 1782 v Ljubljani,« je ponižno odgovoril Angelik.

Tedaj pa je planil s svojega sedeža grof Panigaj, kakor bi ga bila strela zadela. In skočil je pred Angelika in z obema rokama ga je prijel za ramo in zaklical:

»Kaj ste ga rekla? To ga ni res! No, no, to ga ni res, mai, mai! To ga je mojega sin, to ga niste vi, mai, mai!«

Angelik ni razumel, kaj mu hoče grof in se je plaho umikal pred njim. Tudi vsi drugi navzočniki si niso znali raztolmačiti grofovega ve-

denja, samo policijskemu uradniku se je začelo nekaj svitati, saj mu je grof povedal vse.

»Pomirite se, gospod grof!« je dejal policijski uradnik. »Jaz tega moža že poznam. Povedal je svoje pravo ime, a ljudje so tako navajeni ga klicati za Angelika, da njegovega resničnega imena skoro nihče ne pomni. Torej to je v resnici Ignacij Kozamernik in rojen je 26. avgusta 1782.«

Uradnik je brskal po aktu in vzel iz njega papir.

»Tu je krstni list. Ignacij Kozamernik, nezakonski sin Magdalene Kozamernikove, stanujoče v Križevniški ulici . . .«

Tedaj pa se je iz ozadja sobe zaslišal pisku podoben vzklik in dvoje suhih rok se je stegnilo proti Angeliku:

»Sin moj — pridi na moje srce — ki te že triindvajset let z ljubeznijo išče — sin moj —!«

Toda Angelik je odskočil, kakor da je bil stopil na razbeljeno železo in lasje so se mu ježili.

»Kaj —?« je jokaje vpraševal — »vi da ste moja mati — oh, pa vendar ne?«

»Da, Nacek moj, da, jaz sem tvoja mati, jaz sem Magdalena Hudošpičnica, rojena Kozamernikova in 26. avgusta 1782. sem porodila angeljčka!«

»O potem pa vi niste moja mati!« se je oglasil Angelik. »Jaz nisem angelj, jaz še človek nisem, vi se motite!«

»Ga je ta prava, ga je ta prava!« je v tem zastokal grof Panigaj. »Sem ga spoznala, ga je ta prava!«

»Če ste vi moja mati,« je vprašal Angelik, ki mu je zelo ugajalo, da bi bil sin grofa Panigaja,« »kdo pa je potem moj oče?«

»Tvoj oče je bil visok gospod, trd klobuk je imel in laški je govoril in neumen je bil kakor noč. Bil je enkrat grof in dvakrat baron.«

»Ali je bil morda grof Panigaj, baron di Ratisana in baron di Borighetto?«

»Je že pravi! Tako se je pisal! In tak je bil, kakor ta stari gospod tu, samo mlajši in čednejši!«

In Magdalena Hudošpičnica, rojena Kozamernikova, je hotela stopiti bližje, ker je bila kratkovidna, da bi si ogledala grofa Panigaja. Ta pa jo je ljuto porinil od sebe.

»Pejte ga stran! Vi ste ga ena grda baba, ki ga nima niente srce, ki ga je mojega sin prodala kapucinom. O, baba grda!«

In razprostrl je roke in pritisnil k sebi Angelika in naslonivši glavo na njegovo ramo, je bridko jokal:

»Oh, mojega povero sin, so te ga prodali kapucinom, oh, so te ga naredili enega lump, enega pijanec . . . Ma ti voglio tanto bene . . . mojega sin . . .!«

Z druge strani pa se je stiskala Magdalena Hudošpičnica k Angeliku in ihteč prosila:

»Oh, moj ljubi Nacek kaj nič ne poznaš svoje matere . . .?«

Toda grof Panigaj ni pustil Magdalene Hudošpičnice blizu in je tako renčal nanjo, da je moral policijski uradnik energično vmes poseči.

Ko se je končno začelo zaslišavanje, je vse tako gladko šlo, da Angelik sam ni vedel, kdaj se je iz nevarnega hudodelca izpremenil v nedolžnega angelja. In to ga je naredilo tako prešernega, da bi bil kmalu zahteval, naj ga policija javno za odpuščanje prosi, da ga je imela toliko časa zaprtega. V triumfu je zapustil

s dni to naznaniti slikarju R. Jakopiču, Ljubljana, Emonska cesta št. 2, da se jim morejo pravočasno poslati potrebni formularji. Rok za priglasitev poteče **z 20. avgustom;** umotvori pa morajo priti v Ljubljano najkasneje **25. avgusta.** Po 20. avgustu priglašeni, ali po 25. avgustu v Ljubljano dospeli umotvori,se ne morejo več razstaviti.

Štiridesetletnico zrelostnega izpita so obhajali dne 28. julija v Celju abiturijenti iz leta 1870. Živi jih še samo 12; od teh se dva sestanka nista udeležila. Došli so pa sledeči gg.: Ivel Cott, vpok. okrajni glavar v Ljubljani; dr. Fr. Vovšek, svetnik dež. nadsodišča v Mariboru; F. Ki-

---

ob roki grofa Panigaja in Magdalene Hudošpičnice, rojene Kozamernikove, policijsko poslopje.

Pred hišo se je med grofom in Hudošpičnico unel še oster prepir, kajti grof ni odnehal od svojega »pcite ga proč, baba grda!« A temu prizoru je z diplomatično spretnostjo naredila konec Adelgunda. Prijela je namreč Hudošpičnico pod roko in jo odpeljala, za kar se ji je Angelik zahvalil z mnogo obetajočim pogledom.

Grof Panigaj se ni več ločil od svojega sina. Bil mu je dober oče in ustregel vsaki njegovi želji, samo dvoje je zahteval, da ne sme občevati ne s Hudošpičnico, ne z Adelgundo. In Angelik je vestno vsak dan prelomil to obljubo in je obiskal, če že ne svoje matere, pa vsaj Adelgundo, ter pri nji užil sladke urice ljubezni.

Na dan, ko so morali kapucini zapustiti Ljubljano, pa je Angelik spisal vljudno pismo na gvardijana in mu naznanil spremembo, ki se je zgodila ž njim, ter sporočil vsem nekdanjim sobratom, da jim želi vse to, kar žele oni njemu. In to pismo je privezal cerkvenemu mačku na rep in vse skupaj poslal v samostan, kot zadnji pozdrav patra Angelika.

nožev. Škoda ukradenega jedilnega orodja znaša 1987 K 63 vin.

Nasilni stavkarji.

Kakor znano so tukajšnji tesarji začeli v ponedeljek stavkati, ker zahtevajo 20% povišanja plače in eno uro manj dela na dan. Prvi dan so bili stavkujoči popolnoma dostojni, a takoj drugi dan, t. j. včeraj, so pa že prestopili postavne meje. Pri tesarskemu mojstru gosp. Martincu so namreč pomočniki ne ujemajo s svojimi sopomočniki drugih mojstrov ter delajo dalje. Le - tem pa stavkujoči silno zamerijo in prišli so včeraj dvakrat v večjem številu ter vplivali z nezakonitimi sredstvi na delujoče tovariše, da bi ti delo ustavili. Prišlo bi bilo lahko do nasilja, ko bi policija ne bila energično nastopila. Seznaniti se bodo morali pač s koalicijskim zakonom.

Razne stvari.

* **Grozovit čin blaznega.** V Knittelfeldu je napadel delavec Ludvik Vogelsang svojo soprogo s kuhinjskim nožem ter jo sunil v prsa. Na to jo je še šestkrat sunil v prsa. Šele sosed, ki je prišel na pomoč, je rešil ženo smrti. Moža, ki je izvršil čin v blaznosti, so odpeljali v bolnico.

* **Nesreča na morju.** Na reki Volgi blizu vasi Isade je zadel pasažerski parnik ob bagerski stroj. Dva potnika sta bila usmrčena, štirje pa ranjeni. Več oseb je tudi utonilo.

* **Pred očmi svoje matere utonil.** Grozovit slučaj se je zgodil v nekem ribniku blizu Kolina. Nek šestletni deček je padel v ribnik ter je utonil pred očmi svoje matere in svojega devetletnega brata. Ta je skočil v vodo, da reši svojega brata, toda je tudi utonil. Nesrečna in obupana mati je na to sama skočila v ribnik. Na pomoč prihitelim ljudem se je pa posrečilo, jo rešiti ter jo s silo odvesti.

drja. Crippena se poroča iz Montreala, da se zagovarja na ta način, da trdi: Njegova žena še živi, a se skriva in noče navesti svojega bivališča. V 14 dneh bo dr. Crippen že izročen londonskemu sodišču. Mis Le Neve vzbuja v splošnem pomilovanje, ker skoraj gotovo ni ničesar vedela o zločinih drja. Crippena in mu je slepo in v zaupanju sledila. Baje se je hotela v zaporu že usmrtiti.

Ponesrečena zrakoplovka.

London, 3. avgusta. Zrakoplovka Frank je pri letalnih poskusih pri Suderlandu ponesrečila. Njen letalni stroj jej je odrekel v višini 25 metrov in padel navpik navzdol. Stroj je pri padcu ubil tudi enega fanta in obenem več ali manj ranil tudi več otrok. Zrakoplovka si je polomila pri padcu obe nogi.

Nesreča pri strelnih vajah.

Stettin, 3. avgusta. Poleg parnika »Bertha«, ki je plul v pristanišče, je padla granata v morje in se razletela. Manjkalo je le kakih 100 metrov, drugače bi bila granata padla naravnost na ladjo. Na bregu so bile namreč strelne vaje. En top pa je bil napačno namerjen. Ne ve se še, ali se je to nalašč zgodilo. Vrše se stroge in obsežne preiskave.

Ponesrečen avtomobil.

Rim, 3. avgusta. Pri mestu Treviso je padel avtomobil čez strmino. Neka dama, ki se je nahajala v avtomobilu, je popolnoma razmesarjena. Tudi ostali avtomobilisti so težko ranjeni. Avtomobil je popolnoma razbit.

Za kratek čas.

— Ah, veš kaj, to je pa res grdo, da si zdaj začela ljubezensko razmerje s takim starcem.

= Zakaj grdo?

— Ker ti on nosi vedno dragocena darila, ti pa se ne moreš primerno revanžirati.

†

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je bil naš iskreno ljubljeni sin oziroma brat in stric, gospod 81

Jernej Bahovec

trgovec

danes ob ¾2 popoldne odpoklican v boljše življenje.

Pogreb predragega rajnika bo v četrtek, 4. avgusta ob ½5 uri iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 2. avgusta 1910.

Žalujoči ostali.

V Študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1·50, eleg. vez. K 2·50, :: s pošto 20 v. več. ::

Ustrezaje mnogostranskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta krasni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku „Slov. Naroda". Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v ginljivih in veselih, vedno interesantnih prizorih do pretresljivega konca. „V Študentovskih ulicah" je ljubezenski roman, ki je spisan po resničnem dogodku in ima zgodovinsko ozadje.

„Narodna knjigarna"

v Ljubljani.